

Kongressens vedtak

Oslo, 7. - 12. mai

2005

for den 21. ordinære kongress

referat

KONGRESS

2005

PÅ
DIN
SIDE

**Referat fra den 31. ordinære kongress
Kongressens vedtak**

Oslo, 7. - 12. mai

2005

Forord

Dette er et kronologisk referat av forhandlingene på Landsorganisasjonen i Norges 31. ordinære kongress 7. – 12. mai 2005. Under kongressen ble det laget referater for hver dag. Dette ble trykket og utdelt representantene som hadde anledning til å gjøre merknader og foreslå rettelser i de enkelte dags-referater. Debattinnleggene er gjengitt i konsentrert form unntatt i de tilfeller hvor manus ble levert referentene i forkant. Hovedinnleggene er gjengitt i sin helhet.

Referenter:

Geir Øvrevik, Jan Herdal og Lise Winther (ansv.)

Innhold

Åpning	
Åpningsprogram	7
Minnetalen	8
Åpningstalen	11
Gjestene hilser kongressen	
Jens Stoltenberg	29
Guy Ryder, FFI	31
Maria Helena André, DEFS	33
Kari Tapiola, ILO	34
Ibrahim Mahdi, PFTU	35
Konstituering	
Valg av komitéer og kongressfunksjonærer	37
LOs likestillingspris	
Utdeling v/Rita Lekang	44
Beretninger	
Godkjenning og kommentarer	47
Frigjøringsdagen	
Kongressen minnes de falne	52
Regnskapene	
Innledning v/hovedkasserer Bente N. Halvorsen	53
Revisjonsberetninger	63
LOs egen organisasjon	
Innledning v/Finn Erik Thoresen	65
Debatt	83
Internasjonalt solidaritetsarbeid	
Innledning v/COSATUs leder Zwlinzima Vavi	98
Innledning v/Finn Erik Thoresen	105
Debatt og sluttinnlegg	108
Hilsningstaler	
Gen. sekr. i Nordens Faglige Samorganisasjon, Tom Saxén	118
SV-leder Kristin Halvorsen	119
LOs handlingsprogram	
Innledning v/Roar Flåthen	123
Debatt	139
Prisutdeling	
Kunstnerpriser 2004 og 2005. Kulturpris 2004	156
Handlingsprogrammet	
Debatten fortsetter	161

Vedtektene	
Innledning v/Bente N. Halvorsen	216
Debatt og votering	224
Den faglige og politiske situasjon	
Innledning v/LO-leder Gerd-Liv Valla	233
Innledning v/AP-leder Jens Stoltenberg	236
Debatt	244
Krav til de politiske partiene	281
Mønstring foran Stortinget	282
Valg	
Valgkomitéens innstilling og votering	286
Hovedavtalene	
Innledning v/Roar Flåthen	291
Debatt	297
Votering	300
Redaksjonskomitéene	
Red. kom. for vedtekter, organisasjon og ungdom	301
Innstilling presentert av Bente N. Halvorsen	301
Votering	306
Red. kom. I for handlingsprogrammet	309
Votering	311
Pensjonspolitisk program	
Flertallsinnstilling v/Roar Flåthen	316
Mindretallsinnstilling v/Hans O. Felix	318
Vedtak	321
Red. kom II for handlingsprogrammet	330
Votering	331
Diverse forslag	
Votering	337
LOs hederspris	
Utdeling v/LO-lederen	337
Avslutning	
Gerd-Liv Vallas tale	339
Forslag og innstillinger	
Redaksjonskomitéenes innstillinger	345
Talerliste	488
Deltakerliste	493

Informasjon: Forslagene som er framsendt til kongressen finnes i de originale kongressdokumentene. Forslagene som er fremmet under kongressen er gjengitt i sin helhet under Forslag og innstillinger.

Åpning LOs 31. ordinære kongress 7. -12. mai 2005

LOs 31. ordinære kongress ble høytidelig åpnet i Folkets Hus, Kongressenteret, kl. 13.00 lørdag 7. mai 2005.

Åpningsprogrammet

Kongressen ble innledet med et feiende kulturprogram i tekst, toner og bilder, der Anne Krigsvoll åpnet med – La oss lage revolusjon, for moro skyld – og etter musikkinnslag : - Det er den draumen du ber på.

Så var det Mari Boines tur til å begeistre salen, sammen med sine musikere, før Krigsvoll kom tilbake som stuepike, angivelig skikket til kongressen som møteplager og med en perlerad av treffende fyndord i en monolog skrevet av Hallvard C. Hanssen. Hun hadde ikke akkurat bygget landet, men pinadø hadde hun vasket det. Hun hadde egne meninger om mangt, om outsourcing og «innflagging» og var forarget over klagen på at vaskehjelpa fikk lønnsøkning, det ødela turistnæringa, het det. For de kan ikke få flytta Galdhøpiggen til Latvia.

- Bare når det nærmer seg valg, sammenligner politikerne seg med oss. Vi skal rydde opp, sier de da.

Heine Totland sang «Never let **die**» og Jannicke Kruse framførte det tonesatte Nordahl Griegs dikt «Til ungdommen». Og gjennom hele programmet var det kringkastings-orkesteret som sørget for musikken.

Ansvarlig for åpningsprogrammet var AOF v/ *Terje Havrøy*.

LO-leder *Gerd-Liv Valla* kalte fram til *Anne Krigsvoll*, *Mari Boine*, *Heine Totland*, *Jannicke Kruse*, dirigent *Thomas Rimul* og *Terje Havrøy*.

- Åpningen av kongressen skal gi oss løft og forbindes med ting vi er opptatt av. Dere har gitt oss en mangfoldig, mektig og vakker åpning – og det løftet vi gjerne vil ha når vi åpner kongressen vår. Det skal dere ha vår takk for, sa *Gerd-Liv Valla* og overrakte blomster. Til ny applaus fra salen.

Minnetalen

LO-lederen holdt følgende minnetale

- Fagbevegelsens store samfunnskraft hviler på de tusener på tusener som hver eneste dag, år etter år, gjør en utrettelig innsats i arbeiderbevegelsens tjeneste. En innsats tuftet på våre verdier og ønsket om et bedre liv for alle.

I kongressperioden har det vært tungt å ta imot budskap om at vi har mistet gode fagforeningskamerater og venner, og våre tanker går først og fremst til deres nærmeste etterlatte.

De fleste går bort uten stor oppmerksomhet. Deres store pågangsmot og arbeidskraft fortjener anerkjennelse og honnør fra LOs kongress. Deres innsats må aldri bli glemt.

Det er ikke mulig å nevne alle. Men noen ble gjennom fremskutte tillitsvern og posisjoner i vår bevegelse mer kjent. La dem stå som representanter for alle.

I juni i fjor fikk vi meldingen om at fagforeningskjempen, tidligere LO-leder Tor Aspengren var død, 87 år gammel. Tor Aspengrens virksomhet som faglig tillitsvalgt spenner over et vidt felt, fra han var underkasserer på Christiania Spigerverk – via formannsvervet i Jern og Metall og til LOs leder. Tor satt i mange år i sentralstyret i Arbeiderpartiet. Tor var en sterk pådriver for etableringen av Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS).

Tor slet med helsa de siste årene, men han var levende opptatt av samfunnet og spesielt LOs faglige og politiske engasjement. Det var alltid en fryd og en stor inspirasjon å drøfte aktuelle saker med Tor. Han var klar i sine meldinger, resonnerende og utrolig oppdatert på dagens samfunnsutfordringer. «Tor med hammeren» ble han kalt, fordi han var tøff, ikke minst mot arbeidsgiverne og tøff mot dem fra egen bevegelse som han syntes glemte arbeiderbevegelsens grunnleggende verdier. Men Tor var mer enn det. Han var en inkluderende og omsorgsfull person. Han var deltakende i LOs arbeid helt til det siste. Når vi hadde kommet i mål i tariffrevisjon eller andre viktige saker, kunne Tor ringe og gratulere med jobben.

Med Tors bortgang tok vi farvel med en av de største lederne og høvdingene i norsk arbeiderbevegelse i moderne tid. Med sin sterke personlighet og politiske kraft satte LO under hans ledelse nye rettferdskrav og reformer på dagsorden: Foletrygden, industribygging, bedriftsdemokrati. Tor var en samfunnsbygger. Han er med rette blitt kalt det norske bedriftsdemokratiets far.

Vi husker Tors klare råd, rause personlighet og som omsorgsfull og tro mot sine venner. Fagbevegelsen takker Tor Aspengren for hans store innsats for norsk arbeiderbevegelse og Landsorganisasjonen i Norge.

Det er spesielt tungt, vanskelig og uforståelig når noen som står oss nært, midt i sin travle hverdag, går bort.

Dagen før årets tariffoppgjør startet, fikk vi den uendelig triste meldingen om at Torbjørn Dahl, forbundsleder i NNN, var død. Torbjørn døde brått og uventet 9. mars, bare 61 år gammel.

Torbjørn vokste opp på Dælenenga i Oslo. Arbeiderbakgrunnen preget Torbjørn Dahl gjennom hele livet. Han startet sin faglige virksomhet som til-litsvalgt på Fellesmeieriet. I 1995 ble han forbundsleder i NNN og ble samti-dig medlem av LOs sekretariat.

Torbjørn var en dypt respektert forbundsleder. Torbjørn trengte ikke å heve stemmen. Han ble lyttet til. Helt til det siste ga han kloke råd, bygd på erfa-ringer fra et langt liv i arbeiderbevegelsens tjeneste. Han gledet seg til sitt eget forbunds landsmøte i slutten av april, og han gledet seg til LO-kongres-sen og dette fellesskapet. Vi savner Torbjørn i dag.

Sidsel Bauck var en av arbeiderbevegelsens foregangskvinner. Sidsel var forbundsleder i HK fra 1988 til 1994. Hun var den første kvinnelige for-bundslederen i et LO-forbund i privat sektor. I mange år la hun ned en aktiv innsats i LOs sekretariat. Sidsel gikk bort den 13. februar i år, 75 år gammel. Ved sin død var hun leder i Norsk Pensjonistforbund.

Sidsel Bauck var i mange år fagbevegelsens klareste røst i kampen for kvin-ners rettigheter i arbeidslivet og for full likestilling. Sidsels ord – «en lønn å leve av» er et så praktisk og forståelig begrep at det har blitt fagbevegelsens fel-leseie. Sidsel hadde den styrke og det mot som skal til for å tale og kjempe på tvers av etablerte oppfatninger og etablert makt. Hun våget å utfordre og sam-tidig ta sjansen på å irritere noen. Hun var bevisst at hun var leder for tusenvis av underbetalte kvinner og arbeidstakere i en servicesektor som var preget av utrygge tilsettingsforhold, lav lønn og tøft arbeidsmiljø. Sidsel var en sterk og modig kvinne og et forbilde for mange av oss andre i fagbevegelsen.

Flere andre forbundsledere og sekretariatsmedlemmer har gått bort i denne kongressperioden. Felles for alle er at de var sterke personligheter som har gjort en innsats for sitt forbund og LO-fellesskapet.

Vi minnes og hedrer i dag:

Kjell Christoffersen, Norsk Grafisk Forbund

Gunnar Grimnes, EL & IT Forbundet

Øystein Larsen, Norsk Arbeidsmandsforbund

Nils H. Johannesen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund

Finn Nilsen, Norsk Bekledningsarbeiderforbund

Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund

Sverre Kortvedt, Norsk Jernbaneforbund

Rasmus Solend, Norsk Bygningsarbeiderforbund

Kåre Dalberg, Norsk Gullsmedarbeiderforbund

Landsorganisasjonen i Norge har en særdeles dyktig medarbeiderstab som legger ned et engasjement langt ut over det et normalt tilsettingsforhold skulle tilsi. Det er derfor ekstra sårt når våre arbeidskolleger går bort i sine beste arbeidsår.

Jon Ivar Nålsund var internasjonal sekretær og leder av internasjonal avdeling i LO. I flere år var han leder av Næringspolitisk avdeling i Fellesforbundet, der han også hadde ansvar for internasjonale saker. Fra 1979 til 1982 var han visegeneralsekretær i Euro-LO (DEFS). Han var også statssekretær i flere departementer.

Jon Ivar hadde et sterkt engasjement, og kort tid etter at vi hadde samtalt om en aktiv faglig utvikling på det internasjonale saksområdet, kom meldingen om Jon Ivars alvorlige sykdom. Den 4. januar i 2003, etter bare noen måneders sykdom, fikk vi den tragiske meldingen om at livet var ebbet ut. Med Jon Ivars død mistet vi i LO en kunnskapsrik og særdeles klok medarbeider. Vi mistet en kjær venn.

Jorun Christensen rakk å bli pensjonert, men slapp aldri tak i LO. Jorun var faglig og politisk aktiv innen mange felter. I LO arbeidet hun først med likestillingsspørsmål – senere organisasjons- og informasjonsarbeid. Jorun var sjelden på førstesidene i avisene. Jorun var blant dem som jobber i det stille. Men hennes innsats stod så langt fra tilbake for andres.

Jorun døde den 31. oktober i 2004, etter kort tids sykeleie. Hun rakk akkurat å bli 70 år. Hennes faglige og politiske engasjement var det siste hun slapp tak i før hun gikk bort.

La disse to medarbeiderne, som begge gikk bort i altfor ung alder og midt i sitt faglige engasjement, være representanter for de av LOs ansatte som har gått bort i kongressperioden.

I mange deler av verden drepes fagforeningsfolk i kampen for fagbevegelsens grunnleggende krav: Retten til å organisere seg, for demokrati, menneskeverd og rettferdighet. Noen må også kjempe for det vi ser som selvsagt: Frihet og selvstendighet for land og folk.

Yassir Arafat var et symbol for alle undertrykte folk som bærer i seg drømmen om selvstendighet, frihet og respekt. Yassir Arafat var det palestinske folks ubestridte leder. Norsk arbeiderbevegelse minnes Yassir Arafats enorme innsats og hans politiske kraft som det palestinske folks røst. La ham stå som representant for alle kamerater i den internasjonale arbeiderbevegelsen. Kamerater som har kjempet en tung kamp for frihet, selvstendighet og verdighet, og som har gått bort de senere år.

Det er de gode minner som gir kraft til å bære sorgen.

Jeg vil be Kongressen reise seg og minnes alle aktive fagforeningskamerater som har gått bort.

Åpningstalen

LO-lederen holdt følgende åpningstale:

- Velkommen til kongress i Landsorganisasjonen i Norge – landets desidert største arbeidstakerorganisasjon.

Velkommen til gjester fra inn- og utland. Velkommen til media.

Og en spesiell velkomst til kongressens hovedpersoner: alle dere som er delegater!

Det er dere som i kongressperioden har vist samfunnsansvar og bidratt til å få norsk økonomi på beina igjen.

Det er dere som har gjort det mulig å beholde verdens beste sykelønnsordning.

Det er dere som jobber hver eneste dag med å gjøre hverdagen bedre og mer meningsfull for våre nærmere 850.000 medlemmer og deres familier.

Velkommen hit til vårt Folkets Hus – også kalt den røde fares høyborg!

En kongress i Norges suverent største arbeidstakerorganisasjon er en stor begivenhet. En viktig begivenhet. Foran oss ligger seks hektiske dager med debatter, jobbing i komiteer, voteringer og vedtak. Sammen skal vi utforme grunnlaget for LOs arbeid de neste fire årene.

Men, gode venner. Selv om dette er kongressens åpningsdag, så er det ikke her det begynner. Tvert imot – kongressen skal være konklusjonen på et langt og omfattende arbeid. Jeg tror jeg trygt kan si følgende, uten å fornærme noen: Aldri før har LO hatt en så gjennomgripende demokratisk prosess foran en kongress. Du bestemmer, sier vi i kampanjen vår – det er ikke bare et slagord. Det skal være alvor.

Gjennom tusenvis av forslag i kampanjen og i organisasjonsleddene har vi fått viktige innspill til denne kongressen.

Det er dere som skal omsette LO-medlemmenes synspunkter og krav til LOs politikk i løpet av denne kongressen.

Fagbevegelsen er den viktigste demokratiske kraft i Norge! Sammen skal vi virkeliggjøre LOs slagord for denne kongressen: LO på din side! Sammen skal vi stake ut kursen for framtida – til det beste for våre medlemmer!

EN FIN FORTELLING FRA BODØ

- Delegater

Jeg har truffet mange av dere før – på møter, konferanser, landsmøter og bedriftsbesøk over hele landet. Mye har gjort inntrykk. Noe skal bli der veldig lenge og noe får en plass resten av livet!

I fjor vinter besøkte jeg Bodø. Det kan være en kald opplevelse. Men jeg opplevde der en varme som jeg tror ingen av ti-tusener sydenturister kjenner.

Det var en spesiell anledning. Jeg besøkte en virksomhet som heter BOPRO. Det er en vekstbedrift, det vi før kalte en vernet bedrift. Fellesforbundet og LO hadde – endelig – fått i stand en overenskomst for den type bedrifter! BOPRO var den første bedrift som tegnet avtale. Jeg møtte noen usedvanlig stolte, nytegnede medlemmer, som stilte lønnskrav for åpen TV-skjerm. Det var en ufattelig glede å få være tilstede.

Hvorfor forteller jeg historien om BOPRO? Jo: Fagbevegelsenes jobb er å løfte *alle* grupper arbeidstakere slik at de kan ta sin rettmessige plass i arbeidslivet. Alle arbeidstakere fortjener den trygghet vårt avtalesystem kan gi dem. Arbeidstakerne i vekstbedriftene *ville* organisere seg i LO. De *ville* ha en tariffavtale. Takket være noen ildsjeler i våre egne rekker, så ble det en løsning. Budskapet var: vi som har solidaritet som rettesnor måtte komme også disse arbeidstakerne i møte.

Til de ansatte ved BOPRO og alle andre vekstbedrifter i Norge må kongres-

sen si: LO er på din side. Velkommen inn i LO-fellesskapet!
Til ildsjelene: Takk for at dere aldri glemte hva ekte solidaritet er!

ARBEID TIL ALLE

- Arbeid er viktig for de ansatte i BOPRO. Det er viktig for oss alle. Det handler om inntekt, om tilhørighet, om å være en del av et større fellesskap, om selvrespekt, identitet og frihet. Arbeid til alle vil ALLTID være vår viktigste jobb.

De ansatte på BOPRO gleder seg til å gå på jobben om morgenen. Det gjør heldigvis de aller fleste av oss. Vi ser fram til fellesskapet på arbeidsplassen, til kameratskapet og utvekslingene og samtalen. Til å bruke våre evner og krefter til å skape noe – sammen med andre.

Men ikke alle har det slik: Her om dagen fikk jeg en e-post fra en mann i Fredrikstad. Det gjorde sterkt inntrykk. Han skriver følgende:
«Jeg har nå vært arbeidsledig i tre år. Jeg er satt på siden av samfunnet, og mitt barn også - som ikke kan delta på aktiviteter, og dra på ferier, på grunn av min manglende økonomi. Er glad på vegne av de som har mulighet, men jeg blir totalt «slått i bakken» av skuffelse i blikket til barnet mitt som lojalt bare må forstå».

100 000 mennesker har det slik i dag. De er helt arbeidsledige. De søker arbeid, men blir møtt av samfunnet med: «Beklager, vi har ikke bruk for deg!»

I verdens rikeste land sløser samfunnet med sin mest verdifulle ressurs – menneskenes skaper- og virkestrang. Ungdommen møter stengte dører. Ledigheten blant dem med innvandrerbakgrunn er tre ganger høyere enn blant etniske nordmenn.

Denne kongressen, er jeg overbevist om, vil strekke ut en varm politisk hånd til dem som er vist ut på sidelinjen. Det har vi tradisjoner for.

Og det første en ny solidaritetsregjering må gjøre etter 12. september er å ta et krafttak for å bekjempe ledigheten!

De ledige må få arbeid. Men de ledige må behandles med verdighet og respekt mens de er ledige. LO skal stå på de arbeidslediges side.

Vi må gi følgende melding til Bondevik: Din regjering tok 20 000 i året fra de langtidsledige. Det var hjerterått. Du har sjansen i revidert som kommer neste uke:

Gi de ledige tilbake de 20.000 kr i året! Gi de unge den ungdomsgarantien dere fjernet. Det hjelper ikke å snakke om å bekjempe fattig-Norge når du i handling svikter totalt!

DET GODE ARBEID

- Vi vil ha arbeid til alle – men vi må videre. Vi må ville «det gode arbeid». Vi vil faktisk, slik det ble sagt her, at det skal bli like fint å jobbe som å danse. Men hva ser vi? Arbeidslivet er blitt mer brutalt. Liv og helse settes på spill. Bare i fjor stanset Arbeidstilsynet arbeidet ved 1377 bedrifter! Vi ser også at folk støtes ut, de langtidssykemeldes, de uføretrygdes.

Det er ikke et slikt arbeidsliv vi vil ha.

Vi må ha troen på at det er mulig å skape et godt arbeidsliv. Et arbeidsliv der alle kan delta ut fra sine forutsetninger, og ha trygghet for arbeid og inntekt. For vi vet: det er trygge mennesker som strekker seg, trygge mennesker som hever seg, trygge mennesker som utvikler arbeidsplassen. Det er trygge mennesker som skaper vekst og velstand!

NY ARBEIDSMILJØLOV

- På forrige kongress ba vi om en ny og bedre arbeidsmiljølov. Men hva har vi fått?

Gir regjeringens forslag til ny arbeidsmiljølov mer trygghet?

Nei, vi har fått et forslag som kan sammenfattes veldig enkelt:

«Farvel solidaritet! Velkommen til et enda tøffere arbeidsliv.»

«Familiepartiet» Krf. - med Bondevik og Høybråten i spissen – foreslår i den nye loven å utvide arbeidsdagen til 13 timer uten rett til overtidsbetaling. De åpner for 78 timers arbeidsuke. Det åpnes for midlertidige ansettelser i stor stil. Regjeringen svekker stillingsvernet. Det skal bli lettere å sparke folk.

Bondevik gir oss ikke et varmere samfunn – som er Krfs slagord.

Det er ikke mye varme – eller nestekjærlighet – å ta 20 000 i året fra de langtidsledige. Det er ikke mye varme å foreslå en lov som gjør arbeidslivet enda tøffere for mange. Hvis Stortinget vedtar den nye arbeidsmiljøloven, vil Bondevik gå inn i arbeidervernlovgivningens hundreårige historie som den første norske statsministeren som svekket arbeidstakernes rettigheter!

Kjære kongress: i så fall skal vi bidra til at det blir Bondeviks sørgelige ettermæle!

Bondevik går også på tvers av samtlige arbeidstakerorganisasjoner. Og forleden ble vi kjent med at ILO har gitt den norske regjering påpakning for å ha endret arbeidstidsreglene over hodet på arbeidstakerne. Slik går det når høyresiden skal drive arbeidslivspolitikken. Vi må sende et budskap til Høyres landsmøte: Høyrekreftene stiller Norge i skammekroken! Det er flaut!

Arbeidsmiljøloven er vår. Det er arbeidstakernes lov. Nå er den langt på vei i ferd med å bli til arbeidsgivernes lov. Problemet er: Disse forslagene som ligger der, kommer regjeringen til å få gjennomslag for - med støtte fra Fremskrittspartiet. Frp viser nok en gang at de ikke er på arbeidstakernes side!

Men dere: Forslaget til ny arbeidsmiljølov, skal vi bekjempe alt vi kan og det anser jeg faktisk som en avskjedssøknad fra denne regjeringen.

Den avskjedssøknaden skal vi mer enn gjerne innvilge dem den 12. september!

IA-AVTALEN

- Vi må tro på at vår visjon om «det gode arbeid» er mulig – og vi må jobbe på den riktige måten. Og på enkelte områder får vi det til. I starten av denne kongressperioden inngikk vi IA-avtalen. Avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv. Den er et lyspunkt. Den er et offensivt tiltak.

Da vi fikk myndighetene og arbeidsgiverne med på å undertegne IA-avtalen i oktober 2001, var målet å redusere sykefraværet med 20 prosent. Mange mente det var helt urealistisk! Nå er vi nesten i mål. Dere som møter her på kongressen har sammen med titusener av tillitsvalgte gjort en formidabel jobb ute i virksomhetene. Tusen, tusen takk skal dere ha!

For: I 2001 hang sykelønnsordningen i en tynn tråd. Nå er det ingen partier som tør si rett ut at de vil kutte i sykelønna. Og jeg vil gjerne understreke en ting: LO har aldri skrevet under på en avtale om at vi aksepterer kutt i sykelønna om vi ikke oppnår målene. Jeg er overbevist om følgende: å kutte i sykelønna gjør ikke folk friskere – det gjør folk fattigere.

Alle våre medlemmer skal være trygge:

Sammen skal vi kjempe mot ethvert forsøk på å svekke sykelønna vår!

IA-avtalen har i seg visjonene om det gode arbeid. Et arbeidsliv med plass til alle. Men vi er ikke i mål. Vi må ha plass til flere funksjonshemmede. Vi må ha plass til flere eldre. Alle som vil og kan, må få lov til å bidra. LO er på deres side!

Norge tar i dag med stolthet imot delegasjoner fra andre land som vil lære av våre erfaringer. IA-avtalen er faktisk blitt en eksportartikkel!

SOSIAL DUMPING

- Kjære kongress

For et år siden ble EU utvidet med ti nye medlemsland. Nesten hver dag hører og leser vi i media om underbetalte arbeidsfolk fra Øst-Europa. Vi har hørt om timelønn ned i 22 kroner, vi har hørt om mafiaforhold, vi har hørt om østeuropeiske arbeidere som skader seg på jobb og ikke får erstatning.

Vår visjon - det gode arbeid - det kan ikke være noen tvil om at denne visjonen også må gjelde våre arbeidskamerater fra de nye EU-landene. Fagbevegelsens mål er anstendige lønns- og arbeidsforhold for alle uansett. Høyreleder Erna Solberg og NHO-direktør Sigrun Vågeng snakker om at vi må tåle «sunn konkurranse». Sunn konkurranse? Å slåss mot lønninger til 20- 40 – 50 kr timen er ikke sunt. Slike uttalelser sier mye om NHO og Høyres holdninger.

Vi ønsker arbeidstakere fra andre land hjertelig velkommen til Norge. Men vi godtar ikke at utenlandsk arbeidskraft blir brukt i et spill for å undergrave våre medlemmers lønns- og arbeidsvilkår. Vi godtar ikke at griske arbeidsgivere skaffer seg kjempefortjeneste, mens de ansatte blir avspist med smuler. Vi godtar ikke at arbeidsutleie blir en ny vekstnæring for tvilsomme virksomheter.

Her kan vi faktisk sitere en av NHOs egne størrelser – nemlig direktøren i Servicebedriftenes landsforening – Petter Furulund. Han har uttalt: «*Dette er et eldorado for kjeltringer.*» Det sier Petter Furulund, samtidig som NHO-direktør Sigrun Vågeng sier det er sunn konkurranse. De kan ikke ha det greit i NHO om dagen...

Et arbeidsmarked hvor vi underbys av lønninger det ikke går an å leve av i Norge – er uholdbart for fagbevegelsen. Heismontørene tok streikevåpenet i bruk i fjor og ble møtt med tvungen lønnsnemnd. Arbeidstakere fra andre land skal vite at LO står på deres side. Våre krav til dagens regjering om sterkere tiltak, er i veldig liten grad blitt hørt.

Vi må gjenta kravene. Uansett regjering:

- Gi oss flere tiltak mot sosial dumping
- Gi oss en lov som gir tillitsvalgte rett til innsyn i alle arbeidskontrakter på en bedrift.
- Hvis det forhatte tjenstedirektivet ikke endres, krever vi at storting og regjering legger ned veto!

TARIFFOPPGJØR

- Forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår er vår kjerneoppgave. Den høye arbeidsledigheten har preget tariffoppgjørene i denne kongressperioden. En arbeidsledighet mye forårsaket av den dårlig begrunnede renteøkningen i 2002, med påfølgende altfor sterk krone. 20.000 industriarbeidsplasser har gått tapt. I en slik situasjon har vi tradisjoner for å ta grep og ta ansvar. Vårt bidrag var å jobbe fram en lønnsvekst mer på linje med våre handelspartnere.

Vi har oppnådd gode resultater. De siste oppgjørene har gitt svært god økning i kjøpekraften. Reallønnsveksten har vært på over tre prosent årlig. I 2002 oppnådde vi faktisk den største reallønnsveksten på 30 år! Vi har vist solidaritet med dem som tjener minst. Vi har løftet mange lavlønnte, som ofte er kvinner, ut av lavlønnsfella.

Assistentlønna i kommunesektoren er løftet med over 20 prosent på ett og et halvt år. Særlig de kvinnerike forbundene har stått på kravet: «Vi krever ei anstendig lønn, vi krever ei lønn å leve av og forsørge våre barn på».

Dette må også framover være hovedutfordringen for oss. «*De som sitter nedst ved bordet skal bestandig være LOs hovedanliggende*», som Tor Aspengren pleide å si.

Men vi har også sørget for at våre langtidsutdannede medlemmer har fått bedre uttelling for utdanningen sin. Det noen kalte en «umulig spagat», klarte vi. Vi klarte spagaten samtidig som vi viste solidaritet med de arbeidsledige. Lønnsveksten er kommet mer på linje med våre handelspartnere. Sysselsettingen er i ferd med å ta seg opp.

I tråd med våre tradisjoner for trepartssamarbeid, har vi også i denne kongressperioden samarbeidet med – som det heter: «den til enhver tid sittende regjering». I denne perioden har vi hatt et inntektspolitisk samarbeid som - spesielt i 2003 og 2004 – har gitt oss noen viktige resultater:

- Vi har kommet et skritt nærmere kravet: «Heltid en rettighet – deltid en mulighet».
- Vi fikk økt fagforeningsfradraget – og det til tross for at Høyre alltid har ønsket å fjerne det helt.
- Vi fikk satt industriens situasjon på dagsorden via industriutvalget. Dette ga oss gassrør som resultat!
- Og ikke minst: vi har fått skriftlig løfte fra statsministeren om lovfestet tjenestepensjon til alle som ikke har det i dag. Det vil utjevne klasse-skiller i alderdommen!

Tjenestepensjon til alle har vært et kjernekrav siden slutten av 90-tallet. Fellesforbundet, som frontfag i 2004, fikk dette på plass. *Takk skal dere ha!*

I årets oppgjør har vi også bevist at forhandlingsinstitusjonen fungerer. Oppgjøret kom i havn uten mekling for første gang på 15 år.

Og jeg må bare si det, for det er litt spesielt:

Jeg hørte noen i 2001, rett etter kongressen og før hovedavtaleforhandlingene spurte – i det skjulte: «Hvordan skal dette gå? Vil vi få noe resultat når lederen i NHO og lederen i LO ikke sitter i badstua sammen?»

Gode venner! Kanskje det at vi *ikke* satt i badstue sammen var det som gjorde at vi fikk en forhandlingsløsning? Vi brukte tiden effektivt til forhandlinger isteden.

Resultatene vi har oppnådd, hadde ikke vært mulig uten at forbundene i offentlig og privat sektor har stått sammen som de har gjort i denne perioden. Det er bare LO som har kraft til å gjennomføre en slik helhetlig tariffpolitikk. Vi har hatt enstemmige vedtak i våre organer. Vi har hatt en felles forståelse for at solidaritet og helhet lønner seg. Og det er når vi klarer å stå samlet, at vi er sterke.

LEDERLØNN

- Kjære delegater

Dere har tatt ansvar. Sammen har vi tatt ansvar. Men noen stiller seg konsekvent utenfor.

I 2004, i fjor, økte lønningene med 3,7 prosent for vanlige arbeidsfolk. For topplederne var økningen 12,3 prosent.

Eivind Reiten, generaldirektør i Norsk Hydro, han må være en blant flere som må mangle sosiale antenner! For det første legger han ned hundrevis av lønnsomme arbeidsplasser i Årdal og Høyanger (*Høyanger 100 millioner i overskudd i fjor, Årdal gikk med 400 millioner i overskudd i fjor*). Han legger ned arbeidsplasser, og lokalsamfunn, fordi overskuddet ikke er høyt nok! Men i tillegg: Siden han overtok som generaldirektør for fire år siden, har han tatt ut 27 millioner kroner i lønn, bonuser og opsjoner! Hva slags lederskap er dette?

Dette er ikke lederskap. Det er kollektiv ufornuft fra samfunnstopper som til stadighet krever moderasjon fra oss! De håver inn lønn, bonuser, opsjoner og skattelette i bønner og spann!

Kjære kongress, la oss si klart ifra – om igjen:

Vi er lei av grådige ledere uten samfunnsansvar!

ET MER KONFLIKTFYLT ARBEIDSLIV

- Det var ledernes uforstand og grådighet som i stor grad forårsaket storstreiken under oppgjøret i 2000. Da sa våre medlemmer nei til ensidig moderasjon.

I hovedoppgjøret i fjor klaget NHO over at vi blandet prinsipper inn i tariffoppgjøret. De klaget over at transportarbeiderne streiket for tariff tillegg til organiserte. De klaget over at bryggeriarbeiderne streiket for en klausul om inn- og utleie. De klaget over at journalistene streiket for pensjon.

«Det er alt for mye politikk i **tariffoppgjøret**» sa de. «Dere blander inn reformer som ikke hører hjemme i **oppgjøret**» sa arbeidsgiverne.

Dette vet vi er TØV!

LO har lange tradisjoner for å sikre sosiale reformer nettopp gjennom tariffoppgjørene. Vi kan nevne den 5. ferieuke, EVU, AFP.

Vi vet: Det finnes to måter å sikre våre rettigheter på. Enten via lovverket eller gjennom våre tariffavtaler.

Når storting og regjering fjerner rettighetene våre i sak etter sak, med NHO som aktiv pådriver, ja da må vi enten få skiftet ut stortinget og regjeringen, eller vi må bruke tariffoppgjøret for å sikre våre rettigheter.

For ingen tror vel at vi sitter stille og ser at våre rettigheter forsvinner!?

LO-kongressens budskap til arbeidsgiversida må være klart:

Hvis dere ikke får kontroll med skyhøye og provoserende lederlønninger, hvis dere fortsetter å presse på for å fjerne våre opparbeidede rettigheter – da vil *dere* skape et mer konfliktfylt arbeidsliv.

Så enkelt er det: Ryker rettighetene våre i lovverket, ja da må vi kreve dette inn i tariffavtalene – og om nødvendig – ta i bruk vårt sterkeste kampmiddel: STREIK!

EN STERK FAGBEVEGELSE

- Kjære kongress

Jeg tar sjansen på å si: LO har styrket seg i denne perioden, både organisatorisk og politisk. Det var en stor begivenhet da Norsk Helse- og Sosialforbund og Norsk Kommuneforbund slo seg sammen og dannet Fagforbundet. Det skjedde 17. juni 2003. Dette ga LO-fellesskapet nærmere 50 000 nye medlemmer! Snakk om vellykket vervekampanje!

Antall medlemmer er viktig, fordi vår styrke først og fremst måles i oppslutning. Men det nye Fagforbundet styrket oss også på andre måter. LO er blitt

enda mer representativ for hele det norske arbeidslivet. For Norsk Helse- og Sosialforbund brakte med seg 50.000 medlemmer som naturlig hører hjemme i LO-fellesskapet. De brakte med seg mange sterke jenter som satte rettferdige krav på dagsorden. Det har gitt oss større tyngde i likelønnskampen – og vi har satt nye offensive likestillingskrav på dagsorden!

Jeg er glad for at Helse- og Sosialforbundet så på LO som det viktigste redskapet for å drive likestillingskampen videre. Etter at Fagforbundet ble dannet, har vi like mange kvinner som menn i våre medlemsrekker. Kjære kongress: Tallenes tale i dag er klar: 50/50. Det er første gang i LOs 106-årige historie! Det er en seier for kvinnene og for likestillingen i arbeidslivet!

Men selv om vi er blitt flere er det ingen grunn til å hvile på laurbærene. Det er altfor mange som ennå står utenfor. Det gjelder ikke minst innenfor privat tjenesteytende sektor. Her finner vi mange av de lavest lønte, de som jobber deltid, og gjerne på tidsbegrensede kontrakter – hvis de overhodet får noen kontrakt.

Der vi trengs mest – der er vi minst til stede. Det må vi rette på. Verving er en viktig oppgave for tillitsvalgte. Kjære kongress: La oss ta lærdom av LO-Ungdommen. Under hele kongressperioden har ungdommene våre hatt et særdeles sterkt engasjement og et særdeles høyt aktivitetsnivå. Ungdomsåret 2003 var en vitamininnsprøytning. Vi er stolte over våre flotte ungdommer!

Den beste garantien for at vi skal beholde våre rettigheter og sosiale ordninger er nemlig at vi er mange. Gratisspassasjerer er en trussel mot det. Det ble streik i Transport for å komme gratisspassasjerene til livs. Vi er lei av dem som høster av de godene vi forhandler fram – uten at de bidrar noe til fellesskapet. Vi skal ha debatt om dette.

Vi har mange virkemidler. Men, kjære kongress! Vi krever faktisk at politikerne stiller opp i kampen for et velorganisert arbeidsliv! Gi oss fullt fradrag for fagforeningskontingenten!

Det er heller ingen ny kamp vi kjemper. Allerede på 1970-tallet, under Tor Aspengren, diskuterte de tiltak mot gratisspassasjerer. De fremmet faktisk krav om tariff tillegg og tariffavgift. De nådde ikke fram, men vi har det i dag i noen av våre overenskomster.

I debatten har det blitt hevdet at tariff tillegg kommer i konflikt med uforsikringsprinsippet. Vi har fått arbeidsrettseksperters ord på at slik er det ikke.

Tariffavtalen må gjelde likt for alle i en virksomhet – organiserte som uorganiserte. Tariffavtalen vet vi kan innholde bestemmelser om differensiering i lønn for folk som utfører samme arbeid. Slike bestemmelser har vi allerede i dag i våre avtaler. Bare tenk på ansiennitetstilleggene.

Kjære kongress: I denne kongressperioden har vi startet en ny offensiv mot gratisspassasjerne. Det lønner seg å være organisert, men vi skal gjøre det enda mer lønnsomt. Tiden bør være ute for gratisspassasjerer i vårt arbeidsliv.

AOF, SØRMARKA , RINGSAKER OG FAFO

- Kjære kongress

Vi snakker gjerne om LO-familien. Det er fordi LO er så mye mer enn en forhandlingsorganisasjon. Skal vi ivareta medlemmenes interesser, trenger vi virkemidler ut over tariffavtalene. Kunnskap er et slikt virkemiddel. Vi trenger kunnskap for å stille på like fot med våre kapital- og ressurssterke motparter. Vi trenger kunnskap for å motvirke klaseskiller. Vi trenger kultur og gode samvær.

I kongressperioden har vi styrket AOF. Vi har satset mye på et fornyet Sørmarka. Vi har besluttet å beholde og videreutvikle Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole på Ringsaker. Vi har styrket FAFO, Fagbevegelsens forskningssenter. Vi har befestet vårt eierskap i A-pressen. Vi har styrket våre fagblader gjennom LO-Media.

A-pressen, FAFO, Fagbladene, Ringsaker, AOF og Sørmarka. Dette er alle institusjoner som betyr mye for folks kunnskaper, holdninger og verdier. Vi erkjenner klarere og klarere at skal vi bygge et bolverk mot markedsliberalismen, ja da må vi også styrke opplysningsvirksomheten, skoleringen og kulturfellesskapet. Dette handler om en langsiktig, strategisk og byggende satsing for å fremme våre verdier.

Sekretariatet har ment at tiden er kommet for å bygge opp og styrke disse institusjonene – ikke bygge det ned!

ET STERKT NÆRINGSLIV I SAMSPILL MED EN STERK OFFENTLIG SEKTOR

- Kjære kongress

Her om dagen kunne vi lese følgende i New York Times: *«Glem mytene om den skandinaviske sosialismen og hvordan deres skatter og dyre offentlige helsetjenester ødelegger privat næringsliv. Intet kan være lenger fra sannheten».*

Stadig flere ser den gjensidige avhengigheten mellom offentlig og privat sektor. Bare ikke vår motpart NHO. De gjentar sine besvergelses om en for dyr, for lite effektiv offentlig sektor. Vi må kutte. Det faktiske forhold er at ingen norsk eksportindustri kan være konkurransedyktig uten gode veier, bedre jernbane, høyere kvalitet i skolen, på universiteter og i helse- og omsorgsektoren.

Og det gjøres ikke gjennom mer konkurranse, anbud og privatisering! Det gjøres ikke gjennom mer skattelette til de rikeste. Det gjøres kun gjennom at våre fellesskapsløsninger styrkes!

Den gjensidige avhengigheten mellom privat og offentlig sektor er så åpenbar. Vi vet at for hver industriarbeidsplass som forsvinner, står 3 arbeidsplasser i tjenesteytende sektor i fare. Og hvilken industripolitikk har denne regjeringen? Denne regjeringens industripolitikk er å ikke ha noen industripolitikk! *De er industrielle avholdsfolk.*

Norge er mulighetenes land. Vi har råstoffene. Vi har kompetansen. Vi har dyktige arbeidstakere. Vi har et godt samarbeidsklima i arbeidslivet. Vi har oljen. Vi har naturgassen. Og vi har fisken. I dag sender vi 99 prosent av naturgassen ut av landet. Våre folk i Grenland, i Midt-Norge og i nord og i vest har arbeidet hardt, systematisk og målrettet i mange år for å få sentrale myndigheter til å se mulighetene det ligger i å ta naturgassen i bruk på en fornuftig måte i Norge. Nå ser det ut til å løsne litt.

Vi må også ta i bruk fisken for å skape flere industriarbeidsplasser på land. En riktig politikk her, vil skape trygge arbeidsplasser innen fiskerinæringen hele året. Til beste for fiskerne på havet og industrien på land. Til beste for alle våre medlemmer i fiskeindustrien.

Når det gjelder olje- og gassvirksomheten i nord, må vi stille de strengeste miljøkrav. Vi må møte skeptikerne med respekt og dialog. Vi må ha dialog med miljøbevegelsen og med fiskerinæringen spesielt. Men samtidig er vi i LO helt klare:

Vi kan ikke stenge halve landet ute fra de muligheter som ligger i våre olje- og gassressurser. De skal vite: LO er på deres side! Erfaringene fra Snøhvit viser at vi får det til. Jeg er overbevist om at ny teknologi også vil gi oss nye muligheter i Norskehavet og i Barentshavet. Det fortjener befolkningen i nord.

PENSJON

- Kjære kongress

Vi har mange viktige saker på vår kongress. Det er ikke tvil om at pensjon er en av de viktigste. Og en av de vanskeligste. Pensjonsreformen har vakt stor debatt i våre egne rekker.

Det er en stor og viktig sak. Debatten har ikke plaget meg. Det som har plaget meg, er at media har fremstilt det som om vi har en intern krig. I en så stor organisasjon som vår, må vi tåle debatt om en så viktig og omfattende sak. Engasjement er bra.

Vi er ikke redd for å ta debatten!

I LOs sekretariat er det full enighet om at vi skal påvirke alle de politiske partiene for å innfri LOs fire hovedkrav til en rettferdig pensjon:

1. Rør ikke *avtalefestet pensjon* (AFP). AFP er vår.
2. *Obligatorisk tjenestepensjon* for alle i privat sektor, som ikke har det i dag, fra 1. januar 2006.
3. Forsvar *bruttoordningene* for de offentlige ansatte.
4. Styrk Folketrygden.

Disse hovedkravene ligger fast! Kjære kongress: vi må aldri godta en pensjonsreform som ikke ivaretar våre krav!

Arbeiderpartiet og SV støtter LO-fellesskapets hovedkrav. Men vi må faktisk ikke tro at slaget er vunnet med det. Høyre og FrP vil verken ha AFP – sånn som vi kjenner den i dag - eller offentlige bruttopensjoner. Dette er de politiske realiteter.

Sekretariatet har lansert en egen modell for morgendagens pensjon: LOs Folkepensjon. Vi skal trygge og bygge opp - ikke spare og bygge ned! I Sekretariatet er det et bredt flertall bak dette forslaget. LOs Folkepensjon vil sikre alle, og spesielt de med lave og midlere lønninger, et høyere nivå på folketrygden enn dagens. Vår modell tar vare på det beste i besteårsregelen, samtidig som alle år i yrkeslivet, ut fra rettferdshensyn, teller med. Færre skal bli minstepensjonister. Det skal tjenes opp pensjon på hver eneste krone over 105.000.

LOs Folkepensjon blir dyrere enn regjeringens forslag. Vårt langsiktige mål er at alle skal ha en samlet pensjon, med folketrygd og tjenestepensjon, på 60 – 70 prosent av tidligere lønn. Det mener vi Norge, og norske bedrifter, har råd til.

Flertallet i sekretariatet ser at det kan bli behov for å legge inn noen støttempere for å sikre en bærekraftig folketrygd i framtida. Antallet pensjonister vil faktisk fordobles – fra dages 600.000 til 1,2 millioner i 2050. Og da har

vi sagt: En slik støtdemper, eller stabiliseringsmekanisme som økonomene sier, er å åpne for å jobbe 6 til 8 måneder lenger dersom den gjennomsnittlige levealderen for en aldersgruppe om 10 år øker med ett år.

Og da vil jeg si: Selv om prinsippet vedtas nå, er det selvsagt opp til et fremtidig storting å vurdere om det er ønskelig, og økonomisk nødvendig, å sette i verk en slik levealderjustering. Og dere: Stortinget har en selvsagt angrefrist. Det kan fritt omgjøre sine vedtak.

Forutsetningen for Sekretariatet for å være med på en slik levealdersjustering er for det første at vi klarer å skape et annet arbeidsliv enn det vi har i dag! At vi skaper et arbeidsliv der folk kan og vil jobbe lengre. Vi må ha tro på at vi klarer å gjennomføre det som garantert vil være denne kongressens sterke krav: et bedre og mer inkluderende arbeidsliv! *Og AFP er en absolutt forutsetning for vår modell.*

Noen mener at pensjon må være et valgkamptema. For meg er det bare en ting som er viktig: å ivareta våre medlemmers interesser! Får vi til et pensjonssystem i tråd med det som blir kongressens forslag i vår, da har vi gjort den jobben. Men går ikke det, ja da har vi krystallklart for oss hva de ulike partiene mener. Det vet vi ikke i dag.

Og lykkes vi ikke i forhandlingene: da er vårt klare råd til våre venner på Stortinget: La de borgerlige være alene om å vedta en usosial pensjonsreform. *Ta i så fall omkamp etter valget!*

LIKESTILLING

- Vår pensjonsmodell er sosialt rettferdig. Vår modell har en god kvinneprofil. Vi tør å tenke nytt. Vi tør å ta ansvar. Det har arbeiderbevegelsen lange tradisjoner for. Det gjelder i pensjon, det gjelder sosial dumping, ny arbeidsmiljølov og det gjelder ikke minst likestilling.

Jeg har tro på at denne kongressen her – og jeg gleder meg veldig - vil fatte vedtak som gjør at LO tar et stort byks framover i likestillingsarbeidet. La oss sammen gjøre denne kongressen til et historisk likestillingspolitisk krafttak! La oss vise at LO er på kvinnes side!

Kongress. Det er fremdeles slik at:

- Typiske kvinneyrker er lavere lønnet enn menns
- Tusenvis av kvinner vil gjerne jobbe mer – slik at de får en lønn de kan leve av og forsørge sine barn på

- Det er ennå slik at kvinner er dobbeltarbeidende
- Det er ennå slik at rollen som mor – eller framtidig mor – blir brukt mot kvinner i arbeidslivet

Vi skal skape «det gode arbeid». Det er ikke mulig uten at kvinner og menn er likestilt. Derfor kjemper vi for kvinnelønna i hvert eneste tariffoppgjør, derfor sier vi alltid en rettighet - deltid en mulighet, derfor krever vi likestilling mellom skift og tredelt turnus.

Men så må vi innse – igjen og igjen: En forutsetning for reell likestilling i arbeidslivet er likestilling i hjemmet. Ja, kjære venner! Det er faktisk i den rekkefølgen vi må ta det! For: Kvinner kan ikke både ta seg av jobb, hus, hjem, mann og barn, og samtidig klare å kjempe for sine rettigheter – faglig og politisk. Det blir for tungt. Far må ta sin del av golvvasken, middagslagingen, bleieskift, kosestunder, våkenetter og lekselesing.

Og best av alt: det er bra for *barna*, det er bra for far, det er bra for *likestillingen* og det er bra for *samfunnet*!

Det LO-sekretariatet har lagt fram for dere, er det vi kaller en likestillingpolitisk pakke.

Barn skal ikke være noen hindring for å delta fullt ut i arbeidslivet!

LO-sekretariatet fremmer forslag om større velferd og likestilling rundt fødsel. Det betyr at fedre skal få en større del av fødselspermisjonen. Gro ga oss fedrekvoten. Den må utvides. Pappapermisjonen må lønnes.

Og til dem som hardnakkert holder på at mor må være hjemme for å amme: Vi krever ammefri med lønn. Amming skal ikke være et argument for at det er kvinnene som skal være hjemme med barna.

Og flere barnehageplasser er helt sentralt når vi skal hindre at stadig flere kvinner velger den farlige, men lette, veien tilbake til kjøkkenbenken – den som heter *kontantstøtten*. Alle barn skal ha en *lovfestet* rett til plass i barnehagen.

LO har lenge hatt 6-timersdagen på dagsorden. Nå går Sekretariatet inn for omfattende forsøk med 6-timersdagen i alle sektorer. Ikke bare på kvinnearbeidsplasser. Vi skal ha forsøk også i industrien og på arbeidsplasser der det er et flertall av menn. Hva vil vi med disse forsøkene? Jo, vi vil se om 6-timersdagen kan være en vei å gå til vår visjon om det gode arbeid.

FAGLIG/ POLITISK SAMARBEID

- Kjære kongress

Ved siden av pensjon er det også et annet tema jeg vet vil bli mye diskutert her på kongressen. Det er det faglig/ politiske samarbeidet.

De borgerlige partiene angriper oss på flere hold, ikke minst pga det faglig/ politiske samarbeidet. Det forundrer oss ikke. Er det en ting høyresiden frykter, så er det sprengkraften og styrken i det fagligpolitiske samarbeidet.

De siste ukene har angrepene gått på at jeg, som LO-leder, ble valgt inn i Arbeiderpartiets sentralstyre. Dere: Alle LO-ledere, med unntak av meg, har sittet i Aps sentralstyre. Da jeg nå fulgte mine «forfedre» – ja da tøv de fram – Bondevik, Sanner, Solberg og Foss – og sa at dette var det verste de hadde opplevd! Hvor var de for 4 år siden? Den gang Yngve Hågensen var LO-leder og satt i Aps sentralstyre. Nå var det en stor nyhet.

Jeg vet at det er ulike synspunkter på dette, også her i salen. Det skal vi ta på det største alvor.

Og dere: LO har medlemmer fra alle politiske partier. Alle skal vite at de er hjertelig velkomne i LO.

Fagforbundet vedtok en uttalelse for noen uker siden. Der heter det:
«Søk innflytelse, ta politiske verv!»

Det var et fornuftig vedtak. Jeg vil anbefale *alle* LOs medlemmer om å søke verv og innflytelse i sine respektive partier for å få gjennomslag for våre saker!

Dere som er medlemmer i Høyre: gå inn i Høyres organer. Få Høyre til å skjønne hva kutt i sykelønna betyr for vanlige arbeidsfolk!

Med plass i Aps sentralstyre har vi: Jan (Davidsen) og Kjell (Bjørndalen) og jeg – en svært viktig kanal til å tale våre medlemmers sak. Og det er medlemmenes sak vi skal tale.

Bevilgninger til politiske partier har alltid vært omdiskutert.

Vi har bevilget – og Sekretariatet foreslår også på denne kongressen - å gi bidrag til Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstrepartis valgkamp.

Våre bevilgninger skjer i full åpenhet og gjennom demokratiske vedtak. Over 300 pressefolk kan følge med på kongressens vedtak. Alle fagforbund offentliggjør sine bevilgninger. Mer åpent kan det vel neppe gjøres! Og vi ser jo at Rimi-Hagen og andre rikinger pøser ut penger til de borger-

lige partiene. Gjør de det av ren og skjær veldedighet? Nei!
De gjør det selvfølgelig fordi de tjener på den politikken som føres.

Det har også alltid vært grunnen til at LO har støttet venstresidens partier.
Vanskeligere er det ikke.

Og et offentlig utvalg - demokratifinansieringsutvalget - hvor alle de politiske partiene var representert - har sagt at de betrakter gaver til partiene som *«et verdifullt politisk engasjement, som det ikke er ønskelig å regulere bort»*.

Sekretariatet går også inn for at det formaliserte samarbeidet med Arbeiderpartiet videreføres. Vi har det fagligpolitiske samarbeidet fordi det virker. Det gir resultater for våre medlemmer. Og det er resultater vi skal ha. Vi har gjennom denne kongressperioden knyttet tettere kontakt med SV. Vi har jevnlige møter. Jeg har også - som første LO-leder - vært på Fremskrittspartiets landsmøte og fortalt hva vår politikk er.

Vi må ha samarbeid med alle partier. Det har vi også hatt i denne kongressperioden.

Vi har hatt et inntektspolitisk samarbeid med regjeringen. Vi snakker med alle partier for å forklare dem vår politikk og for å få gjennomslag for våre saker.

INTERNASJONAL SOLIDARITET

- I løpet av den korte uken vi har vår kongress, ja også i løpet av den tiden jeg står her på talerstolen, dør voksne og barn i Afrika - av sult, aids og krig. I Midtøsten drepes og undertrykkes palestinere i kampen for frihet og selvstendighet. I Latin-Amerika undertrykkes og forfølges fagorganiserte. I enkelte land forsvinner de bare.

I vår globale økonomi er landegrensene blitt mindre viktige for kapitalen og arbeidsgiverne. Stadig oftere blir arbeidstakere og land spilt ut mot hverandre i en slags omvendt form for auksjon: Den som stiller færrest og lavest krav vinner! Vi kan få et kappløp mot bunnen. Derfor er det behov for internasjonale organer med regelverk og myndighet til å sikre arbeidstakerrettighetene, for å sikre lønns- og arbeidsvilkår. Vi må vise at LO i Norge også er på deres side. Norsk utenrikspolitikk må være klar:

- Internasjonale kapitalbevegelser må skattlegges
- U-landsgjelda må slettes
- FN må gis bedre muligheter til å skape fred. For fred er en absolutt forutsetning for å bekjempe fattigdommen.

Opp mot den globale turbokapitalismen stiller vi den internasjonale fagbevegelsens motto:
Globaliser solidariteten.

Vårt bidrag er først og fremst å bygge opp sterke og demokratiske nasjonale fagbevegelser. Vår egen fagbevegelse ble for 100 år siden hjulpet fram blant annet av amerikanske fagforeningskamerater. Slik ble vi en sterk kraft. Og bare slik kan kampen mot sosial dumping fullt ut lykkes!

LOs MEDLEMSDEMOKRATI

- LO er ikke bare den største arbeidstakerorganisasjonen i landet. Jeg påstår at vi også er den mest demokratiske organisasjonen i Norge!

Vi har det siste halvåret gjennomført den største demokratiske kampanje som noen gang er gjennomført i Norge! I medlemsdebatten «Du bestemmer – LO på din side» har vi fått inn over 150.000 innspill fra nesten 45 000 enkeltmedlemmer. LO-medlemmer over hele landet. Mange av dere som er her i dag har deltatt.

LOs vedtak, LOs debatter, betyr noe fordi LO alltid har villet noe med samfunnet. De betyr noe fordi vi lytter til dem som vet hvor skoene trykker. Et av innspillene var så tankevekkende at en av våre medarbeidere tok det ut og viste meg det. På skjemaet står det bare et fornavn: JORUNN.

Jorunn skriver: *«Det aller viktigste for meg er å få en jobb å gå til, en lønn som gjør at jeg kan forsørge min familie og at mine barn kan få den samme sjansen som andres barn får. Jeg ønsker meg verdigheten i livet tilbake.»*

Vi vet ikke så mye om hvordan det er på fine middager bak lukkede jernporter på store gods. De bekymringene og behovene de har der, overlater vi til Per Kristian Foss.

Men vi vet mye om hvordan det er ved kjøkkenbordene rundt omkring i de tusen hjem. Der er ikke finansminister Per Kristian Foss. Nå er det du som bestemmer, Jorunn – sammen med alle de hundretusener av medlemmer i LO – kvinner og menn som ønsker det samme som deg.

Det finnes partier som hevder de er «for folk flest». Frp hevder det. Men det er et påklisset slagord. For samtidig jobber de for skattelette til de rikeste, et svekket arbeidsmiljø og for privatisering av velferden.

Vi trenger ikke å jåle oss med slagord om «folk flest». LOs medlemmer ER folk flest!

Deres bekymringer – LO medlemmenes bekymringer - er våre bekymringer.
Deres drømmer om et bedre liv er våre drømmer.
Deres krav er våre krav.

Nå er det opp til oss her på denne kongressen.
Du bestemmer – sier vi.
Det er ikke et slagord. Det er alvor!

Men denne kongressen er ikke bare slutten på en stor demokratisk prosess.
Den er også begynnelsen. Begynnelsen på å gjøre medlemmenes krav om
til praktisk handling.
La oss ønske hverandre lykke til!

Med dette er LOs 31. ordinære Kongress åpnet.

LO-lederen ble avbrutt et 30-talls ganger av spontan applaus under åpnings-
talen og til slutt: langvarig stående applaus.

Gjestene hilser

På LO-kongressen deltar mange gjester, fastslo Gerd-Liv Valla. Det er tradisjon for at Ap hilser på vegne av de innenlandske gjestene. Dermed gav hun ordet til Aps leder og vår kommende statsminister Jens Stoltenberg, som takket for at han fikk hilse kongressen på vegne av de innenlandske gjestene.

Stoltenbergs hilsen

Han skulle holde sin store tale på tirsdag, så i dag skulle han nøye seg med 2 viktige budskap, sa han. Det første var at LO-kongressen er en viktig forsamling og en viktig begivenhet.

- Kongressen fatter vedtak som endrer Norge, som skaper mer fellesskap og rettferd. Dette gjelder uansett regjering – LO har makt og innflytelse. Det er altså betydningsfullt det dere er med på. Det er lett å se når vi leser historien. Historien om det forrige hundreåret var historien om forvandlingen av Norge fra fattigdom til velferdssamfunn, og fagbevegelsen og LO har ett av de største kapitlene i denne historien.

Historien om LO er historien om en kamporganisasjon, som stiller krav og er utålmodig og som har høye mål, men den er også mer: LO er organisasjonen som tar ansvar, som ser helheten, som må gjøre valg og som ser sammenhenger. Det er disse to egenskaper som er viktige og som dere har med dere.

Stoltenbergs andre poeng var, at han er glad for at Ap samarbeider nært med LO.

- Fordi vi deler de samme visjoner og målsettinger for samfunnet. Men samtidig er det to selvstendige organisasjoner som bevarer sin selvstendighet og sin integritet i samarbeidet. Det betyr at de ikke alltid er fullt ut enige i alle saker, men målet er å bli så enige som mulig, fordi det er da vi står sterkest og har størst mulighet for å vinne fram med våre saker.

Og så ville han komme med en nyhet: – Vi skal også stå sammen om forsvaret av arbeidsmiljøloven. Gerd-Liv hadde gått gjennom hovedpunktene av de svekkelsene regjeringen går inn for – den vil svekke stillingsvernet, utvide retten til midlertidige stillinger, og utvide overtiden.

Stoltenberg gjorde det klart at Ap var imot dette, og om regjeringen skulle lykkes med å få det igjennom i Stortinget, så vil et nytt rødgrønt flertall etter valget i så fall reversere alle de usosiale endringene dagens regjering eventuelt måtte få igjennom, slik at vi får en arbeidsmiljølov som sikrer miljøet. Det handler om at LO tar ansvar.

Stoltenberg siterte en av initiativtakerne til LO, Ole O. Lian, som sammenliknet LO og medlemmene i fagbevegelsen med kraftanleggene og turbinene som samler vannmassene og omgjør dem til kraft. Det er nettopp det vi skal være – og så trenger vi ei ny regjering og et nytt flertall i Stortinget. Lykke til med kongressen!

Utenlandske gjester

Gerd-Liv Valla opplyste om de mange utenlandske gjester på kongressen - i alt 44 gjester fra 25 land til stede. LO hadde invitert samarbeidspartnere i de nordiske land, fra europeiske samarbeidspartnere og fra globale organisasjoner.

Hun ville særlig ønske velkommen en representant fra Colombia.

- For første gang har vi en representant fra Colombia her, *Rizzo Benjamin*. Vi ønsker representanten fra Colombia spesielt velkommen hit. I Colombia vil hverdagen for en tillitsvalgt være ganske annerledes enn i Norge. Her trakasseres og forfølges de fagorganiserte, ja, de til og med drepes for sitt arbeid for demokrati og fagorganisering, sa Valla.

I dag skal kongressen få høre hilsmingstaler fra fire av de tilreisende gjestene, sa hun, og ga først ordet til generalsekretæren i FFI, (ICFTU) *Guy Ryder*, Belgia, som holdt denne talen:

Hilsen fra FFI

President, delegater, gjester.

Det er en glede, på vegne av 145 millioner arbeidstakere over hele verden, å overbringe en varm hilsen fra FFI til denne 31. LO-kongressen.

Denne kongressen vil fokusere på «det gode arbeid». Og kjenner jeg LOs internasjonale engasjement rett, så vil dere ikke avgrense diskusjonen til Norge alene. For muligheter til «anstendig arbeid» for alle er et grunnleggende krav overalt, og må bli prioritert på topp politisk. Hvis anstendig arbeid stod øverst på den politiske prioriteringslisten nasjonalt og internasjonalt, ville verden vært et godt stykke på vei mot å realisere FNs tusenårsmål fra 2000. Men sannheten er at disse målene ikke kan bli nådd uten at det skjer en radikal endring i internasjonal politikk.

Regjeringer må følge Norges eksempel når det gjelder internasjonal utviklingshjelp. De må gjøre det som Det internasjonale pengefondet og Verdensbanken igjen unnlot å gjøre i forrige måned, ta en beslutning om å slette ulandsgjeld. Og de må forandre den rådende agendaen om handelsliberalisering til en som fremmer sosial rettferdighet og utvikling. Framfor alt innebærer det å sikre at fundamentale arbeidstakerrettigheter overholdes overalt, slik at handelen blir rettferdig.

FFI arbeider på alle disse områdene for at globaliseringen skal gagne arbeidsfolk. Vi støtter Den globale kampanjen mot fattigdom, og vi vil dra til Hong Kong på slutten av året med vårt budskap til den neste konferansen i WTO.

Mye av dette er mulig kun på grunn av støtten fra norsk LO, og jeg vil benytte anledningen til å takke dere for det.

Solidariteten til norske fagorganiserte er velkjent, og solidaritet vil alltid være FFIs viktigste inspirasjon. Men det er flere grunner til at globaliseringen gjør det nødvendig å handle raskt for å styrke det internasjonale samholdet i fagbevegelsen. Enten vi liker det eller ikke – vi vil alle komme til å leve i et stort felles globalt marked. Uansett i hvilket land vi bor i – et rikt oljedemokrati i Nord-Europa eller et fattig utviklingsland i Sør – så vil fagorganiserte i stadig større grad bli berørt av det som skjer, og av avgjørelser tatt utenfor landets grenser.

Vi må møte de globale strategiene til den multinasjonale kapitalen med globale faglige strategier, og med strukturer og arbeidsmetoder som gjør dem troverdige og effektive.

Det var oppgaven til FFIs Verdenskongress i Japan sist desember, under mottoet: «Globaliser solidariteten». Vår Kongress gjorde et historisk vedtak om å gå inn for at de demokratiske og uavhengige kreftene i den internasjonale fagbevegelsen skulle gå sammen i en ny verdensorganisasjon, ved å slå sammen FFI med World Confederation of Labour (WCL) og andre utenforstående nasjonale hovedorganisasjoner.

Vi arbeider nå hardt med å utforme denne nye organisasjonen, og jeg er overbevist om at om ett år fra nå kan vi holde kongress for å avvikle FFI og grunnlegge en ny Internasjonale som, hvis vi gjør det riktig, kan bli det redskap som arbeidsfolk overalt trenger for å skape et bedre arbeidsliv.

Men vi kan ikke gjøre dette uten det aktive engasjementet til våre nasjonale medlemsorganisasjoner og deres medlemmer. Det er mange kjernespørsmål som gjenstår.

Hvordan skal forholdet være mellom den nye organisasjonen – som vil bli den mest representative noensinne – til de ti globale føderasjonene om representerer arbeidstakere i forskjellige sektorer og som selv er nøkkelspillere? Hvordan skal Den europeiske faglige samorganisasjonen (DEFS) passes inn i verdens nye fagbevegelsesarkitektur? Hvilke strukturer og arbeidsmåter passer best til å gi nasjonale og lokale fagorganisasjoner de tjenestene de trenger i en global økonomi?

Disse spørsmålene kan synes litt fjerne fra de presserende spørsmålene og den virkeligheten dere møter på arbeidsplassene, og norske arbeidstakernes bekymringer som dere må ta tak i hver dag. Men jeg vil antyde at de har direkte sammenheng med hverandre. Men vi har fremdeles en vei å gå for å minske gapet som fremdeles eksisterer mellom fagbevegelsens arbeid nasjonalt og internasjonalt. Vi trenger deres hjelp til dette.

Som LOs president sa til meg nylig – vi trenger en Internasjonale som, selv sagt, er et redskap for solidaritet, men også en som er nyttig for det arbeidet i hver eneste av medlemsorganisasjonene.

President, delegater.

De endringene vi arbeider med, er intet mindre enn å skape en ny faglig internasjonalisme, en som kan klare oppgaven å takle den nye virkeligheten i global økonomi som har forvandlet arbeidets verden.

Men la oss ikke miste av syne de realitetene vi står overfor, for de bekrefter de uforanderlige prinsippene til vår bevegelse:

185 millioner arbeidsløse på verdensbasis, med mange flere som lever i absolutt fattigdom. 2,2 millioner døde hvert år på grunn av arbeidsforholdene. Ingen effektive internasjonale garantier for menneskeretter på arbeidsplassen, noe som tillater at arbeidsgivere kan bruke brudd på de samme rettighetene som konkurransefortrinn i et kappløp mot bunnen. Økende forskjeller i og mellom nasjoner. Og større usikkerhet på arbeid.

For altfor mange er «det gode arbeid» enten en fjern drøm eller noe de ser eller frykter de vil miste. Det kan ikke være noen større oppgave enn å forandre på alt dette og jeg ønsker dere lykke til med kongressen og i årene som kommer.

LO-lederen takket Guy Ryder og ga ordet til neste gjest:

Hilsen fra DEFS

Maria Helena André, Den Europeiske Faglige Samorganisasjonen, Belgia, hilste kongressen og fra DEFS' generalsekretær.

Hun hadde særlig merket seg LOs medlemskampanje og berømmet denne måten å få medlemmenes synspunkter og interesser på banen, som et signal til LO om viktige arbeidsoppgaver.

- Gratulerer med initiativet. Suksess for fagbevegelsen i Europa, med de store utfordringer vi står overfor, er avhengig av samlet styrke. Vi trenger sosiale sammenhenger, sterke bånd og partnerskap i arbeidet.

Det er klart at den sosiale modellen som ble skapt til en suksess etter krigen, nå er under sterkt press. Framskritt som er gjort i de senere årene har nå fått et annet innhold, der begreper som liberalisering, sosial dumping, privatisering, globalisering er blitt en del av vokabularet i vår hverdag.

Skal vi følge USA-modellen, med liberalisering, privatisering, og utrygghet, eller den europeiske sosiale modellen? I globaliseringsvirkeligheten er det arbeidernes og borgernes rettigheter som må gi retning på veien framover. Vi trenger et offentlig sterkt apparat, et fellesskap til å ta vare på menneskene, ikke overlate det til jungelens lov. Utfordringene må møtes med solidaritet.

Det finnes også folk som sier at fagbevegelsen er gammeldags, det er den enkeltes frihet og individets ansvar som er i pakt med tiden, ikke sosialt fellesskap. Vi må velge, det er i det faglige arbeidet vi må verne om solidariteten og fellesskapet. Vi diskuterer også den europeiske konstitusjonen, stor

arbeidsledighet, mangel på nyskaping og nye arbeidsplasser. Vi har en utvikling som skaper frykt blant arbeidere, sa hun, og trakk fram et ferskt eksempel – IBM som reduserer staben og da mest i Europa. Dette ble kjent fra nyhetene, de berørte var ikke informert. - Vi må styrke arbeidernes rett til informasjon og til deltakelse i beslutningsprosesser, sa hun, og la også vekt på kvinners adgang til arbeidsmarkedet og kampen mot sosial dumping.

- Vi har gjort vårt valg, vi har valgt den europeiske veien, og der er den nordiske modellen for sosial velferd til inspirasjon, sa hun, og sa seg videre glad for norske LOs plassering av likestilling på agendaen. Og tanken om omsorg for mennesker i alle deres livssammenhenger, som et fint grunnlag for verving av nye medlemmer.

I vårt arbeid for folks velferd og utvikling i det moderne samfunn, vil vi fortsatt regne med dere!

LO-lederen takket for gode ord og ønsker og ga så ordet til ILOs representant:

ILO hilser

ILOs representant, *Kari Tapilola*, sa det var en stor glede for ham å hilse LOs 31. kongress på vegne av ILO. LO utfører et viktig og aktivt arbeid innen ILO, både når det gjelder deltakelse i den årlige arbeidskonferansen og når det gjelder ulike typer støtte.

- LOs solidariske innsats er stor og velkjent.

For vel ett år siden la ILO fram en rapport om globaliseringen, og i fjor vedtok FNs generalforsamling en resolusjon som støttet hovedkonklusjonene i rapporten. Tapilola var særlig glad for å se Zwelinzima Vavi fra Sør-Afrikas COSATU på kongressens gjesteliste, han hadde deltatt i kommisjonens arbeid, og han var sikker på at kongressen ville få høre om hans erfaringer senere.

- Hva er viktig i denne rapporten med tanke på LOs debatt om det gode arbeidsliv? I rapporten blir det bl.a. fastslått at globaliseringen bare er nyttig for de mange om den er rettferdig. Den virker motsatt om den fører til at kløftene øker, da fører den til større spenninger både i det enkelte land, og landene imellom.

Globaliseringen må bidra til å skape arbeid, og ikke et hvilket som helst arbeid, men det gode arbeid som gir inntekt og trygghet. Vi må arbeide overalt for dette, men det er på hjemmeplanet at forhandlingene pågår. Og jo bedre vårt eget samfunn fungerer, desto lettere er det å utøve solidaritet med an-

dre. Og det er nok å ta fatt i. Millioner er utsatt for barnarbeid og tvangsarbeid. I løpet av ett år har ILO bidratt til at 400 fagforeningsfolk har sluppet ut av fengslet.

Det gode arbeid er ikke bare en rettighet, det er bra også for samfunnet og for økonomien, og slik det er uttrykt av LO tilsvarer det omtrent ILO slagord på engelsk om et «decent» arbeid for alle. Arbeidet for dette forankres i sosial dialog og trepartssamarbeid.

- Det er debatter av den typen LO-kongressen fører som styrker ILOs internasjonale arbeid og som fører til en mer rettferdig globalisering. Lykke til med kongressen, som bør bli en dansende kongress, om det skal bli like fint å jobbe som å danse!

LO-lederen takket for innlegget, og mente det kunne bli litt av en utfordring å lage en dansende kongress. Hun bekreftet at Zwelinzima Vavi fra COSATU ville slippe til senere i løpet av kongressen. Dermed gav hun ordet til Ibramhim Mahdi fra den palestinske fagbevegelsen PGFTU, som holdt denne talen:

PGFTU-hilsen

President, kongressdelegater, damer og herrer.

Jeg vil på vegne av PGFTU takke dere for at jeg har fått muligheten til å hilse deres Kongress. Jeg kommer hit fra Palestina med varme og hjertelige hilsener fra alle palestinske arbeidstakere og deres forbund til dere og til alle medlemmer i norsk LO. Jeg kommer med håp og med gode ønsker for en suksessfull kongress og gode beslutninger for deres medlemmer.

Jeg vil også gjerne uttrykke hvor dypt hver palestiner setter pris på den ubegrensede og vedvarende støtte, hjelp og solidaritet som LO Norge har gitt til palestinere på alle nivå. Deres støtte har gjort utvikling og økt handlekraft mulig for PGFTU. Mange takk også for den store støtten som dere har gitt til arabiske fagforbund gjennom INCATU.

På tross av okkupasjonen og en hard økonomisk, sosial og politisk situasjon i Palestina, kjemper vi fortsatt for arbeidstakerne. Vi har høy arbeidsledighet, og FN har nylig, i april 2005, anslått fattigdommen: Mer enn 50 prosent av palestinerne lever under fattigdomsgrensen. Til tross for disse problemene, og med begrenset kapasitet, har PGFTU klart å hjelpe og støtte arbeidstakere: Vi har tilbudt arbeidstakerne gratis helseforsikring, og muligheter til jobbskaping mv.

Til tross for Israels despotiske framferd, som for eksempel fortsatt bygging av apartheidmuren og utvidelse av bosettingen på Vestbredden, hundrevis av checkpoints som hindrer adgang og fri bevegelse, vedvarende stengning av de palestinske territoriene, stadige brudd på alle gjensidige avtaler: i Oslo, i Way River, i Kairo og nå i det siste i Sharm El Sheikh, til tross for alle disse problemene, så er palestinerne villige til å komme fram til en rettferdig og omfattende fred – basert på FN Sikkerhetsråds resolusjoner 242, 338 og 194. Denne rettferdige freden leder til en uavhengig palestinsk stat på alt land som ble okkupert i juni 1967, med Øst-Jerusalem som hovedstad, side om side med den israelske staten, i godt, vennlig og fredelig naboskap.

Vi ønsker en rettferdig fred for Palestina, men en slik fred kan ikke oppnås uten at de israelske styrkene trekker seg ut av alle okkuperte arabiske territorier i Palestina, Syria og Libanon.

Vi ønske demokrati, rettferdighet og fred for alle folk. Det er blitt tatt mange initiativ for å fremme demokrati, også amerikanske initiativ, i vår region. Demokrati kan ikke importeres. Demokrati kan ikke bygges på okkupasjon. Det må utvikles hjemme, og må etableres av folket. Vi støtter kravet om at okkupasjonen av Irak må opphøre, og at alle land må få muligheten til å etablere demokratiske stater basert på folkets vilje.

Presiden, kongressmedlemmer.

Jeg ønsker dere lykke til med kongressen, og igjen takk. Ta imot PGFTUs gratulasjoner for det fantastiske arbeidet dere gjør. Lenge leve LO-kongressen. Lenge leve den solidariske fagbevegelsen!

LO-leder *Gerd-Liv Valla* takket for hilsningstalene og sa at man nå hadde fått høre de fire talene som var annonsert av utenlandske gjester. Hun forsikret Mahdi at LO fortsatt skal støtte det palestinske folkets kamp for demokrati og rettigheter.

Hun håpet at alle nå kunne se frem til noen fine dager med fine debatter. Delegatene hadde så langt vært flinke og sittet stille en god stund nå - og hun syntes man skulle fortsette med dette litt til – før man tok pause.

Dagsordenens pkt. 2 - Konstituering

LO-lederen ga så ordet til lederen av fullmaktskomiteen, *Bente N. Halvorsen*, som refererte følgende innstilling fra fullmaktskomiteen:

- I hht vedtektenes § 4 pkt 2 legger Fullmaktskomiteen med dette fram sin innstilling til Kongressen.

Innstilling:

1. Fullmaktene godkjennes.
2. Permisjonssøknader fra delegat 9 Olav Lien, delegat 14 Jan Olav Andersen, delegat 19 Øyvind Wallentinsen, delegat 75 Thor Solheim, delegat 092 Harald Olsen, delegat 118 Gerd Kristiansen, delegat 120 Kjellfrid Blakstad, delegat 121 Mette Henriksen Aas, delegat 131 Margaret Wilthil, delegat 171 John Kristian Øvrebø, delegat 191 Line Tollefsen, delegat 246 Bente N. Holt, delegat 282 Rolf Bersås og delegat 295 Geir Tore Mjones godkjennes.
3. Et sykdomsforfall er mottatt i dag fra delegat 129, Mari Sanden. Det innstilles på sykepermisjon.

Saksopplysninger:

I hht vedtektenes § 4 pkt 2 oppnevnte Sekretariatet i møte 14.02.05 slik Fullmaktskomite:

Bente N. Halvorsen, LO, leder
Arve Bakke, FF
Tove Stangnes, Fagforbundet
Randi Reese, FO
Leif Sande, NOPEF
Christopher Hansteen, LO, sekretær

Komiteen har i møter 3. og 7. mai gjennomgått de innkomne fullmakter. Leif Sande er sykmeldt og har derfor ikke kunnet møte i komiteen.

Det er meldt forfall fra 15 valgte representanter. For alle møter vararepresentanter.

Komiteen innbyr Kongressen til å gjøre slikt vedtak:

Fullmaktene godkjennes.

Komiteen er blitt forelagt ett sykdomsforfall og 14 permisjonssøknader.

Disse er fra delegatene:

- nr. 09, Olav Lien, (NAF) – 7. mai.
- nr. 14, Jan Olav Andersen (EL & IT) – 7. mai til 8. mai kl. 17.00.
- nr. 19, Øyvind Wallentinsen (EL & IT) – 7. og 8. mai.
- nr. 75, Thor Solheim (FO) – 7. mai etter åpningen og frem til kvelden.
- nr. 092 Harald Olsen (HK) – 7. mai kl. 14.45 og ut dagen.
- nr. 118, Gerd Kristiansen (FAG) – 7. mai fra kl. 16.00 og 8. mai.
- nr. 120, Kjellfrid Blakstad (FAG) – 8. mai.
- nr. 121, Mette Henriksen Aas (FAG) – 7. mai.
- nr. 129, Mari Sanden (FAG) – 7. mai.
- nr. 131, Margaret Wilthil (FAG) – 7. mai.
- Nr. 171 John Kristian Øvrebø (FAG) – 7. mai.
- nr. 191, Line Tollefsen (FAG) – 7. mai fra kl. 16.30 og 8. mai.
- nr. 246, Bente N. Holt (NTL) – 7. og 8. mai.
- nr. 282, Rolf Bersås, (LO Rogaland) – 7. og 8. mai.
- nr. 295, Geir Tore Mjønes (LO Nord-Trøndelag) – 7. og 8. mai.

Søknadene er begrunnet med deltakelse i konfirmasjon i nærstående familie/familiære forhold.

Fullmaktskomitèen innbyr kongressen til å gjøre slikt vedtak:
Permisjonssøknadene godkjennes.

Oslo, 7. mai 2005

Bente N. Halvorsen
Arve Bakke
Tove Stangnes
Randi Reese
Leif Sande
Christopher Hansteen

Ved kongressens åpning var det 299 stemmeberettigede i salen.

LO-lederen takket Bente N. Halvorsen for innstillingen. Hun tok den opp og det var ingen merknader til fullmaktskomiteens innstilling. Den ble enstemmig godkjent.

LO-lederen spurte deretter om det var noen merknader til innkallingen. Det var det ikke, og innkallingen ble godkjent.

Dagsorden

LO-lederen refererte den foreslåtte dagsordenen på LO-kongressen:

1. Åpning
2. Konstituering
3. Beretninger
4. Regnskaper
5. LOs egen organisasjon
6. Vedtekter
7. Den faglige og politiske situasjon. «Du bestemmer – LO på din side»
8. Handlingsprogrammet – EØS-evaluering
9. Hovedavtalene – Organisasjonsområder og avtalestruktur ved omstilling av offentlig sektor
10. Diverse forslag
11. Valg
12. Avslutning

LO-lederen opplyste at likestillingsprisen, LOs kulturpris og LOs hederspris skulle utdeles under LO-kongressen, og hun ba om fullmakt til å tilføye disse prisutdelingene på dagsordenen. Dette ble enstemmig godkjent.

Hun tok opp hele dagsorden til godkjenning. Enstemmig vedtatt.
Hun sa videre at det var opp til dirigentene å endre rekkefølgen på dagsordenen slik det måtte passe under kongressen. Dette ble godkjent.

Forretningsorden

LO-lederen refererte LO-sekretariatets innstilling til forretningsorden. Her var det en endring fra tidligere. Man foreslo fire dirigenter og 4 sekretærer, ikke 3 av hver, slik innstillingen var opprinnelig. Hun refererte forslaget til forretningsorden:

Forretningsorden

1. Møtets forhandlinger er åpne i den utstrekning Kongressen ikke vedtar noe annet.
Adgangskort for representanter og innbudte utstedes av Sekretariatet.
Adgangskort for pressen og tilhørere utstedes av LOs administrasjon.
Adgangskort skal vises ved forlangende.
2. Til å lede møtene velges fire ordstyrere. Ordstyrerne ordner innbyrde møtenes ledelse.
Til å føre protokoll velges fire sekretærer.
3. Møtene holdes fra kl. 09.00 til kl. 13.00 og fra kl. 15.00 til kl. 18.00, med mulighet for å holde kveldsmøte når dette er nødvendig.

4. Ingen har rett til å få ordet mer enn to ganger i samme sak.
Med unntak av innledningsforedrag, er taletiden 7 minutter første gang og 3 minutter annen gang. Ordstyreren har for øvrig, når det er påkrevd, rett til å stille forslag om ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere. Til forretningsordenen gis ingen ordet mer enn en gang og høyst ett minutt i hver sak. Talerne skal tale fra den bestemte plass i salen.
5. Forslag må leveres skriftlig til ordstyreren undertegnet med forslagsstillerens navn, nummer og forbund/fylke. Innsendte forslag ansees som opptatt. Etter at det er satt strek med de inntegnede talere kan ikke nye forslag tas opp. Forslag som ikke har noen forbindelse med de sakene som er ført opp på dagsordenen, kan ikke behandles.
6. Alle saker avgjøres med alminnelig flertall.
I tvilstilfeller, eller når minst 100 representanter forlanger det, foregår avstemmingen med navneopprop. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet.
7. I protokollen innføres forslag, avstemminger og vedtak.

Delegat 22 *Terje Skog* hadde bedt om ordet til forretningsordenen. Han sa innledningsvis at han ga full støtte til forslaget til forretningsordenen. Det var egentlig ikke det han tok ordet til. Han ville bare høre mer konkret hvordan kongressen skulle kjøre og hvordan man skulle tolke bestemmelsen i forretningsordenen om at man bare skulle kunne få ordet to ganger til samme sak. Hva er definisjonen til «samme sak»? Kan man f. eks. anklages for å ha ordet i samme sak hvis man en dag tar ordet til den globaliserte verden og en annen dag til samme sak under LOs handlingsprogram? Tilhørte ikke begge sakene egentlig LOs handlingsprogram? Han mente at det hadde vært en fordel å vite hvordan LO tolket disse bestemmelsene. Under dagsordens pkt. 10 er det en rekke forslag til uttalelser, men skal disse først behandles på landsmøtets siste dag? Skal alle forslagene under dagsordens punkt 7 eller 10? Og hva med den faglige situasjonen, hva med Palestina-spørsmålet, Arbeidsmiljøloven og LO på din side. Og når skal den store pensjonsdebatten på kongressen være? Hva med demonstrasjonen på onsdag? Når skal kravene der utformes? Og når skal «LO på din side behandles»? Hvilke krav skal vi stille til politikere? Når skal disse debattene foregå? Dere må unnskyld meg alle disse spørsmålene, men jeg er jo bare en enkel heismontør, sa *Terje Skog*.

Gerd-Liv Valla sa at hun ikke kunne svare på alle Skogs spørsmål nå, men at det ville bli gjort i løpet av kongressen. Når det gjaldt et innlegg i den internasjonale debatten på søndag og et innlegg på mandag, mente hun at det i hvert fall ikke var samme sak. Hun viste til den utleverte kjøreplanen og sa at kravene til politikerne ikke er ferdig utformet. Vi ønsker debatten her først. Den

fagligpolitiske situasjonen skulle behandles under fagligpolitisk samarbeid og uttalelsene skulle behandles under Handlingsprogrammet. Vi skal søndag ha debatten om vår globaliserte verden. Mandag skal vi behandle Handlingsprogrammet og så fortsetter debatten. Tirsdag får vi også debatt etter innledningen. Etter dette legger vi frem Sekretariatets forslag til hovedkrav. Onsdag får vi fortsatt fagligpolitisk debatt. Dermed blir det debatter mandag, tirsdag og onsdag. Markeringen foran Stortinget vil bli på onsdag, etter at vi har hørt debatten på kongressen. Når det gjelder de videre detaljer på kjøreplanen kunne man overlate det til dirigentene, mente LO-lederen.

Etter dette tok hun forslaget til forretningsorden opp til godkjenning. Enstemmig godkjent.

Funksjonærer og komiteer

LO-lederen refererte så innstillingen på funksjonærer og komiteer på kongressen:

Dirigenter:

Tove Stangnes	Sekretariatet
Kjell Bjørndalen	Sekretariatet
Kristine Hansen	SL
Harald Olsen	HK

Sekretærer:

Per Gunnar Olsen	Sekretariatet
Marian Leonardsen	Nordland
Janne Brekklus Sæthre	NJF
Jan Ivar Myrflott	NKIF

Valgkomite:

Jan Davidsen	Sekretariatet, leder
Sture Arntzen	Sekretariatet
Erna Dyrge	Sekretariatet
Olav Støylen	Sekretariatet
Morten Øye	Sekretariatet
Tone Rønoldtangen	NTL
Hans-Christian Gabrielsen	FF
Tove Johansen	EL&IT
Lill Heidi Bakkerud	NOPEF
Gerd Øiahs	Postkom
Mildrid Finnehaug	Fagforbundet
Kleiv Fiskvik	Oslo

Redaksjonskomite for vedtekter, organisasjon og ungdom:

Bente N. Halvorsen	Sekretariatet, leder
Rita Lekang	Sekretariatet
Odd Christian Øverland	Sekretariatet
Randi Reese	Sekretariatet
Kjell Atle Brunborg	Sekretariatet
Anders Skatkjær	Sekretariatet
Anne Grethe Skårdal	Fagforbundet
Steinar Karlsen	FF
Jonny Simmenes	FLT
Stein Kristiansen	HK
Kolbjørn Thorsen	APF
Lars M. Johnsen	NTF
Bente Holt	NTL
Astrid Oppegård	Hedmark

Redaksjonskomite I for handlingsprogrammet, avsnitt:

- Arbeid til alle
- Vern om velferden
- Internasjonalt samarbeid
- Likestilling
- Et bedre arbeidsliv
- Livslang læring
- Et humant og tolerant samfunn
- Kultur

Uttalelsene:

- Velferdspolitisk manifest
- Ny arbeidsmiljølov
- Et rettferdig internasjonalt samfunn
- Midtøsten og Palestina-konflikten

Finn Erik Thoresen	Sekretariatet, leder
Trine Lise Sundnes	Sekretariatet
Turid Lilleheie	Sekretariatet
Magnus Midtbø	Sekretariatet
Per Østvold	Sekretariatet
Erik Bratvold	Sekretariatet
Gerd Kristiansen	Fagforbundet
Liv S. Christiansen	FF
Gry Benedikte Sterner	NGF
Alf Jørgen Kristiansen	NKIF

Siv Karin Kjøllmoen	FO
Silje Johannessen	NISO
Peter Andre Moe	NOF
Stein Grøtting	SL
Arnfinn Bjerkestrand	MFO

Redaksjonskomite II for handlingsprogrammet, avsnitt:

- Fagbevegelsens utfordringer
- Lønns- og arbeidsvilkår
- Industri- og næringspolitikk
- Energi og miljø
- Demokrati
- Bærekraftig utvikling

Uttalelsene:

- Pensjon
- Den fagligpolitiske situasjon
- Et nytt bedriftsdemokrati

Roar Flåthen	Sekretariatet, leder
Ellen Stensrud	Sekretariatet
Hans O. Felix	Sekretariatet
Arve Bakke	Sekretariatet
Eli Ljunggren	Sekretariatet
Peggy Hessen Følsvik	HK
Liv Undheim	NKIF
Jan Helge Gulbrandsen	Fagforb.
Johnny Hagen	NNN
Frode Alfheim	NOPEF
Ole-Kristian Paulsen	NTAF
Anita Johansen	NAF
Tor Arne Solbakken	NTL
Aina H. Hareland	Rogaland

Innstillingen ble enstemmig godkjent.

Møtet ble hevet for en pause kl. 16.17 og satt igjen kl. 16.50.

Dirigent *Kjell Bjørndalen* takket for tilliten på dirigentenes vegne, og håpet på et godt samarbeid med salen for å kunne gjennomføre kongressen på en god og verdig måte.

LOs likestillingspris 2005

Før man gikk videre på den formelle dagsordenen skulle LOs likestillingspris utdeles. Denne ble innledet med et kulturelt innslag ved *Kristin Berglund*, som sang den amerikanske blueslåten «Backwater Blues» fra 1927.

Dirigenten ga så ordet til LO-sekretær *Rita Lekang*, som sa følgende:

Kjære kongress.

- Vi er nå kommet til en stor begivenhet – et høydepunkt på kongressen: LOs likestillingspris, prisen som ble innstiftet på kongressen i 1997. I statuttene står det:

«LOs likestillingspris gis til en person, organisasjon, institusjon eller bedrift som har gjort en særskilt innsats for å fremme likestilling i arbeids- og samfunnsliv». *En særskilt innsats!* Dette er en pris som henger høyt! Den er tidligere gitt til Gro Harlem Brundtland, på LO-kongressen i 1997, og til Anne-Cath Vestly, på LO-kongressen i 2001.

Men nå handler det om årets pris:

Det er *en person* som vinner prisen i år også. Vedkommende er innvandrер og kom til Norge som flyktning i svært ung alder. Det er en kvinne.

Prisvinneren har med vilje og mot bevist at også konservative institusjoner kan endres, myknes og bli mer inkluderende. Hun har inspirert mange. I sitt yrke er hun en viktig kvinnelig rollemodell. Hun har mottatt uttallige priser for sin innsats. Hun er bl.a. utnevnt til Kommandør av Den Kongelige Norske St. Olavs Orden. Som leder og profilert person er hun modig, tolerant og inkluderende. Hun har gjennom sin person og sine gjerninger betydd mye for likestilling. Det har vært stille rundt henne i mediene i det siste, men vi husker hennes utspill på kvinne dagen 8. mars, hvor hun gikk hardt ut mot handel med kvinner og barn.

Gjennom hennes brennende engasjement for rettferdighet, likestilling og menneskeverd har manges syn på den norske kirke blitt positivt påvirket. Vår prisvinner inspirerer med sin åpenhet for nye diskusjoner og nye utfordringer i både kirke og samfunn. Hun er åpen for at homofile par kan få adoptere. Når en i hennes stilling kan åpne for slike tanker, må også politikerne kunne gjøre det. Hun er født 20. oktober 1939 i Rathenow utenfor Berlin.

Hun var i 1969 den 6. kvinnelige prest i Norge og i 1993 den første kvinnelige biskop i Norge og i Norden. Ja, alle skjønner vel nå at det er snakk om biskop ROSEMARIE KØHN.

Rosemarie Køhn tildeles prisen fordi hun påvirker Kirken etter sin egen overbevisning om at alle er likeverdige. Rosemarie har banet veien for mange kvinnelige prester og oppleves som en støtte i kampen for reell likestilling i kirken. Hun har utvist stort mot, spesielt i kampen for de homofile og lesbiske rettigheter. Dette er en gruppe som har det vanskelig nok i arbeidslivet.

I Hamar bispedømme er 31 % av prestene kvinner og 30 % av prostene. Dette er, så langt vi vet, det mest likestilte bispedømme i landet. Så det viser at det nytter å bane vei for andre – kvinnene strømmer til! - Kjære Rosemarie, du tør å snakke der andre tier! - med dette gir jeg ordet til LO-leder Gerd-Liv Valla.

Gerd-Liv Valla sa at LOs likestillingspris er en miniatyr av billedhuggeren Nils Aas' statue Arbeiderkvinnen, som står på Sørmarka. Hun var svært glad for å kunne gi prisen nettopp til Køhn – fordi hun tør der andre tier – og fordi hun betyr mye for veldig mange.

Rosemarie Køhn takket for prisen, som hun syntes var en flott kvinne, og for den æren og den tilliten hun med dette ble vist nettopp av denne bevegelsen. Som henne selv er LO opptatt av likestilling – i teori og praksis. Likestilling og likeverd hører sammen. Vi mennesker har en faktisk verdi, livet igjen, uansett kjønn, helse, alder, arbeid, sosial status osv. Vi har en faktisk og en lik verdi.

- En faktisk og lik verdi slik jeg tenker det som teolog. Jeg tenker at erkjennelsen av at vi har en lik og faktisk verdi har å gjøre med samfunnets fordeling av godene, har å gjøre med hvordan vi skal innrette vårt omsorgsarbeid, hvordan vi ivaretar våre gamle.

Jeg ønsker dere lykke til med likeverds- og likestillingsarbeidet. Mye har skjedd når det gjelder likestilling mellom kjønnene, men jeg tror det kommer et likeverdsarbeid å ta fatt på i årene framover. Og jeg tror at dette likeverdsarbeidet vil handle mer om forholdet til våre nye landsmenn enn til forholdet kjønnene i mellom, sa Rosemarie Køhn, og avrundet med å lese et dikt av Jan Erik Vold: «Vennene».

- Takk for prisen. Jeg er veldig glad for denne flotte damen. En staut arbeid-
erkvinne som minner meg en sliter jeg kjente, en nabokvinne i Gjerdrum.
Så hun skal få navnet Constanse!

Det ble stående applaus for takketalen og mer applaus ble det da Gerd-Liv Valla kunne opplyse at biskop Køhn er medlem av LO.

Kristin Berglund inntok scenen igjen og framførte en av sine egne sanger – «My own ribbone» – med en innledende forklaring. – Mitt eget ribben, for jeg hadde problemer med å svelge at kvinnen er skapt av mannens ribben.

Gerd-Liv Valla mente kongressen var heldige med besøk, Norges første kvinnelige biskop og så Norges bluesdronning.

- Vi kunne ikke finne noen bedre kunstnerisk ramme om utdelingen av likestillingsprisen enn opptreden av *Kristin Berglund*, som på en utmerket måte kombinerer kunst, musikk og politikk, sa LO-lederen og overrakte blomster, fulgt av applaus.

Dirigent *Kjell Bjørndalen* ga en rekke praktiske opplysninger med en gjennomgang av innholdet i saksmappene. Forslagsarkene bak skilleark 1 skulle benyttes ved framsettelse av forslag, og det var viktig at delegatens nummer og navn ble tydelig skrevet. Ønsket man ordet, måtte lapp om dette alltid leveres på dirigentbordet. Stemmesedlene skulle benyttes ved skriftlig votering – dette ville det bli gitt nærmere beskjed om ved behov. På storskjermen over dirigentbordet ville oversikten over talerne framgå. Kongressens forhandlinger overføres på intern-tv og legges ut direkte på LOs hjemmeside på internett. Ingen steder i huset er det anledning til å røyke, og dirigentene henstilte til delegatene om ikke bare å gå ut på gata, men også over på fortauet på andre sida. Det ville bli tilrettelagt rimelig med pauser. Invitasjoner til kongressfesten kunne byttes i billetter i info-skranken, sa dirigenten, og viste også til informasjonsheftet i ringpermen. Om noen ville ha bilde av sin delegasjon kunne de ta det opp med infoskranken i vestibylen i løpet av dagen. Når det gjaldt tellekorpene refererte dirigenten navnene fra permen, men det var blitt en endring i forhold til disse – *Kolbjørn Thorsen* får ansvar for bord 1. Om noen var opptatt med andre oppgaver under telling, fikk si-derepresentanten ta over ansvaret.

Delegat 166 fikk ordet og sa at hans navn var *Tore Uno Møller*, ikke *Petter Johansen* slik det stod oppført på delegatlisten.

LOs revisjonsutvalg fikk ansvaret for kontrollen med opptellingen ved skriftlig avstemning. LOs representantskap fikk fullmakt til å godkjenne kongressprotokollen etter innstilling fra LOs revisjonsutvalg.

7 permisjonssøknader ble referert og godkjent.

Dagsorden pkt. 3 - Beretninger

Dirigenten viste til at beretningene for 2001, 2002, 2003 og 2004 var sendt ut til delegatene på forhånd, og det var forventet at de var tatt med på kongressen. Når det gjaldt beretningene for 2001, 2002 og 2003, hadde LOs representantskap innstilt på godkjenning, når det gjaldt beretningen for 2004 hadde LOs sekretariat innstilt på godkjenning.

Dirigenten tok opp hvert kapittel i hvert enkelt hefte for seg.

Beretningen for 2001

Roy Pedersen, Oslo, sa at pensjonen er en hjørnestein i velferden. Bank- og finansvesenet ønsker å få til ei privatisering, det er så å si deres oppgave i klassekampen. Han ville si at LOs samfunnspolitiske avdeling hadde gjort en god jobb som premissleverandør i denne saken, og hadde klart sagt fra om at vi har råd til å finansiere framtidens pensjon om det er politisk vilje til det. Stå på til siste slutt – ikke godta pensjonskutt!

Stein Grøtting, Skolenes Landsforbund, sa at det temaet han ville ta opp stod det ikke så mye om. På kongressen i 2001 var ansatte i privat tjenesteyting og langtidsutdannede blitt utpekt som hovedsatsingsgrupper. Bare 12-13 prosent av LOs medlemmer har høyskole- eller universitetsutdanning – den andelen må vi øke vesentlig.

Han var skuffet over at konklusjonen på pkt. 5, som skal diskuteres i morgen, er flere utredninger. Med utgangspunkt i målsettingen fra 2001 burde vi ha sett resultater i beretningen for 2004, men det var det ikke mye å se til. Organisasjoner for høyskoleutdannede er i oppbrudd og søker samarbeidspartnere, men noen framstøt fra LOs side var ikke å spore.

- Nå må vi gå fra utredninger til handling, om LO skal opprettholde sin organisasjonsandel og relative innflytelse, sa Grøtting.

Beretningen for 2001 ble enstemmig godkjent.

Beretningen for 2002

Dirigenten refererte de enkelte avsnittene i beretningen for 2002 og viste til en rettelse som var foretatt på sidene 176 og 180.

Beretningen for 2002 ble enstemmig godkjent uten merknader.

Beretningen for 2003

Dirigenten refererte de enkelte avsnittene i beretningen for 2003. Han var kommet til LOs egen aktivitet da en delegat ba om ordet.

Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag, sa at han som leder av LO i Trondheim ville fortelle litt om valgkampen i 2003. Det var ganger da han ikke var på topp i humøret, og da tenkte han ofte tilbake på den kampanjen som fagbevegelsen i Trondheim da hadde drevet. Man utfordret alle de politiske partiene på 19 punkter. Partiene måtte svare for seg på de enkelte punktene, og man fikk i stand en reell forhandling mellom fagbevegelsen og partiene. 3. september samlet høyrestrateger seg i Trondheim for å legge strategien for de ni siste dagene av valgkampen. Da hadde man fått med seg gammelordfører Marvin Wiseth, Børge Brende, daværende ordfører Ann Cathrin Slungaard og andre til å drøfte situasjonen. De fortsatte å kjøre på at privatisering var lurt og at fagbevegelsen ikke skulle styre Trondheim.

- Det endte jo med en katastrofe for Høyre. De fikk bare 36 av 85 delegater i bystyret. Det var tre ting fagbevegelsen i Trondheim fokuserte på. Det var kampen mot privatisering, det var kampen mot å gjøre industrilokaler om til boliger og det var en kamp for en bedre skole. Vi kjørte på saker hvor det skulle skje en konkret endring. Vi gjorde sakene til et manifest for fagbevegelsen. Senterpartiet svarte slik at de kom $\frac{3}{4}$ over streken for det akseptable. 17 av våre 19 krav ble innfridd.

Det ble også dannet en flertallsregjering i Trondheim, og det er nesten utrolig hva som har skjedd. Vi har omgjort foretak til kommunale tjenester. Vi har fått renovasjonen tilbake til kommunen. Vi har fått avtalefestet at i alle anbud skal det være beregnet tarifflønn og pensjon. Denne aksjonen viste etter min mening to ting, at vi hadde både vilje og redskaper til å få til endringer. Det er altså fullt mulig å snu utviklingen. Det har aldri vært flertall i Norge for et høyrestyre, men folk har trodd at det ikke var så stor forskjell. Når man bare får forklart folk dette konkret, er folk i stand til å se forskjellene og stemme riktig, sa Byrkjeflot.

Med det ble beretningen for 2003 enstemmig godkjent.

Beretningen for 2004

Samfunnspolitiske saker

Egil Mongstad, FF, ba om ordet til dette punktet i beretningen og etterlyste innslag om EU-utvidelsen som har forandret vår hverdag fundamentalt. I hans forening var nå 5 prosent av de yrkesaktive medlemmene polske. Denne utviklingen med arbeidsinnvandring og hva den kan føre til, er av stor betydning, og han fant det kritikkverdig at disse utfordringene ikke var tatt med i beretningen.

- Jeg ser at et forslag bare om å opprette et informasjonskontor for utlendinger er avvist.

Lill Sæter, NTL, tok også opp et spørsmål i tilknytning til arbeidsinnvandring – et spørsmål om etnisk likestilling. - Noe er gjort, innvandrerforumet har utarbeidet et strategidokument når det gjelder diskriminering og rasisme. Det er noe NTL har vært opptatt av i mange år. Det henger sammen med arbeid til alle og sosial dumping. Men jeg ville gjerne vite hva som er konkrete resultater av innvandrerforumets arbeid, sa hun, og varslet forslag om forbedringer.

- Regjeringen har iverksatt en umenneskelig og intolerant flyktning- og asylpolitikk – og med de rammebetingelsene blir det vanskelig å arbeide for inkludering. Det står i beretningen om FAFO-rapporten, at om vi vil ha et inkluderende arbeidsliv må vi ha en inkluderende fagbevegelse. Utlendingene melder seg ikke uten videre inn i fagbevegelsen. De må verves mer aktivt enn andre, og der tror jeg vi har et stort medlemspotensial, sa hun, og da trengtes vervemateriell og informasjon på fremmedspråk. Som et godt eksempel viste hun fram en hendig irsk vervebrosjyre på 12 språk.

- Men altså, hva er konkret gjort?

Dirigenten viste til flere steder i beretningen der det står om sosial dumping.

Ellen Stensrud, administrasjonen, ville gi en kort informasjon om hva som er gjort på dette feltet i 2004, for en beretning kan aldri bli fyldestgjørende. Forumet er glad for å få forslag. Strategidokumentet inneholder en aktivitetsplan - og alle de punktene er fulgt opp. Dessuten har vi et samarbeid med NHO om etnisk likestilling og inkluderende arbeidsliv. Et problem er vanskeligheten med å få etniske minoriteter til å bli, ikke bare medlemmer, men *aktive* medlemmer.

Internasjonalt arbeid

Erik Hagen, Oslo fylke, registrerte at det sto litt om EØS-avtalen. Det sto at LO/FAFO skulle utrede konsekvensene, men han var skuffet over resultatet. - FAFO som ellers har gjort mye godt arbeid, men jeg stiller meg kritisk til det arbeidet som er gjort her. Noen av oss har virkelig fått «juling» av EØS-avtalen. Jeg undrer meg litt over arbeidsmetodene til FAFO her, jeg har inntrykk av at man har nøydt seg med noen telefoner til forbundsformenn. Vi hadde ventet mer grundig arbeid med mer konkret informasjon om det mange av oss har opplevd. Nei til EU har laget en egen rapport, mer grundig.

LOs egen organisasjon

Britt Pedersen, Akershus, var ikke sikker på om dette var rette sted å ta opp det hun ville si, men som styreleder i LO Follo i Akershus, hadde hun vært med på arbeidet med å sette søkelys på mange saker:

«Ny arbeidsmiljølov». Det mer brutaliserte arbeidsliv. Tariffavtaler. Pensjonsspørsmålet.

- Kort sagt har perioden vært preget av stort press på opparbeidede rettigheter og forsvar av tariffavtalenes innhold. LO er høyt på banen i spørsmål av denne karakter og det skal vi være, både LO-avdelinger og forbund.

LO er eier av bedrifter og vår kamp for arbeidstakeres rettigheter må dessverre også føres overfor styrer i «egne» virksomheter. Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet har brukt deler av sin tid for å sørge for medlemmene blant annet på LO-skolen Sørmarka.

Vår «utdanningshøyborg» er altså preget av arbeidsforhold, der Arbeidsmiljøloven og tariffavtaler tolkes og brukes i retninger som ikke tolereres i tilsvarende virksomheter.

LO Follo vil ikke nøle med å ta kampen overfor enhver arbeidsgiver som ikke er villig til å skape et arbeidsmiljø der arbeidstakere kan trives og utvikles.

Vi vil ikke nøle med å ta kampen i bedrifter som ikke er villig til å sørge for at folk ikke blir syke på grunn av ledelse, eller mangel på sådan.

Vi vil ikke nøle med å ta kampen i bedrifter som ikke er villig til å sørge for at rettigheter i tariffavtalene blir fulgt.

Eli Ljunggren, sekretariatet, sa at hun var glad for alle medlemmene som tok opp sine arbeidsforhold, men hun ville foretrekke at man forholdt seg til vanlige saksprosedyrer og går tjenestevei, og at man dermed ikke gjorde dette til en kongress-sak. Ingen av partene er tjent med det. Hvis det er noe galt med lønns- og arbeidsforholdene på Sørmarka, så får vi gjøre noe med dette, sa Ljunggren.

Finn Erik Thoresen, sekretariatet, sa at det skal være skikkelige forhold i våre virksomheter, og er det ikke det, må styret gripe inn. Men når det gjaldt Sørmarka, var det aldri tatt opp noen sak om dette i styret, og aldri på allmannamøter. Han var klar over at det var sendt et brev i hytt og pine av en person, men dette var ikke tatt opp i styret. Og han visste at det var behandlet på en ordentlig måte i administrasjonen på Sørmarka, og vedkommende hadde fått skriftlig svar. Men vi bør da også kunne gå den vanlige veien når det er noe.

Dirigenten var sikker på at denne saken ville bli behandlet på behørig måte utenom kongressen.

Lars Børre Vangen, Nordland, sa at det var uholdbare forhold for ungdomsutvalget, og han syntes det var gjort lite for å få inn ny ungdomssekretær etter at den forrige ble borte. Han håpet det ble ryddet opp i denne saken.

Dirigenten antok at denne saken ville bli håndtert på riktig måte, og at kongressen tok denne bemerkningen med seg.
Beretningen for 2004 ble enstemmig godkjent med de bemerkninger som var framkommet.

En permisjonssøknad ble referert og innvilget.

Dirigenten opplyste at det ville bli ungdomstreff arrangert av LOs ungdoms-avdeling, i Brugata 5 i dag kl. 20.00 – uten øvre aldergrense.

Med dette var dagens møte kommet til veis ende. *Dirigenten* takket forsamlingen for dagens møte, og minnet om at morgendagens møte ville starte kl. 09.00 presis.

Møtet ble hevet kl. 18.17.

Formiddagsmøtet søndag 8. mai

Møtet ble satt kl. 09.00. Dirigent *Tove Stangnes* ønsket delegatene velkommen og ga først ordet til LO-leder *Gerd- Liv Valla* som innledet slik:

Frigjøringsdagen

- Kjære kongress! Møteleder. I dag – 8. mai – er det 60 år siden vi vant vår frihet etter fem harde og mørke okkupasjonsår. Norge var atter et fritt land. Denne vårdagen i mai 1945 kunne et helt folk slippe jubelen løs – og rette blikket framover. Det var en gledens dag.

Mange ga sine liv og gjorde en stor innsats i Norges frihetskamp. Uredde, og med en jernvilje, kjempet de hver eneste dag for demokratiet og vår selvstendighet – mot nazismens brutale terrorregime.

I september 1941 gikk det et kaldt og uvirkelig gufs gjennom landet. Etter melkestreiken i Oslo 8. september hvor 40.000 fagorganiserte deltok, innførte tyskerne unntakstilstand. Lederen for LOs juridiske kontor, *Viggo Hansteen*, og tillitsvalgt *Rolf Wickstrøm* ble henrettet 10. september. Tyskerne hadde strammet et enda hardere, brutalt nett rundt vårt folk Melkestreiken i september 1941 vil for alltid være knyttet til *Viggo Hansteens* og *Rolf Wickstrøms* navn og motstandskampen for et fritt Norge.

Kjære kongress! 2600 LO-medlemmer mistet livet for Norges frihet i og utenfor Norge. De fleste av dem tilhørte Norsk Sjømannsforbund. Krigsseiernes store innsats må aldri bli glemt.

260 av våre medlemmer ble henrettet av tyskerne eller mistet livet under arrestasjon eller fengsling. 5000 LO-medlemmer hadde vært i tyske konsentrasjonsleire i Norge eller i Tyskland.

Det er vår plikt å være på vakt – og bekjempe alle former for nynazisme og fascisme. Vi må slå ring rundt demokratiet – og gi det gode vekstvilkår. Fagbevegelsen skal alltid være på de undertryktes side i alle deler av verden. Vi vet hvor kostbar friheten er.

Kjære kongress! La oss sammen hedre og minnes med dypeste respekt de som ga sine liv i Norges frihetskamp 1940 – 45, med ett minutt stillhet. De kjempet for et fritt Norge og en fri fagbevegelse.

Landsmøtedelegatene reiste seg og hyllet de falne.

Kulturinnslag fra Hommelvik

Hommelvik Framlag slapp så til med et fyrverkeri av en forkortet Bør Børson-forestilling, fremført av 15 glade amatører fra Hommelvik.

LO-lederen takket regissør og deltakere for fremføringen. Hun sa at dette var både morsomt og flott levert av Framlaget. Ettersom disse kom fra Hommelvik, Johan Nygaardsvolds hjemsted, var dette folk med lange og gode tradisjoner i arbeiderbevegelsen. Hun sa at Framlaget var litt spesielt. De spilte teater og hadde optrådt på 1. mai. Da hadde de gjort en enorm suksess, noe som ble fulgt opp her på LO-kongressen.

LO-lederen delte ut en rose til hver av deltakerne pluss regissøren *Rune Soløy*.

Dirigenten refererte 3 permisjonssøknader som ble innvilget.

Dagsorden pkt. 4 - Regnskaper

Dirigenten gikk videre til pkt. 4 på dagsordenen, Regnskaper. Regnskapene for 2001-2004 var sendt representantene på forhånd. De forelå også i permen, og ville bli presentert på storskjerm med revisjonsberetningene. Med dette gav dirigenten ordet til LOs hovedkasserer Bente N. Halvorsen, som holdt følgende innledning:

Bente N. Halvorsens innledning

Dirigent - Kongressdelegater

- Jeg vil nå presentere LOs regnskap for kongressperioden. Regnskapene er tilsendt dere i eget hefte og inneholder regnskap for årene 2001 – 2004. Regnskapene for 2001, 2002 og 2003 legges frem til orientering. Disse er allerede godkjent av Representantskapet.

Regnskapene for 2004 legges frem til godkjenning.

Følgende regnskap legges frem:

LOs selskapsregnskap og konsernregnskap

Den norske fagorganisasjonens pensjonskasse

Sykelønnsordningens fond

LOs Utdanningsfond

Disse legges alle frem for Kongressen for *godkjenning*.

I tillegg vil vi presentere

LOs Opplysnings- og Utviklingsfond.

Dette legges kun frem til orientering, da det er behandlet av fondets styre, og godkjent av Sekretariatet.

I det etterfølgende vil jeg i hovedsak gjennomgå regnskapene for morselskapet LO og konsernet LO. Til slutt vil jeg si noe om de øvrige regnskapene.

LOs selskapsregnskap – Tilknyttede selskap

- I LOs regnskap pr 31.12.04 er følgende selskap definert som tilknyttede selskap, dvs vår eierandel er mellom 20 – 50% og LO har betydelig innflytelse:

LOs Opplysnings- og Utviklingsfond.

Dette er felleskontrollert virksomhet med NHO.

APR Media Holding AS.

Dette selskapet kom inn som tilknyttet selskap i 2003, samtidig som Fagbevegelsens Investeringselskap ble oppløst. Vår eierandel er på 36,14%. APR Media Holding AS er 100% eier av A-pressen ASA.

Stim Computing AS.

LOs eierandel i Stim Computing AS, tidligere LO-IT AS, er redusert fra 54,65% til 42,25% i kongressperioden som følge av kapitalutvidelse i selskapet. Selskapet defineres derfor nå som tilknyttet virksomhet.

Kontrollerte virksomheter og virksomheter hvor LO har betydelig innflytelse, herunder felleskontrollert virksomhet, er vurdert etter egenkapitalmetoden i LOs regnskap. LOs andel av resultatene er vist under finansposter i resultatregnskapet, mens eierposten i balansen er ført under finansielle anleggsmidler.

LOs konsernregnskap - Datterselskap

Konsernet LO besto pr 31.12.04 foruten morselskapet av følgende datterselskap:

LOs Utdanningsfond
Sykelønnsordningens fond
Sørmarka AS Kurs og Konferansesenter
Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole Ringsaker AS
LO Eiendom AS
LO-Huset Gardemoen AS og
LO Partner AS

I disse selskapene har LO 100% eierandel, med unntak av LO-Huset Gardemoen hvor vi eier 66,7%. LO-Huset Gardemoen er i regnskapene for 2001-2003 definert som tilknyttet selskap. Vår eierandel i disse tre årene var på 33,3%. I 2004 overtok LO aksjer fra LO Service, og eierandelen økte dermed til 66,7%.

LOs eiendommer på Sørmarka og Ringsaker, inkludert skole og kursdriften, ble i 2001 omdannet til aksjeselskap. Disse inngår derfor som datterselskap fra og med år 2001.

I november 2004 ble LO Eiendom stiftet. Formålet er å samle LOs eiendommer i egne eiendomsselskap, og skille disse fra skole og kursvirksomhet. Eiendommene på Sørmarka og Ringsaker vil i 2005 bli fisjonert ut fra driftselskapene. På denne måten vil drifting av eiendommene kunne samordnes og effektiviseres, og man vil samtidig få et mer oversiktlig kostnadsbilde.

LO følger regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk ved utarbeidelse av årsregnskap. Dette innebærer blant annet at konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper. Alle vesentlige interne transaksjoner, fordringer og gjeld er eliminert.

Kontingentinntekter

- Vi går så videre til å se på utviklingen i kontingentinntekter i kongressperioden.

Før jeg kommenterer tallene nærmere, vil jeg påpeke at kontingentinntekten vi ser i presentasjonen viser for året 2001 er den faktiske kontingentinntekten, mens den bokførte er 3 millioner lavere. Dette skyldes at vi i 2001 regnskapsmessig måtte korrigere for et kontingentavvik som oppstod i 2000, men etter at regnskapet for 2000 var avlagt.

Som vi ser av den grafiske fremstillingen, har vi hatt en økning i kontingentinntektene i perioden på 39 mill. Vi ser også at økningen relativt sett, er stigende fra år til år, med hhv

4,2 %, 5,2 % og 6,1 %.

Vi har hatt en økning i antall medlemmer i kongressperioden på ca 20.000. Den største økningen kom som følge av sammenslåingen av Helse- og Sosialforbundet og Norsk Kommuneforbund med virkning fra 1.juli 2003. Helse- og Sosialforbundet hadde ved sammenslåingen ca 40.000 yrkesaktive medlemmer. Den største nedgangen i perioden har vært i Fellesforbundet, med en nedgang på ca 16.000 medlemmer.

Andre driftsinntekter

- Går vi videre til andre driftsinntekter, ser vi at 2001 skiller seg ut for konsernet. Dette skyldes at Stim Computing da var en del av konsernet. Som nevnt tidligere ble vår eierandel i Stim redusert i 2002, med den konsekvens at det for årene 2002-2004 er definert som tilknyttet virksomhet, og presenteres i LOs regnskap med vår andel av resultatet under finansposter.

Andre driftsinntekter består for øvrig for LOs del av diverse kostnadsrefusjoner, leieinntekter og andre tilskudd, samt midler fra NORAD og UD til Internasjonal Faglig Solidaritet, forkortet IFS. For konsernet har vi i tillegg driftsinntekter fra Sørmarka og Ringsaker.

Nedgangen i andre driftsinntekter for LO siste år, skyldes i hovedsak reduksjon i støtte til internasjonale prosjekter. Regnskapet for IFS er ikke avlagt, og det er derfor benyttet et estimat.

Driftskostnader LO

- Vi går over til kostnadssiden for LO og starter med lønnskostnadene. Økningen i lønnskostnadene for perioden har vært på hhv 5,8%, 11,9% og 9%. Økningen for de to siste årene er relativt høy. Dette skyldes betydelig økning i pensjonskostnadene, samt for 2004 også en økning i antall ansatte, som følge av at LO Industri og LO Service er lagt ned og de ansatte flyttet over til LO. I tillegg har vi fått flere anleggssekretærer. Nedleggelse av LO Industri og LO Service representerer en økning i lønnskostnader for LO, men samtidig en reduksjon i andre driftskostnader gjennom bortfall av tilskudd. Med unntak av økte pensjonskostnader, er lønnskostnadene innenfor budsjett.

Vi har videre en mindre økning i avskrivninger. Dette er knyttet til oppgradering som er gjort, og fremdeles gjøres, her i våre lokaler i Folkets Hus. Vi oppgraderer kontorene og Sekretariatssalen og legger inn ventilasjonsanlegg.

Når det gjelder andre driftskostnader, vil dere av note 6 se en spesifisering av disse. Økningen fra 2003 til 2004 skyldes flere forhold. I forbindelse med arbeidet som gjøres i våre lokaler, har vi behov for å leie ekstra lokaler, noe som har medført høyere husleiekostnader. Noe av arbeidet på bygget er også

kostnadsført direkte. I tillegg har vi ekstraordinære driftskostnader i 2004 knyttet til tilskudd til AOF og Folkets Brevskole. Dette vil jeg komme nærmere tilbake til.

Driftskostnader konsern

- Når det gjelder driftskostnadene i konsernet, er det en naturlig nedgang fra 2001 til 2002 som følge av at Stim Computing ikke er en del av konsernet fra og med 2002. Nedgangen i avskrivninger er også knyttet til samme forhold.

Vi ser ellers at vi i 2004 har en betydelig sum til nedskrivning. Dette er nedskrivninger på eiendommene på Sørmarka og Ringsaker, med hhv 33,8 mill og 5,4 mill. I forbindelse med at eiendommene skal overføres til egne selskap, er det foretatt ny verdivurdering. Verdivurderingen er basert på inngåtte leiekontrakter, og tilsier at verdien settes lavere enn bokført verdi.

Driftsresultat LO og konsern

- Disse tallene gir følgende driftsresultat for LO og konsernet. Det svake driftsresultatet for konsernet vil alltid være preget av at inntektene til to av datterselskapene, Utdanningsfondet og Sykelønnsordningens Fond, ikke er klassifisert som driftsinntekter. Inntektene i disse er renteinntekter og derfor klassifisert som finansinntekter.

Vi ser at 2004 har betydelig dårligere driftsresultat enn de foregående årene. Dette er en følge av de ekstraordinære kostnadene vi har hatt i 2004, noe jeg som sagt kommer nærmere tilbake til.

Resultatandel datterselskap

- Vi går så over til finanspostene, og ser først på resultatandelen i datterselskapene. Som vi ser er det stor variasjon i resultatandeler fra år til år. Dette skyldes blant annet endringer i konsernsammensetningen.

LOs Utdanningsfond og Sykelønnsordningens fond har bidratt med overskudd alle årene unntatt 2004. Underskudd i fondene for 2004 skyldes betydelig reduksjon i avkastningen som følge av lav rente. I 2003 ble overskuddene i fondene spist opp av et underskudd på 14,8 mill i LO Partner. Dette underskuddet er knyttet til avskrivning av investeringen i Folkets Brevskole.

Resultatene for Sørmarka og Ringsaker fremkommer for første gang i 2004, da med underskudd på hhv 37,5 mill og 4,9 mill. Disse selskapene hadde også underskudd i årene 2001-2003, men LOs resultatandel ble ført mot en tidligere avsetning som ble gjort da disse selskapene ble skilt ut i egne AS.

Resultatandel tilknyttede selskap

- Neste linje under finansposter er resultatandel i tilknyttede selskap. Som vi ser utgjør LOs Opplysnings- og Utviklingsfond en vesentlig post her. Stim Computing kom inn under tilknyttede selskap i 2002, og LOs andel av underskudd har vært på hhv 1,7, 2,4 og 6,2 mill. Ellers bidro APR Media Holding med positive tall for 2003 og 2004.

Andre finansposter LO og konsern

- Av andre finansposter av vesentlig størrelse, har vi renteinntekter og nedskrivning av finansielle anleggsmidler. Nedskrivningen i 2002 er i all hovedsak knyttet til verdsettelse av aksjene i Sparbank1 Gruppen AS. Aksjene ble da nedskrevet med 104 mill. Det er også i 2004 foretatt en nedskrivning av disse aksjene, nå med 13 mill kr. I tillegg har vi – i forbindelse med omorganisering og restrukturering av AOF, nedskrevet et lån på kr 25 mill.

Ser vi videre på endringene i finansinntektene, fremkommer det klart hvilken effekt de siste to årenes rentenedgang har på LOs inntekter. Renteinntektene er redusert med nesten 70% i løpet av de siste to årene. For de fleste av våre medlemmer vil jeg tro rentenedgangen har vært gledelig. De fleste av oss har større andel gjeld enn kontanter i banken. For LO, og da særlig våre fond, skulle vi imidlertid ønske oss en snarlig økning i rentene.

Årsresultat LO og konsern

- LO og konsernet har i hele kongressperioden, med unntak av siste året, hatt overskudd. Da LO eier de fleste datterselskapene 100%, er minoritetsandelene små, og resultatet for morselskapet og konsernet tilnærmet likt.

Det noe lave årsresultatet for 2002 skyldes nedskrivningen av aksjene i Sparebank1.

For år 2004 har vi et underskudd på 82 mill. Vi har også dette året en nedskrivning av aksjene i Sparebank1, dog med en betydelig lavere sum enn i 2002. I tillegg er finansinntektene i 2004 halvert sammenlignet med forrige år. Den største effekten er imidlertid knyttet til at dette året har vært et "opprydningår", med flere kostnader av ekstraordinær art. Vi har tidligere vært innom noen av dem, men vil her oppsummere dette.

Ekstraordinære forhold i 2004

- I forbindelse med omorganisering og restrukturering av AOF, har LO gitt tilsagn om tilskudd til organisasjonen knyttet til personalmessige omstillingskostnader på kr 15 mill. Dette er kostnader som kommer i 2005, men som er avsatt i LOs regnskap for 2004. I tillegg har LO ettergitt et lån til AOF på kr 25 mill. Omorganiseringen kom som følge av en omfattende pro-

sess, ledet av et utvalg nedsatt av Sekretariatet. AOF spiller en viktig rolle i forhold til opplæring av tillitsvalgte og det er vår oppfatning at organisasjonen i sin nye struktur er bedre rustet til denne oppgaven.

Videre har vi måttet oppkapitalisere Folkets Brevskole med kr 8,5 mill. Selskapet hadde fått utbetalt for mye statsstøtte, som måtte tilbakebetales. En kapitaltilførsel var nødvendig for å sikre skolens drift – alternativt å kunne nedlegge skolen med fullt oppgjør til de ansatte og kreditorer. Folkets Brevskole er nå solgt til Folkeuniversitetet.

Som vi har vært innom tidligere, har vi i 2004 også foretatt nedskrivning av bygningsmassen på Sørmarka og Ringsaker. For Sørmarka har dette utgjort 33,8 mill, mens det for Ringsaker ble 5,4 mill. I datterselskapenes regnskap fremkommer nedskrivningene under driftskostnader, mens det i LOs regnskaper vil fremkomme som en andel av resultatene under finansposter. Totalt har disse ekstraordinære kostnadene redusert årsresultatet for LO med 87,7 mill, hvorav kr 23,5 mill av disse påvirker driftsresultatet.

Justert driftsresultat LO og konsern

- Om vi trekker ut disse kostnadene, ville vi for 2004 hatt et driftsresultat i 0 for LO og et driftsunderskudd på 34 mill for konsernet.

Det er for øvrig lenge siden LO hadde et driftsresultat i 0 eller bedre. Faktisk var det for 2004 budsjettert med et driftsunderskudd på 6,3 mill.

Som vi tidligere har vært inne på, vil driftsresultatet i konsernet alltid være påvirket av at inntektene i to av våre fond er klassifisert som finansinntekter, mens deres kostnader er en del av driftsresultatet.

Justert årsresultat LO og konsern

- Ser vi på årsresultatet med fratrekk av ekstraordinære kostnader, ville dette ha vært 5 mill i pluss for både LO og konsernet.

Det lave resultatet sammenlignet med tidligere år, skyldes fortsatt negativt resultat i datterselskapene, samt halverte renteinntekter, noe spesielt våre fond rammes av.

Varige driftsmidler LO og datterselskap

- Med dette går vi over til balansen - og begynner med varige driftsmidler.

Fast eiendom for LO består foruten Kongensgt 31 i Kristiansand, av tomt på Sørmarka og to hytter. For morselskapet ser vi videre at vi har hatt en betydelig økning i gruppen driftsløsøre, inventar og lignende i 2004. Dette er knyttet til arbeid som gjøres her i våre lokaler, som vi tidligere har vært inne på.

Hva gjelder datterselskapene, ser vi en betydelig reduksjon i bokført verdi på fast eiendom. Dette har med nedskrivningen av bygg på Sørmarka og Ringsaker å gjøre.

Finansielle anleggsmidler LO

- I posten finansielle anleggsmidler, utgjør de vesentligste størrelsene Investering i datterselskap, i tilknyttede selskap, Aksjer og andeler, samt Andre fordringer.

Vi ser at det fra 2002 til 2003 er en økning i størrelsen på tilknyttede selskap, mens datterselskap er redusert. Dette har sammenheng med at APR Media Holding kom inn som tilknyttet selskap dette året, samtidig som Fagbevegelsens Investeringselskap ble oppløst.

Vi ser videre at verdien av datterselskapene er redusert med 28 mill i 2004. Dette er selvfølgelig knyttet til de dårlige resultatene i datterselskapene. Sørmarkas verdi står i 0 i LO regnskap pr 31.12.04, da hele aksjekapitalen er tapt i selskapet. LO har imidlertid fremdeles bokførte lån til Sørmarka og noe av dette vil bli konvertert til aksjekapital i 2005. Ringsaker står med en verdi på 1,5 mill.

Sørmarka og Ringsaker

- Vi ser her hvordan Sørmarka og Ringsaker fremstår i dag. Sørmarka fikk ny, flott konferansesal i fjor, og kan dermed huse større arrangement enn tidligere. Sørmarka er et viktig og kjært sted for hele LO-familien, som vi ønsker både å bevare og styrke.

Folkehøgskolen på Ringsaker har i løpet av 2004 klart å snu driften og ville hatt et lite overskudd hvis vi ser bort fra nedskrivningen av eiendomsverdien. Skolen opplever nå en økning i søkermassen og har budsjettert med overskudd i 2005.

Bankinnskudd LO og datterselskap

- Vi går videre til posten bankinnskudd og kontanter.

For konsernet som helhet utgjorde kasse og bankinnskudd kr 1,7 mrd ved utgangen av 2004, fordelt på LO med 1 mrd og 85 mill og datterselskapene med 615 mill.

Av LOs andel er kr 39 mill knyttet til Folkets Hus Fond, 18,3 mill til IFS og 6 mill til andre fond som juristfond og jubileumsfond.

Som vi også vil se av kontantstrømsoppstillingene, har både LO og datterselskapene hatt positive kontantstrømmer, med unntak av år 2002 for LO og år 2004 datterselskapene.

Fond og annen egenkapital pr. 31.12.04

- LOs totale egenkapital ved utgangen av 2004 var på kr 2 mrd 768 mill. Denne fordeler seg på Kampfondet med 750 mill, Folkets Hus Fond med 119 mill, LOs OU-fond med 35 mill og øvrige fond på 84 mill. Vi har også Sykelønnsordningens Fond på 446 mill, og Utdanningsfondet 432 mill. Disse ligger inne i annen egenkapital i balansen. Resterende annen egenkapital er på 902 mill.

Med disse solide tallene forlater vi LOs regnskap og går over til de andre regnskapene som her skal presenteres, og begynner med ...

Pensjonskassen

- Den Norske Fagorganisasjonens Pensjonskasse ble etablert i 1937 som en ordning for å yte alders- og uførepensjoner til fagorganisasjonens tillitsvalgte og funksjonærer, samt enke- og barnepensjon til deres etterlatte. Kassen ble stengt i 1967, og kostnadene tas nå direkte over driften hos den enkelte arbeidsgiver og LO.

Oversikten her viser utviklingen i den gamle pensjonskassens forpliktelser. Forpliktelsen er et estimat og er aktuarberegnet av Sparebank1. Ved utgangen av 2004 var forpliktelsene på 204 mill. Antall pensjonister er nå 364 mot 388 i 2003. I tillegg finnes 39 fripoliser og 3 aktive i pensjonskassa. Da kassen er stengt og det ikke tilføres nye medlemmer, vil forpliktelsene naturlig nok være synkende.

Sykelønnsordningens fond

- Videre har vi Sykelønnsordningens Fond. Fondet består av midler som var opparbeidet i en tidligere sykelønnsordning. Da denne ble avviklet, ble det besluttet at avkastningen av midlene skulle dekke kostnadene til LOs Fritidsforsikring.

Vi ser at vi har hatt en dramatisk reduksjon i avkastningen de siste tre årene. Dette er, som vi tidligere har nevnt, en følge av nedgangen i rentenivået, og resulterer i at vi for 2004 har et underskudd på 3,1 mill.

Reglene i forsikringsordningen tilsier at premiefondets størrelse skal være minst halvparten av årlig premie. I 2002 ble hele premien til fritidsforsikringen belastet premiefondet i Sparebank1, fordi fondet da var betydelig høyere enn kravene. I 2003 ble 13,1 mill belastet fondet, mens 5,2 mill ble tatt over drift. For 2004 er 12,7 mill tatt over drift, mens 4,2 er belastet premiefondet.

Sykelønnsordningens fond - Egenkapital

- Ser vi på fondets egenkapital, viser denne en økning på 41 mill i perioden - fra 405 mill til 446 mill.

Vi har en liten nedgang i opptjent egenkapital siste år, som følge av underskuddet. Egenkapitalen er fremdeles på et betryggende nivå, med en opptjent egenkapital på 233 mill i tillegg til innskutt egenkapital på 213 mill. Med fortsatt lav rente, og et premiefond det ikke kan tas mer av, vil vi imidlertid se en ytterligere reduksjon av opptjent egenkapital.

LOs utdanningsfond

- Vi har videre LOs Utdanningsfond. Fondet gir stipendier til medlemmer som ønsker å bedre sin kompetanse og øke sine muligheter for yrkesmessig karriere. Det var i utgangspunktet medlemmer i forbund som tidligere var tilsluttet Lavtlønnsfondet som kunne motta støtte fra Utdanningsfondet, men andre forbund har senere kjøpt seg inn i fondet.

I LOs Utdanningsfond ser vi samme konsekvensen av rente-nedgangen som i Sykelønnsordningens fond. Avkastningen er i perioden redusert med 65%, og fondet har et underskudd i 2004 på 7 mill. Stipendutbetalingene har variert fra 15 til 19 mill i perioden, men driftskostnadene har vært stabile. Unntaket her er for 2002, men dette er knyttet til anskaffelse av ny programvare for nettbasert registrering og behandling av søknader.

LOs utdanningsfond - Egenkapital

- Til tross for redusert avkastning, ser vi at vi fremdeles har en betryggende egenkapital i fondet.

For hvert år økes opptjent egenkapital med en % tilsvarende konsumprisindeksen, regnet av summen av innskutt egenkapital og opptjent egenkapital. Når avkastningen er så lav som vi nå ser, betyr det at Stipendfond I og II reduseres betydelig.

LOs Opplysnings- og Utviklingsfond

- Det siste regnskapet som her presenteres, er LOs Opplysnings- og Utviklingsfond. Fondet er felleskontrollert virksomhet med NHO. Midlene i fondet skal dekke tillitsvalgtopplæring. Dette regnskapet er behandlet i eget styre og godkjent av Sekretariatet. Det legges derfor her frem kun til orientering.

Premieinntektene i fondet er redusert med 21 mill fra 2003 til 2004. Noe av endringen skyldes at 2003 inneholder inntekter for 5 kvartaler, på grunn av omlegging av prinsipp for inntektsføring. For statlig sektor er det en nedgang i premieinntekter siste år på 5,7 mill som følge av at det er inngått avtale mellom fondsstyret og LO Stat.

Regnskap til kongressen 2005

- Med dette avslutter jeg gjennomgangen av regnskapene for kongressperioden.

På vegne av Sekretariatet legges følgende regnskap for 2004 fram til godkjenning:

LOs selskaps- og konsernregnskap

Den norske fagorganisasjonens pensjonskasse

Sykelønnsordningens fond og

LOs Utdanningsfond

Takk for oppmerksomheten!

Revisjonsberetninger

Følgende revisjonsberetning ble referert av statsautorisert revisor Helge Bettmo:

Revisjonsberetning for 2004

Vi har revidert årsregnskapet for Landsorganisasjonen i Norge for regnskapsåret 2004, som viser et underskudd på kr. 81 802 000 for organisasjonen og et underskudd på kr. 81 826 000 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av sekretariatet. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon, omfattende kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk omfatter revisjon også en gjennomgåelse av organisasjonens formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir uttrykk for organisasjonens og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2004 og for resultatet og kontantstrømmen i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge.

- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om regnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente i årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 11. april 2005, Ernst & Young AS

Helge Bettmo, statsautorisert revisor

LOs revisjonsutvalgs beretning for regnskapene 2001 - 2004

Britt Renngård fikk ordet og refererte LOs revisjonsutvalgs beretning for regnskapene 2001 – 2004:

LOs revisjonsutvalg har i perioden utført sine oppgaver i h.h.t. LOs vedtekter og vedtatte retningslinjer.

Utvalget har gjennomgått samtlige protokoller fra representantskaps-, sekretariats- og ledermøter i perioden, og har fått belyst de problemstillinger som er tatt opp og fått tilfredsstillende svar på de spørsmål som er reist.

Utvalget har gjennomgått LOs selskapsregnskap med underliggende regnskaper og LOs konsernregnskap med inkluderende regnskaper.

Utvalget mener LOs regnskaper gir et tilfredsstillende uttrykk for resultatet for 2001-2004 og for den økonomiske stillingen pr. 31.12.04.

Når det gjelder utvalgets virksomhet utenom regnskapene, så vises det til omtalen av utvalget i LOs beretninger for 2001 – 2004.

Utvalget har imidlertid spesielt vært engasjert i følgende saker:

- Skattemessige forhold vedrørende stipend
- Endringer i M.V.A.-loven 01.07.01
- Konsekvenser av «tak» for forbundenenes kontingent til LO
- Innholdet på de årlige hovedkassererkonferanser

Revisjonsutvalget har i sitt arbeid hatt et godt samarbeid med LOs hovedkasserer, økonomiseksjonen og revisjonen.

Oslo, 11. april 2005

Tom Røisi

Britt Renngård

Steinar Karlsen

Beretningen var tatt inn i regnskapene.

Dirigenten opplyste at LOs representantskap hadde godkjent regnskapene for 2001- 2003. Regnskapene for 2004 var innstilt til godkjenning av representantskapet. Det samme var regnskapet for LOs Opplysnings- og Utviklingsfond. Disse regnskapene skulle kun tas til orientering.

Arild Oliversen, NNN, hadde ingen innvendinger mot regnskapene. Tall kan virke kjedelig, men utad gjenspeiler de en organisasjons styrke. Derfor er det viktig at vi er presise. I LO-Aktuelt presenteres oversikt over forbundenes økonomi, og det er for så vidt greitt nok. Men det blir helt feil når forbund som har vært gjennom en langvarig streik, der streikekostnadene bokføres som driftskostnader, framstår med stort underskudd uten nærmere forklaring. Her er det nødvendig å være mer presis.

Dirigenten regnet med at kongressen tok dette med seg som en viktig yttring. Med dette ble innstillingene til regnskapene tatt opp og enstemmig godkjent.

Dagsorden pkt. 5 – LOs egen organisasjon

Dirigenten gikk videre med dagsordenens pkt.5 – LOs egen organisasjon. I følge kjøreplanen skulle kongressen være ferdig med dette punktet til lunsj – så da hadde alle en jobb å gjøre for å holde tidsrammen. Dirigenten viste til kongressheftet med innsendte forslag og innstillinger til dette punktet. Finn Erik Thoresens innledning

LOs 2. nestleder *Finn Thoresen* fikk ordet og holdt følgende innledning: Fagforeningskamerater!

- Nå skal vi ha en oppgavefordeling. Jeg skal tale og dere skal lytte, og hvis dere blir ferdig før meg, da har vi et problem.

Vi som er her blir kalt for røde og farlige, men for hvem. Hvem er det som kaller oss det? Det er våre motstandere, høyresida. Men det er ikke noe nytt. Fordelingspolitikk har alltid opprørt høyresida, og det meste av det vi driver med er fordelingspolitikk.

For folk flest i Norge er det avgjørende at vi har en slagkraftig fagbevegelse. Uten en sterk fagbevegelse er vi tilbake i et arbeidsliv fullstendig dominert av vilkårlighet og den sterkeste rett.

Alle organisasjonsendringer i fagbevegelsen må ha som utgangspunkt:

- Hvordan kan vi best mulig ruste til forsvar mot kapitalens angrep?
- Hvordan kan vi bygge den mest effektive organisasjonen som på kort varsel er i stand til å reise kamp mot nedleggelse, brutalisering, utflagging og fagforeningsknusing?

LOs styrke betyr mye for hvordan folk flest har det.

Fra denne talen vil jeg at dere skal huske på noe:

På den ene sida blir de store arbeidsplassene færre, samtidig som en skog av småbedrifter vokser fram. (På den andre sida organiserer forbundene seg med færre enheter som dekker større geografiske områder enn tidligere.)

Fagbevegelsens lokale forankring blir svekket på denne måten.

Vårt svar er å styrke det tverrfaglige organisasjonsarbeidet gjennom LOs lokalorganisasjoner og LO-sentrene.

Og når jeg snakker om LO lokalt, tenker jeg ikke bare på LOs lokale apparat, men også på forbundenes lokale organisasjoner.

LOs og forbundenes sentrale ledere vil aldri kunne være tilstede i alle de kampene som daglig føres over hele landet. Det er det bare LOs lokale ledd som kan.

Det er en stor utfordring å takle dette. Det er det organisasjonen vår er til for.

1. Vi har et godt utgangspunkt! LO har nærmere 850 000 medlemmer.

Over 50 prosent av landets organiserte arbeidstakere er i LO.

Vi organiserer i alle deler av arbeidslivet, i privat og offentlig sektor; i tjenesteyting og industri. Vi organiserer arbeidere og funksjonærer; kvinner og menn, unge og eldre. Det finnes faktisk ikke ett sted i Norge hvor LO ikke har medlemmer.

Da får vi glemme hva Piet Hein, han dansken, sa: «Det beste med nordmenn er at det er så langt mellom dem.» Men så var han da ingen organisator.

LO har bredde og mangfold.

- Vi jobber bredt med tariff, politikk og organisasjonsarbeid.

Vi gjennomfører arbeidskamper når det er nødvendig.

Bare se på den kampen som HK førte mot regjeringen i forhold til å stoppe avviklingen av 2. pinsedag som fridag. Er det noe rart at vi ser oss nødt til å satse mer på topartssamarbeidet?

LO er et levende organisasjonsfellesskap.

Fram mot denne kongressen har det i over et år pågått et lokalt engasjement som har gitt oss til behandling nærmere 800 forslag.

44 000 medlemmer har engasjert seg i medlemsdebatten «Du bestemmer – LO på din side», og gitt klar beskjed om hva som er viktigst.

150 000 faglige og politiske innspill har vi fått og det er overveldende. Det er ingen annen organisasjon som kan vise til noe slikt i det hele tatt.

Våre titusener av tillitsvalgte jobber hver dag for medlemmenes interesser. Fagforbundet alene har flere tillitsvalgte enn Fremskrittspartiet og Venstre har medlemmer til sammen.

Og i tariffoppgjørene er det medlemmene i uravstemning som bestemmer.

LO har makt.

Det skulle bare mangle når vi er så mange som står sammen.

LO er part i tariffavtalene, og det er det som er så flott. Dette gir oss muligheten til å opptre i samlet flokk. Slik kan vi kjempe fram både solidarisk lønnspolitikk og stadig nye sosiale reformer.

Vi har et økonomisk grunnlag for å gjennomføre langvarige arbeidskamper når det er nødvendig.

Vi har politisk innflytelse gjennom vårt samfunnspolitiske engasjement, og gjennom det fagligpolitiske samarbeidet.

Til sammen gjør dette LO til den ledende arbeidstakerorganisasjonen i Norge. Vi har altså et godt utgangspunkt!

2. ...men selvsagt vil vi videre

- Sjøl om vi har en sterk organisasjon, mangler det ikke på faglige utfordringer. 950 000 arbeidstakere er uorganisert. Nærmere en halv million av disse jobber i privat tjenesteytende sektor.

I hoteller, på kjøpesentra, på bensinstasjoner og i kiosker er det tusener på tusener som står uten faglig beskyttelse. Mange opplever utrygghet og uverdige arbeidsforhold. Der det er mest bruk for oss, er vi dessverre minst til stede.

Også for dem som er organisert, kan hverdagen være tøff. Det er ikke uvanlig å måtte kjempe for retten til en tariffavtale. Lover og avtaler brytes. Arbeidstakere og tillitsvalgte opplever press og trusler både mot seg og sin familie.

Stadig flere bransjer utfordres av sosial dumping. Vi merker det i økende grad i bygg og anleggssektoren og i transportsektoren, både på land og til sjøs.

Forbundene gjør en god jobb i dette krevende landskapet. De fortjener hele LO-fellesskapets støtte i sin kamp. En kamp som i virkeligheten er en kamp for oss alle. For anstendighet, for respekt og faglige rettigheter.

For å kunne svare på alle utfordringene må vårt organisasjonsmessige fundament være sterkt.

3. En fagbevegelse i endring

- Samfunnet og arbeidslivet er i kontinuerlig endring. Dette omfatter selvsagt også fagbevegelsen. For å sikre en slagkraftig fagbevegelse, må vi hele tiden endre og utvikle organisasjonene våre.

I innværende kongressperiode var selvsagt dannelsen av Fagforbundet den største endringen i LO-fellesskapet. Ved at Norsk Helse- og Sosialforbund slo seg sammen med Kommuneforbundet, fikk LO nærmere 50 000 nye medlemmer, de fleste kvinner.

Men det finnes flere gode eksempler:

Grafisk er fysisk på plass på Lillelorget sammen med Fellesforbundet, og vil bli en del av Fellesforbundet fra 1. januar 2006. Grafisk er Nordens eldste fagforbund, stiftet i 1882. Det var det samme året som Nietzsche sa at Gud er død. Det var nok ikke noen tilfældighet.

Kjemisk, NOPEF og Treindustriarbeiderforbundet forhandler om sammenheng.

De tre sjømannsorganisasjonene i Norge: Sjøoffisersforbundet, som er uten tilknytning til noen hovedorganisasjon, Sjømannsforbundet som er med her og Maskinistforbundet som er med i YS, har flyttet sammen i sitt nye Maritim Hus her i Oslo, med sjøutsikt. Gjennom samarbeidsavtalen mellom LO, Sjømannsforbundet og Sjøoffisersforbundet har vi trappet opp kampen for sjøfolks rettigheter og mot sosial dumping til sjøs.

Offisersforbundet samtaler med Befalets Fellesorganisasjon, som er i YS og Krigsskoleutdannede Offiserers Landsforening som er i Akademikerne, om felles saker og framtidig samarbeid.

En annen omfattende prosess som har pågått de siste årene, er at flere av

LOs serviceforbund har drøftet å slå seg sammen til Forbund1. Prosessen førte ikke til et nytt storforbund i denne omgang, men det betyr ikke at det har vært verdiløst. Forbundene har vist at de er villige til å se på seg selv. Og det er jeg sikker på at de vil fortsette med.

Endringsprosesser kan ta tid og ikke alle forsøk vil lykkes i første omgang. Men vi står ikke stille. Vi går ikke av veien for å endre vår egen struktur når det er nødvendig.

4. Organisasjonsutredningen

- På kongressen i 2001 ble det vedtatt å sette i gang en organisasjonsutredning i LO. Utredningen ble lagt fram for representantskapet i juni 2004. I utredningen trakk vi flere viktige konklusjoner, og jeg vil raskt gå igjen om noen av de viktigste.

4.1 (Kartellene)

- LOs karteller fikk aldri den organisasjonsmessige plass og funksjon som vedtakene fra 1993 og 1994 forutsatte. I stedet fikk vi en utvikling mot færre og større forbund.

LO Industri og LO Service har stoppet virksomheten sin uten store grasrotprotester, og vil sannsynligvis bli nedlagt.

Den naturlige konklusjonen etter dette er at LOs framtidige organisasjonsstruktur ikke bygger på karteller.

I offentlig sektor er situasjonen litt annerledes, og spesielt i staten. Historiske og lovmessige forhold gjør at LO Stat har en annen posisjon enn de øvrige kartellene. Samtidig har det skjedd mye på arbeidsgiversiden. En rekke virksomheter som tidligere var offentlige, er blitt privatisert og har gått inn i NHO og vi har også fått dannelsen av Navo.

Organisasjonsutredningen anmodet derfor de forbundene som deltar i LO Stat og LO Kommune om å sjøl vurdere disse kartellenes framtid, og det er de allerede i gang med.

4.2 (Distriktskontorene, LO lokalt og LO-sentrene i lys av forbundenes regionalisering)

- I de senere årene har mange av forbundene endret sin organisasjonsstruktur. Vi har fått en regionalisering og færre lokale avdelinger. Noen forbund har slått avdelinger sammen i fylkesvise avdelinger eller avdelinger som omfatter flere fylker.

Forbundene er naturligvis opptatt av å bruke ressursene så effektivt som mulig. Det er ikke vanskelig å forstå hvert enkelt forbunds prioriteringer. Men i sum har dette ført til at fagbevegelsen mange steder mangler et lokalt organisasjonstilbud i nærheten av de arbeidstakerne som ønsker å organisere seg.

Og dette er selvsagt alvorlig.

Folk som tenker på å organisere seg, ønsker i de aller fleste tilfeller å forholde seg til noen de kjenner, noen de lett kan komme i snakk med og som de kan hente støtte hos når det trengs.

I mange tilfeller kan LO lokalt og LO-sentrene fylle det vakuumet som oppstår når det blir større avstand mellom den enkelte og forbundenes avdelinger eller regioner.

Vi skal selvsagt være krystallklare på fordelingen av roller og oppgaver. Forbundene eier tariffavtalene med de plikter det medfører. Samtidig ser vi at flere instanser i LOs lokalapparat begynner å finne sin plass og rolle i forhold til å bistå forbundene i den prosessen som fører fram til tegning av tariffavtaler.

Jeg kan her gi et eksempel.

I Steinkjer har LO-senteret dialog med uorganiserte arbeidstakere i lokale bedrifter og har bidratt til å organisere både jordbruksavløser og butikkansatte.

I resepsjonen på LO-senteret ligger innmeldingsblankettene til mange forbund. Stadig flere forbund har fått bistand fra folk på senteret. Når det reises krav om tariffavtale, er det selvsagt forbundet som står bak.

Poenget er at folkene på LO-senteret, i lokalorganisasjonen eller på distriktskontoret, som kjenner de lokale bedriftene og menneskene, lettere kan nå folk der forbundene i dag ikke er inne. Slik kan vi få flere fagorganisert.

Som de sier der oppe:

«Vi er ikke så nøye på om vi krysser noen forbundsgrenser når vi hjelper hverandre. Vi har blitt en liten 'familie' her på huset og vi er jo her for å hjelpe medlemmene.»
Og det er vel derfor vi er til.

Og det er nettopp dette som er poenget med det tverrfaglige lokale samarbeidet: Å hjelpe hverandre med å hjelpe medlemmene. Det de gjør i den lokale hverdagen på Steinkjer er ikke unikt, men viktig.

For at LO-sentrene i enda større grad skal bli et av fagbevegelsens ansikt utad, er det avgjørende at bevegelsens lokale krefter samler seg i sentrene.

Gjennom samlokalisering av fag- og arbeiderbevegelsens organisasjoner og foretak kan vi bygge opp sentrene, slik at de kan være åpne på dagtid, rekruttere på tvers, og gi faglig bistand.

Arbeidslivet består i økende grad av små bedrifter med få ansatte. Dette stiller nye krav til organisasjonen. For å rekruttere flere medlemmer i små virksomheter, er vi i gang med forsøksprosjekt hvor vi nå prøver ut nye former for samarbeid over forbundsgrensene.

4.3 (LOs lokalorganisasjoner og LO-sentrene)

- LOs lokalorganisasjoner defineres i dag som «hjelpeorganer» for LO. I forslaget til nye vedtekter sier vi at lokalorganisasjonene er LO i sitt geografiske område. Forslaget til vedtektsendring er ment å stimulere til økt lokal aktivitet.

LO vil også invitere lokalorganisasjonene til konferanse. Formålet er å utveksle erfaringer og diskutere hvordan det lokale faglige samarbeidet kan styrkes.

Vi har i dag 135 lokalorganisasjoner, og 47 av disse har etablert LO-sentre.

LO-sentrene er en del av lokalorganisasjonenes strategiske arbeid. Det er lokalorganisasjonen som står øverst.

Lokalorganisasjonene er en viktig del av LOs organisasjonsstruktur, og alle LOs fagforeninger skal være med. Det er i lokalorganisasjonen politikken bestemmes.

LO-sentrene er kontor- og arbeidsfellesskap som skal bidra til bedre utnytting av menneskelige og økonomiske ressurser. Og bare tenk hvor mye lettere det er å igangsette aksjoner og støttekamper når man er i de samme lokalene, bor vegg i vegg. Det kan være kamp mot nedlegging av lokale sykehus eller skolenedleggelse eller for andre viktige saker.

Etter en periode med sterk vekst i antall sentre, bør vi nå konsentrere oss om å konsolidere virksomheten i de sentrene vi har, framfor å opprette flest mulig nye.

Dagens LO-sentre er ulike med hensyn til medlemsgrunnlag og aktivitetsnivå. De fleste sentrene ønsker å yte mer og bedre service og gi faglig bistand. Dette krever imidlertid bemanning av sentrene. Noe ikke alle har økonomisk grunnlag for å kunne gjøre i dag.

Mange lokalorganisasjoner og LO-sentre ønsker naturlig nok mer penger til virksomheten sin. Men organisasjonsutredningen og senere representantskapet har ikke ønsket å gå utover dagens rammer.

Grunnen til det er at vi holder fast ved det grunnleggende prinsippet om at *LO-sentrene skal styres og drives med utgangspunkt i lokale behov og ressurser*. Skulle vi bygge opp et nett av lokalt ansatte som i realiteten sto på LOs lønningsliste, ville den lokale styringen også komme til å forsvinne.

Vi tror ikke at det er veien å gå. Men LO vil fortsette å bidra med oppstartstilskudd til LO-sentre, og med sentral støtte til lokale prosjekter. Aktivitet og resultater skal lønne seg!

4.4 (Tillitsvalgtes utfordringer og arbeidsvilkår i lys av utvikling mot flere små virksomheter)

- For det enkelte medlem er det den tillitsvalgte som er LO. De tusener av tillitsvalgte i LO og forbundene har derfor et veldig stort ansvar. Og vi har et felles ansvar for å bidra til at den enkelte tillitsvalgte har både gode arbeidsvilkår og noen i ryggen.

Det er i dag over 430 000 bedrifter og virksomheter i Norge.

Over 350 000 bedrifter har fire eller færre ansatte.

I over halvparten av Fellesforbundets mer enn 4000 bedrifter med tariffavtale, har de fra null til ti medlemmer.

Store deler av arbeidsstokken er altså ansatt i små virksomheter, og det ser ut til at omstillingene i arbeidslivet fører til at antallet små virksomheter vil øke ytterligere.

Da Televerket ble omdannet til aksjeselskap, besto gruppa av én forvaltningsbedrift og rundt 20 aksjeselskaper. Telenor gjorde som andre selskaper, rendyrket de enkelte forretningsfunksjonene. Så fulgte en omfattende celledeling av selskapene. En telling viste at det på et tidspunkt fantes over 350 aksjeselskaper under Telenor-paraplyen.

Børsnoteringen høsten 2000 ble en driver for å etablere holdingselskaper. Etter en stund oppdaget de at *for mange* selskaper også representerte kostnader. Så ble strukturen endret på nytt. Hele tiden har oppgaver og ansatte blitt flyttet mellom ulike aksjeselskaper.

Per Gunnar Salomonsen, som er konserntillitsvalgt i Telenor, beskriver tilstanden slik: *«Hvis klubbstrukturen skulle endres etter bedriftsstrukturen, hadde vi ikke fått tid til å gjøre annet enn å holde ekstraordinære årsmøter.»*

Slike tilstander byr på utfordringer i forhold til både verving, medlemsservice og muligheter til å utføre tillitsvalgtoppgaver.

Stadig flere er ansatt i konserner, kjeder eller franchise-virksomheter. Og i stadig flere konserner velges det en konserntillitsvalgt felles for alle LO-forbundene.

Konserntillitsvalgte møter vanskelige utfordringer. De er tillitsvalgte i en organisasjon der ett selskap kan fatte beslutninger av betydning for sysselsetting og arbeidsforhold i en rekke foretak.

For å bidra til oppbygging av både kunnskap og nettverk, har vi etablert LOs konsernforum. To ganger i året inviteres det til konferanser for å diskutere og videreutvikle det faglige og politiske arbeidet relatert til konsernspørsmålene. Og så langt har det vært stor interesse for å delta i dette konsernforumet, naturlig nok.

4.5 (Fylkeskonferanser og temakonferanser)

- Vi har behov for å utveksle erfaringer og diskutere faglige og politiske saker på distriktsplan. Derfor er det mange av oss som setter stor pris på LOs fylkeskonferanser som møteplass.

Sekretariatet foreslår for kongressen å endre på dagens praksis med å holde to fylkeskonferanser per år. Vi foreslår at det heretter som hovedregel holdes en ordinær fylkeskonferanse årlig. Men at det i spesielle tilfeller kan holdes to.

Og det må være opp til ledelsen i LO. Hvis man skal ha en aksjon, drive igjennom politiske saker eller av andre grunner har behov for å møtes. Hvis ikke det gjennomføres to fylkeskonferanser, kan det isteden holdes en fagligpolitisk dagskonferanse med bred deltakelse, om aktuelle lokale og sentrale temaer. For noe av det vi møtte i denne utredningen, var at man gjennom fylkeskonferansene ikke nådde alle aktuelle tillitsvalgte.

Forslaget om å løse på praksisen med de to obligatoriske fylkeskonferansene er anbefalt for å øke fleksibiliteten, og ikke for å spare penger. Og det må dere passe å på, dere som skal fortsette her. Husk på det! Det kan arrangeres to fylkeskonferanser om nødvendig. Derfor må det også være økonomi til dette.

5. Rekruttering

- Vi kan ikke være samlet til LO-kongress uten å ta diskusjonen om hvordan vi kan bli enda flere. Sjøl om vi er store, er det fremdeles mange som trenger et faglig fellesskap, men som enda ikke er vervet.

I motsetning til mange andre organisasjoner har ikke LO som mål eller som håp, at vi skal gjøre oss sjøl overflødige.

Organisasjoner som arbeider for ulike gode saker, pleier ofte å si at de mest av alt håper på at de skal bli overflødige. Dette perspektivet gjelder ikke for oss.

I fagbevegelsen er selve grunnideen at det er fornuftig å organisere seg og fornuftig å stå sammen, uansett i hvilken tid og for hvilke mål vi måtte kjempe.

5.1 («Gå ut og spør»)

Sekretariatet inviterer forbundene og LOs lokalorganisasjoner til samarbeid om en verve- og profileringskampanje; en omfattende «gå ut og spør» kampanje og aksjon til arbeidsplasser innen alle forbundsområder og fylker. Gjennom en slik fellesaksjon ønsker vi å bygge videre på alle de gode erfaringene fra «Du bestemmer – LO på din side».

5.2 (LOfavør)

Tariffavtalene er selve grunnlaget for medlemskap i fagbevegelsen, og skal selvsagt fortsatt være det. LOfavør-fordelene er et verdifullt supplement. Den gamle medlemsboka er erstattet av et plastkort. I forbundenes nye medlemskort ligger nå hele LOfavør-konseptet inne.

5.3 («LO best i medlemsservice»)

Hvert år blir om lag 70 000 mennesker medlemmer av et LO-forbund. Et tilsvarende antall går ut. Over flere år har vi derfor rettet oppmerksomheten mot at vi «lekker i bunnen». Under overskriften «LO best i medlemsservice», har vi satt fokus på rutiner, forbundssamarbeid, kommunikasjon ved inn- og utmelding og service i den daglige medlemskontakten. Det er etablert nettverk mellom dem som daglig håndterer forbundenes kartotek og medlemskontakt. Dette målretta arbeidet gir nå resultater, og det må videreføres.

5.4 (Felles innmeldingsskjema)

Det har lenge vært etterlyst et felles innmeldingsskjema som kan brukes av alle. Her er det! Dette kan vi ta med oss over alt. Dette kan legges ut på alle steder der vi er tilstede.

5.5 (Privat tjenesteytende sektor og langtidsutdannede)

LO-kongressen 2001 pekte ut ansatte i privat tjenesteytende sektor og langtidsutdannede arbeidstakere som de to viktigste målgruppene for LOs rekrutteringsarbeid. Dette er to grupper som stiller oss overfor ulike typer av utfordringer.

Organisasjonsgraden i privat tjenesteytende sektor er lav, mens de faglige utfordringene er store. Blant langtidsutdannede er organisasjonsgraden derimot høyere enn gjennomsnittet. Som grafen viser er mellom 80 og 90 prosent av offentlig ansatte og grupper med høy utdanning organisert. I varehandel og hotell- og restaurant er vi nede på en organisasjonsgrad mellom 15 og 20 prosent.

En erkjennelse i arbeidet med verving i servicesektoren har vært at hvis LO-forbundene skal bidra til økt organisasjonsgrad, og bli førstevalget for enda flere ansatte i den voksende servicenæringen, må vi arbeide med vår egen organisasjon.

Vi må videreutvikle organisasjonskulturen, og bli «best i medlemservice». Høyt servicenivå, og raske svar og tilbakemeldinger, må i enda større grad bli et av våre varemerker overfor medlemmene.

Det er avgjørende for LOs framtidige styrke og innflytelse i samfunnet at LO-forbundene organiserer en stor andel av arbeidsstyrken. Dersom oppslutningen om LO og våre verdier svekkes, vil folk med liten formell utdanning og lave lønninger trolig være blant de første som rammes.

Andelen langtidsutdannede øker. For at vi skal sikre at solidaritet, faglige rettigheter og et høyt velferdsnivå preger samfunnet også framover, må LO derfor organisere enda flere langtidsutdannede enn i dag.

Av de langtidsutdannede arbeidstakerne er i dag trolig om lag 80 000 medlemmer i et LO-forbund.

Dette er et godt utgangspunkt, men vi vil favne enda flere!

5.6 (Fellestiltak)

De siste årene har LO satset på tverrfaglige samarbeidsprosjekt. Et av de mest omfattende er organisasjonsbygginga rundt LO-huset på Gardermoen. LOs lokalorganisasjon på Øvre Romerike har stått i sentrum for Gardermoen-prosjektet.

Mange forbund har gått sammen om skoloring av tillitsvalgte og rekruttering av medlemmer. Hittil har over 300 vært på kurs. Kursene har fungert

som «døråpnere» i flere klubber og «på tvers-ånden» blomstrer. Den faglige aktiviteten har økt i området, og LO-senteret har blitt et samlingssted for den lokale fagbevegelsen.

Oppsøkende virksomhet på bedrifter brukes mye. Lokalorganisasjonen har økt medlemstallet med 1571 nye medlemmer i perioden.

Prosjektperioden har båret frukter. De involverte ønsker derfor å ansette en permanent organisasjonsarbeider.

5.7 (Ungdom)

LO-forbundene har også om lag 100 000 medlemmer under 30 år. Rettferdighetssans er en egenskap som står sterkt hos unge folk. Det er derfor lett å føle seg hjemme under LO-ungdommens egen parole, «Rett skal være rett»!

2003 var LOs ungdomsår. Ungdomsåret handlet både om politikk og organisasjon. De viktigste politiske sakene var: Gjeninnføring av ungdomsgarantien, en offensiv boligpolitikk og gratis læremateriell på videregående skoler.

En erfaring fra ungdomsåret var at LOs fokus på ungdom gjorde det mer meningsfylt for unge medlemmer å aktivisere seg i fagbevegelsen. Ungdomsåret førte til at flere unge følte seg sett og fikk anerkjennelse for sin innsats.

5.7.1 (LOs student- og elevmedlemskap)

I november 2001 ble LOs nye student- og elevmedlemskap etablert. Tre år senere hadde forbundene til sammen over 10 000 studentmedlemmer. Antallet elevmedlemmer er anslått å være enda høyere. Så dette er blitt en stor suksess. Blant disse medlemmene finner vi trolig mange framtidige medlemmer og tillitsvalgte.

LOs student- og elevmedlemskap er unikt, i form av at medlemmene står tilknyttet det forbundet som utdanningen peker mot, samtidig som det er sikret bistand som arbeidstaker også innenfor alle LOs øvrige forbundsområder. Medlemmene får altså god kjennskap til sitt framtidige forbund, i tillegg til trygghet og ordnede forhold i en eller flere ekstrasjobber.

Det høye antallet medlemmer som har tilsluttet seg i løpet av disse tre årene, viser at vi er på rett vei. Og medlemspotensialet er fremdeles stort.

5.7.2 (Lærlinger)

Organisasjonsgraden blant lærlinger er lav.

Årsaken til dette er blant annet liten kunnskap om lærlinger og lærlingordningen blant lokale tillitsvalgte. Tilbud om billigere lærlingmedlemskap fra fagforbund utenfor LO er selvsagt også en utfordring.

LO og flere forbund har de siste par årene forsterket organisasjonsarbeidet overfor lærlingene. Det er gjennomført lærlingpatruljer og utarbeidet en ny Lærlinghåndbok.

LO vil i kommende kongressperiode invitere forbundene til samarbeid om et mer offensivt rekrutteringsarbeid overfor lærlingene. La ingen være i tvil om at lærlingene er ønsket som medlemmer i fagbevegelsen.

5.7.3 (Japan Photo – ungdom i streik)

Vi har kjempa fram et lovverk som skal beskytte arbeidstakerne mot urett. Likevel er det svært utbredt å ikke gi ungdom skriftlige arbeidskontrakter, å tilby ungdom lav lønn - uten tillegg - og å presse unge folk til å jobbe overtid uten ekstra betaling.

I januar 2004 gikk de ansatte ved Japan Photo i Fredrikstad ut i streik. Grunnlaget for streiken var at den nye eieren av butikken ikke ønsket å videreføre tariffavtalen med de ansatte. Alle de ansatte i butikken var under 30 år og organisert i Handel og Kontor.

Med solid støtte fra resten av fagbevegelsen og fra lokalsamfunnet, kunne streiken avblåses etter åtte dager. Da kunne de ansatte ved Japan Photo gå tilbake på jobben med hevet hode, etter seieren over de nye utenlandske eierne, og med sikkerhet for videreføring av ordnede lønns- og arbeidsforhold.

Streiken ved Japan Photo viser at det er viktig å ha aktive ungdomsutvalg i LO og forbundene, som bidrar til at unge medlemmer blir engasjert og skolelt, og dermed settes i stand til å ta et faglig ansvar på arbeidsplassen. Og jeg må si at den streiken som HK gjennomførte ved Japan Photo i Fredrikstad, var eksemplarisk. Ungdom i Fredrikstad og hele fagbevegelsen sluttet opp om streiken. Eierne måtte kapitulere. Etter hvert sto det bare igjen en stakkar inne i butikken, utkommandert av ledelsen, og nesten uten kunder. Når kapitalistene ikke får kapital, så er de ikke lenger kapitalister. Dette skjønner de.

5.7. 4 (LOs sommerpatrulje)

I år har LOs sommerpatrulje 20-års jubileum.

Erfaringene etter 19 år med oppsøkende sommerpatrulje, viser at det fremdeles er et stort behov for å informere ungdom om rettigheter og plikter i arbeidslivet, og om viktigheten av å være fagorganisert.

Sommerpatruljen bidrar til å sette både fagbevegelsen og arbeidslivets spilleregler på dagsorden, og er et viktig rekrutteringstiltak, med et stort potensial.

Det ser vi ikke minst i forhold til lokalavisene som hvert år skriver om sommerpatruljen, følger patruljen og omtaler aktuelle saker fra patruljen.

Flere hundre unge tillitsvalgte deltar hvert år i sommerpatruljen.

LOs sommerpatrulje er et flaggskip i vårt organisasjonsarbeid.

Vi er stolte av sommerpatruljen vår!

Jeg tror jeg har med meg hele kongressen når jeg sier: 20 nye år for LOs sommerpatrulje!

6. Kurs og skolering

Den siste kongressperioden har vært begivenhetsrik for LOs kurs- og utdanningsinstitusjoner.

6.1 (OU-fondet og AOF)

Reglene for Opp- og utfondet er lagt om, slik at forbundene nå sjøl disponerer sin andel av midlene til kjøp av skoleringsopplegg for egne medlemmer.

Som et ledd i omleggingen, har AOF for en periode fått en eksklusiv rett til å levere den tillitsvalgtopplæring som forbundene etterspør.

For å befeste stillingen som arbeiderbevegelsens sterke opplærings- og kompetanseorganisasjon, har AOF gjennomgått en betydelig omstillingsprosess.

Grunnskoleringsopplegget er fornyet, fra FA-skolen til MoTo-moduler. Gjennom dette skal det være lagt et godt grunnlag for å tilby både medlemmer og tillitsvalgte en tidsmessig og effektiv skolering, så nær hjemstedet som mulig.

6.2 (LOs utdanningsfond)

Bente var innom Utdanningsfondet. Vi holder på med å forberede en nyhet i Utdanningsfondet, og det er problemene vi har i forhold til lese og skrive og regne. Det er alvorlige problemer i arbeidslivet. En europeisk undersøkelse viste på et tidspunkt at det kunne være så mye som 20 til 25 prosent av arbeidstakerne som mer eller mindre hadde slike problemer. Vi skal nå gå ut og lansere det. Jeg tar det med forbehold og skal tilbake komme til forbeholdet seinere.

Utdanningsfondet har fått utarbeidet en egen spesialtilpasset LO-pakke med PC-hjelpemidler til denne gruppa.

Tar du kurs, for eksempel i AOF, for å gjøre noe med lese-, skrive- eller regneproblerne, så er det altså meningen at du også skal få med deg en kurspakke, en LO-pakke, med hjelpemidler til PCen, med mange veldig fine og nyttige funksjoner som bruk av lyd og scanning.

- Men dette må altså vedtas av representantskapet før det kan gjennomføres. Noen må derfor sørge for at sekretariatet fremmer et forslag om dette, sa Thoresen med et lurt smil.

6.3 (Hvordan vokser vi best?)

Gjennom kursprogrammet «Hvordan vokser vi best?», har LO fulgt opp kongressens vedtak fra 2001 om å utvikle et tilbud om organisasjonsutvikling for tillitsvalgte og ansatte i fagbevegelsen.

Tillitsvalgte og medarbeidere gir ofte mye av seg sjøl, men tar seg ikke alltid tid til å utforske og reflektere over hva vi egentlig gjør, og hvordan vi arbeider. Slike spørsmål tas opp i utviklingsprogrammet «Hvordan vokser vi best?», som så langt er gjennomført både i 2003 og i 2004, med deltakere fra flere forbund, landsdeler og nivåer i LO.

Deltakerne har gitt entydige tilbakemeldinger om at programmet har vært høyst relevant for dem, og slått fast at tilbudet bør videreføres til flere.

6.4 (Sørmarka)

Sørmarka skal være LOs kompetansesenter, og det naturlige møtestedet når forbund og medlemmer samles til skoling og diskusjon. Med den nye konferansesalen, som åpnet i august 2004, er Sørmarka opprustet til et moderne kurs- og konferansested. Og på tampen av kongressperioden har Sørmarka også fått sin første kvinnelige leder.

6.5 (Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole Ringsaker AS – AFR)

I tråd med vedtak fra forrige kongress, er LOs framtidige eierskap til Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole Ringsaker utredet i perioden.

Det har pågått en lengre diskusjon om AFRs framtid, og det gikk lenge i retning av å avvikle LOs eierskap. I 2004 gjennomførte skolen en dyptgripende snuoperasjon, som blant annet innebærer at det ikke lenger vil være behov for årlige økonomiske tilskudd fra LO. Etter dette besluttet sekretariatet at vi likevel skal fortsette å eie folkehøgskolen, og nå arbeider vi for å få flere med på eiersiden.

Det er for tiden veldig spennende å følge med på aktiviteten ved skolen, der det nå går nærmere 100 elever. AFR, LO og Norsk Folkehjelp samarbeider om å utvikle en ny internasjonal solidaritetslinje, der mye av læringen skal foregå på Folkehjelpas prosjekter rundt om i verden. Jeg tror det blir en knallsuksess.

7. Informasjons- og kommunikasjonsteknologiens muligheter

LO bygger organisasjonsdemokratiet vårt på åpenhet og deltakelse. Det betyr for eksempel at medlemmene skal kunne følge med på hva som skjer på en LO-kongress.

Bare noen ganske få er delegater, men alle som vil kan følge kongressens forhandlinger på nettet. Slik bruker vi nå den nye teknologien i demokratiets tjeneste.

Ikke minst i vårt eget organisasjonsarbeid er det viktig at vi er gode på teknologi. I forbindelse med medlemskampanjen «Du bestemmer – LO på din side», har medlemmene både fremmet politiske forslag og debattert med hverandre via interaktive nettsider.

For å styrke rekruttering og medlemskontakt, vil LO i tiden som kommer ta enda flere muligheter i bruk.

Da LO-kongressen var samlet for 12 år siden, hadde de færreste mobiltelefon. For åtte år siden var det vanlig og for fire år siden var mobilen allemannseie. I dag har de fleste mobiltelefoner med fargeskjerm og mulighet for internett.

Jeg nevner dette for at vi skal huske hvor fort den teknologiske utviklingen går. Ved neste LO-kongress, er det nye mobilnettet i drift, og mange vil ha muligheter for å se TV-overføringen på mobilen. Videokonferanser på mobiltelefon er ikke lenger utopi. Denne LO-kongressen overføres fortløpende på internett. Kanskje LO-kongressen i 2013 utelukkende blir overført til mobiltelefoner eller rettene sagt på det mobile internettet?

Denne nye teknologien åpner nye dører, og det er viktig å utnytte de muligheter teknologien gir oss, uten å stenge ute de som ikke har, eller ikke vil bruke den nye teknologien.

Norsk Transportarbeiderforbund utviklet i fjor hjemmesiden www.truckers.no. Det er et tilbud rettet mot langtransportsjåfører i farten, og med mål om å verve uorganiserte, og tilby god medlemservice og informasjon uansett hvor medlemmene befinner seg. I utviklingsarbeidet dro Transportarbeider-

forbundet nytte av internetterfaringer både fra Grafisk og Fellesforbundet. Det ble et tverrfaglig samarbeid som gav mersmak.

Det er viktig at LO og forbundene samarbeider videre om felles teknologiløsninger som styrker kontakten mellom medlemmene, forbundene og LO.

For å styrke medlemsservicen ønsker vi også, i samarbeid med forbundene, å utrede behovet for en daglig, faglig servicetjeneste per telefon og internett.

8. Nytt arbeidsredskap: Handlingsplan for LOs organisasjonsarbeid

- For første gang inviteres nå kongressen til å vedta en handlingsplan for LOs organisasjonsarbeid.

Gjennom en slik helhetlig plan kan vi se alle mål og tiltak i sammenheng. Jeg tror det vil bidra til at det både blir lettere å fremme forslag, og lettere å prioritere mellom ulike forslag.

Og så er vi tilbake igjen til hva det er vi skal med denne organisasjonen. Jeg tenker på det som Arne fra LO i Trondheim sa i går, om hva som skjedde i Trondheim ved forrige valg. Måte å bruke organisasjonen på. Virkemåte for å sikre medlemmenes interesse.

Og så har vi den politiske situasjonen, og der må jeg få lov til å komme med et lite tilskudd. For regjeringen angriper oss nå hele tiden for at vi skal kaste den.

Men her om dagen var det en artikkel i Dagsavisen. Da hadde Dagsavisen vært ute og snakket med kommunikasjonsfirmaene i Oslo, og de fortalte om søkerne som de var nedrent av. Og vet dere hvem søkerne var til denne infobransjen i Oslo? Det var statsråder, statssekretærer og politiske rådgivere. De tror ikke engang på sin egen politikk, og så skal de få oss til å tro på den.

9. Avslutning

- I begynnelsen sa jeg at det var noen hovedtrekk som jeg gjerne ser at vi husker:

I arbeidslivet blir de store arbeidsplassene færre, samtidig som en skog av småbedrifter vokser fram.

I fagbevegelsen organiserer forbundene seg med færre enheter som dekker større geografiske områder enn tidligere.

Vår lokale forankring blir dermed svekket hvis vi ikke greier å lage et «på-tvers-system», et «på-tvers-miljø» som kan holde vår styrke samlet.

Vårt svar er å styrke det tverrfaglige, lokale organisasjonsarbeidet gjennom LOs lokalorganisasjoner og LO-sentrene.

- Med dette tar jeg opp Sekretariatets innstilling til Handlingsplan for LOs organisasjonsarbeid 2005-2009, og til innkomne forslag til dagsordens punkt 5, Vår egen organisasjon.

Men husk til slutt:

Høyresidagreier aldri å få folk til å gå i tog for skattelette. Men vi greier å få folk til å gå i tog for å bevare skolen vår, bevare sjukehuset. Vi vil ha en bedre arbeidsmiljølov, sikre sykepenga våre og vi skal ha en bedre pensjon. Vi greier å organisere, dere, og det skal vi bruke organisasjonen vår til.

Takk for meg!

Finn Erik Thoresen ble avbrutt av applaus flere ganger underveis, og *dirigenten* måtte avbryte applausen etter innledningen:

- Vi har ikke så god tid. Nå skal vi ha debatt og mange har allerede tegnet seg, sa hun, og ville foreslå strek satt etter første taler og å sette ned taletiden fra 7 til 5 minutter fra begynnelsen av. Dette ble godtatt.

Den røde Gitar – arbeidersanger i ny drakt

Per Gunnar Olsen, Sekretariatet, fikk ordet for å orientere om CD-en delegatene hadde fått i veskene sine:

- Arbeidersangene er et skattkammer av gamle, tradisjonsrike og også nyere sanger, bygget på meningsfulle tekster. I fagbevegelsen er mange av dem velkjent og noen litt mindre kjente. Utenfor arbeiderbevegelsen er nok de fleste sangene lite kjent. Vi syntes det var på tide å gjøre noe med dette. Med denne CD-platen vil vi gi sangene et nytt uttrykk og gjøre dem tilgjengelige for et bredere publikum.

Derfor har vi laget den CD-en som dere finner i veskenes deres. På utgivelsen har vi fått med et knippe norske artister. De gir sine egne tolkninger av arbeidersanger. En av dem som medvirker, Jannike Kruse, opplevde vi under åpningen av kongressen.

Artistene har deltatt med ønske om å bringe ny giv til gode, gamle sanger og kle dem i en drakt som passer et bredt publikum.

På skjermen ser dere CD-en slik den ser ut for dere, med egen kongresslogo utenpå. Dere ser også den samme CD-en slik den vil se ut i plateforretninger fra kommende uke.

Vi håper den vil falle i smak, sa Per Gunnar Olsen.

Debatten

Møtet ble hevet for en kort pause 10.50 og satt igjen kl. 11.10 med *Tove Stangnes* som dirigent.

Hun ga beskjed om at valgkomiteen skulle møte i rom 805 kl. 12.00.

Hun minnet om at man før pausen var blitt enige om at det skulle settes strek under 1. taler. Det var nå allerede inntegnet 45 talere og hun foreslo at man allerede nå gikk ytterligere ned på taletiden, til 3 minutter for 1. innlegg.

Hun refererte talerlisten og sa at det var anledning til å tegne seg under første taler og at det så ville bli satt strek.

Strek og nedsatt taletid ble enstemmig godkjent før første taler fikk ordet..

Per Johnny Voldseth, Fellesforbundet, sa at fagbevegelsens styrke berodde på hvilken stilling man hadde på den enkelte arbeidsplass. I 2001 fikk de tillitsvalgte i LO sin verktøykasse, men han syntes det var på tide å fornye innholdet i 2006.

- Vi som tillitsvalgte har et stort ansvar. Vi må ha kunnskap og innsikt om våre medlemmers behov til enhver tid. Vi skal fokusere på gode arbeids- og lønnsforhold, men da må vi også rette fokus mot våre tillitsvalgtes arbeidsvilkår. Vi husker den gamle næringsminister Gabrielsen som hadde en tom blå verktøykasse, men den lille røde verktøykassa vi fikk i 2001, må fornyes, sa Voldseth, som sa selv var tillitsvalgt for en større avdeling i Sør-Hedmark. - I dag ser vi et skrikende behov for å fylle opp vår egen verktøykasse. Det er viktig at tillitsvalgte er motivert og forberedt når de skal møte i styrerommene.

I Fellesforbundet er problemet bl.a. at det er mange små arbeidsplasser. 60% av bedriftene har mellom 1-10 ansatte. Han ville på denne bakgrunn henlede oppmerksomheten mot forslag 103, hvor det tas til orde for å fylle opp verktøykassa og gjøre 2006 til et tillitsmannsår i LO.

Hans Petter Pettersen, Østfold fylke, sa at personer tilhørende etniske minoriteter har behov for kontakt med fagbevegelsen. Til tross for at de kan ha lite gode erfaringer med fagbevegelsen i eget land, viser det seg at deres interesse for fagorganisering og for fagbevegelsen øker. Det er viktig å skape møteplasser, noe Internasjonal Kafe på LO-senteret i Sarpsborg er et eksempel på. Det er viktig å ha mange slike møteplasser, og dette er en sak vi som tillitsvalgte og fagorganiserte bør være opptatt av. Han framsatte forslag om at LO oppretter et fond som LO lokalt kan søke om midler fra til slike formål.

*Randi Nesse*mo, Handel og Kontor, sa at det stod mye fint om LO-Favør i sekretariatets innstilling. Hun trodde at dette måtte vel da være det beste som kunne skaffes medlemmene av tilbud - men uten at hun skulle gå i detaljer her, viste det seg at det ikke alltid var tilfelle. Det fins nok av eksempler på at medlemmer kan få bedre pris på samme tilbud utenom LO-Favør - så her er det noe å ta tak i.

- En annen sak: Vi ønsker vel at tilbudene skal ivaretas av LO-medlemmer, men når det gjelder Sparebank1 er vel de ansatte - om de er organisert i det hele tatt - organisert i forbund utenfor LO. Dette hanger ikke på greip.

*Tor Arne Korsmo*e, Fellesforbundet, merket seg at det var sagt mye fint om satsing på og styrking av lokalorganisasjonen - det skulle være mer verving, informasjon til utenlandske arbeidstakere og etniske minoriteter. Særlig viktig var det da å få fokus på tillitsvalgte arbeidsvilkår. Og så konkluderes det med at LO styrker det lokale ledd.

- Men det er det motsatte som skjer. Der vi trengs mest, er vi minst til stede - og motsatt. Skal vi styrke LO-sentrene, så må vi ha folk der. Det er ikke informasjon og hjelp å få hvis det ikke er noen der. Derfor reiser jeg forslag om at det ytes økonomisk tilskudd slik at det blir råd til bemanning, sa *Korsmo*e.

Så til opplæring av tillitsvalgte. - Da må vi samordne virksomheten, så det blir mindre byråkrati. Vi trenger en standardiserte avtale mellom AOF og LO som fører til mer samarbeid, ikke til byråkrati.

Dirigenten refererte navnene på representanter som hadde levert inn forslag. Et av forslagene var levert for sent, etter at strek var satt.

Kleiv Fiskvik, Oslo, viste til forslag 124, som vil styrke den lokale betydningen og økonomien og dermed demokratiet i LO-organisasjonen i fylkene. -LO har nå ikke økonomi til å styrke lokalorganisasjonen økonomisk, men da må fylkesleddene demokratiseres ved omprioritering av midlene, slik at de lokale leddene får økt mulighet til å arbeide aktivt for medlemmene, med medlemsverving og informasjon. Sterkere lokale ledd vil styrke fagforeningene, forbundene og LO, sa *Fiskvik*, som tok opp forslagene 112, 124 og 125.

Kari Hoset Ansnes, Hotell og Restaurant, konstaterte at gjennomsnittsalderen på kongressen var 46,9 år. 14 delegater var under 30 år. - Gjennomsnittsalderen i HRF er 29, og to av våre fire delegater på kongressen er under 30, sa hun, og henviste til forslag 151 med noen tillegg. Forslaget går ut på at ungdomsutvalget skal velges på fylkeskonferansene for 1 år av gangen. Og tilleggene:

Hele utvalget skal ha stemmerett på fylkeskonferansene. Prøveprosjektene i Troms, Sør Trøndelag og Agder må videreføres og utvikles. Det går på at fagforeningene kan sende sine representanter på fylkeskonferansene med tale, forslags- og stemmerett.

Ole Bruem, Fagforbundet, syntes Thoresen hadde holdt en glimrende innledning, ikke minst om teknologi. Men det han sa om at kongressen for framtida kunne overføres pr. mobiltelefon var litt rart, all den tid vi pålegges å slå av mobilen.

- Fagbevegelsen står overfor store utfordringer. De fleste forbund sliter med å holde oppe antallet yrkesaktive medlemmer. Vi må ha 20 000 nye medlemmer i året, en krevende oppgave i dagens arbeidsmarked med mye deltid, midlertidige ansettelser, store utskiftninger blant de ansatte osv.

Spørsmålet om fagbevegelsens rekrutteringsevne er utrolig viktig. Vi trenger en organisasjon som når ut til folk på den enkelte arbeidsplass, og vi har ikke erfaring for at vi styrker den evnen ved å bygge ut lokalt på tvers av forbundsgrensene. Det er de lokale organene i forbundene som må styrkes, og det betyr ikke at vi vil stille oss uten for LO-samarbeidet lokalt, tvert imot er det mange gode erfaringer med det.

Hans-Chr. Gabrielsen, Fellesforbundet, sa at vi må beskrive et reisemål som folk vil reise til. Evnen til å formidle, begeistre er avgjørende, samt at vi har en organisasjon som tar vare på det enkelte medlem. Det er ikke nok med glansa brosjyrer, vi må ha lokale guider, en lokal organisasjon som sørger for medlemmene under «oppholdet». Klarer vi ikke det, vil mange oppleve reisen som meningsløs.

- Dette arbeidet skjer i regi av forbundene og deres lokale apparat – det er der vi står overfor de viktigste utfordringene. Vi må fokusere på hvordan vi styrker disse leddene. Ingen erfaringer tilsier at noe som helst kan erstatte den jobben de gjør på den enkelte arbeidsplass. Svekker vi klubbene og foreningene, svekker vi deres evne til rekruttering, sa han. Derfor var han skeptisk til svære landsomfattende rekrutteringskampanjer.

Siv Karin Kjellmoen, FO, pekte på at forbundets medlemmer jobber i helse- og sosialsektoren, innenfor områdene til LO-Stat og LO kommune. Hun mente karteller er riktig, men hvorfor?

- Fordi vi må samarbeide, ikke minst i tariffoppgjørene. LO har makt, og organiserer over 50 prosent i kommunesektoren. Vi må vise styrken vår i denne sektoren, og det er LO som må gjøre det, ikke bare forbundene. Det

er sammen i LO at vi er sterke, og markering av LO vil også styrke rekrutteringa av langtidsutdanna.

Vi har også tariffpolitiske utfordringer. Etter NAVO-oppgjøret var det skuffende å se at sykepleiere hadde fått mer enn andre helse- og sosialarbeidere som jobber sammen med dem.

Ingri-Hanne Brønne, FO, sa at hun mintes veldig godt en tid da hun på bakgrunn av amerikansk TV-påvirkning hadde kjøpt gule leggvarmere og skulle ta spagaten. Det viste seg atskillig vanskeligere enn hun hadde tenkt seg det etter å ha sett på TV-serien. Det var utrolig hvor stor avstand det ble mellom beina når man kom ned i spagat, og det gjorde veldig vondt om man ikke var skapt for dette. Hun syntes at LO også drev spagatøvelser når man hele tiden snakket om de langtidsutdannede og alle de andre.

- Dette er med på å skape et negativt bilde av LO. I tillegg til at man får store smerter av å drive spagatøvelser, så har man store utfordringer både for å beholde de langtidsutdannede og å bevare velferdsstaten. Det bør være en fordel å samle beina, slik at man i hvert fall kan bruke ett og ett bein og gå rolig fremover – ikke være ustø og kanskje falle med skrevende bein. Vi må føre an aktiv kamp for de langtidsutdannede, sa Brønne.

Svein Sørensen, Sør-Trøndelag, sa at LOs lokalavdelinger representerte en vitamininnsprøying for de tillitsvalgte. De lager valgkamp og støtteaksjoner. De får våre saker ut i media. Her treffes vi på tvers.

- Slik er også fylkeskonferansene blitt. Særlig siden vi fikk prøveordningen med at det er en blanding av representanter fra lokalavdelingene og fra forbundene. Vi har vært heldige i Sør-Trøndelag. Da får vi den riktige blandingen av at det er spennende og at konferansene har tyngde og det er viktig å være til stede.

Jeg håper det stadig er mulighet til å fortsette med denne prøveordningen. Nå skal endelig dette demokratiseres og vi skal få et valgt styre for fylkeskonferansene.

LO-avdelingene og fylkeskonferansene kommer til å bli viktigere i årene som kommer. Første prøve er valgkampen. Derfor beklager vi at det ikke er funnet rom for å styrke økonomien.

Men den må iallfall ikke svekkes. Nå arrangerer vi to fylkeskonferanser i året. Ifølge forslaget til vedtak blir det nå bare en konferanse, men det skal arrangeres minst en til, en temakonferanse.

Dette er det LOs distriktskontor som skal stå for, riktignok i samarbeid med styret for fylkeskonferansen. Hva er dette for noe? Styret må da kunne arrangere begge konferansene og få overført de midlene som brukes til dagens to konferanser, selvsagt i samarbeid med LOs distriktskontor. Det var jo ikke meningen at dette skulle være en innsparing.

Mitt forslag er derfor at styret arrangerer to fylkeskonferanser i året, hvorav en temakonferanse. Midlene som brukes til dagens to konferanser disponeres av styret. Det velges tre vara til styret. LOs fylkeskonferanse skifter navn til LO i fylket. Takk for oppmerksomheten!

Trine C. T. Holsen, Møre og Romsdal, tok opp de forsikringsordninger som er knyttet til LO-medlemskapet. Det heter så fint i reklamen for forsikringsordningene at disse skal være bedre enn det LO-medlemmene kan oppnå noe annet sted. Dette var ikke riktig, for det viste seg at man bl.a. kunne spare mange tusen på bilforsikringer hvis man skiftet selskap. Hun kjente til en som hadde spart 5000 kroner ved å gå over til Gjensidiges bilforsikring. - Vi reklamerer med at lærlingene også har gratis boforsikring, men de kan likevel spare 3000 på å bytte bilforsikring. Jeg ville heller ikke nølt med å ta imot 850.000 nye kunder til forsikringsselskapet. Slik er virkeligheten der ute, sa Trine C.T. Olsen.

Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag, sa at man var blitt så forsiktige i Sør-Trøndelag i det siste at man bare fremmet forslag man trodde kunne bli vedtatt. Det var litt av en overgang. Han viste til det Svein Søreng hadde sagt om fylkeskonferansene i fylket og ville støtte hans argumentasjon. Det er viktig å avklare de økonomiske sidene på LO-kongressen. Han syntes det var ok at styret fikk ansvaret for begge konferansene og at pengene fulgte konferansene over til styret.

Han forsto ikke dem som var skeptisk til vervekampanjer. - Vervekampanjer skaper ikke bare møl, men også liv.

- I Transport, Handel og Kontor og Hotell og Restaurant har man gått sammen om å skaffe verneombud til mindre bedrifter. På denne måten hjelper man de lokale tillitsvalgte. Dette er egentlig den svenske modellen, hvor det kryr av verneombud overalt. Man har verneombud som er felles for flere bedrifter i et område. Dette har man også fått til i Fellesforbundet og Arbeidsmandsforbundet.

Vi har egentlig to store problemer i LO, det er de langtidsutdannede og små-bedriftene, sa Byrkjeflot.

Magne Myran, Sør-Trøndelag, viste til forslag 158 fra LOs fylkeskonferanse i Sør-Trøndelag, hvor man går inn for aktiv bruk av OU-fondet i forbindelse med konkurser, nedleggelser og innskrenkninger.

- Mange av våre medlemmer blir isolert sosialt og lever i et vakuum etter at de blir oppsagt. For å bøte på dette, ville det være en fordel å få engasjert disse medlemmene i en aktivitet som skal føre dem fram til nye jobber. Vi foreslår at det utredes i kongressperioden behovet for å avsette årlig et beløp i OU-fondet til å hjelpe medlemmer som blir rammet.

Dirigenten sa at forslaget var satt fram for sent, men forslaget forelå i forslagsheftet.

Tone Rønoldtangen, NTL, takket først Finn Erik for en flott innledning, før hun tok opp forslag 119. - Der ber vi om at sekretariatet utarbeider forskjellige modeller for et forbundsløst LO. Vi ønsker en grundig utredning, vi har ikke trukket noen konklusjon. Vi vil først ha en utredning om fordeler og ulemper, for å kunne føre en saklig diskusjon om saken, sa hun, og viste til FAFO-rapporten i 2004 om utfordringer i offentlig sektor, der stadig flere oppgaver bli overført til private.

- Det vil si at de ansatte får en annen arbeidstilknytning, en annen arbeidsgiver, ofte overflytting til andre forbund, mens arbeidsoppgavene er de samme.

Som leder i NTLs landsforening i Forsvaret får jeg ofte spørsmål om hva som skjer, om de fortsatt kan være medlemmer hos oss. Arbeidsgiver er en annen, oppgavene de samme. Resultatet er ofte at LO mister medlemmer.

Dirigenten sa at forslag fra *Jan Tore Martinsen* var framsatt etter at 1. taler hadde hatt ordet, men hun foreslo at det ble godtatt oversendt redaksjonskomiteen, i likhet med alle andre forslag som var framsatt. Forsamlingen godtok dette.

Vigdis Holgersen, NTL, sa at man hadde fremmet forslag 139 for å kunne åpne for et midlertidig direkte medlemskap i LO, inntil det var avklart hvor i LO man hørte hjemme. Dette ville gjøre LO til en mye mer fleksibel organisasjon, Og man slapp å miste så mange medlemmer til Akademikerne og YS.

- LO får henvendelser fra mange arbeidstakere med ønske om å melde seg inn i LO. Det er viktig at LO har administrative rutiner for å ivareta disse henvendelsene på en enkel og smidig måte. I dag er det mange deltidsansatte og folk med uklar bransjetilknytning som må vente i evigheter på at medlemskapet skal fastsettes og forbund er valgt. Det er flott med en ny blankett, men samtidig må man åpne for et midlertidig direkte medlemskap

i LO fra dag 1. Dette er ikke et kjempeproblem, men det er et problem, sa Holgersen.

Turid Lilleheie, Sekretariatet, ville også rette oppmerksomheten mot to forslag som var fremmet av NTL, det gjaldt forslagene 119 og forslag 139. Forslag 119 fra NTL gikk ut på at sekretariatet senest fram til neste kongress skulle ha utarbeidet forskjellige realiserbare modeller for et forbundsløst LO. Beskrivelsen av de enkelte modellene skal inneholde vurderinger av modellenes positive og negative sider. Forslag 139 fra NTL gikk ut på å åpne for direkte midlertidig medlemskap i LO, slik Vigdis Holgersen hadde argumentert for. Det er flott med en ny innmeldingsblankett i LO, men dette er ikke tilstrekkelig.

- Vigdis nevnte ikke at vi også slåss i Sekretariatet, men det gjør vi jo når det gjelder forbundsområder. Jeg synes at medlemmene skal slippe å vente på medlemskap inntil forbundstilknytning er endelig avgjort. Dette må vi få til, ellers mister vi flere medlemmer til Akademikerne og YS, sa Lilleheie. Støtt forslagene 119 og 139! Dette er kloke og framtidsrettede forslag.

Aase Furali, Østfold, slo fast at tillitsvalgtopplæringen er det viktigste verktøy for å få en slagkraftig organisasjon.

- I Østfold har vi har hatt en målsetting om lokalt tilpasset opplæring, og tilbakemeldingene er gode. Et godt tilbud, en opplæring som er fleksibel og tilpasset lokalt, sa hun, og gikk inn på anvendelse av fondsmidlene der man må få til en regulering som fører til likebehandling og fremmer bredden i opplæringsvirksomheten. Vi har opplevd at mange unge ikke får delta i MOTO kurs fordi de ikke har vært medlemmer lenge nok.

Clas Haarek Delp, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, tok opp tilfeller med student- og elevmedlemskap, sett i forhold til rammeavtalen, som gir dem rettigheter til hjelp i forhold til profesjon, der det er mulig, uansett forbund. –

- Da er det slik at småforbundene må prioritere ut fra at medlemmer i storforbundene kan kreve hjelp fra oss, f. eks. under en konflikt i Hotell- og Restaurant. Vi vil ikke ha student- og elevmedlemskap bort, men det må sees nærmere på avtalen. Vi kan ikke stå for forpliktelser vi ikke kan oppfylle.

Inger Helene Vaaten, Handel og Kontor, hadde endringsforslag til forslag 150, 1. avsnitt, andre linje.

- Vi mener at ungdom skal velges av ungdom, blant ungdom, og vi i Handel og Kontor anser ikke at retningslinjer for ungdomsutvalg dekker det. Vi ønsker engasjerte ungdommer som er valgt av og blant ungdom og det er på høy tid at de skal få bestemme hvem som skal sitte i ungdomsutvalget,

sa hun, og viste til Handel og Kontors landsmøte i 2001, som vedtok at ungdomsutvalget skulle velges på forbundets årlige regionale ungdomskonferanse. – Det er demokrati.

Egil Mongstad, Fellesforbundet, viste til forslag 116 og ville ha et tillegg om at LO skal foreta økonomiske beregninger av hvor LO kan spare på et forbundsvist LO. – Vi bør sentralisere den virksomheten som likevel alle forbund driver med.

Videre viste han til forslag 112 og det som var sagt under beretningene.

- Det står mye om hva vi skal gjøre for å beskytte oss mot utenlandske arbeidstakere som kommer hit, men lite om hva vi kan gjøre for dem og bli deres organisasjon. I Oslo har vi fått brakt på det rene at polakker kommer hit med to kontrakter, en norsk og en polsk, som opererer med vidt forskjellig timebetaling. Om vi ikke får dem med hos oss, får vi ingen kontroll på dette.

Claus Jervell, Hotell og Restaurant, kunne bare fortsette der *Egil Mongstad* slapp - vi trenger et ressurs- eller informasjonssenter for innvandrere i LO. (Han snakket «kinesisk» for å demonstrere et språk som han hører hver dag.) Oppgaven er å jobbe for gode lønns- og arbeidsvilkår for medlemmene, også der flertallet er innvandrere. Innvandrere er interessert i fagorganisering, men hvordan går det om de ringer LO og spør om å få informasjon på eget språk? Da oppstår en morsom rundgang.

Det er nok av forskning på området, nylig hadde han hatt besøk to ganger av forskere fra LO-betalte FAFO på egen arbeidsplass. Vi snakker om innvandrerne, men vi har ingen med de hjelpemidlene som trengs for å få kontakt. Nå må kongressen ta ansvar – nå må vi få et informasjonskontor/ressurs-senter på plass.

Roy Pedersen, Oslo, ville følge opp *Mongstad* og *Jervell*. Det brer seg en kynisk trend på byggarbeidsplassene, der ei timelønn på 50-60 kroner blant innvandrere er vanlig, mens det på papiret står 125 kroner. Mange går på 6-månedskontrakter, så blir de skiftet ut med andre. Dermed unngås kontroll.

I Oslo hadde de funnet ut at de måtte ta fatt i oppgaven sjøl, og de organiserer nå 100 polske bygningsarbeidere, og regner med å få en avtale med Adecco. Fagbladene har informasjon på polsk. Men oppover i systemet har de til nå bare fått snakkestøtte.

- Vi må også gjøre noe for dem som er helt på bunn, det vil si har ei timelønn på 50-60 kroner, men da trenger vi ressurser og folk som snakker språket deres.

Derfor støttet han forslaget om et informasjonssenter – disse forholdene er ikke lenger et problem for noen få områder, de brer seg over hele fjøla. Det blir for defensivt av sekretariatet nærmest å fraskrive seg ansvaret ved å si at dette er myndighetenes oppgave. Og – vi kan ikke drive politivirksomhet mot disse gruppene om vi skal få til organisasjonsarbeidet blant dem. Vi må slåss også for polakkenes rettigheter, de vil ha ordnede lønns- og arbeidsvilkår som oss.

Stig Jenssen, Akershus, sa at da Finn-Erik kom inn på LO-sentrene, hadde han lytta ekstra nøye. Han kom sjøl fra et slikt senter i Asker/Bærum, og man har også hørt om erfaringer fra Gardermoen og Steinkjer. Selv arbeidet de etter samme modell som Gardermoen. - Vi arbeider mye med medlemsverving, og her har vi sett resultater. Vi kan se på kontingentinngangen at medlemstallet øker. Det lokale samarbeidet er bra med noen forbund, men ikke med alle.

- Drift av et LO-senter handler til sjuende og sist om penger. Vi må være kreative og legge driften opp etter hva vi har av midler. Og det trengs mer penger. De som har startet, har fått 100 000 kroner hver til etablering, og alle trenger nå mer. Det kan da ikke være slik at LO startet disse sentrene og gav bort så mye penger, bare for så å legge dem ned igjen? Har LO sagt A og etablert dem, må LO også si B og støtte dem videre på en eller annen måte. Om et senter skal fungere, må det være folk der.

Rolf Geir Hillestad, Fellesforbundet, hadde ikke noe nytt forslag, men han var opptatt av saken om å gjøre Sørmarka til LOs kompetansesenter.

- Det er bra, men la det ikke bli for kommersielt. Sørmarka oser av fagbevegelse – la oss fortsatt få kjenne den osen. Han hadde overhørt en samtale på Sørmarka der det ble sagt at Tranmæl ikke passa inn. Vi må passe på at ikke slike krefter får innpass på Sørmarka.

Ivar Agnalt, Arbeidsmandsforbundet, gikk inn for et forbundsløst LO, noe hans forbund har slått til lyd for ved flere anledninger, og første gang på LO-kongressen i 1989. Mange forbund sliter med oppslutningen. Han syntes ikke det var en god idé å dele LO inn i 4-5 store forbund. Som Arnfinn Nilssen hadde sagt – de småkongene som da kan oppstå kan svekke LOs framtidige kamp.

Mange opplever i dag LO som noe fjernt, for langt fra grasrota. LO kan bygge opp lokale tilbud som er tilpasset medlemmenes behov. I dag er det slik at forbundene slåss innbyrdes om medlemmene, og imens organiserer de seg i «gule» forbund, der de kan få de tilbudene de er ute etter.

- Et eksempel er at vi sliter med å rekruttere ungdom. Det har ikke lyktes å få til et felles elevmedlemskap. Linjene blir for uryddige, og da kan vi ikke komme og klage på lite engasjement fra ungdommens side – vi skyver dem fra oss. Fjern kartellene – et forbundsløst LO bygget på seksjoner vil styrke fagbevegelsen! Norge trenger et en sterk fagbevegelse, for å bygge opp og ta tilbake posisjoner og rettigheter som de siste års regjeringer har tatt fra oss. Norsk Arbeidsmandsforbund ber om at det gjøres vedtak som gjør at vi kommer et skritt videre mot et forbundsløst LO, og vi må våge å gå lenger enn en utredning.

Arnfinn Bjerkestrand, Musikernes Fellesorganisasjon, sa at da deres forbund var blitt dannet, var det LOs ambisjoner på området som hadde avgjort valg av hovedorganisasjon. Han hadde deltatt i LOs arbeidsgruppe for langtidsutdannede, som forøvrig var blitt ledet av Rita Lekang på en utmerket måte. Det ble framlagt forslag til handlingsplan og tiltaksplan. Handlingsplanen er bra, men noe forsiktig. Den har også en rekrutteringsplan som bør legges til grunn for arbeidet videre. Ta tiltaksplanen inn i LOs handlingsprogram for LOs organisasjonsarbeid – da kan den synkende oppslutningen blant langtidsutdannede snus.

Stein Grøtting, Skolenes Landsforbund, mente LOs behov for å øke organisasjonsandelen blant høyskole- og universitetsutdannede var vel dokumentert, og det var blitt underbygget av debatten i dag. Selv hadde han tatt opp saken under beretningsdebatten i går. Forslaget fra forrige taler om å ta rekrutteringsplanen inn i LOs handlingsprogram, mente han var riktig. Studentmedlemskap er viktig, men ikke alene tilstrekkelig – altfor mange går til forbund utenfor LO når de er ferdig med utdanningen og det er blitt færre læringer som følge av økt import av arbeidskraft. Det er viktig å styrke kampen mot sosial dumping. Han støttet derfor forslag 112 om informasjonskontor i LO-regi.

Thor Åge Christiansen, Vestfold fylke, viste til at sekretariatet hadde mange innstillinger der det heter at «intensjonen er ivarettatt». Ofte hadde han store problemer med å se at det var tilfelle, så hva mener sekretariatet egentlig med dette? Som eksempel viste han til forslag 107 som inneholdt prinsipielt viktige organisatoriske endringer. Hvorfor skriver sekretariatet i sin innstilling at «intensjonen er ivarettatt» når så ikke er tilfelle?

Sonja Hjelvik, Handel og Kontor, sa at vi skal ivareta alle medlemmenes interesser, men det er ikke alltid tilfelle. Hun nevnte problemene til en liten HK-avdeling som var tilknyttet to LO-sentre, et i Måløy og ett i Nordfjord. I alt betalte den kontingent til tre LO-avdelinger, og da var det ikke penger igjen til egen drift.

Når det gjelder studentmedlemskapet, ville hun ta opp de problem det skaper i forhold til deltidsansatte innen Handel og Kontor. De tjener kanskje ikke mer enn studenten de jobber sammen med, men må likevel betale langt mer i kontingent. Slikt oppleves som urettferdig, og de har bedt oss om å ta det opp.

Jonny Simmenes, Forbundet for Ledelse og Teknikk, takket først Finn Erik for en flott innledning.

Små bedrifter utgjorde en utfordring også for hans forbund. 50 prosent av forbundets bedrifter har 1-5 ansatte. Han gikk inn for å styrke LO-sentrene lokalt og økonomisk, og han viste til forbundets forslag nr. 131 om dette.

Når det gjaldt felles innmeldingsskjema var han betenkt – han håpet at det ikke var snakk om en slags snikinnmelding direkte i LO. LO har som kjent ikke enkeltmedlemmer, LO har forbund som medlemmer – og hvem skal så avgjøre til hvilket forbund de som meldes inn på slike felles innmeldingsskjema skal gå til? Hans forbund hadde opplevd at ingeniørstudenter, som skulle ha gått til hans forbund, var sendt til Handel og Kontor fra LO. Innmelding medfører forpliktelser i form av tariffavtaler og forsikring – hvem tar da ansvaret i forbindelse med felles innmeldingsskjema? Dette kan fort bli kaotisk, så det bør utredes nærmere.

Rita Lekang, sekretariatet, syntes mye bra var sagt om langtidsutdannede. Da sekretariatet satte ned sitt utvalg, tok man utgangspunkt i det gode arbeidet som allerede var gjort på området.

Utvalget har kommet med mange gode forslag, som hun ville nevne noen få av: FAFO skulle undersøke langtidsutdannedes syn på LO, mer profilering mot langtidsutdannede. Gode politiske utspill ønsket utvalget mer av, - det ble foreslått å utvikle videreutdanningstilbud, å utvikle en mer konkret lønnspolitikk for denne gruppen, utvikle faglig fellesskap, og utvikle aktivitetstilbud mot gruppen. Til Sonja Hjelvik sa hun at studentmedlemskapet videreføres i handlingsprogrammet, men at det også skal være fokus på de øvrige medlemmene.

Kjell-Ove Heistad, Telemark, sa det var snakk om LOs totale organisasjon og LO-sentrene. Dette er en meget viktig sak, ikke minst medlemsvervingen og oppfølgingen av medlemmene. Det var sagt at vi må ha folk i et LO-senter, og folk koster penger. Det gjelder også for Telemark, der to senter er i drift, Rjukan og Notodden. Kragerø har fått midler, men er ikke kommet i drift. Han syntes det var litt skuffende å høre på representanter fra store forbund som var seg selv nok. Vi kan oppnå mer gjennom økt lokalt samarbeid.

Jon Atle Spilde, Hordaland, viste til at 2003 hadde vært ungdomsår for LO. Dette hadde ført til at ungdomsarbeidet hadde fått et løft, og dette er jo en viktig målsetting i handlingsplanen. Egentlig ønsket han at et ungdomsår skulle bli et fast innslag i kongressperioden, men han foreslo i første omgang at det blir et nytt ungdomsår i 2007.

Tormod Jarsve, Fagforbundet, syntes innstillingen inneholdt mye bra, og Finn Erik hadde presentert handlingsplanen på en inspirerende måte, slik at han fikk lyst til å jobbe videre med dette. Men ikke alt var like godt og spisst formulert, noe var litt vagt. Inger Helene hadde holdt et godt innlegg om å styrke ungdomsarbeidet vårt, noe han absolutt kunne slutte seg til. Til Claus Jervell ville han si at han skulle ikke bli skuffet når det gjaldt ressurs-senter – dette ville han få støtte på.

- Vi må være demokratiske også i egen organisasjon, sa Jarsve. Når det gjaldt forslagene 124 og 125 fra LOs fylkesorganisasjon i Oslo hadde sekretariatet vært presist og avvist dem. Dette syntes han ikke var i tråd med det Gerd-Liv sa i går om å være demokratisk. Hans erfaring var at den demokratiseringen disse forslagene handler om var det nå på tide å få inn.

Silje Johannessen, Norske Idrettsutøveres Sentralorganisasjon, utfylte det som var sagt om forholdet til etniske minoriteter, innvandrere og utenland-ske arbeidstakere og minnet om at LO støtter kampanjen Rødt kort mot rasisme. Kampanjen mot rasisme er frontet av kjente profiler i norsk idrett, særlig rettet mot skoler og ungdomsmiljøer. Også LO kan profilere seg med fokus på kamp mot rasisme.

For å vise at kampanjen gir resultater, leste hun opp et stykke fra Romerikes Blad, som beskrev hvordan dommeren i en fotballkamp i ungdomsklassen sporenstreks trakk opp det røde kortet og utviste en spiller som slengte ra-sistiske styggord etter en mørkhudet motspiller.

- Akershus fotballkrets får sjelden meldinger om rasisme på sitt bord – og kampanjen Rødt kort er et viktig bidrag til det og til at vi kan håpe på et ra-sismefritt, fremtidig flerkulturelt samfunn.

Per Bjørn Eriksen, Fellesforbundet, ville rose prosjektet der man setter kri-tisk søkelys på egen organisasjon og egen rolle i organisasjonen. Han ville sterkt anbefale deltakelse i det og rettet en takk til Ståle Dokken og Lajord for prosjektet.

Marian Leonhardsen, Nordland fylke, ville ha seg frabedt å bli kalt «ungdoms-

alibi». Hva er det for noe? Hun savnet noen visjoner i handlingsprogrammet om å jobbe med holdningsarbeid i forhold til ungdommen – da vil det kanskje ikke lenger bli aktuelt med «alibi», men være en naturlig ting for ungdommen å gå aktivt inn i organisasjonen. Hun opprettholdt forslag 146 fra Nordland og siterte fra innstillingen der det står «...ikke skiller ut som egen nisje». - Jeg krever ordet «ungdomsalibi» avskaffet i LO.

Jan Arild Lyseng, NTL, viste til de 17 konkrete tiltak for å verve unge langtidsutdannede.

For å lykkes med det, er det nødvendig at forbundene jobber sammen, uansett hvor mange år det står på CVen. Mange av disse ser kanskje på LO som en gjeng brautende, svette kroppsarbeidere – og dermed med skepsis. Utvalget har ikke valgt å nevne forholdet LO/AP som skepsisgrunn. Vi bør få et forskningsprosjekt om hvilke forhold det er som gjør unge langtidsutdannede skeptiske til LO – skiftarbeider Hansen eller bindingen til Ap.

Lars Børre Vangen, Nordland, slo fast at et forbundsløst LO er noe vi må satse på. Ungdommen i Arbeidsmandsforbundet er enige om at det er framtida.

- Dette er signaler som kommer fra LO Ungdommen også, som i prinsippet har fungert som et forbundsløst LO. Det viser seg i den aktiviteten vi driver med gjennom kurs og sommerpatruljer. Det er så mange felles problemer, som hovedavtalen, ferieloven osv.

Ungdommen i dag bytter jobb så ofte at det er mye bryderi for dem å skifte forbund, så de melder seg heller ut. Vil vi det?

Se på elev- og studentmedlemskapet, hvordan dette er oppbygd – i prinsippet et forbundsløst LO. Man organiserer seg i et forbund, men når man får problemer, så kommer det forbundet som har virksomhetsområdet inn og hjelper personen. Hadde det ikke vært sånn, så hadde vi slitt med rekrutteringen i studentmiljøet. Nå bruker vi for mye ressurser på å ta medlemmer fra hverandre, i stedet for å få nye.

Dette med et forbundsløst LO tok ungdommen opp på kongressen i 1993 – så nå synes vi det er på tide at vi får det.

- Finn Erik skrøt av ungdomsåret i 2003, derfor mener ungdommen at det kanskje er på tide med et nytt Ungdommens år, for skal vi mene noe med ungdomsarbeidet, må vi ha en viss kontinuitet.

Og om LO-sentrene. Tall fra Finn Erik viser at 50-55 % av spørsmålene som kommer til sentrene gjelder hovedavtalen, ferieloven og avtaler. - Dette viser at det trengs en som kan svare på disse spørsmålene. Derfor er det enormt viktig at vi får ansatte på LO-sentra, mente han.

Han viste så til forslaget 146 som Marian Leonhardsen opprettholdt.

- Dette er ganske viktig for oss ungdommer, da noen forbund ikke sender inn forslag på unge kandidater til LOs ungdomsutvalg. Derfor ber vi forbundene om å gjøre det. Det er de unge som forstår ungdom best!

Lars M. Johnsen, Norsk Transportarbeiderforbund, syntes det var en flott innledning Finn Erik Thoresen hadde holdt.

Han viste til forslag 151 fra Norsk Transportarbeiderforbund angående LOs ungdomsutvalg i fylkene.

- Vi opprettholder vårt opprinnelige forslag, fordi vi mener at ungdomsutvalgene skal velges av og blant ungdom. Vi ønsker at LOs ungdomsutvalg velges på fylkeskonferansen. Utvalget skal sammensettes av ungdom fra LOs lokalorganisasjoner og fra forbundenes lokale og regionale organer. Vi ønsker å utvide og utvikle demokratiet i LO på denne måten. Vi ønsker både å sikre en fremtidig folkepensjon og vi synes samtidig det er viktig å ha økonomi i alle leddene lokalt, sa Johansen. Han var enig med Svein Sørensen i at pengene burde følge de lokale aktivitetene.

Innlegget fra *Hans Christian Gabrielsen* i FF tydet på at man i LO-familien ikke sto sammen i disse spørsmålene, mente han. - Jeg vil si at vi trenger den hjelp vi kan få fra andre i LO, bl.a. med sjåfører fra Øst-Europa, som ikke har noen rettigheter overhodet. Vi så noen som satt igjen på Nørholm utenfor Grimstad med kun to rettigheter, å drite i skogen og vaske seg i vannet. Vi trenger å få opprettet ressursentre for slike tilfeller, sa Johnsen.

Astrid Oppegård, Hedmark fylke, sa at den lokale organisasjonen i LO var svært viktig.

- LO lokalt representerte alle forbundene i LO, alle medlemmene, både gamle og unge. Vi er viktige for medlemmer som kommer fra mindre arbeidsplasser. Vi synes også det er bra med nye innmeldingsblanketter så vi slipper at noen forbund blir sure på oss, sa hun.

Hun syntes også LO-sentrene var bra, men hun hadde inntrykk av at mange var plassert på feil sted. Til LO sentralt ville hun si at man skulle bruke det lokale LO-apparatet mer.

- Vi må kunne gjøre mer enn å arrangere 1. mai, og vi er ikke minst veldig gode på fagligpolitisk samarbeid.

Ellen Stensrud, Sekretariatet, hyllet først *Silje Johannessen* fra NISO (Norske Idrettsutøveres Sentralorganisasjon) for at man i det forbundet gjorde et kjempegodt arbeid mot rasisme og diskriminering. Man ville kunne komme mer tilbake til dette under handlingsprogrammet.

Forslaget om å lage ressursentre for innvandrere og for sjåfører fra Øst-

Europa og Asia, var noe man så behovet for. Vi ser både behovet og alvoret i situasjonen. Ved hjelp av ressursentrene kan man kanskje skape noe mer seriøsitet i bransjen, og det kan også være et tiltak mot sosial dumping. Jeg skal ikke foregripe behandlingen i redaksjonskomiteen, men kan si såpass at forslagene vil få en seriøs behandling, sa Stensrud.

Helen Bergan Godhavn, Handel og Kontor i Norge, viste til forslagene 127-133 og den felles innstillingen på side 39 i forslagsheftet. - Vi må styrke de lokale leddene i LO. Hun ville også nevne pkt 8 i forslaget om regionale verneombud. Hvordan skal vi organisere dette og hvordan skal vi finansiere det? Vi kan bl.a. følge den modellen FF har funnet, ved at arbeidsgiverne betaler for ordningen.

Marit Reinford, Nordland fylke, hadde synspunkter på dagsordens punkt 5.4. Hun viste til at LO i Nordland hadde 50.000 medlemmer og understreket at de styrene for fylkeskonferansene som skulle velges til høsten, måtte få ansvaret for begge konferansene - den rene fylkeskonferansen og tema-konferansen. LOs lokale apparat i fremtiden må ha nødvendig finansiering, de må støttes opp av LO sentralt og man må overføre flere oppgaver fra sentralt til lokalt hold.

Christer Jonsson, Fellesforbundet, sa at det var viktig å styrke de tillitsvalgte arbeidsvilkår. Han var selv klubbleder for ansatte i et byggefirma og var ikke sikker på om han brukte tilstrekkelig tid som klubbleder på medlemmene. - På klubbnivået er vi usikre på hvor mye tid vi kan bruke på fagforeningsarbeid, sa han. Det beste var om arbeidsgiverne hadde stått for lokaler til møterom og at arbeidsgiverne i tillegg dekket omkostninger ved å delta på lokale konferanser om aktuelle temaer – i tillegg til reiseutgifter. Han gjentok til slutt at man måtte styrke klubbene og de lokale tillitsvalgte arbeidsvilkår. - Gjennom dette får vi en sterkere organisasjon, sa Jonsson.

Dirigenten takket for debatten og foreslo at alle forslag som, var fremmet i debatten skulle oversendes til Redaksjonskomiteen for organisasjonssaker. Dette ble enstemmig vedtatt. Hun takket delegatene for at de hadde vært så disiplinerte under debatten og at mange hadde slanket sine innlegg til treminutters innlegg.

Hun ga så noen praktiske opplysninger før hun hevet møtet for en velfor-tjent lunsj kl. 13.20. Møtet hevet.

Ettermiddagsmøtet søndag

Møtet ble satt kl. 15.00. Dirigent var *Harald Olsen*, som først gav podiet til Nordic Black Theater.

Grappa sto på i et kvarter med fengende reggaerytmer, som en smaksprøve på sin Bob Marley-konsert som snart har premiere. I 1971 fikk en lutfattig Bob Marley 8 000 pund i forskudd av Island Records, en ganske stor sum den gangen. Ett år senere leverte han de første mastertapene til plateselskapet, og tre år seinere var han en ekte superstjerne, som det ble sagt fra podiet. Blant melodiene som ble framført var «No woman – no cry» og «Stand up for your rights» – sistnevnte avsluttet med friske dansetakter.

LO-leder Gerd-Liv Valla rettet en varm takk til de medvirkende for konserten, og overleverte blomster, til stor applaus. Siden det er internasjonal solidaritet som nå står på kongressens dagsorden, passet det veldig bra med en gruppe fra Den tredje verden. Denne konserten var å se på som en førpremiere på gruppas Bob Marley-konsert som har premiere 10. mai. Grappa skal også delta på en teaterfest i Beijing, opplyste Valla..

Dirigenten syntes dette hadde vært en flott start på ettermiddagsmøtet.

Han refererte 6 permisjonssøknader, som ble innvilget, men dirigenten advarte om at et kunne bli strengere seinere – hvis altfor mange får permisjon, risikerer kongressen ikke å bli beslutningsdyktig.

Han opplyste at en drosjekvittering var funnet. Videre en beskjed til redaksjonskomiteen for vedtekter, organisasjon og ungdom som skulle møtes kl. 17.00.

Under det kommende innlegget ville det bli simultantolkning – norsk på kanal 1, engelsk på kanal 2 og spansk på kanal 3. Dette ville også gjelde utover i uka.

Dirigenten refererte så hisningstelegrammer fra faglige organisasjoner i Russland, Tsjekkia, Portugal, Italia, Finland, Island og Filippinene, som alle ønsket en vellykket kongress. Videre ble det opplyst at grunnet en lite fleksibel håndtering av visumregler i norsk UD, var en faglig representant fra Syria forhindret fra å komme til kongressen. LO ville ta denne saken opp med UD.

Internasjonal solidaritet

Gerd-Liv Valla fikk ordet og hadde den glede å introdusere neste taler, CO-SATUs leder Zwelinzima Vavi, og så fram til hans orientering om situasjo-

nen i den sørafrikanske fagbevegelsen:

- Kamerat og venn! Zwelinzima Vavi er en fulltids, politisk aktiv mann 24 timer i døgnet, som generalsekretær i COSATU og også en aktiv deltaker i det sørafrikanske kommunistpartiet. Siste gang vi møttes var under ICFTU-møte i Japan. Og hvordan han har taklet sine oppgaver og utfordringer - det overbeviste meg om han var rett person å invitere til vår kongress. Hjertelig velkommen!

Zwelinzima Vavis tale

- Kjære kamerater og venner!

Jeg er takknemlig for anledningen til å tale på dette viktige arrangementet. Vi er stolte over de sterke bånd mellom våre to organisasjoner, bånd som går tilbake til lenge før vi vant vår frihet i Sør-Afrika. Uten støtten fra den skandinaviske fagbevegelsen ville det faktisk ha tatt enda lenger tid før Sør-Afrika hadde blitt fritt.

De siste få årene har understreket risikoen for en enpolet verden – en verden der USA er den eneste med dominans. Vi har sett invasjonen av Irak og åpen tyrannisering av andre land støttet opp av trusselen om krig.

Tilbakevendingen til kanonbåt diplomati, der USA tror de kan bestemme hva som er best for ethvert utviklingsland, kan bare stanses av solidariteten til arbeidstakere over hele kloden.

Det som kanskje er enda mer urovekkende, er globaliseringens stillere vold. Dens skrevne og uskrevne regler undergraver arbeidet både i Nord og i Sør for å bedre arbeidstakernes vilkår, sikre større sosial og økonomisk rettferdighet og få til en bærekraftig utvikling.

Det mest tydelige stedet disse reglene er innført er i WTO. De nåværende handelsreglene skader arbeidstakerne og de fattige på tre måter.

For det første behandler de ulike som like. Det faktum at landene i Sør må utvikle nye næringer for å øke sysselsettingen og bedre levestandarden. Nye sektorer krever vanligvis betydelig statlig støtte for bli konkurransedyktige, inkludert faglig beskyttelse og ofte subsidier.

Hvert land som har utviklet seg historisk, inkludert alle i Europa, USA og deler av Asia, brukte massiv tollbeskyttelse og andre typer statlig støtte for å bygge opp nye næringer. Men WTO har i det store og hele utelukket disse former for strukturpolitikk. De nåværende forhandlingene kan gå enda len-

gre gjennom å pålegge en tollformel som nesten ikke overlater noe rom for nasjonal politikk.

I tillegg ønsker noen land i Nord å pålegge frihandel i tjenester. Det kan til og med erklære antifattigdomstiltak for ulovlige, noe som ofte omfatter subsidier til tjenestetilbydere for de fattige. I Mexico ble staten nylig fortalt at dens subsidier til det statlige televerket for å sikre universal adgang var ulovlige ifølge WTO-regler.

For det andre tillater WTO-reglene fortsatt konkurranse basert på utbytting av arbeidstakere og miljøet. Arbeidsgiverne vil alltid ta noen snarveier for å tjene penger. I noen tilfeller har WTO fattet vedtak mot regjeringsregler for å ta opp denne tendensen. Enda mer grunnleggende er det at multinasjonale foretak nå søker fram områder der arbeidstakerne er dårlig organisert og desperate. Det underbyr arbeidstakere som har klart å bygge opp sterke organisasjoner og vinne rettigheter og bedre vilkår.

For det tredje, og selv med egne ord, forblir WTO urettferdige. Hindre for eksport fra utviklingsland forblir strengest nettopp i de arbeidsintensive områdene som landbruk og bekledning. Handel i disse bransjene kunne bidra litt til å skape arbeid for de fattigste i utviklingslandene. Men dette er nettopp de sektorer der landene i Nord har beholdt sterkest beskyttelse.

Utover WTO pålegger globaliseringen sine egne, uttalte og massivt urettferdige regler. Virkningen på skattepolitikken og arbeidstakerrettigheter har vært særlig skadelig for arbeidstakere i Nord og Sør.

Den frie flyten av kapital mellom landene gjør det vanskeligere for regjeringer å vedta en ekspansiv skatte- og monetærpolitikk. Særlig kan restriksjoner på statlige utgifter føre til langsom vekst og voksende arbeidsledighet, og også til nedskjæringer i statlige utgifter til grunnleggende tjenester for de fattige. I mange land har arbeidstakerne sett en gradvis nedbygging av strukturer for sosial beskyttelse som de kjempet for i flere tiår, og til og med hundreår.

Samtidig ser vi vedvarende angrep på arbeidslovgivingen fra arbeidsgiverne og multilaterale organer. Argumentet kommer gjentatte ganger om at arbeidstakerrettigheter setter ned tempoet på skaping av arbeidsplasser og vekst. Vi bes gi opp det vi vant det siste halvannet århundret som prisen for i det hele tatt å beholde jobbene.

Dette er ikke en handel vi kan akseptere. Vi kan ikke akseptere at verdens-

handelen og nasjonal vekst på bygges på et race nedover. Vår egen erfaring i Sør-Afrika er at sektorene med de verste arbeidstakervilkårene også er de langsomste når det gjelder vekst og utvikling.

Vi blir fortalt at arbeidstakere og de fattige generelt må ofre, fordi globaliseringen vil trappe opp veksten, og dette vil i sin tur føre til økt levestandard, selv for dem som taper nå. Men arbeidstakerne vet at kapitalen nesten aldri lever opp til sine løfter, og det stemmer også for globaliseringen.

ILOs Verdens sosiale kommisjon fant at verdens økonomiske vekst faktisk hadde falt etter at globaliseringen akselererte de siste 20 år. En analyse av Verdensbankens data viser at den internasjonale økonomien ekspanderte med 2 % per person i 1970-årene, 1,3 % i 80-årene og bare 1 % i 90-årene. Med Verdenskommisjonens ord «er det slående at den globale veksten har vært langsommere siden 1990, perioden da globaliseringen har vært mest uttalt.»

Fattigdommen har forbedret seg på verdensbasis bare på grunn av det en har vunnet i India og Kina, som knapt har holdt seg til Washington-konsensusen. Undersøkelser viser at Kinas adgang til WTO allerede har ført til en voksende ulikhet som sannsynligvis vil fortsette å vokse enda mer i de kommende år.

Dessverre er våre erfaringer i Sør-Afrika, etter at landet ble fritt, praktisk talt et lærebokseksempel på globaliseringsproblemene. Under apartheid var økonomien stadig mer lukket for internasjonal handel og investeringer. Fra tidlig på 90-tallet ble situasjonen snudd.

Men å åpne økonomien har ikke brakt de fordeler vi ble lovet av multilaterale institusjoner og næringslivet. I stedet har vi hatt langsom vekst – i gjennomsnitt rundt 2,5 % i året – og stadig stigende og skyhøy arbeidsledighet, med investeringer langt under nivåene som trengs for en bærekraftig, rettferdig ekspansjon.

Siden 1994 har arbeidsledigheten i vårt land vokst fra 16 % til nesten 30 %. Det store flertallet av de arbeidsledige er unge, utdannede afrikanere. Det er skapt arbeidsplasser i lavlønnssektorer som varehandel, bygg og i uformell sektor. Samtidig har kjernen av produksjonssektoren og fagbevegelsen – de store formelle foretak innen gruvedrift, fabrikkvirksomhet og offentlig sektor – blitt tynnet ut.

I tillegg, på midten av 90-tallet og stilt overfor trusselen om massiv kapitalstrøm ut av landet, påla regjeringen skatterestriksjoner som førte til betyde-

lige budsjettnedskjæringer. Apartheid etterlot mange av våre samfunn med helt utilstrekkelige helse-, utdannelses- og grunnleggende tjenester. Under disse omstendigheter la skattenedskjæringer store byrder på vårt folk. Siden 2000 har vi imidlertid opplevd ny vekst i de statlige utgiftene, noe som har bidratt til både høyere levestandard og hurtigere økonomisk vekst.

Våre erfaringer understreker risikoen for å ta sikte på en eksportorientert strategi uten å ta hensyn til de interne behov eller internasjonale realiteter. Sør-Afrika eksporterte historisk sett mineraler, som i 80-årene fikk følge av tunge kjemikalier og biler, stort sett grunnet massiv statlig støtte. Regjeringens understreking av eksport betyr at disse sektorene har fortsatt å vokse raskere enn resten av økonomien. Men de klarer ganske enkelt ikke å skape arbeidsplasser i et slikt omfang som er nødvendig for å håndtere arbeidsledighetskrisen. WTO-regler og skatterestriksjoner gjorde det imidlertid meget vanskelig for oss å bygge opp andre bransjer som kunne skape både arbeidsplasser og høyere økonomisk vekst.

Det hjelper ikke at vi ikke konkurrerer på samme lekeplass. Som andre land i Sør står vi overfor hindre for eksport til Nord, særlig når det gjelder landbruksprodukter – sektorer hvor salg til utlandet kunne bidratt til å skape arbeidsplasser.

Våre erfaringer i Sør-Afrika peker på betydningen av å sikre en progressiv nasjonal respons på globaliseringsutfordringene. Det finnes brukbar respons. Men den krever at næringslivet må tvinges til å innta et langsiktig syn for å sikre bærekraftig vekst. Det betyr i sin tur at staten må innta en aktiv rolle, noe som bare er mulig hvis arbeidstakerne og de fattige har en sterk innflytelse på den nasjonale politikken.

I dag er nå dette hovedutfordringen for oss, som COSATU, å sikre at den økonomiske politikken dikteres, ikke av næringslivet, men av de progressive kreftene i landet vårt.

Vår situasjon som COSATU på nasjonalt plan, peker på utfordringene som oppstår for den internasjonale arbeiderbevegelsen med globaliseringen. Vi ser to hovedoppgaver for verdens arbeidstakere: å sikre at arbeidstakerne kan beskytte seg selv mot makten til de multinasjonale selskapene, og å arbeide med våre regjeringer og andre samfunnsbevegelser for å få WTO bort fra sin urettferdige og anti-fattige agenda.

For å oppnå begge målene, er sterkere nasjonale organisasjoner sentralt. I COSATU kan vi alltid si at vi ikke vil vinne i styrerommet det som vi ikke

kan vinne på gata. Derfor fokuserer våre kjernekampanjer i dag på rekruttering og styrking av vår interne organisasjon for å bedre tjenestene til medlemmene og internt demokrati.

Når det gjelder å håndtere de multinasjonale selskapene, er den ideelle modellen helt klart å sikre støtte over landegrensene mot samme arbeidsgiver. Vi er stolte over at et av våre forbund, metallarbeiderne, holdt en solidaritetsstreik i 2001 mot HP Billiton for kamerater som kjempet for organisatoriske rettigheter i et nytt aluminiumssmelteverk i Mosambik.

Ideelt sett skulle vi ønske oss internasjonale samarbeidsutvalg og rammeavtaler i alle multinasjonale foretak. Det kan kreve at sterkere fagorganisasjoner gjør mer for å støtte opp om den faglige organiseringen i andre land. Flere av våre medlemsforbund bistår allerede søsterorganisasjoner i regionen med opplæring.

Mange samfunnsbevegelser og foretak har nå argumentert med at de vil sikre anstendige arbeidsvilkår selv i land der arbeidstakerne ikke kan organisere seg. Hvis ikke den tilnærmingen, når alt kommer til alt, fører til vanlige organisasjonsrettigheter, kan det føre til tap av makt og manglende bærekraft.

I hele vår historie har arbeidstakernes vilkår bare bedret seg når arbeidstakerne selv, gjennom sine faglige organisasjoner, har hatt noe å si for overvåkingen og håndhevingen av standarder. Den eneste langsiktige løsningen er å sikre sterke faglige rettigheter og flere demokratiske regjeringer som sammen kan beskytte arbeidstakernes rettigheter.

Når det gjelder WTO har den internasjonale fagbevegelsen lenge hatt et minsteprogram for å kreve kjernearbeidsstandarder – retten til å organisere seg, slutt på tvangsarbeid og slutt på diskriminering.

Dette programmet er selvsagt fortsatt nødvendig og relevant. Men det er ikke tilstrekkelig i seg selv å bedre arbeidstakernes vilkår. Vi må gå lenger med en utviklingstilnærming som bedre kan tjene våre medlemmer både i sør og i nord. Resolusjonene på sist FFI-kongress gikk litt på vei i retning av å legge grunnlaget for en bredere engasjementsstrategi langs disse linjer. En mer utviklingsorientert tilnærming til globalisering ville på den ene side fokusere på å sikre at WTO-reglene gir rom for at landene i Sør beskytter og støtter opp om nye bransjer. Samtidig ville den kreve at landene i Nord sikrer at arbeidstakerne og de fattige ikke bærer byrden med tilpassing. I stedet

bør regjeringene kombinere en aktiv arbeidsmarkedspolitikk og formålstjenlige makroøkonomiske strategier, slik arbeidstakerne aldri står overfor langvarig arbeidsledighet.

Å enes om en utviklingstilnærming til globalisering, er avgjørende for internasjonal solidaritet. Ellers kan vi ende opp med å se handel som nullsumfortjeneste, der vi alle taper, der utviklingen i Sør må undergrave arbeidstakernes vilkår i Nord - en situasjon som i sakens natur er splittende og konfliktfylt.

I Norge som i Sør-Afrika gir bånd til progressive politiske partier oss en fordel når det gjelder å engasjere seg i nasjonal og internasjonal politikk. Likevel, våre erfaringer i Sør-Afrika er fortsatt slik, at selv kjære kamerater bare lytter nå vi har sterke organisasjoner. Når alt kommer til alt, står de overfor ubarmhjertig press fra det nasjonale næringslivet og utenlandske regjeringer. Ofte står COSATU alene som motvektens stemme for arbeidstakere og de fattige.

Vi ville hilse velkommen sterkere politisk ledelse i Nord i forhold til å akseptere de ofre som er nødvendige for å oppmuntre til bærekraftig utvikling i Sør. Ifølge Verdensbankens data investerte Norge og Sverige bare i 2005 1 % av sitt BNP i internasjonal bistand, mens bare tre andre land overskred FNs mål på 0,7 %. Vi kunne selvsagt forvente at dette målet ble oppfylt av i hvert fall alle av EUs medlemsland. Når det gjelder USA, så bruker de mindre enn en femtedel av en prosent av sitt BNP til internasjonal bistand, og mye av dette er faktisk militære utgifter i Midt-Østen.

Enda viktigere enn økt bistand er å endre den økonomiske politikken for å tillate utvikling i Sør.

På det nasjonale plan betyr det å redusere støtten til eksport av landbruksprodukter og en reduksjon av tollene på arbeidsintensive produkter. For å være gjennomførbare, må disse tiltakene ledsages av støtte til lavinntektsbønder og arbeidstakere slik at ikke de alene bærer kostnadene for tilpassingen.

Internasjonalt må vi kreve at våre politiske ledere gjør mer for å sikre at WTO-reglene respekterer det absolutt nødvendige ved bærekraftig utvikling. Det betyr at handelsregler og prosesser for håndtering av tvister må:

- støtte opp om økonomisk mangfold og vekst i Sør,
- gjøre det mulig å utvide grunnleggende tjenester til de fattige;
- støtte sterke arbeidstakerrettigheter for arbeidstakere overalt i verden, og
- sikre en miljømessig bærekraftig utvikling nasjonalt og internasjonalt.

Tilslutt, i Sør står de politiske lederne overfor vanskelige oppgaver. Framfor alt forventer vi at de skal styrke de demokratiske institusjoner som gir arbeidstakerne og de fattige en stemme. På det grunnlaget kan vi begynne å definere og gjennomføre sterke utviklingsstrategier som beriker flertallet av vårt folk, framfor de multinasjonale foretakene og de tilsluttede lokale forretningsmennene.

Oppgavene foran oss er utrolig store. Når har det noen gang vært lett å bygge opp arbeiderbevegelsen eller få i stand bærekraftig utvikling? Men vi er sikre på at debatten på denne kongressen vil bringe oss videre på begge fronter.

Igjen, takk for anledningen til å komme med dette innlegget. Vi i COSATU ønsker dere stor suksess i deres arbeid her. En seier for en er også en seier for alle – en sterkere fagbevegelse i Norge vil styrke vårt arbeid i Sør-Afrika og i hele verden.

Kongressen takket for innlegget med stående applaus.

Dirigenten redegjorde for kjøreplanen videre for ettermiddagsmøtet: Først ville Finn Erik Thoresen nå få ordet til innledning om LOs internasjonale arbeid, så ville det bli en pause, deretter ville det bli debatt, og så ville Finn Erik få ordet til et sluttinnlegg. Tidsramma var kl. 18.00.

Finn Erik Thoresens innledning

Finn Erik Thorsen tok som utgangspunkt at vi knyttes stadig tettere sammen i en globalisert verden, og vi tar mål av oss til å være del av en internasjonal fagbevegelse.

- Vi er en del av en internasjonal fagbevegelse som tar mål av seg til å være en viktig pådriver i kampen for demokrati, menneskerettigheter og faglige rettigheter og en rettferdig fordeling av jordas rikdom.

Eller vi kan si det på denne måten: Vi slåss for at alle mennesker har en grunnleggende rett til å kunne brødfø seg og sin familie, være sikret mot overgrep og delta i avgjørelser som påvirker deres liv

Det er ikke mangel på ressurser i verden. Det er først og fremst mangel på sosial rettferdighet. Nesten 3 milliarder mennesker lever under FNs fattigdomsgrense på 2 dollar om dagen. For å si det med Indias frihetsskjemper Gandhi: Verden har nok til alle behov – men ikke til alles grådighet.

En norsk dikter som Nordahl Grieg sa det på en annen måte:

«Edelt er mennesket
jorden er rik
finnes her nød og sult
skyldes det svik.»

Globaliseringen krever sterkere faglig solidaritet og samarbeid. Solidaritet er selve fundamentet for fagbevegelsen. Når LO hvert år støtter faglige organisasjoner i over 30 land, bygger det på solidaritet – ikke på veldedighet!

Vi vil hjelpe arbeidstakere til selv å sloss for sin rettigheter. Vi har gjennom hundre års kamp utviklet noen verktøy som vi ønsker å dele med andre og samarbeide med andre om å utvikle videre

Det dreier seg om:

Organisasjonsoppbygging (både demokratisk og slagkraftig)

Forhandlingsteknikk

Kollektivt avtalesystem

Likestilling /HMS

Internasjonale avtaler mellom fagbevegelsen og internasjonale konserner

Politisk påvirkningsarbeid, nasjonalt og internasjonalt (WTO)

Vi er særlig opptatt av å se på kvinnes stilling i samfunnet. En god fagbevegelse må ivareta likestilling og kvinnes krav. Det er kvinnelige arbeidstakere som tilbys den laveste lønna, jobber mest deltid eller bare får midlertidig ansettelse. Flertallet av dem som jobber uten noe stabilitet i uformell sektor er kvinner.

Globaliseringen har mange sider, slik vi har beskrevet i et bakgrunnshefte som er delt ut til dere her på kongressen. Når utenlandske investeringer i utviklingsland kan skaffe anstendig arbeid til flere mennesker, er det bra. Men når det opprettes frihandelssoner, får vi et «kappløp mot bunnen», der arbeidstakere og bedrifter stadig underbyr hverandre i kampen om jobbene. Når internasjonale selskaper og finansmarkedene får mer makt på bekostning av regjeringer og fagbevegelsen, betyr det mindre demokrati og mindre mulighet for politisk styring.

Vi kan ikke godta at Verdensbanken og Det internasjonale Pengefondet (IMF) skal styre den økonomiske politikken som påvirker livet til nesten 1,4 milliarder mennesker i mange utviklingsland.

Globaliseringen har mange sider. Investeringer i 3.verden-land er positivt,

men ikke at det opprettes frihandelssoner, hvor man underbyr hverandre for jobbene, og som betyr mindre demokrati og økonomisk styring. Vi kan ikke godta at Verdensbanken skal styre de økonomiske vilkårene for 1,4 milliarder mennesker

Se på situasjonen i Mosambik. Her krever Verdensbanken at økonomien skal liberaliseres, alt skal privatiseres for å skape økt konkurranse. Det har ført til 7 % prisstigning og 70% av befolkningen lever nå under fattigdomsgrensen.

Se på Vietnam. Der skjer det samme. For at Verdensbanken skal slette gjeld, skal 30 % av bedriftene privatiseres. Og hvem er det som kjøper oss disse bedriftene? Jo, det er den råeste av all kapital, kapitalistene fra Taiwan. Dette er da også blitt et land hvor man trolig har satt verdensrekord i antall streiker. Siden 1998 har det vært 750 streiker der – og det i et kommunistisk land. Og det er sannelig meg ikke rart at de streiker. De stues sammen som kveg og låses inn. Mange jobber natt og dag uten hvile.

Se samtidig på situasjonen på Cuba, hvor USAs boikott fører til at våre kamerater må kjempe mot fattigdom hver dag. Det minste vi kan gjøre for å snu den negative utviklingen er å innføre Tobinskatt gjennom vedtak i FN, det er en skatt på uproduktiv pengeflytting og valutaspekulasjon. Vi må støtte arbeidet for å slette gjelda som mange utviklingsland sliter med – gjeld som ofte er etablert av udemokratiske regimer.

Så sier mange at det ikke er nok penger i verden til å slette all verdens gjeld. Jo, det er det. Bush har brukt mer penger på Irak-krigen enn det ville koste å slette all gjeld til Verdensbanken. USA sier derimot at man kan slette Iraks gjeld, for den var oppstått på grunn av Hussein, ikke det irakske folket. Men slik skjedde det ikke i Sør-Afrika. Der spurte Mandela etter valgseieren i 1994 om Verdensbanken kunne slette gjelda, men der fikk man blankt avslag.

Så vi har mye å kjempe for etter et regjeringsskifte. Vi mener det er et viktig krav å få slettet gjelda i regimer der dette er fornuftig.

I går feiret vi 60-årsdagen for vår frihet etter den annen verdenskrig da vi ble fritt for nazisme og tysk okkupasjon Samtidig støtter vi palestinerne sak for deres frigjøring og om å få slutt på den israelske okkupasjonen.

Vi forlanger at Israel river denne skammens mur de nå bygger og å får slutt på drapene. Bare de fire siste årene ble 600 palestinske barn drept. Alle barna ble neppet drept ved et uhell, sa Thoresen.

Han hadde også meninger om bruken av det norske oljefondet.

- På grunn av høye oljepriser har oljefondet vokst kraftig det siste året. Oljefondet har investert i 3000 bedrifter verden over. Vi ønsker å følge med på disse investeringene. Det viser seg at vi har investert i 85 bedrifter i Burma, et land som er svartelistet av FFI. Helt siden 1960-tallet har Burmas brudd på menneskerettighetene vært påpekt av ILO. Internasjonal fagbevegelse har i mange år oppfordret til boikott av landets udemokratiske regime, som bl.a. er kjent for å bruke tvangsarbeid. Norge bruker allikevel skattebetalerens oljeinntekter på selskaper som har etablert seg i et land hvor det forekommer meget alvorlige brudd på menneskerettighetene. Vi må kreve at oljefondet trekker sine investeringer ut her – med øyeblikkelig virkning.

- Vi støtter FFIs strategi for faglige rettigheter verden rundt. Skal vi bli møtt med noenlunde troverdighet i verdenshandelen, må vi rydde opp i eget reir.

Vi har mange prosjekter i samarbeid med FFI og alle føler seg beriket og privilegert over å møte alle disse flotte menneskene. Denne kampen skal fortsette – solidaritet går aldri ut på dato.

- Til slutt vil jeg rette en spesiell takk til våre internasjonale gjester for de kamper vi har ført sammen og de prosjektene vi har sammen. I dag gjelder der deres land, i morgen noen andres. Vi skal støtte dere videre. Vi vet aldri hvor kapitalen slår til neste gang. Lenge leve den internasjonale fagbevegelsen – og lykke til videre!

Dirigenten sluttet seg til applausen og takket Thoresen for innledningen. Han understreket at dette var en temadiskusjon, og at det bare ville bli debatt i ettermiddag. Ingen vedtak. Alle uttalelser og forslag ville bli behandlet seinere.

Møtet hevet kl. 16.15 for 15 minutters pause.

Debatten

Møtet ble satt igjen kl. 16.30. *Dirigenten* sa at det var 10 talere på lista. Med 7 minutters taletid, ville det bli 70 minutters debatt, så med den fastlagte tidsramme, ville det kunne bli nødvendig å sette strek raskt. Han foreslo derfor strek satt nå, med anledning til å tegne seg under første taler. Dette ble godkjent.

Han minnet om at forslag som var remmet, ikke skulle behandles nå.

En permisjonssøknad ble referert og innvilget, før ordet ble gitt til først taler.

Turid Lilleheie, sekretariatet, ville si litt om det internasjonale solidaritetsarbeidet LO driver, med rot i de negative sider av globaliseringen. Hun ville spesielt trekke fram et prosjekt i Eritrea, det oppgaven består i å utvikle fagbevegelsen og bygge opp kompetansen, og å arbeide for fred og forsoning mellom fagbevegelsen i Etiopia og Eritrea. Det har vært krig mellom disse landene i mange år. Akkurat nå er det fred, men freden er skjort.

Nylig hadde hun selv vært i Eritrea sammen med kvinnelige afrikanske fagorganiserte, som er blitt lært opp av LO til studieledere. Hun ville gi spesiell honnør til disse kvinnene, som driver aktivt fagforeningsarbeid, ofte med fare for eget liv. De arbeider ofte med opplysningsarbeid om HIV/Aids. Evy fra Malawi hadde f. eks. foran en stor forsamling av menn, opplyst om bruk av kondom – noe Lilleheie for sin del aldri ville ha våget i LOs sekretariat. Disse kvinnene gjør en fantastisk innsats, og hun ønsket dem lykke til videre i deres viktige arbeid.

Terje Skog, EL & IT, ble inspirert av innledningene, så ha tok et innlegg i dag som han ellers hadde tenkt å ta seinere, i debatten om handlingsprogrammets kapittel 15 – som da ikke fantes, men som han ønsket å opprette under en tittel som «En annen verden er mulig».

- Dette mangler vi i handlingsprogrammet.

- Vi står overfor et enormt dilemma: Vi har mulighetene til at det skal bli like gøy å leve som å danse, om ressursene blir riktig brukt, men virkeligheten er annerledes. Det går den gale veien, kløftene øker. Hva er årsaken til dette? Hvorfor skjer det?

Han trodde at det ligger i samfunnssystemet. Vi i fagbevegelsen diskuterer for mye fartsdempere – at det skal gå saktere den gale veien. Vi diskuterer for lite hvordan vi virkelig skal få bukt med problemene. Det er ikke bra nok fra vår side.

Han mente det har med motsetningene i systemet å gjøre. På den ene sida er det et enormt behov for profitt, kapitalismen kan ikke eksistere uten vekst. Samtidig fører den teknologiske utviklingen til mindre fortjeneste i hver vare. Arbeidere må svette mer, det må privatiseres, finanskapitalen må ned i pensjonskroken, så å si. Den økte konkurransen er grunnleggende årsak til forverringa vi opplever. Vi må våge å diskutere dette i tida framover. Mer makt til fagbevegelsen betyr mindre makt til kapitalen.

Kleiv Fiskvik, Oslo fylke, ville også takke for gode innledninger, og understreket at i denne tiden med liberalisering og globalisering har LOs internasjonale arbeid fått en ny dimensjon. Det gjelder både ute og hjemme, trusse-

len mot arbeidere og fattige i hele verden. En lang rekke forutsetninger blir lagt på finanskapitalens premisser. Og da er det viktig for oss å skape motkrefter.

Fiskvik var glad for at vi nå stadig oftere finner LO på riktig side i internasjonale spørsmål. Slik har det ikke alltid vært, sa han, og husket da han hadde besøk fra en faglig kontakt i PLO og henvendte seg til LOs internasjonale avdeling for å få til et møte. Svaret var da at LO forholdt seg til den israelske fagbevegelsen, Histadrut, og ikke ville ha noe å gjøre med terrorister fra PLO.

- Og selvfølgelig var det dårlig kvalitetssikring da LO sendte protestbrev til Chavez for fengsling av fagforeningsfolk. Det dreide seg da om den korruperte fagbevegelsen i Venezuela som deltok i kupp mot den folkevalgte og populære presidenten. Dette har LO rettet opp i ettertid, men kvalitetssikringen må være bedre, før slike brev blir sendt, sa Fiskvik, som var glad for at LO nå ikke var etterplaprer etter fagbevegelsen i USA og berømmet Gerd-Liv Vallas tale i Japan.

Han mente LOs internasjonale engasjement er med på å skape entusiasme, men skulle ønske mer var gjort for å klarlegge de vanskene EØS-avtalen skaper for mange av oss. Han var enig i kritikken mot FAFO-rapporten om dette. - Den holder ikke mål. Denne forskningen ville få «ikke bestått» ved universitet. Da hadde det vært bedre å investere i «10 år med EØS» fra Nei til EU.

Olav Støylen, sekretariatet, ville også berømme innledningstalene til Vavi og Thoresen. Der ble trukket opp store perspektiver, ute og hjemme. Internasjonal, faglig solidaritet og kampen for faglige rettigheter må og skal være bærebjelken i LOs internasjonale arbeid. I den globaliserte utviklingen overskrides grensene, alle er berørt av den, der virksomheter flyttes for å få til mest mulig profit.

- En styrket fagbevegelse er nødvendig for å sikre en rettferdig fordeling av verdiene som skapes. Det er viktig å styrke de faglige internasjonale, men også viktig med bilaterale kontakter og samarbeid, sa Støylen, og pekte videre på hvordan den industrielle utviklingen i Kina berører oss. Det er flere og flere bedrifter som øker sin tilværelse der. Og det er riktig og viktig at LO styrker forbindelsen til den kinesiske fagbevegelsen. Flere av forbundene, blant dem Kjemisk, har gjort det.

Han gikk ut fra at vår kinesiske kamerat og representant på kongressen ville formidle videre sine inntrykk herfra, og syntes også det var viktig at den cubanske fagbevegelsen var representert her.

- Utfordringer internasjonalt er også utfordringer nasjonalt, la oss støtte den kursen LO har valgt her.

Mette Henriksen Aas, Fagforbundet, siterte OECD: - Offentlig sektor kan aldri bli en profitabel næring.

Hun viste til direktiv fra WTO som vil føre til økt press for privatisering. I disse forhandlingene har Norge stilt 51 krav, som er hemmelige. Vi vet likevel at Norge har reist krav om liberalisering av skolevesenet i Sør Afrika. Det er ikke akkurat noen demokratisk holdning å vise verken overfor Norge eller Sør Afrika.

- Da Norges initiativ overfor skolevesenet i Sør Afrika ble kjent, virket det som om noen ble tatt med buksene nede. Det må være et krav at Norge trekker alle krav om liberalisering i u-land, sa hun.

Dirigenten sa at han ville foreslå strek med anledning til å tegne seg under neste taler. Dette ble godkjent.

Peggy Hessen Følsvik, Handel og Kontor, merket seg at Olav Støylen hadde nevnt det gode arbeidet i LOs internasjonale avdeling. Hun ville imidlertid peke på en viktig feil på side 20 i beretningen om Transportinternasjonalen. Her var ikke Handel og Kontor nevnt, selv om forbundet var et av to forbund som var veldig aktive medlemmer i Transportinternasjonalen.

Hun sa videre at hun regnet med at mange hadde hørt om et flyselskap som het Ryanair, er irsk selskap. Dette selskapet startet med ruter fra Dublin til Gatwick utenfor London, men har i dag 220 ruter på 19 land. De har 18 baser i andre land, men ennå ingen i Norge. De har en i Sverige. Det hevder at de i 2005 vil frakte 34 millioner passasjerer. Selskapet har 2600 ansatte i 25 nasjoner. I 2004 gikk selskapet med et overskudd på 200 millioner euro, og det i en bransje hvor man ikke harv sett overskudd på mange år.

- Hvordan kan man da oppnå et slikt resultat. Først og fremst ved at man ikke har noen passasjerservice overhodet. I tillegg tilbyr man de ansatte svært dårlige arbeids- og lønnsvilkår. De tilbyr svært lave lønninger. Et nytt eksempel er hentet fra Norge. Man vil rekruttere nytt kabinpersonale i Norge. Da må man, i tillegg til 250 kroner for søknadsinnlevering, også betale 30.000 kroner for å gå på et Ryanair-kurs. Kabinpersonale i Sverige får 28000 euro i lønn. I England er man tilbudt enda mindre på en irsk konto. I tillegg må de ansatte betale sin uniform selv, overnattinger som følge av kanselleringer og til og med drikkevann på turene.

Hva gjør vi i HK med dette? Foreløpig er det lite vi kan gjøre siden de ikke har noen ansatte i Norge, men i det øyeblikk de etablerer seg, vil vi være av de første som banker på døra. Vi har også opprettet en webside for Ryanair-ansatte hvor man kan stille spørsmål, gi svar og komme med støtteerklæringer bl.a. Det er nylig opprettet en pilotforening i Ryanair, og vi håper at det blir flere. Foreløpig vil ikke eieren snakke med foreningen.

Hvorfor ikke en boikott av selskapet? Vi tror ikke det er veien å gå. Fra dag en skremmer selskapet med fagbevegelsen som et spøkelse og en trussel. Vi vil ikke bidra til å forsterke det bildet. Men vi skal fortsette vårt arbeid for at de ansatte skal få levelige arbeidsvilkår. Vi skal kreve en tariffavtale om de etablerer seg på norsk jord. Jeg vil ellers si at dere som LO-medlemmer også kan bruke hodet når dere skal ut og fly. Jeg oppfordrer med dette alle til å gjøre nettopp det, sa Peggy.

Dirigenten sa at strek nå var satt med de inntegnede talere. Han refererte talerlisten og minnet om at forslag som var fremmet, ikke skulle behandles nå. De burde tas opp igjen neste dag. De skulle i hvert fall ikke drøftes nå. Han regnet med at salen ville godta dette. Dermed var strek satt.

Sylvi Nergård, Fagforbundet, syntes at hun hadde hørt to gode innledninger til dette punktet på dagsorden. Når man tenkte på WTOs politikk, kunne det synes som noe uoverkommelig å få endret den, men hun hadde lært at man skal tenke globalt og handle lokalt.

- Vi ønsker oversikt over de krav som blir stilt i GATT-forhandlingene, men det ser ut som om næringslivet har bedre oversikt enn det vi har. Vi ønsker å vite hvilke krav som stilles til den fattige delen av verden.

Vi er aktive i vår kampanje mot fattigdommen i verden. Vi skal avholde Mandela-konsert i Tromsø 12. juni, og der er dere velkomne alle sammen. Vi skal ha stand under denne aksjonen under mottoet "Make poverty history". Vi har som LO-medlemmer plikt til å engasjere oss, og vi bør redusere vårt eget forbruk og arbeide for å bedre fordelingen i verden.

Kjell Bjørndalen, sekretariatet, takket for to gode og perspektivrike innledninger. Det er et krevende og viktig tema, og LO er godt i gang med å sette dette på dagsordenen. Globaliseringen handler som Finn Erik sa at vi er tettere innpå hverandre.

- Årsakene til utviklinga er mange. Tidlige i forrige århundre handlet det om utvikling av transportmulighetene, nå handler det om elektronisk kom-

munikasjon. Vi har bedre kjennskap til andre deler av verden, og dette forsøkes utnyttet av alle, forbrukere og produsenter. Konsekvensene er både positive og negative. En positiv konsekvens er billigere produkter, en negativ er at arbeidsgivere får større muligheter til å utnytte arbeidsfolk i deler av verden. Det er lett å kritisere organer som WTO, Verdensbanken og Det internasjonale pengefondet, IMF, sa Bjørndalen. Han var enig i mye av kritikken, men mente også at dette må settes i perspektiv. Hvordan hadde verden sett ut uten disse globale reguleringsmekanismene? Det ville trolig ha vært tusenvis av bilaterale avtaler, og de sterkeste ville ha vært enda mektigere enn i dag.

- Vi må anerkjenne eksistensen av disse organisasjonene og forsøke å påvirke dem. Ellers snakker vi oss bare bort fra de reelle problemstillingene vi står overfor. Vi må diskutere hvordan de eksisterende mekanismene kan forbedres. Samtidig må vi jobbe videre med oss selv. Vi må søke å få til internasjonale rammeavtaler med globale konsern, vi må drive holdningsskapende arbeid rundt etisk handel, og fortsette vårt tradisjonelle solidaritetsarbeid. Vi er gode på dette i dag, mente han, og håpet av vi skulle være det i framtida også.

Lill Sæther, Norsk Tjenestemannslag, sa at hun var bare en lokal tillitsvalgt, men likevel ville si litt om sine synspunkt. Hun ville slutte seg det til positive som var sagt om LOs internasjonale arbeid, det er bare synd at det ikke er bedre kjent. Det vil være et godt verveargument, spesielt overfor ungdom.

- Vi har mektige fiender. Vår styrke er at vi er mange, sa hun. Hun var helt for den aksjonsfilosofien Vavi hadde gitt uttrykk for. - Det som skjer i verden angår oss alle, og det påvirker oss. Men det var ikke så lenge siden at holdningen var en annen på mange arbeidsplasser. Det het gjerne at dette interesserer ikke oss, og dette har vi ikke tid til. Ja, det er mangel på tid og ressurser, men det går f. eks. fort å logge seg på Labourstar på internett og delta i en kampanje. Hennes lille fagforening har hatt et prosjekt i Vietnam i flere år – og vi får virkelig mer tilbake enn det vi gir.

- Hvorfor er dette arbeidet viktig? Fagbevegelsen er avgjørende i demokratibyggingen, arbeid er avgjørende for inntekt og et verdig liv. Vi har et regulerbart arbeidsliv her i landet som rett nok er trua, men vi må fortsette å gå framover. Det vi gjør har betydning for andre.

Hun hadde besøkt ILO i Geneve og var blitt inspirert av det internasjonale arbeidet – ikke minst mot barnarbeid. Mange fagorganiserte har ILO som eneste kanal ut til verden. Vi må for vår del stå på og sørge for at ikke vårt

lønnsnivå og rettigheter svekkes, og kampen mot sosial dumping er en del av dette. En samlet internasjonal fagbevegelse er det beste kampmidlet, sa hun, og oppfordret LO til å fortsette sitt flotte internasjonale arbeid.

Ivar Kvadsheim, FO, takket for kulturinnslagene. Hans yndlingslagord var at du kan lure noen mennesker hele tida, alle mennesker en del av tida, men du kan ikke lure alle mennesker hele tida. Han hadde selv erfaring fra internasjonalt arbeid i FO, og var glad for at kongressen satset på dette som tema. Han var stolt over å være med i en bevegelse som til de grader evner å se ut over seg sjøl og å se de store sammenhengene i verden, og også arbeider for å rette på det gale i de sammenhengene.

- Globalisering er jo ikke galt i seg sjøl, det er når den styres etter nyliberalistiske prinsipper at det blir så galt for å mange mennesker, særlig i sør. Det er heller ikke noe galt med de globale organisasjonene i seg sjøl, det er måten de styres på som er avgjørende.

Han var glad for at det i forslaget til handlingsplan var tatt inn en liten setning om at vi bør engasjere oss i den globaliseringskritiske bevegelsen. Vi må spille på mange krefter, både nasjonalt og internasjonalt.

Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag, var for sin del stolt over at Kjemisk Forbund i sin tid hadde gått i spissen for støtten til palestinerne, en honnør til Arthur Svensson og Olav Støylen. På den tida var det ikke enkelt. I Trondheim hadde et nytt flertall sørget for å gjøre Ramallah til vennskapsby. Det var satt opp buss til Åre i Sverige til sommeren. Hvorfor? For å protestere i forbindelse med NATOs toppmøte.

- 3/9 starter 2005-alliansen med store demonstrasjoner i Oslo og Trondheim og med stor bredde – hele fagbevegelsen, Attack, Utdanningsforbundet, Bondelaget. Det gjelder pensjon, arbeidsmiljølov, gjeldslette, soldater ut av Afghanistan og Irak. En genial sak som folk bør følge opp.

Han syntes det var bra at Kjell Bjørndalen hadde holdt et prinsipielt innlegg. Bjørndalen hadde sagt at uten WTO, IMF og Verdensbanken ville vi stå uten internasjonale spilleregler. - Det er mye av den samme holdningen som kommer til uttrykk når en vil legge EØS-avtalen til grunn for faglig arbeid i Europa. Fri flyt av kapital, varer og arbeidskraft er ellers ikke helt vanlige prinsipper i vårt faglige arbeid.

WTO starta for så vidt som et arbeid for spilleregler. Den gangen het det GATT. Men dette har utviklet seg til en overnasjonal myndighet. Verdens-

banken starta som et låneorgan, men nå er den blitt et middel – du må føre den og den politikken for å få lån. Dette er forferdelig. Vi kan ikke bygge vårt faglige arbeid kapitalens prinsipper. Vi kan ikke låse tankene våre slik.

Synøve Bergan, Hotell og Restaurant, sa at Arne har sin måte å legge fram saker på, hun hadde sin. I Hotell- og Restaurant er verden på arbeidsplassen, og den er ikke stor.

- Du har arbeidskolleger og fagforeningskamerater fra hele verden. De historiene de forteller er skremmende, og gjør at verden kommer tett innpå deg. De forteller om uverdige arbeidsforhold, sykdommer som herjer og som er utryddet i vår del av verden, mangel på arbeid, på medisin, skolegang. Dette er nær meg, og jeg er stolt av LO og LOs internasjonale engasjement. Denne kampen må vi drive hele tida.

Claus Jervell, Hotell- og Restaurant, fortalte at han hadde studert kinesisk ett år og hadde tolket i Kina. LO må ha kontakter med kinesisk fagbevegelse, han var enig i det, men dette er problematisk, fordi kinesisk fagbevegelse er ikke fri, den er statskontrollert. LO bør derfor være realistisk i sin kontakt. Vi må ikke ofre solidariteten.

- Kina er næringslivets våte drøm, det kan vi lære i næringslivsavisene. Det blir sett på om en pengemaskin. Det som skjer nå, er at fattige bønder i stort antall rekrutteres til industrien i kyststrøkene. Her fins nesten ikke fagbevegelse, og nesten ikke faglige rettigheter. Det finnes fine lover, men realitetene er helt annerledes. Faktum er at det er en mengde streiker i Kina, sa Jervell. 10 av 20 streiker han hadde lest om, dreidde seg om desperate bygningsarbeidere som ikke hadde fått lønn. De har solgt tjenestene sine og er kontraktører. De er ikke ansatt noen steder. Ofte har de jobbet ett år, og når de skal ha lønn, er de med pengene borte.

- Andre aksjoner langs kysten, i de såkalte eksportsonene. Her arbeider man offisielt i 40 timers uker, men i realiteten er det snakk om 14 timers arbeidsdager alle sju dager i uken og ikke noe overtidsbetaling. Så mye må arbeiderne jobbe for å kunne forsørge seg. Mangel på lønninger har ført til store aksjoner hvor man bl.a. har stengt motorveier. Dette er ikke aksjoner som blir organisert av fagbevegelsen i Kina. Det er desperate arbeidere som selv gjennomfører aksjonene. Vi må fra vår side holde opp presset om organisasjonsfrihet i Kina, ikke bryte med den offisielle fagbevegelse, men ikke være naive når vi vet så mye om arbeidsforholdene.

Det kanskje aller verste ved arbeidsforholdene er, at man er gammel om man er over 25 år. Da klarer man ikke tempoet lenger. Man kan fortsatt ar-

beide, men man får redusert lønna fordi tempoet senkes. Vi må passe på at vi ikke bare beveger oss på festtalenivå når vi snakker om fagbevegelsen i Kina. Vi har kunnskap om forholdene og må bruke denne i vår kontakt med den offisielle fagbevegelsen i Kina.

Dirigenten takket Jervell for innlegget og ga ordet til Vavi fra Cosatu til en oppsummering.

Sluttinnlegg fra Zwelinzima Vavi, COSATU

Gjesten fra Sør-Afrika sa tusen takk for all den støtte han hadde fått av ordstyrerne og delegatene etter innledningen. Han ville svare på to av spørsmålene som var reist under debatten. Han var ikke sikker på om han hadde tid til å svare på flere.

For det første sa han seg enig med den tillitsvalgte fra Metallarbeiderforbundet, om problemene med WTO. Han har rett i at problemene, uten regelverket i WTO, kunne ha vært enda verre enn de er i dag, og at vi må forholde oss til regelverket og forsøke å endre det i en rettferdig retning. Uten de globale organisasjonene kunne maktfordelingen vært enda verre. - Da vi skapte disse institusjonene, var det også for at vi skulle få en mer rettferdig fordeling i verden.

- Vi kjemper altså ikke mot selve globaliseringen, men vi er opptatt av hvilken globalisering vi skal ha, hvilken globalisering vi ønsker. Jeg har ingen problemer med institusjoner som FN og WTO. Uten dem kunne vi hatt totalt kaos. Da ville det bare være makta som rådde. Tenk bare på hva Bush kunne ha funnet på overfor de fattige deler av verden. I dag skaper imidlertid reglene i WTO en kløft mellom sør og nord og marginaliserer mange grupper. Vi må praktisere reglene på en annen måte, en måte som skaper mer rettferdighet, ikke mindre. Vi må bidra til å innsnevre kløftene i verden, ikke utvide dem. Dette gjelder i forholdet mellom sør og nord og også innenfor det enkelte land.

Den andre taleren han ville omtale var den siste taleren, som hadde tatt opp interessante men forferdelige arbeidsforhold i Kina. Det var viktige, faktiske opplysninger om kinesernes arbeidsforhold. De hadde svært lange arbeid dager og forferdelige arbeidsvilkår. Han trodde også at den offisielle fagbevegelsen i Kina var tvilsom. Det betyr ikke at vi skal boikotte Kina eller fagbevegelsen der. Vi skal fortsatt ha kontakt. Kina er en maktfaktor i verden og en boikott vil ikke hjelpe på arbeidsforholdene.

- I dag tiltrekker Kina seg investeringer på grunn av de slette arbeidsforhold-

dene og de lave lønningene. De multinasjonale selskapene etablerer seg der fagbevegelsen er svak eller ikkeeksisterende. Vi må opprette enn uavhengig stemme utenfra, for at arbeidsstokken i Kina skal kunne ha håp om en bedring i arbeidsforholdene. Her er jeg helt enig med sistnevnte taler, sa Vavi.

Sterk applaus.

Valla takker

Gerd-Liv Valla takket Vavi: - Tusen takk for at du tok deg tid til å komme hit og gi oss del i dine interessante synspunkter omkring internasjonal fagbevegelse. Du startet ditt innlegg med å takke nordisk fagbevegelse for støtten i kampen mot apartheid – og det var flott å få høre hva de videre utfordringer er. Blant punktene du nevnte var krav om at arbeidernes rettigheter må inn i WTO-reglene. Videre viste du til nasjonal landbruksstøtte og tollregler, og vi tar med oss dine synspunkter. Kongressen har allerede gitt uttrykk for at vår solidaritetspolitikk skal fortsette, sa hun.

- Vi skulle gjerne ha gitt deg noe som du kunne ta med deg til Sør Afrika og fant ut at det ville være for dumt om du skulle ta med vin dit. Blomster var heller ikke så lurt i så måte, men i morgen skal du få en skikkelig norsk ullgenser, for det kan jo av og til være kaldt i Sør Afrika også, sa Valla og ba Vavi komme fram og motta en takk og blomster nå, med disse ordene: - *You are in all respects a very nice person!*

Salen sluttet seg til med stående applaus.

Dirigenten konstaterte at kongressen nå hadde vært igjennom en lang og god møtedag. Mange forbund skulle ha egne arrangementer i kveld, og dirigenten minnet bare om at neste morgen skulle alle igjen stille friske og opplagte til en ny dag kl. 09.00. Så hevet han møtet kl. 17.50.

Formiddagsmøtet mandag 9. mai

Møtet ble satt kl. 09.00 med *Kristine Hansen*, som dirigent. Hun ønsket velkommen til en muligens lang dags ferd mot natt. Men først ønsket hun *Gro-ruddalen Arbeiderkor* velkommen, og når de i sitt repertoar kom til *De unge slekter* oppfordret hun salen til å synge med. Koret framførte de tre sangene «Din tanke er fri», «*Tenn varder*» og «De unge slekter». LO-leder Gerd-Liv Valla delte ut blomster til dirigenten, og sa at det er lange tradisjoner for at koret deltar på LO-kongressen. Det var blitt spurt om hvorfor det ikke var mer sang på denne kongressen. Det har vært sanger i ulike former, men i dag var tida altså kommet til den gamle, gode formen.

Hilsningstaler

Gerd-Liv Valla gikk så over til å introdusere dagens to hilsningstalere, fra Nordens Faglige Samorganisasjon og SV, og hun begynte med Nordens Faglige Samorganisasjon. Det faglige samarbeidet har bestandig vært viktig i Norden, og det er ikke blitt mindre viktig etter at så mange av LOs søsterorganisasjoner har gått inn i EU-fellesskapet. Den nordiske dimensjonen/modellen er viktig å få fram. Det var derfor en glede for henne å introdusere generalsekretær Tom Saxén fra NFS.

Saxéns hilsningstale

Tom Saxén sa det var en stor glede for han å kunne framføre nettopp en nordisk hilsen. På en NFS-konferanse for et par år siden hadde tittelen vært «Norden i det nye Europa». Siden den tid er verden og Europa endret – men Norden skal bestå. Det nordiske arbeidet er viktig, men den nye situasjonen medfører nye utfordringer.

Det var på denne bakgrunnen norsk LO og Gerd-Liv Valla tok initiativet til at det ble opprettet en arbeidsgruppe i NFS i fjor. Den la fram en rapport som har spilt, og fortsatt spiller, en stor rolle. Det handler mye om de nye EU-landene og om å bygge ut en ny fagbevegelse der.

- Vi har en stor visjon fortsatt. Den nordiske modellen ble ikke til ved kongressbeslutninger gjennom de siste 20, 30, 40 år. Den er blitt bygget møy-sommelig opp gjennom lang tid, og den bygger på et forhandlingssystem og

formelle institutt som fungerer. Dette skiller seg fra den faglige kultur og historie i de baltiske land og i Polen.

Vi må ikke miste motet fordi utviklingen i mange andre land går sakte. Vi har våre historiske erfaringer for at velferdsmodellen tar det noen tid å bygge opp. Jeg deltok nylig på en konferanse i Riga hvor vi deltok fra nordisk fagbevegelse, fra den baltiske, den russiske og den tyske. Det fine med konferansen var at man kunne drøfte åpent alle spørsmål som opptok en. Vi skal ikke ha konflikter oss imellom, men vi gjorde det klart at vi må kjempe mot sosial dumping. Under Nordisk Råd deltok jeg forrige uke i en diskusjon hvor en representant fra Estland ikke skjønte våre problemer. Han sa at Estland hadde den sterkeste veksten av alle landene i regionen. Jeg spurte da hva han hadde for visjon for fremtiden.

Har man ikke sosial rettferdighet som mål? Vi kan jo ikke bygge en rettferdighet på sosial dumping. Vi har legitime grunner for å holde fast ved dette – ut fra våre historiske erfaringer.

En venn fra Riga spurte hva Norge hadde for betydning i det arbeidsmarkedet som er innenfor EU. Jeg måtte minne om at Norge både er med i EØS-markedet og i det europeiske markedet. Samtidig er LO i Norge en sterk kraft i den nordiske fagbevegelsen. Lykke til med kongressen!

Gerd-Liv Valla takket Tom Saxén for hilsningstalen og for det gode samarbeidet i NFS.

Hun kunne så ønske SV-leder *Kristin Halvorsen* velkommen.

- I SVs 30-årige historie er det ingen offisiell representant for SV som har holdt tale til kongressen. Det politiske landskap er nå slik at vi fant det riktig å invitere å SV-lederen til LOs 31. kongress, sa LO-lederen og ble støttet av applaus fra salen for det. Det er viktig for oss å ha bred kontakt med politiske partier, og ikke minst viktig er det i den tiden vi har foran oss for å skape et bedre samfunn. Jeg er derfor glad for å ønske *Kristin Halvorsen* velkommen.

SV-lederens hilsen til kongressen

Kristin Halvorsen holdt følgende tale:

Kjære venner!

- På vegne av Sosialistisk Venstreparti vil jeg gjerne takke for denne muligheten til å hilse LOs 31. kongress. Dette er talerstolen til Norges største og

mest innflytelsesrike organisasjon. Dere har hatt, og vil ha, avgjørende betydning for solidaritet og rettferdighet i vårt land. Når dere for første gang slipper SV til, vitner det om en åpen og raus holdning til oss som må samarbeide for å parkere høyrekreftene der de hører hjemme, på sidelinja. Det er ikke markedspekt og den sterkeste rett som skal forme morgendagen. Det er solidaritet og rettferdighet!

Vi har nå bak oss fire år med en høyredominert regjering og tilbakeslag for viktige faglige rettigheter. Regjeringa får flertall med Fremskrittspartiet for å gi arbeidsgiverne mer makt i norsk arbeidsliv. En rødgrønn regjering skal gjøre vedtaket om, men ikke bare det: Vi må forandre hele dagsorden for arbeid og arbeidsliv. Det må bli slutt på at vi skal bruke kreftene til å slå tilbake forslag om forverringar. Den framtidssrette dagsorden handler om hvordan vi skal skape et arbeidsliv som er utviklende og som gjør at folk har arbeidsglede, arbeidsevne og arbeidslust helt til pensjonsalder.

Hverdagen for svært mange innenfor helse- og omsorg er preget av stress og mas og dårlig samvittighet – og stillingsbrøker som ingen kan leve av. Dette må vi ordne opp i.

Offentlig sektor må gå foran for å sikre kvinner verdige arbeidsforhold og gjøre ufrivillig deltid om til heltid. En ny regjering må lage en plan for dette. Den må også inneholde en forpliktelse: de som jobber turnus i helsevesenet skal ikke jobbe flere timer pr. uke enn de som jobber skift i industrien. Det vil være kontante og raske signaler om at statusen og verdien av det lønnsarbeidet som kvinner utfører skal heves.

Vi trenger 40 000 flere ansatte bare innefor eldreomsorgen framover. Da må omsorgsyrkene være attraktive arbeidsplasser. Vi må gjøre ting på nye måter. Vi må ha mer kunnskap og det må investeres i de ansatte.

Aftenposten forteller i går om forsøksordning med kortere arbeidstid i Bærum. Per Kristian Foss sine høyrevenner har innført 80 pst. uke til 100 pst. lønn – og halvert sykefraværet.

Da SV og AP samarbeidet i byråd i Oslo i begynnelsen av 90-tallet, ble det gjennomført et forsøk med 6-timers arbeidsdag. Det var et sykelønnsprosjekt og det varte for kort til at det kunne dokumenteres nedgang i sykefraværet. Men trivselen blant de ansatte steg – og mange ble faktisk gravide! Det må altså ha slått ut på livskvaliteten i familien!

Vi vil ha flere eksempler og mange forsøk i forskjellige deler av arbeidslivet. En Solidaritetsregjering må ta initiativ til forsøk og bevilge penger til det over statsbudsjettet. Det gir erfaring til å utvikle morgendagens arbeidsliv der folk skal holde til pensjonsalder.

Høyre har i helga diskutert å gå bort ifra kravet om å sikre likestilling i styrerommene i norske bedrifter. De har konkludert med at de er for, men at det ikke skal ha noen konsekvenser å bryte det. Da Høyre fylte 100 år, foreslo Trygve Bull at det skulle feires under overskriften *100 år som bremsekloss!* Nå har jammen Høyre tenkt å gjenta den historien i de neste 100 år også!

Norge var et foregangsland i likestilling for kvinner og kvinner ble oppmun-
tret verden over da Gro Harlem Brundtland dannet sin kvinnevergjeriing i 1986. Nå har vi dabbet av noen år. La oss sette oss større mål. Vi vil bli et likestilt land over hele fjøla – fra dem som gjør de tyngste lavlønjobbene og helt inn i styrerommene. Vi kan igjen inspirere oss sjøl og andre!

To tredjedeler av Norges nasjonalformue er folk. Ikke olje, ikke gass, men det vi kan og det vi gjør. Derfor er det største sløseriet som finnes, at folk går ledige. I en stadig mer globalisert verden er det et stort nederlag at vi ikke klarer å finne plass til alle dem som har spisskompetanse på globalisering – de som har sin bakgrunn i en annen kultur. En ny regjering må sikre et skole- og utdanningstilbud som gjør at alle kan lære å mestre og som gir ungdom med minoritetsbakgrunn like gode muligheter på arbeidsmarkedet som alle andre.

Høyres oppskrift er at markedet alene skal ordne opp med arbeidsløsheten. Tidligere næringsminister Gabrielsen gjorde en dyd ut av at han ikke hadde verktøy i verktøykasse si. Med tom verktøykasse – og ti tommeltotter – kom han ingen vei. (Børge Brende har jeg aldri noen gang sett i nærheten av ei verktøykasse.)

Vi vil ha en langt mer aktiv stat som medspiller i industri- og næringspolitikken. Vi har store muligheter til å skape tusenvis av nye arbeidsplasser innenfor ny fornybar energi, det har danskene og svenskene gjort. I kombinasjon med CO2-frie gasskraftverk, kan Norge bli en eksportør av miljøvennlig energi. Vi kan lage et nasjonalt program for å utvikle reiseliiv – det er viktige arbeidsplasser i mange distriktskommuner. Vi kan satse langt mer offensivt for å øke verdiskapingen innenfor fiskerierieringa. Vi må sikre kraftkrevende industri konkurransedyktige kraftkontrakter for å sikre fortsatt miljøvennlig produksjon i Norge. Det krever en ting: Det krever vilje. Det har ikke dagens regjering. Den viljen har vi.

Og vi har vilje til å bruke det statlige eierskapet mer aktivt enn i dag. I en globalisert verden er eierskap nøkkelen til å beholde hovedkvarter og kompetanse i eget land – og ikke bli et filialland. Der utenlandsk kapital har kjøpt opp alt som er interessant. En solidaritetsregjering må innføre en statlig eierskapspolitikk som stiller krav om at toppledere ikke skal ha lønninger og andre goder som er hinsides alle andre. Når svært mange toppledere ikke viser ansvar, så må noen holde dem i ørene. Vi vil ha et program for nøkterne lederlønninger, der staten er eier og der staten er direkte arbeidsgiver. Grådigheten må bremses i hele næringslivet, - både offentlig og privat. Fordi vi skal ha et rettferdig samfunn med likeverd – men også fordi vi skal ha et produktivt samfunn.

De nordiske landene er blant de 10 mest produktive landene i verden. Vår velferdstat og vår arbeidslivkultur er lønnsom. La oss ta skikkelig vare på den!

LO har en sterk og flott tradisjon i å holde fokus på internasjonal solidaritet. Nestleder Finn Erik Thorsen ønsket seg en solidaritetsminister i stedet for en bistandsminister da han hilste SVs landsmøte. La oss også ha som ambisjon at en ny regjering skal ha en tydelig og selvstendig stemme i verden. Norge er tjent med en FN-ledet verdensorden. La oss sørge for at det sies det så klart og tydelig at Bush ikke kan misforstå.

LO og SV er ikke enige om alt. Dere skal ha diskusjoner på denne kongressen om spørsmål som vi også diskuterte på vårt landsmøte. I noen saker vil vi konkludere forskjellig. Jeg skal ikke blande meg inn i deres debatter. I samarbeid og dialog mellom SV og LO skal vi ha respekt for ulike standpunkter. For det viktigste er vi enige om:

Rettferdighet og solidaritet skal forme framtida. Tusen takk for oppmerksomheten og lykke til med kongressen!

SV-lederen fikk behørig applaus.

LO-lederen takket *Kristin Halvorsen* for hilsningstalen og sa at hun skulle være «med oss videre under kongressen».

Dirigenten sa at det var kanskje litt trivielt å snakke om permisjonssøknader og praktiske ting etter to så fine hilsningstaler. Det hadde vært en vitamininnsprøytning for kongressen. Hun refererte permisjonssøknader og minnet om at de som skulle på kongressfesten onsdag måtte levere inn sine invitasjoner mot billett før kl. 13.00 denne dagen. Hun ba også om at røykerne gikk over på andre siden av gaten under sine røykepauser, slik at ferdsele-

ut og inn av huset ikke blir hindret. Dessuten var det slik at røyk fra trappeområdet sivet inn gjennom kontorvinduer som egentlig ble åpnet for utluf-ting.

Hun sa videre at man nå skulle behandle dagsordens pkt. 8 LOs handlingsprogram. Her forelå under skilleark 8: 8.1. Innkommne forslag, 8.2 innkommne forslag til handlingsprogram, 8.3. Sekretariatets innstilling, 8.4. Faglig samarbeid i Europa m/innstilling. Ut fra handlingsprogrammet utledes også en rekke uttalelser under pkt. 10.2. Det gjelder en uttalelse om velferdspolitisk modell, en arbeidspolitisk uttalelse om ny arbeidsmiljølov, en uttalelse om et rettferdig samfunn, en om Midt-Østen og Palestina-konflikten, en uttalelse om pensjonsreformen, om bedriftsdemokrati og en næringspolitisk uttalelse.

Mange lurte også på når man skulle behandle den faglige situasjonen. Den kommer i morgen, sa dirigenten. Hun hadde lagt merke til at det kom inn en strøm med lapper «Jeg ønsker ordet» - med navn og nummer. Fortsett å levere inn lapper, men skriv tydelig slik at det er gjennomslag tvers gjennom. Hvis noen mangler lapper, kan dere få flere, sa dirigenten.

Dagsorden pkt. 8. – LOs handlingsprogram

Roar Flåthens innledning

Dirigenten ga ordet til LOs 1. nestleder Roar Flåthen, som holdt følgende innledning:

Kjære delegater, dirigenter

- Det er i dag 24 år siden jeg stod på denne talerstolen for første gang, på LO-kongressen i 1981. Jeg var nok atskillig mer nervøs den gangen.

I dag tidlig ble vi satt i stemning av Groruddalen Arbeiderkor. Koret har lange tradisjoner. I dag øver de i lokaler som verken har god akustikk eller en skikkelig scene. I disse dager pågår en politisk dragkamp for å få et nytt kulturhus i Groruddalen (fire bydeler og 120 000 innbyggere). Jeg håper de lykkes, for det har de jammen fortjent!

I løpet av denne kongressen vil vi få oppleve mange kulturinnslag av høy kvalitet. Senere i dag deler vi ut LOs kulturpris. Vi gjør det for å gi en takk tilbake.

Sang og musikk har alltid vært viktig for arbeiderbevegelsen. I by, bygd og industrisamfunn brukes kulturen aktivt. I tillegg har vi alle dem som gjør en formidabel innsats for å ta vare på vår historie i form av skrifter, bøker, foto og på film. Vi er stolte av vår kulturarv. Den inspirer oss til å kjempe videre for de verdiene vi tror på!

Og vi har selvsagt musikere, sangere og artister i våre medlemsrekker. For skal det bli like fint å jobbe som å danse - så må vi jo ha med oss musikerne!

En av våre aller største arbeiderkomponister, Stein Ove Berg, skrev: «Vi var sterke. - vi kjempet i lag». Han var den første som ble tildelt LOs kulturelle hederspris på vår kongress i 2001. Året etter gikk han dessverre bort, bare 53 år gammel. Takk for ditt bidrag til norsk arbeiderbevegelse Stein Ove Berg! *Vi er deg en stor takk skyldig!*

Kjære venner

- Kulturen skal være *alles* privilegium, i barnehagen, i skolen, på fritiden, i blant våre profesjonelle utøvere. *Derfor krever LO at en prosent av statsbudsjettet skal brukes på kultur. Derfor krever LO en egen kulturlov!*

Dessuten: Å arrangere en kongress uten kultur ville ha vært det samme som å bygge et gasskraftverk uten gassrør!

Kjære alle sammen

På åpningsfesten til Høyres landsmøte prøvde Per Kristian Foss seg på en «Martin»: «Enkeltmennesket, enkeltmennesket, enkeltmennesket», sa han. Men vi veit, at når høyrefolk snakker om enkeltmennesket, så er det *seg* og *sitt* de tenker på. Dette står i sterk kontrast til våre grunnverdier. Vi sier: *Fellesskap, fellesskap, fellesskap!*

Og det er fellesskapet som gjennomsyrrer vårt handlingsprogram, våre uttalelser og vår politikk.

For vi vet: Frihet får vi når vi stiller opp for hverandre. Når vi har en jobb å gå til. Når vi har sosial trygghet. Og når vi har like muligheter.

Dette skal vi alltid kjennes igjen på. Dette skal være den røde tråden i vår politikk!

Vern om velferden

- Daglige oppslag i lokalaviser forteller om store økonomiske utfordringer: i kommunene: kutt i kulturtilbud, skolebygg forfaller, bibliotek stenges og pleietrengende får ikke den omsorgen de har krav på – og fortjener. Folk forstår ikke hvorfor det må være sånn i Norge i 2005. Og når sant skal sies: *Det tror jeg ingen i denne salen skjønner heller!*

De ansatte i kommunene, *våre* medlemmer – Jan Davidsens medlemmer - trosser hver eneste dag økonomiske og menneskelige naturlover for å gi innbyggerne et så godt velferdstilbud som mulig.

Disse fortjener all den hyllst de kan få!

De motarbeides av Erna Solbergs jerngrep over kommuneøkonomien – en sulteføring som ikke er annet enn en ideologisk dekkoperasjon. De gjør det for å presse fram privatisering og konkurranseutsetting av våre mest grunnleggende velferdstjenester - *helse, skole og omsorg*.

I bydel Nordstrand, her i Oslo, har byrådet innført konkurranse. Såkalt brukervalg. Tenk så flott. Brukerne skal selv få velge. Men hva ser vi?

Et eget bestillerkontor, som blir styrt av konsulenter, bestemmer *hvem* som skal få kommunale tjenester, *hvilke* tjenester, og *når* de skal utføres.

Hjemmehjelp Lise Ekhaugen beskriver det slik:

«De samme som utfører tjenesten skal ikke lenger bestemme, sammen med brukeren, hva som er nødvendig av hjelp for at vedkommende pasient skal kunne få lov til å bo hjemme. Bukken skal ikke passe havresekken, er kommunens begrunnelse. I dette ligger ikke annet enn en mistro til at de kommunalt ansatte er i stand til å se de nødvendige behov og fatte de riktige vedtakene».

Det er sånn på Nordstrand, dere, at hjemmehjelperen møter sykepleieren som møter renholderen - i den samme døra - til den samme brukeren. De vet ikke om hverandre. De blir ikke lyttet til.

Høyres valgfrihet gir ikke mer velferd. Det gir ikke mer trygghet. Det gir lengre køer, dyrere tjenester, *mer* byråkrati. Erfaringene fra Nordstrand viser det! Det er uverdig å bruke eldre og pleietrengende pasienter som prøvekaniner. Dette er *ikke* markedets oppgave. Dette er en *opplagt* samfunnsoppgave!

Høyresida beskylder oss for å være imot modernisering, Vel, hvis bydel Nordstrand er malen, ja da kan jeg love dere: Dette kommer vi alltid til å være imot!

Også vi vil modernisere, styrke og forbedre. Men vi gjør det på vår måte – i samarbeid med de ansatte. I modellkommune etter modellkommune har vi vist at vi får det til. På steder som Steinkjer, Horten, Moss og Porsgrunn Dette skal være LOs svar på moderniseringskåte høyrestatsråder.

Det har gått så langt at selv Høyres egne partiveteraner gremmes. En av disse, Pål Thyness, sier: *«Dagens Høyre svikter den konservative arven og har endt opp som liberalister med sans for enkle løsninger... dagens unge Høyrepolitikere har gitt etter for teoriens kraft».*

Jeg kunne ikke sagt det bedre selv!

Når det gjelder helse, skole og omsorg, er LO ikke til å rikke. Dette skal være det offentliges ansvar. Og vi vil:

- Videreutvikle velferdsstaten
- Bekjempe privatiseringen av offentlige tjenester
- Styrke kommuneøkonomien
- Og vi vil ta tilbake den politiske styringen av sykehusene våre.
Folk er bekymret for lokalsykehusene sine
– derfor krever LO også en grundig evaluering av finansierings-
systemet i sykehussektoren

Skatt og skole

- Skatt og skole var Høyre og denne regjeringens to store satsingsområder foran stortingsvalget i 2001. Når Høyre snakker om skatt og skole – ja da skal vi passe på! Og på skatt og skole har de jammen fått det til. Samtidig som milliardene ruller ut av statskassa og inn i lomma til folk som Stein Erik Hagen og dem som har mest fra før, *svekk*es kommunens muligheter til å yte gode tjenester til sine innbyggere.

Denne oppskriften mener høyresida er så vellykket at de likegodt lover over 20 milliarder i skattelette de neste fire årene også. Mange lot seg nok friste under valget i 2001. Men nå merker de baksiden av medaljen. Økte egenandeler, fjerning av pendlerfradrag og høyere moms.

LO sier nei til skattelette til de rike - på bekostning av velferd til vanlige folk!

Kjære venner. Kristin Clemet har startet et ideologisk korstog mot fellesskolen vår. Og hun gjør det med velsignelse fra Krf, og Frp. De kommersielle selskapene står i kø, men *det er ikke dugnadsånden som driver dem!* De forstår – at hvis denne regjeringen fortsetter – er det bare et tidsspørsmål før det åpnes for utbytte. Vi får A og B-skoler. Vi får nye klaseskiller.

Dette sa vi nei til for 100 år siden – dette sier vi nei til nå!

Omstillinger i offentlig sektor

- Samtidig: Mens kampen mot den kraftig økende ledighet går i *snegletempo*, har omstillingene i offentlig sektor, skjedd i *rekordfart*: i Posten, i Avinor, i Forsvaret, Veivesenet, flytting av statlige arbeidsplasser, privatisering av jernbane og omgjøring av statlige foretak til AS.

Her går det over alle støvleskaft. Og regningen sendes til skattebetalerne i form av økt sykefravær, utslitte arbeidstakere og uføretrygding. Det er ikke et slikt samfunn vi ønsker.

LO vil:

- At staten bidrar til langsiktig og aktivt norsk eierskap i strategisk viktige bedrifter, i energisektoren og i samfunnets infrastruktur.
- At Staten har langsiktige og industrielle mål med sitt eierskap og at Statens bedrifter skal være ledende innen samfunnsansvar
- Og LO sier nei til statlig utsalg av Statoil, Telenor, Statnett, Statkraft, NSB, Posten og Statsbygg

Vi forstår at det offentlige, den sterkt voksende tjeneste- og servicesektoren, det private næringsliv og industrien skaper verdier *sammen*! Det handler om barnehager, sykehjem, stabile rammebetingelser, transport og jernbane. Det er dette samspillet som sikrer arbeid, bosetting og velferd.

Derfor krever vi:

- Et likeverdig velferdstilbud over hele landet
- Full barnehagedekning og lovfestet rett til barnehageplass
- At barnehageprisen blir satt ned til kr 1750 etter sommerferien slik Stortinget *har* lovet. Det er det som gir vanlige folk valgfrihet i hverdagen!

Norge – mulighetenes land

- Kjære venner! Arbeiderbevegelsens fremste egenskap har alltid vært: Å skape for å fordele.

Og vårt utgangspunkt - LOs utgangspunkt! - er at Norge er *mulighetenes* land. Vi har *energien*. Vi har *råstoffene*. Vi har *teknologien*. Vi har *kompetansen*. Vi har *stolte* industritradisjoner. Og først og fremst har vi *dyktige* arbeidstakere!

Det hadde ikke vært produsert aluminium i Norge hvis vi ikke hadde hatt offentlig eierskap og kontroll over energien vår. Og at det var politisk bestemt at denne skulle brukes *lokal*! Det hadde ikke vært noen olje- og gassproduksjon på norsk sokkel hvis vi ikke hadde hatt politisk styring og kontroll over havområdene og ressursene på havbunnen. Vi hadde ikke hatt stolte industritradisjoner, eller olje- og gassteknologi i verdensklasse, hvis vi ikke hadde hatt politikere og industriledere som *ville* noe - i Norge.

Over 20 000 industriarbeidsplasser er forsvunnet på 4 år. For hver industriarbeider som mister jobben - i Årdal, i Høyanger, i Vardø, Stord, Florø, på Herøya eller andre steder, vet vi det får konsekvenser for arbeidsplasser - i nærbutikken, i kommunen, på eldresenteret, i skolen, på sykehjemmet. Ja, det kan faktisk bety kroken på døra for mange lokale industrisamfunn!

Jeg er helt overbevist om: Hadde vi hatt denne regjeringa på midten av 60-tallet, så hadde vi ikke hatt noen olje- og gassvirksomhet i dette landet!

Norsk industri har i *alle* år levd og åndet med svingende dollarkurs og rentjusteringer. Det har vært gode år. Det har vært dårlige år. Det *nye* er at vi har en regjering som ikke vil bruke politikken aktivt. Og industriledere som enten ikke vil se – eller ikke er i stand til å se – mulighetene som er så åpenbare!

Statlig eierskap

- Den norske stat eier nærmere 44 prosent av Norsk Hydro. Medregnet Folketrygdfondets aksjer over 50 prosent. Men Hydro-sjef Eivind Reiten signaliserer at han ikke lenger ønsker å investere i Norge. I Statoil eier den norske stat 70 prosent. Statoil - som nå vurderer å selge ut et Borealis i Grenland til arabiske investorer. Borealis som er et av svært få selskaper i Norge som videreforedler norsk naturgass.

Jeg vil ha kongressen med meg på, å sende et kraftig signal til Eivind Reiten: Vi forventer fortsatt investeringer i Norge – på steder som Årdal og Høyanger. Og vi skal sende følgende beskjed til Statoil-sjef Helge Lund: De ansatte i Borealis har vår fulle støtte i kampen for å bevare bedriften på norske hender!

Tror dere Kjell Inge Røkke hadde overlatt butikken alene til Eivind Reiten? Selvsagt ikke. Men det gjør Børge Brende. Han er næringsminister. Han er Hydros hovedaksjonær. Han er *politisk valgt* for å ivareta *våre* fellesskapsverdier. Men hva gjør han? *Ingenting*. Ingen føringer for å sikre industri i Norge. Og vi har en energiminister - Thorhild Widvey - som ikke løfter en finger for å sikre Borealis på norske hender.

Kjære venner: Det må være et soleklart eieransvar å ha et mål og en mening med hva slags strategi disse selskapene skal ha. Hvorfor skal vi da ellers eie dem?

I et lite land som Norge må vi selvsagt ha noen store lokomotiver som vi selv eier. Men denne regjeringen ønsker bare å selge seg ut. Politikken for et aktivt eierskap finnes. Den ble overlevert den forrige næringsministeren, Ansgar Gabrielsen, fra et enstemmig eierskapsutvalg – og den ligger fortsatt i skuffen til Børge Brende. *Hvorfor har de da en næringsminister?*

Jeg har lest at folk i regjeringsapparatet - i all hemmelighet – har begynt å søke nye jobber. Det er et godt tegn. Det er en god start!

Energipolitikk

- Og det er et godt utgangspunkt for å få en ny offensiv energipolitikk. Norge har i dag verdens reneste kraftproduksjon. På grunn av vannkrafta. Selv med gasskraft ville vi ha vært best i klassen. Samtidig importerer vi hvert eneste år energi tilsvarende 14 Altakraftverk. Og det i år med normal nedbør. Krisevinteren 2002/2003 bidro nordmenns import av kullkraft til at det ble sluppet ut 8 millioner tonn CO₂ fra kullkraftverk i Polen og Russland. Det tilsvarer minst seks gasskraftverk her hjemme. Det tilsvarer utslipp av CO₂ fra 3 millioner biler! Dette er *ikke* god industripolitikk. Og dette er ikke særlig smart miljøpolitikk!

Hvordan ser det ut i resten av verden? 2 milliarder mennesker har i dag ikke tilgang til energi. Og tilgangen til energi handler om velferd. Det er Norge et bevis på. I Kina planlegges det 40 atomkraftverk. I Finland har de allerede besluttet å bygge atomkraftverk for å sikre treindustrien. Og i Sverige bygges det gasskraftverk. Dette setter den norske gasskraftdebatten – for å si det litt forsiktig – i et noe spesielt lys.

Norge burde vært i front. I front på miljøvennlig energiproduksjon. I front på CO₂-håndtering. I front på å bruke CO₂ til å hente ut mer av oljen. Isteden har debatten om gasskraftverk satt teknologiutviklingen mange, mange år tilbake.

Vi får ingen industri uten tilgang til energi. Så enkelt er det.

Derfor sier LO:

- Ja til bygging av gasskraftverk
- Ja til bygging av gassrør til Grenland og Midt-Norge
- Ja til at vi bør bli verdensmestere i CO₂-håndtering
- Ja til et nytt kraftregime
- Men, vi sier nei til dem som ønsker å selge vannkrafta vår til utlandet

Hvordan tror dere Finland har klart å befeste sin posisjon som industrinasjon i en moderne tid? Det er jo nettopp fordi de har politikere som vil noe med industrien sin.

Arbeid til alle vil alltid være jobb nr 1 – men da må vår prioritet nr. 1 nå være: *Å bli kvitt denne regjeringen!*

Politikk og næring

For det eneste nye denne regjeringen skaper, er innholdsløse innovasjonsplaner og masse tomprat. Ikke flere arbeidsplasser. Vi må ta i bruk mulighetene i mulighetenes land. Der vi kan bli best: Olje- og gassnæringen, energiintensiv industri, den maritime klyngen, service og tjenester, sjømat og

reiseliv og forsvarsindustrien. Vi må satse på forskning og utvikling, utdanning og teknologi. Tenk om vi kunne økt industriens verdiskaping med 10 prosent? Hvis Norske Skog viderefører tømmer for 700 millioner ekstra her hjemme - gir det en økt verdiskaping i form av papirsluttprodukter på minst 2,3 milliarder kroner.

Om ikke lenge skal Norge bruke 40 milliarder på nye jagerfly. Gjengkjøp har alltid vært viktig for utviklingen av norsk industri. Men hva gjør denne regjeringen? Den har allerede bevilget en milliard til den amerikanske leverandøren, uten en eneste garanti for gjengkjøp. Det er ikke sikkert vi kommer til å ende opp med amerikanske fly engang!

Snakk om å selge skinnen før bjørnen er skutt. Forsvarsministeren har satt seg selv sjakk matt! Hvordan kan hun nå forhandle frem gjengkjøp med verken det ene eller andre alternativet? Hun burde tatt et forhandlingskurs på Sørmarka!

Dette er regelrett å sponse amerikansk industri på bekostning av vår egen. *Et slikt bakholdsangrep på norske arbeidsplasser vil LO aldri akseptere!*

Mulighetene i nord

- Vi må ta i bruk fiskeriressursene langs vårt langstrakte kyst på en aktiv måte for å sikre arbeidsplasser og verdiskaping – på havet, på land og hele året. Ikke minst i Finnmark. LOs politikk er å få til mer samhandling – mer samarbeid - mellom fiskerne på havet og industriarbeiderne på land. Får vi det til, er jeg overbevist om at vi også lykkes i konkurransen ute!

Vi har store muligheter innen olje- og gassvirksomheten. Og her står faktisk regjering og storting over hele verktøykassa. Beregninger viser at en tredel av de uoppdagede ressursene på norsk sokkel befinner seg i nord.

Se hvilke muligheter olje- og gassvirksomheten har gitt befolkningen i Rogaland, i Hordaland og langs Mørkekysten, ja helt fra Midt-Norge og sørover. Nordområdene er viktig for norsk økonomi, for lokalsamfunnene i nord og leverandøriindustrien over hele landet. LOs holding er klar. Vi kan ikke stenge halve landet ute fra de mulighetene som ligger i våre olje- og gassressurser.

Vi krever:

- At det igangsettes olje- og gassproduksjon i Barentshavet og Norskehavet
- At vi samtidig tar tungveiende hensyn til miljø og sikkerhet og sameksistensen med fiskeri og andre næringer
- At fiskerilovgivningen gjøres bedre egnet til utvikle fiskerinæringen som en helhetlig og fremtidsrettet næring

Ny arbeidsmiljølov og det gode arbeid

- Kongressen for fire år siden vedtok å arbeide for å styrke de ansattes rettigheter, og de tillitsvalgtes rolle, gjennom en ny arbeidsmiljølov. Men høsten 2001 fikk vi Bondevik II. Resultatet kjenner vi:

- «Normalarbeidsdagen» utvides til 13 timer *uten* rett til overtidsbetaling
- Det åpnes for 78-timers arbeidsuke
- Midlertidige ansettelser skal bli en regel – ikke et unntak
- Det skal bli lettere å gi folk sparken og de tillitsvalgte presses ut på sidelinja

Og Frp støtter opp om dette! Ja, de har til og med programfestet innføring av midlertidige ansettelser. Men det finnes ikke fnugg av bevis for at flere midlertidige ansettelser fører til flere faste jobber. Tror Bondevik, Høybråten, Sponheim og Carl I. Hagen at det blir lettere for ungdom, innvandrere og funksjonshemmede å få lån til bolig - hvis de ikke har en fast jobb å vise til?

Professor i arbeidsrett, Henning Jakhelln, har følgende knusende dom over regjeringens forslag: Loven skaper et tøffere klima i arbeidslivet. Den svekker tryggheten for vanlige arbeidstakere. Loven forskyver maktbalansen i arbeidslivet til fordel for arbeidsgiverne. Og loven er lite fremtidsrettet.

Det beste lovverket for vanlige arbeidsfolk får vi når vi har en regjering og et storting som jobber med oss – ikke mot oss. Og det skal vi sørge for på valgdagen den 12. september. *Da skal vi vinne kampen om framtidens arbeidsliv!*

Et mer likestilt Norge

- 700 000 mennesker i arbeidsfør alder er i dag utenfor arbeidslivet. Mange kvinner, som har slitt seg ut i tunge og dårlig betalte omsorgsyrker. 100 000 deltidsarbeidende kvinner ønsker mer å gjøre. 12 000 flere enn for ett år siden. Bondevik har satt enda en ny sørgelig norgesrekord!

Vår politikk – vårt krav - er at *alle* – uansett kjønn, hudfarge, religion eller seksuell legning skal ha like muligheter til arbeid, utdanning, bolig og omsorg.

Og dere: Kampen for et likestilt Norge må kjempes på mange arenaer. I *hjemmet*. I *arbeidslivet*. Og i *folks holdninger*. Det må bli like naturlig for menn å bli sykepleiere, som for kvinner å bli sveisere. Det handler også om holdninger når typiske «kvinnelidelser» som muskel og skjelettsykdommer ikke omfattes av yrkesskadeforsikingsloven. *Denne urettferdigheten må rettes opp. Ja, nær sagt, koste hva det koste vil!*

Gerd-Liv gikk grundig gjennom vårt forslag til likestillingspakke i åpnings-
talen. Hun har allerede invitert dere til å bli med på det største likestillings-
politiske krafttaket denne nasjonen har vært vitne til.
Jeg hørte ingen protester da – og det regner jeg ikke med at det er nå heller!?

Generelt om tariffpolitikken

- I årets mellomoppgjør fikk vi også i år en solid lavlønnsprofil, samtidig
som vi fikk økt kjøpekraft for alle våre medlemmer. Siden 1980 er lønns-
gapet mellom kvinner og menn halvert. Dette er vår skyld, dere. Og det er vi
stolte av. Og når vi prioriterer lavlønte er det også god likestillingspolitikk.
For de aller fleste lavlønte er kvinner. Derfor er ofte lavlønn og likelønn to si-
der av samme sak. For å løfte lavlønte handler om solidaritet. Å løfte lavlønte
*vil alltid være et hovedkrav i våre lønnsoppgjør. Og vi vil kjempe for likelønn helt
til gapet er tettet!.*

LO stiller alltid opp for dem som har havnet utenfor arbeidslivet. Vi gjen-
nomfører våre tariffoppgjør i solidaritet med de arbeidsledige. Og det er vår
kollektive styrke som – gjennom sentrale oppgjør - sikrer reformer som avta-
lefestet pensjon, etter- og videreutdanning, tjenestepensjoner, ferie og at det
skal lønne seg å ta utdanning.

Derfor foreslår sekretariatet å videreføre frontfagsmodellen. Men skal front-
faget videreføres, må vi klare den vanskelige øvelsen, som vi har klart de
siste årene: Nemlig den såkalte «Valla-spagaten» - å sikre de lavlønte gode
tillegg og samtidig ivareta de langtidsutdannede. Dette er sunn fornuft satt i
system. Den største trusselen mot LOs kollektive fornuft og vår tariffpolitikk
– finner vi ikke i egne rekker. Det er nok en gang grådige ledere som truer
inntektspolitikken i dette landet.

Sosial dumping

- Heismontørene streiket fra 24. august i fjor til 24. januar i år – i fem må-
neder - for noe så selvsagt som at norske lønninger skal gjelde i Norge. De
streiket for rettferdighet og anstendighet! De streiket for oss alle!

EU-utvidelsen i fjor har gitt oss mange utfordringer. Venstres nestleder,
Olaf Thommessen, har kalt vår kamp mot sosial dumping for skremselspro-
paganda. At vi bare er ute etter å beskytte våre egne! Forrige dagen ble han
spurt på radioen om hva han ville ha gjort - hvis han hadde hatt en vanlig
jobb. Og hvis han måtte konkurrere med arbeidstakere som fikk noen få ti-
kroner i timelønn. Hans svar var: «*jeg vet ikke helt hva jeg skal svare, jeg*».

Dette partiet har tre statsråder i regjeringen, dere! Det er tre for mange!

Leder av Unge Høyre - Torbjørn Røe Isaksen - deltok forrige uke i en TV-debatt om sosial dumping. Der var også Ellen (Stensrud). Denne fyren sa følgende: Hvorfor skal det være en politisk oppgave å hindre i folk å pusse opp kjøkkenet eller badet sitt til halv pris? Mener LO at håndverkerne fra Polen skal stå med lua i hånda? Mener ikke LO at arbeid gir verdighet?

Men kjære unge Høyremann! Det er jo *nå* de polske håndverkerne må ta til takke med slavelønninger. Det er *nå* de opplever uverdige arbeidsforhold. Det er *nå* de står med lua i hånda.

Dette vil vi aldri akseptere. Den tiden vil vi aldri tilbake til!

Arbeidstakere som kommer hit fra andre land for å jobbe, er like mye verdt som oss. De er våre kamerater. De skal ha lønns- og arbeidsvilkår som oss. Men verken regjering eller storting gjør nok for å bekjempe sosial dumping. Også NHO har til tider direkte motarbeidet oss. Nok en gang må vi stole på oss selv. Og vi fikk gjennomslag i den første - og meget prinsipielt viktige saken - om allmenngjøring av Verkstedoverenskomsten, Byggfagavtalen og Elfagavtalen på større anlegg. Her har Fellesforbundet og El&IT gjort en kjempejobb! Nå skal vi allmenngjøre Byggfagavtalen og Elfagavtalen i virksomheter rundt Oslo-fjorden.

For skal vi få stoppet den kyniske utnyttelsen av utenlandsk arbeidskraft, må vi vite hvilke lønns og arbeidsvilkår de arbeider under. Hos hovedentreprenør, underleverandører og entreprise. Derfor krever LO en lov som sikrer tillitsvalgte innsyn i *alle* lønns og arbeidsvilkår i bedriften. Denne loven må på plass så raskt som mulig!

Men Høyre og Frp er imot - igjen. Derfor går vi også avtaleveien. Flere av våre forbund har fått inn bestemmelser i sine overenskomster om innleie av arbeidskraft, bruk av vikarbyråer og utsetting av arbeid. Det er bra. Det er banebrytende. Vi har også i årets mellomoppgjør fått gjennomslag for egne utvalg som skal følge opp og komme med konkrete forslag for å sikre et seriøst arbeidsliv.

Og vi vil vurdere å ta i bruk boikott. Boikott benyttes i dag overfor skip under bekvemmelighetsflagg og i Nordsjøen. LO vil nå vurdere boikott som et egnet virkemiddel i andre deler av arbeidslivet. En ting er i alle fall helt sikkert. LO vil gjøre alt for at Norge ikke skal bli en arena for sosial dumping! Kampen mot sosial dumping er en av de største velferdspolitiske utfordringene vi står overfor i Norge og Europa. Og denne kampen skal vi vinne!

Europeisk arbeidsrettssystem

- Flere og flere av våre kamper utspiller seg på den europeiske arena. Etter

forslag fra norsk LO, vedtok kongressen i Euro-LO i Praha i 2003 å arbeide for et europeisk arbeidsrettsystem, eller en slags europeisk hovedavtale. Det var Kongressen i 2001 som krevde et slikt system på europeisk nivå. De to siste årene er det fremforhandlet selvstendige avtaler som ikke er omgjort til direktiver.

Fordi det ikke finnes noen europeisk meklingsmann, eller arbeidsdomstol, er det behov for tvisteløsninger. Ikke uventet har arbeidsgiverne vist liten interesse. Heller ikke i forslaget til ny grunnlovstraktat for EU er det åpnet for en slik arbeidsdomstol, men LO er sterk pådriver overfor norske og europeiske myndigheter. Det er en lang vei å gå, men vi gir oss ikke før vi har dette på plass! Vi ser også nærmere på – sammen med den nordiske fagbevegelsen – muligheten for å ta i bruk sympatiaksjon over landegrensene.

Evaluerer av EØS-medlemskapet

- I ti år ha Norge vært en del av EØS. LO-kongressen 2001 vedtok at LO skulle gjennomføre en analyse av EØS-avtalen i denne kongressperioden. Analysen, som er gjennomført av FAFO, fastslår at EØS-avtalen har fungert tilfredsstillende for Norge og norsk fagbevegelse. EØS-avtalen har *ikke* svekket faglige rettigheter eller det norske forhandlingssystemet med kollektivavtaler. Vi har den handlefriheten vi trenger. Det viser ikke minst de reformene vi har forhandlet frem de siste årene. I sekretariatets rapport sier vi:

- LO må arbeide aktivt for å bygge opp sterke arbeidstakerorganisasjoner i de nye EU-landene.
- LO må utnytte mulighetene EØS-avtalen gir for å få innflytelse på europeiske forhandlinger, europeisk lovgivning og politikk
- LO må slå tilbake angrepene på kollektive arbeidstakerrettigheter i Europa.
- LO skal sørge for at likestillingsarbeidet styrkes i det europeiske faglige samarbeidet

Fremtidens pensjoner

Kjære alle sammen

- Jeg tenkte kanskje jeg skulle si litt om pensjoner. Pensjonsdebatten har preget samfunnsdebatten, aviser og medier og vår egen organisasjon i lang tid. Og det er bra at pensjon endelig er satt så ettertrykkelig på dagsorden. Også innad i LO har det vært debatt. Det bør ikke overraske noen. Det er jo nettopp når meninger brynes mot hverandre at vi kommer fram til de beste resultatene.

Ingen i LO var fornøyd med forslaget fra Pensjonskommisjonen. Ingen i LO var fornøyd med forslaget fra regjeringen. Pensjonskommisjonens forslag

ville ha ført til en sterk svekkelse av dagens folketrygd. Både Avtalefestet pensjon og de offentlige ordningene var, og er fortsatt, truet. Og regjeringens forslag ville skapt en ny hær av minstepensjonister.

Og jeg vil presisere følgende:

Det er *ikke* pensjonskommisjonens innstilling denne kongressen skal ta stilling til. Det er *ikke* regjeringens forslag denne kongressen skal ta stilling til. Vi skal ta stilling til sekretariatets forslag: LOs Folkepensjon.

Vår modell vil sikre alle en enda bedre pensjon fra folketrygden enn i dag.

Ikke bare bedre enn de to forslagene: pensjonskommisjonens innstilling og regjeringens forslag. Men også bedre enn *dagens* ordning.

La meg ta et eksempel: Dersom en person tjener kr 240.000 i året, vil hun med dagens folketrygd få en pensjon på 56 prosent av tidligere lønn når hun blir pensjonist. Med regjeringas forslag ville pensjonen fra folketrygden blitt knappe 54 prosent. Med LOs Folkepensjon blir hennes pensjon fra folketrygden økt til hele 63 prosent. Altså ikke bare bedre enn Pensjonskommisjonens innstilling, ikke bare bedre enn regjeringens forslag, men også bedre enn dagens ordning!

Summen av vår modell vil gi en klar styrking av dagens folketrygd.

I LOs Folkepensjon vil det lønne seg å jobbe. *Samtidig* fanger vi opp alle dem som ikke befinner seg i arbeidslivet hele tiden. Fordi vår modell også gir pensjonsuttelling:

- Dersom du går ledig
- Dersom du er midlertidig ufør
- Dersom du går på attføring
- Dersom du tar utdanning, og her tenker vi spesielt på EVU
- Og dersom du er i en omsorgssituasjon

Og vår modell, gjennom å heve nivået i Folketrygden, demper behovet for andre ordninger på toppen, den minker belastningen på tjenstepensjonsbitten. Og vår modell gir opptjening fra all lønn over 105 000 kroner. Mot dagens 170 000. Dermed fjerner vi en av de største skavankene i dagens pensjonssystem: Nemlig «minstepensjonistfella». Det er en etterlenget håndrekning til alle dem som har jobbet og slitt et helt liv, men som likevel ender opp som minstepensjonister.

Det har i våre rekker vært debatt om en besteårsregel – at de 20 beste årene skal telle – eller en alleårsregelen – der alle år gir grunnlag for pensjonen. Derfor hadde vi i LO en egen høring, der alle forbund var invitert til å diskutere fordeler og ulemper med nettopp besteårsregel og alleårsregelen. Den høringen hadde vi 21. februar i år.

Det har vært mange, grundige og omfattende runder om pensjon i LO. Alle har hatt muligheten til å si sitt. Det har vært krevende, men et overveldende flertall i sekretariatet slutter opp om vår modell. Resultatet er en ny og unik konstruksjon, der vi i felleskap *kombinerer* alleårsregelen med det beste fra besteårsregelen.

Samtidig vet vi at vi står overfor store utfordringer i tiden fremover: Vi vet at antall pensjonister vil øke fra dagens 600 000 til 1,2 millioner om førti til femti år. Og at det gir store finansielle utfordringer i en fremtidig folketrygd. Skal vi beholde en sterk folketrygd også for framtida – beholde tryggheten for en verdig inntekt etter et langt yrkesliv, sikre vårt aller beste fordelingsverktøy også for kommende generasjoner – ja da må vi ta det ansvaret det er, å sørge for at Folketrygden får en konstruksjon som både er *bærekraftig og forutsigbart*.

Jeg tror få – om noen – er uenig i dette. Spørsmålet er: Hvordan skal vi sikre at fremtidens folketrygd ikke havner i grøfta fordi vi ikke klarer å finansiere den? Skal vi øke skattene? Skal vi øke innbetalingene? Eller skal vi bygge inn mekanismer – støtdempere – som nettopp sikrer bærekraft og forutsigbarhet i en fremtidig folketrygd?

Når vi skal svare på dette spørsmålet, må vi også ta innover oss følgende: Det er ikke bare fremtidens pensjoner vi må sikre finansiering for. Vi har høye mål også om ikke bare å sikre velferden vi har i dag – men også bygge den ut. Gjøre velferdssamfunnet vårt bedre. Sikre gode kommunale tjenestetilbud. Gode offentlige sykehus. Full barnehagedekning. Gode permisjonsordninger. Et godt tilbud til våre pleietrengende eldre. Veier, jernbane, forskning og utvikling og et virkemiddelapparat som støtter opp om et fremtidsrettet og bærekraftig næringsliv! Vi må, kjære venner, se dette i en helhet. Det er fortsatt mye velferd som skal finansieres også for de kommende generasjoner.

En slik støtdemper er levealdersjustering. Det innebærer å jobbe noe lenger – *dersom* den gjennomsnittlige levealderen går opp. Slik de også har i de andre nordiske landene. Det har aldri være noe mål for arbeiderbevegelsen at vi skal ut i en pensjonstilsværelse så tidlig som mulig – hvis vi lever lenger og vi har det bra i arbeidslivet. Det er nettopp derfor så viktig at vi tar vare på AFP. Og det er derfor *et av våre krav er at vi også skal ha det gode arbeid!*

En levealdersjustering er noe som eventuelt kan bli aktuelt om tidligst 10 år. Stortinget kan selvfølgelig på ethvert tidspunkt vurdere om en slik levealdersjustering er nødvendig.

Et annet grep er å videreføre at pensjonen blir justert med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten. Det vil sikre en bedre regulering enn det som har vært praksis siden folketrygden ble innført i 1967. Det vil sikre en forutsigbar og trygg økning av fremtidens pensjoner. Vår modell vil:

- Gi alle en styrket folketrygd. Med et økt nivå som minker behovet for individuelle løsninger og demper presset på tjenstepensjonene i både offentlig og privat sektor
- Fjerne begrunnelsen for forsikringsbransjen til å tilby individuelle markedsbaserte ordninger
- Skape en enda bedre og mer sosial rettferdig fordeling enn i dag.

Det har vært brukt mye tid på pensjoner i LO.

Gerd-Liv fikk full støtte fra sekretariatet for å gå inn i programkomiteen til Arbeiderpartiet for å få gjennomslag for våre tre viktigste krav:

- Avtalefestet pensjon (AFP) skal videreføres
- Pensjonsordningene i offentlig sektor skal videreføres
- Lovfestet tjenstepensjon til alle (1.1.06)

Og det fikk hun! Også SV har gitt oss støtte på våre tre hovedkrav. Det er faktisk flertall på Stortinget i dag for å avskaffe, eller kraftig redusere, AFP og de offentlige pensjonene. Og regjeringen viser liten vilje til å innføre tjenstepensjon for alle. Den måtte vi presse gjennom i det inntektspolitiske oppgjøret for ett år siden. Og det var det ingen selvfølge for Bondevik å gå med på, kan jeg love dere!

Folketrygden er det beste fordelingsvirkemiddelet vi har. Vår modell vil gjøre denne enda bedre. Så sier noen: pensjon *må* bli en valgkampsak. Men for oss er og bør *innholdet* være viktigere enn *tidspunktet*! For vi har ingen garanti for hvilket flertall som sitter på Stortinget etter 12. september. Derfor sier vi: La oss se utfallet av forhandlingene på Stortinget nå i vår. La oss teste ut de ulike partienes egentlige standpunkter. Og derfor, kjære delegater, vil jeg at denne kongressen sender følgende klare beskjed til Stortinget: Får vi ikke gjennomslag for våre hovedkrav, slik sekretariatets innstilling er, ja da kan jeg love dere: Da *blir* pensjon et tema i valgkampen.

Ny demokratireform

- Gjennom vår hundreårige historie har våre forgjengere arbeidet hardt og målbevisst for å skape et bedre samfunn for alle. Et mer rettferdig samfunn. Arbeid til alle og en trygg og verdig alderdom. Grunnlaget for et av verdens beste samfunn er lagt i *våre* rekker. Det er *våre* tapre kvinner og menn som har våget – ikke bare å sette ord på dristige reformer – men gjort dem til virkelighet! Og det er våre engasjerte tillitsvalgte som bidrar til å skape gode resultater i virksomhetene der de har innflytelse. Dette er resultater av det fagligpolitiske samarbeidet.

Avdøde Tor Aspengren er med rette blitt kalt det norske bedriftsdemokratiets far. Som leder av Aspengren-komiteen, la han grunnlaget for gjennomføringen av dagens moderne bedriftsdemokrati. Dette ble en av de største demokratiske reformer i Norge i moderne tid. Arbeidet ble videreført av Lars Skytøen og hans komité. Men vi må videre.

Hele tiden skjer det store forandringene i samfunnet - i arbeidslivet - nasjonalt og internasjonalt. Bedrifter og virksomheter endrer sine former og strukturer. Særlig er utviklingen med stadig flere konserner en utfordring for oss. Vi må fortsatt sørge for at våre tillitsvalgte er tilstede der de *faktiske* beslutninger fattes! Vi må sørge for at styrerepresentanter får rett og mulighet til skolering. De må sikres tilstrekkelig kunnskap og kompetanse for å øve innflytelse. LO krever derfor en ny demokratireform:

- De ansattes representasjon i styrende organer - i alle selskaper - uavhengig organisasjonsform og eierskap – må styrkes. Og LO krever at styrerepresentasjon i alle virksomheter med mer enn ti ansatte *lovfestes*
- De ansattes innflytelse må tilrettelegges gjennom hovedavtalene - i franchiseforetak, kjeder, kjøpesentra og andre lignende driftsformer
- Og vi krever at de ansatte skal ha innflytelse - og reell medbestemmelse - i de virksomhetsorganer – både nasjonalt og internasjonalt – som fatter de egentlige og endelige beslutningene

Og det er derfor LO går inn for kvotering. Ikke bare til styrene, men også i private virksomheter og frivillige organisasjoner – der det er mulig.

Kjære venner! Vi må ta tilbake medbestemmelsen og vår demokratiske innflytelse i norsk og internasjonalt arbeidsliv. Til beste for de ansatte. Til beste for virksomheten. Og til beste for samfunnsutviklingen.

Avslutning

- Jeg vet at debatten her i dag kommer til å handle om vanlige menneskers hverdag. Fra alle lag i befolkningen. I alle aldre. Fra Lindesnes i sør, til Nordkapp i nord. Det er dem vi er til for. Og vi er mange. Våre 850 000 medlemmer vet hvor skoen trykker. Og de er lei av å bli tråkka på! Sammen skal vi bygge et mer *rettferdig* samfunn, et *inkluderende* arbeidsliv og et mer *likestilt* Norge. Det er på tide å fylle opp verktøykassa igjen.

Jeg tar med dette opp sekretariatets forslag til handlingsprogram og uttalelser til debatt.

Takk for oppmerksomheten! Og lykke til med debatten!

Kongressen, som hadde avbrutt Flåthens tale flere ganger med applaus, takket han for talen med langvarig applaus.

Dirigenten sa at det allerede var inntegnet 124 talere på talerlista. Tre vinnere av dagens LO Media-konkurranse fikk vite at de kunne hente sine gevinster på mesaninen. Tre permisjonssøknader ble referert og godkjent.

Møtet hevet for en pause kl. 10.35.

Møtet ble satt igjen kl. 11.00, og det var klart for debatt.

Debatten

Per Østvold, sekretariatet, sa at han tilhørte sekretariatets mindretall i pensjonssaken og la fram sitt syn:

- Jeg vil starte med å referere de tre endringsforslagene som jeg fremmet i sekretariatet, og som jeg også fremmer her.

Det første forslaget sier følgende:

«LO ønsker at Stortinget utsetter behandlingen av pensjonsmeldingen inntil befolkningen i valg har fått ta stilling til reformen».

Det andre forslaget fastslår følgende:

«LO vil opprettholde besteårsregelen».

Det tredje forslaget lyder slik:

LO konstaterer at forslagene om delingstall og indeksering er sterkt omstridt. Ingen kan «heller vite hva som er situasjonen om ti, tjue eller femti år. LO går inn for at Stortinget ikke vedtar kutt nå, men gjennomgår folketrygdens finanser for eksempel hvert tiende år. Alternativet til framtidige kutt kan være økning av trygdeavgiften.»

For meg er det siste forslaget det viktigste.

- Så til argumentene. Jeg vil starte med et spørsmål. Betyr innføring av delingstall og indeksering at Folketrygden styrkes eller svekkes i framtida? Hvis vi skal høre på flertallet i sekretariatet, betyr disse to innstrammingsforslagene ingenting for størrelsen på framtidige pensjoner. Dette framgikk av den tabellen som Roar viste fram på slutten av sin innledning. Roar sammenlignet sekretariatets flertallsforslag - det som kalles LOs folkepensjon - både med dagens folketrygd og med andre forslag, og sekretariatets flertallsforslag kommer best ut nesten hele veien.

Dette er, kamerater, på grensa til politisk svindel. Hvis jeg skal bruke et mindre sterkt uttrykk, må det bli tilsløring. Det er veldig tilslørende når sekretariatets flertall, som altså støtter begge innstrammingsforslagene i framtidens pensjonssystem - både delingstall og indeksering - ikke tar disse to kuttene med når de sammenligner med andre forslag.

Til dette sier Gerd-Liv og andre at delingstall ikke er kutt. Da må jeg spørre Hvis det ikke er kutt, hva er det da?

Delingstall eller levealdersjustering innebærer som kjent at du må velge redusert pensjon eller jobbe lengre. Og fordi levealderen forventes å øke med 3-5 år innen 2050, er konsekvensen av forslaget om delingstall, at folk må jobbe 2-3 år lengre enn det som er tilfelle i dag. Alternativet er å få en kraftig reduksjon i pensjonen – kanskje så mye som 30-40.000 kroner per år på ei gjennomsnittslønn – regnet ut fra dagens pengeverdi. Det er altså ikke småpenger vi snakker om.

I dag blir mange bussjåfører uføretrygdet lenge før de er 62 og kan gå av med AFP. Og bussjåfører er ikke alene om dette. Vet vi at det vil bli annerledes i framtida? Er vi garantert at det blir like fint å jobbe som å danse?

Hvorfor skal vi allerede nå foreta endringer i folketrygden som innebærer at bussjåfører og alle andre med belastende yrker, skal tvinges til å jobbe lenger enn de gjør i dag – kanskje til de er 70?

Til dette sier flertallet i sekretariatet at levealdersjustering ikke bør innføres før du er 67 år.

Ja vel? Det betyr i så fall at en bussjåfør, for å holde meg til den yrkesgruppa, kan gå av på AFP i en alder av 62 år, for så å være AFP-pensjonist i fem år. Men deretter kommer delingstallet inn. Som 67-åring må bussjåføren gå tilbake i arbeidslivet og jobbe i to-tre år til. Alternativet er å gå betydelig ned i pensjonsutbetaling resten av livet.

Gerd-Liv: Fastholder du din påstand om at dette ikke er kutt?

Og Gerd-Liv: Hvorfor skal vi i dag ta sjansen på å gå med på et system som forutsetter et helt annet arbeidsliv? Som forutsetter at folk i vanlige jobber både skal ha lyst til og ha evne til å fortsette i jobb, kanskje helt til de er 70 år.

Det er også et paradoks at flertallet i sekretariatet, som mener at det er nødvendig å redusere folketrygdens kostnader i framtida, samtidig går inn for at alle arbeidstakere skal sikres en pensjonsdekning på 2/3 av tidligere lønn.

Jeg er selvsagt ikke uenig i målet om 2/3 av lønna i pensjon. Men hvordan vil flertallet i sekretariatet finansiere en pensjon på dette nivået når de samtidig vil kutte i pensjonene?

Svaret er privatisering av deler av folketrygden. Det er bare ved privatisering at det er mulig både å kutte og øke nivået.

Hva er så mitt og andres alternativ? Alternativet er å ta folks skattevilje og skatteevne på alvor. Alle meningsmålinger viser at folk er villige til å holde et høyt skattenivå for å finansiere velferdsstaten. Og så får framtida vise om det holder.

Hvis vi går inn for å vedta disse kuttene nå, vet vi at i så fall vil kuttene stå i 40 eller 50 år. Det er med dette tidsperspektivet vi lager en pensjonsordning som er forutsigbar. Å hevde noe annet, er ikke troverdig. Takk for oppmerksomheten.

Jan Davidsen, sekretariatet, sa at pensjonen åpenbart er den aller viktigste saken vi arbeider med. Kommunal sektor er presset på pensjonsordningen. Det er en av de største sakene, og dette er grunnlaget for det vedtak Fagforbundets sekretariat har fattet, som går på å sikre nivået i Folketrygden, sikre alle tjenstepensjon og endelig – sikre at ordningene i offentlig sektor videreføres.

- Alle tre hovedpunkter videreføres i LO-sekretariatets flertallsforslag. Da er vi i den lykkelige situasjon at vi kan sitte her på kongressen og diskutere reguleringsmekanismer – samtidig som det på Stortinget ikke en gang er flertall for hovedkravene våre. Vi må ikke gjennom debatten svekke vår verdighet.

Det er enighet om at antall eldre vil øke. Det er en hypotese at folk lever lenger, men kan vi få til den typen samfunn vi vil ha, og ikke det brutaliserte arbeidslivet vi har i dag, da må vi ha en pensjonsordning som også ivaretar den situasjonen. Har vi den nødvendige økonomi og er vi villige til å betale den nødvendige skatt, ja, da har vi ingen problemer. Men om det ikke blir mulig – hvem skal da stille garantier? Derfor må det være riktig å sikre nivået nå. Lever vi lenger, må vi kunne jobbe litt lenger for pensjonen, sa Davidsen.

Flertallsinnstillingen fra LOs sekretariat ivaretar hovedpunktene i vedtaket fra Fagforbundets landsstyre. Han oppfordret derfor kongressen til å slutte opp om denne innstillingen.

Kjell Bjørndalen, sekretariatet, slo fast at pensjon var et krevende tema, og det har vært en lang og grundig diskusjon om det. En diskusjon som har vist oss hva som er nødvendig, og nå er tiden kommet til krav og handling.

- En pensjonsreform er nødvendig. Heller ikke Fellesforbundet er enig i alt det sekretariatet er kommet fram til, andre forbund kan også ha ønsker som ikke er innfridd, men uten en viss fleksibilitet ville resultatet kunne bli at

LO ikke hadde noen politikk på dette området. Med sekretariatets forslag vil alle være sikret en pensjon på 2/3 av inntekt.

Det pensjonssystemet vi har i dag, slår urettferdig og ulikt ut. To personer med lik inntektsoptjening, kan få ulik pensjon, sa han, og brukte et eksempel: - Av to personer med 10 millioner opptjent, får den ene 115 400, den andre 157 400. En differanse på 42 000 hvert år så lenge de lever. Den ene har arbeidet i lengre tid, brukt langt flere år på opptjeningen, mens den andre har tjent det på kortere tid, med høyere lønn. Det er en overføring fra dem med lav lønn til dem med høy lønn. Det er de med lav lønn som er taperne i dag. Slik kan vi ikke ha det i framtida. Jeg vet ikke om vi skal kalle det allårsregelen eller ikke, men dagens system er urettferdig.

- Ikke noe samfunn har økonomi til et system med ubegrenset utbetaling. Det må være innebygde forutsetninger for å møte uforutsett utvikling. Hvis vi får gjennomslag, vil pensjonen øke i framtida, være på minimum dagens nivå på grunnpensjon og tjenstepensjon oppå, mente Bjørndalen, og var uenig med dem som sier at det er et tilbakeskritt. Det er en framgang, en forutsigelig og mer rettferdig pensjonsordning, slo han fast og anbefalte forslaget fra sekretariatet.

Kjell Atle Brunborg, sekretariatet, berømmet LOs ledelse for å ha klart å snu SV og Ap i forhold til den innstillingen pensjonskomiteen la fram. De var til å begynne med positivt innstilt til den. - Her har LOs administrasjon gjort en fabelaktig jobb for å få disse til å snu i forhold til bærebjelkene vi krever i pensjonsordningen. Det er andre partier som godtok denne innstillingen totalt, og det var fare for at den kunne ha blitt enstemmig banket igjennom i Stortinget hvis ikke LO var kommet på banen.

- Det er viktig at vi i framtiden kan ha en pensjon vi kan stole på, og en annen ordning enn dagens, som ikke er rettferdig. En bærestolpe er at man må kunne tjene opp en anstendig pensjon på lavere lønn, sa han, og viste som eksempel til sin mor, som jobbet gjennom mange år og betalte, men likevel satt igjen med minstepensjon. - Det er ikke rettferdig.

Han var glad for at SV og AP hadde sagt at de ville sikre den offentlige tjenstepensjonen. Det lå ikke i kortene før LO kom på banen. Men det var ikke rettferdig at ikke alle får tjenstepensjon.

- LO har alltid opptrådt ansvarlig og sett på den økonomiske biten i forhold til å bevare og styrke gode ordninger. Det er nødvendig nå, for å få på plass en pensjonsordning som gir en trygghet for framtiden også for våre etterkommere. Da må hele den økonomiske biten være på plass. Og vi må smi

nå, mens jernet er varmt, før Stortinget fatter en gal avgjørelse. Vi må sikre en solid, forutsigbar pensjon med innebygget tjenestepensjon for alle.

Hans O. Felix, sekretariatet, sa at han som leder av EL & IT forbundet, og derved medlem i sekretariatet, hadde behov for å gi en kort redegjørelse for sin rolle i forbindelse med handteringen av pensjonsspørsmålet i forbindelse med sekretariatets behandling av pensjonsspørsmålet.:

- Pensjonsspørsmålet har vært til behandling gjennom mange av sekretariatets møter, sluttbehandlingen gikk over to møter 18. og 25. april. Ved begge anledninger redegjorde jeg for mitt og EL & ITs ståsted. Den 25. april ga jeg beskjed om at jeg ville legge ned dissens mot innstillingen og tilslutte meg det endringsforslag som Per Østvold fra NTF fremmet. Dessverre måtte jeg forlate møtet før avstemning ble foretatt, så utad ble da ikke min dissens registrert. Jeg har vel forøvrig klart å tilkjenne dette i ettertid.

Så til selve innstillingen og min dissens. Innledningsvis pekes det på at antall pensjonister vil bli sterkt økende og derved også en sterk økning av utgiftene. Det hevdes at «Dersom dette skal dekkes inn over statsbudsjettet vil det enten gå utover andre viktige formål eller kreve en så stor skatteøkning at den kan bli vanskelig å få aksept for».

LO har tidligere pekt på at innbetaling til folketrygden vil gi mest igjen for hver krone. Ved forsikringsbaserte tjenstepensjonsordninger og ikke minst pensjonssparing, vil mer av hver krone gå bort til administrasjon og fortjeneste til forsikringsselskapene. Jeg tror nærmere 100 prosent av det norske folk ønsker å oppnå 66 prosent av lønna i pensjon. At det da skal være en pedagogisk umulighet å få gjennomslag for skatteøkning i forhold til dette, aksepterer jeg ikke. Den Høyredominerte Bondevik-regjeringa vil selvfølgelig ikke gå inn for dette, men det rød-grønne alternativ bør på sikt kunne utarbeide et alternativ som gjør dette mulig.

Når det slås fast i uttalelsen fra sekretariatet, at Stortinget vil behandle pensjonsmeldingen i våres, så slår jeg fast at den sittende regjering til enhver tid er suveren til å bestemme seg for å sette saker på dagsordenen. Men opposisjonen trenger ikke derved å fire på sine prinsipper for å komme regjeringen i møte. LO på sin side er like suveren til å anbefale de partiene vi støtter, og forventer støtte fra, om ikke å bidra i så måte. Hvis dette ikke hjelper, er jeg enig i at vi får gjøre det beste ut av det, men altså, i første omgang bør vi oppfordre til at dette blir en del av valgkampen.

Vi vet hva som er regjeringens forslag til ny folketrygd, det er en god valgkampsak for opposisjonen å markere en annen vei, og helst i tråd med fagbevegelsens syn. Blir likevel forhandlingene i Stortinget gjennomført, er jeg selvfølgelig av den mening at LO må gjøre best mulig ut av det ved å få inne mest mulig av vår politikk, men da er ikke utgangspunktet som flertallet i sekretariatet står for, godt nok!

De to forslagene til sekretariatets flertall som jeg reager mest i mot, er forslaget om indeksering og i sær grad forslaget om delingstall. Til det siste er å si, at det er spesielt på dette punktet det er grunnlag for å hevde at innføring av delingsmodell er et ran for generasjonene født på sekstitallet og framover. Når det slås fast at man for hvert år den gjennomsnittlige levealder øker, må arbeide 8 måneder lenger, alternativt får en reduksjon i størrelsesorden 4-5 prosent i pensjon, så er dette dypt urettferdig. Framskrevet til 2050 betyr dette en økt aldersgrense på 2 år og 8 måneder, eller en avkorting av de årlige pensjonsytelser med 15-20 prosent. I tillegg til dette skal man altså ha en dårligere reallønnsvekst, jfr. Forslaget om indeksering. Det er ikke gitt at en gjennomsnittlig økt levealder er det samme som at man også vil ha en allmenn helsetilstand som tilsier at alle problemfritt kunne stå lengre i arbeid for å få full pensjon. Mange vil falle utenfor, og de vil oppfatte det som blodig urettferdig at de, på grunn av at de ikke orker å være yrkesaktive lengre enn til foreksempel fylte 67 år, skal få reduserte pensjonsytelser livet ut. Selvfølgelig skal samfunnet legge opp til et inkluderende arbeidsliv, som gjør at folk ønsker å stå lengre i arbeid. Dette vil være en vinn/vinn situasjon ved at arbeidstakeren står lengre i arbeid med full lønn og samfunnet tilføres mer skatt og trygdeavgifter og pensjonsuttaket utsettes – samtidig kan altså de som ikke orke å stå lengre enn 40 år i arbeidslivet, få en verdig alderdom uten avkorting i pensjonsytelsene. Så tilslutt: Jeg stiller meg fremdeles bak det endringsforslaget som ble fremmet i sekretariatet og som Transportarbeiderforbundet fremme på nytt overfor kongressen.

Randi Reese, sekretariatet, representerte den andre i mindretallet når det gjaldt Sekretariatets innstilling i pensjonssaken.

- Jeg mener at det er de unge som burde ha mer innflytelse i denne saken. Det gjelder deres framtid. Den eneste muligheten de unge har for å påvirke reformen, er i stortingsvalget, ikke her på kongressen. Det sies at vi voksne trekker stigen opp etter oss ved den foreslåtte reformen. Hvorfor skal vi skynde oss med denne reformen? Noen sier at vi kommer til å styrke de mørkeblå. Hvis de vinner valget, så kommer de allikevel til å rive ned velferdsstaten. Og hvis vi får en rødgrønn regjering, så er det vel slik at vi kan snakke sammen etter valget og få til en god reform.

Dagens folketrygd ble skapt som en viktig del av velferdsmodellen gjennom valgkampen over to valg. Det er en langsiktig beslutning. Derfor er ikke tiden inne nå til å lage noe kompromiss i full fart før valget. La velgerne og valget bestemme retningen for pensjonsreformen.

Jeg mener at vi skal bevare folketrygden. Det er bare ett år siden Sekretaria-

tet hudflettet grunnlaget for Pensjonskommisjonens innstilling. Den bygget på at vi ikke hadde råd til å beholde dagens folketrygd. I kritikken fra LO ble dette tilbakevist. Sekretariatet var da sterkt kritisk til endringene kommisjonen foreslo. Man sa også at hvis man fikk til et integrert arbeidsliv, ville man få 100 000 flere i arbeid og Folketrygden ville få 1-15 prosent lavere utgifter. Likevel var Roar Flåthen i innledningen redd for at vi skulle havne i grøfta hvis vi ikke gikk med på justeringer, sa Reese. Selv mente hun at det var fullt mulig å endre forutsetningene for Kommisjonens innstilling, bl.a. ved å endre skattepolitikken.

- Høyre har lovet mer i skattelette og får dermed problemer med å finansiere folketrygden, men for folk flest er det viktigere med en sikker pensjon enn med skattelette. Det er altså ikke snakk om økonomi og hva vi har råd til, men om ideologi. Nå er altså også sekretariatet med på denne dansen. Man sier at man trenger støtdempere på grunn av usikkerhet med fremtidsutsiktene. Den usikkerheten man skaper, vil føre til at unge vil sikre seg med private pensjoner, rike foreldre vil gjøre dette for sine barn osv. Dette vil skape enda større økonomiske skiller i befolkningen enn i dag. Dette vil samtidig undergrave tilliten til Folketrygden.

Den levealdersjustering LO-sekretariatet går inn for, er ikke noe annet enn en gavepakke til forsikringsselskapene og storkapitalen. Her får man en konkurranseutsetting av pensjonsordningene. Jan Davidsen har gjort en kjempejobb i pensjonssaken, men hvorfor er man med på å åpne dette store markedet for forsikring og finans? Og det er ikke slik at hvis man først gjennomfører en privatisering av pensjonene, så vil man lett kunne reversere dette senere. Vi vet hvor flinke kapitalistene er til å klore seg fast til sine markeder. Derfor vil jeg si nei til levealdersjustering. Vi har ikke noen garanti for at det brutale arbeidsmarkedet ikke vil fortsette også inn i framtida, sa Reese.

Dirigenten gjorde oppmerksom på at hun nå hadde brukt opp talertiden.

Tor-Arne Solbakken, NTL, ville konsentrere seg om å kommentere sekretariatets innstilling. Det er den som er interessant i forhold til dagens folketrygd. Sammenlignet med dagens folketrygd, er LOs folkepensjonsforslag bedre, særlig for lavlønte og kvinner. Han syntes at besteårsregelen var oppskrytt. Besteårsregelen passet utmerket for folk med store svingninger i inntekten. Man kunne ha tjue gode år, men for å få full uttelling, måtte man i tillegg ha 20 år med en inntekt over 1 G. Hvis man ikke hadde dette, ville man ikke få full uttelling. Men de som fremfor alt taper på dagens besteårsregel, er de som jobber det meste av livet på deltid. De havner på minstepensjonen.

- I Sekretariatets forslag til folkepensjon kombinerer vi de beste sidene ved besteårsregelen med en helt ny sosial innretning hvor man beholde en grunnpensjon på linje med dagens minstepensjon, men det er en pensjon som skal lønnsreguleres og hvor man har muligheter for tilleggspensjon. Da slipper man, som i dag, å havne i minstepensjonsfella.

Dermed har sekretariatets innstilling en bedre profil enn dagens folketrygd. Han ba om støtte til sekretariatets flertallsinnstilling.

- Når det gjelder indeksering, skal dette først tre i kraft fra 67 år, og vil ikke omfatte uføre og tidligpensjonerte. Slike mekanismer har vi ikke i dagens situasjon. Hva gjorde Stortinget i 1992? Jo, det satte ganske enkelt ned dekningen fra 45 til 42 prosent, nesten uten debatt. Når det gjelder utviklingen av delingstallet, er poenget at dette skal vi komme tilbake til. Det er ingen lovproposisjon som ligger til behandling i Stortinget nå.

- Det er snakk om å gjøre dette til en valgkampsak, men vi kan da ikke protestere dersom Stortinget vedtar vårt forslag! Når vi har gjort et vedtak, vil vi vel ha det gjennomført fortest mulig, helst dagen etterpå, om mulig. Bratteli gikk til valg på Folketrygden i 1965. Det er vi enig i, sa Borten, og Folketrygden ble gjennomført i 1969.

La oss i hvert fall stå sammen her i salen. Det gjør vi ved å støtte sekretariatets innstilling om Folkepensjon med høyere utbetaling til alle. Og de partiene som ikke vil støtte våre krav – la dem merke at LO driver valgkamp!

Kjell Ove Heistad, Telemark fylke, ville fokusere på utflagging til utlandet og forslag 830 fra Telemark om dette. Forslaget var blitt blankt avvist. Det kunne være at de hadde uttrykt seg litt krøkkjete, men det er viktig å sette fokus på utflagging. Vanligvis hevdes det av dem som flagger ut, at det vil styrke det som blir igjen i Norge. Det stemmer ikke alltid, selv kom han fra et slakta verft, som han uttrykt det. Stadig flere skip blir bygget i lavkostland som f. eks. Romania.

- Vi må også her i Norge stille krav til bedrifter som vil flagge ut, men skjer det i dag? Nei, tvert imot, de får rådgivning og til og med økonomisk støtte for å flagge ut. I Tyskland må de betale inntil 15 måneder etterlønn, pluss oppsigelsestida, når de flagger ut. Det er dette som er å stille krav. Og i Tyskland bygges det også skip ferdig, selv om de har samme kostnadsnivå som oss.

Med dette tok han opp forslag 830 fra en enstemmig fylkeskonferanse i Telemark, og som han håpet kongressen ville støtte.

Turid Lilleheie, ville snakke om noe helt annet. Hun ville slå et slag for 6-timersdagen, og det gjorde hun med Kjersti Eriksens dikt om denne, som hun siterte i sin helhet fra talerstolen.

Jonny Simmenes, Forbundet for Ledelse og teknikk, oppfordret til å støtte sekretariatets forslag om Folkepensjon. I forslaget er det svært lite fokus på kutt i ytelsene, men tvert om er det satt mye fokus på sammenhengen mellom forholdene i arbeidslivet og mulighetene for å finansiere framtidens pensjon, og forslaget fra sekretariatet er det eneste som har gjort det i debatten som har vært. Det er dette som vil sikre folketrygden som system.

Peter A. Moe, Norges Offisersforbund, ville snakke om forsvars- og sikkerhetspolitikk, som er en forutsetning for at vi som et selvstendig land kan diskutere spørsmål som pensjonen. Han syntes ikke det var veldig mye å innvende mot sekretariatets innstilling til pkt. 6, og heller ikke mot det som går på sikkerhetspolitikk. Men han ville gjerne friske opp handlingsprogrammet på dette punktet, og fremmet derfor forslag i den retning.

- Det er bra at vi sier nei til norske militære styrker i utlandet uten gjennom FN-mandat, men også den etiske plattformen må synliggjøres, og den er Folkeretten. Derfor forslaget om at norske militære styrker aldri skal gå i strid uten at det har dekning i Folkeretten.

Mange er ikke klar over at vi er i ferd med å omdanne det norske verneplikt-baserte folkeforsvaret til angrepsstyrker basert på vervet mannskap. Dette framstilles som det eneste alternativ for å møte terrorismen i verden, og omdanningen har skjedd omtrent uten debatt. Hvordan kan slikt skje? Vi bør få en offentlig debatt om dette, sa Moe, og gjenga sitt forslag om at vi må stoppe denne overgangen til angrepsstyrker, den har allerede gått for langt. Han gikk inn for økt fokus på og nærvær i Nordområdene, våre egne nær-områder.

Tove Johansen, EL & IT Forbundet, sa at pensjonssaken er viktig, men det fins også andre viktige saker, bl. a. forslaget om ny arbeidsmiljølov. Dette vil vi ikke ha, sa Gerd Liv, men det er nok dessverre ikke så overraskende at det er dette vi får med dagens politiske landskap.

- Vi har et usunt arbeidsliv når hver 10. i arbeidsfør alder er ufør, og mange er helt eller delvis arbeidsledige. Høybråten sier at de har lagt fram forslag om en lov for småbedriftene. Vi for vår del vil ha en lov for arbeidsfolk. Dette er et langt steg i retning av et mer brutalisert arbeidsliv. Dette vil forverre forholdene for arbeidsfolk på mange områder.

Det synes som om fagbevegelsen er ganske enig når det gjelder dette forslaget, men det er fortsatt flertall for det i Stortinget. Og partier som står oss nær og sier at de vil reversere dette om de kommer i regjeringssposisjon, kan

ikke gå tilbake på inngåtte kompromisser. EL & IT foreslår derfor at ingen slike kompromisser inngås. Da er det bedre å tape en votering og få en glimrende valgkampsak – det gjelder også for pensjonsreformen.

Vi trenger tvert imot ei arbeidsmiljølov som er bedre enn dagens. Gerd-Liv sa at hun vil kjempe mot dette forslaget med alle midler. Et slikt middel er politisk streik. Her må vi si klart ifra. Forbundet foreslår derfor politisk streik den 27. mai ved kommunalkomiteens sluttbehandling av forslaget. Om vi ikke skal kunne streike for dette – hva skal vi da kunne streike for?

Rolf Jørn Karlsen, Fellesforbundet, gjorde det store spranget i debatten, til utfordringene i nordområdene.

- Norsk olje- og gassteknologi er klart verdens beste. Russiske selskaper ønsker denne teknologien i sin del av området, og da må det vel være bra å ta den i bruk også på norsk side i Barentshavet. Stopper vi dette, vil det norske teknologiske forspranget reduseres, og vi risikerer å miste miljøvennlige løsninger. Fellesforbundet krever at det snarest mulig åpnes opp for letevirk-somhet i nordområdene, noe som vil ha stor betydning langs kysten, ikke minst i Nordland.

Virksomheten på russisk side vil gå sin gang uansett hva som gjøres på norsk side. Norge bør være med og legge premissene for utviklingen, ikke minst i Barentshavet. Vi må ta vårt ansvar og videreføre den teknologien vi rår over. Kravet om nullutslipp må selvsagt fortsatt gjelde. De andre aktørene i Nord-Norge er ikke alene sterke nok til å hindre fraflyttingen. Bare Snøhvit-utbyggingen har tilført nordnorsk næringsliv kontrakter verdt 2 milliarder kroner, mer enn forventet. Aktiviteten vil gi ungdom i nord arbeid og nye muligheter.

Grensen mellom Russland og Norge er 20 mil lang. Her finner vi den største avstanden mellom fattigdom og rikdom i Europa, og også Norges situasjon trygges av økonomisk vekst og demokratisering i Russland. EU har fokus mot øst og sør. Norge kunne sammen med Finland og Sverige bidratt til også å utvikle EUs nordlige dimensjon, mente han.

For øvrig hadde han lagt inn forslag om en helt annen sak – et forslag til EU-kommisjonen om laksesaken. Den ville han ta under den politiske debatten i morgen, men han ville ha nevnt at denne ble lagt fram i samråd både med Fellesforbundet og NNN.

Arve Bakke, sekretariatet, sa at lønns- og arbeidsvilkår i det norske arbeidsmarkedet i det alt vesentlige er blitt fastsatt gjennom tariffavtalenes bestemmelser. Arbeidslivet, både det organiserte og det uorganiserte, har i

hovedsak fulgt lønnsnivåene i tariffavtalene. Partene i arbeidslivet og myndighetene har hatt styring og oversikt med lønnsdannelsen gjennom tariffoppgjøra.

- Nå ser vi, dessverre, at alt for mange arbeidstakere i flere bransjer blir avlønna langt under tariffavtalenes minstebestemmelser. Vi har fått ubalanse i arbeidslivet, sosial dumping, spesielt innenfor områdene bygg- og anlegg, hotell- og restaurant, renhold, landbruket, deler av verkstedindustrien.

Spørsmålet vi må stille oss, er: Hvordan skal vi igjen skape balanse i arbeidslivet og styrke tariffavtalens betydning? Jo, vi må fortsette med det vi har holdt på med. Organisere flere arbeidstakere. Etablere flere tariffavtaler. Altså, øke organisasjonsgraden. Vi må kreve innsynsrett, regler om utleie, allmenngjøring, og ILO 94. Men, vi må stille oss spørsmålet om det er tilstrekkelig.

På flere andre områder, utenom lønn, har fagbevegelsen sørga for å forankre nivå i både lov og tariffavtale. Det gjelder f. eks. ferie, arbeidstid og overtid. Etter mitt syn må vi nå stille oss spørsmål om ikke også lønnsnivå bør forankres i norsk lov. En lov som f. eks. henviser til tariffavtalenes minste-lønnsbestemmelser.

Partene i arbeidslivet vil da fortsatt ha styring av lønnsdannelsen. Det blir tariffavtalenes parter som fastsetter nivået på minstebestemmelsene, ikke myndighetene. Dette vil styrke partene i arbeidslivet.

Vi må erkjenne at vårt arbeidsmarked ikke lenger bare er Norge, men hele EØS-området. Skal norske lønns- og arbeidsvilkår i framtida fortsatt være fastsatt gjennom tariffavtaler, avtalt mellom partene i arbeidslivet og gjelde for alt arbeid utført på norsk område, uavhengig av hvor bedriften er registrert innenfor EØS-området, vil vi etter mitt syn være avhengig av et samspill mellom lov- og tariffavtaler.

La oss høre med NHO og HSH om de kan være med på å vurdere et slikt samspill. Blir vi enige, kan vi i fellesskap gå til Stortinget. Jeg synes det vil være verd forsøket. Vi kan ikke leve med et arbeidsliv som gir rom for sosial dumping. Lykke til med debatten.

Anders Skattkjær, sekretariatet, viste til Flåthens lange og grundige redegjørelse og til de innsendte forslag med sekretariatets innstillinger. Der var det stor samstemmighet, spesielt når det gjaldt sysselsetting og arbeidsliv.

– En så bred enighet gir slagkraft. Uenigheten dreier seg i hovedsak om pensjonsordningen. Grafisk har fått gjennomslag for det meste av sine forslag, - unntaket er sekretariatets flertallsinnstilling om pensjonen. Andre

forbund har hatt andre forslag og ønsker i pensjonssaken. Det dreier seg nå om hva som er LOs overordnede pensjonspolitikk og da er flertallskompromisset fra sekretariatet eneste brukbare mulighet. Det er min mening at det er flertallsinnstillingen som best ivaretar LOs overordnede pensjonskrav, sa han.

Han viste til det Østvold sa om at delingstallet et prioritert og det viktigste element og mente at det i så fall burde være mulig å komme fram til bred enighet om det øvrige.

– Det er viktig med et bredest mulig flertall for LOs pensjonspolitikk – så er det å arbeide for å den gjennomført. Om ikke det går nå, og det nåværende stortingsflertall vedtar pensjonskomiteens innstilling, må det bli en valgkampsak. Jeg tror ikke folk er tjent med at dette blir en kasteball i valgkampen, men om regjeringen tvinger igjennom reformen, må det bli omkamp.

Inger Helene Vaaten, Handel og Kontor, skulle ikke snakke om pensjon men en annen sak som man også burde være oppmerksom på. Hun regnet med at de fleste her hadde vært ute på byen og tatt en pils med gode kamerater.

– Og kjære alle der mannfolk, hvordan ville dere reagere hvis en dame du ikke kjenner ble plagsom, tok på deg, sa slibrige saker og det var ekkelt? Hva gjør du da? Får henne vekk – for ei kjerring, sier du til kompisen, og så ler dere av henne. Ja, men tenk om hun var sjefen din? En som du måtte forholde deg til dag etter dag på jobben etter dette, og hvordan ville hun behandle deg da?

Seksuell trakassering er en herskertekning, det handler om makt. Dette vil jeg løfte fram i forhold til kapitel 8 – et bedre arbeidsliv. Det handler om makt. Som tillitsvalgte har vi makt, heldigvis. Makta er redskapen vi har for å få gjennom våre krav, og det er også vår oppgave å gripe inn om medlemmer blir seksuelt trakassert. Og vi må aldri tolerere at tillitsvalgte bruker sin makt til seksuell trakassering. Ikke alle tør ta opp slike saker, dessverre, de tier stille, føler seg som offer. Ingen liker en slik følelse. Det skjer hver dag at både kvinner og menn blir trakassert slik, sa hun, og viste til likestillingsloven §8 A, der det presiseres at arbeidsgivere og ledelse i organisasjoner og institusjoner har ansvar for å hindre og forebygge. Hun mente dette også burde inn i Handlingsprogrammet, at LO skal arbeide for at seksuell trakassering ikke skal forekomme i arbeidslivet, organisasjonen eller samfunnslivet.

Vidar Stang, Fagforbundet, ville knytte noen kommentarer til energispørsmålene. På fylkeskonferansen i Telemark hadde man drøftet den fremtidige energipolitikken nylig. Man står overfor store utfordringer. I Norge har vi

fire viktige naturressurser, vi har fisk og vann som er forbybare ressurser, og vi har olje og gass. Eierskapet til norske vannkraftressurser angripes i dag fra to kanter. Vi har fått omdannelsen av statsforetak til aksjeselskaper i oktober 2004. Dette er antagelig bare første skritt på veien til en full privatisering. Vi har hjemfallsutvalgets innstilling som antagelig skal behandles av Stortinget i høst. I dag er situasjonen slik at de statlige energiverkene er evigvarende på statens hender, mens de private er gjenstand for hjemfall etter 60 år. Dette ble gjort for å sikre offentlig eierskap til naturressursene.

- ESA, EUs kontrollorgan, godtar ikke dette. Men her må vi være på vakt, ellers risikerer vi at Statkraft i morgen står fritt til å inngå allianser med utenlandske selskaper. Det kan til og med finne på å selge seg helt ut, slik at vi mister fullstendig kontrollen med energiforsyningen her i landet.

Partifelle Frank Thompson i Labour i England sa det slik om regjeringens privatisering av energisektoren: Her privatiserte man 60 % på seks år. Dette ga 30 % økte lederlønninger mens de ansatte mistet jobbene.

Dette er naturressurser som er hele folkets eiendom. Det er jo også paradoksalt at politikerne fratar seg selv styringsretten over disse ressursene. Dette er en bevisst politikk fra kapitalkreftene, som angriper selve arvesølvet vårt. Vi kan ikke godta at dette bare skal bestemmes av markedet. Vannkraften skal som før eies av fellesskapet. Vannkraft er en miljøvennlig og evigvarende ressurs. Blant annet gjennom dette stortingsvalget skal vi gjøre dette spørsmålet til en viktig sak. Gjennom et godt valg kan vi hindre dette og sikre hjemfallet til ressursene. Folk bør bli orientert om hva som er i ferd med å skje. Råderetten til vannkraftressursene må sikres gjennom nye konsesjonslover, sa Stang.

Liv S. Christiansen, Fellsforbundet, også ville også snakke om energi- og miljøspørsmål. Hun takket først Roar Flåthen for en fin innledning. Hun var glad for at han hadde lagt så stor vekt på industriens betydning, samtidig som han understreket hvor viktig det var med en offentlig forvaltning av energiressursene. Nærhet til energikildene kommer til å bli stadig viktigere i fremtiden. I dag ser vi at Kina baserer seg på import av gass og kull, men når det blir mer knapphet på disse ressursene, vil nærheten til energiressursene bli viktigere. Norge bør være i forkant av denne utviklingen. Vi må ta mål av oss til å være pådriverer for en fremtidsrettet energipolitikk. Dette er også et naturlig satsingsområde for Norge.

- Vi har vann, gass og olje. Vi er ledende på miljøteknologi og vi kan bli store innen fornybare energikilder. Vi er i front når det gjelder miljøteknologi. Vi vet at det er industrien som er selve bærebjelken for verdiskapningen i

Norge. Derfor mener også flere i miljøbevegelsen at mye av prosessindustrien bør bli i Norge fremfor at vi bare eksporterer gassen ut. Vi må sørge for skikkelige og langsiktige rammevilkår for industrien. Vi må stille miljøkrav som gjør industrien i stand til å konkurrere i et langsiktig kraftmarked. Vi må kunne bygge gasskraft med eller uten CO₂-håndtering. Det er etter min mening en sløsing med ressurser når vi bare selger ut råolje og gass og kjøper energi tilbake fra utlandet. Norge er i en situasjon hvor vi trenger mer energi. Mye kan også gjøres ved å modernisere og oppruste gamle vannkraftverk. Det kan gjøres med såkalt grønt sertifikat. Det er ingen tvil om at det er mye å hente ved en slik opprustning, sa hun.

Til slutt kom hun inn på en industribedrift på Sørumsand, del av et internasjonalt konsern, som nå skal nedlegges og flyttes til et lavkostland.

- Her er det snakk om nedleggelse av 200 arbeidsplasser. En gruppe av de ansatte arbeider for at de ansatte skal kunne overta bedriften, men det er langt fram. Bedriften er avhengig av et marked. Her må også vannverket opprustes og effektiviseres. Det er en stor skam at dette skjer. Energiverkene taper stadig mer kompetanse på nett og forsyning, noe som har ligget til grunn for konsesjonene. Jeg håper i det lengste at fornuften seirer og at man ikke bare legger vekt på sosialøkonomiske vurderinger. Det er galt at vannkraftlandet Norge skal sette seg i denne situasjonen, sa Christiansen.

Marianne Nilsen, Telemark, sa at de siste årene hadde privatiseringsspøkelset ridd som en mare over landet. Privatisering og konkurranseutsetting var blitt vanlige begreper i folks hverdag. Det kalles også modernisering av offentlig sektor. Man setter bort og ut renovasjon og omsorgsoppgaver, utdanning og andre offentlige tjenester. Dette stiller oss overfor svært sentrale spørsmål. Vi må spørre oss hvilken offentlig sektor vi ønsker, vi må spørre oss hvilket samfunn vi ønsker å bidra til. Ønsker vi oss ikke et rettferdig samfunn hvor ikke alt skal styres etter markedskreftene og folks lommebok? For oss må det dreie seg om vi skal leve etter våre idealer, som rettferdighet, likhet og solidaritet. Vi må slå ring om velferdsstaten og hindre at internasjonale konsern overtar styringer. Vi må stå imot markedskreftene og arbeide for økt økonomisk utjevning.

- Ved stortingsvalget i høst kan vi være med på å snu utviklingen. Vi står ved et veiskille. Hvis denne regjeringens politikk skal fortsette fire år til, vil det bli et dårligere samfunn. Vi må hindre en ytterligere privatisering ved dette stortingsvalget.

På New Zealand opplevde man, etter en privatisering, at velferdssamfunnet ble rasert på få år. Fattigdommen økte brutalt. Forskjellene mellom folk økte.

Denne kongressen må vise tydelig hvor den står i dette spørsmålet. Vi må være med på å legge føringer for utviklingen av velferdsstaten. Vi må fortelle politikerne hvor vi står. Det kan vi gjøre ved å stemme riktig 12. september. Vi må vinne det valget, sa hun.

Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag, trodde at et vedtak på denne kongressen kom til å bli et ekte historisk vedtak, og det gjaldt pensjonsspørsmålet. Det er på denne kongressen at det viktigste vedtaket vil bli fattet, sa Byrkjeflot som undetrasket betydningen av dagens folketrygdordning. Hvis folketrygden rakner, så rakner hele velferds modellen, da rakner alt. Egentlig så er vel situasjonen den at Gerd-Liv og Kjell alt har vunnet stortingsvalget. Det er bare ved å gjøre en feil at de kan tape valget. Det kan de gjøre ved at de roter seg bort, og det kan man risikere å gjøre i denne saken. Hva er forskjellen mellom Regjeringens opplegg og det som kommer fra LO ? Det er bare 4 milliarder kroner i sparte midler. Regjeringen går inn for å spare Folketrygd-fondet for 32 milliarder, LO sparer fondet for 28 milliarder. Man sier at man forsvaret det beste av besteårsregelen, men folkepensionsforslaget gjør at vi både kan tape valget og folketrygden – slik Siv Jensen håper.

- Hvorfor får vi ikke vite det reelle innholdet i sekretariatets innstilling? Hvorfor kan ikke Stein Reegård komme opp på talerstolen og fortelle oss hva folkepensionen innebærer i rene tall? Byrkjeflot hadde vært på Kjemisk sine landsmøter siden tidenes morgen, og han kunne ikke se at det var en bestemt alder som var passende å gå av på. Det var store forskjeller, bl.a. om man hadde jobbet skift eller ikke. Det står fast at gjennomsnittlig levealder øker mer enn forventet. Den øker med 8 måneder på 10 år. Dette innebærer at man må jobbe til 68-69-70 år for å få full opptjening. Tror dere at dette går? Kan dere se arbeidskollegene i øya etter å ha stemt for dette. For hva skjer ved 67-årsalderen? Skal folk jobbe i tre år til? Men hvis de da ikke får jobb, så mister de tusenvis av kroner. Og hva med AFP? Hvem skal ordne en allerede vanskelig finansiering hvis man skal kunne gå på AFP til 70 år, ikke bare til 67 år? Er dette mulig? Og er det realistisk? AFP har allerede et stort problem. Hvis man skal få en tredobling av utbetalingene samt et større antall AFP-pensjonister samtidig, hvordan skal det gå i hop.

Solbakken forsvarte flertallsinnstillingen og sa at man ville beholde det beste med besteårsregelen. Han mente nok at de i offentlig sektor ville kunne greie seg med tjenestepensjonen i tillegg, man hva med skiftarbeidere som må gå av når de er 50 år. Da hjelper det ikke om man får tillegg for attføring, utdanning, uførhet eller andre ting. Han vil tape mye på tapte skifttillegg og overtid.

Kari Hoset Ansnes, Hotell og Restaurant, sa at mange forbund hadde store utfordringer med rekruttering av medlemmer og tillitsvalgte. Dette gjaldt ikke minst innen hennes bransje. Men vi ser at flere og flere ser sammenhengen mellom organisering og arbeid. Stadig flere finner ut at det kan lønne seg å organiseres seg. Når folk skal organisere seg, vil de gjerne være sammen med folk de kan identifisere seg med, som har en del felles trekk med dem selv. For eksempel vil gjerne ungdommen at de skal være representert i styrende organer. Man hadde et ungdomsår i LO i 2003, og det hadde vært en god vitamininnspøyting.

- I dag er man kommet lenger i LO og jeg vil ikke ha noe nytt ungdomsår. Jeg vil at ungdommene skal være integrert i hele organisasjonen, ikke gjennom en egen ungdomsorganisasjon. Vi vil ikke stå på siden av LO, men i LO. Vi ønsker å stå sammen mot f. eks. etnisk diskriminering og trakassering. Vi mener at et medlemskap i LO er like naturlig som at man forsikrer hus, båt og bil. Hvorfor ikke også forsikre sine arbeidsforhold?

Hun innså at redaksjonskomiteen for handlingsprogrammet ikke hadde noen medlemmer under 30 år, men hun håpet at de var unge til sinns og hadde store forventninger til deres innstillinger.

Rolf Bersås, Rogaland, sa at man nå bl.a. drøftet fremtiden til «våre barn». Han syntes at Sekretariatet hadde kommet med en feil innstilling. Han ville selv støtte Østvolds innstilling og innlegg. Han skulle ønske at man kunne komme frem til et kompromiss hvor man beholdt besteårsregelen og hindret fremtidig kutt i folketrygden.

Når det gjaldt energi- og miljøspørsmålene, sa han at den nye energiloven var noe av det største politiske feilgrep som var foretatt av norske politikere. Eivind Reiten hadde også vært sentral i forarbeidet til denne loven. Det som skulle være et konkurransefortrinn for norsk industri, er overlatt til markedskreftene. Utarming av kraftmarkedet har egentlig skjedd over lang tid. Flere energiselskap setter ut alle oppgaver til andre og sier opp sine egne ansatte. Kompetanse forsvinner og vi får strømstanser som varer over lengre og lengre tid. Kapitalen overtar både nett og forsyning.

I Sverige hadde man en langvarig strømstans for 100.000 abonnenter. Der ble situasjonen etter hvert så uforutsigelig at saken måtte tas opp i Riksdagen. Også i Norge svekkes beredskapen. Sist ute er Agder energiverk, som har omgått det norske regelverket. LO må stanse denne utviklingen, sa Bersås.

Dirigenten sa at man nå skulle gå til lunsjpause, men først noen praktiske opplysninger:

- Ser man på resten av talerlisten, står vi foran en debatt over et tosifret antall timer. Vi skal etter lunsj komme tilbake til en skisse til løsning av dette problemet, sa hun, og minnet samtidig om at man skulle hente billetter til landsmøtefesten før kl. 13.00. Forslag måtte leveres inn. Og det aller viktigste: Spis godt, det skal holde utover en stund, sa dirigenten.

Møtet hevet kl. 13.00.

Ettermiddagsmøtet mandag

Prisutdeling

Møtet ble satt kl. 15.00 med *Kjell Bjørndalen* som dirigent og ble innledet med utdeling av LOs kulturpris for 2004 og LOs kunstnerpriser for 2004 og 2005.

LO-sekretær *Per Gunnar Olsen* fikk ordet og redegjorde for kriteriene for prisene som deles ut hvert 4. år på LO-kongressen, og i de mellomliggende år på representantskapet. Kulturprisen utdeles til personer eller institusjoner som gjennom sitt arbeid fremmer og skaper innsikt i arbeiderbevegelsens kultur. I kulturbegrepet er her inkludert idrettslig aktivitet.

Kunstnerprisen deles ut som en anerkjennelse til kunstnere som gjennom sitt talent og virke - forfattere, bildende kunstnere, teaterkunstnere, dansere o.a. - bidrar til å berike arbeiderbevegelsens kultur.

- I år skal vi dele ut to kunstnerpriser, en for 2004 og en for 2005, sa han, og introduserte først vinneren av kunstnerprisen for 2004:

KUNSTNERPRIS 2004

Prisvinneren er forfatter og er født på vår nasjonaldag 17. mai 1928 på Sør-Kvaløy i Sømna i Nordland, men er vokst opp i Brønnøysund på Helgeland. Knappt 15 år gammel ble han rammet av tuberkulose og tilbrakte de neste 11 årene ved tre ulike behandlingssteder.

Etter den langvarige sykdommen tok han examen artium som privatist i 1955 og deretter Elverum lærerskole. Han tok også grunnfag i engelsk ved Norges lærerhøgskole i Trondheim og folkeminnevitenskap ved Universitetet i Oslo. 1961-72 arbeidet han som lærer i realskole og ungdomsskole i Ålesund, Rendalen og Asker. 1975 var han engasjert ved Hålogaland Teater i forbindelse med stykket «Vor Ret vi tar». Siden 1991 har han vært statsstipendiat.

Som forfatter debuterte han i 1970 med diktsamlingen «Gagns menneske», et oppgjør med tendenser innen norsk skolevesen. Etter debuten har han skrittvis markert seg som en betydelig skjønnlitterær og faglitterær forfatter. Hans mangfoldige forfatterskap omfatter diktsamlinger, romaner, noveller, biografier, saksprosa samt en rekke tidsskriftsartikler.

Hans forfatterskap er uløselig forbundet med dramatiske hendelser i nordnorsk historie og 1900-tallets medisinske kulturarv. De rundt 30 skjønn- og faglitterære bøkene fra hans hånd henter tema og motiver fra nordnorsk arbeiderbevegelse, den annen verdenskrig og tuberkulosens herjinger blant unge nordmenn. Med sin sosiale profil, sine levende miljøskildringer og sin frodige fortellerkunst står han i tradisjonen fra Johan Falkberget, Aksel Sandemose, Ivar Lo-Johanson og Lars Berg.

Det litterære gjennombruddet kom i 1980 med den dokumentariske romanen «Sulis», med hovedmotiver fra rallar- og anleggsmiljø på Nordkalotten. Typisk for det rike persongalleriet i hans bøker er innslaget av markante kvinneskikkelser som Ellisif Wessel, Gitta Jønsson og Katrine Bugge. Mot slutten av 1980-årene begynte han å skrive bøker om den tabubelagte folkesykdommen tuberkulose.

LOs Kunstnerpris for 2004 går til forfatteren Dag Skogheim. Han får en sjekk på kr 25 000,- og et bilde av Jan Harr: «Daggry».

Per Gunnar Olsen kalte så fram prisvinneren. Og salen reiste seg til en langvarig applaus da Dag Skogheim kom fram ble overrakt prisen av LO-leder *Gerd-Liv Valla*.

Dag Skogheim takket for prisen i vakre, velvalgte ord og så det som tegn på at hans arbeid har betydning utover hans egne ambisjoner og at LOs kunstnerpris var et symbol for fellesskap. – Helleristninger, grottemalerier og tuse-ner år framover til gruvearbeiderens drømmer gjennom slagene fra meise-len – arbeidere og kunstnere i felleskulturen. Drømmen, visjonen som fører seg til hverdagens arbeid. Tid kan aldri kjøpes tilbake, men fortellingen om våre liv må være som lyse vårnetter – livets fargelegging til våre skjebner til stjernene til slutt tennes over vårt fotspor på verdens store hav.

Langvarig applaus fulgte også takketalen.

Per Gunnar Olsen sa at kunstnerprisen for 2005 også gikk til en forfatter. Han refererte innstillingen:

KUNSTNERPRIS 2005

Også denne prisvinneren er forfatter, denne gang en kvinne født 4. april 1923 i Skien.

Etter oppvekst i Skien flyttet hun til Oslo i 1941. Hun utdannet seg til debattstenograf, tok kurs i språk og markedsføring og arbeidet noen år som

sekretær, bl.a. i Braathens Safe. I de neste 25 årene arbeidet hun innen reklame og markedsføring, bl.a. som tekstforfatter og kreativ leder, til hun gikk over til å skrive på heltid.

Hun debuterte heller stillferdig med novellesamlingen «Om kvinner» i 1971, som skildrer kvinner i alle aldre og fra alle lag i samfunnet. I novellesamlingen «Men mannen ler», tar hun et oppgjør med den alvorlige feminismen og innfører humor som våpen i kvinnesaken. Hennes første roman, «Det var en gang en sommer», skildrer en ung kvinnes bevisstgjøring og modning i forhold til mannen og omverdenen. Gjennombruddet kom i 1978 med «Damenes vals», en roman om kvinners kjærlighet, plikt og ansvar som blir deres omsorgsskjebne. Det er mye dramatisk nerve i hennes forfatterskap, men også vidd og satire er hennes våpen.

Mange av temaene som ble satt på dagsorden i 1970-årene, som for eksempel vold mot kvinner og synet på omsorg, er fremdeles like aktuelle. Slik sett er hennes bøker langt mer enn samtidsbilder. Gjennom sitt forfatterskap har hun i betydelig grad bidratt til bevisstgjøring omkring hersketeknikker, samfunnsstruktur og kjønnsroller – og sammenhengen mellom dem. Romanen «Du kan da ikke bare gå» er dramatisert for teater og fjernsyn både i Norge og i utlandet. Hun har markert seg aktiv som en engasjert og samfunnskritisk debattant, foredragsholder og bidragsyter av en lang rekke petiter, kronikker, artikler og kåserier i aviser, tidsskrifter og radio.

LOs Kunstnerpris for 2005 går til forfatteren *Margareth Johansen*. Også hun får en sjekk på kr 25 000,- og et bilde av Eva Langaas: «Ut mot havet II».

Langvarig stående applaus fulgte prisutdelingen, som ble foretatt av LO-lederen.

KULTURPRIS 2004

- Vår fremragende trompetist, Ole Edvard Antonsen, har nettopp gitt oss et synlig og hørbart bevis på hva vår neste prisvinner har litt av æren for. Ole Edvard Antonsens «læremester» er nemlig vår neste prisvinner. Også denne prisvinneren er «godt voksen» og feiret nylig sin 80-årsdag, noe som ble markert med et stort arrangement «til ære for ham» i Lillestrøm kirke 30. april.

Han er født 04.05.1925, og har vært medlem i Musikernes fellesorganisasjon (tidligere Oslo Musikerforening/Norsk Musikerforbund) siden 1.11.1960. Han er oppvokst i Fetsund i Akershus, og har bodd der siden.

Han var tilsatt som trompetist i Forsvarets Stabsmusikkorps fra 1947 til 1963, da han ble tilsatt som solotrompetist i Filharmonisk Selskaps Orkester (nå Oslo-Filharmonien). Samtidig ga han privatundervisning til et utall unge talenter, og ble engasjert på deltid av Norges Musikkhøgskole da denne ble etablert i 1973. Han ble senere tilsatt på heltid som professor i trompetspill, og underviste ved Musikkhøgskolen til han trakk seg tilbake i 1991.

Etter mye motbør startet han, sammen med de nå døde musiker- og pedagogkollegene Karsten Andersen og Leif Jørgensen, i 1973 opp prosjektet Ungdomssymfonikerne. Dette årlige orkesterkurset for unge musikk talenter har siden starten hatt en helt uvurderlig betydning for kvalitetsnivået blant unge norske orkestermusikere, og vår prisvinner forble en krumtapp i prosjektet helt fram til 1990. Det er neppe å ta for sterkt i å si at han er en av de aller mest sentrale aktørene i utviklingen av norske musikertalenter fra 1960-tallet og fram til 1990-tallet.

Vår prisvinner er en allsidig herremann og han begrenset seg ikke bare til musikken. I 1985 tok han initiativet til å redde kulturskatten Fetsund Lenser. Han startet Lenseminne-foreningen, og lyktes mot alle odds å redde det arbeiderkulturminnet som nå er lensemuseum. For å gi et lite inntrykk av hva dette nå er blitt til, gjengis følgende fra Lensemuseets egen informasjon: *«Fetsund Lenser er et av ti nasjonale teknisk industrielle kulturminner, og kanskje det best bevarte vassdragskulturminnet i Norge. Vi er videre Norges eneste gjenværende anlegg for bunting og sortering av tømmer. Anlegget ble fredet i 1985, og fløtingsmuseet/kulturminnet åpnet for publikum i 1990. Vårt område ligger både i vann og på land og omfatter eksisterende lenseanlegg, 7 slepebåter, 25 robåter, flytende hvilebrakker og 24 bygninger hvorav 20 er fredet.»*

For sitt arbeid med å bevare lensene i Fetsund, ble han hedret med Akershus fylkes kulturpris allerede i 1990.

LOs Kulturpris for 2004 går til Harry Kvebæk. Også han får en sjekk på kr 25 000,- og et bilde av Jøran Flo: *«Lysning»*

Langvarig stående applaus fulgte prisutdelingen, som ble foretatt av LO-lederen.

Harry Kvebæk takket for prisen og sa at han hadde blitt meget forundret da han for noen uker siden fikk vite om kulturprisen. Jeg er akkurat fylt 80 år og trodde vel jeg var for gammel til å få noen hederspriser lenger.

- Jeg trodde ikke det var sant. Men hjertelig takk. Det sto i avisa nylig at jeg aldri glemte mine røtter, og det er sant. Jeg bor fortsatt på Fetsund, og det er vel også grunnen til at jeg gikk i gang med arbeidet med å redde lensene på Fetsund.

Jeg er jo musiker, men jobbet på sagbruket i Fetsund fra jeg var 14 år. Da var det opp klokka halv sju og ned på jobben sju – eller litt over sju. Jeg håpet helst å få jobbe sammen med faren min, som var tømmer-sorterer på vannet, men det hendte at jeg havnet på flisgølv, den farligste plassen på hele bedriften. Så var det også slik at jeg hadde fått en trompet i fødselsdagsgave, og det hendte at jeg spilte litt på jobben. Hjemme på arbeiderboligen var det så tynne vegger at der var det ikke snakk om å kunne øve i det hele tatt. Ja, jeg kunne fortalt mye om den tida, men det er det vel ikke tid til. Hjertelig takk alle sammen. Her var det veldig fint, omtrent som i gamle aulaen, sa Kvebæk.

Langvarig applaus fulgte også takketalen.

LO-leder *Gerd-Liv Valla* overrakte blomster til trompetisten *Ole Edvard Antonsen* på vegne av kongressen, og sa at man i LO var blitt veldig glad da han sa ja til å spille her i forbindelse med at hans gamle lærer skulle få sin hederspris. Det var ikke mer å si – dette hadde vært så vakkert at kongressen sikkert godt kunne ha sittet og lyttet resten av dagen, selv om det var pensjonen som skulle diskuteres.

Så var det pianisten, som het *Atle Hatløytnun*, som hadde gjort en veldig god jobb som akkompagnatør for Antonsen. Det var ikke helt etter programmet, men det var blitt litt blomster til overs, så dermed fikk også han sin bukett, samt stor applaus fra forsamlingen.

De to spilte under hele prisutdelingen flere numre til kjempestore applaus.

Dirigenten tok delegatene raskt tilbake til hverdagen. En permisjonssøknad ble innvilget. Det kunne fort bli en lang dags ferd mot natt – 133 talere gjengsto på talerlista første gang, pluss 13 andre gang, og det var ennå ikke satt strek. Men det ville snart bli gjort, så de som ville tegne seg, måtte gjøre det raskt. Det gjaldt også for innlevering av forslag. Det ville også bli gjort noe med taletida, varslet dirigenten.

En mengde forslag er levert inn. Disse blir skrevet inn fortløpende, mangfoldiggjøres og legges ut på delegatenes bord. Skulle noen savne sitt forslag, ville dirigenten være behjelpelig med å få det til rette, for å si det slik. I denne behandlingsmåten ligger at en skal slippe å lese opp alle forslagene fra dirigentbordet. Det var dessuten innlevert et forslag fra fylkeskonferansen i Oppland som av tekniske årsaker ikke var kommet med i det trykte heftet. Dette ville også bli overlevert komiteen sammen med de andre.

Kongressen sluttet seg til denne framgangsmåten.

Dirigenten viste til talerlisten med 149 inntegnede. 13 hadde bedt om ordet til 2. gangs innlegg. – Må jeg lese opp alle navnene? spurte han. Kongressen lot ham få slippe det.

Så var spørsmålet om noe nå ville lever «be om **ordet-lapp**» eller levere forslag. Bare Terje Skog varslet at han var i gang med å skrive et forslag.

Kjell Finvåg, Fellesforbundet, fikk ordet til forretningsordenen. Han ventet på at dirigenten satte ned taletiden til 3 minutter allerede nå, slik at han og de andre langt nede på lista slapp å nøye seg med 1 minutt.

- Det kommer nå, sa dirigenten, og foreslo taletiden nedsatt til 3 minutter for første innlegg og 2 minutter for andre innlegg. Dessuten strek med de inntegnede talere.

Det ble vedtatt.

Dirigenten hadde en påminnelse til dem som ennå ikke hadde hentet adgangstegn til kongressfesten. Dessuten:

- Det er ikke mulig ennå å ha noen oversikt over hvor lang tid debatten vil ta, men den som står på talerlista og ikke er i salen når hans eller hennes tur kommer, blir automatisk strøket.

Med det var det klart for å sette debatten i gang igjen.

Handlingsprogrammet - Debatten fortsetter.

Morten Larsen, Fellesforbundet, minnet om situasjonen i dag, at personer som ikke lenger er i arbeid kan bli minstepensjonister. Men han synets sekretariatets flertallsforslag var bra, bortsett fra at de som ufrivillig er ute av arbeidslivet, mister pensjon.

«**Gjennomsnitt**» betyr litt varmt på den ene sida, litt kaldt på den andre. Men det er enkelte som har det godt og varmt hele tida, mens andre bare har det kaldt.

Han var i mot delingstall og undret seg på hvem som hadde fått gjennomslag for det i sekretariatet. Mindre pensjon, kortere liv. - Vi må få muligheter til en bedre pensjonsordning enn i dag, enten før eller etter valget.

Eldar Myhre, Rogaland, ville ikke bli med på noen tallknusing. Pensjons-spørsmålet dreier seg ikke om tall, det dreier seg om politikk. Ett spørsmål er om vi skal godta en høyere pensjonsalder.

– Hele min periode i fagbevegelsen har vi vært opptatt av å få senket pensjonsalderen, for vi synes det er rimelig at slitere etter et langt arbeidsliv

skal få noen gode år på slutten av livet. Og så er noen bekymret for økende levealder. Ja, undersøkelser viser at levealderen er økt, men hvem lever lengst? Jo det er prester og advokater og lignende yrkesgrupper. Kortest levealder? Jo, det har matroser, renholdere, forskalingsnekkere osv. Han støttet forslaget om nei til delingstall og indeksering.

Jarle Molde, Forbundet for ledelse og teknikk, ville ikke snakke om pensjon, men om industriens kår i Norge. Han var glad for at LO-lederen i sin åpningstale hadde tatt opp kritikken mot Eivind Reiten og Hydro for at man ikke ville investere mer penger i Høyanger.

- Det blir vanskelig å hente inn igjen ting som er flagget ut. Jeg kommer fra Høyanger og vil understreke hvor viktig det er med ringvirkningene fra industrien i distriktene. Norge er rik på naturressurser, vi nordmenn er kreative og har et høyt utdanningsnivå. Vi ønsker en industri som er preget av høy teknologi, store investeringer, produktutvikling og markedsføring. Vi ønsker mest mulig videreforedling i Norge. Den kraftintensive industrien må få konkurransemessige vilkår.

Vi er også for leteboring i Barentshavet og bygging av de gasskraftverkene som allerede har fått konsesjon. Jeg ønsker også bygging av ytterligere gasskraftverk. Jeg er for at vi utnytter vår spisskompetanse innen maritime tjenester og oljeteknologi. Vi må ha en industri som er fremtidsrettet og omstillingsvennlig. Vi trenger en næringspolitikk som er langsiktig og helhetlig.

Så tilbake til Årdal og Høyanger. Stå på videre Gerd-Liv! Sammen skal vi kunne slå ned Reiten og hans folk, som er i ferd med å ødelegge industrisamfunnene i Sogn. Vi ønsker en aktiv næringspolitikk og en samhandling mellom privat og offentlig virksomhet. Tapet av industriarbeidsplassene vil svekke hele velferdsstaten, sa Molde.

Ivar Agnalt, Norsk Arbeidsmandsforbund, pekte også på at Norge har enestående ressurser, med rik tilgang på energiresurser i form av vannkraft – og av den grunn bør være selvforsynt med elektrisitet.

- Vannkraft er ren og vel egentlig svært lite forurensende. Det er et viktig poeng i dag. Oppgradering av gamle linjenett, kraftstasjoner og damanlegg, vil øke el-produksjonen gjennom bedre utnyttelse av vannkraftressursene. Ved modernisering av eksisterende anlegg, til en langt rimeligere kostnad enn utbygging av nye, kan vi dermed verne vassdrag som står i overhengende fare for å bli utbygd – og heller la disse fortsatt forbli en naturperle som turistnæringen kan satse på.

Energiforsyningen er blant en av samfunnets viktigste infrastrukturer - og

den skal være underlagt offentlig kontroll og eierskap.

Den nasjonale eiendom som vannkrafta er, de disposisjoner som kraftforsyningen foretar, må forutsette at det er de rette personer som stilles til ansvar – det vil si: de folkevalgte!

Elektrisitet til husholdninger, kraftkrevende industri og næringsliv, skal distribueres i Norge av statlig eierskap og ikke av private eller utenlandske interessenter

Synøve Bergan, Hotell og Restaurant, og *Helen Godhavn*, Handel og Kontor, holdt sitt innlegg sammen, og hovedinnholdet var å rette kongressens oppmerksomhet mot servicenæringens betydning.

- Når primærnæringene er nedlagt og sekundærnæringene utflagga, er det snart bare tertiærnæringen igjen. Det er på tide at LO setter fokus på disse yrkene, det kan da ikke være slik at det er en problemsektor. Vi trenger en LO-ledelse som støtter oss.

Det ble knapt med tida, men de fikk med at hovedsaken var at de ba om støtte til forslaget som var innlevert om nytt boblepunkt, og de sluttet med at de håpet neste LO-kongress ville ha annen form, farge og innhold.

Terje Valskår, Norsk Kjemisk, sa at kongressen er LOs viktigste politiske redskap, den snekrer den samfunnspolitiske plattformen. Pensjonsdebatten er viktig, men vi har også andre utfordringer. 8 200 industriarbeidsplasser forsvant i fjor, det er 3 prosent nedgang. Vi har nå lavest andel industrisys-selsetting i Europa, etter Luxemburg.

Framtidens pensjoner skal finansieres, også etter at olje- og gassalderen er over. Om reduksjonen av industriarbeidsplassene fortsetter, kunne dagens pensjonsdebatt bli bare krusninger i forhold til den debatten som må føres i framtida.

- Vi må ta ressursene våre i bruk – og vi har de beste forutsetningene i Europa. Det er avgjørende å ha en god industripolitikk, og da må vi bli kvitt den industrifiendtlige regjeringen vi nå har. Offentlig sektor og industrien er gjensidig avhengige av hverandre.

Jeg sier ikke at pensjonsspørsmålet ikke er viktig, men vi må ikke bare snakke om pensjon. Vi må fyre av startskuddet for en ny industripolitikk – vi skal finansiere velferden også etter oljealderen, sa han, og viste til slutt til forslag Kjemisk har lagt fram om dette til kapittel 1 i handlingsplanen.

Hans Chr. Gabrielsen, Fellesforbundet, ville snakke om EØS-avtalen, som er omtalt på s. 20 i handlingsplanen. Det står at den sikrer norsk næringsliv lik konkurranse i forhold til næringslivet i EU. Dette er i beste fall blind op-

timisme. Vi ser utfordringene oppdrettsnæringen står overfor, og vi ser de problemer norsk stålindustri møter i konflikten mellom USA og EU. Han så for sin del gjerne en annen tilknytningsform for Norge til EU, men i og med at det er EØS-avtalen som er det formelle grunnlaget, gikk han inn for at den må styrkes. Han viste til tidligere innlevert forslag om dette. Han var for øvrig uenig med Kleiv Fiskvik og Arne Byrkjeflot, som i går hadde avvist en rapport om EØS-avtalen til fordel for Nei til EUs rapport om det samme, som skulle være så mye bedre.

Eli Ljunggren, sekretariatet, sa at innen Hotell og Restaurant er mange pensjonister når de er 45 år. Hun gikk ut fra at hun ikke fikk kongressen med seg på en slik pensjonsalder, men dette er den virkeligheten de opplever. Mange unge kvinner i 30-årene kommer til henne og ber om hjelp. Det gjør et sterkt inntrykk. Det er lavlønnskampen som er viktigst for oss, lønna er på 81 prosent av industriens gjennomsnitt.

- Også i vårt forbund er vi sterkt opptatt av pensjonsspørsmålet, og de samme sakene som er hovedstridsspørsmålene her på kongressen. Vi fattet vårt vedtak i januar, før LO kom på banen ned Folkepensjonen. Forslaget fra sekretariatet bærer mye godt i seg, de medlemmene jeg representerer kommer styrket ut. Selvsagt er det svakheter, men viktigst for oss er at LO samlet kommer på banen med et forslag som er bedre enn det som er.

Erik Hagen, Oslo sa at man var under et strekt press i varehandelen. Man hadde nylig fått presentert et prosjekt av arbeidsgiveren, hvor NHO var med på å finansiere en dokumentasjon av grunnlaget for attføring for 45-åringer i industrien og varehandelen.

- Dette er vårt bakteppe. I denne situasjonen er det håpløst når LO i realiteten vil inngå et kompromiss med Høyre i pensjonssaken. Vi kan ikke komme tilbake på våre arbeidsplasser og si at man må forlenge opptjeningstiden for folketrygden. Vi er for en ny regjering, men da må også en ny regjering stå for en ny politikk. Ellers har det ingen betydning hva slags regjering man har. Vi ønsker oss en bra pensjonsavtale, og det håper jeg at vi sammen skal kunne finne frem til her på kongressen, sa Hagen.

Siv Karin Kjølmoen, FO, sa at pensjonsspørsmålene var viktige, og hvis man ville vite hvor hun sto, så var hun for Østvolds forslag. Hun ville imidlertid komme inn på de vanskelige arbeidsforholdene mange i helse- og omsorgssektoren arbeider under.

- Jeg vil fokusere på våre arbeidsvilkår, bl.a. fordi Arbeidstilsynet har påpekt en rekke tvilsomme faktorer. Vi arbeider under for stort tidspress, vi er utsatt for vold og trusler – særlig fra pårørende, og vi har vanskelig økonomi.

Det er trasi g å jobbe under slike forhold, men mange trives faktisk i jobben. Det er kanskje før de utsettes for kritikk og kjeft av pårørende, f. eks. ved hjemmebesøk, men man må jo be pårørende henvende seg til arbeidsgiverne. Det er de som legger tidspresset på omsorgspersonene. Vi har fått i gang et prosjekt om hjemmebaserte tjenester, men vi ønsker mer forskning på dette feltet og ønsker at LO støtter oss i dette arbeidet. Vi må få til flere prosjekter for å kunne få gehør for å redusere påkjenningene. Det viser seg at påkjenningene over tid kan føre til at man en dag våkner med kvalme. Da har man fått nok av påkjenningene.

Stein Aamdal, Fellsforbundet, sa at folk flest gjerne vil ha litt helse igjen når de møter pensjonsalderen, men slik er det dessverre ikke alltid. Hvis folk nå skal tvinges til å jobbe enda lenger enn før, vil dette bli enda vanskeligere. Den pensjonsmodellen LO legger opp til, betyr jo at folk må jobbe lenger. Ved Aker/Verdal hadde man ført statistikk siden 1983 over hvor gamle folk var når de gikk av med pensjon eller annen ytelse. Det viser seg at hele 80 % av de ansatte går ut av arbeidsklivet før der er 67 år. 10 % tar AFP mens 10 % ikke når 67 år. Slik ser virkeligheten ut. Dette er ikke bare tilfelle i industrien, det samme gjelder i andre bransjer hvor det er fysiske belastninger, helse og omsorg, transport og hotell- og restaurant.

- Jeg synes ikke vi skal godta alle kuttene i folketrygden. Jeg mener at den neste generasjonen ikke skal ta ut alt av verdiskapning før pensjonsalderen. Hvis man gjennomførte en økning av trygdeavgiften på 1 % hvert tiende år, skulle det være tilstrekkelig til å dekke kostnadene. Trusselen om delingstall har ført til at forsikringsbransjen allerede er i alarmberedskap for å dekke folks pensjonsbehov.

Britt As, Fagforbundet, tok opp og fremmet på nytt forbundets forslag 774. Forslaget, som var avvist av sekretariatet, var følgende: *Uttrykket velferdssamfunnet byttes ut med begrepet velferdsstaten i kapittelet «Vern om velferden».*

Begrunnelse:

- Kapittelet «Vern om velferden» omhandler velferdsordninger som til sammen utgjør sentrale bærebjelker i velferdsstaten. Dette kommer klart fram i veivalgene under samme kapittel. Etter vår oppfatning blir uttrykket velferdssamfunnet misvisende, og direkte feil å bruke i denne sammenheng. Våre motstandere bruker bevisst, og helt gjennomført, betegnelsen velferdssamfunnet i sin retorikk og omtale av velferdssystemet vårt. Når vi i vårt handlingsprogram bruker velferdssamfunnbegrepet, bidrar vi sjøl til å utydeliggjøre og viske ut skillet mellom de rettigheter og den trygghet vi har opparbeidet gjennom velferdsstatsoppbyggingen og det generelle velferdssamfunnet vi lever i.

Velferdsstaten er summen av de velferdsordninger arbeiderbevegelsen har framkjempet gjennom ett århundre – velferdssamfunnet er en konsekvens av den generelle velstandsutvikling i vårt moderne samfunn.

I «Vern om velferden» er det velferdsstaten som er tema, og begrepet velferdssamfunnet må derfor erstattes med velferdsstaten i teksten.

Hun viste til tillitsvalgt i Fagforbundet Tromsbuss, og sa at begrepet velferdsstaten plasserer ansvaret der det hører hjemme. Velferd for *alle* der staten har ansvaret.

- Tydelighet i politikken vil være viktig når vi nå skal bidra til en ny kurs for Norge. Denne tydeligheten må gjenspeiles i de arbeidsverktøy våre tillitsvalgte skal bruke som rettesnor i neste periode, sa hun, og oppfordret LO-kongressen til å støtte forslaget..

Nils E. Killi, Norsk Grafisk Forbund, sa at pensjon er vanskelig.

- Det er helt avgjørende at vårt vedtak vil bli oppfattet av medlemmene som et godt vedtak, som ikke er et opplegg for forringelse av pensjonene. Tjenestepensjoner i privat sektor - ytelsesbaserte ordninger er under press. Dette forsterkes. Sekretariatets forslag pkt. 5 må endres. Vårt forslag 1269, to siste kulepunkter, må innarbeides, sa Killi.

Han sa videre at utlandet er verdens største land og at det som skjedde gjennom internasjonalt samarbeid kanskje var viktigere enn kongresser og seminarer. I Grafisk industri merker vi et vedtak i Sverige dagen etter. I dag kjemper våre kolleger i Grafisk i Tyskland for sine arbeidsplasser. De er truet med 30 % lønnskutt

Størk Hansen, Oppland, var også nødt til å si litt om pensjon. Pensjonskommisjonen ble i sin tid nedsatt for å redusere pensjonene. Alle forslag som er kommet etterpå, er sminkede versjoner.

Men det var spørsmålet om finansiering han mest ville snakke om. Hvordan finansiere fremtidige pensjoner.

Han tok opp forslag om at LO skal arbeide for å sikre rammebetingelser for utnyttelse av vår biomasse. – Vi har hele tiden vært opptatt av utnyttelse av våre naturressurser. Billig energi har vært en forutsetning for oppbygging av norsk industri. Nå har vi mye skau som en viktig ressurs - skog og bioenergi er naturressurser som kan utnyttes og gi mange nye arbeidsplasser.

Hans Petter Pettersen, Østfold, viste til forslag om at LO skal arbeide for statlige overføringer og tilskudd til regional industriutvikling. Det er snakk om å ivareta eksisterende industri og utvikle ny.

Thor Solheim, Fellesorganisasjonen, mente pensjonssaken ville bli stående igjen som den viktigste saken fra denne kongressen. Klasseforskjellen i landet er økende, da øker også forskjellen i levealder. Om gjennomsnittsalderen øker for universitetslektorer, blir den ikke høyere for drosjesjåfører. Rik og frisk er det beste.

Han viste ellers til at besteårsregelen – 20 års regelen - har slått positivt ut for kvinner og gladnyheten er da at antall minstepensjoner er gått ned.

Reidar Tjøstheim, Fagforbundet, viste til pensjonskomiteens holdning, at den nåværende pensjonsordningen ikke er bærekraftig. Men det er liten reell sammenheng mellom yrkesaktivitet og pensjon når det stadig kuttes ned på stillinger, og en rekke stillinger gjøres om til deltid. Landet har en betydelig arbeidsstyrke ledig og klar til å gjøre en jobb. Men det er ikke avgjørende for pensjonen. Vi må få et system både for dem som vil arbeide lenge og for arbeidstakere i belastende yrker som har behov for å slutte tidligere. Alle skal ha en anstendig pensjon til å leve av og ingen ordning må svekkes. Folketrygden må fortsatt være bærebjelken, den offentlige bruttogarantien må sikre tryggt pensjon, ved siden av tjenstepensjon til alle.

Trude Tinland Johansen, Norsk Grafisk Forbund, konstaterte at mye var sagt om pensjon, og hun ville også si litt. Hun var ikke enig i at pensjonsspørsmålet skulle utsettes, det er nå kampen står.

Selv om vi kanskje får en rød-grønn regjering til høsten, vil et vedtak av den nåværende regjeringens forslag bli vanskelig å reversere. Hun trakk fram noen punkter : Ikke rør AFP. Tjenstepensjon til alle – og viktigst : styrk folketrygden.

- Men da kan vi ikke godta flertallsinnstillingen fra sekretariatet, selv om det er mye bra i den, mente hun. Og videre: Bevar besteårsregelen. Nei til delingstall og indeksering. Vi kan ikke godta noen svekkelse av folkepensjonen.

Roy Gyberg, Fagforbundet, slo fast at menneskene i dette landet trenger en sterk offentlig sektor. Offentlig sektor er mer effektiv og bruker mindre administrativt personale enn privat sektor, noe som framgår av arbeidsmarkedsundersøkelsen til Statistisk Sentralbyrå. Det er naturlig at det er slik – de private bedriftene må drive salg og markedsføring. Men det mest bekymringsfulle er at andel ledere og administrativt personell øker også i offentlig sektor, tross i klare politiske målsettinger om å flytte ressursene over til tjenesteyting.

Han var overbevist om at den såkalte moderniseringen av offentlig sektor, med fenomener som innsatsbasert finansiering, konkurranseutsetting, internfakturering, kundeorientering var årsak til byråkratisering i sektoren.

Han pleide for sin del å kalle både Meyer og Solberg for de store byråkratiseringsministrene. En virkelig modernisering av offentlig sektor kan bare skje gjennom medvirkning fra de ansattes side, slik modellkommuneforsøket som Fagforbundet deltar i, har vist.

Sissel Karlsen, Oslo, viste til at LO vil fjerne alle atomvåpen, og minnet om at da Mordechai Vanunu gjennom en modig handling avslørte Israels hemmelige atomvåpen, fikk han 18 års fengsel. Hele verden har protestert mot dette. Han er løslatt fra fengsel, men sitter i husarrest. Vanunu har bedt om å få komme til Norge, men myndighetene har avvist dette med henvisning til at han ikke er i Norge når han søker. Det er ikke så lett for en person som sitter i husarrest i hjemlandet. Hun viste til at hun hadde levert inn "en snutt" med forslag om at LO ønsker Vanunu velkommen til Norge og får rett til å bosette seg her.

Helge Sporsheim, Fagforbundet, ville snakke om ledernes lønns- og arbeidsvilkår:

- I fjor sikret topplederne seg en lønnsøkning på hele 12,3 prosent. I mange tilfeller utgjør dette en lønnsøkning som er det dobbelte av det mange av våre medlemmer har i årslønn.

Konsernsjefen i Wilhelm Wilhelmsen fikk en lønnsøkning på 679 000 i 2004, da er lønna hans oppe i over 3,5 millioner.

Toppsjefen i Schibsted fikk 430 000 mer i lønn, bonus og honorarer i 2004, enn året før. Det vil si at han hadde nesten 3,4 millioner å leve for i fjor. Gerd-Liv har vært inne på Hydrosjef Reiten som har tjent 27 millioner på fire år.

Men en annen Hydrotopp, som også gjorde det godt i fjor, var Yarasjef Thorleif Enger. Han hadde en ordinær årslønn på 3.750.000, han fikk 900 000 for tre måneder i Hydro og 2.850 000 kroner for ni måneders arbeid i Yara. I tillegg fikk han verdiskapningsbonus fra Hydro på hele 6,2 millioner, børsnoteringsbonus fra Yara på 3 millioner + litt annet småtteri. Til sammen blir det den nette sum av 15 millioner for sin innsats i Hydro og Yara. Og jeg vil presisere at dette ikke var fordelt på fire år – nei, det var 15 millioner for innsatsen i 2004.

Det er uakseptabelt at topplederne har slike lønnsavtaler, samtidig som vi andre blir bedt om å vise moderasjon. Det må rett og slett bli slutt på disse enorme utbetalingene til toppledere - både i privat og offentlig eide virksomheter.

Fagforbundet har forslag til en klarere formulering om dette i handlingsprogrammet.

Atle Tranøy, Fellesforbundet, sa at vi må skape for å dele, og næringspolitikken må være viktig også for denne kongressen. Har vi økonomien, er det politiske prinsipper og verdivalg det handler om i pensjonssaken. Vi ser på velferdsordningene som den fremste kvaliteten ved vårt samfunn, og da bør LO basere seg på viljen til å opprettholde disse.

Den såkalte personlige friheten til å velge sjøl, er den andre sidens alternativ – den typen valg er ikke våre. Han gikk imot privatisering og individualisering av pensjonsansvaret. Store kostnader følger med dette, og det er ikke ønskelig å øke forskjellene mellom yrkesaktive og pensjonister. Levealder er ikke likt fordelt sosialt, det er ikke våre grupper som bidrar mest til å trekke opp levealderen.

Britt Pedersen, Akershus, viste til forslag 777 fra Akershus, der en foreslår konsekvent å endre begrepet velferdssamfunn til velferdsstat. Dette betyr offentlig eie, drift og styring, og ikke høyresidas velferdssamfunn, der det er likegyldig om et sykehus er privat eller offentlig eid.

Det såkalte OPS (Offentlig Privat Samarbeid) er det verste. Hun nevnte et eksempel fra Akershus, der to kommuner hadde latt en privat entreprenør bygge ut et sykehjem, og de to kommunene skulle leie det tilbake i 30 år. Det viste seg at de tapte 100 millioner kroner på dette – og regninga går til kommunens innbyggere.

Frode Lagset, Fagforbundet, sa at fagbevegelsen allerede på 1800-tallet hadde innsett at ikke alt gikk gjennom forhandlinger og tariffavtaler. Arbeidsfolk trengte et politisk parti, og DNA ble dannet. I dag preges samfunnet av markedsliberalisering, en ønsket utvikling av regjeringen. Alliansebygging er viktigere enn noensinne. Samfunnsutviklinga er på mange måter satt i revers, ressursene omfordes etter det omvendte Robin Hood-prinsipp – fra de fattige til de rike.

- LO må være opptatt av fagligpolitisk samarbeid og alliansebygging. Vi må synliggjøre samarbeid med andre hovedorganisasjoner når det er nødvendig. Vi må bygge allianser med alle partier og samfunnsmessige organisasjoner og bevegelser der allierte er å finne. Handlingsprogrammet må få et eget kapittel om alliansebygging, mente han, og viste til Fagforbundets forslag 986 om dette.

Atle Reidar Sandnes, Fellesforbundet, sa at i politikk og i forhandlinger er kompromiss nødvendig, vi kan ikke få alt 100 prosent som vi vil. Dette gjelder også for pensjonen, der han mente at sekretariatets innstilling er det

beste vi kan oppnå. Vi får tjenestepensjon for alle, beholder AFP, dette er viktig. Det er også viktig at LO og venstresida får ei hånd på rattet, og ikke setter seg på sidelinja. Han var redd for at tjenestepensjonen og AFP kunne ryke om de ikke fikk til et kompromiss. Alle store velferdsordninger i Norge er kommet til ved kompromiss i Stortinget. Vi må også denne gangen få til noe som står seg over tid.

Jan Henrik Larsen, Hordaland fylke, viste til at handlingsprogrammet pkt. 3 innehar en rekke punkter mot sosial dumping, for å lykkes i kampen for like vilkår for alle arbeidere. Høyresida har kommet sterkt på banen i det siste om dette, de anklager oss for å skape innvandrerfiendtlighet og murer mellom oss og våre nye venner fra Øst-Europa. Dette er sludder. Det er de markedsliberalistiske holdningene til høyresida som er problemet. Vår kamp for like vilkår for alle, bidrar til å redusere konfliktnivået – og på det området har høyresida mye å svare for både i Norge og ellers i verden.

Tross all innsats, er det behov for flere ressurser, og han foreslo et nytt kulepunkt om at det innføres et nytt ombud etter mønster fra de regionale verneombudene, for å arbeide mot sosial dumping.. Vi kan godt gjøre jobben, mens arbeidsgiverne betaler, det er en ordning vi er komfortable med.

Jorge Alex Dahl, Fellesforbundet, sa at LO stiller i en egen liga når det gjelder det internasjonale arbeidet, det var dette han satte aller mest pris på. Men det er for lite forankret lokalt. Vi har gjester fra land som Colombia, Zimbabwe og Palestina her. I mange land er det forbundet med livsfare å drive faglig arbeid.

Han viste til det generalsekretæren fra Sør-Afrika hadde sagt i kongressen. Det var bare Sverige og Norge som brukte nesten 1 % av BNP til utviklingshjelp, og det er bare 3 andre land som når opp i 0,7 %. Dette er ikke minst et resultat av at utviklingshjelpen står sterkt forankret i det norske folk. Det har LO sin del av æren for gjennom sitt internasjonale engasjement. - Vi ønsker å være blant de beste landene også i fremtiden og vi ønsker at LO legger til rette flere prosjekter som klubber og avdelinger kan engasjere seg i. Dette er også med på å bevisstgjør medlemmene om betydningen av internasjonal solidaritet. Vi ønsker at man sammen med FN-sambandet kan være med på et slikt arbeid. Her er Esther Kostøl nå styreleder.

Terje Skog, EL & IT Forbundet, ville snakke om pensjon. Han syntes det var en selvmotsigelse i Sekretariatets innstilling. Hvis man går inn for 66 % pensjon og indeksering, betyr det bare at man går inn for en saktere lønnsutvikling enn andre grupper. Man beholder lønnsutviklingen i ett år, siden

blir den mindre. Så er spørsmålet om den omfatter bruttoordningene i offentlig sektor, ikke bare folketrygden. Hvis den ikke omfatter bruttoordningene, så vil jo gapet mellom tjenstepensjon og folketrygden bare øke. Dette krokodillegapet vil til slutt klappe sammen for godt, sa Skog.

Regjeringen er en regjering med horn, som har lagt frem et svovelforslag. Forslaget er atskillig dårligere enn dagens folketrygd, og så tror noen at man skal kunne lage et kompromiss som er bedre enn dagens folketrygd. Hvor realistisk er dette? Kan et kompromiss være bedre enn dårligere enn dagens ordning, spurte Skog.

Mona Hagen, Handel og Kontor, sa at pensjonsreform var viktig for dagens ungdom, men det var også dagens boligpolitikk.

- Fagbevegelsen har gjennom mange år kjempet for et rettferdig samfunn. Dette innebærer bl.a. at alle skal ha rett til et godt sted å bo, til en rimelig kostnad, men kan vi si at dette er situasjonen for dagens unge førstegangsetablerte, for studenter og lærlinger? Nei, de har ikke råd til å kjøpe egen bolig, knapt til å leie en bolig. Derfor mener jeg at vi må få et sterkere leievern. Husleienemnda må gjeninnføres, og det må ikke være lov å ha midlertidige leieavtaler. Vi må samtidig ha husleieregulering. Alle må sikres en god bolig til en rimelig pris. Sekretariatets innstilling på dette punktet er for dårlig, sa Hagen.

Anne Marie Pettersen, Fellesforbundet, synte Sekretariatets innstilling til handlingsprogram stort sett var bra, men hun hadde 2-3 hertesaker hun ville nevne spesielt. Innføringen av et integrert arbeidsliv fungerte stort sett bra. Ordningen ble innført av Stoltenbergs regjering, og den hadde vel neppe kommet under en borgerlig regjering. Ordningen var god av to grunner. Man fikk redusert sykefraværet og man fikk fokus vekk fra sykelønnen og over på dem som ønsket å stå i arbeid. I dag er de tillitsvalgte i mye større utstrekning delaktig i å forebygge fravær. En annen ting som er viktig, er at de eldre må få stå lenger i arbeid. I dag har de med 45 + i alder et veldig press på seg. Vi må forlange at det på alle bedrifter er en seniorpolitikk som tar vare på de «eldre» arbeidstakerne. Bedriftene må aktivt legge til rette for dette.

Flere søker i dag attføring, og det betyr at vi må få flere attføringsplasser, ikke færre. Disse må heller ikke konkurranseutsettes. Attføring krever tålmodighet, kompetanse og langsiktighet. Vi sier ikke nei til omstillinger, men skal ivareta de ansattes behov for løsninger.

Til slutt ville hun slå et slag for AKAN-arbeidet i bedriftene. Dette er et viktig forebyggende arbeid som hjelper mange, slik at de ikke går til grunne. Hun viste til forslag som går ut på å forsterke AKAN-arbeidet.

Ove Toska, El & IT, ville snakke om pensjonsreformen, men han spurte umiddelbart: Har man det virkelig så brenntravelt med å bestemme denne reformen? Dette skal jo være en ordning som skal gjelde hele Norge og skal fungere i mange år fremover. Etter hans mening var det derfor ikke brenn-aktuelt å vedta en pensjonsreform nå.

Handlingsprogrammet var stort sett bra, men han hadde som ambisjon å gjøre det enda bedre. Når det gjaldt kap. 11, ville han foreslå et nytt kulepunkt som styrker Økokrims arbeid med de store fiskene. I dag har Skattedirektoratet utestående 140 milliarder kroner. Her snakker vi om å finansiere folketrygden. Se å få disse pengene inn! Sa Toska. Det regjeringen har gjort, er å ansette 50 nye folk til å se på trygdemisbruk. Dette har ført til at sjefen for Økokrim går av. Han får ikke midler til å gå etter de store tingene.

Toska hadde videre et forslag om gjeninnføring av skolemat for elevene. Forskning viser at læringen går bedre når elevene får et måltid i løpet av skoledagen.

Han nevnte også etter- og videreutdanningsreformen. - Nå må man få til en finansiering av livsopphold under utdanning eller videreutdanning, sa Toska.

Når det gjaldt energi- og miljøpolitikken gikk han inn for at man gjenopp-rustet overføringsnett, fornyet turbinene og laget nye vanntunneler slik at man fikk mer effektiv energiproduksjon.

Stein Martin Mossige, Fellesforbundet, mente at kapitalkreftene stort sett slapp for billig unna. Det var etter hvert et stort problem med utflagging av eksportrettede bedrifter.

- Dette er bedrifter som går med lønnsomhet. Man er bare ikke fornøyd med lønnsomhetsgraden. Det sies at truslene om utflagging er våre høye lønninger. Nylig ble vi på min bedrift truet med å utflagge halvparten av virksomheten. Vi bør i Norge ha et mer bevisst forhold til kapitalkreftene. Samfunnsansvar er ikke noe som gjøres gjeldende på styrerommene lenger. Denne utviklingen må snus. Jeg har ikke noen fasit på hvordan dette skal kunne skje, men jeg vet at i andre land i Europa har man regler som gjør at det vil koste en del å flytte på lønnsomme bedrifter. Hvis det er noe bedriftsledere skjønner, så er det når noe koster penger. Kanskje det kan få dem på bedre veier, sa Mossige, og viste videre til forslag 83 fra LO i Telemark.

- Dette forslaget fortjener vår støtte.

Anita Busch, NTL, tok ordet til pensjon og forslag 147 fra Sekretariatet. Ut ifra pensjonsdebatten kan man tro at dagens folketrygdpensjon er optimal.

Men dagens folketrygd inneholder flere urettferdigheter, blant annet minstepensjonsfella.

På grunn av innretningen av pensjonsberegningen, vil vi få stadig flere minstepensjonister. Det vil skje hver gang man ønsker å bedre kårene for minstepensjonistene – senest når Bondevik 1-regjeringa ga en 1000-lapp til alle minstepensjonistene.

I dag må du ha en inntekt på over 160.000 i 20 år for å få over minstepensjon – forutsatt at du har hatt inntekt over ett grunnbeløp i folketrygda i 40 år.

Det blir også mindre sammenheng mellom arbeidsinntekt og pensjonsnivå enn det som var intensjonen. Dagens folketrygd er en pensjonsordning som ligner på den flate pensjonen som Frp foreslo i pensjonskommisjonen: En universal grunnsikring til alle: – så får den som har råd – og vett til det, klare seg selv.

- Dette svekker troen på at folketrygden kan gi oss en trygg alderdom – noe private forsikringer har sett og tjent fett på siden de første lekkasjene fra pensjonskommisjonen kom.

Pensjonskommisjonens – og regjeringens - forslag er helt uspiselig, her raseres viktige prinsipper, blant dem en verdig avgang på Avtalefestet pensjon for «sliterne» i arbeidslivet. Regjeringen vil innføre et kalkulatorprinsipp hvor hver krone som innbetales skal gi mer pensjon, etter prinsippet om at det kun er grådighet som driver et samfunn framover.

- Til LO kongressen fremmes et forslag om en ny og styrket folkepensjon. Jeg mener LO sekretariatets forslag til en ny og styrket folkepensjon i varetar det som er verdt å ta vare på i det gamle systemet – Mulighetene til å ha en solidarisk avtalefestet pensjon, omfordelingsprinsippene. Samtidig som det fornyer og styrker pensjonsordningen ved å løse minstepensjonsfella, bedre pensjonsavkastning for de lavest lønte.

Det diskuteres mye om vi bør gå inn for en besteårsregel eller alleårsregel. Besteårsregelen, hvor de 20 beste år i arbeid gir nivået på pensjonen, har ivaretatt dem med ujevn opptjening og som av forskjellige grunner har vært til og ifra arbeidslivet, men besteårsregelen har spesielt ivaretatt dem med stigende karriere- og inntekt.

Besteårsregelen har ikke spesielt favorisert lavinntektsgrupper som er i jevnt inntektsgivende arbeid i et langt arbeidsliv.

Alleårsregelen derimot, belønner i hovedsak menns tradisjonelle levevis og målsettingen for kvinners levevis, med fulltids inntektsgivende arbeid, uten avbrudd og med god tilgang til arbeidsmarkedet. Dersom det, som i LO sekretariatets forslag, kompenseres for den tid man er ute av arbeid pga

omsorg, arbeidsledighet, sykdom, etterutdanning, tvungen deltid – så vil alleårsregelen være mer rettferdig for de fleste av LOs medlemmer. Den vil gi en bedre lavlønnsprofil – og kvinneprofil – fordi det er fremdeles en sammenheng mellom lavlønn og kvinnelønn.

Jeg mener at alleårsregelen er en klart bedre ordning for LOs medlemmer – også de kvinnelige – dersom man kompenserer for den tid man av akseptable grunner er ute av arbeidslivet.

Det fremmes også et krav om Tjenestepensjon for alle – hvor man ikke taper på å skifte jobb. Dette støtter jeg, men jeg gremmes samtidig over finansnæringa, som gnir seg i hendene for å få kloa i alle pengene som ligger i tvungen tjenestepensjonsordning. LOs sjefsøkonom, Stein Reegård, opplyser at administrasjon av slike private tjenestepensjoner ligger mellom 10-20 %, mens folketrygdens administrasjonskostnader ligger på 1-2 %. Mitt forslag og klare anbefaling, er at man går for LOs folkepensjon og tvungen tjenestepensjon – for alle. NTL foreslår også at tjenestepensjonen for privat sektor blir statlig administrert – noe som sikrer en forutsigbar løsning – og at pengene ikke forsvinner inn i skyhøye lederlønninger og forsikringspalass.

Endre Kulleseid, NAF, sa at han ikke skulle snakke om pensjon. Roar Flåthen hadde hatt en glimrende innledning til handlingsprogrammet. Han hadde også inntrykk av at LO hadde jobbet godt med utarbeidelse av handlingsprogrammet til denne kongressen. Han savnet imidlertid et punkt som NAF var veldig oppatt av. Dette gjaldt lønns- og arbeidsvilkårene for pendlere innen maskin og offshore. Ved det siste budsjettet ble disse gruppene fratatt sin skattelette for ubekvem arbeidstid og for lange perioder borte fra sin familie. Det gjaldt skattefratrekk for kost til pendlere og sokkelarbeidere og en annen lettelse for sjøfolk. - Regjeringen vil bare gi skattelette til andre grupper. De må få sin skattelette tilbake, sa Kulleseid.

Til slutt ivret han for mer leteboring utenfor Lofoten og i Barentshavet. Vi må bygge ut ressursene til det beste for landsdelen og for hele befolkningen. Han støttet videre forslag fra J.H. Larsen.

Mari Sanden, Fagforbundet, viste til forslag 1402, og forslaget til uttalelse om pensjon. Det var viktig å holde folketrygden på et høyt nok nivå. Ingen ser vel for seg muligheten for å sende regningen til kommunen. I uttalelsen var det viktig å peke på at folketrygdens andel av den samlede pensjonsdelen videreføres på minst dagens nivå.

Noen vil at pensjonssaken skal utsettes til etter valgt.

– Men vi har ingen *garanti* for at vi får et regjeringsskifte, det kan faktisk bli

en verre regjering enn den vi har nå – bestående av Høyre og Fremskrittspartiet. I Oslo har vi et byråd med en slik kombinasjon, og en nasjonal variant ville være verre enn alt annet. Pensjonssaken er så viktig at den ikke kan utsettes. LO må spille sin viktige rolle nå.

Mai-Helene Berge, Fellesforbundet, syntes dette var et vanskelig og frustrerende tema, og viktig for deres, de unges framtid. Ellers var det sosial dumping som opptok henne. Sjøl jobbet hun i industrien og spørsmålet var om vi kunne godta at utenlandske arbeidere kommer inn og jobber til lavere lønn.

– Nei, det kan vi ikke. De må ha samme lønna som oss, ikke 40 kroner timen. Men det er vanskelig å gjøre noe med det fordi de sjøl er fornøyde, og med at de i tillegg får mat og losji. Det gjør kampen mot sosial dumping vanskelig, men den kampen skal vi vinne.

Knut Eriksen, Handel og Kontor, merket seg at det sto lite om fisk og fiskerinæringen i kongressdokumentene. Desto viktigere var det at det som sto der var presist og tydelig. Han viste til innstillingen om industri og næringspolitikk, kulepunktet der det heter : «At fiskerilovgivingen gjøres bedre egnet som tilrettelegger for næringen. Deltaker- og råfiskloven må tilpasses de struktur- og utviklingstrekkene vi ser er avgjørende for videreutvikling av fiskerinæringen som helhet.»

Det som der står om deltaker – og råfiskloven, var han redd kunne bli tolket som støtte til en uthuling av loven. Det er hittil altfor mye som det er, med dispensasjoner og uthuling av deltakerloven, der resultatet er at utenlandske investorer kommer og tar over de ressursene vi skal forvalte.

- Hvis LO-kongressen går inn for å forandre deltakerloven, vil det være en krigserklæring mot befolkningen nordpå, sa han. Og la fram et eget forslag.

Gerd Kristiansen, Fagforbundet, viste til det velferdspolitiske manifest som ble vedtatt på kongressen 2001. Forbundet har forsøkt å følge opp det med politiske krav og kurs, for å få fram partienes holdninger. Hun reiste forslag om noen små tilføyelser til uttalelsesforslaget.

- Velferdspolitikk er ikke noe som gjelder bare offentlig sektor, men hele næringsgrunnlaget i distriktene. Uten et fullgodt velferdstilbud vil fundamentet for et velfungerende næringsliv svekkes. Det er en sammenheng som bør komme fram i den næringspolitiske uttalen sekretariatet foreslår, mente hun , og tok opp forslag om tillegg her.

Clas Haarek Delp, Hotell- og restaurantarbeiderforbundet, minnet om at vi mandag delte ut likestillingsprisen til en person han hadde stor sympati og respekt for, selv om han selv ikke var medlem av statskirken. Og Gerd-Liv

Valla hadde snakket en god del om likestilling i sin tale. Mor og far og familie og barns rettigheter – men nå hadde AP og SV gjort det, og hans forbund hadde gjort det – og nå mente han at også LO måtte gjøre det : Gå inn for likeverd og rettferdighet for homofile og lesbiske par og ikke minst for å sikre rettighetene til slike par.

- La oss få med det i kapittelet om likestilling.

Kjell Røttereng, Fellesforbundet, viste til forslag 701, om hvordan kampen mot sosial dumping føres. Sjøl hadde han jobbet i mange år som tillitsvalgt, og visste at sosial dumping ikke var noe nytt, med kontraktørvesen og slike ting. Men måten det gjøres på er ny, og det er forskjellen i levestandard som er drivfjæren.

Problemet er at de tillitsvalgte ikke har det nødvendige redskap, ikke rett til å kontrollere at tariffavtalen blir fulgt. Det er arbeidstakere i Norge vi kjemper for og retten til innsyn må håndheves, reaksjonen på brudd på skjerpes

Kjellfrid Blakstad, Fagforbundet, slo et slag for 6-timers dagen - mindre slit, mer tid til egne ting, mer opplagte arbeidstakere i offentlig sektor.

– Innføring av 6- timers dagen vil være en vinn/vinn situasjon, sa hun, og viste til de forsøkene som er gjort, med positive resultater. Disse forsøkene bør fortsette. Og vi har råd til å innføre 6-timers dagen. Det er fint med forsøksordninger, men det er for defensivt å snakke om langsiktige mål, slik det heter i innstillingen. Og det bør stå 30 timers uke i stedet for 6-timers dagen. Det skjer at arbeidsgiver bruker muligheten til fleksibel arbeidstid på en måte som gjør at det er et par timers arbeid en dag, 10 timer en annen dag.

Hun satte fram forslag om bytte ut «langsiktig mål» med «mål» – og 30-timers uke i stedet for 6 timers dag.

Solveig Hovde, Norsk Tjenestemannslag, sa at når man har vært opptatt av og har snakket for likestillingssaken i bortimot 40 år - uten at det har hjulpet nevneverdig – så er det kanskje ikke så rart at kvinner av min generasjon er i ferd med å resignere.

- Jeg er glad for at nettopp Rosemarie Köhn på lørdag så velfortjent fikk LOs likestillingspris.

Hun satte også et likhetstegn mellom ordene likestilling og likeverd.

- I NTLs landsstyre har jeg nesten til kjedsommelighet påpekt at betydningen av at *ordet* likestilling for lengst burde ha vært byttet ut med *begrepet* likeverd. Da tror jeg det ville vært lettere å forstå hva saken likestilling egentlig handler om.

Jeg registrerer med glede at det i forslag til LOs handlingsprogram om like-

stilling er foreslått at: «*Kriterier for fastsetting av lønn utformes ut i fra prinsippet om likeverd mellom kjønnene.*»

La oss håpe at dette ikke bare blir en fin formulering uten praktisk betydning.

Mange lavlønnsoppgjør og lokale lønnsoppgjør med *proratafordeling* for kvinner, har dessverre ennå ikke vært tilstrekkelige tiltak for å gjøre lønns-gapet mellom kvinner og menn mindre. Tvert imot viser statistikker og undersøkelser at til tross for at kvinner har lik utdanning og like stillingsplaseringer så *øker* lønnsforskjellene mellom kvinner og menn.

Og hva skyldes så dette ? Jo, kvinner føder fremdeles barn, kvinner må ta svangerskapspermisjon og omsorgspermisjoner og får derved avbrekk i sin yrkeskarriere, akkurat på samme tidspunkt og i samme alder som når mennene raskt klatrer oppover både på karriere- og lønnsstigen.

Hvis LO tar likelønnsproblemet på alvor, har LO her en viktig jobb å gjøre ved å avtalefeste at kvinner, som har avbrekk på grunn av svangerskaps- og omsorgsforpliktelser, sikres både stilingsvern og den samme lønnsvekst som om de var aktivt i jobb. Bare på denne måten kan lønns-gapet hindres i å bli større – og kanskje etter hvert reduseres.

Også i pensjonsreformen er jeg redd for at vi kvinner blir den tapende part, blant annet dersom vi mister besteårsregelen. Dersom vi i LO skal gjøre et stort skritt framover i vårt «likeverdsarbeide», slik Gerd-Liv sa i sitt innledningsforedrag, bør kvinnes rettigheter i pensjonssammenheng ha et spesielt fokus.

Det står igjen å se om *likeverdsarbeidet* virkelig blir gitt prioritet i LO og jeg utfordrer mine yngre medsøstre til aktivt å følge opp dette viktige området i fremtidas arbeidslivspolitik.

Som småbarnsmor på 60-tallet, måtte jeg innføre min egen 6-timersdag i form av deltidsjobb, uten lønnskompensasjon og uten opptjening av pensjonspoeng for mitt omsorgsarbeide.

I dag, 40 år senere, «i verdens beste land å leve i», som bestemor, ønsker jeg for mine barnebarn at foreldrene skal kunne jobbe 6-timers arbeidsdag m/ full lønnskompensasjon og med full barnehagedekning. Dette ville ha vært et langt bedre likestillings- og familiepolitisk virkemiddel enn dagens konstantstøtteordning.

Gry Tjernshaugen Gjesle, Fellesorganisasjonen, drømte om en kortere arbeidsdag, 6- timers dag med full lønnskompensasjon. – Vi vet det er gjennomført flere vellykkede forsøk i Sverige og Finland. Det er snakk om li-

kestilling, for oss i FO er det snakk om kvinnepolitikk. Det handler om ei lønn å leve av, og om være sammen med folk og venner. LOs økte fokus på 6-timersdagen kan kanskje gjøre dette til virkelighet.

Jostein Kleven, Norsk Tjenestemannslag, sa at som tillitsvalgt i Avinor har en de to siste årene fått testet ut spesielt arbeidstidskapitlet i arbeidsmiljøloven. Her har vi mange erfaringer som kan illustrere at vi trenger forbedringer i dagens lovverk og ikke en forringelse, som ligger i forslagene til ny arbeidsmiljølov.

- I Avinor har vi i arbeidstidskapitlet problemer med:

Vaktens lengde.

Antall oppmøter i døgnet

Antall forskjellige vakter

Deltid- heltid

Ordinært arbeid kontra hjemmevakt

Definisjon av arbeidstid

Gjennomsnittsberegning

AML-overtid

I tillegg har vi problemer med

Hovedavtale og medbestemmelse

Kjemikalieforskrift

Ivaretagelse av medisinsk uskikkede

- Dette er ikke uttømmende, men toppen av isfjellet.

Slik Avinor ønsker arbeidstid m.m., minner meg mer og mer om det min far fortalte om 30-årene, da væreierne heiste flagg når arbeidsfolk skulle komme på jobb og de fremste i køen fikk arbeid så lenge det var bruk for dem den dagen. Slik vil vi ikke ha det

Vi må ha med noe om kreativiteten i Avinor i forhold til arbeidstid. Noen økonomer har fått det for seg at varierende bemanning i døgnet er en fin ting. Det resulterer i en mengde forskjellige vakttyper/koder, opptil 25 på en 4 ukers turnus. Hvordan forklare til familiene når du skal på jobb og når du har fri, når du selv ikke har forstått alle kodene. Etter 4 uker får du en ny turnus. Dette var/er tankene, selv om noe er moderert pga. av logistikkproblemer. Det var noe vi tillitsvalgte sa fra om på forhånd, men noe skal vel Avinor ha igjen for 90 mill i konsulenthjelp. Enkelte i Avinor sa på halveis spøk: «Avinor er et selskap i IBM-gruppen». Beregning av turnus og bemanning var i stor grad konsulentstyrt. Vi har i alle år hatt en tilpasset bemanning, med mindre på natt etc. men med forutsigbarhet.

Konsulentene har også funnet ut at på f. eks. Sandane flyplass, hadde det mest gunstige vært: Ingen over 71 % stilling Nå ble det ikke slik, men isteden kommer det flust med forslag om 25 og spesielt 50% stillinger. Derfor hilser vi forslag om RETT til heltid og mulighet for deltid, velkommen. Det som vi i NTL er redde for, og som LO må passe på, er at unntakene blir få og spesifikke dersom de i det hele skal finnes.

Vi har også enheter der vaktene går til 02 om natten og starter 04, hvor ledelsen ikke setter opp nattskift fordi at prinsippet (som de selv har satt) om at det ikke skal være døgnkontinuerlig turnus, skal følges. Prinsipp er viktig, samme hva det fører til.

Jeg kunne ha brukt lang tid på eksempler på mye i Avinor, men får ta det ved en annen anledning.

Det som er klart, er at privatisering /AS-ifisering av offentlig virksomhet fører til blant annet dette som jeg nå har eksemplifisert.

Når det gjelder Avinor er det enda mer alvorlig at bunnlinjen bestemmer alt og samfunnsansvar og sikkerhet kommer bak økonomi. Når politikerne i tillegg har frasagt seg styringen til et markedsorientert styre, blir det ikke bedre.

Administrerende direktør i Avinor bruker to sider i Dagens Næringsliv for å få frem at resultatet etter oppsigelser/omorganisering er på 460 mill. Neste dag begynner lønnsforhandlingene. Da har pipa fått en annen låt. Det var egentlig ikke et slikt resultat, det var noe med noen tall og føringer, så derfor må det vises moderasjon. Det er en av flere grunner for at vi har bestilt plass hos meklingsmannen.

Vi opplever også en uheldig sammenblanding av kommersiell virksomhet og sikkerhet. Mer spritsalg/pølisesalg skal heve sikkerheten! Hva hvis spritsalget går ned?

LO har laget to rapporter som tar for seg en del av problemstillingene når det gjelder politikernes innflytelse, som forsvinner i slik organisering av selskap. Det er meget bra.

Når en ser hva som skjer med engelsk jernbanevedlikehold, som nå staten har tatt tilbake pga. at profittjaget ble større enn interessen for å gjøre vedlikehold, må vi bare fortsette kampen for at infrastruktur må være i forvaltningen og under politisk styring.

Det vil være det beste for de ansatte, men ikke minst for samfunnet.

Til slutt: skal vi føre noe tilbake til forvaltningen så start med AVINOR!

Ivar Kvadsheim, FO, var imponert over nivået på kongressen. Får vi en ny regjering og en ny politikk, er vi et stykke på vei med å få gjennom det vi snakker om. Men et stykke på vei er ikke nok. Han ville gå tilbake til debatten i går om internasjonalt samarbeid – om hvor viktig det er å bygge allianser mot markedsliberalismen. Han hadde levert et forslag til nytt kulepunkt som underbygger nettopp det.

Han viste også til et annet forslag, om endring i uttalelsen om Midtøsten. Det er vel og bra å be Israel stoppe byggingen av muren, men de har allerede bygget en hel del, og derfor bør de også oppfordres til å rive den.

Anne Marie Kittelsen, NTL, sa at i sekretariatets innstilling til LOs handlingsplan, trekkes det opp mange viktige elementer i utviklingen av fremtidens industri- og næringspolitikk.

- Utgangspunktet er at verdiskaping og sysselsetting må ha høyeste prioritet. For å få til dette, må Norge føre en næringspolitikk der innsatsen rettes inn mot alle sektorer. Dette er et godt utgangspunkt.

Dette betyr, etter NTLs syn, at innsatsen må rettes inn mot både privat og offentlig sektor. Dette betyr også at ulike næringer må gis prioritet. Industri er en nøkkelnæring med særlig betydning for fremtidig vekst. Men tjenesteytende næringer er i rask vekst og må også gis prioritet. Et eksempel på tjenesteytende næring, er reiselivsnæringen som står for 4,4% av verdiskapingen og 6,7% av sysselsettingen i Norge.

Det er dessuten viktig å prioritere etablering av nye vekstnæringer gjennom nyskaping, innovasjon og entreprenørskap. Med nyskaping menes å skape noe nytt som andre ikke har skapt tidligere. Innovasjon er å gjøre noe som er nytt for innovatøren. Entreprenørskap omfatter personer som setter ideer ut i livet.

NTL støtter at arbeidslivets parter er en aktiv pådriver for en fremtidsrettet næringspolitikk basert på de nevnte prioriteringene.

Viktige elementer som en fremtidsrettet næringspolitikk må bygge på, er økt satsing på kompetanse, forskning og utvikling. LO kan være en viktig pådriver for at Norge kan styrke sin posisjon innenfor disse områdene og derigjennom bidra til økt verdiskaping og sysselsetting.

Norsk næringsliv er avhengig av langsiktige, stabile og forutsigbare rammebetingelser. Den politikk som har blitt sterkt prioritert i de senere år overfor næringslivet, er skattelette. Dette vil ikke hjelpe potensielle nyetableringer. Det er i tillegg nødvendig å ha et sterkt veilednings- og økonomisk virkemiddelapparat. Innovasjon Norge er en viktig aktør som aktivt kan bidra til å

utvikle eksisterende virksomheter og etablere nye. NTL støtter at både de landsdekkende og de distriktsrettede ordningene i Innovasjon Norge styrkes.

Vi anser det som svært viktig at LO har som målsetting å følge opp næringspolitikken og de enkelte næringene, bla. gjennom en næringspolitisk tiltaksplan. Det er svært positivt at sekretariatet i sin næringspolitiske uttalelse sier at myndighetene må ta et ansvar for en helhetlig næringspolitisk strategi. Dette ansees som viktig for å utvikle en fremtidsrettet næringspolitikk i Norge.

Dirigenten sa at det ikke var den helt store farten, med gjenværende antall talere og full taletid ville debatten fortsatt ta tre og en halv time. Han antydte slett ikke reduksjon av taletida – men det var lov å gjøre noen korrigeringer på egen hånd.

Møtet hevet for middagspause kl. 18.00

Kveldsmøtet mandag

Debatten om handlingsprogrammet fortsetter

Møtet ble satt kl. 19.30. Dirigent var Tove Stangnes. Hun sa at med det opplegget som var, ville landsmøtet være ferdig ca. kl. 01.00. Med dette gikk hun videre i debatten.

Anita Johansen, Norsk Arbeidsmandsforbund, sa at LO i sitt handlingsprogram for de kommende 4 år gikk inn for styrket statlig styring. Det kunne tilføyes en mer *fornuftig* styring. Sjøl arbeidet hun i en statsbedrift som har gjennomgått en eventyrlig utvikling, fra statstilskudd til et stort overskudd. - Men vi må betale 50 prosent utbytte av overskuddet, noe som utgjør 107 millioner kroner. Enda verre er det i Statkraft, der 95 prosent av overskuddet blir trukket inn i form av utbytte til eier.

Det er for å få budsjettet til å gå opp, blir det sagt. Statsbedriftene bør beskyttes mot dette, og hun mente det burde stå i LOs handlingsprogram at utbytte må utdeles ut fra bedriftens behov for å overleve i framtida, og ikke for å balansere statsbudsjettet.

Per Moen, Fellesforbundet, ville snakke om en fornybar ressurs som er lite nevnt – skogbruket, som har vært en viktig ressurs i oppbyggingen av velferdsstaten Norge i mange år. Den gir verdiskapning i form av videreforedling og handel med utlandet. Det er en viktig næring på landsbygda. Staten må stå som ansvarlig for en langsiktig satsing på skogbruket, og tilskuddet til nyplanting som ble tatt bort må gjeninnføres. Da dette tilskuddet falt bort, førte det til at nyplantingen gikk kraftig ned, og dette rammer arbeidsplasser på landsbygda.

Lill Sæther, NTL, syntes pensjonsspørsmålet var vanskelig og hadde en rekke spørsmål. Hun understreket at spørsmålene sto for hennes egen regning, og første spørsmål var hvorfor LO ikke har analysert og vurdert alternativer – f. eks at alt forvaltes av det offentlige med litt økt skatt og trygdeavgift. Det vil si at alle får litt mindre kjøpekraft, ikke bare pensjonistene. Og alternativet - å kunne velge mellom besteårs- eller alleårsregelen. Det er gjennomførlig med offentlig forvaltning. Hvordan ser LOs tabell ut om noen år og hvem er det som skal arbeide lengre? Om en med lav pensjon får 15 prosent reduksjon betyr det langt mer enn for en med høy pensjon. Hva er ufrivillig deltid – og går vi nå inn for behovsprøving? Er vi nå i ferd med å gå i baret?

Odd Haldgeir Larsen, Fagforbundet, ville snakke om energi- og industripolitikk. Han viste til forslag 799 fra Fagforbundet og sa at dette dreide seg om offentlig eierskap. Han var ikke enig i at intensjonene i forslaget var ivarettet i innstillingen fra Sekretariatet. Det gjaldt 7. kulepunkt. Derfor ville han reise forslaget på nytt, samt fremme et nytt punkt. Staten burde sikte mot et langsiktig eierskap i strategisk viktige bedrifter, så som energiselskapene. Han ønsket et handlingsprogram som uttrykte seg mer offensivt på dette.

- Vi må utøve et mer aktivt eierskap, det gjelder også bedrifter som er fylkeskommunalt eller kommunalt eiet. Vi ønsker å tilbakeføre bedrifter som er delvis privatiserte. Våre motstandere vil spørre hvordan vi skal finansiere dette. Det har jeg ikke noe svar på. Jeg vil bare vise til at de private interessene i Statoil i fjor fikk 3,3 milliarder kroner i utbytte. Dette dreier seg i hovedsak om amerikanske banker. Det er store penger det dreier seg om.

Kjetil Ostling, FO, ville snakke om vår aller mest sårbare ressurs, nemlig barn og unge. Først ville han rose sekretariatets innstilling om velferdspolitikken. Han syntes dette ga et helhetlig og grundig grunnlag for en velferdspolitik for alle. Vi ønsker alle et samfunn som er tryggere for alle. Han var enig i det LO-lederen hadde sagt om at menneskenes skaperkraft var den viktigste ressursen i samfunnet.

- Da vil jeg også at LO skal bruke sin store innflytelse.

I 2003 var det 14286 barn i Norge som trengte hjelp av barnevernet på grunn av manglende omsorg. Tallet økte med 216 i 2004 og videre økning ser det ut til å bli i 2005. Vi står overfor en utvikling i Norge hvor stadig flere barn ikke får nødvendig trygghet eller vern fra sine hjem. Vi kan ikke sitte som passive tilskuere til denne utviklingen. Sulteforede kommuner bruker barne- og ungdomsarbeid som salderingsposter. Det første de nedlegger er ungdomssentre og motorsentre. Vi bør støtte forslaget om at barnehageplasser lovfestes. Men i tillegg bør vi lovfeste samfunnets plikt til forebyggende arbeid for barn og unge. Det er flere her som har sitert gamle Gandhi, sa han, men syntes det var litt langt tilbake i tid og ville heller sitere en av landsmøtets deltakere, Claus Jervell. Han hadde uttalt at hvis ikke hans forslag ble vedtatt, ville han bli skikkelig skuffa. Det vil jeg også bli, sa Ostling.

Synnøve Kitdal, NTL, hadde levert inn forslag til 2 punkter i handlingsprogrammet.

- Først til del 1: Fagbevegelsens utfordringer. Der foreslår jeg at 2 nye setninger tas inn.

De lyder; - *«vi ser en trend der politiske ledere både internasjonalt og nasjonalt ønsker sterkere innslag av religiøse dogmer i politikken. LO vil motarbeide den intoleransen den religiøse fundamentalismen står for.»*

- Jeg synes det er skremmende å se hvordan svovelpredikanter med høyt hevet pekefinger opp i fjeset på folk – og bilder av Sodoma og Gomorra i blikket – står på talerstolene og vil gjøre religion til politikk. Vi ser politisk makt brukt til å spre religiøse budskap som krenker mennesker, og som virker ekskluderende. Dette må vi si fra om at vi ikke har sansen for.

De andre forslagene er fremmet til punkt 2 Arbeid til alle
Utfordringene på arbeidsmarkedet er ikke blitt mindre de siste årene, til tross for en tendens til synkende ledighet nå. Vi har 100.000 mennesker som er helt ledige, eller ledige på tiltak. Vi har 100.000 mennesker som går på attføring. Likevel registrerer vi at ledigheten får lite oppmerksomhet både politisk, i media, og i fagforeningene. Vi er ikke utålmodige nok på vegne av dem som er støtt ut av arbeidslivet. Den pisen syns jeg vi kan sveipe over egen rygg også. Derfor er det flott at LOs handlingsprogram fornyer kontrakten en samlet arbeiderbevegelse har med sine medlemmer og landets innbyggere: arbeid til alle er jobb nr. 1.

Jeg har levert inn en del endringsforslag til teksten. Det meste dreier seg om å pynte på teksten for å øke presisjonsnivået. Men ett forslag er det viktig å få sagt noe om. Jeg foreslår at siste setning på side 6 strykes. Der står nemlig følgende: «Regjeringen Bondevik utvidet antall karensdagen fra 3 til 5, tok bort ferietillegget og satte en maks grense for utbetaling av dagpenger på 2 år i stedet for 3. Så kommer det: Fagbevegelsen kan akseptere en slik varighetsgrense, forutsatt garanti om jobb eller andre tiltak etter 2 år.»

- Dette mener vi da ikke ! Ingen offentlige eller politiske myndigheter kan gi reell garanti om jobb. Det er arbeidsgiver som tilsetter og sier opp folk. Begrepet «andre tiltak» er svært diffust, og gir ingen mening. I verste fall kan det imøtekommes med et kortvarig jobbsøker-kurs.

Dessuten: i en situasjon hvor det er politisk vilje på venstresiden til 3 år, vil det være påfallende om LO svekker kravet på vegne av de ledige! Går vi herfra med et slikt vedtak på bordet, fortjener vi alle den juling vi måtte få i ettertid !

Og dette i et valgår. Det er meget påfallende, sa Kitdal.

Ingri-Hanne Brønne, FO, gikk på kapitlet om likestilling, der hun hadde et forslag til siste punkt. Den saken hun tok opp, hadde hun kjennskap til via noen års jobb på sosialkontor.

Hun var sterkt i mot kriminalisering av sexkjøp.

– Jeg ser det som et forsøk på å bruke jusen til å løse et problem som ikke lar seg løse på den måten. Vi har en jobb å gjøre med å bekjempeprostitu-

sjon, og det som mangle er forbyggende tiltak, tiltak for skadereduksjon og for rehabilitering, sa hun, og ville fremme forslag om å få med det som siste punkt om likestilling.

Bente Holt, Norsk Tjenestemannslag, sa at nå er nok nok!

- Jeg snakker om konkurranseutsetting og privatisering av offentlig sektor. Misforstå meg rett: jeg har selvfølgelig ikke noe i mot privat sektor – langt i fra.

Offentlig og privat sektor er gjensidig avhengig av hverandre.

Som Nils Totland har sagt:

«Forvaltningen skal være tilrettelegger og medspiller for verdiskapningen i privat og offentlig sektor.»

Vi liker å si at vi lever i et velferdssamfunn. Og vi gjør jo det! Norge er et godt land å bo i. Og det vil vi at det skal fortsette å være.

Men et velfungerende velferdssamfunn er avhengig av en sterk, offentlig sektor.

Jeg kan nesten ikke komme utenom å nevne New Zealand for å illustrere hva jeg mener.

New Zealand ble betegnet som et svært velfungerende velferdssamfunn.

Helt til – en arbeiderpartiregjering – innførte en stram økonomisk politikk med store offentlige nedskjæringer.

Da de borgerlige overtok regjeringsmakten i 1990, skjøt privatiseringen virkelig fart for fullt.

Politikken resulterte i konkurranseutsetting og privatisering av offentlig sektor, fagforeningsknusing, nedbygging av faglige rettigheter, og stor arbeidsledighet.

Mange av dem som fortsatt var så heldige å ha en jobb, opplevde at lønn- og arbeidsvilkår ble fastsatt av arbeidsgiver alene. De mistet både overtidsbetaling, ferie og pensjon.

Det var ikke akkurat populært å være fagorganisert heller – organisasjonsgraden sank dramatisk. Kvaliteten på tjenestene, og de ansattes lønns- og arbeidsvilkår, ble salderingsposter for å dekke opp for eiernes utbytte- og innsparingskrav.

Jeg blir skremt når jeg hører og leser om hva som skjedde i New Zealand! Og jeg vil ikke at Norge skal gå i den samme fella!

Skal vi opprettholde rettighetsbaserte, universelle velferdsgoder for alle, kreves det politisk styring og kontroll.

Og da må politikerne ta dette ansvaret, ikke overlate styringen til markeds-kreftene. Å overlate velferden til markedet, fører til større forskjeller, angrep på velferdsordninger og sosiale goder, og økt rovdrift på ressurser og miljø.

Den offentlige forvaltningen er politikernes redskap!

Statlige og kommunale etater og virksomheter er de viktigste forvalterne og utøverne av politiske vedtak.

Det som er felles for disse, er at de er underlagt lover og regler som skal sikre offentlig innsyn, forutsigbarhet, rettsikkerhet, likebehandling og kontroll.

Økt bruk av markedsstyring fører til at politikerne på viktige områder reduserer sin egen mulighet for politisk styring og påvirkning.

Ansvar et avgjørelse flyttes fra demokratiske organer til sluttede styre-rom.

Dette gir en betydelig svekkelse av den demokratiske kontrollen med bruken av skattepengene.

Nåde den rød-grønne regjeringen som prøver å føre Høyre-politikk på dette området!

Da får Gerd-Liv, Jan og Kjell bruke posisjonen sin for det den er verd – og mer enn det!

Det som står øverst på side 34 i forslaget til handlingsprogram er veldig bra, og helt i tråd med det både jeg og NTL står for.

Vi er derfor veldig fornøyd med det.

Det vi savner i handlingsprogrammet er at LOs ståsted mht til denne problemstillingen også poengteres i et kulepunkt.

NTL fremmer derfor følgende forslag til nytt kulepunkt:

«Omfanget og størrelsen av det offentlige tjenestetilbudet skal være et folkevalgt ansvar under offentlig kontroll.»

- Jeg ber redaksjonskomiteen ta dette med seg i sitt arbeid, og forsamlingen om å støtte forslaget vårt.

Gunn D. Hansen, Vest-Agder, takket for en fin innledning, men det var kanskje ikke så mange som husket den. Hun registrerte med glede at vi går i takt på de fleste områder. Men absolutt enighet bør ikke gå på bekostning av det gode resultat. Det synes ikke LOs medlemmer heller – for noen år siden stemte de ned et anbefalt forslag i tariffoppgjøret.

Hun fortalte om en kvinne i en tysk by som hadde jobbet i et hagesenter i 20 år og som var blitt oppsagt. Hun kjente seg tvunget til å akseptere senterets tilbud om å jobbe på timebasis. Vekk var alle rettigheter som feriepenger, overtidbetaling osv. Arbeidsledigheten brukes til å kneble tysk fagbevegelse.

Hva er hensikten med å fortelle denne historien? Hun fryktet medlemsflukt fra LO om innstillingen fra sekretariatet om pensjonen ble vedtatt. Dette er nedbygging av velferden for vanlige folk. LOs medlemmer vil ikke forstå dette. Hun gikk derfor imot innstillingen.

Grete Tomassen, Fagforbundet, ville snakke om internasjonalt arbeid. De rike land har benyttet offentlige reguleringer og støtte i sin utvikling. Nå vil de rike land berøve de fattige land de samme virkemiddel. Norge må trekke alle krav om liberalisering i u-land, og offentliggjøre alle hemmelige krav, og arbeide for at viktige sektorer som helse, utdanning, vann og energi holdes utenfor GATT-avtalen. Også WTO må bli mer åpent og demokratisk, og gi alle land samme rett til representasjon.

Stein Kristiansen, Handel og Kontor, sa at pensjonssaken gir oss mange utfordringer. Da pensjonskomiteen la fram sin innstilling, ble det skapt et inntrykk av at Folketrygda nærmest var konkurs. Det bildet ble skapt for å skape klima for nedskjæringer, og det er også mye det som har kommet til å prege debatten her. Han ville aldri kunne akseptere et slikt utgangspunkt. - Vi må forsvare og forbedre dagens ordning, sa han, derfor støttet han forslaget fra Per Østvold og Transport slik det ligger. LO blir gjerne kalt arbeidslivets parlament. LO bør stå med ryggen rak og ta saken ut i valgkampen.

Kjell Finvåg, Fellesforbundet, syntes LO har vært svært tydelig på krav om reversering av sentrale bestemmelser i arbeidsmiljøloven, dersom regjeringens forslag slår inn.

- I forslaget til handlingsprogram forslås det at vi må ta vare på det som er bra og endre på det som er dårlig- hva nå det innebærer. På noen områder – som arbeidstid, stillingsvern og midlertidig ansettelse – har vi tydelige standpunkter.

Gode venner, litt historie. I desember 1999 ble det vedtatt en lovendring, som gjør det enklere for bedriftene å ha arbeidstakere med en løs tilknytning til bedriften. Vi fikk en friere adgang til bruk av innleid arbeidskraft, til stor glede for Manpower. Dette området er lite omtalt i våre krav. Fundamentet for utviklinga av norsk arbeidsliv har vært fast ansettelse, med ordnede lønns- og arbeidsvilkår. For den innleide er virkeligheten usikkert inntektsgrunnlag, dårligere eller ingen pensjon og svakere stilling overfor ledelsen. Også i kampen mot sosial dumping er vi avhengig av å begrense og kontrollere adgangen til innleie. Jeg ber kongressen støtte krav til en nye regjering om å stramme inn reglene for inn- og utleie av arbeidskraft. Tillitsvalgte må ha avtalerett og vikarer må kun erstatte navngitte personer i permisjon eller sykdom.

- Så pensjon. Uansett pensjonsløsning – skal vi nå vårt pensjonsmål på 2/3 av lønna, ja, da kan vi ikke redusere folketrygdens andel. Det forutsetter ingen delingstall eller indeksering.

Jeg vil også støtte NTLs forslag om tjenestepensjon i offentlig eller fellesskapets regi. Det blir billigere, mer oversiktlig og bremser finanssugerør i felleskassa. Det er vel en bra sak.

Stein Stugu, NNN, ga først ros til sekretariatet for innstillingen om ansattes demokratiske rettigheter. Når det gjaldt pensjon, så han innstillingen om tjenestepensjon som offensiv, men syntes det var uforståelig det som sto om at den også skal finansieres av arbeidsgiver. Han foreslo at den delen ble tatt ut av punkt 5 og erstattet med målsettingen om at arbeidsgiversiden skal finansiere ordningen

Når det gjaldt delingstall pekte han på at 60 prosent av medlemmene i hans bransje går av tidligere, det er ikke snakk om høyere pensjonsalder. Det er det motsatte våre medlemmer trenger.

Inge Mellemsæther, Fagforbundet, minnet om at målet for fagbevegelsen hele tiden har vært kortere arbeidsdag. I dag er normalarbeidsdagen 7,5 timer og han fant det underlig at vi ikke var kommet lenger.

– Men det er ikke forbedringer i vente. Regjeringen gikk ikke inn for utvidelse av arbeidstiden utover normalarbeidsdagen, het det fra Høybråten, men samtidig ble det lovlig å jobbe fire dagers uke med 12-timers arbeidsdag. Overtidsordninger og intensive lange dager. Denne fleksibiliteten kan være fint i noen tilfeller for dem som er spreke, men en slik arbeidstidsordning vil heller produsere uføretrygdete på løpende bånd, mente han. – Historien viser at alt ikke bare går framover.

Arne Jan Skjerdingsstad, Fagforbundet, tok opp lønns- og arbeidsvilkår og refererte til forslag 691, der han reiste forslag om endring – ta ut fleksibel arbeidstid.

– Det er viktig at normalarbeidsdagen er grunnlaget for arbeidstiden. Alle er ikke i dag i full stilling i Norge. I Norge er det 600.000 arbeidstakere på deltid. Av disse er 100.00 på ufrivillig deltid. Det er ikke alle som mestrer den daglige arbeidssituasjonen der er i. Ikke alle orker å vente til pensjonsalderen inntreffer. Vi er et rikt land, så hvorfor kan vi ikke i 2005 ta vare på menneskene bedre slik at de kan møte sin pensjonsalder. Vi må i større grad tilpasse arbeidsoppgavene og arbeidsmengden etter den livssituasjonen arbeidstakeren er i – i forhold til hva kroppen tåler, hvordan familiesituasjon er, osv. Vi må få det til at det er plass til alle på arbeidslaget her i landet, på en måte som passer for den enkelte.

Per Bjørn Eriksen, Fellesforbundet, roste Flåthen for hans flotte innledning denne formiddagen og han var helt enig i at man hadde hatt en næringsminister med tom verktøykasse. Han var også enig med Kristin Halvorsen i at denne regjeringen hadde ti tommeltotter. Den skryter også av at alt nu går så meget bedre, selv om det er markedet og konjunktorene som styrer utviklingen i næringslivet.

Han var opptatt av at regjeringen og offentlige myndigheter lokalt arbeidet mer aktivt med industripolitikk. Det gjaldt å bevisstgjøre politikerne om betydningen av industrien. Han var med i industriforeningen for Haugalandet og arbeidet også aktivt med forskning og utvikling i Arbeiderpartiet lokalt. Det som kjennetegner lokale industrifolks holdninger, er at de er like oppgitt over regjeringens mangel på politikk som det vi er. Industri er ikke bare fourensning. Industri er høy kompetanse og så kan man danse på sokkaleten etter arbeidstid.

Det er en sammenheng i alt, fordi Norge ligger å på bunn når det gjelder penger til FoU. Han var helt enig med forslag fra Norsk Kjemisk, i avsnitt 5 om innovasjon. Han ville også foretrekke folkevalgt kontroll med virkemidlene til innovasjon og utvikling i regionen. - Vi må i det hele tatt få en aktiv næringspolitikk, sa Eriksen.

Øyvind Wallentinsen, EL & IT, slo fast at forslaget til ny arbeidsmiljølov er et av de sterkeste angrepene på arbeidstakernes rettigheter i moderne tid. Det er utrolig arrogant av Regjeringen å foreslå så mye tap av rettigheter. Han hadde deltatt i en høring på Stortinget sammen med arbeidsgiversiden. Da arbeidsgiverne hadde sagt sitt, forsvant de fleste fra Frp og regjeringspartiene fra høringen.

- Det er hva jeg mener med arrogant holdning Vi må svare på dette angrepet, og da bør vi kanskje bruke vårt sterkeste virkemiddel, politisk streik på denne saken, sa Wallentinsen.

Han hadde levert forslag til flere punkter for å styrke uttalelsen. Et av dem gikk ut på at man måtte tegne en kollektiv kontrakt. Hvis man ikke har det, må den enkelte midlertidig ansatte reise egen sak i forhold til paragraf 58A. Dette er et meget viktig punkt, sa Wallentinsen.

Tore Gulbrandsen, EL & IT-forbundet, sa at det var en del begreper som svirret i luften, det gjaldt besteårsregelen, alleårsregelen, pensjonspoeng, prosenter mv. Jens Stoltenberg hadde sagt at en industriarbeider etter besteårsregelen ikke opparbeidet seg poeng de siste åene. Dette er selvsagt tøv. Industriarbeideren får poeng for alle årene til 40. Det er sluttpoengstallet

som gjelder. Etter hans mening ville alle tjene på at man beregnet folketrygden ut fra at man legger til grunn de 20 beste årene. Hvis man er så glad i alleårsregelen, hvorfor foreslår man ikke at denne også skal bli gjort gjeldende i offentlig sektor? spurte Gulbrandsen.

Hvis alleårsregelen legges til grunn i offentlig sektor, vil mange tape på dette. Denne regelen er innført for å spare penger. Gerd- Liv Valla sa det var satt rekord i reallønnsutvikling i perioden – det kommer kanskje av at hun bare bader badstue med LO-toppene. Ved siste lønnsoppgjør fikk pensjonistene det samme som de yrkesaktive. Det er dette vi har gått inn for, det kunne hun også ha sagt. I stedet kommer det nå forslag fra sekretariatet om at pensjonistene ikke skal holde tritt med lønnsutviklinga, det blir en mellomting, som riktig nok er bedre enn det regjeringa står for – den vil lovfeste at pensjonistene skal sakke akterut.

Svend Morten Voldsrud, Fagforbundet, var glad for forslaget til nytt kapittel om bærekraftig utvikling i handlingsprogrammet for neste 4-års periode. - Begrepet bærekraftig utvikling er etterhvert blitt et misbrukt, og dermed uklart, begrep. Det brukes i tide og utide. Og siden begrepet ble etablert med Brundtland-kommisjonen og den stor miljøkonferansen i Rio i 1992, har mye skjedd med definisjonen – lite med endringer i en mer bærekraftig retning.

En mer miljøvennlig og rettferdig verden er kjernen i det vi kaller en bærekraftig utvikling. Dette innebærer at vi bryter med viktige trekk i dagens økonomiske utvikling.

Det forutsetter rettferdig fordeling av verdens ressurser. Samtidig ser vi at skillet mellom fattig og rik bare øker verden over. Kampen for en bærekraftig utvikling betyr, med andre ord, også kamp mot de økonomiske og politiske krefter som fremmer forskjellsutviklingen.

Dette vil kreve omfattende endringer i måten våre samfunn er organisert på. Sterke motkrefter og allianser er nødvendig for å presse fram en annen utvikling.

I kampen for en bærekraftig utvikling vil det være avgjørende at fagbevegelsen tar miljøtrusselen på alvor, gjennom økt miljøengasjement i alle ledd. Dette perspektivet krever handling. Aktiv miljøpolitikk forutsetter en bred medvirkning fra alle grupper i samfunnet. Miljøutfordringene betyr at vi må legge om forbruksmønstre og livsstil.

Fagbevegelsen, med sitt nettverk lokalt og internasjonalt, har et stort ansvar i denne nødvendige endringsprosessen.

Miljøkampen kombinerer det internasjonale og det lokale perspektivet. Å

tenke globalt og handle lokalt, uttrykker det på en utmerket måte. Heller ikke i miljøkampen vil det imidlertid være tilstrekkelig kun å handle lokalt. Det må i økende grad også handles globalt. Markedsliberalismen er på offensiven og er et økende problem for miljøbevegelsen, som den er det for fagbevegelsen.

Dette skaper problemer og utfordringer, men også grunnlag for en mektig allianse. Miljøbevegelsen kan ikke bli virkelig sterk før den utfordrer de økonomiske interessene bak miljøproblemene. Vi å øke forståelsen for, og kunnskapen om, at alt henger sammen. *Fagbevegelsen må også bli en miljøbevegelse!*

- Miljøproblemene har også sosiale sider. De berører spørsmålet om både arbeidsplasser og forbruk – ikke minst fordelingen av forbruket: Mellom det forbruket som finansieres over lønningsposen og skatteinntektene og det som finansieres over profittinntekter. Dermed griper miljøbevegelsen inn i fagbevegelsens område – og fagbevegelsens område griper inn i miljøet.

Terje O. Olsson, EL & IT Forbundet, sa i forbindelse med pensjonsdebatten at ved oppbyggingen av det norske velferdssamfunnet har det gått et skille mellom dem som vil ha frivillige og forsikringsbaserte løsninger, og dem som har satset på obligatoriske fellesskapsløsninger.

- Det er dette siste vi forstår med kjernen i en velferdsstat. Vi har hatt fellesløsninger som politisk målsetting.

Pensjonsforslaget fra sekretariatet beholder det meste av Folketrygda, men ikke alt. Da Folketrygda ble etablert, var det målsettinga å beholde 66 prosent av lønna i pensjon, basert på de beste 20 år. Dette foreslås nå fjernet. Kutt nr. 2 er at vi må jobbe lenger. Det er ikke lagt vekt på at vi arbeider for et annerledes samfunn. Får vi til et mer inkluderende arbeidsliv, med slutt på utstøting av folk fra arbeidslivet, da kan vi finansiere ei bedre ordning enn dette.

Posten hadde et overskudd på 2 milliarder i 2004, men omstillinga har kostet samfunnet totalt 6 milliarder kroner i form av ulike sosiale kostnader. Det er mange 70-åringer som vil danse, men de må få lov å gjøre det frivillig. La oss prøve det gode arbeidsliv for å slippe kuttene i pensjonen.

Svein Davidsen, EL & IT, ville snakke om kap. 9 – energi og miljø. Etter at energilova ble innført i 1991, har vi fått oppleve liberaliseringas konsekvenser, både for husholdninger, industri og annet næringsliv. Det har skjedd store utfall i USA og Europa, som følge av dårlig vedlikehold, og utfall har det også vært i Norge. Vi må ha fokus på drift og vedlikehold. Verdien av energi vil bare øke, og prisene her hjemme vil etter hvert kunne komme opp på europeisk nivå, det vil si 1,30-1,50 kr pr. kilowatt.

Han hadde lagt merke til at forbund som hadde hatt et mer positivt syn på energilova i 1991, nå har fått et annet syn.

- Det er bra at vi lærer av våre feil. Utfordringene innen energiforsyninga er store. Hva om linjene er for dårlige? Når vi har unngått de store katastrofene her hjemme, er det utelukkende fordi at utstyret har holdt lenger enn hva leverandørene har lovet.

Frank Holm, Transportarbeiderforbundet, var glad over formuleringen han fant i nest siste avsnitt på side 27 i handlingsprogrammet, der det står at LO går imot anbud i kollektivtrafikken. Dette har hans forbund sagt i 20 år, og han var glad for at LO nå fulgte opp. Anbud er det verste en ansatt i et transportselskap kan oppleve, slik det i dag praktiseres. Tidligere trygge arbeidsplasser er blitt svært utrygge. Er oppdraget tapt i et område, vel, da finnes det ikke andre oppdrag i samme område.

- Dette er blitt en bransje der du maksimalt har sikkerhet i 5 år – innen den tid kan du være sikker på at kjøringa skal ut på anbud, og det er slett ikke sikkert at du får jobben. Det er sjelden at en opplever mer enn 5 års ansettelsesansienitet i et transportselskap i dag.

Han oppfordret LO sentralt og alle lokale tillitsvalgte til å gå imot anbud innen kollektivtrafikken.

Til slutt nevnte han at han tidligere i dag hadde levert et forslag om at Norge skal boikotte militærjuntaen i Burma.

Sissel Hallem, EL & IT, ville ta opp to ting i forbindelse med forslaget til ny arbeidsmiljølov. Helst bør den utsettes, til vi har et nytt flertall i Stortinget til høsten. Det andre er at dagens arbeidsmiljølov bør ligge til grunn.

- Vel, nå blir det behandling i vår, men representanter for det rødgrønne alternativet har sagt at de vil reversere den. Men dette er ikke nok – vi må ha forbedringer i loven. Det er gjort et kjempearbeide i klubber og fagforeninger på dette, og vi veit hva vi vil ha, sa hun, og hadde levert inn forslag på dette.

Karin Mathisen, Fagforbundet, var glad for at det ikke ble omkamp om EU på kongressen. Nå må vi konsentrere oss om å få Jens som statsminister, og ikke Jose Barroso som president. Når det gjaldt faglig arbeid i Europa var det et nøkternt dokument som var lagt fram, men det kunne godt ha nevnt årsaken til at massearbeidsløsheten har bitt seg fast i de fleste europeiske land, den felles økonomiske politikken som tvinger enkeltland til privatisering og redusering av skatter. Den store skepsisen i europeisk fagbevegelse kunne også ha vært nevnt.

- Fra Fagforbundets side er vi glad for at LO er enig i vårt syn på EUs tjenstedirektiv. Det er opprinnelseslandprinsippet som skal gjelde, og dette vil undergrave hele det kollektive avtaleverket. Det er sosial dumping. Riktignok er direktivet trukket tilbake i sin opprinnelige form, så hun, men hun var helt overbevist om at det kommer tilbake. Hun fremmet forslag om et tillegg i kap. 7 om at LO vil arbeide for at forslaget til tjenstedirektiv og havnedirektiv ikke svekker norske lønns- og arbeidsvilkår.

Erik Bratvold, sekretariatet, tok opp temaet sosial dumping.

– Om vi lar den utvikle seg så får vi nok råd til pensjon – 66 prosent av 35 kr. timen.

Han minnet om at synet på sosial dumping hadde endret seg over tid. For 20 år siden var alle sjømenn, uansett nasjonalitet, ombord på norske skip ansatt på norske betingelser. Men i 1987 ble NIS – Norsk Internasjonalt Skipsregister – etablert. Norske sjømenn ble skiftet ut med mannskap fra lavkostland, som jobbet på sine hjemlands betingelser. Sosial dumping. Den gang ble NIS-skip nektet adgang til norske farvann og norsk sokkel hvis ikke norske vilkår ble fulgt, norske vilkår måtte gjelde innenfor norsk territorialfarvann.

Roy Pedersen, Fellesforbundet, mente at LO-kongressen måtte skjære igjen – det gjaldt tjenstepensjon. Der er det kun ett krav som gjelder, tjenstepensjonen skal være på plass innen 1.1. 2006 – hvis ikke, blir det streik.

Han skjønnte at det var behov for kompromiss – men han kunne ikke se at det var behov for kompromiss angående kutt i pensjonen. Ingen i LO har krevd lavere pensjon.

- Det som teller, er at kongressen kommer ut med et sterkt krav. Hva er poenget med å invitere til kompromiss med den sittende regjeringa? Vi har ikke noe å tape på at pensjonsspørsmålet blir en del av valgkampen, mente Pedersen, og støttet ellers ideen om aksjon den 24. mai mot tukling med arbeidsmiljøloven.

Renee Rasmussen, Musikernes Fellesorganisasjon, innledet med at hun, som musiker, fikk et positivt lite kick av å stå her framme på talerstolen og kunne snakke til et så lydhørt publikum.

- Men den saken jeg vil ta opp her, har ikke akkurat gitt meg det samme positive kicket. Følelsen minner meg mer om panikkangst, eller sceneskrekk som vi musikere også kaller det. En følelse av ikke å ha kontroll over situasjonen og utfallet av den.

For hver enkelt av oss handler pensjon først og fremst om forutsigbarhet og trygghet. Med økende livslengde etter pensjonsalderen, er det ikke bare slik at pensjonsutgiftene vokser. Pensjonsytelsene blir også viktigere, fordi vi skal leve av pensjonsytelsene i en stadig lengre del av livet. Jeg har lagt merke til at mange av dere er kritiske til Sekretariatets framlagte forslag til uttalelse. Selv synes jeg at forslaget peker på flere mulige løsninger, og samtidig stiller viktige krav til framtidens pensjonssystem. Men jeg ser fortsatt en del utfordringer og uklarheter, som gjør det vanskelig å se alle konsekvensene en slik reform kan få.

En stor del av våre medlemmer er høyt utdannede kunstnere og pedagoger som kommer sent ut i yrkeslivet, og som har sterkt varierende inntekter, en hverdag med mye deltid og mange kortvarige jobber.

For oss er det derfor viktig å beholde folketrygden som en grunnmur i pensjonssystemet. Helst hadde vi sett denne grunnmuren så høy som mulig, men om ikke det blir mulig, må vi sørge for tjenstepensjonsordninger for alle – og da mener jeg alle!

For våre medlemmer er valget mellom en «besteårsregel» eller en «alleårsregel» i folketrygden mer enn et valg mellom prinsipper. Å fjerne besteårsregelen, uten å ha et konkret, forpliktende alternativ, betyr en ferd ut i det ukjente – en ferd verken jeg eller våre medlemmer er særlig lystne på.

For MFOs vedkommende, ser jeg i den forbindelse 3 utfordringer:

1. Hvordan løser vi utfordringen med tjenstepensjonsordninger for ansatte i små deltidsstillinger?
2. Hva gjør vi med tjenstepensjonsordninger for midlertidig ansatte med kortvarige arbeidsforhold – en type ansettelser jeg er redd vi kan få langt flere av i framtida.
3. Hvordan sørger vi for tjenstepensjonsordninger for frilansere og andre grupper som i dag ikke engang har rettigheter som andre arbeidstakere?

Hun avsluttet sitt innlegg med noen ord av Bjørnstjerne Bjørnson:
Livet består ikke av ord. Livet består av realiteter.

Arnfinn Bjerkestrand, Musikernes Fellesorganisasjon, sa at kultur er en viktig næring i Norge. Det finnes tusenvis av kreative arbeidstakere i landet. Han syntes ikke handlingsprogrammet helt hadde fått med seg denne realitet. Man sier ofte at det skal bli like fint å jobbe som å danse, slik det heter i Ellinors vise. Tvers over gata holder Nasjonalballetten til. De lever av å danse. Det er deres arbeid. De har en pensjonsalder på 41 år, og de har en skadeliste som selv garvede verneledere vil stusse over. Disse er en del av Norges kreative kapital.

- Vi lever i et flerkulturelt land. Vi står foran et valg hvor Frp er selve jokeren i regjeringsspillet. Frp uttalte nylig at man var redd for at den norske identiteten ble utvisket. De hadde videre uttalt at det var klart at man i Norge sto Danmark og Tyskland nærmere kulturelt enn f. eks. det somaliske. Det kunne bli fare for et samrøre i det norske samfunnet. Vi må i LO ta sterk avstand fra slike holdninger, sa Bjerkestrand.

Roger Martin Pilskog, Fellesforbundet sa at alle ville kanskje ha best mulig og mest mulig på kortest mulig tid, men at man kunne være uenige om verktøyene som skulle brukes. Man kunne i hvert fall være enige om at det var resultatet som var det viktigste. Det mener i hvert fall fagfolk.

Spørsmålet var om folketrygden, som den er i dag, er ok. Han syntes ikke det. Kjell Bjørndalen og Jan Davidsen hadde sine betraktninger om det i debatten. De mente at den slår urettferdig ut for mange arbeidstakere. For en ufør bussjåfør er det ingen bønn. Det blir minstepensjon.

- Vi må ha en rettferdig opptjeningsmodell. Jeg er ikke sikker på om sekretariatet har funnet en slik modell, men hvis redaksjonskomiteen kan pusse litt på modellen, kan vi kanskje få noe vi blir enige om. Hvis vi skulle gå herfra uten å bli enige, er jeg redd for at det er andre som kommer til å ta regien over debatten. Vi må ikke være delte i denne saken.

Om sosial dumping sa Pilskog at det er i ferd med å utvikle seg et useriøst arbeidsliv hvor kølsvart arbeid eksisterer. Det er ikke slik at konkurser og konkursskarantener stanser dette. De fortsetter sin kriminelle virksomhet i et eller annet smutthull.

Kjell Sigurd Sørensen, Fellesforbundet, sa at det var to ganger under dette møtet at han hadde følt at han var på et Maran Ata-møte. Det var lørdag og i dag under Arne Byrkjeflotts innlegg. Lørdag var han lykkelig og glad over alt man hadde oppnådd i Trondheim, i dag hadde han allerede vunnet stortingsvalget.

- Jeg tror vi skal advare litt mot denne stemningen. Det er litt tidlig å dele ut statsrådposter i mai måned. Det er også litt rart at han i et ene øyeblikk roser sine samarbeidspartnere i en ny rødgrønn regjering, mens han i det neste øyeblikk ikke tør å forhandle nå. Jeg tror at vi har gode kort å forhandle med nå. LO må komme frem til klare krav som legges til grunn før forhandlingene starter. Selv på SV-landsmøtet måtte man medgi at hvis forhandlingene gikk nå, måtte man delta.

Sørensen var redd for at hvis man utsatte forhandlingene, så ville Siv Jensen rote til denne debatten også.

Dirigenten sa at man nå skulle ta den annonserte pausen på 15 minutter. Møtet hevet kl. 21.00.

Møtet ble satt igjen kl. 21.05 . *Dirigenten*, *Tove Stangnes*, gjorde oppmerksom på at det gjensto 64 talere på listen, så kunne man selv regne ut hvor lang tid det ville ta.

Hun refererte så et par permisjonssøknader, som ble innvilget, før hun kom med en oppfordring til talerne: Vær obs på det grønne lyset på talerstolen.

Det er ikke trafikklys, det kommer ikke noe gult lys før det røde.

Hun gikk så videre med talerlisten :

Arne Klausen, NTL, gjorde oppmerksom på at NTL har fremmet et forslag om tillegg til det velferdspolitiske manifest som lyder

«Alle arbeidstakere som utfører velferdstjenester for det offentlige, for eks. fosterforeldre, skal ha arbeidskontrakter og ikke oppdragskontrakter.»

- Og i forslag til et nytt et kulepunkt presiserer vi at dette gjelder ungdomshjem, beredskapshjem og familiehjem på statlige kontrakter.

- NTL har fått en ny gruppe medlemmer, som i dag har kontrakter med staten som er rene slavekontrakter. Det er fosterforeldre med tiltak, som de heter, eller også spesialfamilier. De barna de har omsorgsansvaret for, krever at de er tilstede hele tiden, slik at denne omsorgsoppgaven blir jobben deres. For dette får de en kompensasjon fra Staten på mellom 230.000 og 300.000 kr i året.

For å få kontrakt må de forplikte seg til å være fosterforeldre i 10 år, men kontraktene er kortvarige, gjerne ett år. Og de er oppdragstakere, ikke arbeidstakere. Dette medfører at de faller utenfor det vanlige lov og avtaleverk som gjelder for arbeidstakere, Arbeidsmiljølov, Ferieloven, Folketrygdloven. Og de har selvsagt ingen hovedavtale eller annen form for medbestemmel-sesavtale.

Og egentlig kan de vel ikke være medlemmer i NTL heller, for vi organiserer arbeidstakere. Og det er de altså ikke definert som i dag, men det skal vi endre på.

Et par eksempler fra en kontrakt:

Kontraktens varighet – ett år.

Godtgjøringen presiseres til å være kr. 229.700,- i heltidsstilling. I heltidsstilling.

Og tenk dere, tiltakssenteret som inngår kontraktene for staten, forbeholder seg i kontrakten retten til å vurdere kontrakten ved endringer i familiehjem-mets livssituasjon, for eksempel ved svangerskap, skilsmisse, dødsfall, flyt-

ting, endring i arbeidssituasjon, sykdom og lignende. I slike tilfeller er oppsigelsestiden 4 uker. 4 uker.

Dette er alvorlig. Er du kvinne og har en slik kontrakt, og din mann blir arbeidsledig, er dette en endring i familiehjemmets arbeidssituasjon og grunnlag for å vurdere kontrakten. Du risikerer at kontrakten blir sagt opp med 4 ukers frist og da er ikke konsekvensene bare at gubben får redusert inntekt, nei da risikerer også du å miste jobb og inntekt. Og du blir fratatt barnet du er blitt glad i og har hatt omsorg for.

Det samme gjelder i forhold til svangerskap, dødsfall og sykdom. Jeg regner med at alle her er enige i at denne type kontrakter kan vi ikke ha i norsk arbeidsliv.

LOs juridiske avdeling har gitt oss medhold i at fosterforeldre må være å betrakte som arbeidstakere, og saken er tatt opp i LO. For å legge enda mer trykk i saken, ønsker vi nå også å få drahjelp fra LO-kongressen. Og det tror jeg vi får.

Magne Myran, Sør-Trøndelag, innledet med at han ikke var gammel. – Men jeg har levd lenge. Jeg så ikke noe problem med å jobbe til jeg blir 67, men når en har passert 60 virker det langt fram til 70.

Hans tema var ellers etter- og videreutdanningsreformen, som lenge var et hovedkrav ved tarifforhandlingene. Elektrikerne streiket for kravet. Det ble gjennomslag, men det er ikke lagt inn penger til å realisere det, 10 år etter at fagbevegelsen begynte å fremme disse kravene.

Siden den gang har omstillingene i næringslivet skutt fart, behovet for etter- og videreutdanning for å følge med har økt parallelt. Men det må settes inn midler.

Svein Søreng, Sør-Trøndelag fylke, var glad for at LO i handlingsplanen side 10 og 11 fremmer 6-timersdagen og 30 timers uke med full lønnskompensasjon.

Han viste til Nardo Bil A/S i fotballbyen Trondheim, som er en av de første bedriftene som prøver ut en ordning med 6-timers dag og 30 timers uke. Bedriften har gått over fra ett 8-timers skift til to 6-timers. Ordningen har både positive og negative virkninger. De ansatte er fornøyd. 2 timer utgjør ganske mye. Hverdagen blir lettere å håndtere, og det har positive helseeffekter. Blir dette en reform, vil det føre en del positive effekter med seg. Det gjenstår å se om det også er lønnsomt for bedriften.

Når det gjaldt pensjonen, ville ingen kunne overbevise han om at vi ikke har råd til å bevare dagens ordning.

Paul M. Gamlemshaug, Norsk Post og Kommunikasjonsforbund, sa at Per Kristian Foss har skjønt at det ligger makt i et kongressvedtak, ingen som hadde lest gårdsdagens VG kunne tvile på det, han virket nærmest hysterisk.

Han hadde selv foreslått et par kompromissforslag i forhold til sekretariatets innstilling, som gjør mange av oss usikre.

- F. eks. er delingstallspørsmålet vanskelig, da vi vet at lengre levealder ikke fordeles likt mellom yrkesgruppene. Det er grupper med mye utdanning som lever lengst, ikke LOs medlemmer med manuelle yrker. De med lang utdanning lever allerede 10 år lengre enn folk i manuelle yrker. Da blir det umulig at pensjonen skal reduseres for folk som ikke oppnår denne alderen. Gerd-Liv Valla sa i går at forutsetningen for delingstallet er et bedre arbeidsliv, men vi må se det først.

Gerd Kristiansen, Fagforbundet, tok ordet til kapitlet Vern om velferden. Den markedsbaserte styringsmodellen har også nådd spesialhelsetjenesten, og den har skapt et folkeopprør i hele landet. Hun kunne ta sitt eget lokalsykehus som eksempel for alle lokalsykehus.

- Vi har gått i folketog, vi har samla inn penger, skrevet i lokalavisene, trua og trygla, men aksjonene preller av - de har sett større aksjoner før. Politikerne har forståelse, men hva hjelper det når de ikke har makt. Våre tillitsvalgte har en vanskelig jobb. Daglig møter de krav om privatisering, fantasifulle turnusplaner osv. Lokalsykehus er viktige for lokal bosetting og lokalt næringsliv, sa hun, og ba om støtte til forslaget som var satt fram om dette.

Randi Aanonsen, Fagforbundet, slo et slag for Arbeidsmiljøloven:

- Arbeidarpartiet sa på sitt landsmøte at partiet vil hindre at arbeidstakarar mister rettar, at stillingsvernet vert svekka og at overtidspresset aukar. Ja, det gjer partiet heilt rett i - kven er nærare til å vere garantisten for å ei fullgod arbeidsmiljølov.

«Hva er vel borehol, børs og bank verdt uten arbeid.» Det var konsernsjefen i Elkem som sa dette fra talerstolen 1. mai i Svelgen. Han heldt fram med å seie at «ekte verdier vert skapt gjennom arbeid og for oss i Norge er det viktigare enn nokon gong».

Då er det underleg at lovmakarane ikkje til fulle skjønar at skal det bli utvikling og vekst i norsk næringsliv, så betingar det at arbeidsforholda er slik at den viktigaste produksjonsfaktoren - nemleg arbeidsfolka - kan yte sitt beste gjennom heile sitt yrkesaktive liv.

Dyktige fagfolk som trivs, som har arbeidsglede, som kjenner samhold og lojalitet til arbeidsplassen sin - det er einkvar bedriftsleiar sin suksess. Bare

så synd at ikkje alle leiarar forstår det. Difor må vi ha ei Arbeidsmiljølov som gjer oss i stand til – slik som vi alltid har gjort – å kjempe for eit godt arbeidsliv for dei mange.

Freddy Lindquist, Fagforbundet, var glad for at det ble lagt opp til en offensiv næringspolitikk. At landet vårt trenger det, er det ingen tvil om. 100 000 er åpent ledige, i tillegg kommer mye skjult ledighet, og alle de ufrivillig førtidspensjonerte som følge av et brutalisert arbeidsliv. Dagens regjering ser ikke mulighetene, og de er mange, innen olje, gass, foredlingsindustri, fisk. Uten en offensiv industripolitikk stopper Norge, noe forslag 823 fra fylkeskonferansen i Østfold påpeker.

- Østfold har også fremmet forslag 821 om at kommunene tar et sterkere samfunnsansvar. Hvorfor? Jo, i dag blir mange kommuner ofte overrasket når bedrifter legger ned eller flytter ut. De er ikke informert om det som skjer. Det er selvsagt ikke likt overalt, men for mange er dette et problem. Vi vil at alle kommuner skal være like bra på dette, derfor vårt forslag 821.

Roger Heimli, Fagforbundet, sa at det er de offentlige felleskapsløsningene som bestemmer hvilken velferd vi skal ha. De representerer bærebjelken i velferdssamfunnet. Han ville fremme Fagforbundets forslag 735 hvor man prioriterer tiltak mot privatisering og konkurranseutsetting.

- Spørsmålet er hvilket samfunn vi ønsker å skape, hvilke mekanismer vi ønsker i samfunnet. Skal vi ha et inkluderende eller ekskluderende samfunn. Skal vi ha mer eller mindre fellesskap. Vi må ikke bare vektlegge de tre grunnleggende samfunnsoppgavene, omsorg for barn, skole og de eldre. Vi må også inkludere kontrollen over vann og strøm og renovasjon. Vi som representerer den røde fare, vi må si klart nei til Høyres ideologi og Høyres virkemidler. Vi må være mer tydelige på dette.

Arne Hagen, Fellesforbundet, sa at den dansen kongressen kunne bidra med, måtte være en krigsdans for handlingsprogrammet.

- I innstillingen fra sekretariatet påstår man at intensjonene i forslag 651 er ivarettatt, men det mener ikke jeg. Det må i dag kunne dokumenteres fagkompetanse for å kunne drive næringsvirksomhet. De må kunne dokumentere at de kjenner til arbeidslivets regelverk, sa han.

Derfor ville han ha et nytt punkt 5 i handlingsprogrammet hvor dette blir klarere fastslått. I dag kan man lese i avisene at Norge er et paradis for økonomisk kriminalitet og skattesnusk. 2/3 av næringslivet godtar korrupsjon og svart arbeid. I Telemark, som han kjente godt, hadde det de siste årene vært over 400 konkurser bare i byggebransjen.

- De fleste er useriøse firmaer som har vært drevet med svart arbeid. Før i ti-

den leste vi Kriminaljournalen. Nå kan vi lese Dagens Næringsliv, hvor man hver dag blir fortalt om økonomisk svindel i en eller annen bedrift. På alle andre områder av samfunnslivet må man dokumentere kompetanse, men for å drive næringsvirksomhet behøver man bare å være i live, sa Hagen.

Anita Solhaug, NTL, ville slå et slag for en bærekraftig utvikling. Vi må løfte blikket litt og se på samfunnsutviklingen innen helse, omsorg og andre samfunnstjenester. Forskningen i dette landet må ha forutsigbare rammevilkår, den må ikke styres av markedssvingningene og markedstilpasning. Det er krefter som arbeider for at forskningen utelukkende skal tjene kommersielle formål.

- Kristin Clemet har forsøkt å få forskningen inn på et slikt spor, men hun har heldigvis lidd et sviende nederlag på dette punktet. Skulle hun fått viljen sin, ville høyere utdanning rettet seg etter markedsarenaene. Da ville man ikke kunne studere etter evner og lyst, men etter pengeboka. Tjenestemannslaget, Attac og andre organisasjoner har stått imot denne politikken og påført henne nederlag, sa Solhaug, som var svært stolt over den talen nestleder Finn Erik Thoresen hadde holdt for 600 akademikere i Universitetets aula. Det var en bedre vervingsaksjon for langtidsutdannede enn mange vervingskampanjer. Da var jeg stolt over å være LO-medlem, sa Anita Solhaug.

Peggy Hessen Følsvik, Handel og Kontor, var enig i at besteårsregelen måtte bevares, men den ville igjen gjøre at de lavtlønte kvinnene kommer dårligst ut. Hun viste til at forbundet hadde stilt klare krav når det gjaldt pensjonsordningen på enkelte andre punkter, blant annet at folkepensjonen ikke skal indekseres, det er tjenstepensjonen som må reguleres.

Marianne Wallestad, FO, sa innledningsvis at hun ikke ville ha en blå ballong, hun ville ha en rød-grønn, ikke ballong, men regjering – det er det viktigste akkurat nå. Hun husket skuffelsen etter kommunevalget i Oslo sist, da det bare manglet noen få stemmer på å overta byrådet, i stedet ble det Høyre og Fr.p. Så vi må passe oss for å ta seieren på forskudd denne gangen, advarte hun. LO må gå bredt ut for å engasjere folk, få dem til å stemme, stemme riktig, og da må vi være kreative og finne alliansepartnere. Hun ville foreslå at LO allierte seg med for eksempel Attac og Aksjon for velferdsstaten (som har 30 organisasjoner tilsluttet, mange av dem fra LO) – organisasjoner som er flinke til engasjere. Hun ville foreslå en bevilgning på 100 000 til hver av de to organisasjonene.

Tor Arne Korsmo, Fellesforbundet, registrerte at det var snakket mye om en aktiv næringslivspolitik, og mente at det da var nødvendig å ha med seg

noen som kommer fra privat sektor. Få folk fra privat næringsliv til å drive politikk og fagforeningsarbeid for en mer aktiv næringspolitikk.

Egil Mongstad, Fellesforbundet, viste til at han hadde fremmet et endringsforslag til uttalelsen om Midtøsten som bl.a. gikk på at Israel må trekke seg ut av alle okkuperte områder.

Det temaet han ellers tok opp, var fagopplæring. I Oslo er det 26 prosent av elevene som ikke får lærlingeplass fordi de ikke har bestått eksamen. Fagopplæringen står i fare. Det er en utfordring som må tas alvorlig, ellers risikerer vi at tilstanden brukes som press for privatisering av yrkesskolene.

Når det gjaldt pensjonsordningen mente han at den beste støtten vi kunne gi til framtidens ungdom, var et kraftigst mulig signal fra kongressen.

Trine C. T. Holsen, Møre og Romsdal, syntes det var bra det som var skrevet om et bedre arbeidsliv, men savnet noe om nattarbeid og virkningene av det. - NOPEF i Statoil har løftet dette til lønnsforhandlingene og fått en HMS protokoll som resultat, sa hun .

Hun satte fram forslag om et kulepunkt om at konsekvensene av nattarbeid skal utredes.

Billy Fredagsvik, Sogn og Fjordane, tok opp det som sies om utbygging av industriarbeidsplasser. Det skaper også arbeidsplasser i service – og offentlig sektor.

I lokalsamfunn der industribedrifter forsvinner, slukkes snart lysene i offentlig tjenestevirksomhet også.

– 260 000 industriarbeidere i landet er med på å sysselsette over en million offentlig ansatte. Vi blir forbanna når Hydro kommer og vil legge ned industri i Sogn og Fjordane. Krafta er for dyr. De sier at de vil drive videre så lenge det lønner seg. Det er viktig med fokus på å skape nye industri. 20 000 nye arbeidsplasser i industrien gir grunnlag for 60 000 nye arbeidsplasser i tjenesteytende virksomhet.

Gerd Eva Volden, Fagforbundet, tok opp tråden og pekte på at vi ofte hører at det er privat sektor som opprettholder offentlig sektor, men her må vi forstå, og vi må klargjøre med enhetlige ytringer sammenhengene, den gjensidige avhengigheten, mellom de to.

– Vi har alle et ansvar for å få fram hva det handler om, at vi her har en felles innsikt om samspillet og den gjensidige avhengigheten. Det er meningsløst å si at offentlige tjenester drar nytte av det som privat sektor har skapt. Vi er avhengige av hverandre, sa hun, og pekte bl.a. på tjenester som skole, helse, barnehager og infrastruktur.

Jan Thore Marthinsen, Fellesforbundet, sa at i forbundet tar vi debatten og kommer fram til løsninger.

- Det forventer vi skal skje også i LO. Å beskyldte LO-lederen for politisk svin- del er usaklig og urimelig opptreden fra denne talerstolen. Du bør be LO-le- deren om unnskyldning. Per. Sekretariatet har lagt fram sin innstilling, og så framsettes det en rekke påstander om kutt. Jeg vet ikke, disse kuttene må dokumenteres, og ingen har gjort det. Alle forbundslederne som går inn for innstillingen gjør ikke dette for å være jævlige mot medlemmene. Han ville be usikre delegater om å følge forbundslederne, han trodde dette var måten å gjøre det på. Selv var han 29 år, og han ønsket ikke å gamble på dette.

Merete Dahl, Fagforbundet, ville snakke veldig kort om kultur. LO mener kultur er viktig, derfor deler vi ut kulturpris. Selv hadde hun arbeidet man- ge år for kulturen. Rosemarie Køhn sa at mennesket har en egen, faktisk verdi. Også kultur har en egenverdi. Vi trenger ikke bare noe å leve av, vi trenger også noe å leve for. Kultur er et virkemiddel, ikke minst arbeiderbe- vegelsen bruker den til å fremme sine interesser. Hun støttet forslag nr. 602 fra Musikernes Fellesorganisasjon, som hun mente var bedre enn innstillin- gen fra sekretariatet.

Tommy Wedel, Norsk Sjømannsforbund, ba på vegne av alle sjøfolk om hjelp til å stoppe utflaggingen. Regjeringen vil gjennomføre apartheidordninger på norske fartøy, med ulike ordninger for ulike arbeidstakergrupper. LO må enes om at alle arbeidsplasser er like viktige for LO, uansett om de befinner seg til sjøs eller til lands. Vi ber bare om like rammevilkår med våre kon- kurrenter. Det sies ofte at vi ikke tilfører landet verdier, men norske sjøfolk bringer hvert år tilbake 3-5 milliarder kroner til hjemdistriktene sine. Regje- ringen vil gi skattelette til rederne – la oss bli kvitt den sittende regjeringen.

Kristine Hansen, Skolenes Landsforbund, kom inn på kapitlet 10, Livslang læring. Hun syntes i utgangspunktet at det burde ha vært spisset noe, men det fikk gå. Hun viste til Clemets politikk og minnet om det Mongstad had- de sagt om at man måtte styrke den praktiske delen av fagopplæringen. Den står nå i fare for å bli overkjørt av Clemets vekt på teori, hun skrur til opplæ- ringen den veien.

Hun håpet at LO, som tidligere, ville engasjere seg sterkt for å styrke den praktiske opplæringen.

Når det gjaldt kap. 4 om vern av velferden, mente hun at dette var et svært viktig kapittel. Hun savnet kanskje en beskrivelse av det universelle bildet, men det var mye godt i kapitlet. Hun ville imidlertid foreslå et eget punkt

om eldreomsorgen, som hun mente burde være både forutsigbar og trygg. Hun understreket at eldreomsorgen måtte foregå i offentlig regi. Det er ikke slik at de mange som i dag arbeider i eldreomsorgen, tar jobben fra arbeidsledige. De gjør en fantastisk innsats.

Om kapitel 8 - Et bedre liv - understreket hun at bedriftshelsetjenesten var viktig. Norge har ennå ikke ratifisert ILO-konvensjonen, men dette var det viktig å bygge ut, sa Hansen.

Endre Kulleseid, NAF, ville fremme et forslag til uttalelse som gikk på at man reverserte budsjettforliket mellom Fremskrittspartiet og regjeringen for 2005. Her forsvant pendlerfradraget for pendlere og hyretillegget for sjøfolk som fratrekksmulighet. For mange utgjorde dette en betydelig skatteskjerpelse for dette året. Avhengig av antall timer, ville enkelte fått et tillegg i skattbar inntekt på 38-44000 kroner.

- Pendlerne bidrar til verdiskaping over hele landet. Mange har en betydelig belastning ved pendlingen. Derfor må vi ta avstand fra skatteskjerpelsene. Det er helt forferdelig at man skal utsette sånne folk for en slik belastning som denne skattesmellen utgjør, sa Kulleseid, som fremmet et eget forslag på dette punktet. Han hadde støtte fra NOPEF og El & IT, han trodde også fra Fellesforbundet.

Når det gjaldt pensjonsreformen, ville han støtte sekretariatet, ikke Østvold.

Jan-Egil Pedersen, NNN, sa at i forhold til pensjonskommisjonens innstilling hadde landsmøtet i NNN for 3-4 uker siden drøftet pensjonsreformen. Man hadde da fattet et vedtak som betydde at man ønsket Oljefondet omgjort til et folketrygdfond, man ønsket like pensjoner for kvinner og menn, man ville beholde besteårsregelen og lovfeste tjenestepensjon for alle. Formannen i NNN hadde ikke vært med på sekretariatets innstilling. Det er mye bra i innstillingen, men i NNN ville man ta avstand fra delingstall og indeksering. - Vi håper man kommer frem til et kompromiss på denne kongressen. Vi behøver ikke gå med på et kutt i ytelsene, vi kan øke skatte eller trygdeavgiften.

Om sosial dumping mente han at mye kan gjøres. Ikke minst kan mange norske fagforeninger hjelpe fagorganiserte i Øst-Europa. De trenger vår assistanse, sa Pedersen.

Svein Olav Aarlott, Fagforbundet, sa at folketrygden egentlig burde ha finansiert pensjonene, men det gjorde den altså ikke – 40 år etter at man drøftet dette spørsmålet ved innføringen i 1967.

- Besteårsregelen og tjenestepensjonsordningen sikrer i dag en solidarisk pensjon. Besteårsregelen sørger for at en arbeider kan gå av ved 62-årsalder.

ren, det er et håndslag til skiftarbeideren som ikke lenger orker skiftordningen. Vi baserer oss på at det er neste generasjon som skal betale ytelsene til pensjonistene til enhver tid. Man må også kunne spørre seg hvorfor folketrygden i denne situasjonen skal være i offentlig regi. I dag står mange i kø for å sikre seg private forsikringer. De gjør det fordi de ikke stoler på folketrygden. Folketrygden skal ikke bare fungere for vanlige arbeidsfolk, den må også fungere for middelklassen. Hvis den ikke gjør det, vil folketrygden bli omgjort til en fattigkasse. Tilliten brytes.

Thor Åge Christiansen, Vestfold, sa at utflagging av norske lønnsomme bedrifter er et stadig økende problem. Man ønsker å øke profitten ytterligere. - Vi som har arbeidet i disse bedriftene, risikerer en skotupp ut i arbeidsledighet eller uførhet. Dette gjøres kanskje fordi eieren vil ha en ny luksussyacht. Vi ser jo hva Rimi-Hagen bruker pengene på i Larvik. Dette med samfunnsansvar og fellesskapsfølelse blir mer og mer borte. Heller ikke Hydro viser noe samfunnsansvar klenger. Vi må styrke handlingsprogrammet på dette punktet slik at vi kan stanse utflaggingen fra våre lokalsamfunn, sa Christiansen.

Tormod Jarsve, Fagforbundet, er fylkesleder for Fagforbundet i Akershus. Han hadde laget et forslag i forhold til sekretariatets innstilling om pensjon. Forslaget hadde han presentert for en del medlemmer av forbundets delegasjon. Det var ikke realitetsbehandlet der, men mange hadde vært positive. Han skulle ikke referere hele forslaget, men hovedinnholdet er ja til å beholde besteårsregelen, og nei til indeksering og delingstall.

LOs samfunnspolitiske avdeling hadde gitt mye god informasjon da pensjonskomiteen kom med sin innstilling, og dette var fulgt godt opp både av LO og av Fagforbundet. De sa da at innføring av delingstall ville virke negativt for våre medlemmer – det var snakk om kutt på 18 prosent. Indeksering ble oppfattet på samme måte – der var kuttet på 6-7 prosent, så vidt han kunne huske. Ble hans forslag vedtatt, ville dette bli en valgkampsak. - Og en meget god valgkampsak for oss.

Anita Johansen, Arbeidsmandsforbundet, ville tilbake til industri- og næringspolitikk. Hun var enig i at vi må satse der vi har naturgitte fordeler. Det er helt nødvendig å satse på olje og gass, det var hun også enig i, men hva med leteaktivitet på landjorda? Bergverk har lange tradisjoner og vi har god kompetanse på feltet, men det er lite fokus på dette. Landet består av fjell, og vi har gode forutsetninger på dette området. Hun foreslo derfor nytt kulepunkt om at vi må øke letevirksomheten etter mineraler.

Claus Jervell, Hotell og restaurant, sa at i pensjonssaken syntes noen å mene at det var snakk om valg mellom Per Østvold og forbundslederen. Det var ikke hans valg. Avgjørende for ham var hvordan dette stemte til virkeligheten ute på arbeidsplassene, og den vet mange av oss mer om enn både Jens Stoltenberg og forbundslederne. Det samme forholdet gjelder for Inkluderende Arbeidsliv – en fin ting, men som for mange betyr friskmelding til Aetat og en vei ut av arbeidslivet.

Måtte han nå gi seg ut til sine medlemmer med et budskap om at øker levealderen i Norge så skal deres pensjonsalder øke?

- Dette er ikke i kontakt med virkeligheten. En stuepike arbeider i 15 år, så sitter direktøren og gråter på hennes skulder og sier dessverre, men vi når ikke kjedens mål. Så er det ut med henne. Det har ingenting med virkeligheten å gjøre at de skal jobbe lenger – jeg kan ikke dra tilbake til bedriften og prate tull til medlemmene. Besteårsregelen – vi vet hva vi har, vi kan få en alleårsregel med noen klausuler.

Thorbjørn Mortensen, Finnmark fylke, ville snakke om pkt. 5 Verdiskapning. Han var glad for Vallas innlegg på lørdag, men han ble litt forbanna når SV sa nei til olje i nord, og så har vi jo Sp også. SV viser til at Snehvit bare gir 180 industriarbeidsplasser når utbygginga er ferdig. Det er riktig, men da tar de ikke i betraktning ringvirkningene. Så Gerd-Liv bør kanskje ta med seg Kristin i badstua – han kunne godt være med og hive på vann.

- Vi trenger industriarbeidsplasser i nord. Støtt forslag nr. 802.

Bjørn Willumsen, Troms fylke, sa at vi nordfra kommer seint, men godt. Det var gode element i forslaget til pensjon. Det løser det skammelige minstepensjonsproblemet, og folk i privat sektor får tjenestepensjon. Dette er flott, men forslaget inneholder også store kutt og det bygger opp til privatisering. Han trodde dette var et forslag som kom etter et vanvittig stort press fra finanskapitalen. Men de skal ikke inn i våre pensjonsordninger! Det er sagt at dette er historiens største privatisering – det trodde han stemte. Han håpet redaksjonskomiteen ville komme fram til et omforent forslag uten delingstall, indeksering og alleårsregel. Egentlig skulle han ha snakket om fisken, men han rakk bare å si nei til privatisering av den.

Frode Alfheim, NOPEF, registrerte det hadde vært mye debatt om pensjonen. Selv hadde han merket seg mange innlegg der en var enig om at privat og offentlig sektor er avhengig av hverandre, og det er jo helt riktig. Vi må skape industriarbeidsplasser i Norge. Han hadde selv erfaringer fra Hamnerfest der det var mye positivt om dagen. LO vil bruke gass innenlands, det er positivt.

- Vi må stå sammen i LO og med andre positive krefter skal vi få til dette. Det eneste positive regjeringen har fått til er røykeloven – i den forstand at salget av propandrevne utevarmere har skutt i været!

Stein Grøtting, Skolenes Landsforbund, sa at sekretariatet ikke kunne få noen stor R for regnestykket på plansjene om pensjon i dag. Men han ville snakke om læring – ingen norsk regjering har gjort så mye ugagn for skolen som denne. Han var glad for at LO setter fokus på læring og utdanning. Vi må slå ring om den offentlige enhetsskolen. Snuoperasjon er ordet. Han hadde regnet med at «LO på din side» skulle få et klarere politisk innhold. Nå skjedde ikke det, da måtte programmet spisses. Friskoleloven må reverseres. Læreplanene ødelegges under slagordet «Kunnskapsløftet», som Hernes har kalt «Kunnskapsfallet», noe han var enig i.

Magnus Straume, Fellesforbundet, takket LO-ledelsen for engasjement når det gjaldt gassvedtaket, som ikke minst gjaldt Grenlandsområdet. 6 000 mennesker hadde vært på gata i Grenland. - Vi viste vår styrke. Han var fornøyd med forslaget i handlingsprogrammet om dette. I programets punkt om industri og næring, heter det at vi trenger en god privat sektor og en velfungerende offentlig sektor – de er gjensidig avhengig av hverandre.

Han ville også si litt om infrastruktur. Han var glad for at det i den næringspolitiske uttalelsen står at vi trenger en god og moderne infrastruktur. Situasjonen på vegnettet er ikke bra, bare i Telemark er det et etterslep på 600 millioner i vedlikeholdet.

Gerd-Liv hadde sagt noe om lederlønningene. Berthold Brecht har sagt at mot dumheten kjemper selv gudene forgjeves. Han håpet Gerd-Liv i denne forbindelsen var sterkere enn gud.

Trine Lise Sundnes, sekretariatet, sa at når forslaget til arbeidsmiljølov ble kritisert, kalte statsministeren det personangrep, og statssekretær Eide ber oss jenke oss – etter et forslag som ikke i det hele tatt tar hensyn til dem det er ment å beskytte. Hvor er det blitt av de mange forslagene våre – f. eks. om styrking av kollektiv medbestemmelse, om 2 på vakt på natt der sikkerheten krever det? Lista er lang. Ofte er det brukt argumentet om at midlertidige ansettelser vil gi unge innpass i arbeidslivet. Men når dette skjer, er det på grunn av dagens ordning.

Lisbeth Johansen, Arbeidsmandsforbundet, sa at mange grupper har det tøft om dagen. Hun ville si litt om sin egen gruppe. Hun var reinholder, og stolt

av det, men ikke av det som skjer i bransjen om dagen. Aldri har reinholdere løpt så fort. De rammes av konkurransen mellom reinholdsbedriftene, som bryr seg minst om kvalitet og mest om tidsbruk. Sykefraværet er høyt, mange orker ikke mer i ung alder. Dette skjer både i privat og offentlig sektor. Noen reinholdere er redde for å gå på jobb. Noen jobber hele døgnet i strekk, noen orker ikke å ta seg av barna på fritida. Det er ikke slik vi vil ha det. Nå må de rette politikerne ta tak og få til en endring.

Lars M. Johansen, Norsk Transportarbeiderforbund, sa at endra eierstruktur, få og store multinasjonale eiere, nyere produksjonsformer og ny organisering av næringslivet, har aktualisert behovet for revidering og forbedringer av bedriftsdemokratiordningene fra 1970-tallet. Ikke minst har nasjonal og internasjonal maktkonsentrasjon i konsern og kosernliknende selskap, og ordninger som for eksempel oppslitting av bedrifter, outsourcing, økt bruk av underleverandører, kontraktørvirksomhet, gjort behovet for nye regler for innsyn, informasjon og medbestemmelse aktuelle.

- Nye drifts- og organisasjonsformer medfører at viktige strategiske beslutninger blir tatt uten at berørte ansatte får informasjon, innsyn eller medinnflytelse over beslutningen. Slik innflytelse må sikres, og brudd på informasjonsplikten og /eller medbestemmelseretten må føre til sanksjoner overfor bedriften. Videre må de ansatte sikres at opparbeida rettigheter videreføres av en ny arbeidsgiver ved anbud, konkurranseutsetting, virksomhetsoverdragelse eller annen overføring av oppgaver til andre.

Han kom også inn på demokratiseringen av arbeidslivet, på siste kulepunkt side 35 i handlingsprogrammet.

- Dette med demokratisering må prioriteres. Ved et regjeringsskifte er det mulig at vi kan komme videre med dette, sa Johansen. Det er helt nødvendig å få til et bedre demokrati i arbeidslivet.

Om pensjonsspørsmålet sa han at målet for alle er en pensjon på 2/3 av lønna, men forslaget i flertallsinnstillingen innebærer at pensjonene skal reduseres til 44-45 % av lønningene i år 2050. At man privatiserer en tredjedel av pensjonene kan vi ikke godta, sa Johansen

Kristin Sundby, Oslo, hadde tre saker på hjertet og hun skulle forsøke å snakke på inn- og utpust. Pensjonen sto øverst på listen.

- Dette dreier seg om et politisk valg. Det handler mer om ideologi enn om økonomi. Vi ønsker ikke en privatisering av folketrygden. Vi ønsker ikke at banker og forsikringsselskaper skal overta en så stor del av pensjonen. I denne diskusjonen har man bare hørt snakk om økonomi, svært lite om de

menneskene som blir berørt. Det dreier seg om mennesker, våre medlemmer, deltidsansatte og lavtlønnede.

Hun trodde at en kombinasjon av flertallsinnstillingen pluss Mary Sandens forslag kunne bli en løsning. Det kunne i hvertfall dannet et godt grunnlag for en løsning.

- Vi – en organisasjon med over 800 000 medlemmer, må ikke bidra til å skape usikkerhet. Vi må bidra til å skape trygghet hos alle våre medlemmer. Vi er enig i at ordningen skal være bærekraftig. Vi har tidligere vist at vi kan være med på store reformer og ta byrdene. Bl.a. ved solidaritetsalternativet. Vi ønsker oss en pensjon på minst dagens nivå, en pensjon som utgjør 2/3 av små og midlere inntekter. Vi ønsker et flertall på våre premisser, sa Sundby.

Arnfinn T. Ihle, Fagforbundet, sa at det hadde vært mye snakk om Norges naturressurser. I Norge sender vi i stor utstrekning våre naturressurser ut av landet. Vi sender også elektrisitet ut av landet, slik at vår egen strøm blir dyrere.

- Ungdommen har startet en aksjon for bevaring av våre vannressurser. Det støtter vi. Her i salen sitter kanskje mange representanter i kommunestyrer som er med på å legge til rette for privatisering av kommunale vannverk. De bør ikke bidra til å skille ut vannverkene.

Han viste så til forslag 1405 og sa at Israel må få klar beskjed om hva vi mener om deres okkupasjonspolitikk. Samtidig må vi være klar over at det er to parter i konflikten og at vi må ha kontakt med begge. Først da kan vi bidra til en fredelig løsning.

Dirigenten sa at tiden var inne for en liten pause. Møtet ble hevet kl. 23.00.

Møtet ble satt igjen kl.. 23.15 og dirigenten ga først ordet til Peter A. Moe til forretningsordenen .

Moe, Norges Offisersforbund, skjønte det kunne gå litt rundt med all pensjonsdebatten og måtte komme med en oppklaring, etter å ha sett at det var kommet en ny vri på hans forslag:

- Mitt forslag om at militære styrker ikke skal brukes i strid med folkeretten, er blitt til «ikke i strid med folketrygden».

Trine Ottesen, Handel og Kontor, sa at pensjonen er noe som gjelder oss alle, om vi lever etter å ha blitt ferdige med arbeidsøkten. – Derfor er det viktig

å jobbe for å få et godt arbeidsliv. Vi kan ikke godta den brutaliseringen vi nå ser i arbeidslivet, sa hun. Hun mente LOs modell for folkepensjonen tilsynelatende var et godt forslag for forbundets medlemmer, men alle forutsetninger var ikke helt klare. Ungdommen sier nei til delingsmodellen og indeksering, og ja til besteårsregelen. LOs modell står og faller med visse forutsetninger, og en forutsetning er at vi får kjempet fram et godt arbeidsliv. – De fleste av oss her rammes ikke av den nye modellen, vårt mandat er å sikre trygghet for dem som kommer etter oss.

Toril Kristiansen, NNN, var på LO-kongress for første gang og var litt engstelig for talerstolen, men som medlem i Vin – og brennevinsarbeidernes forening ville hun gjerne få sagt noe om forholdene for renholderne i bransjen. Der er man også utsatt for stadige omstillinger, trusler om outsourcing og oppsigelse, mens vi jobber oss i hjel.

- Det ble sagt at et møte med Byrkjeflot var som et møte i Maran Ata, selv om det var mer konkret. Så jeg vil si, stå på. Vi vil ikke ha versteårsregel.

Karin Mathisen, Fagforbundet, fikk ordet for 2. gang. Hun konstaterte at det var sagt en del om EØS-avtalen. Hun ville ikke gå inn på om det var fornuftig å inngå den avtalen i sin tid, men nå må vi forholde oss til at avtalen er der. Den gir Norge mulighet til å være med på prosessen i forkant, en mulighet hun ikke trodde var blitt benyttet.

– Vi har forslag om at de norske myndighetene aktivt skal utnytte mulighetene som ligger der.

Knut Wilhelmsen, NTL, sa at etter NTLs syn er medvirkning fra ansatte en av forutsetningene for å kunne opprettholde gode og sikre arbeidsplasser, et godt arbeidsmiljø og for å forsterke demokratiet.

- Derfor gjelder det å opprettholde presset på lovgiverne og på arbeidsgiverne i avtaleforhandlingene. Retten til medvirkning og innflytelse må og skal være på dagsorden hele tiden. Både for den enkelte ansatte, de tillitsvalgte og de ansattes representanter i virksomhetenes styrer.

Den medbestemmelsen som har vokst frem gjennom de siste 100 år, har ikke vært uten kamp!

For å videreføre og utvikle medvirkningen, medbestemmelsen og arbeidsplassene våre må vi nok stå på barrikadene videre også.

I dagens virkelighet kommer angrepene fra alle kanter. Både fra aksjonærer, ledere, og den politiske verden. Presset fra kapitalen driver politikere fra skanse til skanse. Visen er hele tiden at vi må tilpasse oss den internasjonale hverdagen. Men er dette sannheten, eller bare en frase for å få oss til å holde kjeft?

I de senere år er det blitt mer og mer fokus på kapitalen og dens globale interesser, og mindre og mindre på hvordan kapitalen skapes. Kapital alene skaper ikke noe som helst. Det er først når den blir satt i bevegelse og system, at samfunnet har nytte av og kan skape den om fra rikdom for noen få, til velferd for alle.

Alene, og uten styring og kontroll, vil kapitalen kun skape klasseskiller og bryte ned demokratiet. Samspillet mellom eiere, ledelse og ansatte er derfor viktig for å opprettholde og videreføre et godt demokratisk og klasseløst samfunn og varig verdiskapning for alle.

Hele tiden er argumentasjonen at det er kapitalen som har satset og at dens bakmenn dermed må ha større rett til å styre. Det kommer sjelden eller aldri fram at vi, som ansatte, har satset vel så mye, ja hele vår fremtid i mange tilfeller.

Er det da ikke rett at vi også får være med å bestemme ?

Derfor har vi fra NTLs side lagt inn et forslag om at det er viktig at LO bidrar til å styrke fagbevegelsen på alle nivå og revitaliserer bedriftsdemokratiet ved å sette fokus på de tillitsvalgtes rolle, status og innflytelse.

Kristian Tangen, Fagforbundet, slo fast at en fornuftig bruk av naturressursene var avhengig av en bærekraftig utvikling – med vern om naturressursene. Han viste til det økende private forbruk, som bidrar til miljøproblemer, - en enorm utfordring. Vi må i stedet satse på gode fellesløsninger. Fagbevegelsen må gå inn for gode fellesskapsløsninger som forener miljøhensyn, sysselsetting og velferd. Et stort ansvar når vi nå er i gang med utnytte naturgassen. Han viste til tilleggssforslag som var framsatt.

Trond Helland, Fagforbundet, ville først takke sekretariatet for innspillet i pensjonssaken, som hadde gitt støtet til en omfattende debatt. Det var iallfall en vellykket effekt av sekretariatets forslag.

Han følte at han hadde lært mye når det gjaldt pensjonsreformen, men skjønte ikke alt.

For ham var det viktigste å gi trygghet til kommende generasjoner, det ville si trygg og god folketrygd.

– Mange er spente på hva LO-kongressen kommer ut med i forhold til pensjonsspørsmålet. La oss komme samlet ut fra LO-kongressen, sa han, og ba redaksjonskomiteen ta signalene og komme fram til et kompromiss som samlet.

Bjørn Lien, Fellesforbundet, sa han kom fra Forsvaret, divisjonen for vedlikehold av materiell, og der er det også privatisering som pågår.

– Årsverk blir fjernet, men jeg tror ikke det er besparing i det, det er heller et bidrag til den kjente milliardsprekken i budsjettet. Det må være å begynne i en gal ende, å fjerne stillinger mens oppgavene gjenstår. Det betyr at de settes ut til private. Det dreier seg mer om ideologi. Og regjeringen har sagt ja til den engelske modellen for privatisering av forsvaret. Av de seks land det eventuelt var aktuelt å kopiere, er den engelske modellen den minst vellykkede. Vi er ikke i mot privat industri, men forsvarets materiell er norsk eiendom, der vedlikeholdet ikke skal selges til utenlandske foretak

Torbjørn Reigstad, Norsk Transportarbeiderforbund, viste til forslag han hadde fremmet med et tillegg til kap. 6 om internasjonalt samarbeid om toleransesamfunnet, samt forslag til en uttalelse om rasisme. Han ba redaksjonskomiteen ta disse forslagene på alvor.

Om pensjonsdebatten sa han at den hadde vært engasjert og sterk. Man hadde hatt en levende meningsbrytning, og han trodde at vi kan komme styrket ut av denne debatten.

- Det viktige punktet å bli enige om er selve delingstallet. Klarer vi å bli enige, vil denne organisasjonen komme styrket ut. Jeg er overbevist om at vi kan komme samlet ut av denne behandlingen, sa Reigstad.

Kleiv Fiskvik, Oslo, hadde sendt inn forslag som var blitt avvist av Sekretariatet. Dette gjaldt innvendinger mot den frie flyten av varer og tjenester og mot sosial dumping, det gjaldt kravet om en uavhengig sentralbank og det gjaldt spørsmålet om å si nei til EUs grunnlov. Sekretariatet hadde avvist forslagene og var kanskje derfor for EUs nye grunnlov?

- Jeg har gjort en tabbe som ikke tidsnok fremmet et forslag om Forsvaret og bruken av norske styrker i utlandet. Her har vi imidlertid fått hjelp av Offisersforbundet som har fremmet et godt forslag om dette. Jeg vil understreke overfor redaksjonskomiteen at dette ikke er noe tull som Oslo har funnet på, det kommer fra offiserene, sa Fiskvik.

Lars Børre Vangen, Nordland, sa at han ikke ville være med på å betale inntil 50 % i skatt for å betale andres pensjonsreform, så han håpet at pensjonsreformen ble god.

Han tok opp et annet problem som gjaldt overtidsordningene. På hans bedrift ble man bedt om å søke om å få arbeide 400 timer i året i overtid.

- Når man er så grådige, så har vi søkt om dette. Vi driver med brøyting. Etterpå sier arbeidsgiverne at man skal legge på 116 timers individuell overtid, slik at jeg i fjor jobbet 516 timer overtid. Så sier andre at da får jeg jo veldig godt betalt, men vær klar over at jeg i fjor hadde 140 dager utenfor hjemmet. Da ser man ikke ungene mer enn halve året.

Han understreket i den sammenheng viktigheten av at pendlere fikk tilbake skattefradraget for kosten utenfor hjemmet.

Ellers ville han støtte boring i Barentshavet. Hvis man ikke driver leteboring, opparbeider man seg heller ikke nødvendig kompetanse på feltet, sa Vangen.

Karl S. Olsen, NAF, tok opp et forslag han hadde fremmet til energi- og miljøpolitikken. Det dreide seg om en tilføyelse om hvor viktig det var med sjøsikkerhet langs kysten, likeledes oljevern. De fleste husket nok Roknes-forliset og så hva som kunne skje.

- Vi har en kystlinje i Norge på ca. 83000 kilometer. Svalbard har 9000 kilometer kystlinje. Dette tilsvarer en strekning på mer enn to ganger rundt ekvator.

Dette sier noe om det geografiske omfanget, samtidig som storparten av befolkningen i landet vårt bor og arbeider langs kysten, faktisk bor 80 prosent av Norges befolkning innefor 20 km fra kysten.

Det må være helt klart at sjøsikkerhet og forurensningsberedskap langs norskekysten må være et nasjonalt og offentlig ansvar.

LO må arbeide aktivt for å påvirke våre myndigheter til å gi ressurser nå og i framtida. Vi har ikke råd til å sette norskekysten ut på anbud eller gambe med Norges matfat, sa han, og siterte forslaget: - *nytt kulepunkt i 9. – Energi og miljø* -. *Slepebåtberedskap i nord og sør prioriteres.*

Jan Thore Martinsen, Fellesforbundet, hadde et forslag som kunne øke sysselsettingen i Norge formidabelt. Han viste til kap. 5 punkt 8 og sa at det nå skal settes LNG-baserte ferjer ut på anbud.

- Hvis dette skjer, greie vi neppe å konkurrere med de billigste i verden. Men hvis vi bygger disse ferjene som FoU-prosjekter, behøver vi ikke å sette dem ut på anbud. Da kan de lanseres ved norske veft og vi kan skape 3000 nye industri-arbeidsplasser, sa Martinsen. Dette betyr at av og til må vi være veldig konkrete i vårt handlingsprogram, slik jeg har vært i denne saken.

Bjørn Kåre Høistad, Fellesforbundet, tok ordet til energi og miljøkapitlet og sa at han savnet et avsnitt om vindkraft. Vindkraft blir mer og mer lønnsomt, og det er store planer for vindkraftutbygging i Norge. Statkraft har i sine planer prosjekter på tilsammen 6000 megawatt vindkraft. Dette tilsvarer 18 Twh eller om lag 15 % av den totale norske strømförbruket i løpet av et år. 150 megawatt er utbygget, det er gitt konsesjoner til ytterligere 750 megawatt som ikke er bygget. Det er særlig fylkene Finnmark og Troms som skal få store vindkraftanlegg, men det er også store planer for Nordland og Trøndelag. Vi har i dag 11 vindkraftverk gående, det er gitt konsesjon til ytterligere 11, man har videre søkt om konsesjon på nye 10.

- Midt-Norge vil etter en slik utbygging se slik ut, sa Høistad, og viste et lite kart fra kysten. Han ba representantene, om var spesielt interessert, om selv å undersøke dette nærmere på NVEs hjemmesider. Han hadde fremmet et forslag i tråd md sine utlegninger. Det er snakk om et helt nytt avsnitt og et nytt kulepunkt.

Arild Oliveren, NNN, hadde et tilleggsforslag til 1409 - næringspolitisk uttalelse. Budskapet var enkelt: Uttalelsen nevner omtrent ikke næringsmiddel-industrien i det hele tatt. Det er greitt nok at vi skal ha nyskapning, men vi må også ta vare på det vi har, og dette er landets nest største industrigrein. Han framsatte derfor forslag om at denne industrien må sikres rammevilkår som gjør at den kan fortsette å fylle sin viktige rolle. Redaksjonskomiteen stod fritt til å finne bedre formuleringer.

Rune Strande, Fellesforbundet, ville snakke om pkt. 5, industri og næringspolitikk. Mange tror at det ikke er industriarbeid igjen på Raufoss, industriparken der synes å være en godt bevart hemmelighet.

- Men det er fortsatt 3 000 industriarbeidere på Raufoss, og 16 lokallag av Fellesforbundet. Men vi har ingen garantier for at det vil være slik, vi ser at industriarbeidsplasser er truet flere steder i landet, og det er ingen incitament for å få inn nye bedrifter. LO må jobbe for at det skaffes fram ressurser til satsing.

Når det gjaldt pensjonsforslaget, hadde han ikke hørt ett eneste medlem som gikk inn for flertallsinnstillinga til sekretariatet. Tvert om – endelig er det tydelige politiske forskjeller, sier de. Dermed gikk også han for mindretallsforslaget.

Anita Busch, Norsk Tjenestemannslag, sa at NTL har fremmet flere forslag til handlingsplanen – blant dem et forslag til kap. 4 Vern og velferd. Også dette handler om pensjon. Mer presist vil NTL at LO skal arbeide for at folketrygdens pensjonspoeng som er tjent opp i parforhold, skal kunne inngå i et booppgjør ved samlivsbrudd.

- Vi vil ikke at deling av pensjonspoeng skal inngå i alle booppgjør, men at det *kan* inngå, det kan det nemlig ikke i dag.

I min jobb i trykdeetaten har jeg flere ganger møtt fortvilte tidligere ektefeller – som har valgt kjøkkenbenk for at eks-ene deres kunne velge å gjøre karriere. Så etter noen år kommer det til samlivsbrudd og man står igjen med minstepensjon, og ektefelle/samboer forsvinner med den felles trygghet for alderdommen, pensjonspoengene.

Støtt forslaget som gir de forlatte ektefeller/samboere en mulighet til å kreve noe tilbake for sine feilinvesteringer.

Jorge Alex Dahl, Fellesforbundet, sa at det at det ville bli flere pensjonister ikke kunne være noen nyhet for noen. Det visste også Stortinget da det vedtok Folketrygden. Regjeringen krever 20 prosent kutt i dagens ordning, sekretariatet 18. Flåthens «støtdempere» betyr at pensjonen ikke skal reguleres i takt med lønnsutviklingen i samfunnet.

- Tidligpensjonsordningen AFP ble innført for sliterne, skal vi i LO bidra til å fjerne den? Vi må kaste den høyre-dominerte regjeringen, avvise kuttene og utsette behandlingen til etter valget – vi kan vinne valget på denne saken.

Jan H. Larsen, Hordaland, sa at LO har titusenvis av medlemmer som jobber på arbeidsplasser som Snøhvit og Tjeldbergodden. De jobber under rokeringsordninger som gjør at de bruker mer tid på å sitte på brakka enn i sitt eget hjem, fordi de har 37,5 timers uke og ikke 33,6 timer, som offshore. Han mente det må inn et nytt kulepunkt om å likestille disse arbeiderne med ordningen for offshore, dvs. at de får 33,6 timers uke de også, og bad om støtte til det forslaget.

Lill Sæther, Norsk Tjenestemannslag, hadde forslag til punktet om flyktning- og innvandreropolitikk. Vi har en regjering som driver en kynisk politikk som er i strid med FNs anbefalinger og FNs flyktningekonvensjon, og hun hadde forslag til kulepunkt om å legge mer vekt på de positive sidene ved etnisk mangfold. Hun ville heller ikke sidestille tvangsekteskap med kjønnslemlestelse, og hadde derfor delt dette i tre deler. Videre støttet hun forslaget om ressursenter for innvandrere.

Størk Hansen, Oppland fylke, mente det måtte inn et kulepunkt om å si-destille turnus med skift - det er på tide å gjøre slutt på denne utretten for kvinnfolka.

Hans O. Felix, sekretariatet, hadde noen kommentarer og endringsforslag til næringspolitisk uttalelse. Han støttet det innholdet som var lagt fram i uttalen, men ville peke på et vesentlig element som han mente mangler.

- Bortsett fra olje- og gassindustrien er Norges største industri ikke nevnt i uttalen. Det er produksjon og distribusjon av elektrisk energi. For 100 år siden, i vannkraftepokens spede begynnelse, reiste utenlandske spekulanter – fossebaroner – rundt om i Norge og kjøpte opp vann og fossefall for en billig penge. De så mulighetene i den norske vannkrafta og i våre dype fjorder,

som kombinert skapte en unik industriell utnytting av vannkrafta med eksportmulighetene sjøveien.

Heldigvis hadde vi forutseende politikere den gang, som sørget for at vi i dag har et hjemfallsregime som sikrer at det offentlige eier 90 prosent av vannkrafta. Indirekte har dette også sikre nasjonalt eierskap av industrien.

Etter dereguleringen av energimarkedet, oppretting av Nordpool, og et strømmnett som stadig knyttes mer sammen med nettet i Norden og Europa – er strøm blitt som en eksport- og importvare å regne.

Høyrekreftene i samfunnet, anført av Høyre og Frp, godt hjulpet av NHO, spesielt ved PIL og EBL, ønsker å privatisere mest mulig av vannkrafta vår. Dette slaget er vi midt oppe i nå, fordi dagens hjemfallsregime er satt under press. Faller hjemfallet, eller endres det, slik at vi får et salgspress som gjør at kommuner selger til private, utenlandske aktører - ja, da holder det ikke å tru at man fortsatt kan sikre billig kraft til norsk industri, ved å bygge et gasskraftverk eller 10.

Derfor ber jeg om at følgende blir tatt inn i uttalelsen:

Endringsforslag til næringspolitisk uttalelse:

Det nest siste kulepunktet erstattes med:

«Eierskapspolitikk som sikter mot offentlig kontroll over nøkkelressurser som energi og infrastruktur».

Nytt kulepunkt:

«Staten skal fortsatt være eieeier i Statnett og Statkraft. Statkraft tilbakeføres til statsforetak (SF)».

Nytt avsnitt 5:

«Vannkrafta står for 99 prosent av landets elektriske energiforsyning og 90 prosent er under offentlig eie av staten, fylkeskommuner og kommuner. LO krever at også et framtidig hjemfallsinstitutt bevarer det offentlige eierskap og kontroll.»

Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag, syntes det var fantastisk at her i salen avgjøres framtida for Folketrygda i Norge. Utrolig.

- Om vi stemmer slik at det ikke blir noe kompromiss på Stortinget, da blir det en stor valgkampsak – så får vi med oss hele folket. Det må da være en fordel å ha flertall? Vi avgjør dette, og vi er de mest kompetente. Ingen veit mer om dette enn vi i denne salen. Vil det være bedre å få et system der du må bevise om deltid er frivillig eller ikke? Vi avgjør!

Dirigenten takket for debatt og engasjement og hevet kveldsmøtet møtet kl. 24.10.

Formiddagsmøtet tirsdag 10. mai

Møtet ble satt kl. 09.00, med *Harald Olsen* som dirigent, og innledet med allsang. Det var Jo Hestnes og Terje Havrøy som var forsangere med «Kjærlighetsvisa» til Halvdan Sivertsen.

Også i dag var det tre vinnere av LO-Medias konkurranse, og de kunne hente gevinsten på mesaninen. Et forslag nr. 524 til dagsordenen pkt. 7 var delt ut – dette ville en komme tilbake til seinere. Dirigenten opplyste videre om 4 forslag som ikke var i heftet i går, at to var oversendt redaksjonskomiteen for dagsordenens pkt. 7, og to til pkt. 10. Disse forslagene var altså med videre, men ikke i tilknytning til handlingsprogrammet.

Videre var det to som rundet år – delegatene Odd Semstrøm, Kjemisk, og Thor Åge Christiansen, Vestfold. LO-leder Gerd-Liv Valla delte ut blomster og gratulerte, og salen sang «I dag vil vi gratulere». Dirigenten minnet om at i dag ville Einar Gerhardsen ha fylt 108 år.

Dagsorden pkt. 6 – Vedtektene

Dirigenten gikk over til behandling av dagsordenens pkt. 6 – Vedtektene, og sa at alle deler blir behandlet under ett..

- Vi har relativt dårlig tid, så forslag bør komme inn tidlig, så ikke tid går til spille, sa han, og viste også til bestemmelsen om at benkeforslag må ha tilknytning til allerede framsatte forslag. Han regnet også med at det ville bli 3 minutter taletid.

Han ga så ordet vedtektskomiteens leder.

Bente N. Halvorsens innledning

LOs hovedkasserer og leder for Vedtektskomiteen, *Bente N. Halvorsen* holdt følgende innledning:

Dirigenter! Kongressdelegater!

- Sekretariatet oppnevnte den 30. august 2004 en vedtektskomité med følgende mandat:

- å behandle og innstille på innkomne forslag til vedtektsendringer,
- og å gjennomgå gjeldende vedtekter og retningslinjer med tanke på å fremme forslag om nødvendige forbedringer eller oppdateringer.

Komiteén bestod av:

Bente N. Halvorsen, LO, leder

Finn Erik Thoresen, LO

Tove Stangnes, Fagforbundet

Arve Bakke, Fellesforbundet

Erna C. Dynge, Norsk Arbeidsmandsforbund

Torbjørn Dahl, NNN

Turid Lilleheie, NTL

Randi Reese, FO

Einar Engh, LO, sekretær

I tillegg har Bjørn Kolby, Egon Løbekk, Jan Olav Lajord, og Nina Tangnæs Grønvold, alle LOs administrasjon, bistått komiteen i arbeidet.

Vedtektskomiteens enstemmige innstilling ble behandlet i Sekretariatet 24. januar 2005. Sekretariatets innstilling til Kongressen er også enstemmig, og bygger i sin helhet på Vedtektskomiteens forslag og innstillinger. Det er altså Sekretariatets innstilling jeg nå redegjør for.

Jeg vil gjennomgå et utvalg av de forslag som er fremmet, og de innstillingene som foreligger. For de forslagene jeg ikke omtaler, viser jeg til kongressdokument nr 6, som delegatene har fått tilsendt på forhånd.

Kongressen har fire ulike vedtekter og retningslinjer til behandling.

Det er:

- LOs vedtekter
- Vedtekter for LOs lokalorganisasjoner
- Retningslinjer for LOs samarbeidsorganer i fylkene, og
- Retningslinjer for LO-sentrene

I heftet har vi behandlet forslagene bolk for bolk, sortert etter paragraf eller tema.

På slutten av hvert kapittel gjengir vi både de bestemmelsene som gjelder i dag, og de nye bestemmelsene, slik de vil bli hvis Kongressen vedtar Sekretariatets endringsforslag. De gjeldende og de nye bestemmelsene er satt opp ved siden av hverandre, side for side.

Alle endringsforslag er markert med uthevet kursiv.

Det skal altså være relativt oversiktlig å orientere seg om hva som blir konsekvensen av å vedta de enkelte endringsforslagene.

LOs vedtekter

- Jeg vil *nå* gå nærmere inn på forslagene, og starter med dem som gjelder LOs egne vedtekter. Disse finner vi fra side 4 i vedtektsheftet.

1.1 Økonomi

Forslagene 320 til 327 omhandler økonomi.

Flere av disse forslagene innebærer store, og også til dels uoverskuelige, økonomiske konsekvenser.

Sekretariatet mener at disse viktige problemstillingene bør utredes nærmere, ses i sammenheng, og være gjenstand for en helhetlig vurdering.

Sekretariatet innstiller derfor på, at det vedtas å oppnevne et utvalg som foretar en samlet vurdering av de forslagene som omhandler økonomi. Denne innstillingen har forslagsnummer 328, og står på side 16.

Utvalget skal blant annet utrede beregningsgrunnlaget for forbundenes kontingent til LO, oppgave- og utgiftsfordelingen mellom LO og forbundene, samt stønad til forbundene ved arbeidsstans.

Det skal legges til grunn for arbeidet, at LOs samlede økonomiske situasjon *ikke* skal svekkes.

Videre skal utvalget sikre at LOs og forbundenes samlede ressurser forvaltes best mulig, og at kontingentsystemet oppleves som mest mulig rettferdig. Forbundene skal fremdeles bære hoveddelen av kostnadene ved arbeidsstans.

Sekretariatet fastsetter nærmere mandat og tidsplan for arbeidet. Utvalgets utredning forelegges Representantskapet, som gis fullmakt til å gjøre eventuelle endringer i LOs vedtekter.

1.2 Kampfond

- Det er imidlertid ett forslag som omhandler økonomi, som vi har innstilt på at Kongressen skal vedta. Dette gjelder forslag 344 fra Fagforbundet, til §21, om at forbundenes kampfond skal tilsvare 600 kroner pr medlem, mot dagens 400 kroner, og at beregningsgrunnlaget samtidig skal presiseres til å omfatte *bare antall yrkesaktive* medlemmer.

Konsekvensen av forslaget for det enkelte forbund vil variere, avhengig av hvor stor andel av medlemmene som er yrkesaktive.

LOs styrke ligger blant annet i vår finansielle ryggrad.

At vi har penger nok til å gjennomføre de arbeidskampene som er nødvendige, både for å forsvare våre opparbeidede rettigheter, men også for å kjempe fram nye.

Derfor er det viktig at vi, til enhver tid, har solide kampfond, basert på et hensiktsmessig beregningsgrunnlag.

1.3 Revisjon

- Forslagene 331 til 333 omhandler §12 Revisjon, og innebærer at LOs forbund skal stilles fritt ved valg av revisjonsselskap.

Etter dagens vedtekter skal både LO, forbundene og kartellene velge samme selskap. Innstillingen er at forslagene oversendes Sekretariatet til utredning.

Fagbevegelsen er stadig i søkelyset i forhold til vår egen økonomi.

Og det er derfor viktig at vi ikke fatter viktige avgjørelser på dette området *uten* en grundig utredning.

En oppheving av kravet om felles revisjon for alle, *kan* oppfattes som en svekkelse av LOs revisjonskrav, og det er det ingen som ønsker.

Men jeg vil understreke at det som her diskuteres, er prinsippet om å bruke *samme* revisjonsselskap, og ikke *hvilket* revisjonsselskap vi til enhver tid skal benytte. Vårt valg av revisjonsselskap bør tas opp til en jevnlig vurdering.

1.4 Likestilling

- Det hører med til sjeldenhetene at det foreslås å utvide vedtektene med nye paragrafer. Sekretariatet innstiller nå på at det innarbeides en ny §11 i vedtektene; om likestilling.

Innstillingen står på side 17, og kommer på bakgrunn av forslag nr 329 fra Fagforbundet.

Forslag til ordlyd i den nye §11 Likestilling, er som følger:

«Ved valg og oppnevnelser i Landsorganisasjonen bør hvert kjønn være representert med minst 40 prosent der dette er mulig.»

LO jobber målretta for å øke graden av likestilling både i samfunnet og i vår egen organisasjon. Det har for eksempel ikke kommet av seg selv at 40,1 prosent av de stemmeberettigede delegatene på denne kongressen er kvinner.

Gjennom den nye paragrafen sørger vi for at LOs sterke fokus på likestilling kommer tydelig fram også i vedtektene våre.

Som en følge av den nye paragrafen foreslås det samtidig å stryke et par bestemmelser om likestilling i andre paragrafer, som nå blir overflødige.

1.5 Ungdom

- LO har cirka 100 000 medlemmer under 30 år, og mange *aktive* unge til-litsvalgte. Vi har gjennom flere år arbeidet systematisk for å styrke ungdomsarbeidet, både lokalt og sentralt. Sist gjennom LOs ungdomsår 2003. Og ikke minst gjennom å prioritere ansettelser av ungdomssekretærer i alle fylker, i tillegg til de ungdomsrådgiverne vi har sentralt.

En omfattende og mangfoldig ungdomsvirksomhet betyr mye for organisasjonen vår, og det er derfor viktig at også vedtektene legger best mulig til rette for engasjement og innsats, ikke minst fra ungdommen.

Flere av kongressforslagene til vedtekter og retningslinjer gir oss nå nye muligheter til å styrke ungdomsarbeidet, og det kan jeg komme tilbake til.

Et par av de ungdomsrelaterte forslagene omhandler ønsket om å øremerke en egen plass i LOs valgte ledelse til en ungdomssekretær eller ungdomstillitsvalgt. Dagens ordning innebærer at et medlem av LOs valgte ledelse er tildelt det politiske ansvaret for ungdom og leder LOs ungdomsutvalg, men samtidig også arbeider med andre saksområder.

Dette medfører at det faglige arbeidet overfor ungdom blir en integrert del av LO-ledelsens samlede faglige og politiske arbeid, og ikke skilt ut som en egen nisjevirksomhet.

Sekretariatet mener at dagens ordning fungerer etter hensikten, og støtter derfor ikke endringsforslaget.

1.6 LOs organisasjon

- Forslagene 307, 308, 310 og 311 dreier seg alle om LOs organisasjon, og tar blant annet opp ønsket om å etablere et nytt fylkesnivå. Relaterte endringsforslag er også fremmet til lokalvedtektene og retningslinjene. Tilsvarende forslag ble fremmet på Kongressen i 2001, og oversendt til LOs Organisasjonsutredning.

Organisasjonsutredningen ble behandlet av Representantskapet 15. juni 2004, og anbefalte ikke de oversendte forslagene om etablering av et nytt fylkesnivå.

På bakgrunn av Organisasjonsutredningens innstilling, innstiller Sekretariatet derfor på, at disse forslagene ikke tiltres.

I §19 foreslår Sekretariatet å endre statusen til LOs lokalorganisasjoner.

LOs lokalorganisasjoner er i dag definert som hjelpeorganer for Landsorganisasjonen. Forslaget til ny §20 slår fast at lokalorganisasjonene heretter skal være våre samarbeidsorganer.

1.7 Diverse

- Sekretariatet har også innstilt på forslag som bare innebærer språklige forenklinger og oppdateringer av dagens vedtekter. Eksempler på dette er strykning av en parentes i §10.2, og flere justeringer i det som heretter blir paragrafene 13 og 17.

Vedtekter for LOs lokalorganisasjoner

- Så går jeg over til å kommentere noen av forslagene til vedtektene for LOs lokalorganisasjoner, som dere finner fra side 53 i heftet.

1.8 LO-sentrene

Vi har i dag nærmere 50 LO-sentra, fordelt over hele landet.

LO-sentrene fungerer både som et fornuftig kontorfellesskap for forbundene, og som møteplasser og servicestasjoner for både medlemmer og andre.

Organisasjonsutredningen har diskutert LO-sentrenes rolle i organisasjonen, og de mulighetene som sentrene gir. Det har blant annet vært viktig å understreke LO-sentrenes tilhørighet til LOs lokalorganisasjon, som jo er det formelle leddet på organisasjonskartet.

I denne sammenheng foreslår både Organisasjonsutredningen og andre, at styret for LOs lokalorganisasjon heretter også skal være styre for LO-sentret. Sekretariatet innstiller på at dette forslaget vedtas.

Gjennom en slik samordning blir det mindre administrasjon og byråkrati. Samtidig synliggjøres LO-sentrene i enda større grad som et organisatorisk redskap for forbunda og LO lokalt.

Forslaget medfører endringer både i lokalvedtektene og i Retningslinjene for LO-sentrene.

1.9 Styrking av ungdomsarbeidet

- Et godt ungdomsarbeid bidrar som regel positivt både til rekruttering og aktivitetsnivå i en organisasjon. Slik er det også i LO. Vi er derfor veldig godt fornøyd med at våre unge medlemmer gjerne vil engasjere seg i enda større grad enn i dag.

LOs fylkeskonferanser i Akershus, Østfold, Rogaland og Hedmark har, med litt ulike formuleringer, foreslått å vedtektsfeste viktigheten av at LOs lokalorganisasjoner oppretter ungdomsutvalg.

Sekretariatet ønsker dette initiativet velkommen, og har derfor foreslått et nytt punkt g) i lokalvedtektenes §7 om Styrets gjøremål, og det lyder:

«Jobbe aktivt for å opprette ungdomsutvalg.»

Så foreslås det at begrepet «ungdomskontakter» endres til «ungdomstil-litsvalgte», da mange som er «ungdomskontakter» opplever at de ikke får fri til tillitsvalgtarbeid.

I LOs vedtekter for lokalorganisasjonene, i §4 b, brukes benevnelsen ungdomsrepresentant, men begrepet «ungdomskontakt» forekommer faktisk ikke i LOs interne vedtekter og retningslinjer.

Vi ser derfor ikke at forslaget kan ivaretas i forbindelse med vedtektene, men foreslår at det oversendes Sekretariatet for videre behandling, i forbindelse med revidering av Hovedavtalene.

1.10 Kontingent

Forslag 377 til 382 omhandler ulike kontingentsaker.

Organisasjonsutredningen behandlet de økonomiske rammebetingelsene for LOs lokalorganisasjoner og LO-sentrene, og slo fast at:

«Nødvendige midler og ressurser til LO lokalt, inklusiv LO-sentrene, må i hovedsak skaffes til veie lokalt. Det anbefales å videreføre ordningen med sentral støtte til lokale prosjekter.»

Flere forslagsstillere påpeker problemet med innkreving av kontingent fra fagforeningene til LOs lokalorganisasjoner.

Det er også sendt inn et forslag til dagsordens punkt 5, Vår egen organisasjon, som tar opp utfordringer i forhold til kontingentinnkrevingen (forslag 137, side 41, i hefte 5).

Innstillingen til dette forslaget er at det oversendes Sekretariatet, med en kommentar om at Sekretariatet i kommende kongressperiode vil se nærmere på rutinene for beregning og innkreving av kontingent til lokalorganisasjonene.

Retningslinjer for LOs samarbeidsorganer i fylkene.

Fra side 81 finner vi forslagene som gjelder Retningslinjer for samarbeidsorganene i fylkene.

1.11 Nytt navn på bestemmelsen

- Å kalle en spade for en spade er ofte fornuftig også i formelle sammenhenger. Sekretariatet foreslår derfor at Retningslinjene for LOs samarbeidsorganer i fylkene skifter navn til Retningslinjer for LOs fylkeskonferanser.

1.12 Økt lokal styring

- På side 99 ser dere at det er fremmet et tilleggsforslag til punkt 2 i Retningslinjene for LOs fylkeskonferanser. Forslaget skal ses i sammenheng med Sekretariatets innstillinger nr 396 og 416. Bakgrunnen for forslaget er Organisasjonsutredningens innstilling.

De viktigste endringene som foreslås, er at dagens tilsynsutvalg skal skifte navn til «styret for fylkeskonferansen», og det er dette styret som heretter skal velges av fylkeskonferansen hvert fjerde år. I dag oppnevnes tilsynsutvalgene av Sekretariatet.

Det foreslås videre at det bare skal avholdes én *ordinær* fylkeskonferanse årlig, men at det *kan* besluttes å arrangere to konferanser ved behov. I tillegg kan det inviteres til faglig-politiske dagskonferanser i regi av LOs distriktskontorer og styret for fylkeskonferansen.

Etter forslag fra LOs fylkeskonferansen i Nordland, innstiller Sekretariatet på at punkt 2 i retningslinjene heretter skal fastslå, at også aldersfordeling skal vektlegges ved valg av representanter til fylkeskonferansene.

1.13 Stemmerett

- Lederne for LOs ungdomsutvalg og LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling har stemmerett på fylkeskonferansene. På initiativ fra Organisasjonsutredningen, og i tråd med forslag nr 397 fra LOs fylkeskonferanse i Nordland, foreslår Sekretariatet en presisering av at denne stemmeretten også skal gjelde utvalgsledernes *vararepresentanter*, dersom lederne har forfall.

1.14 Endringsfullmakt

- Til slutt i Retningslinjene for LOs fylkeskonferanser foreslås det et nytt punkt 5, om at det heretter skal tilligge Sekretariatet å fastsette retningslinjer for fylkeskonferansene. Slik sørger vi for at retningslinjene raskere kan tilpasses de behov som måtte melde seg.

Retningslinjer for LO-sentrene

- Avslutningsvis kommer vi på side 103 til Retningslinjer for LO-sentrene.

1.15 Organisatoriske forhold

- Det viktigste endringsforslaget til retningslinjene er det nye punkt 5, som sier at:

LOs lokalorganisasjons styre er styre for LO-senteret.

En representant fra hver av de deltakende organisasjoner og institusjoner tiltrer styret når saker som angår senterets drift behandles.

Forslaget til denne endringen kommer opprinnelig fra Organisasjonsutredningen, og ble redegjort for i tilknytning til lokalvedtektene.

1.16 Økonomi

- Flere forslag omhandler LO-sentrenes økonomi, og et ønske om å innføre faste økonomiske driftsbevilgninger til sentrene. Som nevnt i forbindelse med lokalvedtektene, har Sekretariatet innstilt på at disse forslagene ikke tiltres.

Dette med bakgrunn i Organisasjonsutredningens klare konklusjon i forhold til at lokal LO-aktivitet i all hovedsak må finansieres med midler som skaffes tilveie lokalt, men at det anbefales å videreføre ordning med sentral støtte til lokale prosjekter.

1.17 Endringsfullmakt

- Til slutt i Retningslinjene for LO-sentrene foreslås det, på samme måte som i Retningslinjene for fylkeskonferansene, et nytt punkt om at det heretter skal tilligge Sekretariatet å fastsette retningslinjer for LO-sentrene.

Med dette tar jeg opp Sekretariatets forslag til endringer av vedtekter og retningslinjer, og innkomne forslag til dagsordens punkt 6, LOs vedtekter.

Takk for oppmerksomheten!

Debatten

Dirigenten gjentok at det ikke var så godt om tid og foreslo, for at alle skulle få lik tid til rådighet, at taletiden ble satt til 3 minutter allerede fra første innlegg. Samtidig antydte han at det relativt raskt ville bli foreslått strek. Så langt var det innlevert 4 forslag.

Dirigenten sa videre at man tok sikte på ferdigbehandling, med votering, etter debatten.

Så ga han ordet til første taler.

Tor Arne Korsmoe, Fellesforbundet, uttrykte en viss skuffelse. Man hadde tidligere vært inne på at driften av lokallagene skal betales lokalt. I Moss sliter man med økonomien og hadde derfor sendt søknad til LO for en måned siden, om å få øke kontingenten.

- Ennå ikke noe svar. I forhold til § 12 står det noe om hvordan kontingenten fordeles. Det har vi hatt en diskusjon om på fylkeskonferansen, om hvordan vi skulle takle det. Bente sa da at vi skulle sende en henvendelse til LO, at problemet skule takles der.

Det er veldig skuffende. Hvordan skal vi beholde motivasjonen lokalt når vi ikke engang får svar på brev? Er paragraf 12 så komplisert? Det er merkelig at LO ikke klarer å tolke sine egne vedtekter.

Ida Troberg, Fellesforbundet, ville reise forslag 402, fremsatt av LO i Vestfold. Forslaget går ut på at fylkets representant(er) i LOs representantskap, LOs ungdomsutvalg og LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling, møter med fulle rettigheter. Hun la til at LOs samarbeidsorgan i Vestfold mener det er viktig at alle aktivitetsleddene i fagbevegelsen skal ha full innflytelse i LOs arbeid. Ved å gi fulle rettigheter, bidrar man til å sikre rekrutteringen og flere vil være interessert i å bidra med fulle rettigheter. Vi må bl.a. sørge for at ungdommen har demokratiske rettigheter. Det er de som skal styre LO i fremtiden.

Dirigenten foreslo strek satt, med anledning til å tegne seg under neste taler. Dette ble vedtatt.

Ståle Torstensen, NTL, ba kongressen se nærmere på forslag til Retningslinjer for samarbeidsorganene i fylkene punkt 2.

- Vi i Norsk Tjenestemannslag har kommet med flere forslag som har fått negativ respons i innstillingen fra sekretariatet. Det aksepterer vi i stor grad, men forslag nr 410 -

«De forbund som ikke har valgte delegater til fylkeskonferansen fra lokalorganisasjonene, gis anledning til å oppnevne en observatør med tale og forslagsrett.» - det fortjener etter vår mening nærmere oppmerksomhet fra Kongressen.

Det dreier seg om samarbeid og samarbeid gir jo som kjent styrke. Gjennom LOs lange historie har vi lært av det - vi vil ha resultater. Vi bør i hvert fall ikke ufrivillig lage barrierer for samarbeid, heller være åpne for å lete etter muligheter til å utvide samarbeidet på tvers av sektorer - særlig lokalt. Dette er intensjonen med de fylkesvise samarbeidsorganene.

Vi ønsker å dra med oss det lokale engasjement og tilhørighet til LO. Det er derfor viktig for oss å legge forholdene til rette for at det verkstedet, som grunnplanet i LO skal være, ikke blir hindret med et ikke hensiktsmessig regelverk. Bygge unødvendige «skott» er ingen tjent med.

Det er lokalorganisasjonene som selv velger delegater til fylkeskonferansene. Det er bra. Men med det er det store muligheter for at ikke lokale tillitsvalgte fra alle forbund nødvendigvis vil være representert på fylkeskonferansene i alle fylkene.

Disse forbundene går glipp av en viktig informasjonskanal. Vi ønsker at alle forbund skal få anledning til å få med seg hva som rører seg i fylket på LO-siden.

Det burde være gunstig for lagånd og en mer samkjørt organisasjon.

Da blir det litt rart at vårt beskjedne og, etter vår mening, lite dramatiske forslag til endring i retningslinjene ikke har fått gjennomslag i første omgang.

Det dreier seg i grunn bare om at noen av oss blir observatører med tale- og forslagsrett i et forum som tar opp saker som gjelder oss selv.

Vi foreslår her et sikkerhetsnett for deltagelse/tilstedeværelse i fylkeskonferansen for de forbund som ikke blir representert etter de ordinære valgene. Vi tror nok at dette berører mange - langt ut over NTL sine rekker, f.eks. de små forbundene.

Vi gjentar derfor forslag 410.

Strek

Dirigenten sa at strek var satt, og refererte hvem som hadde satt fram fram-satt forslag samt talelista. En permisjonssøknad ble referert og innvilget, før neste taler fikk ordet.

Synnøve Kitdal, NTL, NTL viste til at Gerd-Liv hadde gitt uttrykk for at LO-kongressen ville ta et stort steg fram når det gjelder likestilling, vi skal vite at LO står på jentenes side.

- NTL har foreslått kvotering til LOs organer, og nå ser det ut til å komme på plass med sekretariatets innstilling om at ved valg og oppnevnelser i LO skal hvert kjønn være representert med 40 prosent eller mer.

Hun understreket at dette forslaget var ment å styrke kvinnerepresentasjonen i LO, og håpet at det ikke ville bli benyttet til å redusere kvinneandelen. Med den bemerkningen støttet hun sekretariatets innstilling.

Steinar Karlsen, Fellesforbundet, tok opp innbetaling av kontingent til LO, som framgår av paragraf 16 i vedtektene. Det er utviklet en brøk om dette, som bygger på lønnsmasse i forbundene. Konsekvensen av gjeldende ordning er at medlemmer med lav lønn betaler mer enn høytlønte, og slik kan vi ikke ha det. Det er vel de små forbund som trekker mest veksler på LO. Forholdet gir ikke incitament til å gjøre noe i egen organisasjon. Eksisterende ordning gir rabatt til de forbund som har fast kontingent eller tak på kontingenten. Dette må endres.

Arne Klausen, NTL, ville si noen ord om NTLs forslag nr 360, 378 og 384. Hensikten med forslagene kommer fram i forslag 378 på side 66, hvor hovedbudskapet ligger i første setning. Til dekning av lokalorganisasjonens utgifter gis tilskudd fra Landsorganisasjonen. Resten av forslaget er forslag til en teknisk løsning.

Begrunnelsen for alle tre forslagene er i heftet knyttet til forslag 384, på side 68:

- Veldig mange av de virksomhetene hvor det er NTL medlemmer, er landsomfattende - som for eksempel kystverket, mattilsynet, Statens vegvesen, Avinor og Forsvaret. Andre virksomheter er samlet på ett sted, som for eksempel høyskolene og direktoratene, og vi har en organisasjonsoppbygging som passer veldig bra for å ivareta medlemmenes interesser overfor arbeidsgiver, men som passer dårlig i forhold til LOs lokale organisasjonsoppbygging. De aller fleste av våre avdelinger dekker minst ett fylke, noen dekker større regioner og andre avdelinger har medlemmer i hele landet. Og vi har minst 30-40 avdelinger i hvert av fylkene.

Vi ønsker at flere NTL-ere skal få anledning til å engasjere seg i LO lokalt, men vi får ikke våre 30-40, ja kanskje 50 avdelingskasserere med medlemmer i Nordland fylke til å finne ut av hvilket lokalt LO de enkelte medlemmene tilhører og så å betale kontingent til hvert av de aktuelle lokale LOene.

Dette er en utfordring for oss, og jeg ser av andre forslag at kontingentinngangen til LOene, ikke er problemfri. Vi har prøvd oss med et forslag om at LO skal dekke lokalorganisasjonens utgifter. Det forslaget har ikke en sjanse til å bli vedtatt, så vi gjentar ikke forslaget, men noe må vi få til og vi ser en mulighet til å få realisert plan B. For det viktigste for oss er som nevnt å få lagt til rette for flere aktive NTLere i LOs lokalorganisasjoner.

- I forslag 137 fra Fylkeskonferansen i Vestfold, (det står i heftet til sak 5)

er budskapet at det skal innføres et bedre og mer sikkert system for riktig kontingentinnbetaling fra fagforeningene til LOs lokalorganisasjoner. Innstillingen er at forslaget oversendes sekretariatet. Når forslaget er oversendt, vil det ikke ta lang tid før vi banker på døra til den som leder organisasjonsarbeidet etter Finn Erik, eller Ståle eller Nina eller hvem som vil være rette vedkommende. Så skal vi sammen finne en praktisk løsning slik at døra inn i de lokale LOer også er åpen for NTL-ere.

Arild Oliversen, NNN, viste til forslagene 331, 332 og 333 angående revisjon. I forslaget fra NNN heter det:

§ 12.1 2. avsnitt «Forbundene, kartellene» osv. utgår.

- Vi mener klart at forbundene må kunne velge sin egen revisor, ut fra egne forutsetninger, så lenge det blir utført av en statsautorisert revisor, sa han. Han val helt enig med Bente N. Halvorsen i at revisjonen fra forbundene må være bombesikker, men dette forslaget er ikke i motstrid til dette. - Vi mener bare at forbundene må kunne velge sitt eget revisjonsfirma. Forslaget innebærer ikke at vi må skifte revisjonsfirma, bare at vi kan bytte om vi finner det formålstjenlig.

Han syntes ikke dette var noen sak å utrede, slik det heter i innstillingen. Siden dette er en vedtektssak, ser vi da frem til en utredning over fire år. Han sa videre at det bare var nyanser av forskjell mellom forslaget fra NNN og forslaget fra Fagforbundet. Man kunne eventuelt slutte seg til dette.

Jonny Simmenes, FLT, viste til forslag 326 fra forbundet angående LO-kontingenten.

- I innstillingen fra Sekretariatet kjenner vi i FLT oss ikke igjen.. Kontingentsystemet har store konsekvenser for det enkelte forbund, særlig for et lite forbund. Vår kontingent er akseptert av de fleste medlemmer, selv om mange synes den er litt høy i forhold til NITO og konkurrerende organisasjoner.

Kontingenten forbundene betaler til LO er fastsatt av LO. Han hadde inntrykk av at ikke alle forbundene følger Hovedavtalens bestemmelser 11.3. slik de er bundet til. Det blir sagt at mindre forbund trekke mer på LOs apparat enn de større forbund som har sitt eget lokalapparat, slik Fellesforbundet har. Det er ikke dokumentert at det er slik. Undersøkelser tyder på at de mindre forbundene i større grad bruker LOs administrasjon i Oslo. Det kan heller ikke bli slik at det skal være en direkte sammenheng mellom bruken av LOs tjenester og forbundets kontingent. Da kan man jo like godt fakturere hver tjeneste, og slik vil vi vel ikke ha det. - Denne saken må utredes i kommende periode.

Torill Munkvold Aune, FLT, viste også til forslag 326 og sa at det var rimelig at et forbund fikk velge sitt eget revisjonsfirma. Det må være riktig.

- Vi sier ikke dermed at Ernst & Young gjør en dårlig revisjonsjobb, men forbundene har ansvar for egen økonomi og økonomistyring og må derfor også kunne velge revisjonsfirma. Vi kan ikke se noen god begrunnelse for at vi skal bruke det samme revisjonsfirmaet som LO sentralt, sa hun, og støttet i tillegg forslag 344. I dette forslaget foreslår man endret § 1.1. til "hvert forbund må opparbeide et kampfond som tilsvarer 600 pr. yrkesaktiv medlem".

Eva Grønseth, Arbeiderbevegelsens Presseforbund, sa ta man ikke kan være bekjent av å gå fra denne kongressen uten at vi har gitt ungdommen noe for fremtiden. Vi må la ungdommen selv bestemme hvordan de skal organisere seg. Ungdom kan ikke bare være noe vi snakker om, vi må ta ungdommen på alvor.

- Hvorfor kan vi ikke tillate ungdommen å slippe mer til, er vi redde for å miste makt og styring? Vi må gi ungdommen et demokratisk sete i vår organisasjon, la dem slippe til å våre viktigste organer. Vi må ikke fremstå som det øverste sovjet. Da blir det slik som meg og far min måtte oppføre oss ved middagsbordet mens vi var unge. Vi måtte holde munn ved middagsbordet, men vi kan ikke oppføre oss slik mot dagens ungdommer. Da er vi ikke bedre enn i de fundamentalistiske kristne forsamlinger. I handlingsprogrammet må det fremgå at ungdommen skal organisere seg slik den ønsker det. Vi driver med ungdomsarbeid i de enkelte forbund også, men i LO må vi sikre dem både makt og innflytelse i de bestemmende organene. La denne kongressen gi dem det.

Kolbjørn Thorsen, Handel og Kontor, sa at det var viktig for forbundet å få belyst i hvordan kontingenten betales til lokalorganisasjonen, og pekt på urettferdigheten der.

- Sekretariatets innstilling til vårt til vårt forslag er at aktiviteten skal betales lokalt. Resultatet er at da må forbundene betaler for de små, sa han og opprettholdt forslag 379.

Stig Jenssen, Akershus, ville ikke la en anledning gå fra seg til å snakke om LO-senteret og lokalaktivitetene. Han registrerte at Moss var skuffa.

- I Bærum kalles det lettere irritert, men for egen del vil jeg si jævlig forbanna. Å drive lokalorganisasjonen, betyr at vi må ha inn kontingent. Det er opp til de enkelte forbundene å ordne sin medlemskontingent også til de rette organisasjonsledd, så vi slipper å søke LO sentralt for prosjekter, sa han, og mente det ikke kunne være vanskelig for forbundene å finne ut hvor de enkelte medlemmer hørte hjemme lokalt.

Tom Knobloch, NNN, presenterte seg som kasserer på Verdal. Der hadde man sendt brev til alle forbundene for en måned siden og hadde ikke fått ett svar. Han viste til forslag 419 fra sekretariatet, om at det tillegger LOs sekretariat å fastsette retningslinjer for fylkeskonferansene. Det motiveres med at det er en forenkling for å kunne tilpasse retningslinjene til de endringer som finner sted.

Han lurte på hvilke endringer det her var snakk om. Han hadde tillit til sekretariatet, men minnet om at Gerd-Liv Valla i sin tale sa at LO var landet mest demokratiske organisasjon. Han håpet ikke dette var med på å svekke demokratiet.

Pål Hansen, Hedmark, opprettholdt forslag om ungdomsrepresentasjon. Han merket seg at LO sentralt var skeptisk til å kvotere inn ungdom, men det lot til å være eneste måten.

- Meningen med forslaget er å sikre ungdom plass i ledelsen 4 år ad gangen. Rita Lekang gjør en utmerket jobb som leder av ungdomsutvalget, men hun er dessverre ikke en ungdom, sa han. Han trakk forslag 315 til fordel for forslag 316.

Arne Byrkjeflot, NNN, så lett LO og forbund på den ene siden, lokallag og fylkesorganisasjonen på den andre, som to verdener, og merket seg at LO-sentrene sliter økonomisk. Han ville be om at dagens fylkesorganisasjon opprettholdes på dagens nivå og at LOs fylkeskonferanser arrangeres sammen med LOs fylkeskontor.

Han støttet Handel og Kontors forslag om kontingent. Han trodde det ville være lettere om vi får tilbake halv kontingent for dem som jobber deltid.. Slik som det er i dag er det nesten umulig å sette opp kontingenten, da knekker du dem.

Lars B. Vangen, Nordland, sa at det blir skrytt av ungdom, men da må også ungdom få tillit. Dette er et stort problem. Vi må godta ungdom som fullverdige medlemmer i egen organisasjon. Da blir det også mer positivt for ungdom å ta tillitsverv. Bente hadde ikke nevnt ungdomskontaktene med ett ord. Det fins en håndbok, han kunne skaffe henne et eksemplar.

Ove Toska, EL & IT, tok opp forslagene 331, 332, 333 og innstilling 334. Det var også her innstilt på oversending.

Dette er ikke en stor og viktig prinsippssak, og kunne ha vært tatt i salen, mente han. I EL & IT har det vært et sterkt ønske om å skifte revisjonsfirma, men de oppdaget da at LOs vedtekter var et hinder for dette. Valg av gode revisjonsrutiner og -firma er viktig, men det må ikke stå noe i veien for å hive

dem på dør når det er behov for det. Det er heller ikke bra å ha samme firma for lengre, og han ville lufte tanken om å skifte det ut - f. eks. etter hver 4-årsperiode.

Jon Atle Spilde, Hordaland, tok opp forslag 316. Bakgrunnen er valg av ungdom til LOs organer. Han hadde selv vært ungdomskontakt i mange år, og hadde gode erfaringer med ungdom.

- Deres engasjement mot kapitalismen og for fellesløsninger er viktig for LO. Vi må vise her i dag at det er plass til ungdommen. Vi må gi dem innflytelse og muligheter, slik at de ser at kampen nytter. Vi eldre skal ikke være ungdommens talerør – dette skal de gjøre sjøl. La oss vise det i dag, støtt forslag 316, og gi ungdommen den plass den fortjener.

Liv Skaldehaug, Handel og Kontor, tok opp forslag nr 395 fra LOs fylkeskonferanse i Nordland, og var spesielt opptatt av første og siste setning i forslaget, - første setning om at samarbeidsorganene forandrer navn til LO i (navn på fylket). I dag er det uklarhet om hvem som representerer LO i fylket. Dette må det ryddes opp i. Det var også viktig at siste setning i forslaget ble opprettholdt. Den lyder: «Dette forutsetter at dagens økonomiske rammer til fylkeskonferansene **bibeholdes.**»

Hun tok også opp forslag 412, pkt. 2, også det fra LOs fylkeskonferanse i Nordland, om at LOs vedtekter må endres, slik at fylkesorganet får økt innflytelse i LO-systemet. Likeledes må styret (tilsynsutvalget) gis anledning, i form av mandat og ressurser, til å følge opp og fronte saker som LOs medlemmer på fylkesnivå er opptatt av.

Det var nå tid for en liten pause og møtet ble hevet kl. 10.20.
Møtet ble satt igjen kl. 10.35.

Votering

Dirigenten gikk over til den videre behandling av vedtektene. Det var tilstede 312 med stemmerett i salen. Delegatene ble oppfordret til å holde stemmekortene klar hvis det skulle bli bruk for dem.

1. LOs vedtekter

Dirigenten startet med behandling av LOs vedtekter.

Forslagene 307, 308, 309, 310, 311, 390, 391, 420 og 421 var tatt opp av Kleiv Fiskvik og ble, sammen med sekretariatets innstillinger, enstemmig vedtatt oversendt redaksjonskomiteen. De øvrige forslagene under LOs vedtekter ble vedtatt.

2. LOs lokalorganisasjoner

Forslagene, med sekretariatets innstillinger, enstemmig vedtatt oversendt til redaksjonskomiteen.

3. Vedtekter for LO-avdelingene i fylket

Forslag og innstillinger enstemmig vedtatt oversendt redaksjonskomiteen.

Dermed var kongressen foreløpig ferdig med pkt. 6 på dagsordenen, men forsamlingen ble bedt om å sitte stille – for nå gikk man videre til et nytt punkt – «Du bestemmer – LO på din side». Lyset ble slukket og så ble det sang: LO-sangen.

LO-lederen takket aktørene, Vidar Røren og Else May Botten, for fremføringen av LO-sangen, en sang som hadde vært mye brukt i LO-kampanjen: Du bestemmer – LO på din side.

- Det er også Vidar som har laget sangen. Else May er medsynger og samtidig vår ungdomssekretær i Møre og Romsdal, sa Gerd-Liv Valla og overrakte blomster, mens forsamlingen sluttet seg til med applaus.

Dagsorden pkt. 7 – Den faglige og politiske situasjon

Dirigenten gjorde oppmerksom på at i tilknytning til dette punktet lå innsendte forslag og innstillinger pluss forslag 524 og heftet LO på din side. Man ville få to innledninger på dette punkt, av Gerd-Liv Valla og Jens Stoltenberg, etterfulgt av en debatt. Han trodde at det var lurt å tegne seg tidligst mulig og han trodde ikke det ble anledning til særlig mer enn tre minutters taletid. Det ville kjapt bli det etter at debatten var i gang.

Før innledningene og debatten henviste han delegatene til å se på en videosnutt hvor LO-medlemmer fra hele landet uttalte seg om sine meninger og sin arbeidsplass. Der ble det først vist en kvinnelig postansatt som argumenterte for at alle burde ha ei lønn å leve av. Hun sa at det var alt for mye deltidsarbeid i posten. Det var vanskelig å greie seg med en deltidslønn. En langtransportsjåfør uttalte seg om pensjonsalderen og sa at når man var 60 år, var man for gammel til å kjøre en doning på 18,5 tonn. Han ønsket å gå av med AFP, men egentlig burde pensjonsalderen for trailersjåfører på langtransport være 60 år, sa han. En kvinne som hadde arbeidet mange år på Hov møbelfabrikk – en gang en ledende møbelfabrikk, fortalte at den nå var nå redusert fra 200 til 40 ansatte på grunn av regjeringens næringspolitikk. Bedriftene brukte nå mye mer oppsigelser enn permitteringer.

En kvinne på 57 år ved Frivillighetssentralen sa hun hadde jobbet 25 år i Utekontakten. Hun var ikke i tvil om at utviklingen blant brukerne gikk feil vei, men hun var heller ikke i tvil om at LO kan være med på å snu utviklingen, men da må vi starte nå, sa hun.

Dirigenten ga så ordet til LO-leder Gerd-Liv Valla, som holdt denne innledningen:

Gerd-Liv Vallas innledning

- Denne innledningen kom litt brått på, derfor en del tekniske problemer i starten, men nå er vi i gang. Jeg skal redegjøre for tilbakemeldinger på vår kampanje «Du bestemmer», en kampanje som LO startet 12. oktober 2004, sa hun, og viste til innstillingen som var lagt på delegatenes bord. På videoen hadde man fått møte 4 klare røster, Eva, Øyvind, Bjørg og Ragnhild. - LO har ikke drevet noen form for sensur ettersom en trailersjåfør fikk lov å si at han ønsket en pensjonsalder på 60 år.

- Hvorfor startet LO så denne kampanjen? Vi kan til å begynne med se på et bilde av et ungt LO-medlem som i 2001 uttalte: «LO-kongressen er noe fjernt fra oss» og at «grasrota må få slippe mer til». Det var Eva Karin Foss som uttalte dette.

Vi hadde i 2001 også et dårlig valg bak oss. Vi spurte oss selv hvordan vi skulle få flere medlemmer i tale og hvordan vi skulle gjøre politikken mer tydelig. Vi startet derfor en kampanje hvor vi spør: Hva skal LO gjøre? Vi ønsket en tydelig politikk som var basert på en bred kampanje. Vi ønsket å lytte til medlemmene. Vi satte opp hovedmålene for kampanjen, og jeg skal ikke nevne alle her. Hovedsaken var at vi ønsket en debatt på våre premisser. Samtidig ønsket vi en regjering som kunne jobbe med oss og ikke mot oss. Dagens Næringsliv har skrevet at de var kritisk til denne formuleringen, men for oss er den riktig.

Vi ønsket at alle våre medlemmer, uavhengig av politisk tilknytning eller mening, skulle få si sin mening, slik at vi kan forme våre felles krav til politikkerne – uavhengig av den politiske tilknytningen. Vi har i LO medlemmer fra alle politiske partier, og alle skal behandles likt. Vi sa etter representantskapsmøtet i 2003 at vi hadde startet den lange valgkampen. Det var i forbindelse med tariffoppgjøret. Vi hadde da et kommunevalg, men hovedmålet var å vinne dette valget. Vi ønsket å dra debatten i gang allerede da.

Vi syntes det var viktig at debatten kom i gang, men ikke alle mente det.

Bondevik uttalte seg negativt om at LO blandet seg inn i valgkampen. De siste ukene har statsministeren sagt at hvis vi kritiserer Bondevik-regjeringen, er dette en personhets mot Bondevik. Hvis vi f. eks. mener at Bondevik-regjeringen har kommet med et dårlig forslag til arbeidsmiljølov, så må vi si at det er NN-regjeringen som har gjort det. Hvis vi for eksempel skal rose Bondevik-regjeringen for antimobbekampanjen i skolen, kan vi si Bondevik-regjeringen. Vi vil nemlig ikke bli beskyldt for å drive noen personhets mot Bondevik. Vi har derfor også sladdet ham når han uttaler seg om LO og valgkampen (bilde fremvist).

Det er flere som har beklaget at LO blander seg inn i valgkampen, men historiker Terje Halvorsen på Lillehammer uttaler seg derimot svært positivt og sier at LO aldri noen gang har trukket i gang noe lignende – i omfang og innhold. Hun syntes han hadde gitt kampanjen en god karakteristikk.

- 12. oktober gikk startskuddet for kampanjen. Da var jeg på tre arbeidsplasser i Oslo, på Posten, ved bydelsadministrasjonen på Nordstrand og ved en kjemisk fabrikk i Oslo. I alt besøkte LO denne dagen 300 arbeidsplasser over hele landet, sa Valla. Hun viste bl.a. et bilde fra ansatte ved Snehvit-utbyggingen ved Hammerfest, hvor bløtkaken fra LO fortæres. Man hadde fått en flott respons i media etter denne kampanjeåpningen.

- Jeg følte nesten at medlemmene bare satt og ventet på 12. oktober. Forventningene var store. Vi har laget et kampanjehfte hvor vi har gått gjennom forskjellige yrker og problemstillinger, med søkelys på midlertidige ansettelser, på privatisering, på arbeidsledighet, sykefravær, pensjonsforhold og anbudsutsettelse m.v. Noen av våre medlemmer måtte også opptre anonymt med sine krav, fordi de var redde for å kritisere sin arbeidsgiver. Det har vært en stor respons.

En bedrift som Jordan på Flisa, hadde 100 % oppslutning om kampanjen og fikk derfor besøk av LOs distriktssekretær i Hedmark, Ola Lund. Her vanket det også bløtkake og blomster for den gode oppslutningen.

Gerd-Liv Valla viste til et sitat fra en kvinne på 56 som ber om at ungdom må få arbeid.

- Vi må altså få tilbake på plass ungdomsgarantien, sa Gerd-Liv Valla.

Hun viste også til krav fra oljearbeider som er opptatt av sin pensjon. Hans far hadde jobbet i tungindustrien. Vi fikk krav som omhandlet kampen mot sosial dumping, fra Kjemisk.

En lastebilsjåfør fra Sarpsborg, Stein Nilsen, sier at arbeidsgiverne har penger nok og kan passe på seg sjøl.

- Vi har fått 44 000 svar, og det er ikke bare å ha krysset av i rubrikker. Vi la ikke opp til svaralternativer, folk har sjøl tatt fra fram det de er opptatt av. Og allerede fra starten av kampanjen merket vi et sterkt engasjement. Det er en jevn svarfordeling mellom kvinner og menn. I en lignende kampanje fikk svensk LO inn ca 20 000 svar som resultat. Det sier noe om hvor godt resultatet hos oss er.

Blant de 10 viktigste sakene som folk er spesielt opptatt av, var: Trygg pensjon. Tjenestepensjon. (Delingstall var det bare 126 som hadde skrevet opp) AFP. Forsvar av sykelønnsordningen.

- Her kan vi huske på at høyrepartiene i 2001 hadde kutt i sykelønnsordningen i sine programmer. Vi fikk stoppet det, og de tør ikke si det nå lenger – men det er pakket inn og uttalt på en annen måte, som i Fremskrittspartiets program, der det er snakk vurderinger av ulike tiltak. I Høyres program heter det at sykefraværet er for høyt.

Når det gjelder ALLU er det en sterk enighet, så hun skulle ikke gå mye inn på det, bortsett fra å si at det er en viktig sak for oss. Ikke rør AFP er kommet veldig høyt på lista.

- Det neste er nei til sosial dumping. Der har vi fortsatt krav til storting og regjering, og det viktigste er kravet til innsynsrett, men vi har også andre punkt, bl. a. å gjennomgå privat arbeidsformidling og vikarbyråene. Det ble lagt fram forslag om dette i Stortinget av Ap/SV/Sp, men det ble nedstemt av flertallet. Vi har fått løfte om at en rødgrønn regjering vil ta dette opp igjen, så da regner vi med at det skjer.

De andre på ti på topp-lista er arbeid for alle, ei lønn å leve av, nei til midlertidige ansettelser og nei til brutalisering av arbeidslivet. Alt på lista er veldig viktige svar og saker som vi jobber med. Men hva med næringspolitikk? Vi har fått 25 000 svar som går på arbeidsmarkedet, - så det er klart at når vi går videre, vil det å ha en aktiv næringspolitikk, både for service og industri, være svært viktig.

- Dette har ikke bare vært en kampanje for å få inn svar, det har samtidig også vært en kulturkampanje. AOF har vært engasjert lokalt med lokale kulturarrangementer – og kultur er viktig. Det er viktig å ha med på møter, slik vi ser her på kongressen.

Sekretariatet har foretatt en midlertidig evaluering av kampanjen. Her heter det bl. a. at det er en historisk bred kampanje som er positivt mottatt av

medlemmene, og at den har vært viktig for å styrke medlemsdemokratiet. Vi mener kampanjen har bidratt til å styrke LO-fellesskapet og fagbevegelsen i den fagligpolitiske kampen. Den støtter opp om en ny kurs, som vil skape et stortingsflertall som arbeider med oss og ikke imot oss. Den gjengir vanlige menneskers behov og ønsker.

Hun håpet kongressen ville gi sekretariatet fullmakt til å utforme de konkrete politiske kravene til de politiske partiene. Da vil vi få svar på hvor de står f. eks. i sykelønnsspørsmålet. Det er viktig å få avklart hvor partiene står i sentrale saker.

Hun hadde begynt med en forsker, hun syntes det var naturlig å slutte med en også. Fredrik Engelstad, som var sentral i maktutredningen, har sagt at det at 40 000 mennesker kommer til uttrykk på denne måten avgjort er et demokratisk bidrag.

- La oss ta medlemmene på alvor, sa LO-lederen, la deres synspunkter inngå i LOs strategi, det vil gjøre oss enda sterkere framover. Takk!

Dirigenten takket Gerd-Liv Valla, og gav ordet til Arbeiderpartiets leder, tidligere og kommende statsminister Jens Stoltenberg.

Jens Stoltenbergs innledning

Jens Stoltenberg takket for invitasjonen til å tale her. På lørdag hadde han skrytt av forsamlingen. Det skulle han gjøre i dag også, men det skulle også bli noen alvorligere ord om vanskelige saker som pensjon, og noen formåninger om at vi står overfor sterke motstandere og derfor ikke må ta valgseieren på forhånd.

- Først litt mer skryt: En kongress i LO er en enestående og helt spesiell forsamling. Det finnes ikke maken. Hovedårsaken er selvfølgelig alle de fantastiske menneskene som er her. Men en LO-kongress er også enestående i seg selv, i kraft av hva den representerer. Ingen annen forsamling representerer i større grad bredden og helheten i norsk arbeids- og næringsliv.

Her er konkurranseutsatte bedrifter tungt representert. Folk fra industrien, hotellene, anlegg og mange andre som vet hva det betyr at jobben hver dag er avhengig av at bedriften får solgt sine produkter i et internasjonalt marked.

Samtidig er offentlig sektor tungt til stede på LO-kongressen. Det er folk som vet veldig mye om slitet i omsorgsyrkene, som vet at sykehus ikke bare

trenger leger, men også hjelpepleiere, portører og kantinemedarbeidere. Det handler om de mest grunnleggende oppgavene i et samfunn. – ta vare på barn, gi syke pleie og eldre omsorg.

Forsvar, kraftforsyning, post og tele. Samfunnets blodårer.

LO representerer både privat og offentlig sektor. Kongressen har en bredde ingen andre forsamlinger har. Dette er selve adelsmerket ved LO – og det må vi ta vare på. Den representerer både det å skape og dele – og vi må være gode på begge deler.

Å organisere det mangfoldet og den bredden som LO gjør, kan være krevende og til tider motsetningsfylt, men samtidig er det nettopp denne bredden som gir LO den rollen organisasjonen har i norsk samfunnsliv. Det er denne bredden som gjør at Gerd Liv har rett når hun sier at LO-medlemmer er folk flest. At hun har rett når hun sier at dere ikke vet så mye om hva som skjer rundt middagsbordet på Fritzøgodset, men at LO-delegatene vet svært mye om hva det snakkes om rundt kjøkkenbordet i de tusen hjem.

Det er denne dype organisatoriske forankringen som har gjort at LO i over 100 år har formulert drømmer og krav på vegne av folk flest i Norge. Krav om et bedre liv, en trygg jobb, et rettferdig samfunn.

LOs bredde - at LO på en enestående måte representerer både offentlig og privat ansatte, folk med lite formell bakgrunn og folk med lang utdanning, har gjort at LO alltid har vist en evne til å ta samfunnsansvar. Å ta ansvar og tenke på helheten tjener LO-medlemmenes interesser, simpelthen fordi LO representerer helheten.

LOs historie handler om det.

Hovedavtalen er et eksempel på helhet og ansvar. Hovedavtalen sikret streikeretten, men laget samtidig regler for konfliktløsning når streik var tillatt. Hovedavtalen er et uttrykk for samfunnsansvar. Tida etter krigen, da LO og Konrad Nordahl prioriterte gjenoppbyggingen av landet framfor økt privat forbruk, et annet. Og da ledigheten var høy på begynnelsen av 1990-tallet, da avstod LO fra store lønnskrav for å få ledigheten ned. Denne evnen til noen ganger å holde igjen, gjør at LO regnes med og lyttes til. Det er en ansvarsbevisst organisasjon. Vel, dette var skryt, og dere fortjener det!

- Betydningen av å ta dette ansvaret ser vi også i dag. Vi ser på nytt at jobb nr. 1, arbeid til alle, er viktigst. Arbeidsledigheten er i ferd med å bite seg fast på et høyt nivå, sa Stoltenberg.

Han hadde lyst til å fortelle om en helt alminnelig kvinne han hadde lest om i Dagsavisen nylig, Grethe Andersen, 58 år. Hun hadde arbeidet som pleieassistent siden hun var 16 år, kun avbrutt av noen få år hjemme med barna. Så sa kroppen stopp for et par år siden. Hun orket ikke flere tunge løft. Kroppen sa stopp. Etter to år som arbeidsledig holdt hun på å gi opp: – Når man er arbeidsledig, føler man seg overflødig, sa Grethe Andersen.

Men nå står hun opp kvart over fem hver dag. Tar to t-baner og buss for å møte opp på sentralbordet hun betjener. Det er en tiltaksplass hun har fått gjennom Aetat. Hun er sliten, men glad når hun kommer hjem fra jobb. For noen har bruk for henne.

- Dessverre er arbeidsledighet noe altfor mange nordmenn kommer i kontakt med. 110 000 er registrert ledige, i tillegg kommer alle dem som er slått ut på ulike ordninger. Siden Bondevik overtok i 2001, har ca. 100 mennesker hver arbeidsdag blitt slått ut av det ordinære arbeidsmarkedet på denne måten, og de siste tall fra Statistisk Sentralbyrå bekrefter at ledigheten, som sagt, er i ferd med å bite seg fast på høyt nivå. Dette er høye tall i Norge, spesielt fordi vi nå er på toppen av en økonomisk høykonjunktur.

Men når jeg snakker med disse som er ansvarlige for situasjonen, og forteller dem om dette, hva møtes jeg av da? Jo, regjeringen forsvarer seg med at ledigheten var høy også på 1990-tallet. For det første – det er ingen trøst for dagens ledige at det også har vært høy ledighet før. Det er det viktigste. Men i tillegg – under den høye ledigheten tidlig på 1990-tallet blinket alle varsellampene i regjeringskontorene. Vi fikk klar beskjed hver eneste dag om at noe måtte gjøres, og det ble full mobilisering i kampen for arbeid til alle, og vi greide å presse ledigheten ned mot 50 000.

Nå lyser ingen slike varsellampen i regjeringskontorene. Regjeringen er tvert imot fornøyd med den økonomiske politikken. Men at 100 000 arbeidsledige er misfornøyd, er viktigere for meg enn at regjeringen selv er fornøyd. Dersom det blir et nytt flertall, skal den hver eneste dag engasjere seg alt det kan for å drive ledigheten tilbake, det lover jeg.

Det ble stor applaus da Stoltenberg sa at en ny regjering vil gjeninnføre ungdomsgarantien, og få arbeidsledighetstrygden opp på et anstendig nivå.

- Når vi nå på nytt opplever høy arbeidsledighet, så er regjeringens svar å trappe ned tiltakene for å skaffe folk jobb, kutte dagpengene til de arbeidsledige, redusere trygden til midlertidig uføre, svekke arbeidsmiljøloven og fortsatt åpne for kutt i sykelønnsordningen etter valget.

Det går da ikke an, som regjeringen gjør, å kuttet i arbeidsledighetstrygden og begrunne det med at den har lite penger! Det finnes regjeringer som har lite penger, men denne regjeringen har mer penger i kassa enn noen annen norsk regjering noen gang har hatt. Hva er det de bruker pengene til? Vi vet at en del går til skattelette.

Et nytt flertall og en ny solidaritetsregjering vil noen annet: Full mobilisering for å unngå at arbeidsledigheten biter seg fast på et høyt nivå.

Vi vil arbeide for et arbeidsliv der det er plass til alle.

Arbeid for alle handler om et arbeidsliv der det er plass til alle.

Det handler også om å skape et godt arbeidsliv, derfor skal vi sikre arbeidsmiljøloven, gå i mot alle forsøk på å svekke den. Om denne regjeringen foretar se noe slikt, skal vi reversere det, et skal være noe av det første vi gjør hvis vi vinner.

Et godt arbeidsliv handler ikke bare om paragrafer, men også om tusen ting på de enkelte arbeidsplasser.

Avtalen om det inkluderende arbeidsliv ble forsøkt latterliggjort da den ble inngått – men den har vært vellykket og gitt resultater.

Et godt arbeidsliv er også et likestilt arbeidsliv, sa Stoltenberg. Derfor også lovfestet rett og utvidet pappapermisjon. Derfor krav om billigere SFO. Vi er en bevegelse og skal bli en regjering som vil skape det gode arbeidsliv.

Det handler om næringspolitikk. – Verktøykassa er tom, sier regjeringen.

For dem handler det om ideologi - minst mulig stat og bedriftene klarer seg best alene. De holder seg til den gamle skotten, Adam Smith og hans teorier om «markedets usynlige hånd». Det er gammeldags og umoderne tenkning i dag, men regjeringen tror det er moderne.

Men det moderne samfunn ble skapt gjennom samarbeid mellom staten, arbeidstakerne og kapitalen. Det moderne Norge ble til fordi vi hadde en ansvarlig arbeiderbevegelse, og ikke minst fordi vi hadde en aktiv stat som samarbeidet med næringslivet.

Regjeringen har ikke skjønt kraften i dette samarbeidet. Den har selv valgt å tømme verktøykassa og overlate næringspolitikken til en "usynlig hånd!" der ute – markedet.

De slaktet SND Invest. De kutter på tiltak til nyskaping. De svekker det statlige eierskapet. De tar ikke naturressursene og landet i bruk

- Vi vil fylle opp verktøykassa. Vi vil ta i bruk norsk gass og foredle norske råvarer.

Det er et paradoks at vi nå pumper gassen ut til andre land, at vi ikke bruker gassen i Norge i stedet for bare å eksportere den. Men bruk av norsk gass

skal skje innenfor, og i henhold til, våre klimaforpliktelser. Derfor er det slik, at når vi tar i bruk gass i Norge må vi ha CO₂-teknologien på plass, så vi kan håndtere utslipp, eller vi må kjøpe kvoter.

Vi vil styrke Kyoto-avtalen og legge til rette for en massiv satsing på CO₂-teknologi.

Tilsvarende må vi ta i bruk petroleumsforekomsten i Barentshavet.

Noen ganger virker det som om diskusjonen handler om hvorvidt vi skal starte opp, men vi har drevet leteboring der siden 80-tallet. Vi har boret 62 brønner og brukt 12 milliarder kroner på å finne prosjekter. Og så skal vi plutselig stoppe, nå når vi endelig har kommet i gang på Snøhvit og har mulighet til å få til mer. Vi har holdt på med offshore i over 30 år og vist at dette kan gjøres uten alvorlig konflikter med fiskeriinteressene. Vår erfaring kommer til nytte i samarbeidet med russerne der oppe. Det er ikke utvinningen som er problemet, det er transporten som har skapt vansker.

Nå er det Nord Norges tur til å nyte godt av oljeeventyret, sa Stoltenberg, og fikk støtte i stor applaus fra salen.

Om pensjon, sa Stoltenberg følgende:

- Et sterkt og godt offentlig pensjonssystem er selv bærebjelken i et velferds-samfunn. Uten en god og sterk folketrygd, har vi ikke et velferdssamfunn. Vi sier nei til privatisering av folketrygden. Det er snakk om hvordan vi sikrer en best mulig offentlig ordning.

LO er en selvstendig organisasjon og må gjøre de vedtak den finner riktig. Det jeg skal gjøre her er å redegjøre for de vedtak Arbeiderpartiet har fattet, og vi ønsker å fortsette et samarbeid mellom våre to selvstendige organisasjoner.

Arbeiderpartiet har vært med på å bygge ut dagens pensjonssystem. Målet har hele tiden vært å sikre alle gode og trygge pensjoner. Vi sier derfor ja til å styrke dagens offentlige pensjonssystem og nei til privatisering av folketrygden. Et enstemmig landsmøte i Arbeiderpartiet har anbefalt en reform av pensjonssystemet.

Det er to grunner til det: For det første er dagens pensjonssystem urettferdig. For det andre fordi må vi ha et pensjonssystem folk kan stole på. I motsatt fall vil det lett bli grobunn for omfattende private løsninger.

Først om urettferdighetene ved dagens system: - Jeg er overasket over hvor mange urettferdigheter som finnes i systemet. Jeg treffer ofte kvinner som har arbeidet deltid i lavlønnsyrker, som har betalt tusenvis av kroner i trygdeavgift. Likevel ender de opp som minstepensjonister med null i tilleggs-pensjon. De får like lite i pensjon som hun som valgte å være hjemme og

ikke har betalt inn noe til folketrygden. De ender begge opp med minstepensjon på 105 408. Det er ikke rettferdig.

Dagens folketrygd gjør at for mange blir minstepensjonister, fordi det er for lite samsvar mellom hva du betaler inn og hva du får ut i pensjon

Den kanskje største urettferdigheten i dagens pensjonssystem er, at de fleste har tjenstepensjon i tillegg til folketrygden, mens et mindretall bare har folketrygden å stole på når de blir gamle. Alle i offentlig sektor har tjenstepensjon, mange i private bedrifter har det, men omtrent 500 000 lønnsstakere har ingen tjenstepensjon. Det er selvfølgelig viktig om folketrygden er høy eller lav, men for de aller fleste vil det være mye viktigere om du har tjenstepensjon eller ikke.

Dagens opptjeningssystem i folketrygden er i beste fall urettferdig. To personer med samme livsinntekt på 10 millioner kroner vil få ulik pensjon. Den ene tjener pengene jevnt over mange år, mens den andre har en lønnskarriere og tjener pengene over færre år. Den med et langt yrkesliv, ender opp med 117 000 i pensjon, den andre med 159 000 kroner. Dette er dagens regler. Det kan ikke kalles rettferdig.

Framover mot 2050 vil antallet pensjonister fordobles. Kjøpekraften per pensjonist vil mer enn fordobles. Utgiftene til pensjon vil mangedobles. Enten man snakker om kutt eller ikke kutt, er det et faktum at alle pensjonister får mer i pensjon enn i dag. Men de kan få noe mindre med den modellen som både LO og Arbeiderpartiets stortingsgruppe har regnet ut fra. Det handler ikke om at pensjonene skal bli mindre, men vi snakker om å dempe veksten, at noen pensjoner skal vokse litt mindre enn de ellers ville ha gjort.

Vi er villig til å forsvare at vi får et mer rettferdig pensjonssystem enn dagens. Vi må huske på at dette ikke er et system som skal gjelde denne tids pensjonister eller neste gruppe, men dem som blir pensjonister fra 2050 og utover. I tiden frem til 2015 skal dette evalueres og vi skal sjekke om levealderen virkelig øker slik prognosene nå sier. Hvis levealderen øker med ett år, vil det føre til at vi må stå noen måneder lenger i arbeid for å sikre pensjonen. Men pensjonen blir ikke kuttet og man skal ha full lønnsjustering av pensjonene.

Arbeiderpartiets landsmøte har særlig stilt fire krav som en pensjonsreform må oppfylle:

For det første må et nytt system styrke folketrygden og bli mer rettferdig enn dagens. Alle skal ha en pensjon på mellom 60-70 av lønna, inkluderte tjenstepensjonen.

For det andre skal man få en bedre opptjeningsordning som sikrer at vi får færre minstepensjonister og flere tilleggspensjonister. Folketrygden skal ha en god sosial profil og god kvinneprofil. Folkepensjonsmodellen og noen lignende modeller vi regner på i Arbeiderpartiets stortingsgruppe, viser at det er fullt mulig å lage en folketrygd som oppfyller disse kravene.

For det tredje: Vi skal sikre alle tjenestepensjon. Det er et krav. Høyre og Fremskrittspartiet mener at dagens tjenestepensjon er en luksusordning. De ønsker andre løsninger. Ordningen i dag er kanskje også litt urettferdig, men hva gjør vi med det? Skal vi redusere de offentlige tjenestepensjonene eller skal vi øke pensjonene for de andre? Vi gjør det siste.

Ikke bare skal vi gå inn for tjenestepensjon for alle, men den skal på plass ganske raskt, allerede fra 1. januar 2006 skal de 500.000 som ikke har tjenestepensjon, få en slik ordning i tillegg til folketrygden.

For det fjerde skal vi slå ring om avtalefestet pensjon.

Og la meg gjøre det klinkende klart: Disse fire punktene er avgjørende krav fra Arbeiderpartiet. Uten at vi sikrer avtalefestet pensjon, tjenestepensjon i offentlig sektor, tjenestepensjon for alle i privat sektor og en folketrygd med god sosial profil og kvinneprofil, så blir det ikke noe pensjonsforlik med regjeringen i vår. Dette er absolutte krav.

Så spør noen: Hvorfor ikke utsette saken til etter valget? Saken er at hvis vi får et forlik i vår, så har vi fått et mer sosialt pensjonssystem enn dagens. Norsk arbeiderbevegelse har alltid vært mest opptatt av resultatene. Derfor vil vi prøve å oppnå våre krav gjennom forhandlinger nå.

Får vi til et mer rettferdig pensjonssystem, så er det dumt å si nei takk. Spesielt haster det med å få en tjenestepensjon for alle. Uten et bredt forlik tror vi ikke vi får på plass tjenestepensjon fra årsskiftet. Et pensjonsforlik med regjeringspartiene betyr at vi sikrer AFP-ordningen og tjenestepensjonsordningen i offentlig sektor bedre enn vi har gjort noen gang før. Vi vil oppnå en bedre langsiktig sosial sikkerhet gjennom et slikt forlik. Selve AFP-ordningen er i dag truet av både Høyre og Frp, det samme er tjenestepensjon. I en slik situasjon vil et forelik være fornuftig.

Et siste argument for ikke å vente, er at det jo ikke er sikkert at vi vinner stortingsvalget til høsten. Og hvis vi taper valget, vil vi være i en dårligere forhandlingssituasjon overfor regjeringspartiene. Da skal jeg love at jeg skal gå i tog for AFP og holde flammende appeller, men noe mer kan jeg ikke love etter et tapt valg. Hvis vi derimot ikke oppnår et akseptabelt forlik med

regjeringen i vår, da gjør vi dette til en valgkampsak, sa Stoltenberg, avbrutt av nye klappsalver.

- Uansett kan vi være sikre på at et enstemmig sentralstyre i Arbeiderpartiet vil gjøre vedtak i pensjonssaken ut fra det som skjer. Og som dere vet, norske lønnstakere er godt representert i Arbeiderpartiets sentralstyre, sa Stoltenberg.

- Vi er ulike mennesker som ønsker en ny regjering fordi vi deler et felles verdigrunnlag: Troen på den demokratiske arbeiderbevegelsens grunnleggende verdier om frihet, likhet og fellesskap. Verdien av alle menneskers frihet, ikke bare for de få privilegerte, men for alle.

Vi tror på verdien av et fellesskap fordi vi tror mennesker løser sine oppgaver bedre sammen enn hver for seg. Dette er verdier som har vist seg historisk overlegne og med sprengkraft i diktaturer verden over.

Denne valgkampen handler ikke minst om verdier. Valget dreier seg om hvilken retning samfunnsutviklingen skal ta. Mye står på spill ved dette valget. Vi har sett høyrepolitikkenes sanne ansikt i snart fire år. Vi har sett store skattelettelser til de aller rikeste, sett dramatiske kutt i velferden til de svakeste, sett starten på en omfattende privatisering av skolen – og ikke minst, vi har sett en regjering som er fullstendig tafatt i kampen mot arbeidsledigheten.

Dette må få en slutt.

- Vi ønsker å danne en solidaritetsregjering etter valget i september, sa Stoltenberg. Vi er tre ulike partier med forskjellige programmer, men vi er enige om det viktigste: Mer fellesskap. Norge trenger en flertallsregjering, en ny politisk kurs, der egoismen og intoleransen erstattes med solidaritet og mangfold.

Kampen om regjeringsmakten vil bli intens og krevende. Jeg tar ingenting for gitt. Om vi skulle vinne, ser jeg fram til et samarbeid med LO, for å realisere felles visjoner om likhet og rettferdighet. Da må vi si nei til privatisering av fellesskolen. Vi må få et godt inkluderende arbeidsliv, og vi må si nei til en svekkelse av arbeidsmiljøloven. Vi må arbeide for å utjevne forskjeller mellom fattige og rike.

- Til slutt vil jeg si noe om LOs adelsmerke. Et av LOs adelsmerker er at organisasjonen tar ansvar. Adelskap har også vært nevnt av en annen nordmann, nemlig Henrik Ibsen. Han sa til arbeidertoget i Trondheim for 120 år siden:

«Der må komme et adelig element i vårt statsliv, i vår representasjon, i vår presse. Jeg tenker naturligvis ikke på pengenes adel, ikke på kunnskapens adel, og ikke engang på evnenes og begavelsens. Men jeg tenker på sinnets og viljens adel. Den adel er det som kan frigjøre oss. Dette adelskap vil komme til oss med våre kvinner og våre arbeidere.»

- Det synes jeg var flott sagt av Ibsen. Lykke til med kongressen. Takk for at jeg fikk komme!

Innledningen ble lønnet med langvarig stående applaus.

Dirigenten sa at man nå nærmet seg lunsjpausen, men man hadde ambisjoner om å komme i gang med debatten før pause. Det var allerede inntegnet 60-70 talere. Hvis man ikke skulle risikere nok et nattemøte, måtte man straks innføre tre minutters taletid. Etter lunsj ville det raskt bli foreslått strek slik at de som hadde forslag å komme med, burde levere disse senest i pausen.

Debatten

Gerd Eva Volden, Fagforbundet, takket Gerd-Liv Valla og Jens Stoltenberg for flotte og inspirerende innledninger. Hun ville også takke Arbeiderpartiet spesielt for at man hadde reddet pensjonsordningen hennes, med en stemmes overvekt. Det var nær ved at kapitalistene hadde vunnet. På Høyres landsmøte nylig løp statsrådene opp på talerstolen og fortalte hva de hadde oppnådd i sin regjeringstid. Men de glemte en del punkter på skrytelisten. De glemte å nevne at de hadde fått 30.000 flere arbeidsledige, at de har frarånet de arbeidsledige 20.000 kroner, at uføretrygden er redusert, at gravferdsstøtten er tatt bort, at egenandelene i helsevesenet er økt, at barnehagedekningen ikke er oppfylt og at omsorgen for de eldre er blitt svekket. I tillegg har vi fått færre lærere.

- Regjeringen trenger avløsning, selv om vi med vår kritikk kanskje trækker dem litt på tærne. Valget er imidlertid ikke vunnet ennå. Vi må mobilisere LOs medlemmer til å stemme riktig, ja vi må mobilisere for at de skal stemme overhodet. La oss avskaffe arbeidsledigheten. La oss få en regjering som er mer opptatt av bolig til alle enn de er av å fjerne boligskatten. La oss få en regjering som er mer opptatt av kassadamens ve og vel på Rimi enn av Hagens ve og vel.

Hans Petter Pettersen, Østfold, takket også for glimrende innledninger. LO burde bidra til å få kastet Bondevik-regjeringen, sa han, - en forsnakkelse, han mente NN-regjeringen.

-I deres regjeringstid har de rike blitt rikere og de fattige fattigere. Vi ønsker en mer rettferdig fordeling, og vi ønsker trygge arbeidsplasser. Etter meningsmålingene å dømme, er sjansene for å vinne valget til stede, men vi må ikke ta valget på forskudd.. Vi må ikke lene oss tilbake og tro at jobben er utført. Vi må stå på i 2005 og jage høyrefolkene dit de hører hjemme. La oss være aktive på stand og møter, la oss snakke med venner og naboer og overbevise dem om at landet trenger en ny regjering. Våre medlemmer må ikke forledes av Fremskrittspartiet eller andre. En stemme til Fremskrittspartiet er en stemme på Bondevik-regjeringen. Det er en stemme til fortsatt styre med Bondevik, Høybråten og Foss. Gjennom vår politiske kraft kan vi bidra til å sikre venstresiden valgseieren, sa Pettersen.

Astrid Oppegård, Hedmark, registrerte at for at vi kan være trygge på at vi kan betale for framtidens pensjoner, har Arbeiderpartiets landsmøte gått inn for to tiltak som vil begrense veksten i utgiftene til pensjon.

Hun viste til ti på topp-kravene fra medlemmene. Det var en som ville ha lavere pensjonsalder, men ingen ville øke pensjonsalderen. Det er denne forsamlingen som er ansvarlig for at medlemmene blir tatt på alvor.

- Bondevik vil ikke at vi skal delta i valgkampen. Det er ingen bombe. Og det å sitte i Aps sentralstyre er visst nærmest en ugudelig handling. Vi trenger det fagligpolitiske samarbeidet, det er mye vi ikke ville ha oppnådd uten det – f. eks. arbeidsmiljøloven, bedriftsdemokrati og at KLP har unngått å bli AS. Vi har hatt Bondevik altfor lenge, nå forstår vi hva vi har tapt. Faglige rettigheter har forsvunnet med et pennestrek.

Men vi er nødt til å fatte et pensjonsvedtak som det er støtte for blant våre medlemmer. Greier vi ikke det, er det en fare for at LO rakner i bunnen, og det kan bli vanskelig å få et rød/grønt flertall.

Størk Hansen, Oppland, ville kommentere det Jens Stoltenberg hadde sagt om urettferdigheten i Folketrygda. Det er jo politikerne som har skapt denne uretten – og så skal de bruke dette som påskudd for å kutte – dette forstod han ikke. Nå må vi alle slå våre pjalter sammen, ikke bare i LO, men også andre faglige organisasjoner som arbeider for medlemmenes beste. Forsvaret av velferden står over alt annet.

- Det er ingen vei tilbake. Får vi ikke til en endring nå, har vi tapt for generasjoner framover. Det er fagbevegelsen som skal settes dagsordenen, og de politiske partiene som vil kjempe sammen med oss ønskes velkommen. Vi må avvise økte økonomiske forskjeller, vi vil ikke tilbake til fattigkassa (applaus). Medlemmene er frustrerte og forbanna, dette må omgjøres til en politisk kraft.

Thor Solheim, FO, ville si litt om det faglig/politiske samarbeidet. For to dager siden behandlet vi internasjonale spørsmål. Da fikk vi vite litt om Kinas fagbevegelse. Enkelte var jo begeistra for Kina allerede for 30 år siden. Kinas fagbevegelse er veldig for fagligpolitisk samarbeid, og de er godt representerte hos myndighetene, men mange mener at den ikke er uavhengig og fri nok. Slike beskyldninger kan kanskje vi også utsettes for. Har vi noe forsvar mot det? Det kan være at de har et poeng, de som stiller spørsmål om hvilken vei innflytelsen går.

Per Østvold, sekretariatet, hadde spesielt lyttet til det Jens sa om pensjon. - Resultatet er viktigst, sa du, og det er vi selvsagt enige om. Nesten alle mener vi trenger en pensjonsreform, sa Østvold, men hans problem var at han ikke hadde møtt ett eneste medlem som gikk inn for levealderregulering av pensjonen, og han hadde selv ikke hatt fantasi til å tro at LO skulle komme opp med et slikt forslag.

Jens snakket om et nødvendig onde, og at det er å ta samfunnsansvar. Østvold mente dette var det motsatte av å ta ansvar. Å ta ansvar er å våge å fortelle det norske folk at det koster å ta velferdsstaten på alvor, og å ta vanlige menneskers skattevilje på alvor.

- Vi er enige om en lang rekke ting. Det vi er uenige om, er at vi alt nå skal vedta framtidige kutt, eller om vi skal vente og se utviklinga an.

Rolf Karlsen, Fellesforbundet, sa at norsk laks nå nesten er utradert fra USA-markedet.

- Oppdrettsnæringen møter stadig dumpinganklager fra EU, EU-kommisjonen lytter til skotske bedrifter med 200-300 ansatte. Næringen er et glanseksempel på at EØS-avtalen ikke holder, EU-medlemskap er eneste grunnlag for stabile rammevilkår for denne næringa, mente han.

Han nevnte et eksempel fra USA på at dumpinganklager mot rekeindustrien rammet en rekke fattige land. Det er de samme mekanismene som rammer rekefiskerne i Vietnam som rammer norsk oppdrettsnæring. Det gjelder kampen mot nasjonalismens og proteksjonismens råskap, den uregulerte internasjonale kapitalismens råskap. I går hadde han fremmet forslag om en resolusjon til EU-kommisjonen som tar avstand fra slik proteksjonisme. Fagbevegelsen står her sammen, både i Norge og i Europa.

Anne Brit Falsen, Fellesforbundet, sa at landet er fullt av utfordringer og muligheter. Hun hørte til denne yrkesgruppa som nå var rammet av EUs proteksjonisme. Mange oppdrettsanlegg gikk dukken forrige gang, og nye

konkurser kan ventes. Det er snakk om stor verdiskaping, som er avgjørende for bosetting langs kysten. Hun ba kongressen støtte forslaget fra Karlsen.

Til et annet tema: - Fiskerinæringa alene kan ikke skape vekst og utvikling i nord. Vi må ta i bruk oljerikdommene. Faren for en stor miljøkatastrofe er faktisk større fra tankerne som frakter russisk olje langs kysten.

Cecilie Søllesvik, Fellesforbundet, kom fra en ledende bransje når det gjelder verdiskaping – laks og oppdrett. Det produseres verdier for 10-15 millioner pr. ansatt. EU-kommisjonen og dens stadige dumpinganklager og straffetoll, medfører store utfordringer. Hun var glad for innsatsen fra LO, NNN og Fellesforbundet i denne saken, og ba kongressen støtte forslaget fra Karlsen. Det er ikke bare i Norge at dette har negative konsekvenser, det har vært reaksjoner også innen EU.

Til og med hennes administrerende direktør satte sin lit til det arbeidet fagbevegelsen gjør.

- Får vi ikke til dette, er det kanskje kroken på døra for min bedrift. Nyttet ikke det vanlige arbeidet, må vi kanskje ty til skitne triks, vi også. Hva med å boikotte skotsk whisky – da blir det kanskje fart på saken?

Per Bjørn Eriksen, Fellesforbundet, takket for to gode innledninger som hadde vært skikkelige vitamininnsprøytninger. Han hadde vært veldig nedstemt etter valget i 2001.

- Det var en vanskelig valgkamp. Folk så ingen forskjell på partiene, og det gjorde vi knapt nok selv heller. Når er situasjonen en helt annen. Et solidarisk flertall er mulig. Dette flertallet må sette fullt fokus på sosial dumping i forhold til norske lønns- og arbeidsvilkår. Det er et stort problem. Vi må innføre ILO-konvensjon 94, og arbeidstilsynet må få midler til å slå ned på uvesenet. Vi risikerer å miste en hel generasjon håndverkere.

Dirigenten formidlet en beskjed til redaksjonskomiteen for vedtektene, som skulle møtes kl. 13.00.

Jarle Molde, FLT, nevnte en lang rekke velferdsreformer som Høyre har stemt imot i Stortinget. Det begynte allerede i 1889, da de stemte imot allminnelig stemmerett for menn. Høyre har gått imot de fleste demokratiske reformer. De må skiftes ut i september. Og til statsminister Jens – vi i fagbevegelsen har lange tradisjoner for å samarbeide med Ap, og vi i FLT mener LO må fortsette med dette samarbeidet – det er det som gir oss den beste påvirkningen. LO må heller ikke være redd for å gi økonomisk støtte til bl. a. Ap – vi må innse at det av og til koster å ha venner.

- Arbeid til alle er jobb nr. 1. Fagbevegelsens krav om full sysselsetting er den aller viktigste saken. Arbeid er viktig for den enkelte, men det skaper også verdier, skatt og avgifter som økonomisk grunnlag for fellesoppgavene.

Kjell Atle Brunborg, sekretariatet, syntes Jens hadde levert en flott analyse av situasjonen. Han håpet kongressen fattet vedtak som gjør at vi får gjennomslag for våre krav.

Han ville snakke om en viktig miljøfaktor innen samferdsel, som nesten er blitt glemt – nemlig jernbanen.

- Regjeringen vil konkurranseutsette sikkerhetsoppgaver og driftsoppgaver, og 1000 ansatte landet rundt mister jobben. Vi fikk 1500 mennesker til å gå i tog mot dette. Det mest oppsiktsvekkende er at det står i innstillingen at de folkene ikke får lov å konkurrere om jobben. Samferdselsministeren sier at dette ikke er privatisering, det er konkurranseutsetting. Alle partiene i det rødgrønne alternativet stemte imot i Stortinget. Fase 1 kan ikke stoppes, men Fase 2 kan stoppes av et nytt flertall til høsten.

Randi Reese, sekretariatet, takket for gode innlegg både fra Gerd-Liv og Jens. Hun ville begrunne to endringsforslag til den fagligpolitiske situasjonen.

- FO mener det formaliserte fagligpolitiske samarbeidet mellom LO og Ap, dvs. samarbeidskomiteen, må opphøre. Det skaper et bilde av samrøre som vi må bort fra. Det rammer rekruttering og bredere alliansebygging. Det samme gjelder den økonomiske støtten til Ap – og da hjelper det ikke at det også gis penger til SV.

Ut over dette støtter FO innstillinga. Det er det formaliserte samarbeidet de er bekymret for, fordi det svekker bildet av LO som en uavhengig organisasjon. FOs skepsis til at det bevilges penger til Ap deles også av mange andre fagorganiserte. En undersøkelse viste at 46 prosent av medlemmene i LO-tilsluttede forbund er skeptiske til dette.

Dette var siste innlegg i debatten før lunsj

Dirigenten takket salen for utmerket samarbeid og hevet møtet kl. 13.00.

Ettermiddagsmøtet tirsdag

Møtet ble satt kl. 15.00, med *Kristine Hansen* som dirigent.

Først var det framføring av kulturinnslaget «Steinhoggeren fra Hvaler», som var utviklet i forbindelse med «Du bestemmer – LO på din side», og der AOF har medvirket. Det tar utgangspunkt i steinhoggeren Knut Anton Berg som levde på Hvaler for 100 år siden og forteller om steinhoggerlivet slik det artet seg da, bl. a. om konflikten som kom til syne da det skulle bygges ny steinkirke på Hvaler.

LO-lederen delte ut blomster og takk til forfatter Hans Petter Thøgersen. Hun sa at det var blitt litt dårlig med kulturoversikten da kampanjen var blitt presentert litt tidligere på dagen, men dette var altså et godt eksempel på de lokale kulturinnslagene som var blitt laget i samband med kampanjen «Du bestemmer - LO på den side».

Dirigenten sa at man tok sikte på å avslutte ettermiddagens møte kl. 18.00. Deler av forbundene skulle ha egne arrangementer.

Hilsener til kongressen

Det var kommet hilsener til kongressen fra venner i utlandet, som dirigenten refererte. Det var fra fagorganisasjoner i Tyrkia og Tyskland, henholdsvis fra IGTT og DGB – med gode ønsker for kongressen og for framtidig godt, faglig samarbeid.

Debatten fortsetter

Dirigenten refererte deretter fire permisjonssøknader, som ble innvilget, og gjorde oppmerksom på at forslagene som var reist til dagsordenens pkt. 6 var delt ut.

Det var inntegnet 70-80 talere til denne debatten og hun ville foreslå forslutt tre minutters taletid og strek satt. Hun minnet delegater, som hadde forslag å legge fram, om å gjøre det nå, og spurte om kongressen kunne godta samme praksis nå, at forslagene ble kopiert og utdelt, slik at hun slapp å bruke tid på å lese dem opp.

Det kunne kongressen godta. Den sluttet seg også til at strek ble satt. Ordet ble så gitt til første taler.

Gerd Kristiansen, Fagforbundet, minnet om at vi nå har en regjering som har det travelt. Det virker som om den har skjønt at den ikke vil beholde

makten særlig mye lengre og det haster med å gjøre vedtak som det ikke er lett å reversere. I morges hadde hun fått høre via en tillitsvalgt, som hadde fått vite via en høyremann, at det i forslaget til revidert nasjonalbudsjett lå inne et forslag om skille Radiumhospitalet og Rikshospitalet ut fra regionen og gjøre disse til et eget helseforetak.

- Vi har vært opptatt av sykehusreformen skal revurderes før det blir gjort endringer, sa hun, og ba om at kongressen gjorde vedtak som krevde en evaluering av reformen før endringer blir foretatt. Med i dette forslaget var også økonomiske krav som bør stilles.

Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag, sa at han og Jens Stoltenberg var enige om at pensjonsordningen var selve grunnlaget for velferdsstaten. Stoltenberg sa at arbeiderbevegelsen alltid har valgt fellopslørninger. Hvorfor skal man skjære ned på pensjonene? Det er jo ikke mange penger det er snakk om. Etter regjeringens opplegg er det bare 32-34 milliarder kroner årlig, det er ikke mer enn Høyres skattelettelser over 4 år. For å kunne dekke de økte utgiftene, ville man kunne dekke alt med 5 % økt skatt i 2050 eller 7 % økt arbeidsgiveravgift fra samme tidspunkt – alternativt en promille i skatteøkning per år fra nå av.

- Jeg er overbevist om at dette ikke er tale om penger. Det er mer snakk om arbeidslinjen. Man skal vinge folk til å arbeide tre år mer enn nå fordi levealderen kommer til å øke. Ved Lilleby smelteverk, hvor jeg arbeidet, var det en fordel for skiftarbeiderne å vite at de kunne gå av før 67 år og ikke tape pensjon for det. Dette var et gode som gjorde at man kunne prioritere helsa, sa Byrkjeflot.

Atle Reidar Sandnes, Fellesforbundet, takket Jens for en god innledning. Arbeidssøkere i Sogn og Fjordane vil at LO tar tak i den store gruppa som lever av arbeidsledighetstrygd. - De opplever ikke Norge som et fritt land. Det er beinhardt å leve på dagpenger i dag. I tillegg blir de lett isolert fra det skapende samfunnet. En ledig blir lett sittende alene hjemme, det kan bli problemer med selvbildet, og apati og tvangstanker kan oppstå.

I Måløy, der det er stor ledighet, har de fagorganiserte tatt initiativ til et solidaritetstiltak med de arbeidsledige, ofte tidligere kolleger. Tiltaket kaller seg 10360, de lager egen avis og har egen internettside med eget domene. De vil hjelpe seg selv for å hjelpe andre. De ønsker å trekke bedrifter til Måløy, og vil at LO skal utvikle en paraplyorganisasjon.

Kjell Finvåg, Fellesforbundet, hadde gjennom mange år som lokal tillitsvalgt hatt en viss forståelse for hva som er bedre eller dårligere, hva som er mer eller mindre, pluss og minus.

- I Aftenposten 6. mai uttaler Stoltenberg om delingstall: Pensjonen blir den samme, og pensjonstiden blir lenger som følge av økt levealder. At man da også må arbeide noe lenger kan jeg vanskelig se er et kutt i pensjonen.

I min enkle verden blir dette teoretisk, tilfeldig og forutsetter muligens at man har vært innom Statistisk Sentralbyrå. Det er sagt at det er to former for løgn – blank løgn og statistikk. Dette er i alle fall statistikk.

Jeg spør Jens: Hva blir konsekvensen for dem som ikke er på rett side av statistikken, som ikke evner å stå noen måneder lengre, men må gå av og tåle mindre pensjon. Blir det kutt, eller blir det ikke kutt for dem?

Klubbleder for mekanikerne på Schibsted Trykk kan fortelle at de siste 30 år er det maks 5 mekanikere som har klart å stå i jobb til de er 67. Slik er arbeidslivet. LO beskriver det samme i sitt handlingsprogram. Sitat: Arbeidslivet preges av høyt tempo og tidspress. Stadig flere blir utbrent lenge før oppnådd pensjonsalder. Vi har et pensjonsmål på om lag 66 % av lønn. Skal vi nå det, kan vi ikke redusere Folketrygdens andel.

Synøve Bergan, Hotell og Restaurant, takket for fine innledninger. Hun syntes det var fint at Ap ville føre en arbeidervennlig politikk og trygge velferdsstaten. Hun viste til forslagene 519 og 520, og sa at Hotell og Restaurant står fast ved at det ikke skal bevilges penger til politiske partier. Da tok hun utgangspunkt i det medlemmene ute mener. Hun var ikke motstander av det fagligpolitiske samarbeidet, men av at det skjer med glitrende tusenlapper. Det er stemmen til det partiet som står deg nærmest som skal være belønningen, ikke millioner fra LO. Bruk heller pengene lokalt i avdelinger og klubber.

Kari Hoset Ansnes, Hotell og Restaurant, sa at hun representerte sine medlemmer i hotell- og restaurantbransjen på denne kongressen, men hun var i tillegg leder av ungdomsutvalget i Møre og Romsdal. Hun hadde vært så heldig å få delta i prosjekt 2005 hvor hun hadde truffet medlemmer fra mange bransjer.

Hun var enig med forrige taler i at man måtte fjerne pengestøtten til politiske partier. Hun ville gi LO mye skryt for kampanjen som hadde vært ført. Den viste at LO hadde stor tillit til sine medlemmer, og hun trodde at medlemmene ærlig hadde fortalt LO hva de mente. Det som gjensto nå var å vite for medlemmene at de ble tatt på alvor. Nå må verktøyene utformes som skal innfri de kravene medlemmene har stilt. Hvis man ikke er i stand til å gjøre dette, vil tilliten forsvinne igjen.

Arne Halaas, Fagforbundet, takket Jens Stoltenberg for en fin innledning til denne debatten. Det var en utrolig bra innledning.

Han kom så inn på organiseringen av kommunale tjenester i Oslo, og la til at man hadde dårlige erfaringer med denne. På Høyres landsmøte på Plaza nylig, sa Erna Solberg at frie brukervalg ga bedre kvalitet på tjenestene. Hun brukte Nordstrand bydel som eksempel.

Etter hans vurdering var ikke dette riktig.

– Evalueringen har vist at man brukte mye mer tid på papirarbeid og administrasjon i dette prøveprosjektet på Nordstrand enn det man brukte andre steder. Det er flere lister og skjemaer som skal fylles ut. I sum betyr dette at det ikke er noe fritt brukervalg i Oslo. Dette er egentlig en gammeldags metode som er ubrukelig på kommunale tjenester. Hjemmetjenesten i Oslo er blitt dårligere, samtidig som det er blitt flere eldre. Selv om de ansatte løper fortere, blir servicen redusert. Dette har sin årsak i stramme kommunale budsjetter. Dette håper jeg at en ny regjering kan gjøre noe med.

Terje Skog, EL & IT, ville helst snakke om sosial dumping. Den streiken vi gjennomførte, var et godt bidrag i kampen mot sosial dumping, men dette må følges opp. - Vi gjennomførte en j... bra streik, men vi ble dessverre slått i hue med voldgift. Vi kunne holdt ut mye lenger, ikke minst takket være den støttet vi har fått fra LO og forbundene. Vi fikk også et stortingsflertall mot oss.

Men det kan bli verre enn det er i dag. Vi vet at regjeringen vil åpne for 13 timers arbeidsdag og 78 timers arbeidsuke. Vi er etter hvert blitt flinke til å beskrive den sosiale dumping, men vi har sagt mye mindre om hvordan vi skal få bukt med den. Vi mangler de riktige virkemidlene. Dette er fordi forhandlingsretten er satt til side når vi står overfor utenlandske eiere, sa Skog. Han hadde fremmet et forslag som kunne være med på å løse dette problemet. Han trodde dette var et problem som måtte løses nedenfra, på medlemsnivå..

Om stortingsvalget sa han, at de tre viktigste sakene man kan få endret på dreier seg om:

- Sosial dumping
- Arbeidsmiljøloven
- Pensjonsordningen

– Vi må få en pensjonsordning med en bedre sosial profil, og vi må ta kraftig avstand fra NHOs og Høyres begrunnelse for å innføre alleårsregelen. Det er at vi skal tvinges til å jobbe lenger, som er meningen. Det er deres tankegang. Vi mener imidlertid at det skal være ålreit å jobbe hvis vi skal jobbe lenger. Det er noe helt annet.

Rune Strande, Fellsforbundet, sa at stortingsvalget og valg av en ny regjering var viktig av mange grunner. Han ramset opp en rekke viktige saker som er avhengig av regjeringsskifte.

- Dette blir det viktigste stortingsvalget i moderne tid. Det vil dreie seg om våre faglige rettigheter, velferdsstatens overlevelsessevne, kamp mot brutalisering og individualisering i arbeidslivet, nei til fellesgoder på anbud, nei til at Norge skal være et laboratorium for markedsliberalisme og nei til fellesgoder på anbud. Pengestøtte må vurderes ut fra dette.

Han nevnte også pensjonsordningen og fradragene for pendlere og sjøfolk og arbeidsmiljøloven.

- Vi må få skikkelige rammevilkår for næringslivet og hindre privatisering av strategiske deler av samfunnsstrukturen, som energiverk og vannverk, og vi må gjennom staten sikre at det investeres i ny industri i Norge, sa Strande.

Frank Stuvland, Fellesforbundet, var av dem som ønsker den sittende regjering dit pepperen gror.

- Lars Andreas Larssen har kommet med en belæring: Skal du be noen dra til helvete, så må du gjøre det på en sånn måte at han gleder se til turen, sa Stuvland, som var opptatt av næringsliv og derfor hadde gledet seg over Jens Stoltenbergs innledning. –

- Vi er nødt til å legge forholdene til rette for et godt arbeidsliv i både privat og offentlig sektor. Og siden du nå vil fylle verktøykassa for å ta fatt, vil jeg be deg komme fram og ta i mot denne, så du vet hvordan ei virkelig slik kasse ser ut, sa Stuvland, og overrakte Stoltenberg et ekte eksemplar av sorten, til munterhet og applaus fra salen.

Ulf Madsen, FLT, advarte mot friskoleloven. Den må vi få reversert. Han snakket varmt for fellesskolen, prinsippet om lik adgang til læring og utdanning, og ikke slik høyresiden framstiller friskolens tilbud, der ungene allerede som 6-åringer skal møte konkurransesamfunnet. Det er fellesskolen som kan gi den enkelte et mangfoldig og bredt fundert grunnlag for individuell utvikling. Samfunnsutviklingen er avhengig av et bredt, sammensatt kompetansefelt, kompetanse skal ikke være salgsvare. Det er statens ansvar å legge til rette mulighetene for alle, like muligheter uansett forskjellig bakgrunn og evnegrunnlag.

- LO må kjempe for fellesskolen.

Paul Magnus Gamlemshaug, Norsk Post- og kommunikasjonsforbund, viste til at over 4700 av forbundets medlemmer, mer enn 25 prosent av de yrkes-

aktive medlemmene, hadde sendt inn forslag til LO-kampanjen «Du bestemmer ...».

Det var forventet at kongressen ville vedta og fronte medlemmenes konkrete krav til partiene. Når dette ikke var mulig, hadde han foreslått at representantskapet må behandle og uforme disse krava.

Han hadde også fremmet forslag om ikke å bevilge til partiene, men bruke disse pengene, og mer til, på å føre en aktiv, faglig valgkamp. Der partienes kandidater og andre politikere fra partiene som jobber med oss og ikke mot oss, deltar aktivt.

- Dette er en mer affektiv bruk av pengene enn bare å bevilge dem til partiene. En slik valgkamp gir også helt sikkert det best valgresultatet, sa Gamlemshaug, som takket Jens for at han nå taler slik at vi kjenner igjen arbeiderpolitikken, for at han snakket om utstøting av arbeidslivet på samme måte, og slik at tillitsvalgte kjenner igjen virkeligheten både for unge og eldre.

- Den sittende regjeringa har mye ansvar for dette, og med ny politikk og ny regjering som arbeider med oss, ikke mot oss, vil dette bli bedre. Men det er først og fremst kapitalen, eierne og lederne i bedriftene som skaper dette utstøtende arbeidslivet. Deres politiske mål kommer klart fram gjennom at NHO ville ha gjennomført mange, og mye verre, endringer i arbeidsmiljølova enn Bondeviks høyreregjering har foreslått.

På denne bakgrunn er det ikke mulig å vedta i dag, og reise hjem og se medlemmene våre i øya, og forklare at vi mener at folk med fysisk tunge, manuelle jobber, i framtida skal måtte jobbe til de blir 68-69-70 år hvis de skal ha rett på like stor pensjon. Hvis de ikke i framtida vil arbeide lengre, må de akseptere redusert årlig pensjon. Og dette skal de være nødt til fordi først og fremst utdanningsgruppene lever lenger enn før.

Gamlemshaug poengterte at det sjølsagt er resultatet i pensjonssaka som teller. Men så lenge Jens forventer å basere dette på levealdersjustering, ja, da ba han Jens vente med å forhandle på LOs vegne, inntil man var blitt enige om pensjonsmodellen.

*Randi Nesse*mo, Handel og Kontor, takket Stoltenberg for et engasjerende innlegg og syntes det var godt at partiet nå var begynt å høre på grasrota. Grasrota, det er jo de fleste, og nå ser det endelig ut som om partiet går fram. Det gikk den andre veien med «moderniseringen». Hun oppfattet det slik at moderniseringen besto i å bevege partiet mot høyre, og da var det forståelig at oppslutningen dalte.

– Hva er denne moderniseringen, egentlig? Hvis det er å gå til høyre, så vil jeg være gammeldags. Og – ikke la det bare bli med løfter, hold det du lover, så får du min støtte.

Bjørn Willumsen, Troms, sa at dette landet har et utrolig behov for en ny regjering.

- Vi i LO har gitt tidenes tips til dem som vil styre landet: Pensjon, pensjon, pensjon. Vi kan ikke komme ut herfra med kutt og privatisering, og gjøre slik det dessverre har skjedd i forhold til ungdommen på boligmarkedet – at vi trekker opp stigen etter oss. Reiulf Steen er en vettug person, og han kaller opplegget tidenes privatisering. Her må det endring til, vi kan ikke komme hjem med dette, sa Willumsen.

Videre ville han peke på at det er den råeste privatisering av fiskeressursene som nå pågår. Dette må være en prioritert oppgave for en ny regjering., og den er forferdelig viktig.

Jorge Alex Dahl, Fellesforbundet, sa at $\frac{3}{4}$ av våre medlemmer vil støtte Ap, SV, RV eller Sp i valg, så vi er på trygg grunn når vi anbefaler ny regjering. Klassekampen, Dagsavisen, Ny Tid var fulle av LO-språk før kongressen. Han støttet fullt ut Stoltenbergs karakteristikk av LO som en sterk politisk aktør.

Kongressen hadde fått en glitrende politisk innledning av Jens i dag og av Kristin i går.

- Dette viser en kjærkommen utvikling av det fagligpolitiske samarbeidet, og la oss gjerne utvide det til flere politiske partier på venstresida, sa Dahl.

Vi vil ikke at rike mennesker skal kunne kjøpe seg innflytelse og kanskje egne parti. Vi på vår side bør også kutte all økonomisk støtte til politiske partier, og heller bruke pengene til LOs egen valgkamp, der vi setter fokus på våre saker.

Claus Jervell, Hotell og Restaurant, var enig i at pengene bør brukes på egen valgkamp. Han hadde ikke noe imot veien Ap eller SV. Jens og Kristin er flotte mennesker, men det er vi som må fortelle dem om vår virkelighet. Han var stolt av det LO gjorde med arbeidsmiljøloven, men han var slett ikke sikker på hele Ap da Victor Norman begynte å klusse med dette.

- Det er flott at Jens Stoltenberg nå vil reversere – men dette er det vi som har fått til.

Han husket at Jørgen Kosmo på LOs forrige kongress hadde sagt: Send arbeidsmiljøloven til oss, så skal vi fikse de. - De fikk det ikke – det var vi som måtte gjøre det. Vi skal vinne valget, men det er kjempeskepsis hos våre medlemmer mot å bli brukt, sa han, og ville si til Jens – for all del, ikke bruk oss, da går mange til Frp, og det er det verste som kan skje.

Grete J. Thomassen, Fagforbundet, ville henvise til en viktig ressurs, fisken.

- Den var før en fellesressurs. Slik er det ikke lenger. Havfiskeflåten har fått

tildelt kvoter til evig tid, og dette er ikke resultatet av en sammensvergelse, utviklinga har pågått over lang tid. Nå må vi sette det på dagsordenen og få til en ny politikk. LO må på banen. Presset på kystfiskeflåten er også verre enn noensinne. Vi har problemer på finnmarkskysten. Det er stor ledighet. Vi husker at det for litt siden var en så alvorlig krise at det ble foretatt en pengeinnsamling for en befolkning som befinner seg ved verdens rikeste hav.

Fiskeriressursene må tilbake til fellesskapet og under en nasjonal, demokratisk styring. Situasjonen er alvorlig. Fagforbundet ber om at kongressen tar standpunkt ved å vedta forslaget til uttalelse om dette.

John Øvrebo, Fagforbundet, sa at når vi nå skal ut i en spennende valgkamp ber jeg dere om å bruke lokalkulturen på lokale arrangementer.

- Det vil gi en fin anledning til å nevne de flotte målsettingene vi har for kulturlivet i årene framover. Vi i Fagforbundet er glade for at sekretariatet har innstilt på et omfattende kulturkapittel i handlingsprogrammet, og håper også at MFOs innspill blir fullt ut tatt med i det endelige kapitlet.

Vi er også glade for at Ap/SV/Sp allerede i fjor, i forbindelse med regjeringens kulturmelding, kom med et alternativt opplegg kalt «det store kulturloftet». Her har den rødgrønne alliansen kommet med en rekke gode tiltak som skal få økt støtte framover.

De to viktigste sakene er en egen kulturlov som stadfester det offentliges ansvar for kulturpolitikken, og løfte om at om lag en prosent av statsbudsjettet innen år 2014 skal gå til kulturformål. Det er bra at dette er tidfestet, men litt skuffende at det skjer over så lang tid. Vi ber om en form for opptrapplaner som sikrer målbevisst og jevn satsing på kulturen.

Morten Larsen, Fellesforbundet, sa han var litt skeptisk til det rødgrønne alternativet til å begynne med, og ikke bare fordi han kommer fra Rogaland med oljeaktiviteten. Men etter landsmøtene til de forskjellige partiene har vi fått mange gode forslag om olje og gass og næringspolitikk. Når det gjelder pensjonssaken, sa han at det sekretariatet har kommet opp med, ligner veldig på Aps landsmøtevedtak. Han trodde mange var villige til å svelge mye, men ikke delingstallet.

- Dette kan vi ikke komme hjem med til våre medlemmer, sa han, og håpet kongressen, LO og Ap sammen kunne komme fram til et forslag som er bra for alle våre medlemmer.

Kjell Sigurd Sørensen, Fellesforbundet, ville komme med en innrømmelse i forhold til forrige gang man konfronterte Stoltenberg. Den gangen hadde

han bedt Jens Stoltenberg trekke seg som leder.

- I dag er jeg glad for at du ikke fulgte det rådet. VG skrev nylig at 117 finansfolk hadde hatt frokost med Høyre bak lukkede dører. Man spurte da fra avisens side finansfolkene om dette var arrangert for å påvirke Høyre. Det ble svart meget presist: Nei, ble det svart, men vi forteller Høyre hva vi liker og hva vi ikke liker.

- Vi har i det siste opplevd mange avgrep på Valla på grunn av hennes gjennntreden i Aps sentralstyre. Høyre er indignert på vegne av høyremedlemmene i LO, sies det. Men har de noen gang spurt sine LO-medlemmer hva de mener om å svekke arbeidsmiljøloven og å frata dem opparbeidede rettigheter? Nei, de blir aldri spurt. Vi spør i hvert fall våre medlemmer hva de mener.

Til slutt kom Sørensen inn på tilstandene i Næringsdepartementet. Da Børge Brende var miljøvernminister, hørte man mye til ham, men etter at han ble næringsminister, har det vært tyst. - Næringsdepartementet er omgjort til rene hvilehjemmet.

Siv Karin Kjølmoen, FO, sa at LO hadde gjennomført en god kampanje overfor medlemmene. Om pensjonssaken ville hun si at det viste seg å være sak nummer en for medlemmene, men det er få som har skrevet noe om delingstall eller besteårsregelen. Selv om hun var tillitsmann på heltid og hadde kunnet sette seg inn i pensjonssaken, var hun ikke sikker på om hun hadde forstått alt. Hva da med de fulltidsansatte som kommer hjem til tidsklemma etter endt arbeidstid? Det er kanskje ikke så mange som har hatt tid til å studere detaljene.

- De fleste har vært opptatt av å bevare folketrygda, ikke svekke den. Vi i LO representerer mangfoldet og bredden i norsk arbeidsliv. Da er det viktig på påvirke andre partier. Og er det virkelig nødvendig at vi må sitte inni partiene for at man skal lytte? Vi i LO kan føre valgkamp for alle partier som er enige med oss. Da vi forrige gang ikke bare fikk en kvinnelig leder, men en fra offentlig sektor som også trådte ut av Arbeiderpartiets sentralstyre, da var det som om vi fikk et kinderegg. Vi fikk tre ønsker oppfylt på samme tid. Hun trodde at Gerd-Liv skulle ha mye av æren for at LO nå hadde fått et så flott velferdspolitisk program, men mange var bekymret over hennes deltakelse i Aps sentralstyre og for en eventuell pengestøtte til SV og Ap. De siste ukene hadde hun fått om lag 30 utmeldinger fra FO som var begrunnet med disse sakene.

Egil Torland, NNN, sa at han var opptatt av landbrukssamvirket og næringsmiddelindustrien. Man hadde nylig hatt et jordbruksoppgjør som gjorde at

jordbruket sakket ytterligere akterut i inntektsutviklingen.

- Denne næringen er veldig viktig i forhold til distriktspolitikken. Vi hadde for ikke lenge siden et kraftig angrep på landbrukssamvirket etter Tine-affæren, og da fikk vi heldigvis god hjelp fra Ap, SV og SP mot markedsliberalistene i Fremskrittspartiet og Høyre. Takk for det. Det viste hvordan det fagligpolitiske samarbeidet skal skje i praksis.

- Rammevilkårene i landbruket svekkes gradvis. Nå leste jeg i VG at et norsk selskap vil produsere ost i Estland med estlandsk melk. Det høres ikke noe godt ut, sa Torland, og mente at man ikke viste noe ansvar for næringsmiddelindustrien i Norge ved slike tiltak. Hensikten med dette er å selge osten i Norge i konkurranse med Tine og ARLA.

Det er neppe en sak som fremmer norsk landbruks interesser. Gode rammevilkår er viktige for landbruket. Tidligere har Ap vært en garantist for slike rammevilkår. Kanskje kan en ny regjering også bedre forholdene i denne bransjen, som sysselsetter 100.000 mennesker, sa Torland.

Stein Stugu, NNN, sa at han kom fra bryggeri- og mineralvannarbeidernes forening. Han var også opptatt av pensjonssaken. Først ville han takke Ap, SV og Sp for støtten i forbindelse med behandlingen av avgift på engangsemballasje. Her hadde man fått uvurderlig hjelp, og han håpet også på støtte i neste stortingsperiode. Gjennom kampanjen «LO på din side», mente han at LO hadde lagt forholdene til rette for å få gjennomslag i pensjonssaken og andre saker. En rødgrønn regjering til høsten ville kunne rydde opp i mange saker og åpne for en ny politisk kurs for landet.

Når Rimi-Hagen bevilger penger til høyresiden, etter at han har solgt Ringnes til Carlsberg og tjent 3-4 milliarder kroner på det, så syntes han ikke det var for mye at hvert LO-medlem betalte noen kroner hver for å begrense hans politiske makt. Det er det pinadø verd, sa Stugu.

Inger Helene Vaaten, Handel og Kontor, viste til det Gerd-Liv hadde sagt innledningsvis om at LO er en meget demokratisk organisasjon. Hun ville takke LO for at kampanjen hadde gitt henne og hennes arbeidskamerater muligheter til å fremme sine synspunkter direkte overfor LO. Takk for det!

- Arbeid til alle er jobb nummer 1, og dette er viktig. Vi må videre ha et inkluderende arbeidsliv, det lovet Jens Stoltenberg i sin innledning. Vi håper også at du holder det hvis du vinner valget, Jens.

Vi ønsker ikke bare å bevare velferdsstaten, vi ønsker å forbedre velferdsstaten, vi ønsker en styrkelse av arbeidsmiljøloven til det beste for arbeidstakerne, ikke til det beste for arbeidsgiverne.

Når det gjaldt pensjonen, trodde hun at det var stor enighet om folkepensjonsmodellen. Hun trodde også på stor enighet om levealdersjustering under følgende forutsetning:

«Det skal kun gjelde hvis vi får et inkluderende, godt arbeidsliv». Hun trodde at det var nødvendig å stå samlet bak et pensjonsvedtak hvis man skulle ha håp om gjennomslag.

- Vi ønsker i tillegg en bedre arbeidsmiljølov, et inkluderende arbeidsliv og en regjering som arbeider med oss og ikke mot oss, sa Vaaten.

Tore Gulbrandsen, EL & IT, sa at kampanjen «Du bestemmer - LO på din side» hadde vært svært vellykket. Han stilte et spørsmål ved hvordan man hadde tolket synspunktene på pensjon fra medlemmene. Man sier at pensjonen ikke kan endres, Er det dekning for å si dette? Det sies at man ikke skal ha noen svekkelse av pensjonen. Hvordan skal dette tolkes. Og er det flertall for å gå bort fra alleårsregelen, at man skal legge sine beste år til grunn for pensjonsutbetalingen? Han trodde ikke Jens Stoltenberg, som for øvrig hadde holdt en god innledning, ville være fornøyd med at hans pensjon ble beregnet ut fra hans lønn som AUF-leder.

Det er videre viktig å reversere den privatisering som Stoltenberg selv sto for da han solgte statlige bedrifter for 30 milliarder kroner for noen år tilbake. Man behøver ikke bruke oljepenger når man tjener så mye på salg. Nå er man heldigvis inne på andre tanker og tenker på å snu utviklingen. Det gjorde jo ikke saken bedre at det var lederen for LO Stat som var samferdselsminister da salget skjedd.

Rolf Bersås, Rogaland, skrøt også av kampanjen «Du bestemmer - LO på din side». Dette sa han selv om han som tillitsmann hadde stått i front og til tider hatt det slitsomt. Rogaland hadde vært det beste fylket i kampanjen også. Han syntes ikke at Jens hadde brukt mye tid på sosial dumping i sitt innlegg. Det ble nesten ikke nevnt, men det er helt nødvendig at han forteller sine samarbeidspartnere, gir dem ordre, om å følge opp trusselen sentralt og lokalt.

- Ved Statnett i Lysefjord har vi en konflikt gående som vi ikke kan tie stille om. Ved Statnett leier man inn utenlandsk arbeidskraft til 80-90 timers uke og timelønn på 20-30 kroner. Når vi skal føre en valgkamp for en rødgrønn regjering er dette en fanesak. Vi må sammen bekjempe sosial dumping, sa Bersås.

- Det fagligpolitiske samarbeid må gjøre seg gjeldende i valgkampen, for vi vil ha en rød-grønn regjering.

Vi i fagbevegelsen skal ikke være partisekretærer, vi må bare få fram holdningene for våre medlemmer – vil du ikke stemme AP, så stem SV, vil du ikke stemme SV, stem SP, vil du ikke det – stem AP ..
Og jeg vil fremdeles si nei til delingstall.

Gunn D. Hansen, Vest Agder, takket for inspirerende innledninger og håpet det ikke bare var fine ord. For som det heter på Sørlandet, det er ikke bare i å si halleluja, vi skal gjøre det og.

Den sørlandske næringsministeren hadde ikke verktøy, det eneste han fikk fart på, var lederlønningene. Så ble han flyttet og ble helseminister i stedet. Nå håpet hun at en ny regjering ville få vekk det siste utspillet fra den kanten. Ellers sluttet hun seg til Roar Flåthens replikk : - Nei til skattelette til de rike på bekostning av pensjonen til vanlige folk.

Thor Age Christiansen, Vestfold, håpet på en kampanje som "LO på din side" foran hver kongress. Det utløste den beste valgkampen.

Han ville passe på å spørre Jens om hvorfor vi ikke kunne få full skattelette for fagforeningskontingenten.

Det han særlig var opptatt var å få sikret nasjonal styring over alle norske naturressurser, - og videreførelse i Norge.

Han viste til trailerkjøreren på scenebildet, som kjørt norsk vann, vann hentet rett opp av norsk jord, men det var dansk eid. – Det skremmer meg.

Verktøykasse var kjekt å ha, og han hadde et par verktøy som Jens kunne få til sin kasse: - Et forslag om hvordan hindre utflagging av norske arbeidsplasser. Det andre var telefonnummer. Til ham selv, så Jens kunne ringe og få flere gode råd.

Kjell Ove Heistad, Telemark, takket for gode innledninger. Det lovet godt for valgkampen at det var gjort godt politisk håndverk på forhånd.

Han slo fast at «LO på din side» hadde vært en stor suksess. Et medlem fortalte at han hadde vært med i 39 år, men dette var først gang han var blitt spurt.

Heistad ville advare mot ulver i fåreklær, Fremskrittspartiet vil ofte framstå som småfolks venner, det kan være lett å la seg lure. - Når Fr.p. kjører fram med at det skulle lønne seg mer å arbeide enn å vær sykmeldt, så gemmer det seg et angrep for å få kutt i sykelønna.

Høyre skrev i forbindelse med sin 100-årsfeiring at de har vært et parti for bedrestilte – og det er OK. Det vet vi, men også Høyre har medlemmer blant oss, som Fr.p. Vi må komme oss ut på arbeidsplassen og få fram budskapet – enten det gjelder Jens, Kristin eller Åslaug.

Jan Henrik Larsen, Hordaland, roste også innledningen til Stoltenberg – morsom og inspirerende. Det var godt akkurat nå at kongressen kunne diskutere krav som måtte stilles, men det var også nyttig å se seg tilbake på hva som er gjort tidligere.

Arbeiderpartiet delprivatiserte Statoil, for eksempel, med en del forutsetninger som man visste ikke kunne kontrolleres med selskap på børs. Det åpnes for eiere som ikke er langsiktige industrielle eiere men spekulanter, ute etter å tjene penger.

Spørsmål til Stoltenberg: - Var det lurt å privatiser Statoil ? Nei, de eneste som tjente på det, var direktørene med høyere lønn. Garanterer du at du ikke skal gjenta noe slikt? Tar du utfordringen?

Erik Hagen, Oslo, antok at om det ble foretatt en prøveavstemning i kongressen, ville resultatet antakelig bli husseinsk, 98 prosent for en ny, rød-grønn regjering.

– Men det er ikke vi som avgjør, det er medlemmene våre. Og selv om det nå byr seg en flott anledning til en å få en ny regjering, så er det ikke skjedd ennå. Det er iallfall sikkert at vi da ikke kan komme til medlemmene våre, som er utslitt i 50 års alderen, og si at de må holde på til de er over 70 for å få full pensjon

Mariann Leonardsen, Nordland, sa at demokrati er at to fattige slår en rik. Demokrati gjelder alt og er dermed viktigst.

- Vi må bruke stemmeretten vår om demokratiet skal fungere, og vi har alle ansvar. Vi kan vinne hvis vi vil, det viktigste er å få folk ut av sofaen. Det er ikke nok at de er enige, de må si fra om hvem de er enige med. Vi kan diskutere hvordan vi skal få til dette. Kanskje ved å gi mulighet til å stemme via SMS? Kreative forslag mottas med takk.

Hun hadde derfor fremmet et forslag om en bruk stemmeretten-aksjon i LO.

Anette Kristoffersen, Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund, tok opp forslagene 1401, 1402 og 1409.

- På søndag hørte vi om hvilken makt finanskapitalen har i arbeidslivet generelt sett. Også i Norge er det slik at all virksomhet styres av bank og store finanskonsern. Det stilles økende krav til lønnsomhet og produktivitet, og dette går igjen ut over arbeidsforholdene. LO har 850 000 medlemmer, men paradoksalt bare ca. 2000 innenfor bank og finans, sa hun, som selv var til-litsvalgt i DnBNOR, som snart er Nordens største finanskonsern med 10 000 ansatte.

- Nå må LO ta ansvar og skaffe seg større kontroll og påvirkning innen denne sektoren.

Trine Ottesen, Handel og Kontor, sa det er viktig at LO viser respekt for de mange ulike meningene. I en rekke år har vi gitt penger til Ap, i år får også SV en slant. Men ikke alle våre medlemmer stemmer på disse to partiene, og mange potensielle medlemmer lar være å melde seg inn på grunn av dette. Hun hadde fremmet et forslag om at hvert enkelt medlem får anledning til å reservere seg mot støtten til politiske partier. LOs administrasjon kan beregne hva dette beløper seg til i kroner og øre, og trekke det fra det bevilgede beløp til partiene.

Hun slo fast at Jens hadde holdt en god tale. - Ja, han er så god til å tale at en må lytte nøye for å høre hva han sier. Vi trenger en ny regjering – men vi vil følge nøye med de neste 4 år om du blir statsminister.

Roger Skogum, Fellesforbundet, er fra Vågå i Gudbrandsdalen, og der i bygda er det lange pendlertradisjoner, hans egen bestefar var blant de første.

- Det har vært helt opp i hundre pendlere i bygda. I siste statsbudsjett ga den sittende regjeringa denne gruppa en skatteskjerpelse på 17 000 kroner pr. snute, sa han, og håpet at en ny regjering ville gjeninnføre et fratrekk minimum på 1997-nivå, noe han framsatte forslag om, pluss at det skal være 100 prosent fratrekk for fagforeningskontingenten.

Arne Hagen, Fellesforbundet, sa at LO-kampanjen «Du bestemmer» hadde satt pensjon på topp. Han trodde det var viktig å ha dette med seg, men hvordan har LO-ledelsen tenkt når den sier at lever du lenger, øker pensjonsalderen. Det er neppe noen som ønsker dette. Han var også opptatt av fordelingspolitikk. Det er skatter og avgifter som sørger for fordelingen i dette landet. Han var overrasket over at Jens ikke sa et ord om at han vil gjøre noe med fordelingspolitikken på dette området. En barnehageassistent har de siste årene fått skattelette tilsvarende 5 500 kroner, en lege 80 400. Også skattepolitikken må reverseres!

Stig Jensen, Akershus, registrerte at Jens hadde holdt et engasjert innlegg, men etter ei stund kunne det nærmest minne om hallelujastemningen i Særaas Dal – forskjellen er vel at mens Aril Edvardsen lover et bedre liv i himmelen, holder Jens seg til jorda.

- Men vi har god husk i denne salen, og det er mange feite løfter som er gitt.

Når det gjaldt pensjonen, ville han snakke om buss, det var det han hadde best greie på. Der er pensjon nærmest et fremmedord, og det er fordi de fleste er daue før de runder 60. I følge en undersøkelse i Oslo/Akershus for noen år siden, er gjennomsnitts levealder for bussjåfører 57 år. Det er AFP som er viktigst for dem.

Hvorfor er levealderen så lav? Noe av svaret er anbud, og det gir ikke trygge arbeidsplasser. Vi bytter arbeidsgiver hvert 5. år, men ingen rettigheter følger med, det er ikke snakk om virksomhetsoverdragelse når du taper et anbud. Slik gjør folk sjuke.

Sylvi Nergård, Fagforbundet, ville snakke om næringsutvikling. Grete hadde snakket om fiske i nord. Det er mye i nordområdene som er viktig i tillegg til fisken. Regjeringen har lagt fram en melding om Nordområdene som ikke var så veldig innholdsrik, men oljen var nevnt.

- Når det gjelder miljø, har det vært nedskjæringer på bevilgningene over statsbudsjettet til atomsikkerhet. I Russland ligger det en dunge atomubåter og råtnet. Det er 130 atomdrevne fyrlykter spredd langs kysten, 4 av dem er blitt stjålet. Regjeringen har redusert bevilgningene til Barentssamarbeidet, slik at antall norske prosjekter er redusert fra 227 til 60, og dette har konsekvenser. Det som trengs, er en sterk satsing på Barentsregionen.

Ingri-Hanne Brønne, FO, prøvde seg med en enkel ligning: Effekt = spenning + strøm. Vi vil noe i LO, vi vil ha en effekt, og for å få til det, trengs spenning, og strømmen kommer fra medlemmene. Har vi 850 000 uengasjerte medlemmer er vi ille ute. Hun hadde vært litt skeptisk til «Du bestemmer»-kampanjen, hun var redd for at den kunne bli en «LO bestemmer – du på vår side»-kampanje i stedet. Men slik hadde det ikke gått, det var blitt en fin kampanje. - Vi må kjempe for det politiske fellesskapet, for felles krav. Derfor må det bli slutt på den økonomiske støtten til Ap.

Øyvind Wallentinsen, EL & IT, var glad for at Stoltenberg hadde sagt at Ap ville støtte kravene til arbeidsmiljøloven – altså ingen kompromisser her, det er bra. Videre er det lovet at de vil reversere det den sittende regjeringen vedtar om de vinner valget. Det er også bra, det er helt nødvendig at en reversering skjer – egentlig kan vel en ny regjering bare la være å iverksette det dagens måtte komme til å gjennomføre på dette området.

- Det som mangler er at en rødgrønn regjering også vil forsterke den eksisterende arbeidsmiljøloven, for også det trengs, her er en rekke svakheter, sa han, og nevnte en rekke eksempler på det. I den saken har vi nok dokumentasjon, vi vet hvor skoen trykker og trenger ikke flere utredninger.

Jan-Egil Pedersen, NNN, var stolt over å tilhøre den røde fare. Han støttet det fagligpolitiske samarbeidet, og syntes det var bra at LO går inn i Aps sentralstyre. Han trodde vi skulle vinne valget. Det hadde i år også vært mindre uenighet om de politiske bevilgningene, det var blitt enstemmighet til slutt så vidt han kunne huske.

Han ville komme litt inn på omstillingene i næringslivet. Selv kom han fra Gilde, som har vært gjennom mange omstillinger. Her har fagbevegelsen fått til gode omstillingsavtaler, som medfører at folk blir behandlet på en skikkelig måte i overgangen, men det er i Gilde. Det er mange som ikke har noen som helst i denne perioden, og det er en tøff tid for mange. Han støttet forslaget fra Kristiansen fra Larvik.

Marianne Wallestad, FO, støttet forslag nr. 774 fra Fagforbundet om å bytte ut ordet velferdssamfunn med velferdsstat. Begreper er viktige. Selv hadde hun vært tillitsvalgt i Oslo i mange år, en by som lenge har vært Høyre-styrt. Her brukes viktige begreper som brukerstyring og brukervalg – som egentlig bør innebære at folk selv får kontroll over sitt eget liv – som argument for markedsstyring og konkurranseutsettelse. Brukere kan ikke likestilles med kunder. Det er lett å skape forvirring.

Lill Sæther, Norsk Tjenestemannslag, sa hun hadde gått inn i «Du bestemmer»-kampanjen med liv og lyst. Den var demokratisk for mange, men hun stilte et lite spørsmål ved oppfølginga. Hun hadde trodd at vi skulle spørre partiene først, om hvordan de stilte seg til våre krav, før det ble snakk om penger.

- Da hadde vi også hatt et pressmiddel overfor de andre partiene. Vi har hørt fine festtaler før, Jens.

De kaller oss «den røde fare» og de er redde for oss. Det er bra. Den usynlige hånda er synlig for oss. Hun var stolt av LO for tida også, men hun var skeptisk til plassen i Aps sentralstyre og det formelle samarbeidet med det ene partiet, hun var for samarbeid med alle aktuelle partier.

- Dette formelle samarbeidet er et dårlig verveargument i vårt område. Vi får utmeldinger, og det har vi ikke råd til.

Trygve Isaksen, NNN, var med på åpningen av LO-kampanjen, og de kjørte et innslag i lokalradioen, der LO riktignok er medeier. Når det gjaldt Ti på topp-punktene hadde han selv erfaring med sosial dumping. Det kom polakker oppover til Skjervingsøy for å arbeide i fiskeindustrien. En holdt på å kutte fingrene av seg med en gang. Etter hvert viste deg seg at de ikke hadde det aller minste greie på å arbeide med fisk.

Det er snakk om ei lønn å leve av. Det kunne han si noe om, og han kunne godt være et bilde for delegatene. Han har stort sett gått på dagpenger siden 2002, bare arbeidet totalt 8 måneder i fiskeindustrien i denne perioden. Og det ville han si – den sittende regjering er den største tyven som har eksistert.

Mai H. Berge, Fellesforbundet, presenterte seg som industriarbeider. Hun hadde begynt i industrien for 8 år siden, hun så en lys framtid der, ville være der og var stolt av det.

- Vi vil beholde arbeidsplassene våre, men det ser mørkt ut med dagens regjering, sa hun. Hun ville ha ei regjering som satser på industrien. Det er tøft å være arbeidsledig, mange greier ikke økonomien på dagpenger. Vi trenger ei ny regjering.

Svein Søreng, Sør-Trøndelag, sa at den lange valgkampen så vidt har startet, kan gikk ut fra at den ville starte for fullt etter kongressen.

- Vi kan ikke sitte og se på at velferdsstaten og faglige rettigheter fjernes med et pennestrøk. Etter Jens sitt innlegg i dag er det lett å arbeide for et nytt flertall. Vi har blitt skuffa mange ganger, så vi får håpe at det vi har hørt i dag ikke er bare fine ord, sa Søreng, og ville at LO skulle være mer offensivt og 100 prosent konkret, ved for eksempel å kreve sykehusene tilbake til direkte folkevalgt styring.

Svein Olav Aarlott, Fagforbundet, ville komme litt tilbake til valget i Trondheim, der det lyktes å skape et nytt flertall. Det kom ikke av seg selv, det lyktes ved å skape en brei allianse.

- Mange Ap-folk skjønte at de tok feil i 1999, de har lært av det, og det er bra. LO-sekretariatet har ikke skjønnet dette. De vil ha en rødgrønn regjering, men bevilger 2,7 millioner til Ap og 0,7 til SV, mens Sp får null.

Anne Berit Snilsberg, Handel og Kontor, ville snakke om kommuneøkonomien. Der hun kommer fra, er det skog og fjell – det er distrikts-Norge.

- Det er snakk om ei lita bygd som er utsatt for sentralisering, og her gleder vi oss hver gang vi hører om at en kvinne er gravid, for skolen har vært nedleggingstrua flere ganger. Alternativet for førsteklasingene er å kjøre skolebuss 5-6 mil hver dag. Vi trenger en distriktsvennlig politikk. Kommuneøkonomien må styrkes.

Stoltenberg var herved invitert til Gausdal, og han kunne gjerne ta med seg fru Haga.

Asle Reime, NOPEF, sa at han var stolt over å kunne kalle Jens Stoltenberg en kamerat, han var sosialdemokrat, medlem av Arbeiderpartiet og han betalte sin skatt med glede. Han tok imidlertid sterk avstand fra at den borgerlige regjeringen hadde innført skatt på mat og fjernet pendlerfradraget for mange arbeidstakere. Dette hadde man gjort i budsjettforliket md Fremskrittspartiet. Arbeiderpartiet har vært på vår side, for så vidt også SV.

- Fremskrittspartiet hadde gitt løfte om å støtte oss, men det glemte de da de kom i posisjon. Dette er jo et svik fra Høyres side, men også fra Fremskrittss-

partiet. Det sies nå at Siv Jensen angrer og vil si dette i valgkampen, men vi tar ikke sjansen på å stole på dem en gang til.

En oljearbeider i Nordsjøen er på en rigg 14 dager i strekk og da må man spise den mat han blir servert. Det er ikke mulig å smøre niste eller å gå i en pølsebod eller en billig Rimi-butikk. Det kan heller ikke en pendlende anleggsarbeider som bor på brakkerigg eller i anleggsleir. Der er det også lang vei til Rimi-butikkene og pølsebodene. Vi vil fra NOPEFs side protestere kraftig på dette og demonstrere foran Stortinget torsdag kl. 11.00. Vi har samlet inn 17.000 underskrifter mot denne skatteskjerpelsen, skatten på mat. Vi skal servere finanskomiteens medlemmer lapskaus, og vi er spent på om medlemmene blir beskattet av den frie lapskausserveringen, sa Reime.

Jan Thore Martinsen, Fellesforbundet, hilste både Jens Stoltenberg og kongressen fra Rissa. Han minnet Jens om at LNG-baserte ferjer burde bygges som FoU-prosjekter og hilste hjem til kone og barn som nå fulgte kongressens forhandlinger per internett.

Han snakket om lokale samarbeidsforeninger i Rissa og sa at dette samarbeidet fungerte bra. Han var klar over at mange LO-medlemmer stemte Frp, men han trodde dette måtte skyldes mangel på kunnskap om hva Frp egentlig står for. Man kan ikke bygge på det som sies på TV. Frp er mot en styrkelse av arbeidsmiljøloven, partiet er tvert imot landsdekkende tariffavtaler. Hvis det er slik at man bare er opptatt av billigere bensin og lavere spritavgifter, så fikk man heller stemme Frp, men hvis ikke, burde man stemme på andre partier. Han hadde ellers inntrykk av at antallet Frp-sympatisører var synkende i LO.

- For oss andre er det imidlertid en stor utfordring å drive opplysningsvirksomhet overfor alle om hva Frp egentlig står for politisk og faglig, sa Martinsen, som avsluttet med å sitere den gamle partileder Martin Tranmæl, fra hans siste offentlige opptreden på AUFs landsmøte – som 87-åring: Oppad, utad, fremad – aldri tilbake!

Trond Helland, Fagforbundet, takket for to gode innledninger på dette punktet. Han hadde hatt stor glede av å høre på Jens Stoltenberg og Kristian Halvorsen, men han hadde savnet Åslaug. Hvor var Åslaug? Senterpartiet har funnet oss, og da må vi snart finne Sp, sa Helland.

Han viste til det fagligpolitiske samarbeidet og sa at han hadde et stort flertall mot penge- støtten til politiske partier i Rogaland.

- Det er mulig vi er litt spesielle i Rogaland nettopp på dette området, sa

Helland, som viste til at han hadde 20.00 medlemmer i fylket. De sier nei til pengestøtte. Han ville derfor støtte forslaget fra Hotell og Restaurant som sier nei til pengestøtte til politiske partier.

- Jeg har mange venner i Rogaland, men det ville ikke falle meg inn å betale penger for å beholde det vennskapet. Jeg trenger ikke betale for vennskapet. Jeg synes heller ikke at vi skal betale for vennskap med et parti som er enig med oss. Skal vi bruke penger i valget, må det bli til en egen valgkamp, sa Helland.

Kjell Atle Brunborg, sekretariatet, tok for seg Norsk Transportplan og infrastrukturen, og pekte på at Norge ligger på bunn når det gjelder satsing på jernbanen. I Sverige er for eksempel satsing på jernbane 1 krone i forhold til 25 øre på veg. De rød-grønne har sagt at de vil plusse på en milliard mer til jernbane enn regjeringens forslag. Det er ikke mye, men det kan kanskje få Norge opp i 2. divisjon, men ikke 1. Han ville be Stoltenberg være obs på dette i budsjettdebatten.

Eli Ljunggren, sekretariatet, savnet noe om privat servicesektor i innlegget til Stoltenberg.

- På linje med Bjørndalen, konkurrerer vi med hele verden når det gjelder turistnæringen – og en spørreundersøkelse i 7 land har vist at vi ligger langt nede når det gjelder å markedsføre norsk reiseliv og å gjøre landet kjent. Det er stor uvitenhet om Norge og det gjelder blant annet å få tatt hull på myten om at det er så dyrt her, det skal vanskelig gjøres å finne billigere hotellrom enn her. Og det må satses på transport, på jernbane og ferger.

Thorbjørn Mortensen, Finnmark, var glad for det Jens sa om oljeleting og utvinning i Barentshavet, i kontrollerte former, men han var bekymret over hva de to andre partiene ville si. – Dere har snakket sammen, - men et tips da, nytter det ikke så ta dem med i badstua. Vi trenger arbeidsplasser i nord, vi kan ikke leve av prospektkort, sa han, og var mer bekymret for tankfarten der, ut fra miljømessig synspunkt. Vi kan ikke la overvåkingen der bli privatisert.

Inger Furmyr, NNN, mente Bondevik-regjeringen hadde vært en kostbar erfaring for landet, men nå var høyrevinden i ferd med å snu. Det er mange som nå ser behovet for en endring. Etter noen år med utydelig og forvirrende politisk bilde, mente hun nå å registrere en nyorientering og klarere profil hos Arbeiderpartiet, se en annen politikk. Også SV og SP later til å foreta justeringer i sin orientering – og nå var det viktig for medlemmer og tillitsvalgte å engasjere seg politisk for å påvirke partiene.

NNN hadde fått dannet en gruppe med Arbeiderpartiet for å se på forskjel-

lige ting som er problematiske i næringsmiddelindustrien, blant annet noen særegne avgifter.

Ingvar Lurud, Buskerud, slo fast at velferd koster penger. Vi må skape avkastning og da er det viktig med forutsigbare rammer for industrien.

– Jeg kommer fra en bedrift som er eid av 35 000 svensker, den ligger der Oslofjorden og Drammensfjorden møtes. Før sa man at det luktet penger av bedriften, men ikke nå. Nå sier man helst at det lukter vondt. Her har det vært nedskjæringer og nedskjæringer, og når slikt skjer, blir folk syke. Et eksempel på rammebetingelser er at Tofte - som ved siden av celleulose produserer 225 twh – i Sverige får betalt for å produsere grønn energi. Ikke her.

Tor-Arne Solbakken, NTL, nevnte, som et apropos til LO-kampanjen, at Høyre også hadde hatt kampanje og jubler over at 350 hadde deltatt.

Og apropos LO-kampanjen så savnet han kravene derfra.

– Vi må stille konkrete krav som forplikter de tre partiene vi vil støtte i valgkampen. Ingen er 100 prosent til å stole på og vi må banke fast kravene til en ny regjering, ikke bare at den skal stoppe den gale utviklingen, men reversere. Det fagligpolitiske samarbeidet har vært et instrument til å bygge velferdssamfunnet, og skal det skje endringer nå må vi passe på ikke å trå feil. Motparten vil stå klar til å utnytte det. Med et nytt flertall må det følge en ny politikk.

Eldar Myhre, Rogaland, syntes nok det var kommet en del usolidariske utsegn fra talerstolen. Bl.a. ville noen sende Bondevik-regjeringen dit peppe- ren gror. Hva galt har de gjort der da?

Han hadde to tillegggsforslag, en setning om å snu tendensen med avindustrialisering av Norge, og et tillegg som gjaldt sosial dumping.

Når det gjaldt sosial dumping, hadde han inntrykk av at det hadde satt seg fast i hodene til folk noen rare begreper. Media hadde kjørt det fram som om det dreide seg om billige forbruksvarer. En ny ideologi, et nytt tjenerskap til disposisjon, et sett polakker – ekstra billig.

Hva ville Stoltenberg gjøre for å få stanset dette?

Ole-Kristian Paulsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund, kommenterte LO-aksjonen, som forbundet hadde brukt mye tid på ute på bedriftene, til å føre en egen debatt. Det var viktig å få en diskusjon om hva politikken betyr for velferden og faglige rettigheter. Viktig å få fram til medlemmene den muligheten de nå hadde til å få fram sine synspunkter og kanskje påvirke kongressen. Det skapte engasjement.

Et viktig tema er næringspolitikken og et poeng at trevareindustrien snart er den eneste som leverer et ferdigvareprodukt.

– Vi skal ta ansvar, men vi trenger incitament som vi har i Innovasjon Norge. Der vil regjeringen nå begynne å trekke virksomheten tilbake.

Dette var siste innlegg i dagens debatt.

Dirigenten opplyste at det nå gjensto 19 talere på listen til debatten som ville fortsette i morgen.

I morgen skulle kongressen også gå til Stortinget, så nå var det bare å sette i gang og stryke faner og flagg, sa hun.

Hun ønsket alle en god kveld og hevet møtet kl. 18.00

Formiddagsmøtet onsdag 11. mai 2005

Møtet ble satt kl. 09.00, med Kristine Hansen som dirigent.

Trubaduren *Yngve Kristiansen* fremførte en vise signert Cornelis Vreeswijk, en av Evert Taube samt den kjente irske balladen fra arbeidslivet - om Paddy som forklarer sin arbeidsgiver hvorfor han ikke kom på jobb. Han høstet velfortjent applaus, og fikk blomster og takk fra dirigenten, som med henvisning til innholdet i siste ballade var glad for at Kristiansen var like hel.

Dirigenten varslet at det igjen kunne bli en lang dag, noen kunne også feire fødselsdag, så hun og kalte fram *Arild Oliversen*, som fyller 59. Han ble gratulert med blomster og klem fra Gerd-Liv Valla og fikk applaus fra salen.

Dirigenten offentliggjorde de fire siste vinnerne av den pågående konkurransen, før hun refererte 3 permisjonssøknader, som alle ble innvilget.

Hun minnet videre om markeringen foran Stortinget i dag, der alle skulle møte på Eidsvollss plass kl. 11.15. Hun ville senere komme tilbake til informasjon om arrangementet og hva som skulle overleveres.

Hun refererte en rettelse fra *Synnøve Bergan* fra Hotell og Restaurant. Hennes forslag var gjengitt med at LO ikke skulle bevilge penger til politiske partier, det skulle være LO-kongressen.

Pål Hansen fikk ordet til forretningsorden. Det gjaldt at Hedmark hadde trukket forslag 315 til fordel for forslag 316. Det var ikke kommet med i det omdelte opptrykket av forslagene.

Etter at dirigenten hadde formidlet beskjed til valgkomiteen om å møte kl. 10.00, var det klart for å fortsette debatten fra i går, der det gjensto 13 talere.

Dagsorden pkt. 7 - Debatten fortsetter.

Mette Henriksen Aas, Fagforbundet, visste ikke at det var så mange økonomer blant kongressdeltakerne. Økonomer spår, som kjent, alltid det verste. Hun understreket viktige krav fra Fagforbundet til pensjonsreformen – beholde AFP, sikre tjenstepensjonen for offentlig ansatte, andre arbeidstakergrupper skal også sikres tjenstepensjon. Profilen på folketrygden skal være sosial.

Ferske tall fra Statistisk Sentralbyrå viser at det er hundre tusen som jobber deltid, forslaget fra Fagforbundet krever at de skal sikrets full pensjon. Det er et stort arbeid som er gjort fra LOs side i denne saken, og om ikke kravene kommer på plass i Aps pensjonsforhandlinger med regjeringspartiene, blir det en veldig god sak i valgkampen.

Arnfinn Bjerkestrand, Musikernes Fellesorganisasjon, takket Fagforbundet for støttet til forslaget fra musikerne. Han understreket innledningsvis hvor viktig det er med kunst og kultur. Kulturen er en viktigdel av våre liv, og kulturpolitikk dreier seg i stor grad om riktig bruk av kulturmidler. Det er ofte stor konsensus om kulturpolitikken og derfor kanskje ikke så lett å se de politiske skillelinjene.

Med en rødgrønn regjering må vi også sike oss å få til et skikkelig kulturløft ved at man får slått fast at minst 1 % av statsbudsjettet hvert år skal gå til kulturtiltak. Vi må få til en kulturskole og en kulturlov som sikrer alle lik rett til kultur. Han ville også at en ny regjering skulle kjempe for Forsvarets musikkorps. Kultur er så viktig at det ikke er tilfeldig at Herman Göring en gang uttalte: «Når jeg hører ordet kultur, spenner jeg alltid hanen på min pistol».

Inge Mellemsæther, Fagforbundet, sa at vi har diskutert hvor avhengige vi er av hverandre, vi har diskutert sosial dumping, noe særlig EL & IT og Fellesforbundet har vært opptatt av. Vi er ikke imot utenlandsk arbeidskraft i Norge, men vi er imot at den blir utnytta. Særlig ser vi at dette skjer med polske og baltiske bygningsarbeidere, som lønnes langt under norsk tariff. Det er nå 160 firmaer som driver med innleie av slik arbeidskraft nå. Før EU-utvidelsen var det 16. Dette øker formidabelt.

- Vi kan vel ikke gjøre så mye med det dette her på kongressen, men mange av delegatene er politikere også, og de kan når de kommer hjem ta opp at kommuner og fylkeskommuner må sørge for at norske tariffbestemmelser skal gjelde.

Han tilhørte ikke det mindretallet på 2-3 personer i Fagforbundet som ikke vil at LO skal bevilge penger til politiske partier.

- Vi må finne oss i å yte noe også, så slike bevilgninger er på sin plass. Det tilsvarer bare kr. 3,23 pr medlem i perioden, ca. 80 øre hvert år pr. medlem. Dette er et musepiss i havet!

Endre Kulleseid, Arbeidsmandsforbundet, takket Jens for en god og engasjerende innledning. LO-kampanjen «Du bestemmer» er noe av det mest geni-

ale LO har gjort. Det har vært hardt arbeid, men dette er begynnelsen på en valgkamp vi skal vinne, om vi klarer å føre presset videre. Nå er det klubber, tillitsvalgte og medlemmene som må trå til.

- Vi har gode erfaringer med det fagligpolitiske samarbeidet. Dette så vi da Statens vegvesen ble omdannet til MESTA. Uten dette samarbeidet ville vi ikke ha fått til ordninger rundt åpningsbalanse, pensjon og sluttpakker. Vi har også sett dette i forbindelse med permitteringsordninger og utbyttepolitikk.

Han så for seg en ny regjering til høsten som kan føre en ansvarlig næringspolitikk. Han håpet også at Jens ville bekrefte at regjeringen vil følge opp Nasjonal Transportplan og etterslepet på vegvedlikeholdet, og at Store Norske ikke blir lagt ned.

Christopher Beckham, Handel og Kontor, ville også ha en ny regjering. Vi står ved et veiskille, og de politiske skillene er også klare. Det står om hvorvidt vi skal ha et velferdssamfunn eller ikke. Vi er lei av debatten om flere private skoler, lei av mangelen på sosial boligbygging, mangelen på trygge arbeidsplasser. Folket vil ha Jens, Kristin og Åslaug - en rødgrønn regjering for velferdsstaten.

- I Handel og Kontor ser vi at vi har mange uorganiserte. Hadde vi lyktes i rekrutteringsarbeidet vårt, kunne vi ha vært det største forbundet i LO i dag. Det har vi altså ikke fått til. Hvorfor er det så mange gratisspassasjerer? Jo, det er fordi de får godene likevel. Vi må ha et tariff tillegg skal vi få bukt med dette.

Han var stolt over å være med i en organisasjon som kjemper for vanlige menneskers kår. Han var også stolt over at Gerd-Liv er med i Aps sentralstyre, han var trygg på at hun kjempet hans og medlemmenes sak også der.

Paul Magnus Gamlemshaug, Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund, sa at regjeringa, som er mest kjent for profiler som statsminister NN, fikk med seg flertallet på Stortinget i et nytt forsøk på den gamle suksessen med å liberalisere norske markeder – før EU vedtar liberalisering av tilsvarende markeder.

- Nå gjelder det postmarkedet, der den siste rest er vedtatt liberalisert fra 1.1. 2007. Dette er flere år før EU skal vurdere liberalisering, sa Gamlemshaug. Han hadde fremmet tilleggssforslag til næringspolitisk uttalelse, som ber en ny regjering etter valget om å sørge for å få omgjort vedtaket – slik at Norge i alle fall ikke går raskere fram enn EU i dette spørsmålet.

- Statsminister NN var også på TV2 i går og forhåndsgodkjente LOs pensjonsvedtak. Han advarte kongressen mot å gå lengre enn sekretariatets forslag, selvsagt på subtilt og diskret vis slik det sømmer seg for noen som går under navnet NN. På den måten prøver han å legge føringer for kongressens vedtak. Jeg tror statsministeren må ha tatt feil av hvilket land han befinner seg i ... Det finnes land der statsministeren kan styre vedtak på fagbevegelsens kongresser, men vi bør vise statsministeren at slikt press finner ikke LO-kongressen i Norge seg i.

Helen Bergan Godhavn, Handel og Kontor, takket LO for at man hadde gjennomført en engasjerende medlemskampanje. Hun kom inn på brutaliseringen av arbeidslivet, bl.a. som følge av sosial dumping. Man må kunne kreve at de som skal drive næringslivsbedrifter i Norge også har kompetanse til dette.

- Vi må styrke Arbeidstilsynets kontroller med arbeidsgiverne. Vi må samtidig styrke Arbeidsmiljøloven. Det må gjøres gjennom politiske vedtak. Vi må kunne stå med ryggen rak og være frie som fagorganiserte. Derfor må vi si nei til økonomiske støtte til politiske partier, sa Godhavn.

Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag, viste til den pressekonferansen Jens Stoltenberg hadde hatt etter pensjonsdebatten tirsdag. Der hadde Stoltenberg uttalt at Arbeiderpartiets forslag innebar 2 % mindre enn regjeringens forslag. Det er altså snakk om en innsparing på 18 %. Likevel sier man at det ikke er dramatiske forskjeller. I et brev fra Skattedirektoratet er dette beskrevet nærmere. Kan vi få se dette brevet? Det bør offentliggjøres her på kongressen, sa Byrkjeflot.

Jens sa også at folkepensjonsforslaget var mye bedre enn besteårsregelen, men er det da slik at de 100.000 som i dag jobber deltid ufrivillig, skal bevise at deres deltid er ufrivillig? Skal kona bevise at hun har en vanskelig mann eller en som bare jobber deltid. Dette blir helt feil. Dette er tilbake til den gamle behovsprøvingen og nemndsystemet. Dette går ikke, sa Byrkjeflot.

Han sa også at AFP-ordningen ikke kunne overleve hvis den skulle vare i 8 år, fra 62 til 70. Dette blir 1,6 milliarder over åtte år. Det går bare ikke. Dette må ordnes gjennom tariffoppgjørene, sa Byrkjeflot.

Ronald Berntzen, Fagforbundet, hadde stor tillit til at Gerd-Liv og sekretariatet fant frem til en riktig holdning i pensjonsspørsmålet. - Når de sier at det ikke blir noe kutt, så stoler jeg på det.

Kjell Sørensen fra Fellesforbundet hadde tidligere måttet beklage uttalelser om at Stoltenberg burde gå av. Nå måtte han slutte seg til dette. Han hadde

også vært litt stor i kjeften for noen år siden da utviklingen var inne i et galt spor og Jens var på ørkenvandring.

Med det rødgrønne alternativet som nå var plass, så han atskillig lysere på situasjonen og på Jens Stoltenberg.

- Det er et stort behov for en ny regjering. Flere har snakket om regjeringens handlingslammelse i næringspolitikken. Det gjelder å ta vare på velferdsstaten, som nå befinner seg på et kritisk lavmål. Vi må få en regjering som ivaretar våre medlemmers interesser. Vi står uten politiske redskaper. Den skepsisen som er til fagligpolitisk samarbeid er perspektivløs. Vi må være villig til også å bruke økonomiske ressurser for å nå våre mål. Derfor er Fagforbundet for politiske bevilgninger til politiske partier som støtter våre krav, sa Berntzen.

Solveig Norevik, Fagforbundet, støttet Sekretariatets innstilling. Hun sa at gjennom det fagligpolitiske samarbeidet har LO en unik mulighet til å påvirke politikken.

- Vi må ta et slikt ansvar. Vi må være med og påvirke samfunnsutviklingen og hverdagen for våre medlemmer. Vi skal også skape grunnlaget for neste generasjon. Vi har tradisjoner for å samarbeide nært med Arbeiderpartiet. Nå skal vi også samarbeide med SV og det grønne Senterpartiet. Vi må ikke glemme de grønne oppe i alt dette.

- Fagforbundet i Sogn og Fjordane støtter sekretariatets innstilling i pensjonssaken. Når historien skal skrives i pensjonssaken, tror jeg det vil vise seg at vi har fattet et vedtak til det beste for medlemmene og våre etterkommere.

John Egeli, Fagforbundet, sa at gårsdagen hadde artet seg som en pensjonskonferanse.

- På veien til kongressen i går kjørte jeg med en drosjesjåfør som ante hva vi skulle i Folkets Hus. Han ba oss gjøre noe med drosjesjåførenes situasjon. Her er det gitt så mange løyver at drosjesjåførene både har lengre dager og kortere inntjening. De er kommet i en tap/tap-situasjon etter frisleppet av løyver i næringen. Drosjesjåførene er nok et offer for NN-regjeringens politikk.

I landsstyrets innstilling fra Fagforbundet sies det at vårt forbund skal samarbeide med politiske partier som deler våre mål og visjoner. Vi sier også at tillitsvalgte skal engasjere seg politisk, både nasjonalt og lokalt. Det gjelder ikke bare i Aps sentralstyre, men også Per Østvold i SVs sentralstyre. Derfor er vi også for at vi bevilger 2-3 millioner kroner til politiske partier. Vi er dermed med på å sikre flertall for en regjering som er mye bedre for alle andre enn NN-regjeringen.

Mari Sanden, Fagforbundet, sa at kongressen må vedta klare målsettinger og visjoner for fremtiden.

- Vi må være entydige og krystallklare i våre holdninger. Vi må si klart at vi vil ha en rødgrønn regjering og at Bondevik-regjeringen må vekk. Når vi derfor går inn for å bevilge penger til politiske partier, gjør vi det for å vise at vi mener alvor med vår støtte. Vi ønsker å gjøre vårt for å få til et regjeringsskifte. Penger står ikke i noen motsats til vår egen organisasjons aktiviteter. Vi må gjøre vårt til for at Ap og SV skal kunne drive en valgkamp og vinne valget.

Motkreftene er mange. Selv om NHO ikke lenger bevilger penger til de borgerlige partiene, er det mange næringslivstopper som gjør det. Vi bevilger penger i full åpenhet. Dette er ikke å kjøpe vennskap, men det dreier seg om en politisk kamp. Det sies at langtidsutdannede var mot fagligpolitisk samarbeid, sa hun, men det inntrykket hadde ikke hun. - LOs politikk lages på denne kongressen, selv om vi har venner både i Ap og SV. Det endrer ikke på faktum. Ved høstens stortingsvalg har vi en enestående mulighet til å bli kvitt Bondevik-regjeringen. La oss ikke skusle bort denne muligheten. Derfor sier vi også ja til bevilgninger til Ap og SV, sa Sanden.

Kari Ormestad, Fagforbundet, sa at hun kanskje burde ha snudd når hun kom etter Mary Sanden på talerstolen. Hun var veldig enig med henne.

- Mitt hjerte har tilhørt fagbevegelsen halvparten av mitt liv. Det er kanskje siste gang jeg står her som delegat på kongressen, kanskje kommer jeg igjen som representant for pensjonistene. Det fagligpolitiske samarbeidet har vært brukt mange ganger i vår historie. Da vi begynte med moderniseringen av det offentlige, var jeg skeptisk, men vi hadde kanskje noe av skylden selv ved bare å sitte på rumpa i mange år.

Jeg var streikeleder i Norsk Kommuneforbund i 1986. Da trengte jeg bare å ta en telefon til Ap. Det er godt å vite at man har venner i Ap. Da var det streik i formannskapet. Ap ba alle bystyrerepresentantene om å stå opp fra møtene og gå. Alle forlot bystyresalen øyeblikkelig. Jeg fikk altså full støtte etter denne ene telefonen.

I Mandal, der jeg kommer fra, mistet mange arbeid ved skipsverftet for noen år tilbake og havnet på ledighetstrygd. Det var ingen som grep inn, men det gjorde Ap-regjeringen. De skapte nye arbeidsplasser i Mandal. Derfor venner, støtt opp om innstillingen, bevilg penger til valgkampen!

Jan Arild Lyseng, NTL, håpet – i og med at NN ikke var der – at kongressen kunne stille opp som et frisinnet presteskap og motta et 2-leddet skriftemål:

For det første:

- I september kommer jeg til, for først gang på over 30 år, å putte en Ap-lapp i ei stemmeurne oppe på frodige Toten. Dette fordi Ap har tatt signalene om å foreta helt nødvendige skritt til venstre.

For det andre:

Det fagligpolitiske samarbeidet har jeg vært skeptisk til. Jeg sier ja til dette nå, i troen på at det samarbeidet har vært med på å få Ap til å våkne opp fra det Høyre-light-sporet det var inne på. Så da er jeg også på linje med mitt eget forbund, og det kan jo være kjekt i og med at vi skal ut og drekka i lag i kveld.

I skriftemål pleier man vel ikke å be om å få noe i gjengjeld, men overfor dere er det lov å prøve seg. Som gjengjeld kunne jeg tenke meg støtte på å få LO ut av Aps sentralstyre. Dette for å skape framtidsretta ryddighet og for å gi oss tillitsvalgte etisk en greiere hverdag. Videre ønsker jeg at det ikke bevilges penger til verken Aps eller SVs valgkamp. Pengebinding er noe av det som folk avskyr mest og må være verdens dårligste valgkampsak. Ap og SV bør derfor takke nei til LOs kronebidrag. Det må ikke bli hetende "det faglige, politiske og økonomiske samarbeidet" osv.

LO må ikke utøve makt med bankkortet. LO skal utøve innflytelse gjennom tyngden i 843629 stemmesedler og ikke minst gjennom den unike samfunnsfaglige kompetansen LO besitter. For å beholde respekten ute blant folk for både politiske partier og LO, må disse reelt oppleves som frie og uavhengige organisasjoner.

Det skal egentlig ikke koste verken Ap eller SV ei eneste krone å drive valgkamp. For velgerne vil dømme dem ut fra den politikken de både lokalt og sentralt har utøvd.

Da er det kjekt om velgerne forbinder deres politikk med solidarisk politikk, en politikk som i hverdagen har fronta sakene på parolene i Finn Erik Thoresens 1. mai tog, som dreide seg om skole, sjukeheim, velferd osv. , pluss fisk.

Karin Mathisen, Fagforbundet, sa at vi som er i fagbevegelsen oppfordrer jo lokale tillitsvalgte til å ta på seg lokale politiske verv, til å gå inn i kommunestyrene og fremme våre saker.

- Og så drar vi til LO-kongressen og kritiserer våre ledende tillitsvalgte for at de gjør det samme sentralt. Det vi sier til våre medlemmer lokalt da, er jo at det de driver med ikke er legitimt, sa Mathisen, som selv sitter i et kommunestyre, der velgerne løftet henne fram fra 71. til 8. plass. - Og de er ikke så naive at de ikke er klar over at hun vil føre Fagforbundets politikk.

Vi kan ikke vente at andre vil gjøre jobben for oss, vi må selv ta på oss den belastningen det er å tåle kritikk og sutring fra Bondevik-regjeringen, fordi de er redd oss.

Hun var også tilhenger av økonomisk støtte til partier, fordi vi vil vinne dette valget, og hun trodde heller ikke mange av medlemmene var uenige i det. Claus, kompis fra to tidligere LO-kongresser, advarte Jens mot å bedra oss. - Vi er intelligente og oppegående, vi lar oss ikke bruke av noen, verken av Jens, Kristin eller Åslaug – men Gerd-Liv kan gjerne bruke dem litt til å fremme vår politikk.

Roger Heimli, Fagforbundet, merket seg at Jens hadde sagt en del om pensjon, og det var mye snakk om gjennomsnitt. Ligger du med føttene i ovnen og hodet i kjøleskapet, har du det gjennomsnittlig sett ganske behagelig, men det var ikke det gjennomsnittet han ville ha, ikke i pensjonsspørsmålet heller. Så han håpet redaksjonskomiteen kom opp med et godt forslag som kongressen kunne slutte seg til.

Han ville ellers minne om at Norge er bundet opp av en rekke internasjonale avtaler. Gass er et eksempel. En ny rødgrønn regjering bør ha en felles politikk for disse avtalene, de er viktige for enkeltmennesket fordi de griper inn i hverdagen vår.

Norge er av økonomisk betydning internasjonalt, det ser vi på oljefondet. Vi tror kanskje at vi har mer handlefrihet enn vi virkelig har. Vil en ny regjering ha handlefrihet til å gjennomføre den politikken som bl. a. LO går inn for? Har vi ikke det, bør vi gripe fatt i denne problemstillingen allerede nå. Han ville sette pris på om Jens sa noen ord om dette.

Lillian Eriksen, Fagforbundet, hadde vært på flere YS-kongresser. Dette var hennes første LO-kongress, og hun følte seg hjemme her (applaus). I YS var de imot både partistøtte og tilknytning til politiske partier. Men, som også Jens hadde sagt, det er lov å snu, så hun for sin del gikk nå inn for økonomiske støtte til partier.

Det å ta 50 000 medlemmer fra et forbund som var klart imot dette inn i LO, hadde vært litt av en pedagogisk utfordring. Hun for sin del hadde lest arbeiderbevegelsens historie, det var det som hadde fått henne til å innse at dette er en måte å ivareta medlemmenes interesse på. Mange saker avgjøres i Stortinget, og ikke i tariffoppgjørene. De politiske partiene må føre fram sakene i valgkampen, og valgkamp koster penger. Så vi trenger begge deler – både LOs egen valgkamp, og partienes.

Clas Haarek Delp, Hotell og Restaurant, takket Jens for vekkelsemøtet i går. Det hadde vært en meget bra innledning, og fortsatte han slik, trodde han at valgkampen ville vinnes. Men vi her i salen trenger vi ikke å bli vekket, det er alle skeptikerne og de som sitter i sofaen vi må nå fram til, og det er en formidabel oppgave.

- IA-avtalen har vi oppnådd kjempebra resultater med, men på den negative siden er den også på mange måter en generalprøve på regjeringens forslag til ny arbeidsmiljølov. Den er gjennomsyret av individualisering av arbeidslivet, og medfører et sterkt press på den enkelte arbeidstakeren. Også når det gjelder arbeidsmarkedstiltak, ser vi at arbeidstakerens interesser skyves til side, sa han. Han visste at Ap hadde forslag om mange gode tiltak, men når det gjelder innvandrere ser vi at de skyves ut på den andre sida igjen. To likeverdige parter i arbeidslivet gir de beste resultatene.

Til slutt ville han støtte forslaget fra Synøve Bergan. Skal vi få med oss hjemmesitterne, er det selvsagt at LO også må drive sin egen valgkamp.

Anders Skattkjær, sekretariatet, sa at summeringen av svarene fra aksjonen «Du bestemmer» har rangert «arbeid til alle» på 7. plass.

- Jeg rangerer arbeid til alle på første plass. 100 000 uten arbeid er utslag av høyrepolitikk i praksis og er en av våre største tragedier, både økonomisk og sosialt. Regjeringens defensive industri- og næringspolitikk forsterker problemet. Regjeringen har fulgt opp med usosialt kutt i dagpengene.

Grovere blir det når vi vet at regjeringens inndragning av rundt 2 milliarder i ledighetstrygd har gått til finansiering av skattelettelser til dem som har mest fra før. Og bedre blir det heller ikke av at regjeringen tvang gjennom frislipp i overtidsbruk som vil føre til at de som allerede har arbeid, skal arbeide mer på bekostning av flere i arbeid. Det må gjøres tiltak og prioriteringer som går lengre enn gjenreisning av dagpengeordningen og økning av antall tiltaksplasser.

Får ledige ikke jobb innen rimelig tid, må det satses offensivt på målrettet opplæring, også utdanning av noe varighet, for overgang til nye yrker. Dette må skje samtidig som de ledige opprettholder dagpenger og andre økonomiske støtteordninger. Arbeidslivet er i stor endring. Teknologitvilling og globalisering vil forsterke dette. Et viktig svar på de utfordringer dette fører med seg, er offensiv satsing på livslang læring.

De som står i jobb, og de som er midlertidig ute av jobb, må sikres reelle muligheter for gjennomføring av nødvendig kompetanseheving. Livslang læring må inngå som en naturlig del i en helhetlig verdiskapings- og sysselsettingspolitikk.

Det er viktig at vi følger opp dette når partiene bak det rødgrønne regjeringssalternativet etter valget skal utforme sin samarbeidsavtale, og at regjeringen Stoltenberg tar det inn i sin tiltredelseserklæring.

Det har vært en interessant og spennende pensjonsdebatt. Som jeg sa i mitt innlegg mandag; er det viktig med bredt flertall i denne saken. Det vil være tragisk dersom LO må bære sprikende staur til Stortinget når framtidens pensjon skal avgjøres. Det er uttrykt dels usikkerhet og dels uenighet når det gjelder ulike deler av LO-sekretariatets pensjonsforslag. Jeg mener fortsatt at det er mulig med en bred tilslutning fra kongressen, betinget av at vi klarer å løse opp den gordiske knuten rundt delingstallsproblematikken. Vi bør ønske hverandre lykke til med det.

Dirigenten takket for engasjementet, det hadde vært ca. 90 talere også på dette punktet på dagsordenen, og det var flott. Jens Stoltenberg var i salen, og han ville svare på en del av de direkte spørsmålene som var stilt til han.

Stoltenberg svarer

Jens Stoltenberg sa at han ikke skulle foreta en oppsummering av debatten – det gjør dere selv – men han skulle forsøke å svare på noen av spørsmålene som var stilt.

Når det gjaldt Barentshavet, var svaret klart. Ap ønsker utbygging der, det la partiet til rette for allerede på 1980- og 1990-tallet. Men dette er et av enkeltpunktene der det er stor uenighet mellom partiene i det rødgrønne alternativet, så her må det forhandles. Resultatet i valg vil avgjøre hvor sterkt det enkelte partiet står.

Til spørsmålet om internasjonale avtaler, sa han det er riktig at Norge har inngått slike avtaler, de innvirker f. eks. på krafttildeling til industrien, differensiert arbeidsgiveravgift i distriktene og rusbrus i butikkene. Slike avtaler er en kjensgjerning, men vi kan bruke de muligheter vi har til å påvirke dem, f. eks. når det gjelder arbeidsgiveravgiften. Men – vi bør være tydeligere på at begrensningene er der.

Om sosial dumping sa han at Ap har en lang rekke tiltak mot dette. Hovedsaken er at vi sier ja til arbeidsinnvandring fra de nye EU-landene, men vi sier nei til sosial dumping. Vi må stille strengere krav til at norske arbeidsvilkår skal gjelde, og i den forbindelsen er innsyn viktig.

Til spørsmålet om kultur sa han at Ap vil følge opp kulturløftet. Årstallet

2014 er valgt både fordi det er et bra årstall, pluss at det blir billigere enn å gjøre det før.

Han bekreftet at partiet vil følge opp Norsk Transportplan.

Om kommuneøkonomien sa han at Ap vil gi mer penger til kommunene enn det de borgerlige vil, men det vil nok aldri bli slik at ordførerne sier at nå er det nok, nå trenger vi ikke mer.

Han hadde registrert en god del spørsmål om pensjon og ville her nøye seg med to konkrete ting:

De brevene Arne Byrkjefflot viste til, er ikke hemmelige, de er lagt ut på nettet. - Hovedpoenget er at vi har en mulighet til å få på plass en langt bedre pensjonsordning, der AFP er trygget, tjenstepensjon for offentlige ansatte er sikret og den skal inn for privat ansatte, pluss en bedre sosial profil på folketrygden. Da må vi inn og forhandle på det grunnlag. Det er en mulighet, men jeg kan ikke garantere at vi kommer til enighet. Da må vi komme tilbake til saken, sa Stoltenberg, og rundet av med å takke for en god debatt, engasjerte innlegg og for all støtte han hadde fått.

Dirigenten opplyste at man ikke hadde funnet forslaget som Pål Hansen hadde fremmet., og mente det da ikke kunne ha vært levert skriftlig.

En delegat fikk ordet til forretningsordenen og sa at han tydelig husket at Pål Hansen hadde vært på talerstolen. Han sa blant annet at Rita Lekang ikke var noen ungdom.

Dirigenten: - Vi husker innlegget, men vi har ikke funnet noe skriftlig forslag.

Det ble en liten pause kl. 10. 20 og møtet ble satt igjen kl 10.40.

Først litt praktisk informasjon fra dirigenten: - Etter hvert som vi skal i gang med avstemninger i morgen, må dere ha de røde stemmesedlene klare, dessuten holde rede på de nummererte stemmesedlene som skal brukes ved skriftlige avstemninger. Videre: - Når vi nå skal ut og gå, så blir det ikke i tog, men alle møter på Eidsvolls plass senest kl. 11.40, der det blir appell, kulturinnslag og overrekkelse av våre krav til de partienes parlamentariske ledere.

Gerd-Liv Valla opplyste at sekretariatet hadde hatt møte der man var blitt enige om at det nå, på dette tidspunkt i kongressen, selv om ikke alle vedtak ennå var fattet, var riktig å overlevere kravene fra medlemsdebatten i LO til de politiske partiene.

Hun leste opp følgende tekst i dokumentet som skulle overleveres:

LOs medlemsdebatt «Du bestemmer – LO på din side»

Krav til de politiske partiene

I tiden 12. oktober 2004 til 28. februar 2005 gjennomførte LO en historisk medlemsdebatt. 44 000 LO-medlemmer sendte inn 150 000 faglige og politiske innspill om hvilket arbeidsliv og samfunn de ønsker. Vedlagt er et hefte som summerer opp debattens hovedkrav og noen dybdeintervjuer med fem av medlemmene som deltok.

LO-medlemmenes 10 hovedkrav er :

Trygg pensjonen
Forsvar sykelønnsordningen
Nei til ALLU – for en styrket arbeidsmiljølov
Ikke rør AFP
Kamp mot privatisering
Nei til sosial dumping
Arbeid til alle
Ei lønn å leve av
Nei til midlertidige ansettelser
Nei til brutalisering

LOs 31. ordinære kongress har hatt en foreløpig oppsummering av medlemsdebatten, og sluttet seg til medlemmenes faglige og politiske krav. LO vil senere komme tilbake til de politiske partier med konkrete krav foran Stortingsvalget.

Stortinget skal behandle regjeringens forslag til ny arbeidsmiljølov og tjenestemannslov allerede i vår. LO mener at regjeringens forslag er helt uakseptabelt på mange områder.

Lovforslaget til nye arbeidsmiljølov legger bl.a. opp til: 13 timers arbeidsdag og 78 timers arbeidsuke. Flere midlertidige ansettelser og et arbeidsliv hvor det skal bli lettere å sparke folk.

Vi krever lovfestet rett for tillitsvalgte til innsyn i alle arbeidskontrakter for å bekjempe sosial dumping.

Vi krever at de tidligere vedtatte endringene i overtidsbestemmelsene, og svekkingen av tillitsvalgtes innflytelse, rettes opp!

Vi krever at Stortinget sender forslag til ny arbeidsmiljølov tilbake til regjeringen, og at vi får en ny arbeidsmiljølov som er bedre enn dagens!

850 000 LO-medlemmer vil aldri godta kutt i våre faglige rettigheter og sosiale ordninger.

Med vennlig hilsen LANDSORGANISASJONEN I NORGE.

Gerd-Liv Valla LO-leder

Mønstring foran Stortinget

En skog av fagforeningsfaner, LO-kongressens delegater og andre fagorganiserte fylte plassen foran Stortinget onsdag formiddag. Visesangeren *Yngve Kristiansen* åpnet programmet og etterpå holdt LO-lederen følgende appell:

Kjære alle sammen!

Takk for at dere har kommet hit i dag for å markere vår faglige styrke
Takk for at dere stiller opp for vanlige arbeidsfolk
Takk for at dere viser solidaritet!

Du bestemmer, sier vi i kampanjen vår – og det er ikke bare et slagord. Det er alvor. Og LO Kongressen er på medlemmenes side!

Våre medlemmer har gitt oss klar beskjed.

Og vi skal gi klar beskjed til partiene på Stortinget:

850 000 LO-medlemmer godtar ikke kutt i våre faglige rettigheter

850 000 LO-medlemmer godtar ikke kutt i våre sosiale ordninger

850 000 LO-medlemmer godtar ikke en ledighet på over 100 000

Kjære venner!

Stortinget behandler nå i disse dager forslaget til ny arbeidsmiljølov og tjenestemannslov. Forslagene kan sammenfattes på en enkel måte:

Arbeidslivet vårt skal bli enda tøffere. Våre medlemmer skal bli enda mer utrygge.

Vi er her i dag for å gi følgende klare beskjed til Stortinget:

- Arbeidsmiljøloven er vår lov. Ikke arbeidsgivernes sin lov
- Vi vil ikke ha 13 timers arbeidsdag og 78 timers arbeidsuke
- Vi vil ikke ha flere midlertidige ansettelser
- Vi vil ikke ha et arbeidsliv der det skal bli lettere å sparke folk

Hvor er det blitt av våre forslag? Om tryggere jobber. Om styrket medbestemmelse. Om mer likestilling. Om bedre arbeidstider. Vi får nå en lov som svekker våre rettigheter. Vi vil ha en lov som styrker vårt vern. Og vi vil ha en lov som styrker oss i kampen mot sosial dumping!

- Vi vil ha et arbeidsliv der det er plass til alle
- Vi vil ha et arbeidsliv der rettferdighet rå
- Vi vil ha det gode arbeid.

Du bestemmer – LO på din side har vært en historisk demokratisk medlemsdebatt. Politikerne kan ikke feie til side 150 000 innspill fra vanlig arbeidstakere.

100 000 er i dag arbeidsledig. 30 000 flere enn da Bondevik overtok. Vi har mistet 20 000 industriarbeidsplasser. Det handler om en mor, en far, en nabo og venn som ikke har en jobb å gå til. Det er 10 000 færre til å utføre omsorg i Kommune-Norge.

Vi må kreve av dem som sitter her og regjeringen at det tas et krafttak mot arbeidsledigheten nå!

- Gi de 100 000 arbeidsledige et arbeid å gå til
- Gi de arbeidsledige tilbake de 20 000 kroner i året som dere stjal fra dem
- Gi de unge garanti om arbeid eller utdanning – gjeninnfør ungdomsgarantien!

Vi har mange krav fra våre medlemmer. Vi kommer tilbake til Stortinget og vi kommer tilbake til de enkelte partiene. Og vil kreve svar på de sakene vi vil sette i front i valgkampen. Våre saker. Vi skal ha konkrete klare svar på konkrete forståelige saker.

Men akkurat i disse dager dreier deg seg om arbeidsmiljøloven og tjenestemannsloven som behandles nå.

Og da har vi en klar melding til stortinget:

Send den loven tilbake og gi oss et arbeidsmiljø for framtida!

Takk skal dere ha!

Forsamlingen ga sin mening til kjenne da hun overleverte dokumentet til hver av de parlamentariske lederne – applaus til Jens Stoltenberg og Kristin Halvorsen, applaus også til Marit Arnstad og litt klapping også til Kystpartiet på tampen, mens de parlamentariske lederne for regjeringspartiene måtte tåle buing. Buing også til Carl I. Hagen som stilte i stedet for Siv Jensen.

Ettermiddagsmøtet onsdag

Ettermiddagsmøtet onsdag ble satt kl. 15.00 med dirigent *Tove Stangnes*. Hun overlot podiet til nok et kulturinnslag, fremførelsen av «Barfotjenta», et musikkspill som foregår i grensetraktene mot Sverige i 1905. Et utdrag av denne forestillingen, som er produsert i samarbeid med Follo AOF, ble presentert av sju deltakere med ei skikkelig trollkjerring som gjennomgangsfigur. Og danseren «Peder **Springer**» som danset halling og foretok de dristigste saltomortaler over et vidt spekter. Dette var en situasjonsrapport om forholdet til Sverige i de dramatiske månedene etter unionsoppløsningen. Trollkjerringa sa til slutt av dette foreløpig var på øvestadiet. Forestillingen skal være ferdig til premieren 10. september i år.

LO-leder *Gerd-Liv Valla* takket deltakerne og sa at dette var et eksempel på hva man hadde fått til i forbindelse med kampanjen «Du bestemmer – LO på din side». Det var fra den gangen ei tjenestejente kunne være så fattig at det eneste skoparet hun eide, måtte hun holde i hendene eller ha over skuldrene, for å kunne bevare det best mulig. Hun takket og overrakte blomster til alle sju deltakere.

Dagsorden pkt. 12 - Valg

Valgkomiteens leder, *Jan Davidsen*, redegjorde for valgkomiteens arbeid, og kunne presentere en enstemmig innstilling.

- Noen ganger er valgkomiteens oppgave enkel, andre ganger vanskelig. Det er mange hensyn som skal tas, og gjennom saklige diskusjoner har vi kommet fram til et enstemmig resultat, sa han, og rettet en takk til Kolby som har vært komiteens sekretær og samtidig sakkyndig rådgiver med hensyn til vedtektene.

Når det gjaldt LOs toppledelse, hadde komiteen en enkel oppgave. Per Gunnar Olsen hadde gjort det klart at han ønsket avløsning. Komiteen hadde brukt noe tid på å diskutere hvor mange valgte det skulle være til LOs sekretariat. Det var viktig å finne en hensiktsmessig størrelse, der man hadde tatt utgangspunkt i organisasjonsstrukturen i forhold til forbundene, og fant at det burde være 8, hvorav 5 kvinner og 3 menn.

- Vi anbefaler 8 valgte, hvorav 2 nye. Med det er både industri, service, stat

og kommune representert. Vi fant det også hensiktsmessig med to nestledere, sa Davidsen, og ga en nærmere presentasjon av de foreslåtte. *Geir Mosti*, 49 år, med bakgrunn som borger for god fagkompetanse, går inn etter *Finn Erik Thoresen*, som nå går av. *Ellen Stensrud* rykker opp som 1. sekretær etter *Per Gunnar Olsen*. *Tor-Arne Solbakken* fra NTL, går inn med bakgrunn i Forsvaret og bred faglig erfaring.

Vi har forholdt oss til at forbundsleder og nestleder møter fra forbund som har to representanter i sekretariatet, dette ut fra sekretariatets funksjon og samarbeid med LO-ledelsen.

Med dette refererte han forslaget på kandidater til sekretariatet.

- Også for varamedlemmene til sekretariatet er praksis fulgt ved at rekkefølgen skjer etter forbundenes størrelse. Dessuten har man valgt å foreslå 10 varamedlemmer, slik vedtektene gir anledning til. *Arnfinn Bjerkestrand* fra Musikernes fellesorganisasjon er foreslått som nr. 10, både som en anerkjennelse av den jobben de har gjort, og for å få inn kulturen. *Anders Skattkjær* går ut som varamedlem i perioden.

Med dette refererte han forslaget til varamedlemmer til sekretariatet.

Det øvrige forbund møter i sekretariatet med tale- og forslagsrett. Det er ikke foreslått endring på den praksisen.

Til nytt varamedlem av LOs revisjonsutvalg er foreslått *Anne-Grethe Skårdal*, Fagforbundet. Hun kommer inn i stedet for *Margot Kvalvik Fon*, som ønsket å trekke seg. For de øvrige er foreslått gjenvalg. Han refererte så forslaget til revisjonsutvalg.

Med dette anbefalte han hele valgkomiteens innstilling:

VALGKOMITEENS INNSTILLING

1. LOs ledelse

Leder:	Gerd-Liv Valla
1. nestleder:	Roar Flåthen
2. nestleder:	Geir Mosti
Hovedkasserer:	Bente Halvorsen

Disse er medlemmer av LOs Sekretariat.

1. sekretær:	Ellen Stensrud
Sekretær:	Tor-Arne Solbakken
Sekretær:	Rita Lekang
Sekretær:	Trine Lise Sundnes

Disse er varamedlemmer til Sekretariatet for de 4 første.

2. Sekretariatet

15 faste medlemmer: 4 fra LO-ledelsen, 11 fra forbundene.

5.	Erna Dyrge	Arbeidsmandsforbundet
6.	Hans O. Felix	EL&IT forbundet
7.	Jan Davidsen	Fagforbundet
8.	Tove Stangnes	Fagforbundet
9.	Kjell Bjørndalen	Fellesforbundet
10.	Arve Bakke	Fellesforbundet
11.	Sture Arntzen	Handel og Kontor
12.	Olav Støylen	Kjemisk forbund
13.	Johnny Hagen	NNN
14.	Morten Øye	LO Stat
15.	Turid Lilleheie	Tjenestemannslaget

Varamedlemmer:

1.	Odd Chr. Øverland	Postkom
2.	Randi Reese	FO
3.	Leif Sande	NOPEF
4.	Per Østvold	Transport
5.	Magnus Midtbø	FLT
6.	Kjell Atle Brunborg	Jernbaneforbundet
7.	Anders Skattkjær	Grafisk
8.	Erik Bratvold	Sjømannsforbundet
9.	Eli Ljunggren	Hotell & Restaurant
10.	Arnfinn Bjerkestrand	MFO

3. LOs revisjonsutvalg:

Brit Renngård, NTL, leder
Tom Røisi, NKIF, medlem
Steinar Karlsen, FF, medlem

Varamedlemmer:

Anne-Grethe Skårdal, Fagforbundet
Tore Kjeserud, HK
Arild Oliversen, NNN

Oslo, 11.05.05

Jan Davidsen
Sture Arntzen
Erna Dyng
Olav Støylen
Morten Øye
Tone Rønoldtangen
Hans-Christian Gabrielsen
Tove Johansen
Lill Heidi Bakkerud
Gerd Øiahals
Mildred Finnehaug
Kleiv Fiskvik

Generell debatt

Dirigenten åpnet for generell debatt.

Lars M. Johnsen, Transportarbeiderforbundet, sa at *Gerd-Liv Valla* i sin åpningstale hadde henvist til demokratiet i fagbevegelsen, som er under stadig utvikling og som vi er stolte av. Han ville påpeke at av LOs 25 medlemsforbund var bare 4 funnet verdige til en plass i LOs ledelse. I tillegg: Av de 15 stemmeberettigede medlemmer av sekretariatet har de samme forbundene 10 stemmer – eller 75 prosent av stemmene. Han ville bare påpeke dette, og håpet at vi for framtida også tar de mindre forbund med i betraktningen når LOs ledelse skal sammensettes.

Dirigenten takket for innlegget. Ingen flere ønsket ordet, og dermed gikk kongressen til votering.

Voteringen

LOs ledelse, Sekretariatet med varamedlemmer og LOs revisjonsutvalg med varamedlemmer ble alle valgt med stående applaus, én etter én etter valgkomiteens innstilling.

Dirigenten spurte om noen ville stemme imot, men ingen ønsket det.

LO-leder *Gerd-Liv Valla* takket på vegne av den nyvalgte LO-ledelsen for til-liten kongressen hadde vist.

- En varm takk til dere alle! Vi er en stor organisasjon, og vi har store arbeidsoppgaver foran oss. Vi skal samarbeide dere om disse oppgavene, og selv om ikke alle 25 forbundene er representert i LO-ledelsen, kan jeg love at vi skal ivareta alle medlemmers interesser så godt som vi kan. Tusen takk skal dere ha!

Dirigenten ba representantene ta med seg det de ville ta vare på fra sine bord. Nå skulle salen ryddes til kongressfest kl. 19.00. -Vel møtt der og husk å ta med adgangskort!

Møtet hevet kl. 15.40.

Formiddagsmøtet torsdag 12. mai

Møtet ble satt kl. 09.00. Dirigent var *Harald Olsen*.

Han forberedte forsamlingen på en dag med mye avstemninger og orienterte kort om stemmesedler og kort.

Aller først var det kultur – *Åge Aleksandersen* spilte og sang. – Jeg er litt i tvil om hva jeg skal spille for dere på denne tiden av døgnet, sa han, og antydte med det at det nok ble seint for enkelte deltakere etter kongressfesten kvelden i forveien. - Jeg bodde på samme hotell og tror ikke det var mange som la seg så tidlig som meg.

Han begynte med «Dekksguten» og fortsatte med den sangen som hadde vakt mest oppstuss av samlingen på den nye platen – «Rød løper» - der ordensbehegnte og sosietetsdansende politikere av ulik partifarge fikk sitt – og salen klappet gjenkjennende underveis. Etter satiren, rundet *Aleksandersen* av med en mer vemodig sang om en eldre kvinne med råd til et glass vin. – Så hvis hun bare kan få seg en bra pensjon, så....

Stående applaus til *Åge Aleksandersen*.

Gerd-Liv Valla takket og overrakte blomster til «*Bjørn*» som hun kom til å si i farten. Åge skjøt inn: - Jeg tror du er mer nervøs enn meg, jeg. - Det kunne det jo også være flere grunner til, svarte LO-lederen.

Åge Aleksandersen spedde på med nok en låt – «Mykkji lys og mykkji varme» og takket «*Yngve*» for blomstene.

Dirigenten opplyste at vinner av konkurransen på Sørmarka var *Linda Gjellstad*, og vinner av Sparebank1-konkurransen var *Anne-Lise Thorske*. 8 permisjonssøknader ble referert og innvilget.

Dirigenten sa at det ville bli anledning til debatt og fremsettelse av forslag etter innledningen til dagsordens pkt. 9 Hovedavtalene. Det ville imidlertid raskt bli nedsatt taletid til tre minutter og foreslått strek. - Det er mye vi skal gjennom i løpet av dagen. I forbindelse med fremleggelsen av redaksjonskomiteenes innstillinger, vil innstillingene ligge til grunn, men det er mulig å ta opp egne forslag. Det blir imidlertid ikke anledning til en ny debatt på forslagene, sa han.

Dagsorden pkt. 9 – Hovedavtalene

Kongressen gikk så i gang med behandling av dagsordenens pkt. 9 – Hovedavtalene. Nestleder *Roar Flåthen* fikk ordet, og holdt følgende innledning:

Roar Flåthens innledning

Han ville ta utgangspunkt i forrige revisjon, erfaringer i perioden og de prioriteringer vi bør gjøre foran neste revisjon som starter nå i høst.

I tillegg ville han si noen ord om innstillingen fra ei arbeidsgruppe som ble nedsatt av kongressen i 2001, som skulle se på «Organisasjonsområder og avtalestruktur ved omstilling av offentlig sektor».

- I pakt med tradisjonene er vår innstilling at forslagene under dette punktet oversendes sekretariatet for behandling.

Hovedavtalene danner basis for avtaleverket vårt, og blir derfor kalt «Arbeidslivets grunnlov». De danner også basis for den norske samarbeidsmodellen ved at de blant annet slår fast

- organisasjonsretten
- fredsplikten
- forhandlingsrett med søksmålsrett
- bedriftsdemokrati
- informasjonsplikt
- medbestemmelse
- rettigheter og plikter for både bedrift og tillitsvalgte.

Den norske samarbeidsmodellen gir fortsatt Norge konkurransefortrinn, og hovedavtalenes forpliktende ordninger er viktige verktøy for å utvikle et bærekraftig arbeids- og næringsliv.

En slik utvikling forutsetter at vi forener miljø, sysselsetting og velferd. Utfordringen er å legge grunnlaget for at våre tillitsvalgte kan ta riktige valg – bl.a. i utforminga av virksomhetenes samfunnsansvar.

Dette er mer omfattende omtalt i det foreliggende forslag med tittelen «Mot et styrket **bedriftsdemokrati**» som behandles under LOs handlingsprogram.

LO er part i 17 hovedavtaler, blant annet med NHO, NAVO, Staten, KS, HSH og Samfo. I tillegg altså 10 mindre avtaler. Alle avtalene i privat sektor bygger på bestemmelsene i Hovedavtalen mellom LO og NHO, men har

noen bestemmelser som er tilpasset det området de gjelder for, for eksempel hovedavtalene med Norges Rederiforbund og Finansnæringsens Arbeidsgiverforening. Hovedavtalene i staten, NAVO og KS-området forhandles i dag av LO-stat og LO-kommune, mens LO forhandler i privat sektor.

Hovedavtalen mellom LO og NHO er fra så langt tilbake som i 1935, da arbeidsgiverne var villige til å gi oss grunnleggende rettigheter og plikter ved at vi gikk med på fredsplikt i avtaleperioden til tariffavtalene. Hovedavtalene forhandles derfor etter konsensusprinsippet, det vil si at det må være enighet mellom partene og at det ikke følger streikerett eller andre kampmidler til hovedavtaleforhandlingene.

Det er et møysommelig og tidkrevende arbeid å endre eller innføre nye bestemmelser. Uttrykket om å bygge «stein på stein», må jo være laget med henblikk på hovedavtaleforhandlinger.

Det er snarere regelen enn unntaket, at vi må reise et krav flere ganger før vi får gjennomslag for hele- eller deler av et forslag. Når vi så har hovedavtaleforhandlinger hvert 4. år - sier det litt om tidsperspektivene. Jeg sier ikke dette for å dempe ambisjonene, men det er viktig å ha klart for seg hva vi snakker om.

Likevel oppstår det jevnlig tvister om forståelsen av Hovedavtalen som må finne sin løsning i Arbeidsretten. Slik har det også vært i denne kongressperioden. 6 hovedavtalesaker er blitt avgjort; 4 av dem gjaldt LO. Det gjaldt Hovedtalen med NHO, med HSH, med KS og med Rederiforbundet.

Noen ganger er tvistene svært prinsipielle – andre ganger kan det være skjønnsmessige avgjørelser ut fra konkrete faktiske forhold, for eksempel angående permitteringer, nedbemanninger eller lignende.

For fagbevegelsen er det en målsetting at de erfaringene vi gjør i slike saker følges opp, slik at Hovedavtalene til enhver tid fremstår som et godt arbeidsredskap for våre tillitsvalgte.

Vi har klart å utvikle hovedavtaler som inneholder bestemmelser som på mange områder er gode. Og vi skal vær så pass ærlige og si at det ikke *alltid* er bestemmelsene det er noe i veien med - det *kan* også være oss selv som ikke alltid klarer å bruke dem fullt ut.

Hovedavtalene lever i samvirke med tariffavtalene og lovverket. Derfor kan vi forsterke og utfylle bestemmelser og rettigheter ved å tenke helhetlig.

Et eksempel på dette er vår aktive holdning i Arbeidslivslovutvalget til å gi tillitsvalgte bedre muligheter og styrke bestemmelsene ved virksomhetsoverdragelser. Dette samsvarer med prioriteringer ved revisjon av hovedavtalene.

Ved forrige revisjon av Hovedavtalen mellom LO og NHO i 2001, fikk vi gjennomslag for en del krav, men like viktig var det at NHO ikke fikk gjennomslag for enkelte av sine krav.

Dette gjaldt spesielt kravet om at det skal være 50 prosent organiserte for å kreve tariffavtale og at over 50 prosent av de stemmeberettigede må ha stemt i mot, før et tarifforslag kan forkastes ved uravstemning.

I tillegg avviste vi krav om regulering av arbeidskampgjennomføring, begrensninger i adgangen til sympatiaksjoner og om foreldelsesfrister for tvis-tebehandlinger og adgang til søksmål.

Av våre krav var det spesielt styrkingen av tillitsvalgtes rettigheter som har vært tilbakevendende ved flere revisjoner. Bestemmelsene om tillitsvalgtes rolle og rettigheter har en dimensjon som går langt ut over Hovedavtalens kap. 5 og 6.

I det daglige skal de tillitsvalgte håndtere alle spørsmål angående Hovedavtalen, overenskomsten og lokale særavtaler. Det krever inngående kjennskap til avtaleverket, men også til lovverket, ikke minst arbeidsmiljøloven. De har også viktige funksjoner i organisasjonen og er bindeleddet mellom forbund og medlemmer. Det er krevende oppgaver.

For å kunne utføre dette arbeidet på en god måte, må tillitsvalgte ha tilfredsstillende rammebetingelser. Derfor vil LO alltid ha et våkent søkelys på de tillitsvalgtes rettigheter.

I 2001 fikk vi styrket bestemmelsene ved at

- det skal bli lettere å få på plass avtaler om tid for tillitsvalgte,
- at tillitsvalgte skal ha adgang til tilsvarende kontorteknisk utstyr som benyttes i bedriften
- en skjerping i bestemmelsene som gir tillitsvalgte bedre beskyttelse mot trakassering.

Vi fikk også ved forrige revisjon inn i hovedavtalen mellom LO og NHO bestemmelser om at pensjon er en del av de lønns- og arbeidsvilkår det skal forhandles om overgangsordninger for, ved overgang til ny tariffavtale.

For LO er det en hovedmålsetting at organisasjonene i arbeidslivet har bred oppslutning og at avtaleverket har en utbredelse som gir gjennomslag for LOs tariffpolitikk. Vi er derfor tilfreds med at vi også fikk inn nye bestemmelser som omhandler organisasjonenes oppslutning og demokratiske rettigheter, og at det ved konflikt skal vises respekt for organisasjonenes interesser.

Av mer organisasjonsmessig og langsiktig arbeid, ble det enighet om en nærmere samordning av organisasjonenes fellestiltak. LO og NHO bruker til sammen 15 millioner i året til drift og prosjekter knyttet til disse tiltakene. Det er viktig at vi bruker disse ressursene riktig – at vi tilpasser prosjektene til dagens arbeidsliv og tillitsvalgte. Vi har derfor igangsatt et evalueringsarbeid, bl.a. i samarbeid med Fafo, for å gjennomgå disse ordningene slik at vi får et godt grunnlag for videreutvikling av fellestiltakene.

Jeg vil også nevne at vi også hadde en full gjennomgang og revisjon av rammeavtalen om likestilling mellom kvinner og menn i arbeidslivet, hvor vi fikk gjennomslag for en del overordnede prinsipper.

Stadig flere er ansatt i konsern eller i ulike konsernlignende foretaksgrupper som franchise, kjede, helseforetak eller samvirkeorganisasjoner. Tillitsvalgte i et konsern har rett til å etablere et konsernutvalg, men tillitsvalgte i konsernlignende foretaksgrupper eller virksomheter som har flere bedriftsenheter, står uten rett til tilsvarende samarbeidsordninger. Her har vi en stor utfordring.

Før jeg går videre vil jeg gjerne understreke at det opprettes konsernordninger i stadig flere konsern, og vi ser at flere bruker de ordningene vi har. Jeg vil gjerne presisere dette, slik at ingen tror at bildet er helsvart eller at det ikke blir gjort mye godt arbeid på området.

Terskelen for å få på plass konsernordninger etter aksjelovene er i dag for høy, og styrerepresentantene må få lovbestemt rett til å tilegne seg den kompetanse og de kunnskaper som er nødvendig. Vi må sikre at de tillitsvalgte selv i et konsern kan bestemme om de vil ha en konserntillitsvalgt.

Vi har også store utfordringer med å arbeide fram internasjonale avtaler mellom internasjonal fagbevegelse og konserner. Reglene for europeiske samarbeidsutvalg må styrkes, slik at flere konserner omfattes, og ordningene må bli mer forpliktende for arbeidsgiver.

Jeg vil gjerne i denne sammenhengen nevne at flere forbund har klart å tegne globale avtaler med bedrifter som Statoil, Norske Skog og Veidekke.

Disse avtalene bygger på FNs menneskerettighetserklæring, ILO-konvensjonene og OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper. De sikrer grunnleggende behov for ansatte og anstendig lønn. Dette er viktige avtaler, og eksempler til etterfølgelse også for andre selskaper.

Det har kommet mange forslag om konsern og konsernlignende foretak til kongressen, og jeg regner med at det vil komme enda flere - fristen for forbundene til å sende sine forslag til LO for kommende hovedavtalerevisjon er 15. mai.

Av andre områder det har kommet forslag om til kongressen, vil jeg nevne at vi må se nærmere på rullerende permittering, sanksjonsmuligheter og se hvordan vi kan bruke hovedavtalene – sammen med tariffavtalene - i arbeidet mot sosial dumping, bl.a. om krav til avtale ved innleie og utleie av arbeidskraft.

Fra Fagforbundet foreligger det et forslag om hvordan LO skal håndtere organisasjons- og avtalespørsmålene som oppstår i forbindelse med fristilling, privatisering og konkurranseutsetting i offentlig sektor. Norsk Kommuneforbund (Fagforbundet) har reist denne problemstillingen på de to siste LO-kongressene, særlig med bakgrunn i det som har skjedd innenfor rutebilnæringen.

Dette vanskelige temaet ble også drøftet på kongressen i 2001, og kongressen ga sekretariatet i oppdrag å nedsette en arbeidsgruppe som skulle utrede spørsmålet. Sekretariatet nedsatte en bredt sammensatt arbeidsgruppe som jeg fikk i oppgave å lede.

Arbeidsgruppa leverte sin innstilling i oktober i fjor, og innstillingen "Organisasjonsområder og avtalestruktur ved omstilling av offentlig sektor" er trykt opp som et kongressdokument til dagsordens punkt 9 del 2. Jeg er glad for å kunne si at innstillingen er enstemmig.

Debatten innad i LO om endringer av organisasjons- og avtaleforhold går langt tilbake. Både Sekretariatet og Kongressen har behandlet ulike innspill, men det har vist seg vanskelig å få til de store endringene i løpet av kort tid.

Selv om det har vært omfattende omstillinger i statlige virksomheter, er det ikke *der* LO har hatt de største interne diskusjonene om organisasjons- og avtaleforholdene. Men vi har hatt noen saker, og da tenker jeg først og fremst på Telenors overgang fra NAVO til NHO, som endte med at det ble etablert en egen konsernoverenskomst med NHO.

Det er først og fremst innenfor de kommunale og fylkeskommunale virksomheter vi har de vanskelige organisasjons- og avtaletvistene.

De fleste sakene har utgangspunkt i offentlig eide virksomheter som dannes til aksjeselskap og skifter arbeidsgiverorganisasjon. Når aksjeselskapet melder seg inn i NHO eller HSH, så fremmes det krav om at den tariffavtalen som gjelder for den aktuelle bransje innenfor områdene LO-NHO eller LO-HSH skal gjøres gjeldende for den nyinnmeldte virksomheten.

Dette åpner for at offentlig eide bedrifter kan spekulere i valg av tariffavtale ved å skifte arbeidsgiverorganisasjon.

I LO har vi det prinsippet at medlemmene skal tilhøre det forbund som er part i tariffavtalen. Dette er et enkelt og logisk prinsipp, men det er også her problemet ligger.

De problemer LO og forbundene møter når offentlige virksomheter skifter struktur, eierskap og arbeidsgiverorganisering, kan forsøkes løst med ulike virkemidler.

Organisasjonskomiteen og Sekretariatet har således fattet en rekke vedtak både i enkeltsaker og i mer prinsipielle saker. Representantskapets vedtak av 1998 var spesielt omfattende, og tok opp saker knyttet både til konkrete tariffområder, behovet for å harmonisere lønns- og arbeidsvilkår samt nødvendige organisasjonsmessige justeringer.

Arbeidsgruppa har på lignende vis diskutert ulike virkemidler både enkeltvis og i sammenheng. Disse er:

1. Forbundssammenslåinger
2. Deling av organisasjonsretten
3. Endringer på arbeidsgiversiden
4. Krav til arbeidsgivere i offentlig sektor
5. Harmonisering av lønns- og arbeidsvilkår
6. Endringer av hovedavtalenes valgregler
7. Deling av organisasjons- og avtaleretten
8. Nye organisasjonsprinsipper
9. Ny organisasjonsplan

I tilknytning til dette siste punktet om ny organisasjonsplan, kan jeg nevne at den organisasjonsplan vi lever med i LO i dag ble vedtatt på LO-kongressen i 1957. Det har aldri vært en fullstendig revisjon av denne, kun tilpasninger.

Arbeidsgruppas forslag er i 10 punkter, og jeg vil nøye meg med å sitere fra punkt 1.

Det problemkomplekset som LO og forbundene står overfor ved omstilling av offentlig sektor, kan ikke løses ved én enkelt strategi alene. Det er nødvendig både å motvirke privatisering, forhindre at lønns- og arbeidsvilkår forringes samt å ha organisasjons- og avtalemessige løsninger for å takle nye driftsformer og selskapsstrukturer. Utredningen fra arbeidsgruppa er et godt arbeidsdokument for videre arbeid med organisasjons- og avtalespørsmål.

Jeg håper at Kongressen kan slutte seg til Sekretariatets enstemmige innstilling om at arbeidsgruppas forslag godkjennes.

Med dette tar jeg opp Sekretariatets forslag nr. 1178 om Hovedavtalene og forslag nr 1180 om «organisasjonsområder og avtalestruktur ved omstilling av offentlig sektor.»

Debatten

Dirigenten sa at det var 8 inntegnet på talelista, og taletida ble allerede nå satt til 3 minutter.

Gry *Benedikte Sterner*, Grafisk, takket for en hyggelig kveld i går. Hun tok opp forslag nr. 1165 fra Norsk Grafisk Forbund om endringer i permitteringsreglene, og som går på at bedriften, før permitteringer iverksettes, må ha foretatt en grundig vurdering med sikte på gjennomføring av kompetansegivende tiltak som alternativ til permittering.

- Vi erkjenner behovet for permitteringer, sa hun, men før de iverksettes, bør det iverksettes andre tiltak fra bedriftens side.

Hun tok også opp forslag 1174 fra Grafisk, med krav om at arbeidstaker som har permisjon etter Hovedavtalens paragraf 10-6 nr. 2 for lønnet tillitsvern i organisasjonen, opparbeider lønnsansiennitet – dette mener vi må være et rimelig krav, sa hun.

Dirigenten refererte talelista og to framsatte forslag. Med det var strek satt.

Anne Lise *Thorske*, Handel og Kontor, viste til framsatt forslag om konserntillitsvalgte, som dreier seg om å styrke de konserntillitsvalgtes rettigheter. – Det trengs!

Arve *Bakke*, sekretariatet, minnet om at denne debatten om LOs organisasjon har foregått så lenge LO har bestått, og krangelen forbundene i mellom

om hvor medlemmene hører hjemme. Så langt er man ikke kommet noe videre med denne diskusjon.

Han hadde selv vært medlem av utvalget og trakk fram tre premisser utvalget slo fast: Løsningene må være stabile og ikke skape nye problemer. Håndteringen av organisasjonsspørsmål skal ikke avgjøres på et politisk plan. Løsningene må være gode nok til å holde på medlemmene i LO.

Videre må organisasjonsleddene på den enkelte arbeidsplass ivaretas, de lokale organisasjonen nær medlemmene er viktige, og løsninger må være egnet til harmonisering mellom privat og offentlig sektor.

Utvalget sier at industriforbundsformen er det viktige. Deling av forhandlingsrett forbundene imellom foreligger, men er ikke oppdatert.

Ingeborg Anne Sætre, Norsk Post- og kommunikasjonsforbund, konstaterte at teigdeling og deling av beitemark alltid har vært vanskelig – det handler om hvem som skal organisere hvem, en kjent problemstilling, der det er vanskelig å finne løsninger som alle kan bli enige om. Hun mente den framlagte utredningen var et nyttig redskap med gode virkemidler. Det er avgjørende for at vi skal få gjort arbeidet vårt at vi kan håndtere konflikter. – Jeg håper vi nå tar det felles ansvar som LO og forbundene har, sa hun, og syntes det var et paradoks at vi skulle bruke så mye krefter og energi på dette, når det finnes hundretusen som ikke er medlemmer av LO, men som burde være det. Det er en utfordring.

Stein Guldbrandsen, Fagforbundet, sa at man i LO mange ganger hat hatt en debatt om avtalestrukturen. Han syntes det var en alvorlig svikt i LOs strategi at man, ved omdannelsen av offentlig sektor, herjet med sine medlemmer i den forstand at man slåss om hvem som skulle organisere hvem. Denne herjingen fører til at medlemmene mister sin trygghet i arbeidet. Nå var det kommet en uinnstilling fra en arbeidsgruppe og han hadde ønsket seg noe mer konkret enn det gruppen konkluderte med.

- Det er imidlertid mye klokskap i denne organisasjonen, og jeg håper man kan komme frem til en løsning som blir et nyttig arbeidsredskap i tiden fremover. Jeg håper også at man fikk en deling mellom avtale- og organisasjonsretten og avtaleretten. Oppgaven er å ivareta medlemmenes interesser på en best mulig måte. Vi må finne løsninger i samarbeid, sa Guldbrandsen.

Sonja Hjelvik, Handel og Kontor, ville snakke om organisasjonsområder og avtalestruktur ved omstilling i offentlig sektor. LO må inn på banen for tariffavtaler som sikrer eksisterende overenskomster. Vi kan ikke ha det slik at vi undergraver hverandres rettigheter. I Handel og Kontor hadde de opp-

levd slik aktivitet fra andre forbund. Handel og Kontor går inn for innstillingen, men hun ville understreke at den bygger på store kompromisser, og at det er en skjør enighet. Forbundet ønsker at LO tar mer styring.

Mette Nord, Fagforbundet, hadde selv deltatt på flere YS-kongresser, og hun syntes det var godt nå å være en del av det store fellesskapet og det store politiske verkstedet som LO utgjør. Fagforbundet eksisterer for å ivareta medlemmenes interesser, og det er viktig at det også skjer ved omstilling i offentlig sektor.

Fagforbundet støtter innstillingen fullt ut. Medlemmer som kommer ut for omstilling kommer i en svært sårbar situasjon, og da må de ha et apparat rundt seg. Markedstekningen brer seg også i offentlig sektor. Ikke minst ser vi dette når det gjelder sykehusene, der det skjer en stor avskalling av tjenester. Dette fragmenterer tjenestene, og i forhold til fagbevegelsen kan det være snakk om ren fagforeningsknusing. Dette må vi kjempe mot, men vi må også, på vegne av LO, inngå flerpartsavtaler. Det er en dårlig løsning å rappe medlemmer fra hverandre. Fagforbundet støtter innstillingen.

Lars M. Johnsen, Transport, ville først rette en feil fra i går. Han hadde sagt om de 4 forbundene som leder LO at 10 av 15 stemmer utgjør 75 prosent. Alle veit at det er 66,7 prosent, så han beklaget, og håpet at kongressen ikke lot seg lure av tall i dag heller. Et stort problem ved Hovedavtalen er at den ikke er tilpasset nye næringsstrukturer, spesielt innen service. Vi får f. eks. ikke konsernutvalg i en del reelt landsomfattende bedrifter. Som Arve Bakke hadde han vært med i utredningskomiteen. Hva er for eksempel sjåførene i Peppes Pizza? Er de sjåførere, eller hvilende kelnere?

Kjell Ove Heistad, Telemark fylke, tok opp forslag 1164 fra LOs fylkeskonferanse i Telemark, om paragraf 8-1, vilkårene for permittering. Forslaget går ut på at permittering kan foretas når saklig grunn gjør det nødvendig for bedriften. Som hovedregel skal rullerende permittering benyttes dersom det er praktisk mulig og ikke vesentlig dyrere enn andre permitteringsordninger.

- Begrunnelsen for forslaget er enkel. Ved permitteringer er det ansiennitetsprinsippet som gjelder, og det er de yngste som må gå. Solidariteten er ikke alltid så sterk. Vi bør få dette inn i Hovedavtalen, slik at byrdene ved permitteringer fordeles.

Marianne Nilsen, Telemark fylke, sa at tillitsvalgte gjør en formidabel innsats, men mulighetene for å utføre vervet bør bli bedre. Det er mange og

ulike oppgaver som skal løses, og ofte er det et råkjør fra arbeidsgiver. De tillitsvalgte får stadig flere lover, bestemmelser og forskrifter å sette seg inn i. De trenger opplæring for å kunne sette seg godt nok inn i dette, men det er ofte vanskelig å få permisjon med lønn. Stipendier har tradisjonelt vært brukt, men de har ikke holdt tritt med lønnsutviklingen, slik at den tillitsvalgte taper økonomisk.

Hun tok opp forslag 1150 fra LOs fylkeskonferanse i Telemark, om om-skriving av første avsnitt paragraf 6-6 pkt. 1 til: *Tillitsvalgte som er valgt for å ivareta oppgaver etter hovedavtalen har rett til permisjon med lønn i den utstrekning som er nødvendig for å skjøtte sitt verv som tillitsvalgt, herunder nødvendig opplæring/skolering.*

Tone Rønoldtangen, NTL sa at hun hadde stått på den samme talerstolen forrige søndag og talt varmt for et forbundsløst LO, men hun hadde stort sett snakket for døve ører. Det var bare noen ungdommer i salen som var enig med henne. Sekretariatet hadde anbefalt arbeidsgruppens konklusjoner. Hun ville imidlertid anbefale innstillingen til 9.2 som sengelektyre for LO-medlemmene. - Her er det referert til mange konkrete problemstillinger i offentlig sektor, men det er få løsninger. Jeg synes det er feigt av arbeidsgruppen, men slik må det kanskje være for å kunne bli enige.

Hun viste til innstillingen pkt. 8 om oppdatering av industriforbundsformen, som har stått omtrent urørt siden 1957. Hun anbefalte at noe burde gjøres raskt.

- I går valgte vi en ny og kompetent ledelse. Jeg vil si til den nye ledelsen: Gjør noe med dette problemet tidlig i kongressperioden og ikke vent i fire år for å komme hit igjen - uten at noe er gjort.

Dirigenten konstaterte at debatten på dette punktet var avsluttet i og med at siste taler hadde trukket seg.

Ettersom forslagene her ikke hadde vært innom en redaksjonskomité, ville man gå rett på voteringene.

Votering

Dirigenten sa at både ved denne og senere avstemninger ville man legge til grunn at de som var enig med innstillingene, forholdt seg i ro, mens de som var imot, viste det ved stemmetegn. Dette ble godkjent som behandlingsform for resten av dagen.

9.1

Sekretariatets forslag 1178

Enstemmig vedtatt.

9.2

Sekretariatets forslag 1180.

Enstemmig vedtatt.

Dirigenten foreslo de to fremsatte forslagene oversendt sekretariatet sammen med andre forslag. Dette ble enstemmig vedtatt.

Dermed var man ferdig med behandlingen av dagsordenens pkt. 9 og man kunne gå til et kvarters pause. Møtet hevet kl. 10.15.

Redaksjonskomiteen for vedtekter, organisasjon og ungdom

Møtet ble satt igjen kl. 10.40 og dirigenten ga ordet til lederen av redaksjonskomiteen for organisasjonssaker, som sa følgende:

Bente N. Halvorsens innledning

Dirigenter! Kongressdelegater!

- Jeg vil kommentere forslagene i den rekkefølge de står i innstillingen, og konsentrerer meg om de forslag som har vært mest fremme i debatten. For de øvrige forslagene viser jeg til innstillingen.

Komiteens innstilling er enstemmig, med ett unntak, som jeg skal komme tilbake til.

1. (HANDLINGSPLAN FOR LANGTIDSUTDANNEDE)

Det første forslaget omhandler handlingsplanen for langtidsutdannede. Vi ønsker å imøtekomme intensjonen i forslaget, ved å sette inn et nytt avsnitt i organisasjonsplanen som omtaler alle hovedmålene i tiltaksplanen for rekruttering av langtidsutdannede. Vi foreslår at dette avsnittet tas inn som erstatning for siste setning i organisasjonsplanens kapittel 1.2, side 5.

2. (ETNISK SENTER M.V.)

Fagbevegelsens utfordringer knyttet til etniske minoriteter, innvandrere og utenlandske arbeidstakere handler om organisasjonsgrad, sosial dumping, og ikke minst om informasjon og kommunikasjon.

Forslagene fra Jervell, Mongstad, Fiskvik og Pettersen berører ulike aspekter i denne sammenheng. Forslagene er imidlertid svært forskjellige. De omhandler senter for etnisk mangfold i fagbevegelsen, informasjonskontorer for innvandrere og etablering av integreringsfond.

Forslagene er tematisk beslektet, og redaksjonskomiteen har derfor vurdert dem i sammenheng.

Komiteen foreslår å imøtekomme forslagene, ved at det gjennomføres et forsøksprosjekt med utgangspunkt i de erfaringer som de mest berørte forbundene har høstet på området.

Et slikt prosjekt må handle om både:

- rekruttering av innvandrere som er uorganiserte,
- arbeidsvilkårene for arbeidsinnvandrere på kortvarige oppdrag i Norge og
- om hvordan vi styrker deltakelsen fra medlemmer med minoritets bakgrunn i vår egen organisasjon og tillitsvalgtarbeid.

En slik tredelt målsetting for forsøksprosjektet forutsetter et styrket informasjons- og rekrutteringsarbeid; særlig i det *geografiske området* hvor utfordringene er størst.

Arbeidet må integreres i fagbevegelsens ordinære arbeid. Nettopp av den grunn er det ikke hensiktsmessig å opprette et eget integreringsfond. Det er behov for å drøfte med berørte forbund hvordan et seriøst prosjekt kan innrettes og gjennomføres best mulig. Derfor foreslår vi at Kongressen gir Sekretariatet i oppdrag å utforme prosjektet.

3. (LOfavør)

Forslaget fra Trine Holsen, om bedre forsikringsordninger, ble raskt imøtekommet. Forslaget ble tatt opp på søndag, og allerede på mandag ble det lansert en ny bilforsikring i LOfavør.

Arbeidet med å bedre og utvide Lofavør- tilbudene pågår kontinuerlig, så her kan vi nok også vente oss andre spennende nyheter i løpet av kommende periode.

Vi anser intensjonen i forslaget fra Holsen som dekket i handlingsplanen.

4. (REGIONALE VERNEOMBUD)

Så gjelder det forslaget om faglige rettigheter i småbedrifter, som står på side 4 i innstillingen. Her har det dessverre sneket seg inn en feil. Hele det

avsnittet som står nederst på side 4, under overskriften «Redaksjonskomiteens **begrunnelse**» skal strykes fra innstillingen. Det som står i dette avsnittet om LOs arbeid i Arbeidslivslovutvalget er ikke korrekt.

Forslag om å få på plass ordning med regionale verneombud også for serviceyrkene og privat tjenesteytende sektor, var et av LOs hovedfokus under ALLUs diskusjon om forbedring av verneombudsordningen.

Komiteen støtter intensjonen i forslaget fra Arne Byrkjeflot om regionale verneombud i privat tjenesteytende sektor, og har foreslått et avsnitt om dette inn i handlingsplanen for organisasjon.

Hvorvidt det skal jobbes for lovfestede eller tariffestede ordninger bør utredes. Vi foreslår derfor at forslaget oversendes Sekretariatet, og drøftes i forbindelse med revisjon av hovedavtalene.

5. (OU-FONDET)

Flere forslag peker på utfordringer i forbindelse med omleggingen av retningslinjene for Opplysnings- og utviklingsfondet.

Vi har allerede nå høstet en del erfaringer, men det er fortsatt for tidlig å evaluere ordningen. Omleggingen vil derfor bli evaluert innen utgangen av 2006. I løpet av kommende kongressperiode mener redaksjonskomiteen at vi må evaluere hele den samlede OU-virksomheten.

6. (LESE- OG SKRIVEVANSKER OG TALLTRØBBEL)

Forslaget fra Kjell Finvåg om at det i tillitsvalgtskoleringen skal tilrettelegges for medlemmer med lese- og skrivevansker, imøtekommes. I tillegg omtaler vi talltrøbbel, siden dette også er noe som mange sliter med.

Redaksjonskomiteen foreslår også å ta inn i organisasjonsplanen det som Finn Erik redegjorde for på søndag, om at LOs Utdanningsfond skal tilby en LO-pakke med PC-hjelpemidler for lese- og skrivevansker og talltrøbbel.

7. (FYLKESKONFERANSENE)

Spørsmålet om antall fylkeskonferanser, og om hvem som skal tilrettelegge konferansene, er diskutert i komiteen. Komiteen opprettholder her Sekretariatets innstilling, men ønsker å presisere følgende:

Sekretariatet foreslår at det avholdes én ordinær fylkeskonferanse årlig, kombinert med fylkesvise temakonferanser. Det skal være mulig å avholde to fylkeskonferanser ved behov.

Bakgrunnen for forslaget er et ønske om å trekke flere tillitsvalgte fra fagforeninger og klubber med på de faglige konferansene i fylket.

For å unngå enhver misforståelse: Forslaget er ikke ment å innebære noen samlet budsjettreduksjon. Og det er heller ikke meningen å redusere LO-ledelsens deltakelse på konferanser i de forskjellige fylkene, snarere tvert i mot.

8. (ORGANISERING AV LOs DISTRIKTSKONTORER)

Når det gjelder forslagene om å innføre fylkesorganisering i LO, er disse både fremsatt og avvist tidligere. Forslagene var oppe på forrige kongress og ble oversendt organisasjonsutredningen. Forslagene har ikke fått tilslutning.

9. (FORBUNDSLØST LO)

For forslagene om et forbundsløst LO, viser jeg til Representantskapets behandling av Organisasjonsutredningen i 2004.

Forslagene har pr i dag ikke den nødvendige tilslutning i forbundene .

10. (DIREKTE MEDLEMSKAP I LO)

Komiteen ønsker heller ikke å støtte forslaget om muligheten for direkte medlemskap i LO. En slik medlemskapsordning kan vanskelig ivareta medlemmenes faglige interesser, uten en sterk ressursoppbygging i LO sentralt. Vi mener derfor at det må bygges videre på dagens modell, der personmedlemskapet er knyttet til de forskjellige forbundene, mens det er forbundene som er medlemmer i LO.

11. (UNGDOM)

På denne kongressen har det vært et betydelig og positivt engasjement knyttet til ungdom. Det er derfor viktig at organisasjonen og vedtektene tilrettelegges med tanke på økt engasjement og deltakelse.

Vi er opptatt av at ungdomsarbeidet skal være en viktig og integrert del av LOs arbeid. For å sikre dette må ungdom, på lik linje med andre forbundsrepresentanter som deltar i forskjellige LO-fora, ha en solid forankring i sine forbund for å bli lyttet til.

I tråd med ønsker fra unge delegater, foreslås det justeringer i retningslinjene for ungdomsutvalgene i fylkene. De går ut på at valgperioden endres fra to til ett år, og at utvalgene selv velger sin egen ledelse.

La meg også nevne, at vi på denne kongressen tydeliggjør at lederen av LOs ungdomsutvalg, eventuelt en vararepresentant for lederen, har stemmerett på fylkeskonferansene.

I sum bringer disse forslagene ungdomsarbeidet i LO ett skritt videre.

Redaksjonskomiteen hørte i går at det fra talerstolen ble etterlyst et skriftlig forslag om å ta opp igjen ønsket om en egen ungdomstillitsvalgt i LOs valgte ledelse.

Det har ikke innkommet noe slikt forslag til komiteen. Forslaget er derfor ikke formelt behandlet på nytt. Men redaksjonskomiteen har likevel diskutert realiteten i forslaget, og en samlet komité føler seg komfortabel med Sekretariatets opprinnelige innstilling i denne saken.

12. (KARTELLENE)

Komiteen tar avslutningsvis opp spørsmålet om LO Service og LO Industri sin stilling. Kartellene ble opprettet med basis i vedtak på LO-kongressen i 1993. De har i formen vært forbundenes eiendom, mens driften hovedsakelig har vært finansiert av LO.

Begge kartellene har fattet vedtak som gjør at de i praksis har nedlagt virksomheten sin. Kongressen konstaterer derfor at disse kartellene er avviklet. (Som hovedkasserer vil jeg presisere at hvis noen har tenkt å bedrive videre virksomhet i disse kartellene nå, så gjør de det altså for egen regning.)

13. (VEDTEKTENE)

Jeg skal tilslutt redegjøre kort for komiteens behandling av vedtektene.

Redaksjonskomiteen har fulgt Sekretariatets innstillinger, med ett unntak.

Forslag nr 6.2.1 fra Roy Kristiansen i HK foreslås oversendt Sekretariatet, og vurdert i sammenheng med forslag nr 137 til dagsordens punkt 5, som også omhandler behovet for å bedre rutinene i samband med kontingent til lokalorganisasjonene.

Redaksjonskomiteens innstilling er som sagt enstemmig, med ett unntak.

Dette gjelder forslag nr 6.3.7, hvor to av komiteens medlemmer støtter Byrkjeflotts forslag. Komiteens flertall støtter Sekretariatets opprinnelige innstilling.

Jeg tar med dette opp innstillingen fra redaksjonskomiteen til dagsordens punkt 5 og 6.

Voteringer pkt 5 – LOs egen organisasjon

Forslag 5. 100. 1.2: Ingen ba om ordet. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Forslag 5.100. 1.1: (Innstillingen likelydende for forslagene 5.100,1.3, -5.1.1. og 5.100.1.4)

Claus Jervell, HRAF, opprettholdt forslaget. Innstillingen vedtatt med overveldende flertall.

Forslag 5.100. 1.5: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 5.100. 5.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 5.100. 3.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 5.100.3.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 5.100. 4.2: Innstillingen (likelydende for 4.-3. og 4.4) enstemmig vedtatt.

Forslag 5. 100.4.1.: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 5.100.5.1

Arne Korsmoe, FF, sa han var skuffet, opprettholdt forslaget og ba om støtte. Innstillingen ble imidlertid vedtatt med overveldende flertall.

Forslag 5.3.1: Del 1: Innstillingen enstemmig vedtatt.
Del 2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 5.3.2: Innstillingen enstemmig vedtatt. Dermed var også innstillingen 5.3.3 vedtatt.

Forslag 5.100.6.2: Innstillingen vedtatt mot noen få stemmer.

Forslag 5.100.6.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 5.6.2: *Jon Atle Spilde*, Hordaland, opprettholdt sitt forslag. Innstillingen vedtatt med overveldende flertall.

Forslag 100, kap. 6.9: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 5.100.6.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 5.6.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 5.6.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 5.6.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag .5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.11.9: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Dirigenten sa at man måtte gå tilbake til s. 12 og forslag 100 – LOs Hotline.

- Slik går det når dokumentet ikke er helt patent.

Det ble votert over andre del av innstillingen, som ble enstemmig vedtatt.

Med dette var pkt. 5 på dagsordenen gjennomført, og kongressen gikk videre til pkt. 6.

Voteringer pkt. 6 – Vedtekter

Forslag 6.1.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.1.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.1.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.1.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.1.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.2.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Dirigenten opplyste at to permisjonssøknader var trukket tilbake.

Forslag 6.2.2

Lars Børre Vangen, Nordland, opprettholdt forslaget. Det ble foretatt opptelling. Innstillingen vedtatt med 155 stemmer, mot 151 for Vangens forslag.

Forslag 6.3.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.3.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.3.3: Liv A. Skalderhaug, HK, opprettholdt forslaget. Her forelå to innstillinger. Innstilling 1 ble vedtatt med overveldende flertall. Den andre innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Forslag 6.3.4: Liv A. Skalderhaug opprettholdt forslaget. Innstillingen vedtatt med overveldende flertall.

Forslag 6.3.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.3.6: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.3.7: Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag, opprettholdt forslaget. Her forelå flertallsinnstilling og mindretallsinnstilling. Flertallsinnstillingen vedtatt med overveldende flertall.

Forslag 6.3.8: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.3.9: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.3.10: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.3.11: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.3.12: Innstillingen enstemmig vedtatt..

Forslag 6.3.13: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.4.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.4.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok så de nye vedtektene samlet opp til votering.
Enstemmig vedtatt.

Dermed var dette punktet på dagordenen ferdig behandlet.

Dirigenten takket salen for godt samarbeid, både ved denne siste økten og i kongressen for øvrig, da han nå var fredig med å bruke dirigentklubben for denne gang.

Det var nå tid for en kort pause og møtet ble hevet kl. 11.35

Redaksjonskomite I for handlingsprogrammet

Møtet ble satt igjen kl. 11.55 og dirigenten ga straks ordet til lederen av redaksjonskomite 1, *Finn Erik Thoresen*.

Redaksjonskomiteens leder viste til at komiteen hadde behandlet forslag til følgende temaer; Arbeid til alle, vern om velferden, likestilling, et bedre arbeidsliv, livslang læring, kultur, internasjonalt samarbeid og 4 forslag til uttalelser. Eventuelle endringer ville bli redigert inn til slutt.

Han ville gi honnør til alle forslagsstillerne. Han anså at forslagenes begrunnelse utelukkende hadde vært å forbedre, tydeliggjøre og synliggjøre bedre LO intensjoner. På de fleste punktene hadde man enstemmige innstillinger, men på fem punkter var det dissenser som han skulle komme nærmere tilbake til. Han hadde heller ikke problemer med å skjønne mindretallsinnstillingene i komiteen. De var drøftet åpent og greit, men noen ganger hadde man bare ulike synspunkter.

Han ville gi noen eksempler på gode forslag som komiteen hadde sluttet seg til. Det gjaldt først og fremst forslaget fra *Peter Andre Moe* om at forsvarret måtte ha fokus på større synlighet og tydelighet av forsvarret i nordområdene. Det gjaldt videre forslaget fra *Clas Haarek Delp* angående arbeidet for en kjønnsnøytral ekteskapslov og forslaget fra *Inger Helene Vaaten* om at LO vil jobbe for at seksuell trakassering ikke forekommer i arbeidslivet, i egen organisasjon eller in samfunnet for øvrig.

Redaksjonskomiteen har også måttet avvise noen forslag, også avvisninger har skjedd med dissens i komiteen. Han viste til Dagbladets oppslag om Bondevik-regjeringens 38 synder og sa at noen av punktene neppe kunne endres. Redaksjonskomiteen går ikke inn for å øke arbeidsledighetsperioden fra 2 til 3 år igjen, slik det var tidligere. Begrunnelsen var at man fulgte arbeidslinjen og at man ville gjeninnføre ungdomsgarantien.

Anita Busch hadde fremmet mange gode forslag, men komiteen gikk mot hennes forslag om å beholde et samlet skattenivå som i 2004. Det er nok slik at komiteen mener at vi bør beholde et skattenivå «om lag» som i 2004, men det kan ta tid å endre skattenivået. En ting er hva folk sier i meningsmålinger om det de vil betale i skatt, noe helt annet er hva folk mener i praksis. Vi må forsterke folks forståelse av at en god velferdsstat koster. Vi må også snu den vanvittige skattepolitikken som går ut på å gi mest i skattelette til dem med de høyeste inntektene. Her er det mye som må snus.

Når det gjaldt forslag 8.4.6 fra Kjetil Ostling, var alle enige om at forebyggende barne- og ungdomsarbeid er viktig. Men komiteens flertall har likevel valgt å fokusere på at kommunene må sikres tilstrekkelige midler, i stedet for å legge vekten på lovfesting.

Forslag 8.4.9 fra Jorunn Galgerud om at LO skal arbeide for at tannhelsetjenesten innarbeides i den totale helsetjenesten, og finansieres av det offentlige, er avvist med 15 mot 4 stemmer, til tross for at det er mange gode grunner for forslaget. LO vil verne om velferdsstaten og bygge den videre ut, eksempelvis tannhelsetjenesten, heter det i forslag til handlingsprogram. Hovedfokus de neste 4 år må være å rette opp skadene etter den borgerlige regjeringa, ikke nye store velferdstiltak.

Forslag 8.6.10 fra Hans-Christian Gabrielsen om at «EØS-avtalen er rammen for LOs faglige europapolitikk og bærebjelken for norsk industris markedsadgang på verdens største indre marked. LO vil jobbe for ytterligere å styrke **avtalen**» og nytt kulepunkt «LO vil jobbe for å styrke EØS-avtalen og norsk industris **markedsadgang**», var avvist med 15 mot 2 stemmer, fordi dette inngår i det kontroversielle spørsmålet om Europa-tilknytningen.

Forslag 8.10.7 fra Rolf Jørn Karlsen om å fjerne setningen «LO mener at retten til lærlingplass og opplæringsplass bør **lovfestes**» var avvist med 15 mot 6 stemmer. Flertallet av norsk ungdom velger nå yrkesfag, men det er stor mangel på lærlingplass.

Leder for Musikernes fellesorganisasjon, Arnfinn Bjerkestrand, hadde levert inn et omfattende forslag om kultur, og en stor del av det var redigert inn i foreliggende forslag.

Komiteen gikk inn for at forslaget om sykehussektoren ble oversendt LOs ledelse, da det er viktig å se hva som kommer fra regjeringen i revidert statsbudsjett i morgen.

Torbjørn Reigstad hadde foreslått at kongressen skulle ta standpunkt mot nazismen. Komiteen var kommet til at det ikke var riktig å gjøre det i en egen uttalelse, men å innarbeide dette i andre aktuelle dokumenter.

Frank Holms forslag om Burma var allerede tatt opp med UD på mandag, og komiteen støttet dette.

Komiteen går inn for at setningen i brevet til partilederne, om at Stortinget sender arbeidsmiljøloven tilbake til regjeringen og at vi må få en ny og bedre lov, også bør inngå i uttalelsen.

Internasjonale spørsmål er viktig. Carl von Ossietzky fortalte om opprustningen i Tyskland i mellomkrigstida. For det ble han fengslet, og han døde seinere i konsentrasjonsleir. I dag er Mordechai Vanunu i Israel i en lignende stilling. Han satt fengslet i nesten 20 år for å ha avslørt at Israel planla å skaffe seg atomvåpen. I dag vet vi at de har 200, og de har uttalt at de er villig til å bruke dem. Vanunu bør få komme til Norge. Komiteen støttet derfor forslaget om dette fullt ut.

Thoresen hadde selv gått i tog for et fritt Zimbabwe utallige ganger. De førte en rettferdig kamp, og de vant. Men Mugabe har i ettertid blitt noe av det verst tenkelige, og han har tatt opp igjen de hvites lover, bl.a. når det gjelder mangelen på forsamlingsrett. Å være tillitsvalgt i Zimbabwe i dag er som å ha en pistol i nakken. Men det er de som våger å kjempe, og en av dem sitter her i salen i dag, leder for Zimbabwes LO, Lovemore Matombo.

- Du skal vite at vi ønsker dere lykke til i kampen for deres medlemmer, faglige rettigheter og demokrati i Zimbabwe – og vi skal støtte dere, sa Thoresen.

Vi vet at kamp nytter, med Handlingsprogrammet legger grunnen for videre kamp, og vi skal vinne kampen i Norge.

Redaksjonskomiteen er stolt av de endringer vi har foretatt og spesielt med den internasjonale delen – den er glimrende.

Med dette la Thoresen fram innstillingen fra redaksjonskomité 1

Votering

Forslag 8.2.1: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.2.2: Innstillingen vedtatt mot 3 stemmer

Forslag 8.2.3: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.2.4: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.4.1: Innstillingen vedtatt mot få stemmer

Forslag 8.4.2: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.4.3: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.4.4: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.4.5: Innstillingen vedtatt mot 2 stemmer

Forslag 8.4.6: Kjell Ostling opprettholdt forslaget. Forslaget ble vedtatt.

Forslag 8.4.7: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.4.8: Innstillingen vedtatt mot 4 stemmer

Forslag 8.4.9: Jorunn Galgerud opprettholdt forslaget. Forslaget vedtatt med overveldende flertall

Forslag 8.4.10: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8. 4.11: Mona Hagen opprettholdt forslaget. Forslaget ble vedtatt.

Forslag 8.4.12: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.4.13: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.4.14: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.6.1: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.6.2: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.6.3: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.6.4: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.6.5: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.6.6: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.6.7: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 6.8: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 6.9: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 6.10: Innstillingen vedtatt mot 7 stemmer

Forslag 6.11. Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 6.12: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 7.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 7.2 : Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 7.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 7.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 7.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8. 1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.6: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8. 7: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.8: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.9: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 10.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 10.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 10.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 10.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 10.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 10.6: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 10.7: Rolf Jørn Karlsen, FF, opprettholdt forslaget. Innstillingen ble vedtatt.

Forslag 10.8: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 10.9: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 12.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 12.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 12.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 12.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 14.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 14.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 14.3: Arnfinn Bjerkestran, MFO, mente at det for klarhetens skyld burde tas inn en setning på slutten der det heter «Dette sikres best med offentlig ordning».

Med denne setningen ble innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.20.1: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.20.2: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.20.3 : Forslaget ble opprettholdt. Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.20.4: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.20.5: Øyvind Wallentinsen, El & IT, opprettholdt siste setning i forslaget. Innstillingen vedtatt med store flertall.

Forslag 8.20.6: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.20.7: Tove Johansen, El & IT, ville opprettholde forslaget. Det hadde stor betydning for grasrota i LO.

Innstillingen ble vedtatt med overveldende flertall.

Forslag 8.20.8: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.20.9: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.20.10: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.22.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.22.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.22.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.22.4: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.22.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.22.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.22.6: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.22.7: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.22.8: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.23.1: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.23.2: Innstillingen – en egen uttalelse - ble enstemmig vedtatt.

Forslag 8.23.3: Innstillingen – Burma-uttalelse, som en del av uttalelsen
«Et rettferdig internasjonalt samfunn» – enstemmig vedtatt

Forslag 8.23.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.23.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.24.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.24.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.24.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.24.4: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.24.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.27.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Tillegg til arbeidslivspolitisk uttalelse. Enstemmig vedtatt.

7.1.2 – uttalelse om sykehusreformen: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.1.5: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 8.11.3: Innstillingen enstemmig vedtatt

En fikk ordet til forretningsordenen og sa at det hadde gått litt fort, så det hadde blitt en feil. Samme setning som allerede var vedtatt i forslag 8.4.6 ble også vedtatt i forslag 8.22.7 med innstilling øverst på side 35.

Komiteens leder, *Finn Erik Thoresen*, sa at dette stemte, og da ligger setningen i forslag 8.4.6.

Innstillingen fra redaksjonskomité 1 ble enstemmig vedtatt i sin helhet, med de vedtatte endringer.

Dirigenten takket for håndteringen av innstillingen. Før lunsj ville innstillingen om pensjon bli utdelt til delegatene, og redaksjonskomiteens leder Roar Flåthen ville nå gi en kort orientering om denne delen av komiteens arbeid. Hans Felix ville orientere om dissensen.

Pensjonspolitisk program fra LO-kongressen 2005

Roar Flåthen slo fast at det var ingen annen sak som hadde vekket så stor interesse, debatt og engasjement på denne kongressen.

- Så er det en viktig sak, også, og nå er den lagt i delegatenes hender. Komiteen er enstemmig på stort sett alle punkt, med unntak av dissensen som er gjengitt bakerst i utdelt dokument.

Komiteen har gått gjennom alle forslag, lyttet til debatten, og har gjort mange endringer. I forhold til sekretariatets innstilling mener komiteen at utta-

lelsen er vesentlig endret, stryket og mer klargjørende, noe delegatene med andre ord har bidratt til. Det har vært en god prosess og debatt, og vi har et godt grunnlag for å samle kongressen om et tema som er så viktig.

Nå er det viktig å være klar over at det i den politiske debatten på ingen måte er flertall for våre synspunkt. Tvert imot, de borgerlige partiene, inkludert Frp, er uenige i våre hovedkrav. Og dette veit dere like godt som meg: Når vi får slike store saker på dagsordenen er det viktig at kongressen og fagbevegelsen greier å samle seg bak kravene, da har vi mest makt og får best gjennomslag..

Så til noen enkeltpunkt.

På side 1, 3. avsnitt presiserer vi at LO vil ha et helt annet system enn det regjeringen legger opp til, med en bedre sosial profil og et høyere nivå på folketrygden for vanlige lønnsinntekter.

Øverst på side 2 presiserer vi at dagens AFP-ordning skal videreføres. Videre presiseres at en folkepensjon skal videreføre Folketrygdens andel av den samlede pensjonsdekning minst på dagens nivå. Dette er i tråd med forslag fra Mari Sanden og Tjøstheim, Fagforbundet, slik at det ikke er noen tvil – vi vil ha en styrket folketrygd.

Under pkt. 3 En ny styrket Folkepensjon, presiseres at deltidsarbeidende må få høyere pensjon enn de som avstår fra lønnsarbeid, og på side 4 presiseres at lønnsgrunnlaget, dvs. det en har hatt i tidligere lønn, må inngå i opptjeningen, ikke bare det som utbetales i trygd. Det har vært reist en del spørsmål om hvordan utslagene blir for dem med skiftordning og dem med varierende inntekt. Kjemisk hadde vært med i komiteen. De hatt sett spesielt på skiftarbeid, og mente at vårt forslag ivaretar interessene til deres gruppe.

Midt på side 4 er tatt inn et avsnitt som presiserer at pensjonsprosenten for gjennomsnittslønn økes fra 53 til 57 prosent, og for lavere lønte med mer enn dette. I debatten har det vært sagt at en svekket folketrygd kan medføre økt privatisering av pensjonssystemene. Det er nettopp en slik utvikling vi her prøver å imøtegå. Dette vil også minske presset på de offentlige brutto-pensjonsordningene. Det blir lettere å oppnå 66 prosent gjennom kombinasjon av folketrygd og tjenestepensjon.

På side 5 tas opp behovet for et bedre integrert og fulldekkende system der som tjenestepensjonene skal gi et fullverdig bidrag til å supplere folketrygden. Et meget viktig punkt. En standardisert og felles administrert ordning med stordriftsfordeler og lave driftskostnader, slik en nå har for premieinnsamlingen i AFP, kan være en slik løsning.

Nederst på s. 6 presiseres at Pensjonskomiteens forslag for fremtidige pensjoner er et rent aktuarisk beregnet utsettelse av pensjoneringen med 8 måneder for hvert leveår levealderen for den aktuelle generasjon forventes å øke. Denne beregningen ligger ikke til grunn for LOs forslag.

LO krever også en bredere innsats for å sikre økonomien i pensjonssystemet. Det er en absolutt forutsetning at AFP opprettholdes, og ingen avkorting skal skje fra 67 år. Det betyr at AFP-perioden skal forlenges hvis forlenget levealder fører til høyere pensjonsalder. Og hvis det blir tale om levealdersjustering, skal det særlig vurderes hvordan dette slår ut for de enkelte grupper i samfunnet.

Vi har sagt at vi ikke kan akseptere en automatisk levealdersjustering og at Stortinget også må vurdere annen finansiering, som bruk av Oljefondet og økte skatter eller avgifter. Hensikten med forbedringene av den opprinnelige innstillingen er å gjøre pensjonen tryggere. Her har komiteen bla. fått hjelp av Arne Byrkjeflot, hvor det ble presisert at bare tilleggspensjon utover minstepensjon skulle indeksreguleres. Det betyr at pensjonistene bevarer sin forhandlingsrett ved de ordinære justeringer av folketrygden. Komiteflertallet støtter Byrkjeflots forslag og vi har klargjort våre krav tydeligere i innstillingen.

Når et flertall i komiteen i prinsippet godtar fastsettelse av et delingstall, er det ut fra en helhetsvurdering og med de forbeholdene som er tatt inn i punkt 6. Hvis vi ikke presiserer dette, vil vi svekke våre hovedkrav til en pensjonsreform.

Våre hovedkrav er en tjenestepensjon til alle, en pensjon på 66 % av lønna, sikre AFP-ordningen, få til en forbedring av den sosiale profilen på pensjonen, sikre en folketrygd på et høyere nivå enn nå, sikre bruttoordningene i offentlige sektor og at vi er med på å sikre en bærekraftig pensjon i fremtiden. Hvis vi får gjennomslag for alle våre hovedkrav i pensjonssaken, er vi på vei til å vinne/et av de største sosialpolitiske slagene i vår historie overhodet! Derfor ber jeg om at dere støtter innstillingen slik at vi kan sende Jens ut i den politiske kampen. Hvis vi ikke får gjennomslag for våre hovedkrav nå, har vi en kjempefin valgkampsak vi kan drive valgkamp på, sa Flåthen til slutt. Lykke til!

Dissens

Hans O. Felix redegjorde for vurderingene til komiteens mindretall:

- Dirigent, kongress

Jeg skal redegjøre for min dissens i pensjonspolitisk program kapitel 6. Med meg i mindretallet er komitémedlemmene Aina Hareland, LO Rogaland og Johnny Hagen, NNN.

Først vil jeg gi min honnør til redaksjonskomiteen med dets leder for å ha behandlet et spørsmål som er meget vanskelig og hvor det ligger mange følelser. Debatten har vært ført i en saklig og god kollegial tone.

Jeg vil gå tilbake til debatten som var på mandag og vise til elementene i forslaget fra representant 323 Per Østvold:

- Utsett behandlingen i Stortinget
- Opprettholde besteårsregelen
- Ingen vedtak om delingstall og indeksering nå

Jeg meddelte fra denne talestol at jeg tilsluttet meg disse endringsforslagene. Underveis i behandlingen har mindretallet frafalt alle disse kravene bortsett fra på ett punkt: – nemlig ikke vedtak om delingstall nå.

- Dette betyr at vi aksepterer at Stortinget behandler St. meldingen nå og at opposisjonen forhåpentligvis tilslutter seg LO-kongressens vedtak.
- Dette betyr at vi går bort fra besteårsregelen og aksepterer en modell hvor alle år skal telle, slikt dette er beskrevet i innstillingens kapitel 3.
- Dette betyr at vi aksepterer regulering av de løpende pensjoner med noe lavere kjøpekraftvekst enn for dem som fortsatt er i arbeid, såkalt indeksering.

Jeg nevner dette for å understreke at mindretallet har strukket seg langt for å oppnå enighet.

Da gjenstår det kun ett punkt det hersker uenighet om: levealdersjustering eller delingstall.

Flertallet i komiteen ønsker at kongressen i dag skal fatte vedtak om at pensjonsalderen heves dersom levealderen fortsetter å stige, alternativt at den årlige pensjonen blir lavere pga. at den blir fordelt over flere år.

Da jeg tirsdag morgen leste Dagsavisens intervju med Gerd-Liv Valla, ble jeg ganske optimist og øynet et håp om at her lå det en åpning for å kunne komme til enighet. På sluttet av intervjuet uttaler hun: *«Stortinget kan vurdere andre innstramninger enn det omstridte delingstallet og indeksering. Man kan se ti eller 20 år fram i tid, om det er nødvendig å tilpasse utgiftene, eller om man kan gjøre det på andre måter, for eksempel ved å sette opp skattene, sier Valla.»*

Mindretallets hoveddissens finner dere i kapitel 6 – økonomisk balanse – side 7 etter første avsnitt på siden og er som følger:

Prinsippet om delingstall trenger Stortinget ikke å vedta nå, men det kan vente ti eller 20 år fram i tid for å se om det er nødvendig.

Det som skiller oss fra flertallsinnstillingen er å utsette vedtak om delings-
tall/levealdersjustering ti til tjue år fram i tid. Ja, det vi egentlig skal stemme
over nå, er ikke noen tilfeldige tekster, men om LO skal anbefale Stortinget
å vedta prinsippet om delingstall/levealdersjustering nå, eller om dette først
skal vurderes om ti til tjue år. Forøvrig har vi i samme kapittel på side 6 tatt
ut siste setning i avsnitt 5 og endret innledningen på det neste avsnittet.

Dette kan ved første øyekast se ut som at avstanden er liten mellom flertal-
let og mindretallet, men realitetene er dessverre mer alvorlig enn som så.
Vi kan ikke vedta et prinsipp nå som vi ikke vet rekkevidden av. Under be-
handlingen i redaksjonskomiteen har jeg ved flere anledninger bedt om å få
fram tallmateriell som viser hva et vedtak om delingstall/levealdersjustering
framskrevet til for eksempel 2050 vil medføre, slik LO gjorde dette for et års
tid siden med utgangspunkt i Pensjonskomisjonens forslag og dagens fol-
ketrygd.

Nå hevdes det at det i dag er umulig å foreta en slik beregning. Dette un-
derstrekes egentlig i flertallets innstilling når man på side 6, nest siste av-
snitt, har omformulert tidligere siste, nå nest siste setning, med å sette inn
ordene «rent aktuarisk». Ytterligere understreker flertallet at det ikke har
oversikt over hva dette betyr i forhold til økt pensjonsalder, eller avkorting av
pensjonen, når de tilfører følgende nye siste setning i samme avsnitt, sitat:
«Denne beregningen ligger ikke til grunn for LOs forslag». Sitat slutt.

Kjære kongress!

Vi kan da ikke på nåværende tidspunkt fatte et vedtak som i ettertid kan bli
svært dramatisk når dagens ungdommer blir pensjonister!

Det er for mindretallet umulig å tilslutte seg et vedtak som vi ikke kan do-
kumentere konsekvensene av.

Kjære kongress!

Med bakgrunn i dette ber jeg om å få tilslutning til mindretallets innstilling
slik denne kommer fram i kapittel 6.

Takk for oppmerksomheten.

Innstillingen om pensjon

EN NY OG STYRKET FOLKEPENSJON

Pensjonspolitisk program fra LO-kongressen 2005

1. Utfordringen

Bakgrunnen for den igangsatte prosessen for reform av folketrygden er utsikten til en sterk økning i antall pensjonister, mens antall sysselsatte øker bare svakt. Utgiftene til alderspensjonene kan mer enn fordobles målt i forhold til landets samlede verdiskapning. Dersom dette skal dekkes inn over statsbudsjettet, vil det enten gå utover andre viktige formål eller kreve en så stor skatteøkning at den kan bli vanskelig å få aksept for.

Den viktigste løsningen på denne utfordringen samsvarer helt med det som for LO til enhver tid er kjerneoppgaven: arbeid til alle, fravær av ufrivillig deltid og høyest mulig sysselsetting i et arbeidsliv som er utformet med dette som et hovedperspektiv. Også pensjonssystemet må understøtte denne utfordringen gjennom et velfungerende arbeidsmarked, der man ikke taper på å skifte jobb. Det må også ivareta målene om økonomisk trygghet og en rettferdig fordeling av goder og byrder. Som ledd i pensjonsreformen må det etableres et fast trepartssamarbeid for fremme av høyest mulig yrkesdeltakelse over tid.

Stortinget er i gang med å behandle en St.melding som kan gi en vesentlig endring av pensjonssystemet. LO vil ha et helt annet system enn det Regjeringen legger opp til, med en forbedret sosial profil og et høyere nivå på folketrygden for vanlige lønnsinntekter.

LO vil

påvirke denne behandlingen på bakgrunn av de av LO-kongressen vedtatte pensjonspolitiske retningslinjer som fremgår av det etterfølgende.

Behandlingen av meldingen må gi et pensjonssystem som på viktige punkter er bedre enn dagens, ved at det skal:

- over tid gi alle arbeidstakere en pensjonsdekning på ca. 66% av tidligere lønn
- gi nødvendig trygghet for den økonomiske bærekraft i systemet i en fremtid preget av sterkt voksende antall pensjonister i forhold til yrkesaktive
- sikre dagens AFP-ordning videreført

- skape et system med bedre ivaretagelse av pensjonsopptjening på tvers av bedrifter og uavhengig av kjønn og ansettelsesforhold
- rette opp en del utilsiktede og uheldige utslag av dagens system

2. Samlet pensjonsdekning, nivå i folketrygden mv

Når vi skal reformere pensjonssystemet må vi ha målene klare. Viktige mål er:

- at alle skal sikres en pensjonsdekning som er på nivå med nærstående land (60-70 pst).
- en folkepensjon som viderefører Folketrygdens andel av den samlede pensjonsdekning minst på dagens nivå. Folketrygden må fortsatt være bærebjelken i velferdsstaten
- samme pensjon og premie for kvinner og menn
- samme premie for unge og eldre
- full overføring av opptjening ved jobbskifte
- opptjening ved midlertidig ansettelse og atypiske arbeidsforhold ellers
- lave driftskostnader
- at yrkesinnsats honorerer

Dagens situasjon er preget av at det bare er rundt en halvpart som har oppfylt ovennevnte mål når det gjelder pensjonsnivå. Av de øvrige har ca. 30 prosent av arbeidstakerne kun folketrygdens opptjening, mens andre har tjenstepensjoner med mangelfull opptjening og omfang med samlet ytelsesnivå noe i mellom.

For pensjonsopptjeningen i ordningene utenfor folketrygden er det ofte:

- manglende mulighet til jobbskifte uten tap av opptjening
- ulike premier eller ytelser for kvinner og menn
- ekstra høye premier for eldre arbeidstakere
- manglende opptjening ved midlertidig ansettelse og kort deltid ellers

Den aktuelle tendens er også at tjenstepensjonene både i privat og offentlig sektor er under press og at dette skaper ytterligere usikkerhet om framtida i tillegg til debatten om folketrygden. Arbeidsmarkedet ser også ut til i økende grad å bli preget av hyppige skifte av jobb, mer midlertidig og annen ustabil jobbtilknytning. Med disse utsikter og en redusert folketrygd slik regjeringen foreslår, vil:

- pensjonsnivået for dem med god dekning nå reduseres
- flere oppleve usikkerhet om fremtidig nivå på pensjonene

Det samlede resultat blir dårligere pensjonsnivå enn i andre land og et arbeidsmarked med økende barrierer mot likestilling, sysselsetting av eldre og omstilling i arbeidslivet.

For å oppnå de ovennevnte mål, må en sikre et høyest mulig nivå i folketrygden og gradvis gjøre tjenstepensjonssystemet bredere og mer gjennomgående, som i andre land. Statens Pensjonskasse og de avtalefestede kommunale ordningene er viktige virkemidler i en slik sammenheng. Slike ordninger vil, i tillegg til billigere drift, kunnet sikre kjønnsnøytrale premier og jobbskifte uten tap av pensjon.

De som ikke er dekket av tjenstepensjoner nå, må få sin pensjonsopptjening hevet umiddelbart gjennom en lovpålagt minsteordning basert på dagens lovgivning. Denne må, som lovet av Regjeringen, iverksettes fra 1. januar 2006.

Samtidig utredes det en mer langsiktig løsning med brede tjenstepensjoner, som

- sikrer alders- og kjønnsnøytrale premier
- sikrer full overføring av pensjonsrettigheter ved jobbskifte
- sikrer pensjonsopptjening også for midlertidig- og deltidsansatte
- har lave driftskostnader

3. En ny styrket folkepensjon

Folkepensjonen skal bestå av en felles grunnpensjon på dagens nivå og en inntektsavhengig tilleggspensjon. Deltidsarbeidende må få høyere pensjon enn de som avstår fra lønnsarbeid. Dette sikres gjennom opptjening av lønn rundt nivået på minstepensjonen. Pensjonsdekningen må være høyest for lavere lønnsinntekter. For å forsvare Folkepensjonens posisjon også blant lønnstakere med inntekt over gjennomsnittet, må pensjonsdekningen heves for lønnsnivå opp til 8 G.

Opptjeningsreglene i dagens folketrygd har en til tider tilfeldig sammenheng mellom arbeidsinntekt gjennom livet og pensjonsnivået. En kan ha full lønnsinntekt gjennom mange år uten å få mer enn minstepensjon. Selv helt uten lønnsinntekt kan en således få samme pensjon som de med omfattende yrkesinnsats bak seg.

På den annen side ivaretar dagens besteårsregel legitime grunner til varierende inntektsløp. Det er viktig å videreføre og forbedre de sosiale elementer som ligger i dagens besteårsregel. Gjennom dette må en sikre at særlig kvinner med lave og varierende inntekter, (og som ofte har lange yrkesløp kombinert med omsorgsarbeid) honoreres. Pensjonsopptjening ved omsorgsarbeid må sikres, men på en slik måte at arbeid er det som gir mest uttelling. Videre må ufrivillig fravær og ufrivillig deltid gi opptjening. Opptjening må styrkes ved arbeidsledighet, midlertidig uførhet, attføring og

utdanning. Lønnsgrunnlaget, dvs. det en har hatt i tidligere lønn, må inngå i opptjeningen, ikke bare det som utbetales i trygd. I en styrket folkepensjon må alle år i arbeid telle. En gradvis innfasing av nytt regelverk sikrer at ingen behøver å tape på dette.

Minst like viktig for å sikre kvinner en anstendig pensjon og den sosiale profil, er selve nivået på folketrygdens alderspensjon. I en ny Folkepensjon må også all lønn over minstepensjonen på 105 000 gi pensjonsuttelling. I dag må en selv med arbeid i 40 år, ha årslønn over 170 000 kroner for å komme ut av minstepensjonsfella.

For alle nivåer gir Folkepensjonen en høyere pensjonsdekning etter 40 år enn dagens system. For en gjennomsnittslønn heves prosenten fra 53 til 57, for lavere lønte mer enn dette. Pensjonskommisjonens forslag ville kreve 43 år for å videreføre dagens nivå for dem med gjennomsnittslønn. I Folkepensjonen gir alt utover 40 år ekstra uttelling.

4. Tidligpensjon

Norge manglet regulære former for pensjonering før den generelle pensjonsalder da AFP-ordningen ble innført i 1989, som del av tariffoppgjørene og basert på en delt finansiering mellom myndigheter og arbeidslivets parter. Denne ordningen har gitt mulighet til en verdig avslutning på lange og slitsomme yrkeskarrierer for mange. Ordningen er opparbeidet gjennom tariffoppgjør og inntektspolitisk samarbeid med myndighetene og kan bare endres og utvikles gjennom en tilsvarende prosess. Det er en grunnleggende forutsetning for inntektspolitisk samarbeid at inngåtte avtaler blir respektert.

LO deler myndighetenes ønske om å fremme lenger yrkesdeltakelse, særlig i en tid der arbeidsstyrken vokser lite og antallet pensjonister vokser sterkt. Dette må imidlertid skje ved et arbeidsliv som gir bedre muligheter for seniorer og ikke gjennom kutt i AFP-ordningen livet ut for dem som har behov for å gå av før ordinær pensjonsalder.

LO vil medvirke til en gjennomgang av ordningen for 62 og 63 år som avtalt ved mellomoppgjøret i 1997.

5. Tjenestepensjoner

Målet om pensjonsdekning på to tredeler av tidligere lønn fremmes best ved å videreutvikle både folketrygden og de eksisterende tjenestepensjoner. Brut-

toordningen i offentlig sektor må sikres, samtidig som en etablerer obligatorisk minimumsordning for dem som ikke er dekket i privat sektor.

Innskuddsordninger er, ut fra dagens situasjon, eneste mulighet for mindre bedrifter, men er lettere å håndtere også for andre virksomheter gjennom sin stabilitet og forutsigbarhet når det gjelder økonomiske forpliktelser. De skal også lettere la seg flytte fra ett arbeidsforhold til et annet. På den annen side vil det være krevende å få etablert et tilfredsstillende nivå og varighet på pensjonene.

For å sikre alle målet om en pensjonsdekning på to tredeler og

- alders- og kjønnsnøytrale premier
- full overføring av pensjonsrettigheter ved jobbskifte
- pensjonsopptjening også for midlertidig- og deltidsansatte

må det på lenger sikt etableres et bedre integrert og fulldekkende system dersom tjenstepensjonene skal gi et fullverdig bidrag til å supplere folketrygden. Utviklingen av et slikt system må utredes nærmere, med ulike institusjonelle løsninger. En standardisert og felles administrert ordning med stordriftsfordeler og lave driftskostnader, slik en nå har for premieinnsamlingen i AFP, kan være en slik løsning. Systemet må gi likebehandling internt i bedrifter og må kunne realiseres selv om arbeidsgiversiden ikke gir sin aktive medvirkning. Avsetningene til pensjon er en del av lønna. Derfor er det riktig at arbeidsgiver dekker mest mulig av en utvidet tjenstepensjon. I forbindelse med tariffoppgjørene må arbeidstakerne kollektivt kunne øke sine innbetalinger uavhengig av om arbeidsgiverne øker sitt økonomiske bidrag.

6. Økonomisk balanse

Ethvert pensjonssystem må ha mekanismer som sikrer en langsiktig sammenheng mellom inntekter og utgifter. Både i folketrygden, private pensjonsordninger og tjenstepensjoner har det over tid skjedd tilpasninger for å bidra til en slik balanse. Det har skjedd ved at premiene/avgiftene er økt og/eller ved at ytelsene har blitt justert. Tilpasningene kan også skje ved formler endringer av regelverk eller ved løpende stabiliseringsmekanismer.

Kravet til å møte den finansielle utfordring skjerpes når antallet pensjonister øker sterkt og arbeidsstyrken stagnerer. Antall alderspensjonister vil med stor grad av sikkerhet bli fordoblet fram til år 2050, fra ca 600 000 i dag til over 1,2 millioner. Pensjonsutgiftene vil vokse kraftig som følge av dette. Denne utfordringen må først og fremst møtes med en vellykket sysselsettingspolitikk. Flere i arbeid gir dobbelt gevinst i denne sammenheng. For

det første gir det flere til å bidra i finansieringen av pensjonene. For det annet gir det reduserte utgifter til pensjon og trygdeytelser. Med vellykket sysselsettingspolitikk og inkluderende arbeidsliv kan behovet for avgiftsøkning eller andre stabiliseringsmekanismer reduseres. 100 000 overført fra trygdebudsjettet til ordinært arbeid gir 10-15% lavere pensjonsutgift for folketrygden.

Som ledd i pensjonsreformen må det etableres et fast trepartssamarbeid for fremme av høyest mulig yrkesdeltakelse over tid. Fjerning av ufrivillig deltid og videreføring av samarbeidet om inkluderende arbeidsliv må være to hovedoppgaver.

Også en vellykket familiepolitikk kan bidra til å lette finansieringsbyrden, når den bidrar til økte fødselstall og derved en økende arbeidsstyrke.

LOs Folkepensjon har en høyere dekningsgrad enn både dagen system, modernisert folketrygd i følge Pensjonskommisjonens flertall og mindretallets universelle folketrygd. Den vil dermed ha en noe høyere kostnad.

Selve systemets finansiering må skje gjennom avgift eller premie på lønn, betalt av arbeidstaker/arbeidsgiver. Det må sikres at dette skjer uten at høyt-løntes samlede bidrag til staten i form av trygdeavgift og skatter svekkes, som del av en fortsatt solidarisk skatte- og fordelingspolitikk. For Norges del bør den suppleres ved at oljefondet gjøres om til et pensjonsfond. For å unngå at all tilpasning skal skje gjennom økte premier, må det innebygges andre stabiliseringsmekanismer.

En slik er å la pensjonsalderen heves dersom levealderen fortsetter å stige. Dette prinsippet er innarbeidet i pensjonssystemene i en rekke land, også i de andre nordiske. Pensjonskommisjonens forslag for fremtidige generasjoner er en rent aktuarisk beregnet utsettelse av pensjoneringen med 8 måneder for hvert år levealderen for den aktuelle generasjon forventes å øke. Denne beregningen ligger ikke til grunn for LOs forslag.

LO krever en bredere innsats for å sikre økonomien i pensjonssystemet. For LO er det en forutsetning for en slik levealdersjustering at vi får et inkluderende arbeidsliv som gjør at folk både kan og vil fortsette å jobbe lenger enn i dag. Det er en absolutt forutsetning at AFP opprettholdes. Levealdersjusteringens avkortningseffekt må ikke komme til anvendelse før ordinær pensjonsalder på 67 år er nådd. En heving av normal pensjonsalder må innebære at AFP-perioden forlenges tilsvarende.

Når prinsippet vedtas, vil virkningen av det komme gradvis og først kan-
skje etter 10 år, før en kan konstatere en påviselig øking i forventet leveal-
der. Den konkrete utforming av justeringen må vurderes nærmere. En må
særlig vurdere hvordan levealdersutviklingen er for ulike grupper. Det er
urimelig om økt levealder blant høylønte skal medføre endringer som mest
berører grupper med tungt arbeid og kanskje lavere lønn. Trepartssamarbei-
det for økt yrkesdeltakelse kan her medvirke i forberedelse av beslutnings-
grunnlaget og vurdering av sysselsettingssituasjonen.

Stortinget må på dette tidspunkt også vurdere oljefondet, muligheten for
økte pensjonspremier eller skatter og andre forhold som påvirker økonomi-
en i ordningen. Dette innebærer at LO ikke godtar en ensidig og automatisk
levealdersjustering, slik Pensjonskommisjonen foreslo.

Den justering som blir besluttet, må innarbeides i alle pensjonssystemer
både i offentlig og privat sektor.

Pensjonssystemene må ha åpning for at arbeidstakere kollektivt kan øke
egne bidrag for å styrke finansieringen.

Målet er et best mulig pensjonsnivå ved pensjoneringstidspunktet, slik at per-
soner med normale inntekter kan opprettholde en rimelig levestandard som
pensjonist i forhold til det en har hatt under sitt yrkesaktive liv. Reguleringen
derfra av de løpende pensjoner, kan skje med en noe lavere kjøpekraftsvekst
enn for dem som fortsatt er i arbeid. Siden etableringen av folketrygden i
1967, har Stortinget regulert grunnbeløpet uten faste prinsipper. Sett over
perioden 1967-2004 har denne reguleringen i gjennomsnitt vært høyere enn
prisstigningen, men lavere enn lønnsveksten. For framtida ivaretas dette ved
en indeksering som sikrer en realutvikling som er minst halvparten av real-
lønnsveksten i samfunnet.

Uførepensjon og tidligpensjon må, i likhet med arbeidsledighetstrygden og
grunnpensjonen, sikres full lønnsjustering av løpende ytelse. Det betyr at det
bare er pensjonen utover grunnpensjonen som reguleres med gjennomsnittet
av pris- og lønnsveksten og at den samlede, løpende pensjon får en klart be-
dre verdisikring enn til nå. En fastere reguleringsteknikk innebærer likevel at
forhandlingsordningen med pensjonistorganisasjonene videreføres.

Når LO støtter disse stabiliseringsmekanismene, er det under den forutset-
ning at vi får en ny og styrket Folkepensjon etter de linjer som er skissert
foran.

Innstillingen anbefales mot tre stemmer

Mindretallet

Mindretallet ønsker følgende endringer i kapitel 6 Økonomisk balanse

1. Avsnitt nr.6: Siste setning strykes.

(For å unngå at all tilpasning skal skje gjennom økte premier, må det innebygges andre stabiliseringsmekanismer.)

2. Avsnitt nr.7: første setning endres til:

En annen mulighet for tilpasning er å la pensjonsalderen heves dersom levealdere fortsetter å stige.

3. Avsnitt nr. 7; Siste setning strykes

(Denne beregningen ligger ikke til grunn for LO s forslag.)

4. Avsnitt nr. 9: tillegg som siste setning:

Prinsippet om delingstall trenger Stortinget ikke å vedta nå, men kan vente 10 eller 20 år fram i tid for å se om dette er nødvendig.

*Dirigenten ga ordet til Gerd-Liv Valla, som ville komme med en presisering:
- Siden jeg ble nevnt av representanten for mindretallet, vil jeg bare gjøre det helt klart at det ikke er noen motsetning mellom det jeg uttalte til Dagsavisen og det som står i flertallsinnstillingen.*

Dirigenten refererte så noen permisjonssøknader, som ble innvilget, og han hevet møtet for en innkortet lunsj frem til 14.15. Møtet ble hevet kl. 13.23.

Ettermiddagsmøtet torsdag

Møtet ble satt kl. 14.20, med *Kristine Hansen* som dirigent.

Torill Kristiansen, NNN, fikk ordet tilforretningsordenen. Hun viste til diskusjonen om delingstall og ba om skriftlig votering på det punktet. – Det blir mer ryddig slik.

Dirigenten noterte seg forslaget, men ga først en kort orientering om behandlingsmåten for øvrig. Kongressen hadde fått innledninger fra Flåthen og Felix, begge i redaksjonskomiteen, om punktet som gjelder pensjon. Hun ville foreslå at pensjonstemaet ble tatt opp til behandling først, og at Flåthen etterpå fikk ordet for å redegjøre for resten av innstillingen.

Denne behandlingsmåten ble godkjent.

Når det gjaldt skriftlig avstemning var det nødvendig at minst 100 delegater krevde det.

Hun ba om at de som krevde skriftlig avstemning viste det ved stemmetegn.

Tellekorpset trådte i aksjon, og resultatet ble: 97.

Ikke mange nok.

Dirigenten viste så til innstillingen om uttalelse om pensjon, der komiteen hadde tatt stilling til forslagene i heftet fra s. 40 til 46. Forslaget til uttalelse inneholder en dissens, og dirigenten ville først ta dissensen opp til votering. Hun ba tellekorpset holde seg klar og viste spesielt til pkt. 4 i dissensen, som hun refererte.

Pensjonsvedtaket

Ved voteringen stemte 121 for mindretallsinnstillingen.

Flertallsinnstillingen var dermed vedtatt.

Videre votering

Forslag 8.25.12

Niels E. Killi, NGF, opprettholdt sitt forslag. Forslaget var ikke tatt til følge og han ville at det skulle opprettholdes.

Redaksjonskomiteens innstilling ble vedtatt

Forslag 8.25.13

Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag, opprettholdt sitt forslag 8.25.9, punktene om

utsettelse av pensjonsvedtaket og nei til indeksering.
Redaksjonskomiterens innstilling ble vedtatt.

Forslag om «beholde besteårsregelen og 40 års opptjeningstid».
Redaksjonskomiteens innstilling ble vedtatt.

Forslaget til uttalelsen «En ny og styrket folkepensjon» – innstillingen fra redaksjonskomite II, ble tatt opp til behandling.

Innstillingen ble vedtatt med stort flertall.

Applaus for vedtaket.

Dirigenten refererte noen permisjonssøknader, som ble innvilget.

Om resten av innstillingen fra redaksjonskomité II

Komiteleder *Roar Flåthen* fikk ordet og la fram resten av innstillingen. Kongressen var snart kommet til veis ende, så han ville prøve å være kort. Komiteen hadde gått gjennom og forsøkt å imøtekomme de forslag som var kommet.

Når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår var det kommet inn 14 forslag. Forslag 8.3.3 om nattarbeid var foreslått oversendt sekretariatet, fordi vi ønsker å jobbe videre med det. Av Terje Skogs forslag 8.3.13 innstilte komiteen på å oversende de to første delene til Sekretariatet, mens den tredje delen ble avvist.

Under Energi var det kommet inn 11 forslag. Forslag 8.9.5 fra Kristian Tangen, om at «det må bygges gasskraftverk med bruk av best tilgjengelig teknologi og med installering av ny teknologi for håndtering av CO₂», var avvist fordi det er i strid med LOs linje

Under demokrati var det kommet inn 9 forslag. Han ville kommentere to av dem. Forslaget fra Frode Lagset om et eget kapittel om alliansebygging: Komiteen var kommet til at den ikke ville gå inn for et slikt eget kapittel i handlingsprogrammet, da intensjonene ansees ivaretatt i de to siste avsnittene og i nest siste kulepunkt i handlingsprogrammet.

Ove Toskas forslag mot økonomisk kriminalitet ble imøtekommet ved at forslaget hans til følgende nytt kulepunkt: «LO krever at nødvendige ressurser stilles til rådighet for å bekjempe og straffe all økonomisk kriminalitet» blir

tatt inn i programmet. For øvrig beholdes teksten i handlingsprogrammet uendret på dette punktet.

Under EØS var det kommet inn 4 forslag. Forslag fra Arne Byrkjeflot avvises fordi det dreier seg om en hel strategi som trekkes opp. Forslaget fra Rolf Jørn Karlsen om uttalelse til EU-kommisjonen mot straffetoll tiltres og bes oversatt til engelsk for oversendelse til kommisjonen.

En sak til: Forslag 8.28.1 fra Endre Kulleseid om å gjeninnføre pendlerfradrag og hyretillegget for sjøfolk, er tiltrådt med følgende endring: Første setning, 2. avsnitt skal lyde: «For LOs medlemmer dreier dette seg om beløp opp til 44 000 kroner, som vil...» Dette vil vi ha endringer på, det skylder vi disse medlemmene.

Flåthen ville videre gjør oppmerksom på de mange forslag på næringspolitikk og det med eierskap. Noen ønsker å tilbakeføre Statoil 100 prosent til statlig eierskap. Her har komiteen foreslått at nedsalget av Statoil skal stoppes, et forslag som er laget i samråd med NOPEF.

Voteringen

Forslag 7.1.1: Innstillingen ble vedtatt mot 4 stemmer.

Forslag 7.1.2: Var behandlet tidligere.

Forslag 7.1.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 7.14.06.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 7.14.06.2 : Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslag 14.06.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 14.06.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslagene 14.06.5 – 14. 06.8: *Dirigenten* gjorde oppmerksom på at redaksjonskomiteen her gjennom sin innstilling fremmer sekretariatets forslag til fagligpolitisk uttalelse og bevilgninger til politiske partier.

Synøve Bergan, HRAF , opprettholdt forslag 14.06.8

Randi Reese, sekretariatet, opprettholdt forslag 14.06.7

Eli Ljunggren, sekretariatet, sa at mindretallet i komiteen her besto av Frode Alfheim og henne.

–Vårt forbund – Hotell og Restaurant - har fattet vedtak mot bevilgninger til politiske partier.

Forslag 7.14.06.8 falt, innstillingen ble vedtatt.

Forslag 7.14.06.7 falt, innstillingen vedtatt.

Sekretariatets innstilling til fagligpolitisk uttalelse ble vedtatt.

Redaksjonskomiteens innstilling om bevilgninger med beløpene 2.750.00 og 750.000 til henholdsvis Arbeiderpartiets og SVs valgkamp, ble vedtatt.

Dirigenten sa at man nå skulle fortsette med behandlingen av Redaksjonskomite II sine øvrige forslag. Hun henviste til s. 9 og startet behandlingen av de enkelte innstillingene.

Forslag 7.14.06.13: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 7.5 24.1: Innstillingen vedtatt mot fire stemmer.

Forslag 8.1.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.1.2: Innstillingen vedtatt mot to stemmer.

Forslag 8.1.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.1.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.1.5 var oversendt Redaksjonskomite I og var allerede behandlet.

Forslag 8.1.6: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.1.7: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.1.8: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.1.9: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.1.10: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.4: Innstillingen enstemmig debatt.

Forslag 8.3.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.6: Innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.7: Innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.8: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.9: *Karianne Sten Karlsrud*, Oppland, opprettholdt forslaget fra Oppland om at «turnus- og skiftarbeid likestilles med redusert ukentlig arbeidstid».

Under voteringen måtte tellekorpset i gang med sin fjerde optelling.

Resultatet var at forslaget 8.3.9 ble vedtatt med 191 stemmer.

Forslag 8.3.10: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.11: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.12: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.13: Terje Skog, El & It, fikk ordet, og sa at dette egentlig gjaldt forslag 8.3.14 om streikerett for å tvinge fram like lønns- og arbeidsvilkår. Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.3.14: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.2: Innstillingen vedtatt med overveldende flertall.

Forslag 8.5.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.6: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.7: *Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag*, opprettholdt sitt forslag.
Innstillingen vedtatt.

Forslag 8.5.8: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.9: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.10: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.11: Innstillingen vedtatt mot 2 stemmer.

Forslag 8.5.12: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.13: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.14: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.15: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.16: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.17: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.18: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.19: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.20: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.21: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.5.22: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.9.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.9.2 : Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.9.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.9.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.9.5: *Kristian Tangen* opprettholdt forslaget.
Dirigenten tolket avstemningen slik at forslaget var vedtatt.

Frode Alfheim, NOPEF, fikk ordet til forretningsordenen og mente resultatet av avstemningen ikke var like klart for alle. Han ba om ny votering og telling av stemmene.

Det ble gjort og tellekorpsets resultat var at forslaget var falt med 145 stemmer og innstillingen vedtatt.

Mens stemmene ble telt opp refererte dirigenten to permisjonssøknader som ble innvilget.

Straks etter ble ytterligere to permisjonssøknader innvilget.

Kristian Tangen, Fagforbundet, sa at han var usikker på riktigheten av vedtaket. Han ønsket en kontravotering fordi man ikke visste hvor mange stemmeberettigede det skulle være i salen. Noen var også på gangen under avstemningen.

Dirigenten sa at funksjonærene hadde oversikt over hvor mange som hadde permisjon og hvem som hadde stemmerett på kongressen. Nå var det 303 stemmeberettigede i salen. Det utviklet seg til en parodi om man skulle ha kontra på alle avstemninger. Han mente at man måtte kunne avvise dette – ellers ble man sittet å votere utover kvelden.

Dirigenten fastslo at voteringen sto fast.

Thor Åge Christiansen, Vestfold, ba om ordet til forretningsorden. Han sa at om man ikke godtok at folk var på gangen, fikk man bevilge seg en toalettpause.

Dirigenten fastslo at man kjørte videre på voteringene.

Trond Helland, Fagforbundet, ba om ordet til forretningsorden og var enig i at det var grunnlag for å gå til kontravotering.

Dirigenten avviste også dette fremstøtet og fortsatte voteringene. Forslaget om kontra var å anse som falt.

Forslag 8.9.6: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.9.7: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.9.8: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.9.10: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.9.11: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.11.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.11.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.11.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.11.4: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.11.5: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.11.6: Innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 8.11.7: *Randi Reese*, sekretariatet, viste til det utmerkede forslaget om det fagligpolitiske samarbeidet. Hun ville opprettholde forslaget.

Forslaget falt. Innstillingen vedtatt.

Forslag 8.11.8: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.11.9: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.13.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.15.1: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.15.2: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.15.3: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 8.15.4: Innstillingen enstemmig vedtatt

Det forelå en uttalelse om bedriftsdemokrati. Enstemmig vedtatt.

Handlingsprogrammet med innstillinger og endringer og uttalelser ble enstemmig vedtatt.

Dagsorden pkt. 10 - Diverse forslag og innstillinger

Her forelå ennå noen forslag som ikke var behandlet.

Hefte 1

Forslagene 1283-1285: Innstillingen enstemmig vedtatt

Forslagene 1287-1314: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 1324: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslagene 1326-1327: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 1329: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Forslag 1331: Forslagsstiller opprettholdt sine to forslag. Innstillingen vedtatt med stort flertall.

Forslag 1333: Innstillingen enstemmig vedtatt.

Til slutt avstemning over sekretariatet innstilling til kongressens bevilgninger 2005-2009.

Innstillingen ble vedtatt mot 1 stemme.

Dermed var dette punkt på dagsordenen ferdigbehandlet - og tiden var kommet for prisutdeling:

Utdeling av LOs hederspris

Gerd-Liv Valla delte ut prisen – LOs høyeste pris - som nå skulle deles ut for 2. gang på kulturområdet. Prisen til en kulturarbeider som står arbeiderbevegelsen nær og har bidratt med sitt kulturelle arbeid:

- Hedersprisen tildeles kulturarbeidere i og rundt arbeiderbevegelsen. Prisen er ikke bundet av de andre prisenes kriterierammer. Prisen tildeles personer som står arbeiderbevegelsen nær og som har gjort en jobb for bevegelsen på kulturområdet.

Denne gangen har vi valgt å tildele LOs Hederspris innenfor kultur til et fond.

Personen bak dette fondet var et strålende eksempel på et menneske som forente kultur med kampen for et bedre og mer rettferdig samfunn. Han var aktivisten som gjennom sin poesi, sin musikk og sine manuskripter markerte seg sterkt i kampen for selvstendighet, rettferdighet og menneskeverd. For ham var internasjonalt solidaritetsarbeid det mest naturlige i verden. Han var alltid opptatt av å ha kontakt med fagbevegelsen. Hans viser blir gjerne sunget i arbeiderbevegelsens ulike arrangementer og er høyt verdsatt.

Kort før sin død i 1999 uttrykte han et ønske om at dansk arbeiderbevegelse skulle medvirke til å videreføre det kulturelle, sosiale og solidariske internasjonale utviklingsarbeidet som han selv var så engasjert i – i hele sitt liv. Han ønsket at det skulle opprettes et kulturfond i hans navn, i samarbeid med fagbevegelsen.

Dansk LO tok oppfordringen, og sammen med 12 fagforbund dannet de et kulturfond.

Vi var gjester på den danske LO-kongressen da de opprettet fondet. Og det var helt opplagt for oss: Et så viktig fond måtte få LO i Norges støtte.

Kongress - Hedersprisen går til Bjørn Afzelius internasjonale Kulturfond.

I tillegg til Hedersprisen, som er på kr 50.000, bidrar vi med støtte til fondet i form av et engangsbeløp på kr 110.000.

Slik kan vi hedre Bjørn Afzelius' musikk og kulturelle solidaritetsarbeid.

En av Bjørn Afzelius' fineste sanger heter «Isabelle».

Kjære kongress

Til å motta kongressens Hederspris og kongressens støtte på kr. 100.000 – på vegne av fondet – har vi Bjørn Afzelius' to døtre Rebecca og Isabelle her, sammen med Mogens Jensen fra fondet, sa Gerd Liv-Valla.

LO-lederen ba Afzelius døtre, Rebecca og Isabelle, komme fram sammen med fondets leder, Mogens Jensen, for å motta prisen.

Takk for prisen

Etter langvarig stående applaus overtok *Mogens Jensen* mikrofonen og takket på vegne av dansk LO og Bjørn Afzelius internasjonale kulturfond.

– Hederen betyr fantastisk mye og den økonomiske støtten kommer meget vel med for fondet. I Danmark var vi aldri i tvil om at vi skulle gå sammen

med Afzelius om dette fondet. I fagbevegelsen har vi kjempet for bred utbredelse av kulturelle virksomhet, til glede, berikelse og inspirasjon.

- Kulturarbeid kan være verktøy i kampen for å skape endringer i samfunnet, og Bjørn Afzelius sterke tekster for rettferdighet og solidaritet har betydning, og betyr, mye. Han sto fast på at de største sosiale utfordringer vi står overfor ikke er 2 prosent opp eller ned på skatten. Den største utfordringen er hvordan vi skal få bukt med de store ulikhetene i verden mellom fattig og rik, få bukt med sult og fattigdom, vinne kampen for demokrati og rettigheter. Kulturen markerer seg sterkt i det internasjonale solidaritetsarbeidet, sa Jensen, og nevnte bl.a. fondets engasjement i et barnesenterprosjekt i Kabul.

Cuba er fortsatt isolert, og vi støtter en rekke prosjekter der. I Danmark arbeider vi for å skape et mer slagkraftig 1. mai, med et styrket innhold, mer samspill mellom kunstnerorganisasjonene og økt fokus på internasjonal solidaritet. Bjørn Afzelius ville ha blitt 60 år i 2007. Den beste gaven vi kunne få, har vi fått her i dag av norske LO. Tusen takk alle sammen!

Heine Totland og *Katia Kardinal* framførte så hver sin Afzelius-sang. Innimellom takket en av Afzelius døtre og sa at de var utrolig glade og stolte over denne hedersprisen., og at den kommer fra LO.

- Pappas idealer var demokrati, sosial utvikling og respekt for menneskerettighetene i utviklingsland: Mange takk! Dette ville ha betydning mye for han.

Dirigenten takket for nok et kulturinnslag på denne kongressen og sa at kongressen nå nærmet seg slutten. Hun ville på vegne av dirigentene og sekretærene få takke deltakerne på kongressen for et utmerket samarbeid disse seks dagene.

- Dere har vært en meget disiplinær forsamling som har gjort det mulig å gjennomføre kongressen på en fin måte og gjort det mulig å komme gjennom alle sakene. Nå overlater vi klubba til Gerd-Liv.

Salen takket med applaus. Så overtok Gerd-Liv Valla og rundet av kongressdagene med denne talen:

Avslutning

LO-lederens tale

Kjære delegater, gjester, media – kjære kongress!

- Vi er litt slitne, men vi har opplevd mye fint sammen disse seks dagene.

Derfor er det vemodig å stå her og vite at det snart er slutt.

I lang tid har vi arbeidet mot denne kongressen, og nå er den snart over. Hadde det vært de olympiske leker, kunne vi nå ha sett hvordan den olympiske ild sakte sluknet. Men selv om vi arrangerer LO-kongressen hvert fjerde år, er ikke dette olympiske leker. Vi har ingen konkurranse der det er om å gjøre å være best. Vårt mål er å nå de beste resultatene, sammen, ikke i kamp mot hverandre.

Det første jeg vil gjøre, er å rette en stor takk til dirigentene og sekretærene. Dere har lovet oss trygt gjennom seks arbeidsomme dager, og bidratt til at vi har fått en god behandling av alle de viktige sakene på kongressen. Dere har holdt orden på talerlister og forslag, og dere har forestått avstemninger på en eksemplarisk måte! Det er en stor og ansvarsfull oppgave. Og dere har løst den med autoritet og med et glimt i øyet!

La oss gi dirigentene og sekretærene en stor applaus! (Og stor applaus ble det)

- Matematikere sier at alt kan framstilles i form av tall. Så også vårt medlemsdemokrati:

Det har i alt vært 341 innlegg. I løpet av kongressen er det framsatt 245 forslag, i tillegg til de 835 forslagene som var sendt inn på forhånd. Vi har produsert 534 dokumentsider som er kopiert og trykt i alt 297 000 eksemplarer. Totalt er utsendt og omdelt 19 tonn dokumenter.

Disse tallene forteller, mer enn tusen ord, hvilket enormt arbeid som er lagt ned – av kongressens valgte funksjonærer, i redaksjonskomiteene, av delegatene og av LOs ansatte.

Jeg ber Jenny Ann og Kåre om å komme hit og motta kongressens takk: takk skal dere ha, alle sammen! (Blomster og applaus)

- Takk også til våre gjester fra inn- og utland. Det er godt å vite at så mange av dere har fulgt kongressen med interesse. Vi takker hjertelig for samværet, ønsker dere vel hjem og ber dere ta med våre solidariske hilsener fra kongressen til egne organisasjoner.

- Takk også til media – aviser, etermedia og våre egne fagblad – som har fulgt denne kongressen med stor oppmerksomhet. dere har brakt LOs diskusjoner og vedtak ut til det ganske land. Det er viktig for oss. Så bærer vi over med at vi ikke er helt fornøyd med framstillingen av og til! Og jeg gir dere et godt råd, kjære delegater: Gi aldri journalister ros for et oppslag om

deg. Da begynner de å lure på om de har vært for snille og slår grusomt tilbake neste gang! Spøk til side: Vi er glade for at vi har en oppegående presse.

- Kjære kongress. To personer går nå ut av LOs ledelse: Per Gunnar Olsen – LOs førstesekretær, og Finn Erik Thoresen – LOs andre nestleder. Jeg skal komme tilbake til dere. Men først takk til Margot Kvalvik Fon, som går ut av LOs revisjonsutvalg. Takk for den jobben du har gjort i dette viktige kontrollorganet for LO. Kom fram og motta blomster.

LO-lederen overrakte blomster, mens salen klappet. Så kalte hun fram Finn Erik Thoresen og Per Gunnar Olsen:

- Kjære Per Gunnar. Etter fire perioder i LOs ledelse, har du bestemt deg for å takke nei til en ny periode. Det har vi respekt for. 16 år er lang tid. desto vanskeligere blir det å skilles. Vi vil savne det i LO, av mange grunner. Dine medarbeidere sier om deg at du inngir tillit og gir folk tillit. Det gjør samarbeidet med deg både spennende og engasjerende! Personlig har jeg vært kollega med deg i LOs ledelse i åtte år, og kan skrive under på det.

Per Gunnar – du er kunnskapsrik og du er kjent for å gå inn i sakene. Med dette, sammen med fast politisk overbevisning, har du gjort et stort og viktig arbeid i LO – med pensjon, helse- og sosialpolitikk, boligpolitikk og arbeidsmarkedsspørsmål. Du har vært sentral i LOs arbeid med sykefravær i mange år. Da vi fikk politikerne med på IA-avtalen, gikk du inn i dette arbeidet med liv og sjel, og med usvikelig tro på at det nytter. Nå ser vi fruktene av dette engasjementet.

Det er ett område som nok har stått ditt hjerte nærmest: Kulturarbeidet. Du er et «kulturelt menneske». Du er opptatt av alle former for kunst og kultur, men spesielt av billedkunst og naturligvis «arbeiderkultur». Som leder i Kultur- og fritidspolitisk utvalg gjennom mange år (siden 1997), har du vært med og løftet kulturområdet fram i LO. Du ville endre utvalget fra å være en ren pengeformidler til å være en kulturpolitisk rådgiver.

Kjære Per Gunnar, når du forlater LO, er det med en lang politisk merittliste bak deg i fag- og arbeiderbevegelsen. Både lokalt i ditt kjære Tromsø, i Fagforbundet (den gang Kommuneforbundet) og nå i de siste 16 årene altså i LO sentralt.

Jeg er glad for den tiden vi har hatt sammen. Nå skal du tilbake til «røttene» – til Fagforbundet.

Vi sier tusen takk for den store innsatsen du har gjort for arbeiderbevegelsen. (Blomster og applaus)

- Finn Erik, du går nå av for aldersgrensen for gjenvalg som tillitsvalgt – du fylte 60 år i januar i år. Det betyr at du går av med pensjon. Du skal fortsette å jobbe i LO, som seniorkonsulent. Det er vi glad for - for yngre og mer vital 60-åring skal man lete lenge etter. Du har bevart gutten i deg, du har sjarm, du har glimt i øyet – og du har humor.

Du kom inn i LOs ledelse for fire år siden, fra forbundsledervervet i Norsk Grafisk Forbund. I år har du 33 år som tillitsvalgt på heltid bak deg. Det var med andre ord ingen nybegynner vi fikk inn i LOs ledelse, men en kjent og profilert skikkelse i norsk fagbevegelse og samfunnsliv. I LO-ledelsen har vi nytt godt av dine kunnskaper, ditt engasjement og lange erfaring. Du har hatt et spesielt ansvar for forskning, skole og utdanningspolitikk og etter- og videreutdanning. Som 2. nestleder har du også hatt ansvaret for LOs organisasjonsarbeid og ledet Organisasjonskomiteen. Det er en krevende oppgave, som du har løst på en god måte. Du har vært en varm talsmann for økte ressurser og et sterkere samarbeid på lokalplanet.

Jeg tror nok likevel at det du virkelig brenner for, er internasjonal solidaritet. Her er du en pådriver. I LO har du båret videre en lang og stolt tradisjon i det internasjonale faglige solidaritetsarbeidet. Du er leder for Internasjonal Faglig Solidaritet (IFS) – og du er 1.nestleder i styret for Norsk Folkehjelp. Ditt sterke engasjement for internasjonal solidaritet har skaffet deg mange venner over hele verden.

Og du har mange venner i LO, og det har kongressen vist. Kjære Finn Erik, motta kongressens takk! (Blomster og applaus)

- Kjære delegater.

I løpet av disse seks dagen har vi vist hvordan LOs medlemsdemokrati fungerer i praksis.

Delegater: - kongressen skal være delegatenes arena. I ledelsen har vi vektlagt det. Derfor har vi, med unntak av innledningene, bare i liten grad tatt ordet i debattene. Men vi har hørt og fulgt godt med. Vi har hørt mange gode innlegg. Mange har sagt til meg at det var deres første innlegg i en så stor forsamling – hjerteklappen var sterk, men de klarte det. Det er flott. Vi har sett et stort engasjement.

Applausen har vært stor og raus, ja, til tider streift historien fra Sovjet. Under en kongress i det tidligere Sovjet, var det en av representantene som

klippet så iherdig at han falt om og ble sendt til sykehus. Legen sa til ham: «At du kunne gjøre dette! Du burde ha tatt hensyn til helsa di.» Da svarte representanten: «Er du gal!. Jeg turte ikke å slutte å klappe – da kunne jeg jo risikert å bli sendt til Sibir!»

Vi har hatt uenighet, men vi har også hatt utrolig sterk enighet. Men i en sak visste vi at debatten kom til å bli sterk: Pensjonssaken. Jeg insisterer: Vi må våge å være uenig. Vi må våge å ta debatten. Det er og blir det som bringer oss framover. Det avgjørende er at vi tar debatten med respekt for hverandre og i trygg forvisning om at når vi har konkludert, så står vi sammen.

Vi trenger samhold framover. Vi trenger å stå sammen – offentlig og privat sektor – slik vi har gjort de i den perioden vi har lagt bak oss og slik vi har gjort det her på kongressen. Og slik vi demonstrerer en enorm styrke og slagkraft. Det er ingen land i verden, kongress, der LO kåres til landets mektigste organisasjon.

Til høsten står vi ved en skillevei. Vi skal bekjempe brutaliseringen av samfunnet. Vi skal komme nærmere vår visjon om det gode arbeid. Til alle. Vi skal strekke ut en varm, solidarisk hånd til alle som sliter tungt, enten det er her i Norge eller det er i brutale, undertrykkende regimer i verden rundt oss.

Vi skal med hele vårt kraft gå inn for en næringspolitikk som gir arbeidsplasser i industrien, i servicenæringene og i offentlig sektor. Vi skal styrke fellesskapet, vi skal avvise egoisme og uforstand. Vi skal med all vår styrke gå inn i kampen for et stortingsflertall og ei regjering som jobber med oss – ikke mot oss.

Kjære kongress.

Jeg er glad for at kongressen har gitt oss en plattform for et likestillingspolitisk krafttak i neste kongressperiode. Vi skal stå knallhardt på kravene: For ei anstendig lønn og ei lønn å leve av og forsørge sine barn på. For retten til heltidsstillinger og for å få gjennomslag for det rettferdige kravet: Likestilling mellom skift og turnus. Vi skal sette 6-timersdagen på dagsorden, gjennom forsøk i alle sektorer i arbeidslivet. Tenk på alle kvinner - og menn – som i mange, mange år har båret fram det kravet som så godt og inderlig forteller oss hva mye handler om for våre medlemmer – ei lønn å leve av og ei arbeidstid å leve med. Vi skal snart gi svarene – vi må gi næring til våre medlemmers drømmer og visjoner om det gode liv – og det gode arbeid. Et arbeid der det skal bli like fint å jobbe som å danse.

Kongress.

Jeg er blitt spurt fra talerstolen: «Hvorfor avholder vi kongress i helgene når du har gått inn for at tillitsvalgte skal ta helgene tilbake?»

Jeg har vurdert det slik: Å flytte ukedagene for kongressen, ville være like tungt som å flytte julaften til 24. juni. Men jeg lover dere: Vi skal fortsatt jobbe for at det skal bli mulig å kombinere omsorgsoppgaver med tillitsvalgtarbeid! Og vi skal vurdere tidspunktet for kongressene framover.

Kjære alle sammen.

Vår oppgave er å gjøre hverdagen bedre for medlemmene. Da trenger vi en sterk organisasjon. Og denne kongressen har gitt oss et godt grunnlag for økt tilslutning, for flere medlemmer.

Kongress.

Vi må bygge broer. Jeg takker igjen for den tillit kongressen har gitt oss i ledelsen. Vi er stolte over å kunne stå i spissen for en så demokratisk og sterk organisasjon som LO i Norge.

Mottoet for denne kongressen er «LO på din side». La oss gjøre det til mer enn et slagord. La oss gjøre det til et løfte. Et løfte fra hver og en av oss til medlemmene: LO er på medlemmenes side.

Vi i den nye ledelsen skal gjøre vårt til at dette løftet overholdes – hver eneste dag!

Vårt mål er større rettferdighet, mer likeverd, mer solidaritet. Det er vi som har kraften, det er vi som har viljen, det er vi som har politikken.

Mange takk skal dere ha alle sammen – og vel hjem!

Dermed erklærer jeg LOs 31. ordinære kongress for avsluttet, og vi synger Internasjonalen.

Møtet hevet kl. 16.45.

Forslag og innstillinger

Innstilling fra redaksjonskomiteen for vedtekter, organisasjon og ungdom

Dagsorden pkt 5 – Vår egen organisasjon

Innstillingen fra komiteen var som følger:

Følgende forslag ble framsatt under behandlingen av dagsorden pkt. 5
– Vår egen organisasjon:

Dagsorden: 5.100.1.2

Fra: 200 – Arnfinn Bjerkestrand - MFO

«Handlingsplan for rekruttering for **langtidsutdannede**» sin tiltaksdel tas inn i Handlingsplan for LOs organisasjonsarbeid.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Følgende tekst settes inn til erstatning for *siste setning* i forslag 100, kapittel 1.2, side 5:

Handlingsplanen beskriver fire hovedmål for arbeidet. Det er å få bedre kjennskap til gruppa langtidsutdannede, få tillit og troverdighet som en hovedsammenslutning for langtidsutdannede, rekruttere en større andel av studentene, og yte bedre medlemsservice. For å få bedre kjennskap til langtidsutdannedes faglige behov, krav og holdninger skal det gjennomføres et utredningsprosjekt. Det er viktig å gjøre det bedre kjent at LO-forbundene allerede i dag organiserer store grupper av langtidsutdannede, og at vi arbeider for å styrke vårt organisasjonstilbud til utdanningsgruppene.

Dagsorden: 5.100.1.1
Fra: 102 – Claus Jervell · HRAF

Nytt avsnitt:

LO vil i løpet av 2005 etablere et senter for etnisk mangfold i fagbevegelsen.

Senteret skal være åpent for henvendelser fra tillitsvalgte, medlemmer og innvandrere som trenger hjelp i organisasjonsarbeid på flerkulturelle arbeidsplasser eller i kontakt med fagbevegelsen.

Senteret skal:

- Samle og utvikle tilrettelagt/flerspråklig materiell for faglig aktivitet blant innvandrere.
- Støtte opp om rekrutteringsarbeid blant nye innvandrere etter EUs utvidelse.
- Være en pådriver i diskrimineringsaker.
- Samarbeide med innvandrersorganisasjoner.
- Formidle kontakt med forbund, foreninger og klubber.

Erfaringene med senteret skal evalueres på neste LO-kongress.

Redaksjonskomiteens innstilling:

(Innstillingen er likelydende også for forslagene 5.100.1.3, 5.1.1 og 5.100.1.4)

På bakgrunn av forslagene 5.100.1.1, 5.100.1.3, 5.1.1 og 5.100.1.4 fremmer redaksjonskomiteen følgende forslag til erstatning for siste avsnitt i forslag 100, kapittel 1.5, side 7:

Forbundene og LO har viktige utfordringer knyttet til etniske minoriteter, innvandrere og utenlandske arbeidstakere i arbeidsmarkedet. Organisasjonsgraden blant innvandrere er lavere enn for etniske nordmenn, 36 prosent mot 56 prosent (Levekårsundersøkelsen 1996). Noe av forskjellen kan forklares med at innvandrerne har løsere tilknytning til arbeidsmarkedet.

Utfordringene vi står overfor omfatter blant annet:

- innsats for innvandrere som er i jobb og trenger et faglig vern
- assistanse overfor arbeidsinnvandrere som har kortvarige oppdrag i Norge, ofte på useriøse vilkår
- bedre integrering av medlemmer med minoritetsbakgrunn i vårt eget tillitsvalgtarbeid
- målrettet informasjonsvirksomhet som gjør faglige rettigheter og plikter i arbeidslivet kjent for våre nye arbeidskamerater.

LO vil i kommende kongressperiode stille krav om oversetting av aktuelle lover til flere språk. Denne oppgaven er et offentlig ansvar.

Som en del av LOs eget informasjonsarbeid vil vi sørge for å gjøre viktige deler av avtaleverket tilgjengelig på fremmedspråk og utarbeide vervebrosjyrer spesielt rettet mot målgrupper som behersker det norske språket dårlig. Vår nye håndbok «Seriositet i arbeidslivet» må brukes aktivt i kampen mot sosial dumping.

Forbundenes lokalapparat og LOs lokalavdelinger/LO-sentrene spiller en aktiv rolle i arbeidet med informasjon og kontakt overfor etniske minoriteter i arbeidslivet og arbeidstakere fra EU/EØS-området som har kortvarige arbeidsoppdrag. Rekrutteringsarbeidet bør forsterkes overfor nye innvandrere. Fagorganiserte med innvandrerbakgrunn må mer aktivt inkluderes i fagbevegelsens kursvirksomhet og tillitsvalgtapparat. Kampen for anstendige arbeidsvilkår og mot diskriminering skal fortsatt være en integrert del av hele fagbevegelsens arbeid.

Utover det arbeid som allerede pågår på dette området, skal LO og forbundene i kongressperioden gjennomføre et forsøksprosjekt. Hensikten er å styrke, samordne og synliggjøre vårt arbeid overfor etniske minoriteter, innvandrere og utenlandske arbeidstakere i arbeidslivet. Prosjektet skal ta utgangspunkt i de nyeste erfaringer som de mest berørte forbundene har høstet med sosial dumping og problemer knyttet til etniske minoriteters vansker i arbeidsmarkedet. Et sentralt mål er å styrke informasjonsarbeidet og rekrutteringsarbeidet i de geografiske områdene der utfordringene er størst. Kongressen ber Sekretariatet om å utforme prosjektet.

Dagsorden: 5.100.1.3

Fra: 29 – Egil Mongstad - FF

EØS og EU-utvidelsen gir økt arbeidsinnvandring.

LO må opprette informasjonskontor i utvalgte byer som kan informere innvandrere på deres eget språk om rettigheter i arbeidslivet og nødvendigheten av organisering.

Med tillegg: LO skal drøfte formen på dette informasjonsarbeidet med aktuelle fagforeninger/forbund i hotell- og restaurantbransjen og i byggebransjen.

Redaksjonskomiteens innstilling: Se innstillingen til forslag 5.100.1.1.

Dagsorden: 5.1.1
Fra: 265 – Kleiv Fiskvik - Oslo

Tar opp forslag nr 112.

EØS og EU - utvidelsen gir økt arbeidskraftinnvandring
LO må opprette informasjonskontor i utvalgte byer som kan informere innvandrere på deres eget språk om rettigheter i arbeidslivet og nødvendigheten av organisering.

Redaksjonskomiteens innstilling: Se innstillingen til forslag 5.100.1.1.

Dagsorden: 5.100.1.4
Fra: 262 – Hans Petter Pettersen - Østfold fylke

LO oppretter et integreringsfond der LO lokalt kan søke om midler til integreringstiltak rettet mot medlemspleie og rekruttering.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslag om fond: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse:

LOs alminnelige drift bør ikke finansieres via fonds.

Forslag om styrket integreringsarbeid: Intensjonen om å styrke LOs integreringsarbeid anses dekket gjennom redaksjonskomiteens innstilling til forslag 5.100.1.1.

Dagsorden: 5.100.2.1
Fra: 291 – Trine Holsen – NOPEF, Møre og Romsdal

LO må få bedre forsikringsordninger.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket av forslag 100, kapittel 2.

Dagsorden: 5.100.1.5
Fra: 294 – Arne Byrkjeflot – Sør-Trøndelag

Fremmer forslag 1116 under dette punktet:

Faglige rettigheter i småbedrifter

Organisasjonstillitsvalgte må ha rett til å kunne møte i forhandlinger etter Hovedavtalens (HA) § 2.3 for å avhjelpe lokale tillitsvalgte.

LO mener derfor at Hovedavtalens § 2.3 må gis et tillegg slik at organisasjonstillitsvalgte får adgang til bedriften etter skriftlig henvendelse fra bedriftstillitsvalgt.

Det må innføres en lovfestet ordning med regionale verneombud for den private tjenesteytende sektoren med utgangspunkt i tilsvarende modell som gjelder den regionale verneombudsordningen i bygnings- og anleggsbransjen innen Fellesforbundet og Arbeidsmandsforbundet.

Begrunnelse:

Dette er selve nøkkelen for å få til et jamt og målrettet arbeid innenfor disse småbedriftene som er et av to hovedmål for LOs rekrutteringsarbeid. Derfor må dette vedtas innenfor organisasjon slik at LO med kongressvedtak i ryggen kan fremme kravet under Hovedavtalen.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget oversendes Sekretariatet, til oppfølging i forbindelse med revisjon av Hovedavtalene.

Følgende tekst foreslås tatt inn i forslag 100, som nytt kapittel 3.3, side 9:

3.3 Regionale verneombud

Verneombudsordningen bidrar til et tryggere og sikrere arbeidsliv og bør styrkes. Den økende veksten i antall små bedrifter aktualiserer spørsmålet om å utvikle nye ordninger også for verneombudsordningen. I privat tjenesteytende sektor er problemene med useriøsitet i arbeidslivet spesielt store. Regionale verneombud vil her representere et bidrag til mer ryddige arbeidsforhold generelt og dermed til et klima hvor faglig arbeid respekteres. Hvorvidt regionale verneombud kan komme på plass gjennom nye lovfestede eller tariffestede ordninger bør utredes nærmere, og ses i sammenheng med forberedelsene til revisjon av Hovedavtalene.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Forslaget berører Hovedavtalene, og må vurderes ved revisjonen av disse.

Forslaget er todelt. Den første delen av forslaget angår forhandlingsretten i Hovedavtalen, jf. avtalens kapittel 2. Den andre delen av forslaget går på å lovfeste en ordning med regionale verneombud. En slik ordning ble ikke foreslått av LO i Arbeidslivslovutvalget, og heller ikke tatt opp i LOs høringsbrev til Arbeidslivslovutvalgets innstilling. Det bør imidlertid vurderes å fremme krav om å tariffeste en ordning med regionale verneombud i Hovedavtalens kapittel 7.

Dagsorden: 5.100.5.2

Fra: 85 – Helen B. Godhavn, Handel og Kontor

Når LO får etablert regionale verneombud skal disse knyttes til LO-sentrene/avdelingene ut i fra ei geografisk og organisatorisk vurdering.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Sekretariatet, jf. redaksjonskomiteens innstilling til forslag 5.100.1.5.

Dagsorden: 5.100.3.1

Fra: 32 – Per Johnny Voldseth, FF - Hedmark

Følgende tilføyes til innstillingen i forslag nr. 103.

Handlingsplanen for 2005-2009 retter en ekstra oppmerksomhet mot de tillitsvalgtes utfordringer og arbeidsvilkår og kaller 2006 for tillitsvalgsåret.

Tillitsvalgtes utfordringer og arbeidsvilkår

Det må snarest rettes oppmerksomhet mot tillitsvalgtes utfordringer og arbeidsvilkår. Et nytt tillitsvalgtår må på banen raskest mulig. Vår egen «verktøykasse for tillitsvalgte» som vi fikk i 2001 trenger en evaluering.

Motivasjon

I tillitsvalgsåret 2001 ble mange problemstillinger knyttet til tillitsvalgte debattert. Vi må ha et nytt tillitsvalgtår for å se om vi har kommet lengre i riktig retning – eller om det er blitt enda tøffere hverdag for de tillitsvalgte. Tillitsvalgte har et stort ansvar. Daglig melder det seg nye utfordringer som krever kunnskaper, forståelse og innsikt i medlemmenes krav og behov. Dyktige tillitsvalgte med medlemmene i ryggen er selve fundamentet i fagbevegelsen, og gir muligheter for å sikre våre medlemmer gode lønns- og arbeidsvilkår.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses delvis dekket av forslag 100, kapittel 3.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: LO og forbundene må kontinuerlig rette oppmerksomhet mot tillitsvalgtes utfordringer og arbeidsvilkår. For LO må alle år være tillitsvalgtsår.

Dagsorden: 5.100.4.2

Fra: 261 – Aase Furali - Østfold

Sekretariatet setter seg sammen med forbunda og utarbeider retningslinjer for bruk av OU-fondets midler som skaper samarbeid mellom forbunda og likestilling mellom LO-medlemmene. Det er svært viktig for rekrutteringen av tillitsvalgte at det satses på kurs og opplæring lokalt og at de gjennomføres fleksibelt og tilrettelagt for deltakerne.

Redaksjonskomiteens innstilling:

(Innstillingen er likelydende også for forslagene 5.100.4.3 og 5.100.4.4.)

Forslaget oversendes Sekretariatet. (Gjelder forslagene 5.100.4.2, 5.100.4.3 og 5.100.4.4.)

Følgende tekst foreslås tatt inn i forslag 100, etter siste setning i kap. 4.1, side 9:

LO skal være en pådriver for å fremme kursvirksomheten generelt, og kurs-samarbeid mellom forbundene. Omleggingen av fondsforvaltningen må evalueres innen utgangen av 2006. I løpet av kongressperioden 2005-2009 skal det gjennomføres en evaluering av den samlede OU-virksomheten.

Dagsorden: 5.100.4.3

Fra: 26 – Tor Arne Korsmoe - FF

LO vil i Kongressperioden være en pådriver i samarbeid med forbundene og AOF til å harmonisere/standardisere avtalene om bruken av OU-midlene.

Dette arbeidet må startes umiddelbart, slik det er i dag er det mer byråkratisk enn noen gang.

Redaksjonskomiteens innstilling: Se innstillingen til forslag 5.100.4.2.

Dagsorden: 5.100.4.4
Fra: 92 – Harald Olsen - HK

Kap 4.2 Medlems- og tillitsvalgtopplæring i AOF.

Et nytt avsnitt:

Det må foretas en evaluering av omstillingsprosessen i AOF snarest slik at medlemmene sikres skolerings på tvers av forbundsgrensene.

Begrunnelse:

Den nye finansieringsmodellen med at hvert enkelt forbund disponerer OU-midlene gjennom en konto i AOF slår svært uheldig ut for enkelte typer kurs som går på tvers av forbundsgrensene. I vår har en rekke LO kurs blitt avlyst fordi forbundene ikke har noen pott penger til felleskursene slik AOF hadde før.

Rapporter fra AOF-avdelingene viser at den faglige kursaktiviteten har gått ned etter at den nye finansieringsmodellen ble innført.

LO må derfor snarest revurdere systemet slik at medlemmene ute får den opplæringen de har krav på!

Redaksjonskomiteens innstilling: Se innstillingen til forslag 5.100.4.2.

Dagsorden: 5.100.4.1
Fra: 30 - Kjell Finvåg - FF

Tillegg til innstillingen om kurs og skolerings.

I tillitsvalgtskoleringen skal det legges til rette for at medlemmer med lese- og skrivevansker skal kunne delta aktivt.

Redaksjonskomiteens innstilling: Følgende nye avsnitt settes inn i forslag 100, kapittel 4.2, etter 2. avsnitt, side 10:

Mange av LOs medlemmer har lese- og skrivevansker og talltrøbbel. Arbeidet for å synliggjøre, ufarliggjøre og motvirke disse problemene må styrkes. LO ønsker et partssamarbeid om tiltak mot lese- og skrivevansker og talltrøbbel som en del av kompetanseutviklingen på arbeidsplassen. Det er viktig at den faglige skoleringen av medlemmer og tillitsvalgte tilrettelegges slik at også folk med denne typen problemer skal kunne delta aktivt. AOFs kompetanse på området må benyttes i større grad enn i dag, både sentralt og lokalt.

De stipendmottakerne som ønsker det, skal tilbys en spesialtilpasset LO-pakke med PC-hjelpemidler for lese-/skrivevansker og talltrøbbel fra LOs Utdanningsfond.

Dagsorden: 5.100.5.1

Fra: 26 – Tor Arne Korsmoe - FF

Det ytes økonomisk tilskudd til LOs lokalorganisasjoner for at disse kan ha bemanning på LO-sentrene.
Dette vil være et bidrag til å nå målsetningene om økt rekruttering og medlemservice.

Det vil kunne være en løsning på informasjonsbehovet til etniske minoriteter, innvandrere og utenlandske arbeidstakere. Disse kjenner til LO men ikke alle forbundene, det er heller ikke alle forbund som er tilstedeværende på lokalt plan.

Bemanning ved LO-sentrene vil også bidra til å lette tillitsvalgtes arbeidsvilkår.

Det sies at dette skal gjøres ut fra lokale behov og ressurser, men problemet er at de som har størst behov har minst ressurser.

Dette må omfordeles fra LO.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 5.4, forslag nr 127 – 133 (hefte 5, side 39), og dagsorden pkt. 6, forslag 428 (hefte 6, side 107).

Dagsorden: 5.3.1.

Fra: 294 - Arne Byrkjeflot – Sør-Trøndelag

1. Styret for fylkeskonferansen endres til styret for LO i fylket.
2. De midler som i dag går til å arrangere to fylkeskonferanser overføres til styret for LOs fylkeskonferanse for å arrangere en fylkeskonferanse samt temakonferanse.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslag 1: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: «Styret for fylkeskonferansen» vil være den mest presise/dekkende betegnelsen på dette organet.

Forslag 2: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Forslaget om å redusere antallet ordinære fylkeskonferanser er ikke ment å innebære noen samlet budsjettreduksjon. Midlene til gjennomføringen av LOs fylkeskonferanser ligger inne i LO Norges budsjett, og utbetalinger og regnskapsførsel av midlene håndteres av LOs administrasjon. I fylkene er det LOs distriktskontorer som håndterer bilagene.

Dagsorden: 5.3.2

Fra: 265 – Kleiv Fiskvik - Oslo

Tar opp forslag nr 124:

LO-avdelinger i fylkene og styrking av LOs lokalorganisasjoner

1. LO danner en LO-avdeling i hvert fylke
LO-avdelingen i fylket styres av et representantskap sammensatt etter størrelsen på hvert enkelt forbundsområde og representanter fra LOs lokalorganisasjoner i fylket, og et styre valgt av representantskapet
2. Distriktskontorenes personale og samlede økonomiske ressurser overføres til og disponeres av LOs fylkesavdelinger. LOs sekretariat legger fram innstilling vedrørende de praktiske foranstaltninger for LOs representantskap til vedtak.
3. LOs fylkesavdelinger finansieres ved overføringer fra LO tilsvarende overføringene til de tidligere distriktskontorene og eventuelt ved kontingent som utliknes på forbundenes avdelinger i hvert fylke etter vedtak i fylkesavdelingenes representantskap.
4. LO styrker lokalorganisasjonene. LOs fylkesavdelinger overfører til LOs lokalorganisasjoner en del av de økonomiske midler som tilføres fylkesavdelingen fra LO i Norge. Størrelsen på denne andelen avgjøres av fylkesavdelingens representantskap i forbindelse med den årlige budsjettbehandling. Lokalorganisasjonene kan utlikne egen kontingent fra fagforeningene innen sitt organisasjonsområde.
5. Vedtektsendringer
Det vises til forslag til vedtektsendringer under dagsordens punkt 6.

Motivasjon

Det er nødvendig med en endring av LOs nåværende organisasjonsform som styrker medlemmenes, de tillitsvalgte, fagforeningenes, forbundenes og LOs lokalorganisasjoners direkte innflytelse i LO. Dette går også fram av utredningen om LOs organisasjon som ble framlagt og vedtatt i LOs representantskap den 15. juni 2004. De forslagene som ble vedtatt der er et skritt i riktig retning, men tilfredsstillende ennå ikke de krav som må settes til en organisasjonsform som er tilstrekkelig demokratisk og framtidsrettet til å ivareta medlemmenes interesser på en tilstrekkelig måte. Det er først og fremst nødvendig at LO framstår for medlemmene og de tillitsvalgte som en organisasjon med mindre preg av styring ovenfra og mer med innflytelse fra medlemmer og tillitsvalgte på grunnplanet og i distriktene.

Den nåværende organisasjonsformen med distriktskontorer og personale ansatt av LO sentralt gir ikke de lokale organisasjonsleddene formell eller reell styring av aktivitetene i fylkene. Det er derfor nødvendig å etablere en fylkesorganisasjon som er demokratisk styrt av medlemmer og tillitsvalgte gjennom forbund, fagforeninger og lokalorganisasjonene i fylket.

Det vises også til enstemmig vedtak i konferansen for lokalorganisasjonene 26. – 28. mars 2004, der det heter:

«LOs organisasjon

Det er enighet om at det trengs mer samarbeid på tvers av forbundene for å få nye medlemmer, løse problemer og vinne fram politisk. Det er enighet i LO om å styrke LOs lokale ledd: LO-avdelingene og LO-sentrene, og samtidig gjøre fylkesorganisasjonene mer representative.

Dette kan bare skje dersom det blir tilført tilstrekkelig økonomi slik LO-kongressen krevde. LOs fylkesledd, fylkeskonferansene, skal i henhold til retningslinjene innstille på sammensetning av tilsynsutvalgene / styrene. For at LOs fylkesledd skal bli demokratiske og få legitimitet, må fylkeskonferansene bli omgjort til representantskap som velger sin ledelse etter en demokratisk prosess, slik det allerede fungerer i Oslo.

LOs distriktssekretærer og de ressurser som her disponeres legges under denne ledelsen. Målet må være at også distriktssekretærer og ungdomssekretærer skal velges.»

Redaksjonskomiteens innstilling:

(Innstillingen er likelydende også for forslag 5.3.3.)

Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse:

Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 5.3, forslag nr 124 og 125 (hefte 5, side 33), og dagsorden pkt. 6, forslag 312 (hefte 6, side 8).

Dagsorden: 5.3.3

Fra: 265 – Kleiv Fiskvik - Oslo

Tar opp forslag nr 125.

Omorganisering av LOs distriktskontorer

I tråd med at LO stadig har fått nye utfordringer både i samfunnsdebatten og i arbeidet med å opprettholde antallet medlemmer, er det påkrevd at LO omorganiserer deler av sin virksomhet. Fagforbundet Oslo har registrert at LO har problemer med å opprettholde antallet av yrkesaktive medlemmer. Selv om medlemstallet til LO i 2003 gikk noe opp, så var grunnen i hovedsak av at tidl. Norsk Helse- og Sosialforbund sluttet seg sammen med tidl. Norsk Kommuneforbund, og dannet Fagforbundet som ble midlertidig tilsluttet LO.

Årsaken til at LO og alle LOs forbund har problemer med rekrutteringen av nye medlemmer, er komplisert. En viktig faktor i framtida vil være at LO har en egen intern organisering som gjør at LO som hovedsammenslutning står best rustet til fortsatt å være den mest framtreddende samfunnsaktøren.

Fagforbundet Oslo har over tid registret at det har vært en debatt i LO omkring den regionale/fylkesvise organiseringen. Vi er av den oppfatning at den nåværende organiseringsstrukturen av LOs distriktskontorer må opphøre. Som koordinerende ledd i fylkene er ikke dagens distriktskontorer i stand til å blant annet være en pådriver for øvrige fylkesvise LO-forbund, i det å profilere LO og å rekruttere nye medlemmer, etter vårt syn.

Dagens ledere av distriktskontorene er ansatt av LO sentralt. Fagforbundet Oslo mener at det ville være mer riktig og demokratisk at lederen av LOs organisasjoner i fylkene er valgt av LO-forbundene i det respektive fylket. Vi mener at LOs fremste representant i hvert enkelt fylke skal være en tillitsvalgt som står til ansvar for et årsmøte til LO i fylket.

Vi vil i dette forslaget vise til LO i Oslo, som har en annen struktur enn LOs øvrige distriktskontorer. LO i Oslos styre og leder er valgt av LO-forbundene/medlemmene som tilhører Oslo fylke. Etter at LO i Oslo ble en realitet, har

dette ført til en revitalisering av LOs profilering i hovedstaden. I tillegg har LO i Oslo fått en større legitimitet blant LOs medlemmer i Oslo, på bakgrunn av at styret og den daglige ledelsen er demokratisk valgt.

LOs distriktskontorer omorganiseres til å bli LOs fylkesorganisasjoner. Ledelsen av LO i fylket skal velges av LO-forbundene i det respektive fylket. Det utarbeides vedtekter og retningslinjer for LOs fylkesorganisasjoner.

Redaksjonskomiteens innstilling: Se innstillingen til forslag 5.3.2.

Dagsorden: 5.100.6.2

Fra: 29 – Egil Mongstad, FF

LO må arbeide for et forbundsløst LO.

Tillegg:

LO skal så snart som praktisk mulig, utarbeide en økonomisk analyse på hvilke kontortekniske besparelser som ville bli resultatet av en slik omorganisering.

Det utarbeides og analyseres av hvilke ressurser som frigjøres til fagforeningsarbeid.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse:

Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 5, forslag 116 – 120 (hefte 5, side 29).

Dagsorden: 5.100.6.3

Fra: 252 – Vigdis Holgersen - NTL

LO må åpne opp for muligheten av å ha midlertidig direkte medlemskap i LO i påvente av en avklaring av forbundstilknytting.

Motivasjon:

LO får henvendelser fra arbeidstakere med ønske om å melde seg inn i LO. Det er viktig at LO har administrative rutiner for å ivareta disse henvendel-

sene på en enkel og smidig måte. I dag blir ikke arbeidstakerne medlemmer før man har funnet frem til det riktige forbundet, og dette kan ta tid. I mellomtiden står vi i fare for å miste medlemmet samt fremstå som en lite fleksibel og effektiv organisasjon. LO må kunne melde inn vedkommende i LO med umiddelbar virkning, og overføre medlemmet til riktig forbund når det er avklart. I denne midlertidige perioden må LO ha rutiner for medlemsservice og informasjon til de aktuelle medlemmene.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 5, forslag 139 (hefte 5, side 42).

Dagsorden: 5.6.2

Fra: 287 – Jon-Atle Spilde – LO Hordaland

Forslag nr. 100 – Nytt ungdomsår

6.5.1 – Tilleggsetning siste avsnitt:

På bakgrunn av de gode resultater ungdomsåret 2003 medførte, blir år 2007 et nytt ungdomsår i kongressperioden 2005-2009.

Forslag nr. 100 – LOs Hotline

6.9 – Tilleggsetning på linje 4:

... en slik tjeneste utredes i samarbeid med forbundene, og innføres innen 01.01.2007. Målet skal være å styrke service fra LO.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Forslag til 6.5.1 – Nytt ungdomsår: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse:

I kommende kongressperiode må LO følge opp de mange positive tiltakene fra ungdomsåret 2003, og videreføre LOs ungdomsarbeid og LOs student- og elevmedlemskap i forsterket form. LO må kontinuerlig ha et sterkt og godt ungdomsarbeid. Ungdomsarbeidet kan ikke baseres på at det tas et krafttak år om annet.

Forslag til 6.9 – LOs Hotline: Forslag 100, kapittel 6.9, endres til:

Erfaringer fra daglige enkelthendelser, LOs sommerpatrulje og LOs medlemsdebatt «Du bestemmer – LO på din side» har aktualisert behovet for å

utrede forskjellige modeller som kan ivareta daglig faglig servicetjeneste.

En slik utredning må gjennomføres i nært samarbeid med forbundene, da det er forbundenenes ansvar å ivareta kommunikasjonen mot egne og potensielle medlemmer.

Dagsorden: 5.100.6.1

Fra: 53 – Jan Thore Martinsen - FF

Følgende tillegg «bakes» inn i 6.8:

I neste kongressperiode vil det bli etablert en felles IKT-strategi som beskriver hvilke fellestiltak som er nødvendig og i hvilken rekkefølge disse skal gjennomføres.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget oversendes Sekretariatet.

Følgende setning tas inn i forslag 100, kapittel 6.8, etter siste setning i nest siste avsnitt, side 18:

LOs IKT-forum skal formaliseres som samarbeidsorgan, og gis et mandat for arbeidet.

Dagsorden: 5.6.1

Fra: 296 - Marian Leonhardsen

Opprettholder forslag nr 146.

Forandring i LOs sentrale Ungdomsutvalg!

Fylkeskonferansen til LO i Nordland fremmer følgende forslag:

I LOs sentrale ungdomsutvalg er det fortrinnsvis lederne av forbundenes sentrale ungdomsutvalg som skal være representert ikke ansatte i fagbevegelsen, unntak kan gjøres i forbund som ikke har egne ungdomsutvalg/tiltaksvalgte.

Motivasjon

LOs sentrale ungdomsutvalg er sammensatt av ansatte i de forskjellige forbund, der mesteparten av disse ikke kan kalles for ungdom. Dette skaper en uheldig situasjon for LO ungdommen.

Vi har LOs ungdomsutvalg i fylkene som består av ungdomstillitsvalgte fra forbundene, slik burde det også fungere sentralt. Hvis det til syvende og sist er de ansatte som skal bestemme, hvorfor skal vi da ha ungdomstillitsvalgte ute i fylkene?

Redaksjonskomiteens innstilling: Følgende tillegg tas inn i forslag 100, kapittel 6.5.2, etter siste setning i første avsnitt, side 15:

Det er LO-sekretariatet som oppnevner LOs sentrale ungdomsutvalg. Stadig flere forbund velger egne ungdomstillitsvalgte, ungdomssekretærer eller ungdomsrådsledere, eventuelt ansetter unge tillitsvalgte som ungdomssekretærer. Det er naturlig at det er disse som foreslås av forbundene som representanter til utvalget.

Dagsorden: 5.6.3

Fra: 94 – Inger Helene Vaaten – HK

Forslag 150 opprettholdes med følgende endring i innledningen «LOs ungdomsutvalg i fylkene velges på en årlig ungdomskonferanse sammensatt av ungdomsdelegater fra LOs lokalorganisasjoner og fra forbundenes lokale/regionale organer».

LOs ungdomsutvalg i fylkene

LOs ungdomsutvalg i fylkene velges på en årlig ungdomskonferanse sammensatt av ungdomsdelegater fra LOs lokalorganisasjoner for forbundenes lokale/regionale organer.

Ungdomsutvalget skal:

- øke oppslutningen om fagbevegelsen i fylket
- skape større ungdomsaktivitet i fagbevegelsen i fylket
- arrangere LOs sommerpatrulje
- drive med faglig/politisk virksomhet

Lederen av LOs ungdomsutvalg har stemmerett på LOs fylkeskonferanse, ved leders fravær overtar nestlederen denne stemmeretten. LOs faglige ungdomssekretær er sekretær for utvalget. Øvrige retningslinjer fastsettes av LOs sekretariat.

Motivasjon

Nedsettingen av LOs ungdomsutvalg i fylkene oppleves i dag som ekstremt

udemokratisk og byråkratisk. Vi ønsker at et slik utvalg velges av aktive faglige ungdommer. Med vårt forslag vil ungdomsarbeidet demokratiseres, og det vil overfor fagforeninger og LOs lokal-organisasjoner påligge et større ansvar for å få i gang et mer aktivt ungdomsarbeid enn hva som er tilfellet i dag.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Anses delvis dekket av «Retningslinjer for LOs ungdomsutvalg i fylkene», vedtatt av Sekretariatet 7. mars 2005. Det er Sekretariatet som har fullmakt til å foreta endringer i disse retningslinjene.

Kongressen ber om at Sekretariatet endrer retningslinjenes punkt om «Valg av medlemmer og observatører til LOs ungdomsutvalg i fylket» til følgende (endringer er understreket):

Valg av medlemmer og observatører til LOs ungdomsutvalg i fylket

LOs ungdomsutvalg i fylket skal bestå av *minst en representant fra hvert av de forbund som ønsker å være representert*. LOs faglige ungdomssekretær i fylket er sekretær for utvalget, med tale- og forslagsrett.

LOs ungdomsutvalg i fylket velges av LOs fylkeskonferanse, for en periode på 1 år av gangen. Styret for fylkeskonferansen innstiller på medlemmer i ungdomsutvalget, etter forslag fra forbundene lokalt. Utvalget velger selv sin leder og nestleder.

I tilfeller der utvalgsmedlemmer trekker seg i løpet av perioden foretar styret for fylkeskonferansen suppleringsoppnevninger, etter forslag fra forbundene.

Ungdomsutvalget skal bestå av minimum 40 prosent av hvert kjønn, der dette er mulig. Forbundene foreslår kandidater til utvalget, og bes om å foreslå to kandidater hver; en av hvert kjønn.

Som observatører kan representant for Framfylkingen og lederne for ungdomsutvalgene til LOs lokalorganisasjoner i fylket møte. Organisasjoner som LO har inngått samarbeidsavtaler med kan også, etter særskilt vedtak, møte som observatører. Observatørenes organisasjoner dekker selv eventuelle utgifter i forbindelse med møter, som utgifter til reise og opphold. Observatører har tale- og forslagsrett.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: LOs ungdomsarbeid bør i størst mulig grad være en integrert del av organisasjonens ordinære virksomhet. LOs fylkesvise ungdomsutvalg skal koordinere forbundenes faglige ungdomsarbeid. Det er derfor viktig at alle forbund som ønsker det kan delta i utvalget,

og at utvalgene oppnevnes av fylkeskonferansen etter innstilling fra konferansens styre, og på bakgrunn av forslag fra forbundene. Utvalget bør gis muligheten til å konstituere seg selv.

De retningslinjene som gjelder i dag (vedtatt av LO-sekretariatet 7. mars 2005) lyder som følger:

RETNINGSLINJER FOR LOs UNGDOMSUTVALG I FYLKENE

Mandat for LOs ungdomsutvalg i fylket

LOs ungdomsutvalg i fylket er en del av LOs ordinære virksomhet, og har følgende hovedoppgaver:

1. Koordinere forbundenes faglige ungdomsarbeid i fylket, og derigjennom fremme samarbeid og effektiv ressursutnyttelse i forhold til arbeid med rekruttering, skolering og andre tiltak for økt oppslutning om fagbevegelsen.
2. Ta initiativ til, og organisere, felles aktivitetstiltak overfor unge fagorganiserte i fylket.
3. Reise ungdomspolitiske spørsmål overfor LO, forbundene og eksterne instanser, og drøfte ungdomspolitiske målsettinger, saker og prioriteringer i lys av LOs handlingsprogram og initiativer fra LO, LOs sentrale ungdomsutvalg, forbundene og LOs lokalorganisasjoner i fylket.
4. Legge forholdene til rette for, og bidra til, et godt faglig ungdomsarbeid både lokalt og regionalt, i forbundene og i LOs lokalorganisasjoner.

Valg av medlemmer og observatører til LOs ungdomsutvalg i fylket

LOs ungdomsutvalg i fylket skal bestå av 7, 9 eller 11 medlemmer, samt inntil 4 varamedlemmer. LOs faglige ungdomssekretær i fylket er sekretær for utvalget, med tale og forslagsrett. Varamedlemmer gis stemmerett når det er forfall til møtene.

LOs ungdomsutvalg i fylket velges av LOs fylkeskonferanse, etter innstilling fra tilsynsutvalget, for en periode på 2 år ad gangen. Utvalgets leder og nestleder velges særskilt.

I tilfeller der utvalgsmedlemmer trekker seg i løpet av perioden rykker varamedlemmer automatisk opp. Hvis nødvendig foretar LOs fylkeskonferanse suppleringsoppnevninger i løpet av perioden, etter forslag fra forbundene.

Ungdomsutvalget skal bestå av minimum 40 prosent av hvert kjønn, der dette er mulig. Forbundene foreslår kandidater til utvalget, og bes om å foreslå to kandidater hver; en av hvert kjønn.

Som observatører kan representant for Framfylkingen og lederne for ungdomsutvalgene til LOs lokalorganisasjoner i fylket møte. Organisasjoner som LO har inngått samarbeidsavtaler med kan også, etter særskilt vedtak, møte som observatører. Observatørenes organisasjoner dekker selv eventuelle utgifter i forbindelse med møter, som utgifter til reise og opphold. Observatører har tale- og forslagsrett.

Økonomi

Gjennom LOs årlige driftsbudsjett bevilger LO-sekretariatet midler til LOs ungdomsarbeid i fylkene. En andel av dette går til drift av de fylkesvise ungdomsutvalgene og fellesaktiviteter i regi av disse. Det er LOs distriktskontor i fylket, ved distriktssekretæren, som har budsjettansvar for disse midlene.

En stor del av ungdomsaktiviteten i fylkene finansieres direkte av forbundene, eller som spleiselag mellom flere forbund. Ungdomsutvalget bør ta initiativ til slike kostnadsbesparende og aktivitetsfremmende fellestiltak.

Deltakelse på LOs fylkeskonferanser

Ungdomsutvalgets leder har stemmerett på LOs fylkeskonferanse. Utvalget velger i tillegg en eller flere vararepresentanter for lederen, som overtar stemmeretten ved leders forfall.

Tilsynsutvalget står fritt til å invitere flere medlemmer av LOs ungdomsutvalg i fylket til å overvære fylkeskonferansen.

Leder av LOs ungdomsutvalg i fylket

I samarbeid med LOs faglige ungdomssekretær setter ungdomsutvalgets leder opp saksliste og sender ut innkalling til møtene i ungdomsutvalget.

Utvalgslederen leder møtene i ungdomsutvalget. Lederen skal også sørge for at ungdomsutvalget utarbeider og følger opp en årlig handlingsplan for ungdomsarbeidet i fylket.

LOs distriktssekretær i fylket

LOs distriktssekretær i fylket har det overordnede administrative ansvaret for LOs virksomhet i fylket, og herunder ansvaret for ungdomsarbeidet, og for at ungdomsutvalget arbeider i tråd med sitt mandat og innenfor de politiske og økonomiske rammer som er gitt.

LOs faglige ungdomssekretær i fylket

LOs faglige ungdomssekretær koordinerer og tilrettelegger for LOs ungdomsarbeid i fylket, herunder oppfølging av arbeidet til LOs ungdomsutvalg. Ungdomssekretæren holder også kontakt med ungdomsutvalgene i LOs lokalorganisasjoner i fylket. Ansvar for koordinering og gjennomføring av prosjekter/aksjoner som er initiert av LO eller LOs sentrale ungdomsutvalg tilligger også LOs faglige ungdomssekretær.

Distriktssekretæren er ungdomssekretærens nærmeste overordnede.

Fullmakt til å endre retningslinjene

Retningslinjene for LOs ungdomsutvalg i fylkene er vedtatt av LO-sekretariatet, som også har fullmakt til å foreta endringer.

Disse retningslinjene er vedtatt av LO-sekretariatet den 7. mars 2005.

Dagsorden: 5. 6. 4

Fra: 104 – Kari Hoset Ansnes - HRAF

Opprettholdelse av forslag nr 151.

I tillegg: Vi vil at LO i kongressperioden viderefører og videreutvikler de prøvordninger med at fagforeningene møter på fylkeskonferansene med tale – forslag og stemmerett.

Likeledes at HELE ungdomsutvalget har tale – forslag og stemmerett på fylkeskonferansene.

(Forslag 151:) LOs ungdomsutvalg i fylkene

LOs ungdomsutvalg i fylkene velges på fylkeskonferansen. LOs ungdomsutvalg i fylket sammensettes av ungdommer fra LOs lokalorganisasjoner og fra forbundenes lokale og regionale organer. Ungdomsutvalget velges for ett år av gangen og skal bestå av minst 5 personer.

Ungdomsutvalget skal:

- skape økt oppslutning om fagbevegelsen i fylket
- Skape større ungdomsaktivitet i fagbevegelsen i fylket
- Medvirke til å arrangere LOs sommerpatrulje
- Drive med fagligpolitiske virksomhet
- Lederen av LOs ungdomsutvalg har stemmerett på LOs fylkeskonferanse, ved leders fravær overtar nestlederen denne stemmeretten.
- LOs faglige ungdomssekretær er sekretær for utvalget.

Øvrige retningslinjer fastsettes av LOs sekretariat.

Motivasjon

Oppnevningen av LOs ungdomsutvalg i fylkene oppleves i dag både udemokratisk og byråkratisk. Vi ønsker at et slikt utvalg velges av aktive faglige ungdommer. Med vårt forslag vil ungdomsarbeidet demokratiseres, og det vil overfor fagforeninger og LOs lokalorganisasjoner påligge et større ansvar for å få i gang et mer aktivt ungdomsarbeid enn hva som er tilfellet i dag.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslag 151: Anses delvis dekket av de vedtatte «Retningslinjene for LOs ungdomsutvalg i fylkene». Her slås det blant annet fast at lederne for ungdomsutvalgene til LOs lokalorganisasjoner har observatørstatus i utvalgene.

Se for øvrig også innstillingen til forslag 5.100.1.1.

Forslag om prøveordninger: Oversendes Sekretariatet for oppfølging, i forbindelse med evalueringen av de forsøkene som er gjennomført i Troms, Sør-Trøndelag og Aust-Agder.

Forslag om stemmerett for hele ungdomsutvalget på fylkeskonferansen: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: LOs fylkeskonferanse er først og fremst en konferanse for LOs lokalorganisasjoner. Ved å gi alle medlemmene i LOs ungdomsutvalg og LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling stemmerett på fylkeskonferansene, vil delegatene fra disse to utvalgene i mange fylker komme til å utgjøre en uforholdsmessig stor andel av de stemmeberettigede på konferansen.

Dagsorden: 5

Redaksjonskomiteens innstilling:

Følgende tillegg tas inn i forslag 100, kapittel 7, side 18, etter siste avsnitt:

Som en følge av Organisasjonsutredningen, og de vedtak som er fattet på årsmøtene i LO Service og LO Industri, er disse to kartellene avvirket.

Oversendt fra Redaksjonskomitéen II:

Dagsorden: 8.11.9

Fra: 104 Kari Hoset Ansnes, HRAF

Ungdomsarbeidet skal være integrert i alle av LOs organer og aktiviteter.

LO skal ha like stort trykk på ungdomsarbeidet som i 2003 (ungdomsåret) på fast basis.

Ungdomsarbeidet er en viktig del av rekruttering og verving på samme måte som arbeidet rettet mot etniske minoriteter og andre grupperinger innenfor LO.

Intensjonen må være at ungdom har like mye å si – ikke fordi de er ungdom, men fordi de er et fullverdig LO-medlem.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket av forslag 100, kapittel 6.5.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Redaksjonskomiteen har også lagt flere av intensjonene i forslag 8.11.9 til grunn for innstillingen til forslag 5.6.3.

Dagsordens punkt 6 LOs Vedtekter

Følgende forslag ble framsatt under behandlingen av dagsorden pkt. 6 – Vedtekter:

1. LOs vedtekter

Dagsorden: 6.1.1

Fra: 265 Kleiv Fiskvik, Oslo

Tar opp forslag nr. 307

§ 4 Kongressen

§ 4. 4, første avsnitt, første linje:

«fylkeskonferanse» endres til «fylkesavdeling».

Andre avsnitt, første linje:

«fylkeskonferansen» endres til «LOs fylkesavdeling».

Andre avsnitt, tredje linje:

«LOs distriktskontor» endres til «fylkesavdelingen».

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 312 (hefte 6, side 8) og dagsorden pkt. 5.3, forslag nr 124 og 125 (hefte 5, side 33).

Dagsorden: 6.1.2

Fra: 265 Kleiv Fiskvik, Oslo

Tar opp forslag nr 308.

§ 10 Sekretariatets myndighetsområde

§ 10.2, «(Bestemmelsen skal også gjelde for LOs distriktssekretærer)» utgår.

§ 10.15, «lokalorganisasjoners» endres til «fylkes- og lokalorganisasjoners»--.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslag til §10.2: Ivaretatt, jf. Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 312 (hefte 6, side 8).

Forslag til §10.15: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 312 (hefte 6, side 8) og dagsorden pkt. 5.3, forslag nr 124 og 125 (hefte 5, side 33).

Dagsorden: 6.1.3

Fra: 265 Kleiv Fiskvik, Oslo

Tar opp forslag nr 309.

§ 10.2 LOs Vedtekter:

Parentesen i § 10.2 fjernes

Ny tekst: Å foreta tilsetninger og fastsette lønns- og arbeidsvilkår.

Redaksjonskomiteens innstilling: Ivaretatt, jf. Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 312 (hefte 6, side 8).

Dagsorden: 6.1.4
Fra: 265 Kleiv Fiskvik, Oslo

Tar opp forslag nr 310.

§ 19 LOs lokalorganisasjoner

§ 19, Tittel: LOs lokalorganisasjoner endres til «LOs fylkesavdelinger og lokalorganisasjoner».

§ 19, første linje: etter «lokalorganisasjoner» tilføyes «og fylkesavdelinger».

§ 19, første linje: «hjelpeorganer» utgår og erstattes med «organer».

§ 19, siste linje: etter «**lokalorganisasjon**» tilføyes uten mellomrom «/fylkesavdeling»-. Samme linje i parentes tilføyes: «/fylkets navn».

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 312 (hefte 6, side 8) og dagsorden pkt. 5.3, forslag nr 124 og 125 (hefte 5, side 33).

Dagsorden: 6.1.5
Fra: 265 Kleiv Fiskvik, Oslo

Tar opp forslag nr. 311.

Forslag til endring av «Regler for valg av representanter og vararepresentanter fra fylkene til LOs kongress og representantskap».

II. 1. Første avsnitt, første linje: «**distriktskontor**» endres til «fylkesavdeling». Første linje etter «**fagforeningene**» tilføyes «, LOs lokalorganisasjoner og eventuelle fylkesledd i forbundene»-

Andre linje, «fagforening» strykes og erstattes med «**de**» Andre avsnitt, andre linje etter «**fagforeningene**» tilføyes «LOs lokalorganisasjoner og eventuelle fylkesledd i forbundene».

3. Første linje etter «fagforeningen» tilføyes: «, LOs lokalorganisasjon og eventuelle fylkesledd i forbundene»-. Andre linje «**distriktskontor**» endres til «fylkesavdeling». Tredje linje etter «foreningen» tilføyes «LOs lokalorganisasjon og eventuelle fylkesledd i forbundene»-.

4. Første og andre linje «distriktskontors tilsynsutvalg» utgår og erstattes med «fylkesavdelings styre»--.

Andre linje, «LOs distriktssekretær skal føre»—utgår og erstattes med «Det skal føres».

Tredje linje, «fagforeningen» endres til «fagforeningene, lokalorganisasjonene eller forbundenes fylkesledd»--.

5. Første avsnitt, første linje «distriktskontors tilsynsutvalg» erstattes med «fylkesavdelings styre»--.

Tredje linje «fra fagforeningene» strykes. Tredje avsnitt, andre linje «fylkeskonferansen» strykes og erstattes med «Fylkesavdelingen». Tredje avsnitt, tredje linje «Fylkeskonferansen» strykes og erstattes med «Fylkesavdelingen».

6. Første avsnitt, «Tilsynsutvalget» erstattes med «Fylkesavdelingens styres»--.

Andre avsnitt, første setning, etter «lokalorganisasjonene» tilføyes «,fagforeningene og forbundenes eventuelle fylkesledd. Andre setning etter «fagforeningene» tilføyes «, lokalorganisasjonene eller forbundenes eventuelle fylkesledd»--.

7. Andre linje, «siste fylkeskonferanse før kongressen» strykes og erstattes med «første representantskapsmøte i LOs fylkesavdeling etter at innstillingen er sendt fra styret, og i god tid før fristen for innsending av fullmakts-skjemaer skal være LO i hende. Fjerde linje: «av fagforeningene» strykes. Siste setning som begynner med «Valget skal foretas---», strykes.

8. Andre linje, «LOs distriktssekretær føre», strykes og erstattes med «føres»--.

9. Nåværende formulering strykes i sin helhet og erstattes med: «Fullmakts-skjema for valgte representanter og valgte vararepresentanter skal fylles ut, undertegnes og sendes av LOs fylkesavdeling slik at den er LO i hende senest 14 dager før kongressen tar til.»

10. I henhold til LOs vedtekter 7.1 velger LOs fylkesavdeling en representant og en vararepresentant til LOs representantskap.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 312 (hefte 6, side 8) og dagsorden pkt. 5.3, forslag nr 124 og 125 (hefte 5, side 33).

2. LOs lokalorganisasjoner

Dagsorden: 6.2.1

Fra: 98 Roy Kristiansen, HK

Opprettholder forslag 379.

§ 9 – Kontingent

Til dekning av lokalorganisasjonens utgifter utlignes en kontingent på de tilsluttede fagforeninger/avdelinger som fastsettes av årsmøtet. Kontingenten skal være på minimum kr. 0,30 pr. heltidsarbeidende medlem og maksimum på kr. 1,00 pr. uke. For deltidsarbeidende medlemmer betales halv kontingent av den til en hver tid vedtatte sum. Kontingenten gjelder pr. yrkesaktivt medlem og den innbetales til lokalorganisasjonen minst en gang pr. kvartal.

Årsmøtet kan søke Landsorganisasjonen om adgang til å nytte en høyere kontingent. Ved eventuell søknad til sekretariatet må budsjettforslag, regnskapsutdrag, årsmelding og årsmøteprotokoll foreligge.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Sekretariatet, og ses i sammenheng med forslag 137, side 5, hefte 5 - Vår egen organisasjon.

Dagsorden: 6.2.2

Fra: 297 Lars Børre Vangen, Nordland

Opprettholde forslaget (388).

Jeg vil at det realitetsbehandles, og ikke sendes sekretariatet.

Ordlyden ungdomskontakt endres til ungdomstillitsvalgt.

Motivasjon

Anerkjenn unge tillitsvalgte:

I alle vedtekter og retningslinjer samt hovedavtalen betegnes unge tillitsvalgte som ungdomskontakter. Dette er en svært uheldig situasjon fordi mange opplever å ikke få fri til tillitsvalgtarbeid fordi dem i LOs vedtekter, retningslinjer og hovedavtale heter kontakt og ikke tillitsvalgt. Dette må også forbundene endre og gjøre noe med.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget tiltres ikke i forhold til LOs vedtekter/retningslinjer. Forslaget oversendes Sekretariatet for videre behandling i forbindelse med revidering av Hovedavtalene.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 389 (hefte 6, side 70).

3. Retningslinjer for samarbeidsorganene i fylkene

Dagsorden: 6.3.1

Fra: 265 Kleiv Fiskvik, Oslo

Tar opp forslag nr. 390.

D) Forslag til endring:

I samsvar med ovennevnte utgår «Retningslinjer for LOs samarbeidsorganer i fylkene».

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 312 (hefte 6, side 8) og dagsorden pkt. 5.3, forslag nr 124 og 125 (hefte 5, side 33).

Dagsorden: 6.3.2

Fra: 265 Kleiv Fiskvik, Oslo

Tar opp forslag nr 391.

C) Forslag til vedtekter for LO-avdelingene i fylkene.

§ 1 Medlemskap

LOs fylkesavdeling er en sammenslutning av alle forbundenes og LOs avdelinger i fylket. Alle avdelinger tilsluttet et forbund innenfor LO i fylket skal stå som medlemmer. LOs sekretariat kan i spesielle tilfeller gjøre unntak, for enkelte forbund eller enkelte avdelinger.

§ 2 Formål

I samsvar med Landsorganisasjonens vedtekter skal fylkesavdelingen:

- a) arbeide for at LOs lokalorganisasjoner og forbundenes avdelinger og fylkesledd samordner sin faglige og politiske virksomhet, for på den måten ved gjensidig solidarisk samvirke skape enhet i arbeidet for å fremme og samordne lønnstakernes faglige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser,
- b) drive planmessig studie- og opplysningsvirksomhet ut fra de målsettinger og handlingsplaner som er trukket opp av kongressen, representantskapet, sekretariatet og fylkesavdelingens egne organer om arbeiderbevegelsens målsettinger og om medlemsfordeler og tilbud som LO samordner for forbundene,
- c) delta i den samfunnsmessige planleggingen av arbeidslivet for å sikre full sysselsetting og en høyere livsstandard,
- d) herunder sørge for å følge opp at samarbeidsavtaler som LO har med andre organisasjoner legges til grunn for samarbeidsforhold i fylket slik at LOs engasjement i forhold til fylkeskommunale og statlige organer på fylkesplan blir ivaretatt,
- e) oppnevne og velge og innstille på representanter for de organiserte lønnstakere i fylkets styrer, råd og utvalg som de fagorganiserte lønnstakere har interesse av å være representert i,
- f) virke for og styrke LOs lokalorganisasjoner og LO-sentre i fylket i henhold til vedtekter og retningslinjer og
- g) i samarbeid med forbundenes fylkesorganer og LOs lokalorganisasjoner holde god kontakt med fagforeninger og klubber,
- h) følge opp handlingsplaner og prosjekter / aksjoner som LOs organer har vedtatt ved å innarbeide dette i egne arbeidsplaner for fylket,
- i) i samarbeid med forbundenes fylkesorganer og LOs lokalorganisasjoner legge grunnlag for aktiv medlemsverving og medlemspleie,
- j) i samarbeid med og eller etter oppdrag fra forbund bidra til tvisteløsning og opprettelse av tariffavtaler,
- k) lede faglige fellesarrangementer i fylket, medvirke ved innsamlinger og solidaritetsarbeid, herunder internasjonalt arbeid,
- l) avgjøre/godkjenne forslag om endring i virkeområdet til LOs lokalorganisasjoner i fylket etter uttalelser fra de berørte lokalorganisasjoner.

§ 3 Fylkesavdelingens organer

Fylkesavdelingens organer skal bestå av:

1. Årsmøtet
2. Representantskapet
3. Styret.

§ 4 Årsmøtet

Årsmøtet er fylkesorganisasjonens høyeste myndighet. Det skal sammen-
settes etter hvert forbunds antall yrkesaktive medlemmer i fylket.

Årsmøtet skal sammensettes fortrinnsvis av representanter som er styre-
medlemmer i forbundenes avdelinger eller fylkesorganisasjon. Represen-
tantene velges av hvert forbunds fylkesvis ledd, og der dette ikke finnes,
samordnes valget av fagforeningene/avdelingene innen det enkelte for-
bundsområde. Representasjonen skal være én representant fra hvert påbe-
gynt 1000 yrkesaktive medlem forbundet har i fylket. I tillegg velger lokalor-
ganisasjonene én representant pr. 1000 yrkesaktive medlemmer. Det velges
personlig vararepresentant for alle representantene.

Til årsmøtet innkalles også utvalget for familiepolitikk og likestilling, ung-
domsutvalget og ellers de utvalg styret har funnet det nødvendig å velge.
Stemmerett har alle de valgte representantene og fylkestyrets medlemmer.

Årsmøtet skal:

- a) Behandle og gjøre vedtak i alle saker som er ført opp på den vedtatte
dagsorden. På dagsorden skal alltid stå behandling av beretning for
foregående år, regnskap og revisors beretning og planer og budsjett for
kommende årsmøteperiode.-
- b) Velge styre og revisorer (se § 11). Leder, nestleder og kasserer velges ved
særskilt valg. Styret velges for 2 år om gangen slik at ved første valg velges
halvparten av styremedlemmene for 1 år. Leder kan velges for 4 år.
- c) Velge fylkets representanter og vararepresentanter til LOs kongresser og
representantskap (se regler for valg av representanter og vararepresen-
tanter til LOs kongress og representantskap).
- d) Fastsette eventuell kontingent/driftstilskudd fra medlemsorganisasjo-
nene i fylket jfr. §9.
- e) Fastsette retningslinjer for, og bevilge, driftstilskudd til lokalorganisa-
sjonene i fylket. (Se §7 h og vedtekter for lokalorganisasjonene § 7 d .)
Årsmøtet holdes ordinært en gang i året i mars/april. Forslag som
ønskes behandlet på årsmøtet, må være styret i hende senest 3 uker før
årsmøtet.

§ 5 Representantskapet

Representantskapet er lokalorganisasjonens høyeste myndighet mellom års-
møtene. Representantskapet skal ha samme sammensetning som årsmøtet.
Møte i representantskapet skal holdes så ofte styret finner det nødvendig, el-
ler når forbundsområder/avdelinger som representerer minst en fjerdedel av
medlemmene krever det. Det vises ellers til «Regler for valg av represen-

ter og vararepresentanter fra fylkene til LOs kongress og representantskap, II, pkt. 7».

§ 6 Styret

Styret skal bestå av minst 7 medlemmer og varamedlemmer. Antall styremedlemmer med varamedlemmer bestemmes av årsmøtet under hensyn til Fylkesavdelingens arbeidsområde. Styret skal ikke bestå av flere enn 11 medlemmer. Det skal så langt råd tas hensyn til geografisk og forbundsvis fordeling. Styret skal bestå av minst 40% fra ett av kjønnene.

§ 7 Styrets gjøremål

Styret skal:

- a) lede fylkesavdelingens daglige virke i samsvar med Landsorganisasjonens vedtak, vedtekter og de retningslinjer fylkesavdelingens representantskap bestemmer,
- b) avgi årsmelding og regnskap og budsjettforslag (se §§ 9 og 11) som senest 14 dager før årsmøtet sendes representantskapet, de tilsluttede forbunds fylkesledd og avdelinger, LOs lokalorganisasjoner i fylket, samt LO. Det føres årlige regnskaper basert på retningslinjer for LOs budsjett- og revisjonsrutiner,
- c) utarbeide forslag til dagsorden og innkalle til representantskapsmøter og årsmøter med minst 14 dagers varsel,
- d) planlegge og iverksette informasjons- og rekrutteringstiltak,
- e) disponere og legge arbeidsforholdene til rette for fylkets ungdomssekretær, distriktssekretær, fastlønte tillitsvalgte og funksjonærer, samt påse at disse handler i samsvar med instruks og vedtak gjort av fylkesavdelingen og Landsorganisasjonens organer,
- f) Etter forslag fra forbundenes avdelinger og LOs lokalorganisasjoner i fylket, velge ungdomsutvalg, familie- og likestillingspolitisk utvalg og de utvalg og komiteer som er nødvendig for å utføre fylkesavdelingens oppgaver,
- g) Innstille på valg av fylkets representant(er) og vararepresentant(er) til LO-kongressen (se regler for valg av representanter og vararepresentanter fra fylkene til LOs kongress og representantskap).
- h) Innstille til årsmøtet fordeling av økonomiske midler til lokalorganisasjonene i henhold til retningslinjer fastsatt av årsmøtet.

§ 8 Styrets møter

- a) Styret har møter så ofte lederen bestemmer eller når 3 medlemmer forlanger det.
- b) Det føres protokoll fra møtene som godkjennes av de som deltar i møtet. Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av medlemmene er til stede.

- c) Uteblir et medlem uten gyldig forfall fra 3 på hverandre følgende møter, kan vedkommende settes ut av styret, og varamedlem rykker inn som fast medlem.
- d) Møter ledes av lederen og i dennes fravær av nestlederen. Ved stemme likhet gjør gjør lederen stemme utslaget.

§ 9 Økonomi – kontingent

LO gir økonomisk tilskudd fylkesorganisasjonene på samme måte som til de tidligere distriktskontorene etter regler som LO bestemmer. Øvrige utgifter kan fordeles på forbundsområdene/forbundenes avdelinger i fylket ved en kontingent. Kontingenten utliknes på fylkets forbundsområder/ forbundenes avdelinger pr. antall yrkesaktive medlemmer

§ 10 Tillitsvalgte og funksjonærer i fylkesavdelingen

- a) Tillitsvalgte og funksjonærer skal rette seg etter de vedtak som er gjort av fylkesavdelingens organer når disse ikke er i strid med LOs vedtekter og beslutninger. Styret skal utarbeide retningslinjer for verv og stillinger (under hensyn til LO-kongressens vedtak om LO-avdelinger i fylkene, pkt.2). Retningslinjene skal forelegges representantskapet til godkjenning.
- b) Tillitsvalgte kan suspenderes av styret. Suspensjonen kan skje med tap eller bibehold av lønn. Suspensjonen forelegges første representantskapsmøte til endelig vedtak. Under behandlingen av saken har den suspenderte adgang til å møte med talerett.
- c) Funksjonærer kan sies opp av styret med de frister som er avtalt i tilsetningsvilkårene og ellers etter arbeidsmiljølovens bestemmelser.

§ 11 Revisjon

Årsmøtet kan bestemme om det skal benyttes ekstern revisor eller om revisor velges. Under alle omstendigheter skal revisor godkjennes av LO. Revisjonsberetning skal legges fram for styret og årsmøtet og forelegges LO sammen med regnskapet (§ 4).

§ 12 Gyldighet

Disse vedtekter gjelder for LOs fylkesavdelinger og kan ikke fravikes av den enkelte avdeling. Eventuelle tilføyelser og endringer avdelingen måtte vedta på grunn av spesielle forhold i fylket, må godkjennes av Landsorganisasjonens sekretariat.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 312 (hefte 6, side 8) og dagsorden pkt. 5.3, forslag nr 124 og 125 (hefte 5, side 33).

Dagsorden: 6.3.3
Fra: 82 Liv A. Skaldehaug, HK

LO i Nordland ønsker å opprettholde forslag 395.

Retningslinjer for samarbeidsorganene i fylket
Samarbeidsorganene forandrer navn til: LO i (navn på fylket)
Tilsynsutvalget endrer navn til: Styret for fylkeskonferansen
Styret for fylkeskonferansen velges av fylkeskonferansen i stedet for formell oppnevning av sekretariatet. Som hovedregel avholdes en fylkeskonferanse pr år. Styret for fylkeskonferansen kan avholde faglig-politiske dagskonferanser etter behov. Dette forutsetter at dagens økonomiske rammer til fylkeskonferansene bibeholdes.

Redaksjonskomiteens innstilling: Første setning: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: «Styret for fylkeskonferansen» vil være den mest presise/dekkende betegnelsen på dette organet.

Resten av forslaget: Anses dekket gjennom Sekretariatets forslag til endrede retningslinjer for LOs fylkeskonferanser.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Til siste setning i forslaget bemerkes følgende: Forslaget om å redusere antallet ordinære fylkeskonferanser er ikke ment å innebære noen samlet budsjettreduksjon.

Dagsorden: 6.3.4
Fra: 82 Liv A. Skaldehaug, HK

LO i Nordland ønsker å opprettholde forslag 412 del 2.

2. LOs vedtekter må endres, slik at fylkesorganet får økt innflytelse i LO-systemet. Likeledes må styret (tilsynsutvalget) gis anledning, i form av mandat og ressurser, til å følge opp og fronte saker som LOs medlemmer på fylkesnivå er opptatt av.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 416 (hefte 6, side 95).

Dagsorden: 6.3.5
Fra: 296 Marian Leonhardsen, Nordland

Opprettholder forslag 412 pkt. 2:

2. LOs vedtekter må endres, slik at fylkesorganet får økt innflytelse i LO-systemet. Likeledes må styret (tilsynsutvalget) gis anledning, i form av mandat og ressurser, til å følge opp og fronte saker som LOs medlemmer på fylkesnivå er opptatt av.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 416 (hefte 6, side 95).

Dagsorden: 6.3.6
Fra: 247 Ståle Torstensen, NTL

(Tar opp forslag 410.)

Retningslinjer for samarbeidsorganene i fylkene
§ 2 Årsmøtet

De forbund som ikke har valgte delegater til fylkeskonferansen fra lokalorganisasjonene gis anledning til å oppnevne en observatør med tale og forslagsrett.

Motivasjon:

Det er lokalorganisasjonene som velger delegater til fylkeskonferansene. Vi foreslår her et sikkerhetsnett for deltakelse/tilstedeværelse i fylkeskonferansen for de forbund som ikke blir representert etter de ordinære valgene.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 411 (hefte 6, side 94).

Dagsorden: 6.3.7

Fra: 294 Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag

(Forslaget gjelder ønske om endring av setning i retningslinjene for fylkeskonferansen, pkt. 2, side 99.)

I tillegg til fylkeskonferansen kan styret for fylkeskonferansen i samarbeid med LOs distriktskontor stå som arrangør av faglig-politiske dagskonferanser.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises, mot 2 stemmer.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Anses dekket av Sekretariatets forslag til endrede retningslinjer for LOs fylkeskonferanser, jf. Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 396 (hefte 6, side 87).

Dagsorden: 6.3.8

Fra: 292 Svein Søreng, Sør-Trøndelag

Styret arrangerer to fylkeskonferanser i året, hvorav en Temakonferanse. Midlene som brukes til dagens konferanser disponeres av styret. Det velges tre vararepresentanter til styret.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslag om antall konferanser: Anses dekket at endringsforslagene til «Retningslinjer for samarbeidsorganene i fylkene», punkt 2.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 396 (hefte 6, side 87).

Forslag om midlene: Anses dekket at endringsforslagene til «Retningslinjer for samarbeidsorganene i fylkene», punkt 2.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Forslaget om å redusere antallet ordinære fylkeskonferanser er ikke ment å innebære noen samlet budsjettreduksjon. Midlene til gjennomføringen av LOs fylkeskonferanser ligger inne i LO Norges budsjett, og utbetalinger og regnskapsførsel av midlene håndteres av LOs administrasjon. I fylkene er det LOs distriktskontorer som håndterer bilagene.

Forslag om vararepresentanter: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 418 (hefte 6, side 96).

Dagsorden: 6.3.9

Fra: 294 Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag

Det velges tre vararepresentanter til styret for Fylkeskonferansen.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 418 (hefte 6, side 96).

Dagsorden: 6.3.10

Fra: 294 Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag

Styret for fylkeskonferansen endres til: Styret for LO i fylket.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: «Styret for fylkeskonferansen» vil være den mest presise/dekkende betegnelsen på dette organet.

Dagsorden: 6.3.11

Fra: 59 Ida Troberg, FF

Jeg ønsker å fremme forslag 402 på nytt:

Endringer i retningslinjer for samarbeidsorganene i fylkene

2. Fylkeskonferanser, 2. avsnitt:

Gammel tekst:

Fylkets representant(er) i LOs representantskap, LOs Ungdomsutvalg og LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling, møter med tale og forslagsrett, men ikke med stemmerett.

Leder av LOs Ungdomsutvalg og LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling har stemmerett.

Forslag til ny tekst:

Fylkets representant(er) i LOs representantskap, LOs Ungdomsutvalg og LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling, møter med fulle rettigheter.

Motivasjon

LOs Samarbeidsorgan i Vestfold mener det er viktig at alle disse aktivitetsledd som er med og bidrar til en aktiv fagbevegelse, også skal ha full innflytelse i LOs arbeid. Dette kan igjen være med å bidra til enda mer aktivitet og en bredere rekruttering til disse vervene.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: LOs fylkeskonferanse er først og fremst en konferanse for LOs lokalorganisasjoner. Ved å gi alle medlemmene i LOs ungdomsutvalg og LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling stemmerett på fylkeskonferansene, vil delegatene fra disse to utvalgene i mange fylker komme til å utgjøre en uforholdsmessig stor andel av de stemmeberettigede på konferansen.

Dagsorden: 6.3.12

Fra: 104 Kari H. Ansnes, HRAF

Alle medlemmene i LOs ungdomsutvalg i fylkene skal ha stemmerett.

Motivasjon:

Ungdomsutvalget er et valgt organ, og det er naturlig at de har stemmerett.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: LOs fylkeskonferanse er først og fremst en konferanse for LOs lokalorganisasjoner. Ved å gi alle medlemmene i LOs ungdomsutvalg og LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling stemmerett på fylkeskonferansene, vil delegatene fra disse to utvalgene i mange fylker komme til å utgjøre en uforholdsmessig stor andel av de stemmeberettigede på konferansen.

Dagsorden: 6.3.13
Fra: 264 Britt Pedersen, Akershus

Forslag nr 406 - Ungdomsutvalg
Endring/nytt -- Retningslinjer for samarbeidsorgan i fylkene:

Ungdomsutvalg

Det avholdes en fylkesvis ungdomskonferanse hvert 2. år i fylket med valg for 2 år av representanter. Avholdes minst 1 mnd før representantskapsmøtet i fylket. Den enkelte lokalorganisasjoners ungdomsutvalg har en -1 stemme, de andre har tale/forslagsrett. Konferansen velger et styre på inntil 11 medlemmer. Valgene foretas med hensyn til kjønn, geografi, alder og forbund. Ut fra dette fremmes det for representantskapet et medlem fra utvalget til ungdomstillitsvalgt i fylket og som leder av utvalget i fylket. Ungdomskonferansen innstiller saken til representantskapet i fylket som velger endelig.

Motivasjon

Styrker ungdommens plass i organisasjonen. Styrke demokrati og medbestemmelse for medlemmene, forbundene og lokalorganisasjonene. Organisasjonen blir medlemsstyrt fra lokale medlemmer og tillitsvalgte.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til innstillingen i forslag 5.6.3.

4. Retningslinjer for LO-sentrene

Dagsorden: 6.4.1
Fra: 265 Kleiv Fiskvik, Oslo

Tar opp forslag nr. 420. Dagsorden pkt. 6

F) Forslag til endring av Retningslinjer for LO-sentrene.

Pkt. 5, siste setning: «LOs distriktssekretær ~~deltar~~» strykes og erstattes med «En representant fra LOs fylkesavdeling kan delta—»t. 6

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 422 (hefte 6, side 104).

Dagsorden: 6.4.2
Fra: 265 Kleiv Fiskvik, Oslo

Tar opp forslag nr. 421.

Pkt. 6, 3. avsnitt: «LOs distriktssekretær» strykes og erstattes med: «LOs fylkesavdeling».

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Redaksjonskomiteens begrunnelse: Det vises til Sekretariatets innstilling til dagsorden pkt. 6, forslag 422 (hefte 6, side 104)

Redaksjonskomite 1 for handlingsprogrammet

Dagsorden: 8.2.1
Fra: 244 Synnøve Kitdal, NTL

Kapittel 2 Arbeid til alle

Forslag til endring annen setning i femte avsnitt på side 6 i sekretariatets innstilling: Ordet «fysisk» strykes.

Motivasjon:

Også andre tilretteleggingstiltak enn de rent fysiske må tas i bruk. Eksempelvis vil tilrettelegging av arbeidstiden og arbeidstidsordninger være et tiltak.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.2.2
Fra: 244 Synnøve Kitdal, NTL

Kapittel 2 Arbeid til alle

Forslag til endring i siste avsnitt på side 6 i sekretariatets innstilling: Siste setning strykes.

Forslag til endring i siste kulepunkt på side 8 i sekretariatets innstilling: Andre setning strykes.

Motivasjon:

Ingen offentlige eller politiske myndigheter kan gi en reell «garanti om jobb». Det er den enkelte arbeidsgiver som tilsetter og sier opp arbeidstakere. Begrepet «andre tiltak» er svært diffust, og gir ingen mening. Dette kan i verste fall løses enkelt med et kortvarig jobb-søke-kurs. I en situasjon hvor det er politisk vilje på venstresiden til å endre toårsregelen tilbake til tre år, ville det være påfallende om LO svekker kravet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.2.3

Fra: 244 Synnøve Kitdal, NTL

Kapittel 2 Arbeid til alle

Forslag til endret femte setning i annet avsnitt på side 7 i sekretariatets innstilling:

«Særlig gjelder dette eldre, personer med behov for tilpasning, grupper av enslige forsørgere, innvandrere, ungdom, og de som har lav kompetanse eller som opplever at deler av kompetansen har blitt foreldet.»

Motivasjon:

Vi bør ikke antyde at det er en akseptabel påstand at kompetanse i sin helhet kan bli foreldet. Deler av ens kompetanse vil aldri kunne bli foreldet, nemlig den kompetanse livserfaring og yrkeserfaring generelt gir.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.2.4

Fra: 244 Synnøve Kitdal, NTL

Kapittel 2 Arbeid til alle

Forslag til tillegg i annet kulepunkt på side 8 i sekretariatets innstilling:

- «at attføringsarbeidet må styrkes blant annet gjennom styrking av
attføringsbedriftenes evne til å levere gode attføringstjenester.»

Motivasjon: Styrking alene blir lite konkret.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.4.1
Fra: 248 Anita Busch, NTL

Kapittel 4 Vern om velferden

Siste setning i første avsnitt på side 12 i sekretariatets innstilling strykes.

Motivasjon:

Det kan ikke være et mål for LO at det samlede skatte- og avgiftsnivået skal holdes på om lag samme nivå som i 2004 dersom dette fører til redusert velferd.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises, mot 2 stemmer av 15.

Dagsorden: 8.4.2
Fra: 248 Anita Busch, NTL

Kapittel 4 Vern om velferden

Siste setning i tredje avsnitt på side 12 i sekretariatets innstilling strykes.

Motivasjon:

Trusselen bør ikke avgrenses til denne korte perioden. Tidsperspektivet vil kunne bidra til at noen oppfatter at trusselen faller bort etter denne perioden.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.4.3
Fra: 248 Anita Busch, NTL

Kapittel 4 Vern om velferden

Forslag til tillegg nytt kulepunkt på side 13 i sekretariatets innstilling:

- «arbeide for at folketrygdens pensjonspoeng opptjent i parforhold kan inngå i booppgjøret ved samlivsbrudd.»

Begrunnelse:

Pensjonsrettigheter opptjenes gjennom arbeidsinntekt, med unntak av pensjonspoeng som gis for omsorg for små barn. Omsorgspoengene ble innført for å forhindre at kvinner som har omsorgsoppgaver blir pensjonstapere. Det gjøres ikke forskjell på gifte, samboere eller partnere i folketrygden, deling av pensjonspoeng må derfor også omfatte disse gruppene.

Inntektsforskjellene mellom kvinner og menn i samfunnet vil også avspeiles i pensjonsnivået. Det vil ikke være nok å kompensere for omsorg om man ønsker en kjønnsnøytral folketrygdpensjon. NTL mener kvinner framdeles tilpasser sine karrierer til familie og omsorg. Kontantstøtten har også forsterket denne trenden.

Ved samlivsbrudd skal alle eiendeler som er ervervet i samlivet deles, mens pensjonspoeng ikke er tema i oppgjøret. Den som har påtatt seg utvidet ansvar for ubetalt omsorg får ingenting, mens den som har brukt tid og krefter på karriere har sikret sin framtidige pensjon.

NTL ønsker selvfølgelig at «brutto-pensjonsordninger» må justeres slik enkeltpersoner ikke velter sine «tap» over på pensjonsordningen.

NTL mener at deling av pensjonspoeng kan være et tiltak som gir et mer kvinnevennlig (kjønnsnøytralt) pensjonssystem.

Redaksjonskomiteens innstilling: Overføres Redaksjonskomité II.

Dagsorden: 8.4.4

Fra: 187 Roger Heimli, Fagforbundet

Vern om velferden:

Offentlig sektor skal være bærebjelken i velferdsstaten, og velferdsordningene skal eies, finansieres og drives av det offentlige. Dette gir det beste grunnlaget for rettferdig fordeling.

LO vil arbeide mot konkurranseutsetting, privatisering og utskilling av offentlige tjenester.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket ved at følgende tekst, i hovedsak fra uttalelsen om velferdspolitikken, tas inn som nytt avsnitt etter første avsnitt s. 12. «LO vil at velferdstjenester skal være et offentlig ansvar, og driftes og finansieres av fellesskapet. LO sier nei til konkurranseutsetting og privatisering av velferdstjenester. LO vil også arbeide mot oppsplitting og utskilling av offentlige tjenester, når dette betyr eller legger til rette for privatisering og svekket offentlig og demokratisk ansvar.»

Dagsorden: 8.4.5

Fra: 294 Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag

4. Vern om velferden

Tillegg: LO vil ikke bare stanse privatisering og konkurranseutsetting, vi vil føre sentrale samfunnstjenester tilbake til folkevalgt styring og kontroll. Dette gjelder samfunnets infrastruktur, sykehus og privatskolene.

Tillegg under kulepunkt:

- Reverser helseforetakene. Sykehus tilbake til direkte folkevalgt styring og kontroll.
- Opphev friskoleloven, gjeninnfør privatskoleloven.
- Opphev konkurranseutsetting av drift og vedlikehold på jernbanen. Stans anbud på jernbanestrekninger som Gjøvikbanen.
- Lik porto over hele landet.
- Ingen anbud i kollektivtrafikken.
- Nasjonal kontroll over naturressursene, forsvar hjemfallsretten, stans privatisering av fiskeressursene.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.4.6

Fra: 70 Kjetil Ostling, FO

LO vil jobbe for lovfesting av forebyggende barne- og ungdomsarbeid som et offentlig ansvar.

Redaksjonskomiteens innstilling: Omskrevet tekst tas inn, mot 3 av 15 stemmer: «LO mener at kommunene må sikres tilstrekkelige midler til å drive et aktivt forebyggende barne- og ungdomsarbeid».

Dagsorden: 8.4.7

Fra: 102 Claus Jervell, HRAF

Nytt kulepunkt i kap. 4:

- Funksjonshemmede må sikres rettslig vern mot diskriminering på ulike samfunnsområder som f.eks. utdanning, arbeid, tilgjengelighet til offentlig transport, bygninger, uteområder, informasjon og ny teknologi.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.4.8

Fra: 128 Ingunn Stormarken, Fagforbundet

Vern om velferden

LO skal arbeide for at gravferd blir et offentlig ansvar.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises. Det vises til kulepunkt hvor LO vil «arbeide for å gjeninnføre den offentlige gravferdsstøtten uten behovsprøving for å sikre anstendighet ved livets slutt».

Dagsorden: 8.4.9

Fra: 127 Jorunn Galgerud, Fagforbundet

Vern om velferden

- LO skal arbeide for at tannhelsetjenesten innarbeides i den totale helsetjenesten, og finansieres av det offentlige.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises, mot 4 av 15 stemmer.

Dagsorden: 8.4.10

Fra: 158 Britt Ås, Fagforbundet

Forslag 774 tas opp igjen og lyder som følger:

Uttrykket velferdssamfunnet byttes ut med begrepet velferdsstaten i kapitlet «Vern om velferden».

Vern om velferden

Uttrykket velferdssamfunnet byttes ut med begrepet velferdsstaten i teksten i kapitlet «Vern om velferden».

Motivasjon

Kapitlet «Vern om velferden» omhandler velferdsordninger som er sentrale bærebjelker i velferdsstaten. Dette kommer klart fram i veivalgene under

samme kapittel. Det blir misvisende, og direkte feil å bruke uttrykket velferdssamfunnet i denne sammenhengen. Velferdsstaten er summen av det sosiale sikkerhetsnett, og de velferdsordninger arbeiderbevegelsen har framkjempet gjennom ett århundre. Velferdssamfunnet er en konsekvens av den generelle velstandsutvikling i vårt moderne samfunn.

I «Vern om velferden» er det velferdsstaten som er tema, og begrepet velferdssamfunnet må derfor erstattes med velferdsstaten i teksten.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.4.11

Fra: 95 Mona Hagen, HK

Endringsforslag til sekretariatets innstilling pkt. 4 Vern om velferden.

Siste kulepunkt:

- Arbeide for å utvikle et godt, trygt og regulert leiemarked for boliger. Flere utleieboliger bør bygges ved hjelp av offentlig støtte.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med omskriving ved at «regulert» endres til «forutsigbart».

Dagsorden: 8.4.12

Fra: 149 Randi Munch Aanonsen, Fagforbundet

Forslag til nytt avsnitt i brødteksten og nytt kulepunkt i LOs handlingsprogram kap. 4. Vern om velferden:

Sykehusreformen har blitt en privatiserings- og sentraliseringsreform. For å unngå en nedbygging av lokalsykehusene er det nødvendig med en helhetlig nasjonal plan som sikrer fullverdige lokalsykehus. Uten en slik politisk styrt plan, risikerer vi kun et bedriftsøkonomisk fokus på bekostning av et helhetlig helsetilbud og en god samfunnsøkonomisk styring.

Nytt kulepunkt:

- Arbeide for at ingen sykehus legges ned og bevare lokalsykehusene med akuttberedskap, fullgode fødetilbud og et faglig innhold som garanterer for trygghet og faglig utvikling.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises. Det vises til Velferdspolitisk manifest.

Dagsorden: 8.4.13
Fra: 39 Roald Stykket, FF

Forskuttering av sykepenger i inntil 52 uker innføres som obligatorisk ordning.

Motivasjon:
I tillegg til den som ligger i forslaget.
Ser på dette forslaget helt naturlig i et inkluderende arbeidsliv.

Slik det virker nå er jo at det lokale trygdekantor overtar utbetaling etter at bedriften er ferdig med egenperioden.

Vi må føle oss inkludert i sykeperioden ikke ekskludert ved å bytte «arbeidsgiver» til trygdekontoret.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Sekretariatet for behandling,

Dagsorden: 8.4.14
Fra: 237 Kristine Hansen, SL

Til LO vil: (s. 13 i sekr.s. forsl. til handl. prog)
Nytt prikkpkt. som kan lyde:

- «Arbeide for trygge og forutsigbare tilbud av god kvalitet i offentlig regi i eldeomsorgen.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.6.1
Fra: 245 Lill Sæther, NTL

Kapittel 6 Internasjonalt samarbeid
Nytt kulepunkt på side 21 i sekretariatets innstilling:

- «Arbeide for at Norge skal ha en flyktning- og innvandringspolitikk som er i tråd med FNs anbefalinger og konvensjoner og i tråd med våre norske humanistiske tradisjoner.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.6.2
Fra: 213 Peter André Moe, NOF

Tillegg til punkt 8.6

Norske militære styrker må aldri brukes i strid med folkeretten.

Norges økte strategiske betydning og vårt ansvar for ressurs- og miljøovervåkning krever at vi i større grad enn i dag setter fokus på synlighet og tilstedeværelse i nordområdene.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres som to tilleggssetninger etter avsnitt fire på side 19.

Dagsorden: 8.6.3
Fra: 256 Torbjørn Reigstad, NTF

Handlingsprogrammet, kap 6 Internasjonalt samarbeid, tillegg s. 20, avsnitt 1

I vårt internasjonale solidaritetsarbeid vil vi legge stor vekt på samarbeide med fagbevegelsens egen solidaritetsorganisasjon, Norsk Folkehjelp.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med omskrevet tekst:
I vårt internasjonale arbeid vil vi legge stor vekt på samarbeid med fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon Norsk Folkehjelp.

Dagsorden: 8.6.4
Fra: 267 Roy Pedersen, Oslo

Til pkt. 6 «Internasjonalt samarbeid»

Nest siste avsnitt i hefte 8 del 3, side 19 erstattes med:

Organisering, krav om tariffavtaler og gjennomføring av kollektive forhandlinger som inkluderer streikerett, er basis for faglig organisering.

Vår velferdsstat er utviklet først og fremst av arbeiderbevegelsens partier, der fagbevegelsens stryke har vært avgjørende.

Dette er bakgrunnen for at også arbeidsgiversiden har akseptert den nordiske modellen.

Våre erfaringer samt nødvendigheten av å sikre en god arbeidslovgivning som respekteres, må formidles internasjonalt.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.6.5

Fra: 267 Roy Pedersen, Oslo

Til pkt. 6 «Internasjonalt samarbeid»

Avsnitt to i heftet 8 del 3, side 20 tilføyes:

LO må kreve veto ved eventuelle EU-direktiv, som reduserer faglige rettigheter og velferdsordninger.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med omskrevet tekst:

LO må kreve at regjeringen bruker veto-retten ved EU-direktiv som reduserer faglige rettigheter og velferdsordninger.

Dagsorden: 8.6.6

Fra: 48 Jorge Dahl, FF Hordaland

Nytt kulepunkt:

LO vil:

- I samarbeid med FN-sambandet i Norge, informere våre medlemmer og tillitsvalgte om FNs tusenårsmål. Spesielt skal det settes fokus på det internasjonale arbeidet LO driver i dag, sett i forhold til de konkrete tusenårsmål.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med omskrevet tekst:

- Legge vekt på å informere våre medlemmer og tillitsvalgte om FNs tusenårsmål. Spesielt skal det settes fokus på det internasjonale arbeid LO driver i dag, sett i forhold til de konkrete tusenårsmål.

Dagsorden: 8.6.7
Fra: 48 Jorge Dahl, FF

Nytt kulepunkt:

LO vil:

- Øke det aktive solidaritetsarbeidet i våre organisasjonsledd. Klubber og fagforeninger skal aktivt tilbys tilrettelagte prosjekter med land i sør. Prosjektene skal være konkrete, og ha utgangspunkt i det arbeidet int. avdeling og Norsk Folkehjelp allerede driver. Prosjektene kan ha karakter av både aktivt samarbeid med samarbeidsparter i sør, og rene bistandsprosjekt. En viktig del av tilretteleggingen må være tilbakemelding til egne org.ledd i LO.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med omskrevet tekst:

Tre nye kulepunkter:

- Oppmuntre lokale klubber og foreninger til å engasjere seg i konkrete samarbeidsprosjekter som LO og forbundene driver i utviklingsland og i Øst-Europa.
- Oppfordre lokale ledd i fagbevegelsen til å støtte Norsk Folkehjelps solidaritetsarbeid og humanitære innsats.
- Sørge for at solidaritetsarbeidet sentralt og lokalt blir bedre kjent.

Dagsorden: 8.6.8
Fra: 169 Grete Johanne Thomassen, Fagforbundet

LO arbeider mot en liberalisering av verdenshandelen, og slutter seg til handelskampanjens arbeid.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.6.9
Fra: 74 Ivar Kvadsheim, FO

Pkt. 6 – Internasjonalt samarbeid

Forslag til nytt «**bombepunkt**» mellom punktene «Arbeide for innsyn» osv. og «Støtte kampen osv.»:

«Være aktivt deltakende i den globaliseringskristiske bevegelsen, nasjonalt og globalt.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.6.10
Fra: 63 Hans-Christian Gabrielsen, FF

De to første setningene i annet avsnitt s.20 i sekretariatets innstilling erstat-
tes med:

EØS-avtalen er rammen for LOs faglige europapolitikk og bærebjelken for norsk industris markedsadgang på verdens største indre marked. LO vil jobbe for ytterligere å styrke avtalen.

Nytt kulepunkt:

- LO vil jobbe for å styrke EØS-avtalen og norsk industris markeds-
adgang.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises mot 2 stemmer av 15.

Dagsorden: 8.6.11
Fra: 265 Kleiv Fiskvik, Oslo Fylke

Siste setning i forslag 862 A som lyder:

«LO vil ikke støtte EUs grunnlov som lovfester markedsliberalisme fram for arbeid til alle»

Tas opp.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.6.12
Fra: 159 Sylvi Nergård, Troms

Tillegg, side 18, 3. avsnitt, ny setning:

Politikken til WTO, Verdensbanken, Pengefondet må legges kraftig om.

Hensynet til mennesker, miljø og rettferdig fordeling må være det viktigste, ikke størst mulig avkastning for den transnasjonale finanskapitalen.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med omskrevet tekst som plasseres mellom avsnitt 8 og 9 side 19: Politikken til WTO, Verdensbanken og pengefondet må endres.

Hensynet til mennesker, miljø og rettferdig fordeling må gå foran den transnasjonale finanskapitalens ønske om avkastning.

Dagsorden: 8.7.1

Fra: 250 Solveig Hovde, NTL

Kapittel 7 Likestilling

Siste setning i det øverste avsnittet på side 22 og det femte siste kulepunktet på side 23 i sekretariatets innstilling strykes.

Motivasjon:

Kravet ble innfridd med virkning fra 1. januar 2005. Jf følgende tekst fra lov om folketrygd:

«§ 14-5. Beregning av fødselspenger - feriepenger

Fødselspengene til hver av foreldrene beregnes på grunnlag av vedkommendes inntekt etter de samme reglene som for sykepenger fra trygden, se. Det ytes ikke fødselspenger for den del av inntekten som overstiger seks ganger grunnbeløpet.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket av ny tekst i første avsnitt, siste setning s. 22:

«Fedre må fullt ut gis selvstendig opptjeningsrettigheter i forbindelse med foreldrepermisjon og fødselspenger»

- og 5. siste kulepunkt, s. 23:

«LO vil:

- At fedre fullt ut skal sikres selvstendig opptjeningsrett i forbindelse med foreldrepermisjon og fødselspenger.»

Dagsorden: 8.7.2
Fra: 101 Clas Haarek Delp, HRAF

Tilleggsforslag til sekretariatets forslag til handlingsprogram pkt. 7
– Likestilling

Nytt kulepunkt:

- Arbeide for en kjønnsnøytral ekteskapslov

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.7.3
Fra: 71 Inger-Hanne Brønne, FO

Siste kulepunkt under sak 8.7 erstattes med følgende formulering:
LO vil bekjempe prostitusjon gjennom å jobbe for forebyggende tiltak, skadereduksjon og rehabilitering.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket i ny tekst i tredje avsnitt, siste setning side 23: «I tillegg må det settes inn tiltak på et bredt felt for å fjerne årsakene til prostitusjon, jobbe forebyggende, drive skadereduksjon og lage individuelle **løsninger**.»

- og i (nest) siste kulepunkt side 23: «LO vil:

- Bekjempe prostitusjon gjennom bl.a. forebyggende tiltak, sosiale ordninger og vurdering av lovforbud mot kjøp av seksuelle **tjenester**.»

Dagsorden: 8.7.4
Fra: 191 Line Tollefsen, Fagforbundet

Endre kulepunkt 7 i kap. 7 til følgende:

- Sikre lik representasjon av begge kjønn i LO og forbundene ved utnevning/valg til alle styreverv, råd og utvalg, der det er mulig

(Begrunnelse: Kjønnskvotering er ingen positiv måte å sikre likestilling på. Ordet har negativ klang.)

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket i både handlingsprogram og forslag til ny § 11 i vedtektene.

Dagsorden: 8.7.5

Fra: 296 Marian Leonhardsen, Nordland

Ang. pkt. 7, Likestilling, under «LO vil» s. 23

Jeg foreslår endret følgende kulepunkt:

- «Ta i bruk kjønnskvalifisering i LO og forbundene ved utnevning/valg til alle styrer, råd og utvalg, der det er mulig.»

Slik at det betyr det samme, men uten fy-ordet «kvotering» (redaksjonskomiteen må gjerne se på dette), for eksempel til:

«Ved å ha minstekrav for fordeling sørge for jevn representasjon av kjønn i LO og forbundene ved utnevning/valg til alle styrer, råd og utvalg, der det er mulig.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket i forslag til handlingsprogram og forslag til ny § 11 i vedtektene.

Dagsorden: 8.8.1

Fra: 241 Jostein Kleven, NTL

Kapittel 8 Et bedre arbeidsliv

Tredje setning i første avsnitt på side 24 i sekretariatets innstilling endres som følger:

«Dagens arbeidsmiljølov må styrkes. Fagbevegelsen vil arbeide for økt trygghet, forbedrede arbeidstakerrettigheter, en styrket tillitsvalgtrolle, et bedre arbeidsmiljø og et forsterket arbeidstakervern.»

Motivasjon:

Dette er tydeliggjøring av at dagens lov ikke dekker alle forhold godt nok, og at den derfor må styrkes.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget tiltredes.

Dagsorden: 8.8.2

Fra: 241 Jostein Kleven, NTL

Kapittel 8 Et bedre arbeidsliv

Ordet «hjem» i første setning i første avsnitt på side 25 i sekretariatets innstilling strykes. Andre setning i samme avsnitt strykes.

Motivasjon:

Setningen foran, og den etterfølgende setningen dekker problemstillingen godt nok. Forslaget er ment å tydeliggjøre at fagbevegelsen må sette fokus på den totale livssituasjonen. Når motsetningene mellom forventingene på arbeid og i det sosiale livet utenom arbeidet blir for store, øker stresset og tidsklemma gjør seg gjeldende. Problemstillingen er ikke bare avgrenset til det sosiale livet i hjemmet.

Redaksjonskomiteens innstilling:

- 1) Endring i første setning avvises.
- 2) Forslag om å stryke andre setning tiltreddes.

Dagsorden: 8.8.3

Fra: 241 Jostein Kleven, NTL

Kapittel 8 Et bedre arbeidsliv

De to siste setningene i første avsnitt på side 25 i sekretariatets innstilling strykes.

Motivasjon:

Avsnittet om overtidsreglene henger ikke sammen med den øvrige teksten i avsnittet. Overtidsreglene er i tillegg omtalt i nest siste kulepunkt på samme side i sekretariatets innstilling.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med omskrevet tekst:

«Fagbevegelsen må i sterkere grad rette søkelyset mot arbeidstakernes totale arbeids- og livssituasjon slik at arbeidstakernes helse og de tillitsvalgte innflytelse ivaretas på en bedre måte. Dette innebærer blant annet at endringene i overtidsbestemmelsene i 2003 må reverseres.»

Dagsorden: 8.8.4

Fra: 69 Siv Karin Kjellmoen, FO

LO skal jobbe for at yrkesskadeforsikringene også gjelder for arbeidstakere som pga. sitt arbeid blir utsatt for trusler og vold av klienter på fritida.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltredes – innarbeides i handlingsprogrammet.

Dagsorden: 8.8.5
Fra: 30 Kjell Finvåg, FF

Tillegg til handlingsprogram uttalelse nr. 8 «Et bedre arbeidsliv». Reglene om inn- og utleie av arbeidskraft undergraver prinsippet om faste ansettelser og lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakerne. Konsekvensen er økt usikkerhet for den enkelte.

LO vil: Arbeide for å stramme inn reglene om inn- og utleie av arbeidskraft. Innleie forutsetter avtale med tillitsvalgt. Vikarer må bare kunne leies inn for å erstatte navngitte personer i permisjon eller sykefravær.

Redaksjonskomiteens innstilling: Overføres redaksjonskomité II.

Dagsorden: 8.8.6
Fra: 49 Atle Reidar Sandnes, FF

Ny metode for vern
Det er viktig at vernetiltak vert forankra lokalt og regionalt.

LO vil derfor arbeide for å styrke lokal og regional medvirkning ved innføring av vern. For mange distriktsnæringer er det viktig at vern utformes slik at folk fortsatt kan drive næringsaktivitet.

Dette sikrer bosetting og arbeidsplasser. LO er derfor opptatt at vern og bruk kan kombinerast.

LO ønsker at vern skal bygge på kunnskap og kompetanse.
LO vil derfor at større del av vernet får ei avgjer nærare området vernet berører.

Redaksjonskomiteens innstilling: Overføres redaksjonskomité II.

Dagsorden: 8.8.7
Fra: 94 Inger Helene Vaaten, HK

LO vil jobbe for at seksuell trakassering ikke forekommer i arbeidslivet, i egen organisasjon eller i samfunnet for øvrig.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltredes.

Dagsorden: 8.8.8
Fra: 69 Siv Karin Kjellmoen, FO

Jeg opprettholder FOs forslag nr. 903 og 904.

903:

Flere forskningsprosjekter har pekt på alvorlige psykososiale arbeidsmiljø-belastninger innenfor de kvinnerike «smileyrkene» både i offentlig og privat sektor. Omfanget av både trusler og vold er stort innenfor de fleste yrkes-gruppene i helse- og sosialsektoren og fører til særegne belastninger og problemer. 'Utbrenthet' er en av betegnelse på en tilstand hvor arbeidstakere tvinges ut av arbeidslivet av psykososiale årsaker.

LO ønsker intensivert forskning og økt fokus også på denne typen arbeidsmiljøproblemer.

904:

Samfunnsutviklingen gjør at stadig flere arbeidstakere blir utsatt for urime-lige belastninger i arbeidssituasjonen. Innenfor mange yrker, både i offent-lig helse- og sosialsektor og i privat sektor er det avdekket at vold, trusler og trakassering er et viktig arbeidsmiljøproblem. LO vil derfor jobbe for at det settes økt fokus på dette området, og at det utvikles ulike tiltak for å møte dette. Dette kan omfatte:

- Sikkerhetsopplæring
- Utvikling av kartleggingsverktøy
- Rekruttering av personale med spesiell kompetanse
- Gjennomgang av bemanningsplaner
- Rett til veiledning
- Rett til videreutdanning
- Uttelling for kompetanse

Redaksjonskomiteens innstilling:

Tiltres med omskrevet tekst:

Inn på side 24, nest siste avsnitt etter «uønsket seksuell oppmerksomhet»: «Omfanget av både trusler og vold er stort innenfor mange yrkesgrupper, blant annet helse- og sosialsektoren. Arbeidstakerne må derfor beskyttes mot vold, mobbing, trakassering og diskriminering». LO vil jobbe for at det settes økt fokus på dette området, og at det utvikles ulike tiltak for å møte dette».

I forlengelse av kulepunktet om seksuell trakassering på side 26: ...LO ønsker økt forskning og sterkere fokus på denne typen arbeidsmiljøproblemer.

Dagsorden: 8.8.9
Fra: 67 Anne Marie Pettersen, FF

«AKAN- arbeidet i bedriftene må forsterkes».

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltredes som kulepunkt.

Dagsorden: 8.10.1
Fra: 243 Knut Wilhelmsen, NTL

Kapittel 10 Livslang læring

Tredje setning i første avnitt på side 28 i sekretariatets innstilling endres om følger:

«Utdanning skal være et offentlig ansvar og under demokratisk kontroll og være tilgjengelig for alle»

Motivasjon:

I endringsforslaget ovenfor er ordet «gratis» tatt ut. Et kapittel som omhandler livslang læring vil også omfatte opplæring som bør finansieres av arbeidsgiver.

NTL mener at siste setning i nest siste avsnitt på side 29 i sekretariatets innstilling er dekkende nok: «LO mener det skal være gratis å gå på grunnskolen og i videregående opplæring.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket ved at tredje setning i første avsnitt på s. 28 i sekretariatets innstilling endres til: «Utdanning skal være et offentlig ansvar, under demokratisk kontroll og tilgjengelig for alle.»

Dagsorden: 8.10.2
Fra: 243 – Knut Wilhelmsen, NTL

Kapittel 10 Livslang læring

Fjerde setning i tredje siste avsnitt på side 29 i sekretariatets innstilling endres som følger:

«Et utdanningssystem basert på private løsninger vil dessuten svekke den demokratiske kontrollen med utviklingen i utdanningssystemet.»

Motivasjon:

Forslaget er ment å bedre presisjonsnivået i formuleringen. Ordene «i relativt stort omfang» er tatt ut i det nye forslaget.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.10.3

Fra: 236 Stein Grøtting, SL

Handlingsprogram pkt. 10 – Livslang læring

4. avsnitt, 2 siste setninger erstattes av følgende:

«Stykkprisfinansiering og såkalt fritt skolevalg betyr valgfrihet for noen, på bekostning av andre.

LO vil slå ring om nærskoleprinsippet i grunnskolen og gi alle elever som ønsker det rett til plass på en videregående skole nærmest mulig hjemmet.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.10.4

Fra: 185 Kristian Tangen, Fagforbundet

LO skal arbeide for at skolebøker og annet læremateriell skal være gratis i den videregående skolen.

Motivasjon:

I LOs innstilling står det «...at alt læremateriell skal være gratis tilgjengelig».

Gratis tilgjengelig er en svakere formulering og det kan sås tvil om hva man mener med begrepet «tilgjengelig». Etter fagforbundets syn har videregående opplæring blitt en del av den obligatoriske grunnutdanningen i Norge og det må derfor være uten kostnad for den enkelte elev eller familien å gjennomføre slik utdanning.

Fagforbundet mener at formuleringen «gratis tilgjengelig» kan åpne for tvil om hva som faktisk menes, og åpne for løsninger som ikke er i tråd med intensjonen i formuleringen og vil derfor fremme vårt opprinnelige forslag på nytt.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.10.5
Fra: 185 Kristian Tangen, Fagforbundet

Nytt kulepunkt:

- Sørge for utdanning eller arbeid til all ungdom under 25 år.

Motivasjon:

Det innføres en *ny ungdomsgaranti* som gir ungdom rett til arbeid, utdanning, lærlingeplass eller annen kompetansegivende opplæring. Garantien må være tilpasset dagens samfunn.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket av kulepunkt i avsnitt Arbeid til alle.

Dagsorden: 8.10.6
Fra: 292 Svein Søren, Sør-Trøndelag fylke

LO kongressen må sette fortgang i realiseringen av kompetansereformen.

Både regelverk for permitteringer, lønnsbetingelser under permisjon og pengemidler for finansiering fra Stortinget, samt partene i arbeidslivet må på plass. Det trengs også store avklaringer på hvordan de forskjellige kompetanseløp skal forankres.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket gjennom endringsforslag i forbindelse med forslag 8.10.8.

Dagsorden: 8.10.7
Fra: 68 Rolf Jørn Karlsen, FF

Sekretariatets innstilling pkt. 10

«Livslang læring» side 30 første avsnitt:

Setningen «LO mener at retten til lærlingeplass og opplæringsplass bør lovfestes.» - strykes.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises mot 6 stemmer av 15.

Dagsorden: 8.10.8
Fra: 21 Ove Toska, EL & IT

Kap. 10 Livslang læring

Side 29, 3. avsnitt tillegg:

Ny forskning basert på erfaring fra andre land viser at sammenhengen med å tilegne seg læring og egen konsentrasjon henger nøye sammen med elevens forhold til et sunt og fornuftig kosthold. Mange elever viser det seg har ikke et slikt organisert forhold til eget kosthold og tyr til nødløsninger som «cola og boller». Dette sammen med uregelmessige måltider skaper store svingninger i blodsukker og med det og elevenes konsentrasjon i skolen. Innføring av skolemåltider har vist svært positiv effekt på læring og mestring av skoledagen..

Nytt kulepunkt:

- det arbeides for at skolemåltider innføres som en del av den norske skole

Side 31, 3. avsnitt tilleggstekst etter:

...mens det gjenstår å få på plass finansieringsordning for livsopphold under permisjonen, som både kan motivere til, og muliggjøre, utdanning til alle som ønsker det. Dette arbeid må intensiveres gjennom at det kreves opprettet fond. Disse må være bedriftsuavhengige og må forankres innen den enkelte bransje/tariffavtale eller innen LO/NHO området. Slike fond vil sikre den individuelle rettighet til etter- og videreutdanning.

Nytt kulepunkt til erstatning for kulepunkt 16:

- Nå kreves det etablert fond for livsopphold under etter- og videreutdanning. Fondet må være bedriftsuavhengig og forankres innen den enkelte bransje/tariffavtale.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med redaksjonskomiteens forslag til endringer.

1. forslag. Foreslås inntatt følgende kulepunkt: (LO vil)

- At det skal innføres en ordning med gratis frukt og grønnsaker i skolen, og gjennomføres forsøk med skolemåltider.

2. forslag. S. 31, 3. avsnitt, annen setning («Retten til...») erstattes av:

«Retten til tre års utdanningspermisjon er sikret. LO krever at det må komme på plass et system for livsopphold under utdanningspermisjon som gir alle en reell mulighet til å praktisere livslang læring, og benytte seg av sine nye rettigheter. I en slik finansieringsordning skal både arbeidsgiverne og staten bidra.»

Dagsorden: 8.10.9
Fra: 236 Stein Grøtting, SL

Handlingsprogrammets pkt. 10 Livslang læring

5. avsnitt etter 2. setning tilføyes:

«De tester og den rangering som nå er innført i skolen står i motsetning til disse målsettinger og må avsluttes».

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med redaksjonskomiteens forslag til endringer. Følgende tekst tas inn som ny setning etter 2. setning i 4. avsnitt: «I en slik situasjon vil ulempene med nasjonale prøver ha særlig uheldige **konsekvenser.**»

Dagsorden: 8.12.1
Fra: 245 Lill Sæther, NTL

Kapittel 12 Et humant og tolerant samfunn

Tillegg til tredje avsnitt på side 35 i sekretariatets innstilling:

«Etnisk diskriminering i norsk arbeidsliv fører til at arbeidskraft og kompetanse som ellers kunne kommet til nytte forblir **ubrukt.**»

Motivasjon:

Forslaget er ment å tydeliggjøre flere av de negative sidene ved etnisk diskriminering.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.12.2
Fra: 245 Lill Sæther, NTL

Kapittel 12 Et humant og tolerant samfunn

Tredje setning i femte avsnitt på side 35 erstattes med følgende tekst:

«Unge jenter presses fortsatt inn i tvangsektenskap. Dette må bekjempes. Ekstreme handlinger som kjønnslemlestelse kan ikke **aksepterres.**»

Motivasjon: Disse to handlingene kan ikke sidestilles.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.12.3
Fra: 245 Lill Sæther, NTL

Kapittel 12 Et humant og tolerant samfunn

Ordet «etnisk» strykes i første kulepunkt på side 36 i sekretariatets innstilling.

Motivasjon:

Forslaget er en oppfølging av første avsnitt på side 35 i sekretariatets innstilling, ved at ordet etnisk er fjernet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.12.4
Fra: 256 Torbjørn Reigstad, NTF

Handlingsprogrammet kap. 12 Et humant og tolerant samfunn tillegg s. 36, avsnitt 2.

«LO må aktivt bekjempe nazisme, fascistiske og rasistiske partier, grupper og organisasjoner».

Kampanjen «Gi rasisme rødt **kort**» er et eksempel på langsiktig holdnings-
skapende arbeid som LO i Norge støtter. Norsk Folkehjelp og Norske Idretts-
utøveres Sentralorganisasjon (NISO), med støtte fra LO, Fagforbundet og A-
pressen, bruker profiler i idretten i kampen mot rasisme. Forbilder innenfor
fotball, håndball og ishockey markerer sitt tydelige standpunkt mot rasisme
og diskriminering både på skoler og idrettsarenaer rundt i landet – og drar
med seg unge og voksne tilhengere i kampen for å sparke rasismen ut av
samfunnet. Mange tillitsvalgte i fagbevegelsen har også benyttet anlednin-
gen til å gå på Mangfold og Dialog (MOD) kurs og mange arbeidsplasser er
erklært som «Rasismefrie soner».

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres i Handlingsprogrammet side 36
før kulepunktene.

Dagsorden: 8.14.1
Fra: 247 Ståle Torstensen, NTL

Kapittel 14 Kultur

Forslag til tillegg først i andre avsnitt på side 37 i Sekretariatets innstilling:

«Norge er en flerkulturell nasjon med et mangfold av kulturelle uttrykk. Det er viktig at dette perspektivet synliggjøres på alle felter i kulturlivet. LO vil at kulturelt mangfold skal bli en grunnleggende premiss i kunst- og kulturpolitikken.»

Motivasjon:

Det må framgå tydelig av LOs handlingsprogram at det kulturelle mangfoldet i Norge må få innvirkning på utformingen av kunst- og kulturpolitikken.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket.

Dagsorden: 8.14.2
Fra: 247 Ståle Torstensen, NTL

Kapittel 14 Kultur

Følgende foreslås tatt inn i pkt 14 Kultur etter 1. setning:

«Arbeiderbevegelsens historie preges av solidaritet hvor det å stå sammen er det viktigste våpenet for å forme et bedre samfunn. Dette har satt sine spor i LOs kultur. Vår kultur for samhold er viktig å ha som basis når vi skal forme framtida»

Nytt siste kulepunkt:

- I større grad synliggjøre arbeiderbevegelsens historie og kulturarv.

Motivasjon:

For å si noe om framtida er det viktig å ha med seg fortida.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tekstforslag anses dekket. Nytt kulepunkt tiltres.

Dagsorden: 8.14.3
Fra: 200 Arnfinn Bjerkestrand, MFO

Forslag nr. 602 opprettholdes.

De store sivilisasjonene huskes først og fremst for kunsten de etterlot seg. Et aktivt og mangfoldig kulturliv er viktig for å gi våre liv et rikere og mer fullverdig innhold. Alle må gis mulighet for deltakelse i et aktivt kulturliv, og dette sikres best gjennom offentlige støtteordninger. Både det profesjonelle og det frivillige kulturliv må bli et satsningsområde.

Et bredt og aktivt kunst- og kulturliv gir økt livskvalitet og er et samfunnsansvar. Kommersialisering fører til ensretting. De forskjellige delene av kulturlivet er avhengige av hverandre, og det må satses på bredde og elite, institusjoner og frie grupper. Grunnlaget for et rikere samfunn legges i arbeidet med barn og unge. Det offentlige må ta et større ansvar for å øke tilbud, tilgjengelighet og kvalitet for å fremme barn og unges deltakelse i kulturlivet.

Kultur skaper nærhet og samhold mellom mennesker, og er som sådan også fredsskapende, fordi det gjennom kulturaktiviteter oppstår et samspill mellom mennesker som går på tvers av politiske, sosiale og språklige grenser. Uten satsing på kunst og kultur stagnerer et samfunn. Kunst og kultur er fellesskapets uttrykk, og gir uttrykk for verdier, håp og drømmer. I kampen for velferdssamfunnet, i arbeidet for rettferd, solidaritet, menneskeverd og fred, har kunst og kultur sin selvsagte plass.

LO vil i perioden arbeide for å trygge kunst- og kulturrelaterte arbeidsplasser ved å arbeide for gode rammebetingelser for kunst- og kulturlivet og være aktiv og tydelig i den kunst-, kultur-, kirke- og utdanningspolitiske debatten. LO skal videre arbeide for økt medlemsoppslutning fra alle kunstfaglige yrkesgrupper. Derfor mener LO at kultur er viktig, og vil i perioden arbeide for følgende satsingsområder: 1 prosent av statsbudsjettet skal gå til kultur

LO mener det vil være umulig å innfri de mange målene på kulturområdet uten at det samtidig skjer en stor økning i bevilgningene til kulturen. Det er behov for en kraftig oppvurdering av den rollen kunsten og kulturen spiller, og LO har som mål at innen 2009 skal om lag 1 prosent av statsbudsjettet gå til kulturformål.

Innføring av kulturlov

LO vil arbeide for at det innføres en egen kulturlov. Hensikten er ikke å lovregulere kulturfeltet i detalj, men understreke det offentliges ansvar når det gjelder å legge til rette for et godt kulturtilbud. Loven skal bidra til å sikre et

mangfold av kulturtilbud over hele landet, og gi kulturen tyngde og status. En kulturlov kan være en rettighetslov som avklarer rettigheter, plikter og organisering. En kulturlov gir kulturen legitimitet og status.

Bedre levekår for kunstnere

Mange kunstnere har vanskelige arbeidsvilkår. LO mener derfor at det må gjennomføres en levekårsundersøkelse blant kunstnere. Det må vurderes endringer i trygdeordningene, bl.a. sykepengeordningen, fødsels og adopsjonspengeordningene og dagpengeordningen for disse gruppene. I forbindelse med behandlingen av pensjonskommisjonens innstilling vil det også være naturlig å se nærmere på pensjonssituasjonen for utøvende frilanskunstnere. LO mener også at den offentlige formidlingen av oppdrag til kunstnerne bør bli bedre.

Kulturskole for alle barn som ønsker det

LO ønsker en sterk satsing på kulturskolene. Det er i dag ikke nok plasser til alle som ønsker å gå i kulturskole. Mange steder i landet er det lange køer. LO mener derfor at tilbudet må bygges ut og at målet skal være at kulturskolene skal være for alle. LO mener at alle barn i Norge som ønsker det, skal få tilbud om plass i kulturskolen - med rimelig egenbetaling.

Satsing på norsk musikk

LO mener at alle skal ha mulighet til å oppleve levende musikk. Det må derfor utvikles flere spillesteder, og det trengs flere arrangører. Støtte til spillesteder, lokale arrangører, festivaler, transport og programutvikling er viktige elementer i denne satsingen. Det må skapes bedre utviklingsmuligheter og rammevilkår for utøvere og opphavsmenn. LO mener det må satses mer på utstyr, øvingslokaler, talentopplæring og utvikling. Det er også viktig med økt kompetanse og felles standarder på tvers av ulike sjangere. LO er positiv til bruk av regionalisering som virkemiddel for å skape synergieffekter på tvers av ulike sjangere. Det bør derfor etableres regionale rock- og folkemusikksentre etter modell fra de regionale jazzsentrene.

Et løft for dansekunsten

Dansen må få økt anerkjennelse. LO mener det bør være et mål at alle skal få oppleve profesjonell dansekunst. Det må derfor satses på flere produksjoner og økt formidling. Norsk Scenekunstbruk må styrkes for å formidle dans i forbindelse med den kulturelle skolesekken.

Økt satsing på scenekunst - ny støtteordning for faste grupper

LO mener at teatergrupper og dansevirksomheter/-grupper må få mer forutsigbare rammer. Støtten til frie teatergrupper må økes kraftig. Det bør

innføres en ny ordning hvor virksomheter og grupper som har fått flerårig støtte under ordningen for fri scenekunst kan løftes ut og få en fast driftsstøtte for en lengre periode.

Økt satsing på det frivillige arbeidet

De frivillige kulturorganisasjonene har og vil alltid ha en enorm betydning for det framtidige Kultur-Norge. Gjennom arbeidet til de frivillige organisasjonene skapes mange former for sosialt og kulturelt fellesskap.

Det legges ned mye frivillig arbeid i lag og organisasjoner over hele landet. Det er derfor viktig at disse har best mulig rammevilkår. Frifond-midlene som går til barn og unge er viktige bidrag til lokal aktivitet, og det er viktig at disse fordeles på en måte som ligger nærmest opp til organisasjonenes egne ønsker.

Utvidet kulturell skolesekk

Den kulturelle skolesekken gir barn og unge over hele landet muligheten til å møte profesjonell kunst og kultur. I dag er det elevene i grunnskolen som får dette tilbudet. LO ønsker at det i forbindelse med evalueringen av skolesekken skal utredes om tilbudet også skal omfatte barnehager og videregående skoler.

Styrking av det norske språk - økt satsing på norsk litteratur

LO mener det er nødvendig med en offensiv språkpolitikk for å styrke det norske språks posisjon. Norge er et lite språkområde, og er derfor under konstant press. Nynorsk er under et særlig press. LO mener det er viktig å sikre skoleelever god opplæring i begge målformer, og at sidemålsopplæringa må utvikles og utbedres, ikke reduseres. LO vil understreke betydningen av gratis og moderne bibliotek tjenester. LO er opptatt av at bibliotekene skal gi et godt digitalt tilbud.

Økt utsmykking av offentlige rom

LO mener utsmykking av det offentlige rom, sammen med økt satsing på kvalitet i arkitektur og design, er viktig. Ordningen med utsmykking av offentlige bygg er et godt virkemiddel for å sikre tilgang til kunst i offentlige rom. LO mener ordningen må gjelde for all offentlig etablering uansett om bygget er eid eller leid av det offentlige og uavhengig av virksomhetens organisasjonsform.

Gode vilkår for samisk kultur

LO mener det er tatt for lite hensyn til samisk kultur. LO mener derfor at regjeringen i samarbeid med Sametinget bør vurdere om det skal utarbeides en egen melding om samisk kultur.

Norge som flerkulturelt land

Norge ønsker å være en flerkulturell nasjon med et mangfold av kulturelle uttrykk. Det stiller helt nye krav til kulturpolitikken. Det er viktig at det flerkulturelle perspektivet synliggjøres på alle felter i kulturellevet. LO vil at kulturelt mangfold skal bli en grunnleggende premiss i kunst- og kulturpolitikken. Det er derfor viktig at de nasjonale kulturinstitusjonene gjenspeiler dette i sine produksjoner, og at det i tillegg gis støtte til aktører på det flerkulturelle feltet. Det er av stor betydning å sikre rekrutteringen av kunstnere med minoritetsbakgrunn på alle nivåer innenfor kunstnerutdanningen.

Satsing på lokale kulturbygg

LO er opptatt av at det kan skapes gode og mange nok møteplasser for kunst og kultur, slik at både profesjonelle kunstnere og amatører kan få utvikle og utfolde sine evner og talenter, hver for seg og i samspill med hverandre. Dette krever hensiktsmessige lokaler, som også vil komme enhver region og ethvert lokalsamfunn til gode. I Norge er det fremdeles et stort behov for gode lokaler for kulturformål.

Systematisk satsing på kultur og næring

Kulturnæringene er både i kraft av seg selv og som leverandører til næringslivet et betydelig vekst- og utviklingspotensial. Et første skritt på veien for å bidra til utløsning av dette potensialet er at kulturnæringene anerkjennes som verdiskapende næringer med stor betydning for norsk økonomi. Deres egenskaper tilsier også at de bør inngå som en naturlig del av innovasjonssystemet og næringspolitikken nasjonalt og regionalt.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med Redaksjonskomiteens forslag til endringer.

Med utgangspunkt i Sekretariatets innstilling gjøres følgende endringer:

- Avsnitt 1 og 2 i forslaget settes inn først i kapitlet, bortsett fra at «dette sikres best gjennom offentlige **ordninger**» tas ut, og «etniske, **religøse**» legges til oppstillingen i 1. setning, 2. avsnitt.
- Avsnitt 1 i Sekretariatets innstilling tas ut, og avsnitt 2 til «....**grenser.**»
- Avsnitt 3 i forslaget settes inn etter andre hele avsnitt s. 38.
- De to setningene fra «**Hensikten....**» i første kulepunkt tas ut av kulepunktene og settes inn i teksten deretter.
- 3. hele avsnitt i Sekretariatets innstilling går ut, og erstattes med: «LO ønsker en sterk satsing på kulturskolene, som er en utvidelse av de gamle musikkskolene i kommunene. Det er i dag ikke nok plasser i kulturskolene til alle som ønsker det. LO mener også det er

viktig å satse på den kulturelle skolesekken, som gir barn og unge over hele landet muligheten til å møte profesjonell kunst og kultur.»

- De to setningene fra «Kulturskolen...» i femte kulepunkt går ut.
- Setningen «Den kulturelle skolesekken» i sjetten kulepunkt går ut.
- Ordet «næringsvei» erstattes med «næring» i ellefte kulepunkt.
- Nytt kulepunkt nest sist «Satse på norsk musikk».
- Nytt kulepunkt «Arbeide for økt satsing på det frivillige arbeidet» til slutt i listen.

Dagsorden: 8.20.1

Fra: 249 Jan Arild Lyseng, NTL

Arbeidslivspolitisk uttalelse – ny arbeidsmiljølov

Tillegg til annet avsnitt i forslag 1401 fra sekretariatet:

«Dagens arbeidsmiljølov må styrkes. Fagbevegelsen vil arbeide for økt trygghet, forbedrede arbeidstakerrettigheter, en styrket tillitsvalgtrolle, et bedre arbeidsmiljø og et forsterket **arbeidstakervern**.»

Motivasjon:

Dette er tydeliggjøring av at dagens lov ikke dekker alle forhold godt nok, og at den derfor må styrkes.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.20.2

Fra: 249 Jan Arild Lyseng, NTL

Arbeidslivspolitisk uttalelse – ny arbeidsmiljølov

Tillegg til tredje avsnitt i forslag 1401 fra sekretariatet:

«Tillitsvalgte må gis tilgang til og innsyn i arbeidsavtaler og lønnsforhold for arbeidstakere i egen virksomhet og hos underleverandører slik at muligheten til å avdekke lovstridige forhold og sosial dumping blir **reell**.»

Motivasjon: Dagens lov dekker ikke dette godt nok.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltredes uttalelsen i forlengelsen av 3. avsnitt.

Dagsorden: 8.20.3

Fra: 19 Øivind Wallentinsen, EL & IT

Arbeidslivspolitisk uttalelse – Ny AML

Tas inn i fortsettelsen av 3. avsnitt:

Det må også tas inn bestemmelser som motvirker sosial dumping.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket av 8.20.2.

Dagsorden: 8.20.4

Fra: 20 Sissel Hallem, EL & IT

Nytt avsnitt inn foran siste avsnitt i innstillingen:

LO-kongressen mener at behandlingen av forslaget til ny arbeidsmiljølov burde vært utsatt til etter stortingsvalget.

Lovforslaget avviker sterkt fra både dagens lov og det Arbeidslivslovutvalget foreslo, det ville derfor være rimelig å gi Stortinget og berørte parter mer tid til å gjennomgå regjeringens forslag. Å rushe saken gjennom Stortinget i løpet av våren anser vi som lite ansvarlig.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.20.5

Fra: 19 Øivind Wallentinsen, EL & IT

Arbeidslivspolitisk uttalelse – NY AML

Tas inn etter avsnitt 3 i innstillingen:

«LO-kongressen krever også at det tas inn nødvendige forsterkninger av dagens lov i tråd med utviklingen i norsk arbeidsliv.

LO skal arbeide aktivt for en bedre arbeidsmiljølov og bekjempe angrepene på den eksisterende loven med alle midler».

Redaksjonskomiteens innstilling: Første ledd anses dekket av nåværende tekst. Siste setning avvises.

Dagsorden: 8.20.6
Fra: 30 Kjell Finvåg, FF

Tillegg til Arbeidslivspolitiske uttalelse:

Nytt kulepunkt:

- Reglene om inn- og utleie av arbeidskraft undergraver prinsippet om faste ansettelser og lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakerne. Konsekvensen er usikkerhet for den enkelte.

LO vil arbeid for å stramme inn reglene om inn- og utleie av arbeidskraft. Innleie forutsetter avtale med tillitsvalgt. Vikarer må bare kunne leies inn for å erstatte navngitte personer i permisjon eller sykefravær.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Første avsnitt tas inn i teksten etter første avsnitt i uttalelsen. Andre avsnitt tas inn som kulepunkt i uttalelsen.

Dagsorden: 8.20.7
Fra: 15 Tove Johansen, EL&IT

Arbeidslivspolitisk uttalelse – ny arbeidsmiljølov

Nytt siste avsnitt:

LO iverksetter en politisk streik den 24. mai i forbindelse med kommunalkomiteens sluttbehandling, og like før Stortingets behandling av loven. LO vil arbeide for å få tilslutning til streiken fra de øvrige arbeidstakerorganisasjonene.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvist.

Dagsorden: 8.20.8
Fra: 15 Tove Johansen, EL & IT

Arbeidslivspolitisk uttalelse – ny arbeidsmiljølov

Nytt avsnitt før siste avsnitt i innstillingen:

LO-kongressen krever at det rød/grønne regjeringalternativet ikke inngår noe kompromiss med Regjeringen som svekker dagens lovverk.

Det forutsettes at partiene i den rød/grønne alliansen garanterer at eventuelle endringer vedtatt i denne stortingssesjonen som innebærer en svekkelse av dagens AML skal reverseres om disse partiene får flertall etter valget.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Sekretariatet.

Dagsorden: 8.20.9

Fra: 19 Øivind Wallentinsen, EL & IT

Tillegg til uttalelsen arbeidslivspolitisk uttalelse – ny arbeidsmiljølov

Det innarbeides i uttalelsen:

I en ny lov må det legges til rette for at det åpnes for kollektiv søksmålsrett på bestemmelsene i den nye loven.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.20.10

Fra: Fylkeskonferansen i Oppland

- Arbeidstakere skal som hovedregel være fast ansatt.
- Adgangen til midlertidig ansettelse skal begrenses.
- Adgang til inn- og utleie av arbeidskraft skal avtales med tillitsvalgte.
- Vikarer skal kun innleies opp mot navngitte personer ved langtidssykefravær/permisjoner.

Motivasjon:

Vi ønsker med dette å signalisere at vi aldri kommer til å gi oss på disse spørsmålene som er så viktige for alle som selger sin egen arbeidskraft. Med dette vil vi skape trygghet og sikkerhet for arbeidslivet i Norge. Retten til å stå i fast stilling, er et viktig vern i Norge. Liberalisering vil øke vilkårligheten i arbeidslivet.

Redaksjonskomiteens innstilling: De to første strekpunktene anses dekket av eksisterende tekst i uttalelsen.

De to siste strekpunktene anses dekket av 8.20.6.

Dagsorden: 8.22.1
Fra: 248 Anita Busch, NTL

Velferdsstaten ved en skillevei. Velferdspolitisk manifest 2005 - 2009
Fjerde avsnitt på side 6 i sekretariatets forslag nr. 1403 erstattes med følgende tekst:

«LO krever at de usolidariske effektene av Bondevik-regjeringens politikk reverseres. LO krever en politikk som sørger for rettferdig fordeling, full sysselsetting og velferdstjenester av høy kvalitet.»

Redaksjonskomiteens innstilling:
Anses dekket av eksisterende tekster, men «full» sysselsetting tas inn.

Dagsorden: 8.22.2
Fra: 248 Anita Busch, NTL

Velferdsstaten ved en skillevei. Velferdspolitisk manifest 2005 - 2009
Nytt avsnitt mellom fjerde og femte avsnitt på side 6 i sekretariatets forslag nr. 1403:

«Velferdsstaten skal organiseres med utgangspunkt i likeverdige tjenestetilbud uansett bosted, velferdsordninger og økonomisk evne. LO aksepterer ikke at regjering og Storting gjennom organisasjonsendringer fraskriver seg styring og kontroll med velferdstjenestene.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.22.3
Fra: 248 Anita Busch, NTL

Velferdsstaten ved en skillevei. Velferdspolitisk manifest 2005 - 2009
Siste setning i sjette avsnitt på side 6 i sekretariatets forslag nr. 1403 erstattes med følgende tekst:

«Som et ledd i dette må innsatsen for livslang læring og et inkluderende arbeidsliv økes.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.22.4
Fra: 248 Anita Busch, NTL

Velferdsstaten ved en skillevei. Velferdspolitisk manifest 2005 - 2009
Syvende avsnitt på side 6 i sekretariatets forslag nr. 1403 erstattes med følgende tekst: «Stadig flere ekskluderes fra arbeidslivet og blir fattige selv i et av verdens rikeste land. Regjeringens individuelt orienterte fattigdomspolitik er et gufs fra fortidens forsorgssamfunn. En sunn offentlig boligpolitikk, rause offentlige ordninger for de som faller utenfor arbeidslivet, økt satsing på arbeidsmarkedstiltak, lovvern mot utnyttning av ansattes helse, et mer inkluderende arbeidsliv og styrking av kommunenes forebyggende arbeid, vil være mer målrettede tiltak mot fattigdom - enn den knapphetspolitikken høyresiden nå foreskriver.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.22.5
Fra: 239 Arne Klausen, NTL

Velferdsstaten ved en skillevei. Velferdspolitisk manifest 2005 - 2009
Tillegg i siste avsnitt på side 6 i sekretariatets forslag nr. 1403:
«Alle arbeidstakere som utfører velferdstjenester for det offentlige, for eks. fosterforeldre, skal ha arbeidskontrakter og ikke oppdragskontrakter.»

Nytt kulepunkt på side 8 i sekretariatets innstilling:

- «Fosterforeldre med tiltak (ungdomshjem, beredskapshjem og familiehjem) på statlige kontrakter, skal være arbeidstakere, ikke oppdragstakere.»

Motivasjon:

NTL organiserer fosterforeldre med tiltak (spesialfamilier). Disse har krav på seg fra Staten (barnevernet) om ikke å ta annet lønnet arbeid, fordi omsorgsoppgavene krever hele deres tid. For dette får de en kompensasjon fra Staten på mellom 230.000 og 300.000 kr. De forplikter seg til å være fosterforeldre i 10 år, men går på kortvarige oppdragskontrakter. Dette medfører at de faller utenfor det vanlige lov og avtaleverk som gjelder for alle arbeidstakere i Norge. (Arbeidsmiljølov, Ferieloven, Folketrygdloven. Heller ingen hovedavtale for medvirkning).

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.22.6
Fra: 248 Anita Busch, NTL

Velferdsstaten ved en skillevei. Velferdspolitisk manifest 2005 - 2009

Nytt kulepunkt på side 8 i sekretariatets forslag nr. 1403:

- Lovregulering som sikrer arbeidstakeren mot utnytting og skadelig arbeidsmiljø.

Motivasjon:

Behovet for utvikling av lovverket som skal beskytte arbeidstakerne må synliggjøres i manifestet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket (i Handlingsprogrammet og Arbeidslivspolitisk uttalelse).

Dagsorden: 8.22.7
Fra: 70 Kjetil Ostling, FO

LO vil jobbe for lovfesting av forebyggende barne- og ungdomsarbeid som et offentlig ansvar.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises. Det vises til tilsvarende forslag 8.4.6 til Handlingsprogrammet.

Dagsorden: 8.22.8
Fra: 118 Gerd Kristiansen, Fagforbundet

Forslagsnr. 1403 Til velferdspolitisk manifest

Ny tekst kulepunkt 8:

- En kraftig styrking av kommuneøkonomien og sykehusøkonomien gjennom forpliktende opptrappingsplaner.

Avsnitt 2 i brødtekst: Videreføre regjeringens markedsorienterte politikk i fire nye år vil velferdsstaten påføres uopprettelig skade.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslag 1. Tiltredes, uten «kraftig».
Forslag 2. Avvises.

Dagsorden: 8.23.1
Fra: 242 Anita Solhaug, NTL

Et rettferdig internasjonalt samfunn
Følgende nye avsnitt innarbeides i sekretariatets forslag nr. 1404:

«GATS – Nei til hemmelighold og svekket politisk kontroll
Regjeringen må offentliggjøre alle krav og motkrav i GATS-forhandlingene. Det er ikke akseptabelt at viktige veivalg i samfunnsutviklingen skal bindes opp gjennom hemmelige, internasjonale forhandlinger. Norge må trekke alle krav til utviklingsland om liberalisering av tjenester. Det må være opp til utviklingslandene selv, uten press fra rike land, om de vil liberalisere eller ikke. Norge må arbeide for at viktige velferdsområder som utdanning, helse, vann- og energiforsyning holdes utenfor GATS-avtalen.»

Motivasjon:
Sekretariatets innstilling til uttalelse inneholder ikke noe om dette viktige området av betydning for samfunnsutviklingen.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres. Plasseres mellom avsnitt 4 og 5.

Dagsorden: 8.23.2
Fra: 266 Sissel Karlsen, LO Oslo fylke

Gi Vanunu politisk asyl nå!
LO-kongressen krever at de politiske myndighetene gir den israelske atomfysikeren Mordechai Vanunu politisk asyl på humanitært grunnlag.

Vanunu ble arrestert og dømt til 18 års fengsel, hvorav de første 11 årene i isolat, fordi han informerte om omfanget av Israels planer om atomvåpenproduksjon. For ett år siden ble han løslatt, men har i denne tiden hatt husarrest med svært begrenset ytrings- og bevegelsesfrihet. Israelske myndigheter sier de vil forlenge husarrestperioden med ett år.

Norske myndigheter krever nå at Vanunu må søke om asyl fra Norge, noe som er umulig i og med at han ikke kan forlate Israel. Han søkte om asyl fra Israel for ett år siden, og har fått nei på formelt grunnlag! I avslagsbrevet skriver UD: «Det er fast praksis for at det ikke innvilges asyl til personer som oppholder seg i hjemlandet. Det er en forutsetning i FNs flyktningkonvensjon for å bli anerkjent som flyktning at man ikke oppholder seg i hjemlandet».

Vanunu var og er en modig mann som turte å si fra om Israels hemmelige atomvåpenprogram, et program som ikke på noen måte ville gjøre fredsforhandlingene enklere i et konfliktområde som Midt-Østen.

LO-kongressen oppfatter norske myndigheters holdning som en ensidig støtte til Israels ønske om å bringe Vanunu til taushet for alltid, og krever derfor at Vanunu får innvilget asyl nå.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres som egen uttalelse.

Dagsorden: 8.23.3

Fra: 253 Frank Holm, NTF

LO krever boikott av militærjuntaen i Myanmar.

Begrunnelse:

Myanmar, eller Burma som de fleste kjenner, har ett av de mest rå og brutale militærdiktaturer i verden.

I Myanmar er de helt elementære menneskerettigheter totalt fraværende, der folk blir fengslet, torturert og drept for sine meningers skyld.

Militærjuntaen utarmer, ved hjelp av slavearbeid, landets egne naturressurser som nedhogst av den tropiske regnskogen, der fortjenesten går rett i generalenes egne lommer.

Norge bør ha et særskilt ansvar for å støtte menneskerettsorganisasjoner som sloss for demokrati i Myanmar etter tildelingen av fredsprisen til Aung San Suu Kyi. Bokmerke er ikke definert. som selv har sittet i husarrest i snart 10 år for sine meningers skyld.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltredes med omskrevet tekst (nytt avsnitt mellom fjerde og femte avsnitt):

Burma

Burma har et av de mest råde og brutale militærdiktaturer i verden. Brudene på faglige og menneskelige rettigheter må bekjempes. Det norske Petroleumsfondet har investert i 85 selskaper som ifølge FFI har virksomhet i Burma. LO krever at oljefondet selger seg ut av disse selskapene. LO står på sitt gamle krav om boikott av Burma.

Dagsorden: 8.23.4
Fra: 269 Erik Hagen, LO i Oslo

4. avsnitt tilføyes:

LO vil samtidig arbeide for U-landenes rett til å sikre nasjonal kontroll på utvinning av egne naturressurser.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.23.5
Fra: 103 Claus Jervell, HRAF

1. LO krever norsk engasjement for stabilisering av situasjonen i IRAK etter USAs invasjon og støtte til kurdernes sak.

Vestens støtte til Saddam gjør oss alle ansvarlige for Iraks hærtog mot naboene og angrep på egne kurdere og sjiaer. Norge og LO må med fredelige midler aktivt bidra til demokrati og stabilitet i hele regionen, må sikres retten til å opprettholde egenart og kultur. Norge må bidra faglig og økonomisk til tilbakeføring av flyktninger som Saddam fordrev.

2. LO krever respekt for irakiske flyktningers rettigheter. Norske myndigheter gav irakiske flyktninger oppholdstillatelse (MUF) som nekter dem rettighetene andre flyktninger med opphold får. De irakiske flyktningene som kom til Norge i 1999 kan fortsatt ikke planlegge framtiden og har ikke rett til familiegjenforening. Å returnere dem til Irak er umulig. LO krever at forskjellsbehandlingen opphører. MUFene må som andre ha rett på opphold på humanitært grunnlag etter ha bodd i landet en årrekke.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Sekretariatet.

Dagsorden: 8.24.1
Fra: 29 Egil Mongstad, FF

Fremmer tilleggs-/endringsforslag til uttalelsen om Midtøsten og Palestina-konflikten:

Under overskriften «LO-kongressen krever...»

Andre kulepunkt endres til:

- Legger et klart og tydelig press på Israel for at landet skal respektere FN-vedtak, internasjonal rett og menneskerettigheter, og å trekke sine militære styrker ut av alle okkuperte arabiske områder tilbake til grensene av 4. juni 1967, i henhold til Sikkerhetsrådets resolusjoner 242 og 338.

Fjerde kulepunkt endres til:

- Gjør sitt ytterste for å støtte opp om fredsforhandlinger mellom partene for å fremme opprettelsen av en selvstendig palestinsk stat, basert på grensene fra 4. juni 1967.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.24.2

Fra: 74 Ivar Kvadsheim, FO

1. Punktet: Ber Israel stanse byggingen av muren osv.

Erstattes med: Ber Israel stanse byggingen og starte riving av muren på palestinsk område, og trekker tilbake osv.

2. Punktet: Å legge press på Israel osv.

Erstattes med: Å legge press på Israel for å få stanset okkupasjonen og for å få revet apartheidmuren som er bygget på palestinsk område.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.24.3

Fra: 164 Karin M. Mathisen, Fagforbundet

Viser til uttalelse Midt Østen og Palestina-konflikten.

Forslag: Endring strekpkt. 3.

Endres til: «Krever at Israel stanser okkupasjonen, rive muren, trekke tilbake soldater og ulovlige bosettinger fra alle palestinske områder.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket av forslag 8.24.2.

Dagsorden: 8.24.4

Fra: 164 Karin M. Mathisen, Fagforbundet

Uttalelse om Midtøsten

Tillegg:

LO krever frihet for Vanunu

LO krever at Mordechai Vanunu får forlate Israel og at Norge innvilger ham asyl. På grunn av Norges rolle i Israels utvikling av atomvåpen har landet et spesielt ansvar for å sikre Vanunu muligheten til å starte et nytt liv utenfor Israel.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket av forslag 8.23.2.

Dagsorden: 8.24.5

Fra: 164 Karin M. Mathisen, Fagforbundet

Uttalelse om Midtøsten

Endres slik:

I tredje avsnitt: LO er opprørt over at Israel, som selv eksisterer som stat som et resultat FN vedtak gjentatte ganger har brutt vedtak fattet av FN. Den ulovlige okkupasjonen av Vestbredden og Gaza fortsetter og bosettingene på palestinsk jord øker i antall og utvides, samtidig har flyktningene snart 60 år etter opprettelsen av staten Israel, fortsatt verken fått vende hjem eller fått noen kompensasjon. Okkupasjonen og palestinernes vedvarende rettsløshet er roten til fattigdom, utrygghet og terror. Byggingen av «apartheidmuren» inne på palestinsk område hindrer ikke bare kontakten mellom de to nabo-folkene, men stenger titusenvis av palestinere inne i enklaver avstengt fra kontakt med både Vestbredden og Israel og har ødelagt enorme arealer av palestinsk jordbruksland. Den palestinske utestengelsen fra det israelske arbeidsmarkedet og mulighetene for eksport og import av varer til de palestinske områdene er med byggingen av muren om mulig blitt enda vanskeligere.

Fjerde avsnitt: På tross av okkupasjonen og overgrep fra Israelsk side er det gjennomført demokratiske valg på palestinsk president og det skal osv....

Litt lenger ned i avsnittet: LO støtter det palestinske folket i arbeidet for demokrati og i deres kamp for grunnleggende menneskerettigheter og faglige rettigheter. LO krever at den Israelske fagbevegelsen oppfyller avtalen som

LO har signert sammen med Histadrut. Det understrekes at en forutsetning for fred er en likeverdig behandling av den palestinske minoriteten inne i Israel og respekt for flyktningenes rettigheter samt frigivelse av alle politiske fanger.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket i uttalelsen.

Dagsorden: 8.27.1

Fra: 256 Torbjørn Reigstad, NTF

Forslag til ny uttalelse:

Ta standpunkt mot rasisme

Daglig opplever mennesker i Norge å bli forskjellsbehandlet på arbeidsmarkedet, boligmarkedet, i bomiljøer og på skoler på grunn av sin religiøse, kulturelle eller etniske bakgrunn. Den norske majoriteten har makt til å sortere og bedømme befolkningen ut fra slike kriterier. Men den har også muligheten til å bidra til at folk blir vurdert på et fordomsfritt grunnlag. Landsorganisasjonen i Norge ønsker et etnisk likestilt, rettferdig samfunn preget av humanisme og toleranse, uten diskriminering, vold og fordommer. Alle mennesker har lik verdi og like rettigheter.

Vi må i mye sterkere grad enn i dag ta opp i oss at vi har et flerkulturelt arbeidsliv. Fagbevegelsen må jobbe aktivt for at minoriteter blir bedre representert i alle ledd. Hvis vi ikke oppnår økt representasjon fra minoritetene, mister vi troverdighet overfor de vi skal ivareta rettighetene til i arbeidslivet og de vi skal rekruttere som nye medlemmer.

«Arbeid til alle er jobb nr 1». Men fortsatt står en langt større andel ikke-vestlige innvandrere utenfor arbeidslivet, sammenlignet med resten av befolkningen. Dette er et stort hinder for en vellykket integrering. Selv i 2005 må mennesker gå til det drastiske skritt å skifte navn for å få jobb. Hvis de bruker sitt eget navn blir de ikke engang innkalt til jobbintervju. Dette viser hvordan majoritetens holdninger får negative konsekvenser for minoritetene i Norge.

Landsorganisasjonen mener det er viktig å bekjempe generaliseringer og forenklinger som fører til diskriminering på bakgrunn av etnisk og kulturell tilhørighet. Hva som er «det norske» har forandret seg med årene. Vi er blitt et flerkulturelt samfunn, med et større mangfold enn tidligere. Dette

må det store flertallet, det vil si den norske majoriteten, ta innover seg. Det er majoriteten som har hovedansvaret for en vellykket integrering. Majoriteten kontrollerer arbeidsmarkedet og boligmarkedet, og legger premissene for hvordan vi omtaler minoritetene. Landsorganisasjonen ønsker å gjøre Norge til et land med mindre fordommer og rasisme, og til et land der mennesker med minoritetsbakgrunn kan føle seg hjemme.

Skal vi lykkes i arbeidet for etnisk likestilling, kreves det at vi gjøre en kontinuerlig innsats, og gjennom dette samler erfaringer og bygger kompetanse. Langsiktig holdningsskapende arbeid overfor den etniske majoriteten i Norge er avgjørende for å hindre rasisme og diskriminering.

Kampanjen Gi rasisme rødt kort er et eksempel på langsiktig holdningsskapende arbeid som Landsorganisasjonen i Norge støtter. Norsk Folkehjelp, Norske Idrettsutøvers Sentralorganisasjon, med støtte fra LO, Fagforbundet og A-pressen, bruker profiler i idretten i kampen mot rasisme. Forbilder innenfor fotball, håndball og ishockey markerer sitt tydelige standpunkt mot rasisme og diskriminering både på skoler og idrettsarenaer rundt i landet – og drar med seg unge og voksne tilhengere i kampen for å sparke rasismen ut av samfunnet. Mange tillitsvalgte i fagbevegelsen har også benyttet anledningen til å gå på MOD kurs og mange arbeidsplasser er erklært som Rasismefri sone.

LO vil:

- Bekjempe alle former etnisk diskriminering, rasisme og vold.
- At tillitsvalgotopplæringen styrkes ytterligere for å skape bedre forståelse for et velfungerende flerkulturelt arbeidsliv.
- At minoritetsungdom vies ekstra oppmerksomhet i LOs og forbundenes ungdomsarbeid.
- Arbeide sammen med forbundene for å styrke kunnskapene om det flerkulturelle samfunn, rasisme, diskriminering, mangfold og inkludering på alle nivåer i fagbevegelsen.
- Kreve at regjeringen gir de frivillige organisasjonene gode rammebetingelser for å fortsette det holdningsskapende arbeidet rettet mot rasisme.
- Oppfordre fagorganiserte til ikke å stemme på partier som ikke skriftlig og muntlig tar klar avstand fra all rasisme og etnisk diskriminering ved årets stortingsvalg.

Med fokus på kamp mot rasisme i fagbevegelsen kan vi gjøre noe for å slippe minoritetene til i det norske samfunnet, på linje med alle andre. Vi kan bidra til å endre folks holdninger ved å gi klar beskjed om **Å TA STANDPUNKT MOT RASISME**.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avsnitt 2 og 5 tiltres i Handlingsprogrammet. Nye kulepunkter i Handlingsprogrammet side 36.

- «Kreve at Regjeringen gir de frivillige organisasjonene gode nok rammebetingelser for å videreføre og forsterke det holdningsskapende arbeidet rettet mot rasisme.»
- «Videreutvikle det etablerte samarbeidet med Norsk Folkehjelp og bruke deres kompetanse på det holdningsskapende arbeidet sentralt og lokalt.»

Tillegg til Arbeidslivspolitisk uttalelse

LO har 11.05.2005 sendt brev til de parlamentariske lederne på Stortinget, godkjent på ekstraordinært møte i Sekretariatet samme dag, hvor følgende setning inngår: «Vi krever at Stortinget sender forslag til ny arbeidsmiljølov tilbake til Regjeringen, og at vi får en ny arbeidsmiljølov som er bedre enn dagens!»

Lederen av Redaksjonskomiteen vil gjøre oppmerksom på at det ved behandlingen av komiteens innstilling vil bli foreslått at denne inkluderes i Arbeidslivspolitisk uttalelse, etter siste avsnitt.

Oversendt fra Redaksjonskomite II:

Dagsorden: 7.1.2

Fra: 118 Gerd Kristiansen, Fagforbundet

Forslag til uttalelse på LO-kongressen 2005:

Sykehusreformen må evalueres før nye endringer iverksettes

LO-kongressen er bekymret for utviklingen av spesialisthelsetjenesten.

Vi har fått en foretaksorganisering hvor hovedhensikten har blitt å tilrettelegge for økt konkurranse, privatisering og sentralisering. Konsekvensen blir det motsatte av hva som var hensikten med reformen.

Hensikten med hele sykehusreformen var å få et bedre helsevesen for befolkningen. Utviklingen går i motsatt retning, og evalueringsprosessen må gjennomføres før ytterligere omorganiseringer iverksettes.

LO-kongressen slår fast at alle advarsler mot sykehusreformen nå slår til. Helsereformen har blitt det vi fryktet – en privatiseringsreform.

Sykehussektorens største problem er den kroniske underfinansieringen og manglende politisk styring. Det er her politikerne må ta grep nå.

Politikerne må ta ansvaret for hva sykehusene skal beskjeftige seg med, og sette kvalitetsstandarder på tjenestene. De må utarbeides forpliktende handlingsplaner og bevilges nødvendige midler til å oppfylle disse.

Regjeringen har varslet forslag om strukturelle endringer i helseregionene Sør og Øst når forslag til revidert nasjonalbudsjett legges frem 13. mai.

LO-kongressen går imot strukturelle endringer løsrevet fra evalueringsprosessen som nå er i gang.

Nye omfattende strukturelle og organisatoriske endringer av spesialisthelsetjenesten må komme som et resultat av erfaringene med foretaksmodellen generelt, og evalueringen av sykehusreformen spesielt.

LO-kongressen stiller følgende krav:

- Stortinget må tilføre sykehusene nødvendige drifts- og investeringsmidler.
- Ingen iverksetting av nye strukturelle endringer i evalueringsperioden.
- Videre må det utstedes en politisk garanti fra Stortinget om at ingen sykehus skal legges ned i evalueringsperioden, og at lokalsykehus skal opprettholde akuttberedskap og fullgode fødetilbud.
- Den politiske styringen av sykehusene må gjeninnføres.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes LOs ledelse til viderebehandling i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett med følgende endringer: Andre og fjerde avsnitt utgår, i femte og sjette avsnitt utgår hhv. «den kroniske» og «og sette kvalitetsstandarder på tjenestene».

Dagsorden: 8.1.5

Fra: 264 Britt Pedersen, Akershus fylke

Forslag til endring i handlingsprogram

Generelt: Alle steder hvor det står velferdssamfunnet endres til velferdsstaten.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.11.3
Fra: 246 Bente Holt, NTL

Kapittel 11 Demokrati

Nytt kulepunkt på side 34 i tillegg til sekretariatets innstilling:

- «Omfanget og størrelsen av det offentlig tjenestetilbudet skal være et folkevalgt ansvar under offentlig kontroll.»

Motivasjon:

Forslaget er en oppfølging av første avsnitt på side 34 i sekretariatets innstilling.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket av ny og eksisterende tekst, se forslag 8.4.4. og kap. 1 i Handlingsprogrammet.

Redaksjonskomite II for handlingsprogrammet

Dagsorden: 7.1.1

Fra: 294 Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag

Stortingsvalget 2005 – ny kurs

Valgkampen er allerede i gang. På grunnplanet i fagbevegelsen merker vi en nystemning. Markedsliberalismen kan ikke lenger få råde grunnen. Vi vil ikke stå å se på at grunnpilarene i velferdsstaten og faglige rettigheter vi har brukt årtier på å kjempe igjennom, fjernes av Stortinget. Grunnplanet i fagbevegelsen har sagt klart i fra om dette gjennom kampanjen LO på din side.

Skal grunnplanet mobiliseres må det ikke være noe smått. Vi må ikke bare stanse angrepene, vi må ta tilbake tapte skanser. Fagbevegelsen må spille en sjølstendig rolle. Vi vil vurdere partiene ut i fra hvordan de forplikter seg i forhold til våre krav, og vi vil føre vår egen valgkamp for de partiene som er med oss på følgende grunnlag:

Full sysselsetting

- For å sikre arbeid til alle krever vi endring i pengepolitikken slik at det operative mål endres fra inflasjon på 2,5 % til å sikre stabil valutakurs, produksjon og full sysselsetting.

Ta landets infrastruktur tilbake fra markedet

- Vi krever full stans i konkurranseutsetting og privatisering av offentlig virksomhet.
- Vi krever at de varslede anbud på banestrekninger som eksempelvis Gjøvikbanen, trekkes tilbake og at all bruk av anbud i kollektivtrafikken stanses.
- Vi krever at Stortingets vedtak om å privatisere Jernbaneverkets vedlikeholds- og driftsoppgaver reverseres.
- Vi krever at energiloven av 1991 reverseres og at hjemfallsretten beholdes som i dag.
- Vi krever at sykehusene bringes tilbake til direkte folkevalgt styring og kontroll.

Forsvar en god offentlig fellesskapsskole – enhetsskolen

- Vi krever at Friskoleloven fjernes og at Privatskoleloven gjeninnføres.
- Vi krever at kompetansereformen gjennomføres og finansieres.

Styrk kommunene – nei til privatisering og oppsplitting

- Vi krever at kommunenes mulighet til å dekke innbyggernes behov for nødvendige fellesskapsløsninger ved at overføringene til kommunene økes med minst 10 milliarder fra og med 2006.

Ordnete arbeidsforhold – norsk lønn og arbeidsvilkår i Norge

- Vi krever at tillitsvalgte sikres innsynsrett i arbeidsforhold, arbeidsavtaler, lønn og rettigheter i forhold til anbuds- og tildelingsfasen, for å avdekke forsøk på sosial dumping.
- Vi krever at Arbeidstilsynet styrkes og får direkte sanksjonsmuligheter.
- Vi krever at ILO-konvensjon nr. 94 blir innført i norsk lov slik at det offentlige går foran og sikrer norske lønns- og arbeidsforhold i samsvar med tariffavtaler i alle offentlige anbud, inklusive anbud fra offentlig eide selskap. Dette inkluderer også underentrepriser og virksomheter som mottar offentlige tilskudd.

Sosial boligbygging

- Vi krever at Husbanken igjen må bli hovedbanken for sosial boligbygging etter nøktern standard.
- Vi krever at det stimuleres til inngåelse av avtaler mellom stat, kommuner og boligbyggelag/selvbyggerlag om bygging, drift og utleie av rimelige boliger. Lavinnskuddsboliger må igjen skjermes for markedet.

Renasjonaliser nøkkelbedrifter

- Vi krever at privatiseringen av Statoil reverseres og at staten kjøper seg opp i Norsk Hydro og Telenor med nåværende og tidligere datterselskaper.
- Innholdet i uttalelsene om velferdspolitik, arbeidsmiljø, pensjon og næringspolitikk.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 7.1.2

Fra: 118 Gerd Kristiansen, Fagforbundet

Forslag til uttalelse på LO-kongressen 2005:

Sykehusreformen må evalueres før nye endringer iverksettes

LO-kongressen er bekymret for utviklingen av spesialisthelsetjenesten.

Vi har fått en foretaksorganisering hvor hovedhensikten har blitt å tilrettelegge for økt konkurranse, privatisering og sentralisering. Konsekvensen blir det motsatte av hva som var hensikten med reformen.

Hensikten med hele sykehusreformen var å få et bedre helsevesen for befolkningen. Utviklingen går i motsatt retning, og evalueringsprosessen må gjennomføres før ytterligere omorganiseringer iverksettes.

LO-kongressen slår fast at alle advarsler mot sykehusreformen nå slår til. Helsereformen har blitt det vi fryktet – en privatiseringsreform.

Sykehussektorens største problem er den kroniske underfinansieringen og manglende politisk styring. Det er her politikerne må ta grep nå.

Politikerne må ta ansvaret for hva sykehusene skal beskjeftige seg med, og sette kvalitetsstandarder på tjenestene. De må utarbeides forpliktende handlingsplaner og bevilges nødvendige midler til å oppfylle disse.

Regjeringen har varslet forslag om strukturelle endringer i helseregionene Sør og Øst når forslag til revidert nasjonalbudsjett legges frem 13. mai.

LO-kongressen går imot strukturelle endringer løst fra evalueringsprosessen som nå er i gang.

Nye omfattende strukturelle og organisatoriske endringer av spesialisthelsetjenesten må komme som et resultat av erfaringene med foretaksmodellen generelt, og evalueringen av sykehusreformen spesielt.

LO-kongressen stiller følgende krav:

- Stortinget må tilføre sykehusene nødvendige drifts- og investeringsmidler.
- Ingen iverksetting av nye strukturelle endringer i evalueringsperioden.
- Videre må det utstedes en politisk garanti fra Stortinget om at ingen sykehus skal legges ned i evalueringsperioden, og at lokalsykehus skal opprettholde akuttberedskap og fullgode fødetilbud.
- Den politiske styringen av sykehusene må gjeninnføres.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendt Redaksjonskomite I.

Dagsorden: 7.1.3

Fra: 169 Grete Johanne Thomassen, Fagforbundet

Fiskeressursene skal eies av folket – nei til privatisering av kysten
Presset mot norske kystfiskere og kystsamfunn er i dag større enn noen gang før. Kystfiskerne står overfor en situasjon der det å få lov til å delta og livnære seg av fiske, er i ferd med å bli en eksklusiv rett for de få. Gjennom lukking av fiskeriene, adgangsbegrensning og strenge deltakerkriterier presses stadig flere kystfiskere ut av næringen.

Kystfiskernes rett til å høste av havets ressurser har vært hjemlet i eldre lover helt fra Frostatingsloven og Magnus Lagabøters Landlovs tid, og er senere blitt stadfestet gjennom Stortingsvedtak og internasjonale avtaler. Likevel har det skjedd en utvikling i motsatt retning.

Vi minner om næringskomiteens merknad i innstilling O.Nr. 38 (1998-99)

«Komiteen vil påpeke at fiskeressursene tilhører det norske folk, i fellesskap. Det er derfor i utgangspunktet ingen enkeltpersoner eller enkelt-selskaper som kan gis evigvarende eksklusive rettigheter til vederlagsfritt å høste av (og tjene på) disse ressursene, mens andre stenges ute fra å delta i fisket».

Myndighetene har gjort kvoterettighetene i fiskeflåten omsettelige uten tidsavgrensning. Dette innebærer en ytterligere privatisering av norske fiskeressurser, stikk i strid med tidligere stortingsvedtak.

Kvoterettighetene er med dette blitt en meget attraktiv salgsvare, der de store er vinnerne. Det er uakseptabelt at en så grunnleggende inngripen i forvaltningen av fellesskapets ressurser, og av politiske styringsmidler gjennomføres uten formell stortingsbehandling.

Konsekvensen er privatisering, der store deler av eierskapet til landets fiskekvoter samles på få hender. Samfunnet gir fra seg styringsretten til en viktig nasjonal ressurs.

Fisken er livsgrunnlaget for kystkommunene, og en betydelig drivkraft i hele landets økonomi. For å sikre næringsgrunnlag, bosetting, verdiskaping og bærekraftig utvikling må eierskapet til fiskeressursene tilhøre fellesskapet, og ha en overordnet nasjonal og demokratisk styring.

Stortinget må ta ansvar for kystens framtid, og for norsk fiskeriforvaltning.

LO-kongressen krever omkamp om privatisering og fordeling av fiskeressursene.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Sekretariatet.

Begrunnelse: Dette er en komplisert sak som redaksjonskomiteen ikke kan ta stilling til «over borde». Dersom det skulle vært mulig måtte forslaget vært innsendt på forhånd. Da dette ikke er gjort anbefaler vi at Sekretariatet kan ta stilling til en eventuell uttalelse. Det er over to måneder siden Regjeringen vedtok endringene i strukturordningene som uttalelsen henspeiler på.

Dagsorden: 7.1406.1

Fra: 284 Eldar Myhre, Rogaland

Til uttalelse Den faglige og politiske situasjon

7. avsnitt 4. setning Tillegg

LO krever nye politiske krafttak for å bekjempe dagens uakseptable høye arbeidsledighet + ny:

og snu trenden med å avindustrialisere Norge.

osv. som i forslaget.

3. avsnitt 2. setning Tillegg

Det gjelder arbeidsmiljøloven, sykelønnsordningen, avtalefestet pensjon, pensjonspolitikken, *sosial dumping* (ny) og avtalefestede rettigheter i arbeidslivet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 7.1406.2

Fra: 34 Roger Skogum, FF

LO skal kreve at Stortinget gir oss:

- Fullt skattefratrekk for medlemskontingenten!
- Tilbakeføre kostfradraget for pendlere.
- Fradrag for kjøring til og fra jobb skal reverseres til 1997 nivå.
- Fjerne skattelegging av kjøregodtgjørelse.

Motivasjon:

Det har ikke blitt billigere å kjøre bil i dette landet.

Når dei borgerlige har råd til å gi 40 milliarder skattelette til dei rikeste her i landet, da kan våre politiske venner på sosialistisk side kunne kjempe for at vanlig folk kunne få tilbake noen små milliarder i skattelette, som den nåværende regjering har tatt fra oss!

Redaksjonskomiteens innstilling:

Forslag til kulepunkt 1 og 2 anses dekket.

Forslag til kulepunkt 3 og 4 oversendes Sekretariatet.

Dagsorden: 7.1406.3

Fra: 49 Atle Reidar Sandnes, FF

(Bakgrunnsmateriell er overlevert Roar Flåthen)

Prosjekt frå Måløy i Sogn og Fjordane

Vi ønsker at LO tar på seg arbeidet med å organisere 10-360 Bevegelsen som en «non-profit organisasjon» nasjonalt.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 7.1406.4

Fra: 224 Paul Magnus Gamlemshaug, Postkom

Endringsforslag til avsnitt i sekretariatets forslag nr. 1409.

Siste setning i avsnittet som begynner med «Norges topografi....» endres til: Satsing på infrastruktur som vei, jernbane og post er gode og varige investeringer, og unødvendig konkurranseutsetting vil svekke effekten av disse investeringene. LO forventer at en eventuell rød/grønn regjering etter valget tar initiativ til å omgjøre stortingsvedtak om full liberalisering av det norske postmarkedet fra 1.1.2007.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Setning 1 og 2 avvises.

Setning 3 (siste setning) oversendes sekretariatet.

Dagsorden: 7.1406.5.
Fra: 32 Per Johnny Voldseth, FF

Det foretas en ekstra bevilgning utover forslaget fra sekretariatet til Arbeiderpartiet på kr. 2 – to - millioner.

Midlene øremerkes den faglig politiske valgkampen i forbindelse med årets stortingsvalg og skal i fortrinnsvis være en styrke for det lokale apparatet.

Arbeiderpartiet er blitt tydelige i sin politikk og er blitt den mest naturlige samarbeidspartner.

Dette gjelder spørsmål rundt: Arbeidsledighet – lov om lønnsplikt under permittering - dagpenger under arbeidsledighet – skatter og avgifter – usikkerhet i arbeidslivet – sosial dumping – arbeidsmiljøloven – miljø og energipolitikk – nærings og industripolitikk – boligpolitikk – skolepolitikk.

LO og AP har et felles ideologisk grunnsyn som vil styrke samfunnsutviklingen og gjøre Norge til et enda bedre land å leve i – for alle av oss.

Redaksjonskomiteens innstilling:

1. Alle bevilgninger til valgkampen behandles under ett og settes opp mot Sekretariatets forslag til bevilgninger.
2. NOPEFs forslag 7.1406.11 om behandling avvises, men redaksjonskomiteen anbefaler at det gis anledning til å stemme over sekretariatets forslag i 2 deler: innhold og bevilgninger.

To medlemmer av Redaksjonskomiteen ønsker ikke bevilgninger til politiske partier.

Dagsorden: 7.1406.6
Fra: 48 Jorge Dahl, FF

Til uttalelsen om den faglige og politiske situasjonen.

Siste setning byttes til: På denne bakgrunn bevilger LO kongressen kr. 3.500.000 til egen valgkamp.

Redaksjonskomiteens innstilling:

1. Alle bevilgninger til valgkampen behandles under ett og settes opp mot Sekretariatets forslag til bevilgninger.

2. NOPEFs forslag 7.1406.11 om behandling avvises, men Redaksjonskomiteen anbefaler at det gis anledning til å stemme over Sekretariatets forslag i 2 deler: innhold og bevilgninger.

To medlemmer av Redaksjonskomiteen ønsker ikke bevilgninger til politiske partier.

Dagsorden: 7.1406.7

Fra: 324 Randi Reese, Sekretariatet

1. Avsnittet i uttalelsen (side 13) om det formaliserte fagligpolitiske samarbeidet går ut.
2. Den økonomiske støtten til politiske partier opphører.

Redaksjonskomiteens innstilling:

1. Alle bevilgninger til valgkampen behandles under ett og settes opp mot Sekretariatets forslag til bevilgninger.
2. NOPEFs forslag 7.1406.11 om behandling avvises, men Redaksjonskomiteen anbefaler at det gis anledning til å stemme over Sekretariatets forslag i 2 deler: innhold og bevilgninger.

To medlemmer av redaksjonskomiteen ønsker ikke bevilgninger til politiske partier.

Dagsorden: 7.1406.8

Fra: 103 Synnøve Bergan, HRAF

Ad; Kongressbevilgning til politiske partier

- LO-kongressen skal ikke bevilge penger til politiske parti.
- Pengene må brukes til aktivt politisk arbeid ute på arbeidsplassene basert på Du bestemmer – LO på din side.

Synliggjør hvordan de ulike politiske partier stiller seg til fagbevegelsens krav. LOs medlemmer skal avgi sin stemme i valg.

Redaksjonskomiteens innstilling:

1. Alle bevilgninger til valgkampen behandles under ett og settes opp mot Sekretariatets forslag til bevilgninger.

2. NOPEFs forslag 7.1406.11 om behandling avvises, men Redaksjonskomiteen anbefaler at det gis anledning til å stemme over Sekretariatets forslag i 2 deler: innhold og bevilgninger.

To medlemmer av Redaksjonskomiteen ønsker ikke bevilgninger til politiske partier.

Dagsorden: 7.1406.9

Fra: 224 Paul Magnus Gamlemshaug, Postkom

Endring av siste avsnitt i forslag nr. 1407 fra sekretariatet:

LO kongressen bevilger ikke penger til de politiske partier som tilskudd til valgkampen.

LO vil selv organisere en aktiv valgkamp med deltakelse fra politikere og stortingskandidater fra alle partiene som støtter LO-medlemmenes politiske krav.

Ved å bruke pengene på denne måten istedenfor å bare gjøre økonomiske bevilgninger til partier, håper LO gjennom å bruke pengene selv på aktivitet i valgkampen å sikre et flertall for en ny politikk og en ny regjering som jobber med oss og ikke mot oss etter valget.

Redaksjonskomiteens innstilling:

3. Alle bevilgninger til valgkampen behandles under ett og settes opp mot Sekretariatets forslag til bevilgninger.
4. NOPEFs forslag 7.1406.11 om behandling avvises, men Redaksjonskomiteen anbefaler at det gis anledning til å stemme over Sekretariatets forslag i 2 deler: innhold og bevilgninger.

To medlemmer av Redaksjonskomiteen ønsker ikke bevilgninger til politiske partier.

Dagsorden: 7.1406.10

Fra: 97 Trine Hølen Ottesen, HK Oslo og Akershus

«Medlemmer av LO-forbund som betaler kontingent utover forsikringsandel, kan reservere seg mot bevilgningen til politiske partier. LOs administrasjon beregner hvor mange kroner bevilgningen utgjør for det enkelte

medlem. Den totale summen som reservasjonen utgjør, trekkes forholdsmessig av på den sum Kongressen har bevilget til det enkelte parti.»

Redaksjonskomiteens innstilling:

1. Alle bevilgninger til valgkampen behandles under ett og settes opp mot Sekretariatets forslag til bevilgninger.
2. NOPEFs forslag 7.1406.11 om behandling avvises, men Redaksjonskomiteen anbefaler at det gis anledning til å stemme over Sekretariatets forslag i 2 deler: innhold og bevilgninger.

To medlemmer av Redaksjonskomiteen ønsker ikke bevilgninger til politiske partier.

Dagsorden: 7.1406.11

Fra: 215 Frode Alfheim, NOPEF

NOPEF ønsker å flytte siste avsnitt ang. bevilgning til AP og SV. Vi ønsker at dette blir behandlet i sak 10.2 Forslag nr. 1408 – Kongressbevilgninger 2005 – 2009.

Redaksjonskomiteens innstilling:

1. Alle bevilgninger til valgkampen behandles under ett og settes opp mot Sekretariatets forslag til bevilgninger.
2. NOPEFs forslag 7.1406.11 om behandling avvises, men Redaksjonskomiteen anbefaler at det gis anledning til å stemme over Sekretariatets forslag i 2 deler: innhold og bevilgninger.

To medlemmer av Redaksjonskomiteen ønsker ikke bevilgninger til politiske partier.

Dagsorden: 7.1406.12

Fra: 296 Marian Leonhardsen, Nordland

Siste avsnitt byttes ut med: «Samtidig er det veldig viktig at LOs medlemmer bruker sin stemmerett.

På denne bakgrunn bevilger LO-kongressen 2.000.000 kroner til AP sin og 1.000.000 til SV sin valgkamp. Samtidig som vi vil bruke 750.000 på å få LO sine medlemmer til å benytte stemmeretten sin.»

Redaksjonskomiteens innstilling:

1. Alle bevilgninger til valgkampen behandles under ett og settes opp mot sekretariatets forslag til bevilgninger.
2. NOPEFs forslag 7.1406.11 om behandling avvises, men redaksjonskomiteen anbefaler at det gis anledning til å stemme over sekretariatets forslag i 2 deler: innhold og bevilgninger.

To medlemmer av redaksjonskomiteen ønsker ikke bevilgninger til politiske partier.

Dagsorden: 7.1406.13

Fra: 238 Tor-Arne Solbakken, NTL

Uttalelse om den faglige og politiske situasjonen

Endringsforslag til forslag 1406 fra sekretariatet. Nytt avsnitt etter syvende avsnitt i sekretariatets forslag til uttalelse om «Den faglige og politiske situasjonen»: «LO har mobilisert medlemmene til aktivt deltakelse i prosjektet «Du bestemmer – LO på din side». LO vil med utgangspunkt i resultatene fra dette prosjektet ta initiativ for å få forpliktende erklæringer fra de partier som representerer alternativet til den sittende regjering. Dette for at LOs medlemmer skal være trygge på at et slikt alternativ vil reversere raseringen av velferdsstaten og brutaliseringen av arbeidslivet.»

Motivasjon:

Det er ikke nok å kaste den sittende regjering, vi må sørge for at de som kommer etter fører en helt annen politikk. LO må være med å sette dagsorden, og tømre fast sine krav til de tre partene som utgjør alternativet. Det er dessverre ingen automatikk i at en annen regjering fører den politikken vi vil ha.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 7.524.1

Fra: 224 Paul Magnus Gamlemshaug, Postkom

Endring av pkt. 2 i sekretariatets forslag: «**Sekretariatet**» endrast til «LOs representantskap».

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.1.1
Fra: 238 Tor-Arne Solbakken, NTL

Kapittel 1 Fagbevegelsens utfordringer

Forslag til endret tekst i siste setning i tredje avsnitt på side 3 i sekretariatets innstilling:

«Økt nasjonal og internasjonal konkurranse fører til et sterkere press på for-
tjeneste- og sikkerhetsmarginer, og derved på hensynet til helse-, trygghet
og velferd.»

Motivasjon:

Forslaget er ment å fremheve de negative effektene av konkurransen på en
tydeligere måte enn forslaget fra sekretariatet. Sterkere krav til omstillings-
evne og økt kompetanse er ikke nødvendigvis negativt.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.1.2
Fra: 238 Tor-Arne Solbakken, NTL

Kapittel 1 Fagbevegelsens utfordringer

Endring i siste setning i fjerde avsnitt på side 3 i sekretariatets innstilling:

Ordet «arbeidsfolk» erstattes med ordet «arbeidstakere».

Motivasjon:

Endringen i språkbruken vil kunne bidra til at flere identifiserer seg med
problemstillingen.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.1.3
Fra: 242 Anita Solhaug, NTL

Kapittel 1 Fagbevegelsens utfordringer

Nytt avsnitt til erstatning for det siste avsnittet nederst på side 3 og øverst på
side 4 i sekretariatets innstilling:

«Det er nødvendig at det skapes vekst slik at flere får arbeid. Dersom økt produktivitet fører til at antallet arbeidsplasser som forsvinner overstiger antallet nye som skapes, må det iverksettes tiltak i den økonomiske politikken for å motvirke dette.»

Motivasjon:

Endringen er ment som en tydeliggjøring av budskapet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.1.4

Fra: 244 Synnøve Kitdal, NTL

Kapittel 1 Fagbevegelsens utfordringer

Nytt avsnitt mellom tredje og fjerde avsnitt på side 5 i sekretariatets innstilling:

«Vi ser en trend der politiske ledere både internasjonalt og nasjonalt ønsker sterkere innslag av religiøse dogmer i politikken. LO vil motarbeide den intoleransen den religiøse fundamentalismen står for.»

Motivasjon:

Denne tendensen kan ikke overses, og vi må sette ord på vår motstand mot alt det dette innebærer.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen støttes. Innarbeides i teksten.

Dagsorden: 8.1.5

Fra: 264 Britt Pedersen, Akershus fylke

Forslag til endring i handlingsprogram

Generelt:

Alle steder hvor det står velferdssamfunnet endres til velferdsstaten.

Redaksjonskomiteens innstilling: Overføres redaksjonskomite I.

Dagsorden: 8.1.6
Fra: 109 Terje Valskår, NKIF

Nytt avsnitt i LOs handlingsprogram under punkt 1. Fagbevegelsens utfordringer

Nytt avsnitt 9/side 4.

Forslag til tekst:

Privat og offentlig sektor må ses på som like viktige og likeverdige i samfunnet, men de er også fullstendig avhengige av hverandre, og spiller sammen i økonomien. En stor utfordring blir derfor å snu den negative trenden hvor industrissysselsettingen går ned.

For å få det til må det etableres et fremtidsrettet næringspolitisk virkemiddelapparat som sikrer næringslivet forutsigbarhet og konkurranseevne i et internasjonalt marked. Dette vil være avgjørende for å opprettholde sysselsettingen i distriktsnorge og samtidig bidra positivt i forhold til de globale miljøutfordringene gjennom videreutvikling av et næringsliv preget av høye miljøstandarder.

Redaksjonskomiteens innstilling: Innarbeides i teksten.

Dagsorden: 8.1.7
Fra: 191 Line Tollefsen, Fagforbundet

Kapittel 1, side 4, 3. siste avsnitt, ny 6. og 7. setning:

«LO er svært kritisk til markedstenkingen som gjør seg stadig mer gjeldende innen offentlig sektor. Dette gjelder blant annet er kostnadskrevende skille mellom bestiller og utfører, internfakturerings og stadig mer bruk av innsatsstyrt finansiering».

Redaksjonskomiteens innstilling: Innarbeides med språklig justering.

Dagsorden: 8.1.8
Fra: 268 Kristin Sundby, LO i Oslo

Endringsforslag 8 del 3, side 4, siste avsn. 2. setning – omformulering
Dagens flertall har svekket offentlig sektor på svært mange områder. Det vil

derfor være nødvendig å snu utviklingen på viktige områder, for å trygge de ordninger som tidligere er kjempet fram. En del vedtak vil det være nødvendig å omgjøre, for eksempel når det gjelder endringene i ytelser til arbeidsledige.

Redaksjonskomiteens innstilling: Innarbeides.

Dagsorden: 8.1.9

Fra: 143 Roy Gyberg, Fagforbundet

Tillegg side 4, 3. siste avsnitt 5. setning i sekretariatets innstilling (8 del 3):
«.... og effektiviseres, dette må skje i nært samarbeid med de ansatte.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.1.10

Fra: 21 Ove Toska, EL&IT

Kap. 1 Fagbevegelsens utfordringer

Tilleggstekst s. 4, 2. avsnitt:

Pengepolitikken må i større grad legge vekt på sysselsetting, produksjon, forskning og annen offentlig infrastruktur.

Endringstekst s.4, nest siste avsnitt:

Det er også viktig å sikre offentlig eierskap med forvaltning og forsyning av vann og energi.

Endringstekst s. 5, 2. avsnitt, siste setning:

Det gjenstår å bygge opp finansiering av livsopphold. Det må skje gjennom oppbygging av sentrale bedriftsuavhengige fond. Først da er den individuelle retten til etter- og videreutdanning på plass.

Tilleggstekst s. 5, nest siste avsnitt, etter siste setning:

Dette må ikke gå på bekostning av det statlig ansvar for en moderne velferdsstats grunnleggende oppgaver.

Tilleggstekst s.5, siste avsnitt:

Visjonen er det gode arbeid og et varmere og mer rettferdig samfunn.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Avsnitt 1: Noe uvant begrepsbruk.

Anses dekket av eksisterende avsnitt. Kap. 5 og næringspolitisk uttalelse.

Avsnitt 2: Å sikre det offentlige eierskap er en del av dette.

Avsnitt 3: Anses dekket av kap. 10 og oversendes Sekretariatet til tariffpolitisk vurdering.

Avsnitt 4: Intensjonen anses ivaretatt.

Avsnitt 5:Tiltres.

Dagsorden: 8.3.1

Fra: 240 Tone Rønoldtangen, NTL

Kapittel 3 Lønns- og arbeidsvilkår

Tillegg til annet avsnitt på side 8 i sekretariatets innstilling:

«En forutsetning for å få til dette er åpenhet om lønns- og arbeidsvilkår. De tillitsvalgte må få tilgang til lønnsopplysninger for alle ansatte.»

Motivasjon:

Åpenhet om lønns- og arbeidsvilkår er en forutsetning for å kunne undersøke om lønnsforskjeller er begrunnede eller tilfeldige.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres, innarbeides i teksten.

Dagsorden: 8.3.2

Fra: 240 Tone Rønoldtangen, NTL

Kapittel 3 Lønns- og arbeidsvilkår

Forslag til tillegg til femte avsnitt på side 10 i sekretariatets innstilling:

«Store grupper lønnstakere, særlig innenfor offentlig sektor, har gode brutto tjenestepensjonsordninger. LO vil forsvare og videreføre disse.»

Begrunnelse:

Regjeringen har foreslått at offentlig sektors bruttopensjonsordninger erstattes med nettoordninger.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres, innarbeides i teksten.

Dagsorden: 8.3.3

Fra: 291 Trine Holsen, Møre og Romsdal

Arbeide for at konsekvensene ved nattarbeid blir utredet.

Tas med i dagsorden pkt. 8 del 3. Kapittel 8 under LO vil.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Sekretariatet.

Dagsorden: 8.3.4

Fra: 236 Stein Grøtting, SL

Opprettholder forslag nr. 683 med følgende endrede formulering i 2. avsnitt:

«LO vil arbeide for å styrke systemet for kollektiv lønnsdannelse generelt, og motarbeide lønnssystemer basert på arbeidsgivers ensidige vurdering av arbeidstakernes innsats og prestasjoner i offentlig sektor.»

Redaksjonskomiteens innstilling:

1. avsnitt forslag 683 anses ivaretatt.
2. avsnitt tiltres, innarbeides i teksten.

Dagsorden: 8.3.5

Fra: 288 Jan Henrik Larsen, LO Hordaland

Nye kulepunkt til LOs handlingsprogram punkt 3:

- LO vil fremme forslag om innføring av et ombud som skal arbeide med tiltak mot sosial dumping, etter modell med ordningen med regionale verneombud.

- LO vil arbeide for at pendlere på landbasert arbeid, skal ha en arbeidstid på linje med offshorearbeidere (33,6 timers uke)

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes sekretariatet.

Dagsorden: 8.3.6

Fra: 327 Erik Bratvold, NSF

Opprettholder forslag nr. 713.

I tillegg fremmes følgende

Forslag til endring:

Formuleringen «og en gradvis utvidelse av NIS-området» inntatt i kulepunkt 1 på side 48 i heftet: En offensiv for konkurranseutsatt næringsliv, utgår. (Heftet er ikke til behandling)

«LO skal arbeide for at:

- Skip i Norsk Internasjonal Skipsregister (NIS) og skip under bekvemmelighetsflagg hindres i å drive sosial dumping i norsk territorialfarvann.
- Utlendingsforskriftens eksisterende bestemmelser om krav til arbeidstillatelse for utenlandsk arbeidskraft i framtiden blir praktisert for arbeidsplasser til sjøs.
- Norske lønns- og arbeidsvilkår gjøres gjeldende også for utenlandske sjøfolk på alle skip som opererer i norsk territorialfarvann.»

Motivasjon

Fra 1. januar 2006 har det sittende Stortinget gitt mulighet for NIS registrerte skip å trafikkere oljeinstallasjonene i Nordsjøen. Det er også varslet å åpne for en mer liberal praktisering av forbudet for NIS-skip om å konkurrere med nasjonal innenlandsk trafikk på norskekysten. Hensikten med opprettelsen av NIS var å gi norske redere vilkår til å konkurrere internasjonalt i fjernfart ved blant annet å tillate et internasjonalt lønnsnivå for besetningen om bord skip i fjernfart. NIS-skip ble samtidig stengt ute fra norsk nærfart. Formålet med denne fartsområdebegrensningen var at NIS-skip ikke skulle konkurrere med skip registrert i Norsk Ordinært Skipsregister (NOR) og i tillegg sikre at norske sjøfolk ikke ble utkonkurrert ved fart i Norges nærområder i forhold til rimeligere utenlandsk arbeidskraft. Sjøfolk fra andre land enn EU/EØS skal i følge bestemmelsene i utlendingsforskriften ha norsk arbeidstillatelse og norske lønns- og arbeidsvilkår når fartøyet opererer i norsk

nærfart. Regjeringen har varslet endring av utlendingsforskriften slik at skip blir fritatt fra kravet om arbeidstillatelse for utenlandsk arbeidskraft som skal utføre arbeid i riket. Regjeringen har allerede instruert lokale myndigheter at de ikke skal prioritere brudd på denne forskriften om bord skip i påvente av den varslede liberaliseringen av regelverket. Derfor er få eller ingen skip som holder seg til disse bestemmelsene. Dette er sosial dumping satt i system, der skip fra hele verden gis adgang til fri fart med sjøfolk på hjemlandets lønns- og arbeidsvilkår og tilgang til arbeidsplasser som tidligere ble betraktet som et norsk arbeidsmarked.

Dersom myndighetene fortsetter med å bryte norsk lov, vil dette føre til en utflugging av kystflåten, ca. 2 500 norske sjøfolk bosatt langs kysten blir arbeidsledig og utenlandske sjøfolk blir utnyttet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.3.7

Fra: 153 Arne Jan Skjerdingsstad, Fagforbundet

Forslaget tas opp:

Fagforbundet foreslår å endre ordene «fleksible arbeidstidsordninger» til «en tilpasset arbeidstid».

Setningen foreslås tatt inn som ny tredje setning i sekretariatets innstilling side 9, 8. avsnitt.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket.

Dagsorden: 8.3.8

Fra: 2 Endre Kulleseid, NAF

Nytt kulepunkt under pkt. 3 Lønns- og arbeidsvilkår:

LO vil:

- At det gjeninnføres fradrag for kost for pendlere og det gjeninnføres skattefritak på kost for sokkelarbeidere og hyretillegg for sjøfolk.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.3.9
Fra: 273 Karianne Sten Karlsrud, Oppland

Kap. 3 – Lønns – og arbeidsvilkår

Side 10, nytt strekpunkt:

- Turnus- og skiftarbeid likestilles med redusert ukentlig arbeidstid.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonene anses dekket.

Dagsorden: 8.3.10
Fra: 120 Kjellfrid T. Blakstad, Fagforbundet

Punkt 3, Lønns- og arbeidsvilkår side 10. 3. avsnitt.

Ny tekst: 6 timers dag er et mål.

Side 11: Øverste kulepunkt.

Ny tekst: Forsterke satsingen på forsøksordninger med redusert arbeidstid som ledd i arbeidet for å nå målsettingen om 6 timers dag med full lønnskompensasjon.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.3.11
Fra: 162 Helge Sporsheim, Fagforbundet

«LO mener forskjellen i inntektsutviklingen mellom toppledere og andre må reduseres. Det er ikke akseptabelt at topplederlønninger stiger mer enn den generelle lønnsutvikling».

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket.

Dagsorden: 8.3.12
Fra: 21 Ove Toska, EL & IT

Kap. 3 Lønns og arbeidsvilkår

Tilleggstekst s. 9-5 avsnitt.

En rekke utleie- og formidlingsbyråer av arbeidskraft driver i dag en use-riøs og lyssky virksomhet. På dette området må det arbeides for å få innført autorisasjonsbestemmelser som sikrer offentlig kontroll og godkjenning av virksomheten.

Nytt kulepunkt:

- LO må arbeide for å innføre autorisasjonsbestemmelser for utleie- og formidlingsbyråer.

Redaksjonskomiteens innstilling: Anses dekket.

Dagsorden: 8.3.13

Fra: 22 Terje Skog, EL & IT

Inn i Handl.prgr. kap.3

LO krever at:

- Bedrifter som utøver aktivitet i Norge skal ha en representant for bedriften til stede i landet i hele aktivitetsperioden. Hvis en fagforening evt. en faglig hovedorganisasjon krever forhandlinger, forplikter bedriftens representant å delta i disse.
- Det innføres boikott- og blokaderett overfor bedrifter/virksomheter som ikke følger gjeldende tariffavtale i den aktuelle bransje.
- Det innføres streikerett for å tvinge fram like lønns- og arbeidsvilkår for innleide arbeidstakere i tariffbundne bedrifter.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Kulepkt. 1 og 2 oversendes sekretariatet. Kulepkt. 3 avvises.

Dagsorden: 8.3.14

Fra: 22 Terje Skog, EL & IT

I bedrifter hvor innleie av arb.takere finner sted innføres streikerett for å tvinge fram like lønns- og arbeidsvilkår.

Til erstatning for tidligere innsendt forslag. Siste stjernepunkt.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.5.1

Fra: 221 Roar Holtet, NOPEF

Forslag til handlingsprogram, side 16, 5 avsnitt, siste linje:

Endres til: Konkurransesituasjonen for norske riggansatte på utenlandske sokler må styrkes.

Redaksjonskomiteens inntilling: Tiltres og innarbeides side 16, 5. avsnitt, siste linje.

Dagsorden: 8.5.2

Fra: 299 Bjørn Willumsen, Troms fylke

Forslag til endring av nest siste kulepunkt under kapittel 5: Industri og næringspolitikk:

LO vil:

- Arbeide for å sikre at fiskeressursene langs hele kysten tas tilbake under nasjonal og regional demokratisk styring og kontroll.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen ivaretas gjennom tillegg i tekst som følger: «Arbeide for å sikre at fiskeriressursene skal være under nasjonal styring og kontroll og at fiskerilovgivning...»

Forslaget om regionalisering – avvist.

Dagsorden: 8.5.3

Fra: 215 Frode Alfheim, NOPEF

Forslag til handlingsprogram, sekr. innstilling side 17, kulepunkt nr. 13.

Ordlyden må endres slik at den er ordlik med det som står i utkast til Næringspolitisk uttalelse.

- At det arbeides for igangsetting av olje- og gassproduksjon i de stengte og uåpnede delene av Barentshavet og Norskehavet ved hjelp av norsk verdensledende teknologi som ivaretar tungtveiende hensyn til miljø, sikkerhet og sameksistens med fiskerinæringen.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres og innarbeides side 17, kulepunkt nr. 13.

Dagsorden: 8.5.4

Fra: 42 Per Bjørn Eriksen, FF

LOs Handlingsprogram, sekretariatets innstilling side 15 avsnitt 5 «I den næringspol. sammenheng....»

Nytt forslag til dette avsnittet:

«I en næringspolitisk sammenheng er det nødvendig å ha sterke virkemiddelapparat. Fylkene skal være regionale utviklingsaktører og føre en aktiv innovasjonspolitik. For å få muligheter til dette, er det viktig at Staten overfører midler til innovasjon og nyskaping. Innovasjon Norge er en viktig aktør og for å få til en aktiv og framtidsrettet industri- og næringspolitikk, må det være et samarbeid mellom regionale folkevalgte organ, innovasjon Norge og næringslivet.

Både de landsdekkende og distriktsrettede ordninger må strykes.

Det regionale utviklingsarbeidet må være underlagt regionalt folkevalgt kontroll».

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen ivaretas gjennom tillegg i tekst som følger (*Inntatt i kursiv*):

I en næringspolitisk sammenheng er det nødvendig å ha et sterkt veilednings- og økonomisk virkemiddelapparat. De statlige virkemidlene i næringspolitikken som nå er samordnet i Innovasjon Norge, må styrkes.

Fylkene er gitt oppgaven å være regionale utviklingsaktører og må føre en aktiv innovasjonspolitik. Det må være et samarbeid mellom folkevalgte organ, Innovasjon Norge og næringslivet. Virkemiddelapparatet må være med på å utvikle eksisterende virksomheter og etablere nye. Både de landsdekkende og distriktsrettede ordningene må styrkes.

Dagsorden: 8.5.5
Fra: 38 Arne Hagen, FF

Det useriøse næringslivet skal stoppes

LO vil jobbe for at det skal stilles krav til fagkunnskap for og drive næring i Norge. Grunnleggende kompetanse må has, fagbrev eller lignende utdanning må være et minstekrav. Skal virksomheten ansette medarbeidere må den dokumentere kompetanse i lover og regler i arbeidslivet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Sekretariatet i forbindelse med arbeidet mot useriøse bedrifter.

Dagsorden: 8.5.6
Fra: 278 Kjell Ove Heistad, Telemark fylke

Forslaget tas opp til behandling, forslag nr. 830:

Investeringer i utlandet

Det innføres reaksjonsformer i form av sanksjoner/økonomiske forføyninger mot bedrifter/konserner, som bruker kapital opptjent i Norge til investeringer i utlandet på bekostning av norsk næringsvirksomhet.

Motivasjon

Forslaget er av ren prinsipiell karakter og trenger en bredere utredning. Bakgrunn for forslaget er at vi stadig opplever at norske konserner og bedrifter investerer i utlandet på bekostning av å investere i Norge til tross for at investeringer i Norge kan gi god avkastning. Vi erfarer at avkastningen av kapitalen eller «shareholders value» som det heter i konsernspråket, er overordnet alle andre faktorer. Uttrykket; «Mye vil ha mer, fanden vil ha fler» er så absolutt gjeldende for storkapitalen.

For enkelte større norske selskaper har vi opplevd investeringstørke og nedleggelser av lønnsom produksjon i Norge, samtidig som det investeres for milliardsummer i utlandet.

Industrilederes dyrking av kjernevirksomhet fører til salg og outsourcing av viktige støttefunksjoner, noe som er med på å svekke bedriftene både med menneskelige ressurser og økonomisk. Menneskelige ressurser fordi nedbemanningen fjerner viktig kompetanse. Økonomisk fordi inntekter ved salg av støttefunksjoner som regel ikke føres tilbake til bedriften, men investeres i utlandet.

Vi er i ferd med å oppleve at langsiktige industri/næringslivsaktører er i ferd med å bli en utdøende gruppe på bekostning av kortsiktige finansaktører som dyrker storkapitalens kortsiktige tyrrani.

For å sette enkeltmennesket i sentrum og synliggjøre enkeltmenneskets evne i felleskap med andre som uovertruffen viktigere ressurs enn kapital, må det settes inn virkemiddel mot kapitalkreftene. Dette er det bare en sterk politisk og faglig arbeiderbevegelse som kan klare. Med dette som bakgrunn utfordres LO-kongressen til å finne virkemidler som kan stoppe kapitalismens arbeidsplasskannibalisme i stadig større deler av norsk næringsliv.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjon delvis ivare tatt gjennom side 16, avsnitt 3.

Begrunnelse: Sekretariatet innstiller opprinnelig på avvisning. Det har bakgrunn i at den næringspolitiske handlingsplanen har som mer offensive mål å sørge for at det er attraktivt å drive næringsvirksomhet i Norge og at dette er det viktigste for å sikre sysselsettingen i en liten åpen økonomi i en globalisert verden. Det er umulig å avklare når en bedrift «braker kapital opptjent i Norge til investeringer i Norge på bekostning av norske arbeidsplasser.» Dessuten vil slike trusler kunne virke mot sin hensikt og bidra til å skremme vekk investorer.

Dagsorden: 8.5.7

Far: 294 Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag

Tillegg nederst side 14: Vi må ha klare politiske mål for pengepolitikken som baserer seg på stabilitet og vekst i produksjon og sysselsetting. Dette må erstatte dagens operative mål for pengepolitikken som er 2,5% prisstigning på 2 års sikt. Vi trenger.....

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

(Begrunnelse: Utøvelsen av pengepolitikken skal i dag ta hensyn til stabilitet, sysselsetting og et inflasjonsmål på 2,5 % pristigning på to års sikt. Sekretariatets innstilling oppfattes å vektlegge de delene av mandatet som går på stabilitet og sysselsetting i tillegg til inflasjonsmålet. Inflasjonsmålet er ikke tatt ut av løse luften, men skal sikre at Norge har en inflasjon på linje med våre viktigste handelspartnere.)

Dagsorden: 8.5.8
Fra: 276 Thor Åge Christiansen, LO Vestfold

Nytt kulepunkt under nr. 5 Industri- og næringspolitikk i handlingsprogrammet:

- LO vil arbeide for å hindre utflagging av norske arbeidsplasser ved at bedriftseiere blir pålagt større økonomisk ansvar for de berørte ansatte og lokalsamfunn.

Foreslår at kulepunktet tas også inn i den nærslingspolitiske uttalelsen.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen er delvis ivaretatt i Sekretariatets innstilling.

Forslagets første del inntas som nytt kulepunkt: «LO vil arbeide for å hindre utflagging av norske arbeidsplasser.»

Dagsorden: 8.5.9
Fra: 54 Per Moen, FF

Industri og næringspolitikk

Staten må ha et overordnet ansvar i forvaltningen av våre fornybare ressurser.

Skogbruket i Norge har i mange hundre år vært en svært viktig ressurs i vår verdiskapning gjennom foredling og som handelsvare overfor utlandet. Ved en langsiktig og god forvaltning vil skogen som ressurs være en viktig næring for videre generasjoner.

Derfor må statens langsiktige tilskuddsinvesteringer i planting av ny skog og stell av denne igjen innføres. Dette er også god distriktpolitikk som skaper nye arbeidsplasser i næringsfattige områder.

Redaksjonskomiteens innstilling: Den overordnede intensjonen anses ivaretatt i Sekretariatets innstilling.

Forslagets to siste setninger inntas i den næringspolitiske uttalelsen, side 1 etter første avsnitt etter kulepunktene. Dvs. som følger: Statens langsiktige tilskuddsinvesteringer i planting av ny skog og stell av denne må gjeninnføres. Dette er god osv...

Dagsorden: 8.5.10
Fra: 11 Anita Johansen, NAF

Utbytte fra statseide må ut fra statsbudsjettet. Når utbyttet skal vedtas må det være ut fra bedriftens behov for også å overleve i framtida, og ikke regjeringens behov for å ballansere budsjettet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen er ivaretatt i Sekretariatets innstilling, side 17, kulepunkt 8.

Dagsorden: 8.5.11
Fra: 177 Odd-Haldgeir Larsen, Fagforbundet

Fremmer opprinnelig forslag fra Fagforbundet

1. LO vil arbeide for at offentlige virksomheter/selskaper som er privatisert eller delprivatisert tilbakeføres til det offentlige.

Fremmer nytt kulepunkt (industri og næring)

2. «At Staten, fylkeskommuner og kommuner sikrer langsiktig og aktivt offentlig eierskap i strategisk viktige bedrifter i energisektoren og i samfunnets infrastruktur. Det offentlige skal øke sin relative eierandel i de delprivatiserte selskapene med sikte på fullt offentlig eierskap.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Pkt. 1 – Avvises.

Pkt. 2 – Andre setning avvises. Første setning innarbeides som følger i kulepunkt 7, side 17 (inntatt kursiv):

- At staten, *fylkeskommuner og kommuner* bidrar til å sikre langsiktig og aktivt norsk eierskap i strategisk viktige bedrifter, i energisektoren og samfunnets infrastruktur. Nei til statlig nedsalg i Statoil, Telenor, Statnett, Statkraft, NSB, Posten og Statsbygg.

Dagsorden: 8.5.12
Fra: 262 Hans Petter Pettersen, Østfold fylke

LO vil arbeide for at alle regioner gis tilstrekkelig statlige midler slik at det kan drives en aktiv regional utvikling i alle landsdeler.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen anses ivaretatt i sekretariatets innstilling, jf. forslag 8.5.4

Dagsorden: 8.5.13
Fra: 325 Kjell Atle Brunborg, Sekretariatet

Endring av kulepunkt 10 (side 17):
Ha økte bevilgninger til vedlikehold og investeringer i jernbanen, veinett og annen samferdsel. Jernbane og stamvei må gis høyeste prioritet av hensyn til miljø, sikkerhet og næringslivets konkurranseevne.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.5.14
Fra: 125 Freddy Lindquist, Fagforbundet

«LO skal arbeide for at kommunene pålegges å utarbeide nærings- og sysselsettingsplaner.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres, som nytt kulepunkt s.17.

Dagsorden: 8.5.15
Fra: 284 Eldar Myhre, LO Rogaland

Nr. 801 fra LO i Rogaland

Verdiskaping:
Det vurderes igangsetting av olje og gassproduksjon i Barentshavet, Lofoten og Skagerrak ved hjelp av ny teknologi som ivaretar tungtveiende miljøhensyn.

Motivasjon:
Bare deler av forslaget er ivaretatt i Næringspolitisk uttalelse.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen er ivaretatt. Skagerrak innarbeides i teksten etter Barentshavet og Norskehavet.

Dagsorden: 8.5.16

Fra: 103 Synøve Bergan, HRAF og 85 Helen B. Godhavn, HK

Nytt boblepunkt s. 17 i innstillinga:

Næringspolitisk avdeling skal utarbeide en konkret handlingsplan for privat tjenesteytende sektor i samarbeid med forbundene som har organisasjonsområde innenfor sektoren. Denne skal legges frem for neste representantskap i LO.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen støttes. Oversendes sekretariatet for behandling/gjennomføring.

Dagsorden: 8.5.17

Fra: 100 Knut Eriksen, HK

Industri- og næringspolitikk (side 17): (Tillegg i nest siste kulepunkt): «Hovedprinsippene i deltaker- og råfiskloven skal imidlertid videreføres.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres og innarbeides som følger på side 17, nest siste kulepunkt (*Inntatt kursiv*):

- At fiskerilovgivningen gjøres bedre egnet som tilrettelegger for næringen. *Hovedprinsippene skal ligge fast, men deltaker- og råfiskloven må tilpasses de struktur- og utviklingstrekkene vi ser er avgjørende for videreutvikling av fiskerinæringen som en helhet.*

Dagsorden: 8.5.18

Fra: 21 Ove Toska, EL & IT

Kap. 5 Industri og næringspolitikk. Tilleggsavsnitt s. 15. etter avsnitt 3. Handlingsregelen som instrument for bruk av avkastningen fra oljefondet er allerede pulverisert og vil være det i overskuelig framtid. Siden 2001 har bruken av oljepenger langt oversteget 4% grensen som er Handlingsregelen. For Nasjonalregnskapet 2004 er den samlede overføring fra petroleumsregnskapet på 80,6 milliarder. Da snakker vi ikke om 4% lenger, men om lag 8%. Samfunnsøkonomien har tålt dette og vil tåle det framover. Da må det være en målsetning for oss å bruke disse pengene til noe annet enn skattelette. Forskning og utvikling samt betydelig investering i infrastruktur vil

skape grobunn for en ny industrireisning i tilknytning med våre menneskelige og naturgitte ressurser.

LO konstaterer at Handlingsregelens intensjon om å hindre en for stor og skadelig vekst i økonomien har fungert som en begrensning i forhold til nødvendig vekst i off. investeringsbudsjetter og strengt nødvendige forsterkninger i kommuneøkonomien. Norsk økonomi trenger nå å frigjøre seg fra disse begrensninger for å løse samfunnets utfordringer innen skole, helse og sysselsetting.

Nytt kulepunkt:

- LO vil arbeide for å ta vekk Handlingsregelen.

Endrings- og tilleggstekst s. 16 – 3. samt nytt kulepunkt s. 17:

Det er nødvendig at samfunnet har kontroll med eller strategiske eieroverdragelser i næringslivet.

Etter siste setning samme avsnitt:

Videre trengs det på dette området en forsterket innsats kombinert med eget statlig investerings- og finansieringsfond. Gjennom å styrke de ansattes rettigheter til å overta arbeidsplasser som er lagt ut for salg til utlandet samt bruke ett slikt statlig fond til å finansiere slike oppkjøp, kan viktige og strategiske arbeidsplasser i Norge reddes.

- Det opprettes et eget statlig investeringsfond for å lette ansattes overtakelse av virksomhet som står i fare for å bli solgt til utlandet.

Innledningstekst: nytt avsnitt samt nytt kulepunkt:

LO konstaterer at privatiseringen av Statoil er mislykket. Politiske føringer om strategisk eierskap er ikke fulgt opp, og i dag er Statoil redusert til et vanlig børsnotert selskap med utenlandske pensjonsfond som store eiere. Flere 10-talls milliarder kr. Er brukt av fellesskapets midler som aksjerabatt for de nye private eiere. Dette har dessverre ikke skapt de samme overskrifter og politiske konsekvenser som feilkalkulasjoner det være seg Aasgard, Norne eller Snøhvit. Statoil er ett viktig redskap for utviklingen og den samlede bruken av petroleumsressursene på den norske kontinentalsokkelen – da er det viktig at denne er underlagt offentlig eie og kontroll og ikke styres av børs og utenlandske pensjonsfond.

- LO vil at Statoil omgjøres til statlig heleid aksjeselskap og private aksjer kjøpes tilbake.

Innledningstekst: nytt avsnitt samt nye kulepunkt:

Fangsten på fiskeressursene samles nå mer og mer industrielt og med det på færre hender. Dette medfører også at nærmiljøet som tidligere høstet av

næringen og levde av den, i stor grad settes på sidelinjen. For å opprettholde livsgrunnlaget i de kystnære strøk må det arbeides for regionale kvoter. Videre må det innføres grunnrente for høsting av fiskeressursene slik at noe av overskuddet innen fiskeriene går tilbake til næringen som tilskudd til forskning, ressursforvaltning og utvikling.

- Det innføres grunnrenteprinsipp for høsting av fiskeriressursene i norsk sone. Pengene føres tilbake til bransjen gjennom forskning og utviklingsmidler.
- LO vil arbeide for at det innføres regionale kvoter som en del av norsk fiskeripolitikk.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Første forslag og første nye kulepunkt – Avvises.

Andre forslag – Intensjonen er ivaretatt i sekretariatets innstilling side 16, avsnitt 3.

Tredje forslag – Avvises.

Fjerde forslag – Avvises, det vises til side 17, kulepunkt 7.

Femte forslag – Anses ivaretatt gjennom lovregulert finansieringsordning av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond. (tre promille av eksportverdien = ca. 100 mill. per år. LO er representert i fondets styre.)

Sjette forslag – Avvises, det vises til tidligere forslag nr. 8.5.2

Dagsorden: 8.5.19

Fra: 38 Arne Hagen, FF

Det useriøse næringslivet må stoppes

LO vil jobbe for at det skal stilles krav til fagkunnskap for og drive næring i Norge. Grunnleggende kompetanse må minst være fagbrev eller likverdig kunnskap. Skal virksomheten drive med ansatte må den dokumentere kompetanse av lover og regler i arbeidslivet.

Nytt punkt i Sekretariatets innstilling p.5 Industri og Næringspolitikk.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes sekretariatet i forbindelse med arbeidet mot useriøse bedrifter.

Dagsorden: 8.5.20
Fra: 269 Erik Hagen, Oslo

Siste setning s. 15 etter første komma tilføyes: kompetansebygging

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.5.21
Fra: 204 Arild Oliveren, NNN

Tillegg

Næringsmiddelindustrien er landets nest største industri og er derigjennom avgjørende viktig for en spredt bosetting i kyst og bygd i Norge. NNN industrien må derfor sikres rammevilkår som gjør at næringen fortsatt kan fylle sin viktige rolle.

Redaksjonskomiteens innstilling: Overføres til den næringspolitiske uttalelsen og innarbeides der, i tråd med forslagsstillers intensjon. (8.26)

Dagsorden: 8.5.22
Fra: 33 Rune Strande, FF

Næringsparker

Flere og flere av de gamle store bedriftene omgjøres til Næringsparker. Disse har en godt utbygd infrastruktur.

Det må avsettes ressurser til å utvikle disse parkene videre, å legge til rette for eksterne bedrifter, for «Reodor Felgen» personer og andre med gode ideer for å skape nye arbeidsplasser. Det vil også være en stor fordel for eksisterende bedrifter å kunne fordele kostnader.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Intensjonen ivaretas gjennom forslag til nytt kulepunkt på side 17, med følgende ordlyd:

- Gjennom det offentlige virkemiddelapparatet styrke innovasjon og forsknings- og næringsparker.

Overført fra 8.9

Dagsorden: 8.9.2

Fra: 11 Anita Johansen, NAF

Gjeninnfør ordninger som får opp leteaktiviteten etter mineralressurser på land. Gjerne gjennom FoU midler. Det bør være av nasjonal interesse å få kartlagt landets mineralressurser.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen ivaretas gjennom forslag til nytt kulepunkt på side 17, følgende ordlyd:

- Øke leteaktiviteten etter landbaserte mineralressurser med sikte på kartlegging og industriell utnyttelse.

Redaksjonskomiteen innstiller på følgende redaksjonell endring, side 16, avsnitt 6, følgende strykes:

Reiseliv er en av Norges største næringer og står for 4,4 % av verdiskapningen og 6,7 % av sysselsettingen her i landet. Bedriftene er

(Begrunnelse: Ingen andre næringer er konkretisert med prosentvis andel av verdiskaping/sysselsetting. Dette virker derfor veldig tilfeldig.)

Dagsorden: 8.9.1

Fra: 53 Jan Thore Martinsen, FF

Nytt avsnitt:

I løpet av kommende kongressperiode vil nesten alle ferjestrekninger bli satt ut på anbud. I den forbindelse vil det bli behov for kapasitetsøkning og i anbudene vil det være krav om nye ferjer.

LO skal arbeide for at Stortinget kontraherer bort ferjer der det er behov, disse ferjene skal være LNG basert (gassdrevne), og byggingen av disse skal defineres som forsknings- og utviklingsprosjekt slik at det kommer norske verft til gode.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres

Forslaget innarbeides som nytt kulepunkt:

- *arbeide for at nye kontraheringer av ferger blir basert på naturgass (LNG) gjennom FoU-kontrakter med norsk industri etter hvert som fergeflåten skiftes ut eller fornyes.*

Ny setn. 2. avsnitt s. 27

Nye ferger kan drives med gass og derved spare store utslipp av Nox og CO₂.

Dagsorden: 8.9.2

Fra: 11 Anita Johansen, NAF

Gjeninnfør ordninger som får opp leteaktiviteten etter mineralressurser på land. Gjerne gjennom FoU midler. Det bør være av nasjonal interesse å få kartlagt landets mineralressurser.

Redaksjonskomiteens innstilling: Innarbeides i 8.5.

Dagsorden: 8.9.3

Fra: 216 Torbjørn Teigland, NOPEF

Side 27, 5. avsnitt Kap. 9. Energi og miljø

Følgende setning flyttes til kap. 3 Lønns- og arbeidsvilkår:

«LO er i mot bruk av anbud i kollektivtrafikken. Erfaringer viser at kvaliteten forringes og vilkårene for de ansatte blir dårligere.»

S. 28, kulepunkt nr. 4 endres til:

- At oljeindustriens selvpålagte krav om nullutslipp til sjø ved petroleumsaktivitet blir gjennomført.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.9.4

Fra: 16 Svein Davidsen, EL & IT

Endre kulepunkt 9 i kap. 9. Energi og miljø til:

- At energiforsyningen skal være underlagt offentlig eierskap og kontroll.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres med justert ordlyd slik: Nytt kulepkt 9

- At energiforsyningen fortsatt skal være underlagt sterkt offentlig eierskap og kontroll

Dagsorden: 8.9.5

Fra: 185 Kristian Tangen, Fagforbundet

Side 27, andre avsnitt, setning 5, endres til:

«Det må bygges gasskraftverk med bruk av best tilgjengelig teknologi og med installering av ny teknologi for håndtering av CO₂.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.9.6

Fra: 282 Rolf Bersås, Rogaland

Energiloven pkt. 3.1 og 3.2 som omhandler konsesjonsvilkårene må strammes opp

Loven må endres slik at det fremkommer *klart* at vilkårene for å drifte elektriske anlegg i strømforsyningen i Norge skal påhvile den enkelte energiselskap å drifte med *egne* ansatte. Og at den snik-outsourcingen man har sett i energisektoren stanses.

Dette må innarbeides i avsnitt 9 energi og miljø av redaksjonskomiteen. Avsnitt 7 Offentlig eierskap osv.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Det vises til behandlingen av forslag 8.9.9.

Dagsorden: 8.9.7

Fra: 272 Størk Hansen, Oppland

Jeg foreslår to nye strekpunkter i kapittel 9 – energi og miljø:

- LO vil arbeide for at rammebetingelsene for at utnyttelsen av vår totale biomasse blir kraftig forbedret.
- LO vil at det satses store statlige forskningsmidler på å utvide teknologien i de bioteknologiske bransjene i Norge.

Redaksjonskomiteens innstilling: Innarbeides i tekst.

Tekst tas inn på slutten av 1. avsnitt s. 27:

Økt bruk av bioenergi vil kunne styrke næringsutviklingen særlig i innlandet. Lønnsomheten i slike prosjekter bedres betydelig med høyere olje- og gasspriser,

gjennom grønne sertifikater og at alternativene må betale for CO₂-utslipp i framtida. Virkemidlene inklusive ENOVAs innsats må innrettes slik at potensialet utnyttes langt bedre enn i dag.

Dagsorden: 8.9.8

Fra: 21 Ove Toska, EL & IT

Kap. 9 Energi og miljø

Side 27, 3. avsnitt etter 1. setning

Mye av overføringsnett, distribusjonsnett og kraftturbiner er av eldre dato og med betydelige energitap som følge. Gjennom eks.vis å isolere overføringsnettene, oppgradere vanntunnelene og skifte ut gamle turbiner kan det spares og produseres enorme mengder av elektrisk energi. Dette krever et bevisst arbeid gjennom en nasjonal handlingsplan.

Nytt kulepunkt i stedet for kulepunkt 10

- LO vil arbeide for at det iverksettes en nasjonal plan for opprustning av eksisterende overførings – og distribusjonsnett, oppgradere vann-tunnelene samt utskifting av gamle turbiner.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Nytt kulepunkt 10 tiltres.

Tekst anses dekket.

Dagsorden: 8.9.9

Fra: 16 Svein Davidsen, EL&IT

Nytt kulepunkt:

- LO skal arbeide for at energiloven § 3.1 og 3.2 skal strammes opp slik at de samfunnsmessige interessene i å ha et sikkert drift og vedlikehold og kompetanse i selskapene som er gitt konsesjon kommer i førerretet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.9.10
Fra: 5 Karl Olsen, NAF

Under punkt 9 Energi og miljø

Nytt kulepunkt:

- Slepebåt beredskap i nord og sør prioriteres.

Redaksjonskomiteens innstilling: Innarbeides i tekst slik:

Etter siste setning side 28 tilføyes:

Slepebåtberedskapen må styrkes. Dette vil lettere komme på plass gjennom økt oljeaktivitet og oljevernberedskap.

Dagsorden: 8.9.11
Fra: 50 Bjørn Kåre Høistad, FF

Nytt avsnitt om vindkraft under kap. 9 Energi og miljø:

LO registrerer stor aktivitet i forhold til planer om vindkraftutbygging i Norge. Mydighetene må sikre at vindkraftutbygging skjer innenfor forsvarlige rammer.

Antallet forhåndsmeldte planer, søkte konsesjoner og gitte konsesjoner er svært omfattende. En så stor utbygging som det nå foreligger planer for kan vanskelig aksepteres.

Det må derfor utarbeides en samlet plan for vindkraftutbygging i Norge.

Nytt kulepunkt:

- At myndighetene utarbeider en samla plan for vindkraftutbygging i Norge.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Sekretariatet.

Dagsorden: 8.11.1
Fra: 246 Bente Holt, NTL

Kapittel 11 Demokrati

Forslag til endret første setning i fjerde avsnitt på side 33 i sekretariatets innstilling:

«LO må bidra til å styrke fagbevegelsen på alle nivå og revitalisere bedriftsdemokratiet ved å sette økt fokus på de tillitsvalgtes rolle, status og innflytelse.»

Motivasjon:

Forslaget er ment som en språklig forbedring. Ordet makt kan oppfattes negativt.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget tiltres.

Dagsorden: 8.11.2

Fra: 246 Bente Holt, NTL

Kapittel 11 Demokrati

Siste setning på side 33 i sekretariatets innstilling strykes.

Motivasjon:

LOs ansvar i forbindelse med tilrettelegging for politisk deltakelse er bedre formulert i det tredje kulepunktet på side 35 i sekretariatets innstilling.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget tiltres.

Dagsorden: 8.11.3

Fra: 246 Bente Holt, NTL

Kapittel 11 Demokrati

Nytt kulepunkt på side 34 i tillegg til sekretariatets innstilling:

- «Omfanget og størrelsen av det offentlig tjenestetilbudet skal være et folkevalgt ansvar under offentlig kontroll.»

Motivasjon:

Forslaget er en oppfølging av første avsnitt på side 34 i sekretariatets innstilling.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Redaksjonskomité I.

Dagsorden: 8.11.4
Fra: 26 Tor Arne Korsmoe, FF

LO vil i perioden starte et samarbeid med NHO for å få til en offentlig støt-teordning for å stimulere arbeidsgiverne til å tilrettelegge for at arbeidsta-gerne kan få fri fra sitt daglige arbeid til å drive faglig og ikke minst politisk virksomhet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes Sekretariatet.

Dagsorden: 8.11.5.
Fra: 217 Sven Edin, NOPEF

Nytt kulepunkt:

I samarbeid med forbundene arbeide for arbeidstakerrepresentasjon i lisens-ierne fellesutvalg (lisenskomiteene).

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget tiltres og innarbeides i teksten.

Dagsorden: 8.11.6
Fra: 170 Frode Lagset, Fagforbundet

Fagforbundet tar opp igjen forslag 986 om et eget kapittel om alliansebygging.

Alliansebygging

LO vil medvirke til å styre og påvirke de politiske, sosiale, kulturelle og tek-nologiske utviklingslinjer i Norge og internasjonalt. Det er et mål at utvi-klingslinjene sammenfattes med arbeiderbevegelsens sosialdemokratiske idegrunnlag. Demokratiet må styrkes med særlig vekt på inn. ytelse og medbestemmelse i arbeidslivet. For å ivareta medlemmenes interesser må LO også arbeide politisk.

Fagbevegelsens virksomhet er bygd på erkjennelsen av at arbeidstakere må stå sammen og utøve kollektiv faglig makt for å nå sine mål. Landsorganisa-sjonen i Norge kjemper for arbeid til alle, en lønn å leve av og et arbeidsmil-jø som ivaretar helse og sikkerhet og et samfunn bygd på arbeiderbevege-lsens idealer. For å oppnå disse målsettinger er LO avhengig av samarbeid og alliansebygging med politiske partier, andre arbeidstakerorganisasjoner og arbeidsgivere. Det er et mål å ha innflytelse på samfunnsutviklingen både

ved at medlemmer og tillitsvalgte deltar i politisk virksomhet og at LO påvirker de politiske partiene.

Et politisk landskap i stadig endring og betydelige omstillingsprosesser i privat og offentlig sektor gjør det nødvendig å samarbeide med brede lag i den offentlige debatten. LO er bekymret for de utfordringene som følger av endrede politiske premisser og stadig nye omstillingsprosesser i samfunnet med vekt på økt profitt for kapitalkreftene. Utviklingen setter økte krav til alliansedannelse med aktører som deler fagbevegelsens syn. Samarbeid med brukerorganisasjoner, interesseorganisasjoner og andre samfunnsengasjerte bevegelser vil bidra til å øke kunnskapene og forståelsen for de utfordringer Norge står overfor. I tillegg vil allianser med slike bevegelser gi mulighet for sterkere politisk gjennomslag.

Det norske demokratiet er basert på samarbeid og debatt mellom politiske aktører og organisasjoner som representerer ulike interesser. Uavhengig av den politiske sammensetningen i Storting, fylkesting og kommunestyre er det avgjørende for LO å holde kontakt med, og øve inn. ytelse på, de politiske makthavere. Sentral ledelse, så vel som lokale tillitsvalgte, skal øve et sterkt trykk i den samfunnspolitiske debatten slik at fagbevegelsen syn får gjennomslag i de politiske beslutningsprosessene. Visjonen er et mer rettferdig samfunn.

Veivalg: Landsorganisasjonen i Norge legger følgende til grunn for sitt arbeid med alliansebygging:

- Utvikle det nasjonale og internasjonale faglige samarbeidet.
- Samarbeide med politiske partier som har sammenfallende visjoner og mål med Landsorganisasjonen, på alle nivå i organisasjonen.
- Bygge allianser med arbeidstakerorganisasjoner og andre samfunnsengasjerte bevegelser på alle nivåer i organisasjonen
- Delta aktivt i samfunnsdebatten både gjennom politisk ledelse og lokale tillitsvalgte

Motivasjon

Det er viktig at LO viser bredt at her samarbeider man med alle med samme verdigrunnlag for å oppnå de viktigste samfunnspolitiske tingene. LO trenger fremdeles å vise at man stadig frigjør seg til bindinger til enkeltpartier.

Redaksjonskomiteens innstilling: Sekretariatets innstilling opprettholdes. Intensjonen i forslaget anses ivaretatt i de to siste avsnittene og nest siste kulepunkt i Handlingsprogrammet.

Dagsorden: 8.11.7

Fra: 324 Randi Reese, Sekretariatet

Det faglig-politiske samarbeidet opphører

(Avsnittet om det faglig- politiske samarbeidet på side 34 i hefte ang. LOs handlingsprogram- går ut).

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget avvises.

Dagsorden: 8.11.8

Fra: 21 Ove Toska, EL&IT

Kap. 11 Demokrati

Side 34, 3. avsnitt endrings- og tilleggstekst

Korrupsjon og hvitsnippforbrytelser i næringslivet og de ulike beslutningsprosesser er ikke bare kriminelt men også et angrep på demokratiet.

Ny kunnskap på dette området viser at staten har anslagsvis 140 milliarder kroner utestående som følge av skattefusking, hvitvasking, menneskehandel og annen økonomisk kriminalitet. Dette er en svart økonomi som det meste tyder på vil vokse framover. Dette er en utvikling som setter velferdsstaten og demokratiet i fare.

Fra regjeringens side har det de senere år vært særlig fokus på trygdejuks med ansettelser av ett 50-talls utredere innenfor dette området. Overfor den enorme øvrige svarte økonomien og kriminaliteten har regjeringen vært lite handlekraftig, og hvitsnippforbrytere slipper i urovekkende stor grad unna. Da blir dette en forskjellsbehandling som ikke kan aksepteres.

Nytt kulepunkt:

- LO krever at nødvendige ressurser stilles til rådighet for å bekjempe og straffe all økonomisk kriminalitet.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Forslaget til nytt kulepunkt tiltres. Teksten i Handlingsprogrammet beholdes uendret.

Dagsorden: 8.11.9
Fra: 104 Kari Hoset Ansnes, HRAF

Ungdomsarbeidet skal være integrert i alle av LOs organer og aktiviteter.

LO skal ha like stort trykk på ungdomsarbeidet som i 2003 (ungdomsåret) på fast basis.

Ungdomsarbeidet er en viktig del av rekruttering og verving på samme måte som arbeid rettet mot etniske minoriteter og andre grupperinger innenfor LO.

Intensjonen må være at ungdom har like mye å si – ikke fordi de er ungdom, men fordi de er et fullverdig LO-medlem. Feil! Bokmerke er ikke definert.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen for vedtekter, organisasjon og ungdom

Dagsorden: 8.13.1
Fra: 242 Anita Solhaug, NTL

Kapittel 13 Bærekraftig utvikling

Siste avsnitt på side 37 i sekretariatets innstilling endres som følger:

«Bærekraftig arbeidsliv, næringsutvikling og samfunnsansvar handler først og fremst om å løfte blikket inn i framtida. Utvikling til et bedre samfunn må blant annet baseres på kunnskap om helse, miljø, arbeidsliv, migrasjon, integrering, demokratiske prosesser og velferd. Vi står overfor komplekse samfunnsutfordringer som krever en betydelig økt innsats på forskning. Forskningen må gis forutsigbare rammevilkår, slik at den kan være fri og uavhengig fremfor å baseres på kortsiktige markedsstyrte prioriteringer.»

Nytt kulepunkt på side 37 i sekretariatets innstilling endres som følger:

- «Arbeide for å sikre forutsigbare og trygge rammevilkår for grunnforskningen.»

Motivasjon:

St.meld.nr.20 *Vilje til forskning* fokuserer på markedstilpassing av forskning. Forskning blir omtalt som om den ikke har noen nytte i seg selv, kun som

verktøy for kommersialisering og næringsutvikling. Samfunnet trenger også kunnskap som ikke umiddelbart kan omsettes i et marked, og det er umulig å forutsi hvilken forskning som vil føre frem og gi nyttig kunnskap.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Brødteksten *avvises*, med bakgrunn i oppramsing som ville kunne kreve enda mer oppramsing. Siste del av forslag til nytt kulepunkt tiltres som siste pkt. side 37 med følgende ordlyd: Trygge rammevilkårene for grunnforsikring som grunnlag for bærekraftig samfunnsutvikling.

Dagsorden: 8.15.1

Fra: 164 Karin M. Mathisen, Fagforbundet

Viser til forslag 1000 – fra sekretariatet.

Forslag:

Nytt strekpunkt:

«LO krever at myndighetene aktivt utnytter de muligheter EØS-avtalen gir.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget tiltres.

Dagsorden: 8.15.2

Fra: 164 Karin M. Mathisen, Fagforbundet

Viser til forslag nr. 1000 – fra sekretariatet

Forslag:

Tillegg til strekpunkt nr. 7

- og kvalitet på tjenestene.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget tiltres.

Dagsorden: 8.15.3
Fra: 294 Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag

Endringsforslag pkt. 1 i forslag 1000:

- Så lenge EØS-avtalen består må LO bygge sin politikk på det europeiske plan på dette faktum.

Pkt. 5:

LO vil arbeide videre for å utvikle et europeisk arbeidsrettssystem...

Punktet strykes.

- Dersom det viser seg at viktige faglige rettigheter ikke lar seg bevare innenfor EØS-avtalen, vil LO be om utredning av alternative tilknytningsformer som er handelsavtale.
- LO vil arbeide for veto mot EU-direktiver som angriper viktige faglige rettigheter eller sentrale deler av velferdsstaten. Dette gjelder forslaget til tjenstedirektiv og havnedirektiv dersom det ikke blir grunnleggende endret.
- LO mener det ikke bør sendes en søknad om norsk EU-medlemsskap i kongressperioden.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget avvises.

Dagsorden: 8.15.4
Fra: 30 Kjell Finvåg, FF

Tillegg til 5. kulepunkt:

LO vil arbeide videre for å utvikle et europeisk arbeidsrettssystem med streikerett og regler for tvisteløsning og fortolkning av europeiske avtaler inngått mellom partene.

Nytt i setningen er «streikerett».

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget tiltres.

Dagsorden: 8.25.1
Fra: 243 Knut Wilhelmsen, NTL

En ny og styrket folkepensjon

Tilleggsforslag til forslag 1407 fra sekretariatet, siste avsnitt under pkt. 5
Tjenestepensjoner på side 16 i forslaget fra sekretariatet:

«Utviklingen av et slikt system må utredes nærmere, med ulike institusjonelle løsninger. *En statlig administrert og standardisert ordning med stordriftsfordeler og lave driftskostnader, vil utgjøre en slik løsning.* Det må gi likebehandling internt i bedrifter og må kunne realiseres selv om arbeidsgiversiden ikke gir sin aktive medvirkning. Avsetningene til pensjon er en del av lønna.»

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres og innarbeides.

Dagsorden: 8.25.2
Fra: 32 Per Johnny Voldseth, FF - Hedmark

Jeg tar sterk avstand fra at LO-kongressen skal være en pådriver for kutt av fremtidige pensjoner og sosial trygghet.

Selv om mye tyder på at vi blir eldre så vil det alltid være noen som føler seg utslitt i arbeidslivet og må velg å leve av folketrygden.

Vi kan ikke stole på at AFP-ordningen og en eventuell fremtidig tjenestepensjon vil ivareta disse problemstillingene.

LO-kongressen i 2005 må gjenkjennes som en kongress som sikrer oss en sosial trygghet inn i alderdommen.

Kutt i folketrygden setter LOs tillitsvalgte i et dårlig lys.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.25.3
Fra: 224 Paul Magnus Gamlemshaug, Postkom

Forslår følgende endringer i sekretariatets innstilling:

1. Utfordringen:

- siste setning, første avsnitt endres til:

«Men med forventet økning i lønnsinntektene i samme periode, vil en beskjeden skatteskjerpelse på ca 1 promille pr. år i kombinasjon med økning i arbeidsgiveravgiften til i underkant av 2/3 av svensk nivå være tilstrekkelig for å finansiere å opprettholde dagens verdi av alderspensjonen fra folkestrygden. LO foreslår også å gjøre oljefondet om til garantist for deler av pensjonsytelsene i fremtiden.»

- tredje avsnitt endres til:

«LO krever at behandlingen av pensjonsreformen utsettes til etter valget, slik at folket i valg får sagt sitt om en så viktig og omfattende sak.»

3. En ny og styrket folkepensjon

- tredje avsnitt endres til:

«Dagens besteårsregel ivaretar legitime grunner til varierende inntektsløp, og må derfor videreføres for at særlig kvinner med periodevis lave og varierende inntekter skal få en anstendig pensjon.

LO foreslår å få en grundig utredning av hvorvidt det er mulig å erstatte og ivareta de sosiale elementer som ligger i dagens besteårsregel ved styrket pensjonsopptjening ved omsorgsarbeid, arbeidsledighet, midlertidig uførhet, attføring, utdanning og alle former for ufrivillig deltid og andre ufrivillige fravær fra lønnsarbeid.»

6. Økonomisk balanse

- niende avsnitt endres til:

«Før LO kan tilslutte seg en slik mekanisme må vi se og oppleve å ha fått et inkluderende arbeidsliv som gjør det mulig for folk å jobbe lenger enn i dag. Forslagene om delingstall og indeksering er de mest omstridte tiltakene i pensjonsreformen. LO krever at Stortinget ikke vedtar kutt av denne typen nå, men at Folketrygdens finanser gjennomgås hvert tidende år med tanke på eventuelle tilpasninger som måtte være mulige og nødvendige sett i forhold til utviklingen i arbeidslivet, levealder, befolkningsutvikling og utvikling i de offentlige finanser.»

- avsnittene 11, 12 og 13 strykes (de tre siste)

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.25.4
Fra: 208 Stein Stugu, NNN

Det er en målsetting at arbeidsgiver siden og evt. Staten skal dekke mest mulig av en utvidet tjenestepensjon. I uttalelse 1407 om pensjon strykes følgende i avsnitt 5, siste del:

«Og må kunne realiseres selv om arbeidsgiversiden ikke gir sin aktive medvirkning. Avsetningene til pensjon er en del av lønna. I forbindelse med tariffoppgjørene må arbeidstakerne kollektivt kunne øke sine innbetalinger uavhengig av om arbeidsgiverne øker sitt økonomiske bidrag»

Redaksjonskomiteens innstilling:

Intensjonen ivaretas ved: Følgende tillegg innarbeides som 3. siste setning:

«Derfor er det riktig at arbeidsgiver skal dekke mest mulig av en utvidet tjenestepensjon».

Dagsorden: 8.25.5
Fra: 284 Eldar Myhre, Rogaland

Uttalelse om Folkepensjon nr. 1407
Handlingsprogram 8.4

Fremmer forslag nr. 506 fra LO i Rogaland:

Vi forutsetter som et ufravikelig krav at grunntrekkene i dagens Folketrygd opprettholdes. Det betyr at opptjeningsstid og besteårsregelen på 20 år beholdes, det betyr at AFP-ordninga opprettholdes og at ingen straffes økonomisk fordi de går av med tidlig pensjon. Det betyr at pensjonen ikke settes ned om pensjonistene lever lenger, at pensjonistene også får følge med på den inntektsutviklingen som lønnstakerne har. Det betyr at den sosiale omfordelingsprofilen beholdes. Vi går imot enhver delprivatisering av pensjonen.

Vi forutsetter at en ny regjering reverserer de inngrep som er gjort når det gjelder sykelønn, attføring, arbeidsledighetstrygd og permitteringsregler. Det betyr at arbeidsledighetstrygda skal gis i 3 år, at det holder å være 60% arbeidsledig og at feriepengene gjeninnføres. Det betyr at det skal være mulig å gå på attføring lengre enn 3 år.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.25.6
Fra: 323 Per Østvold, Sekretariatet

Uttalelse «En ny og styrket folkepensjon»

Endringsforslag:
Kap. 1 Utfordringen

Tredje avsnitt som begynner med «Stortinget vil i år behandle...», endres til:
«LO ønsker at Stortinget utsetter behandlingen av pensjonsmeldingen inn-
til befolkning i valg har fått ta stilling til **reformen.**»

Kap. 3 En ny styrket folkepensjon

Tredje avsnitt som begynner med «På den annen side...», strykes til fordel
for:
«LO vil opprettholde besteårsregelen. Det er viktig å videreføre **osv.**» Resten
av avsnittet beholdes som det står, men slik at to siste setninger strykes, dvs.
fra og med «I en styrket folkepensjon må alle år i arbeid telle. ...»

Kap. 6 Økonomisk balanse

Niende avsnitt og ut forslaget som begynner med «For LO er det en forutset-
ning ...» endres slik at avslutningen lyder slik:
LO konstaterer at forslagene om delingstall og indeksering er sterkt om-
stridt. Ingen kan heller vite hva som er situasjonen om ti, tjue eller femti år.
LO går inn for at Stortinget ikke vedtar kutt nå, men gjennomgår Folketryg-
dens finanser for eksempel hvert tiende år. Alternativet til fremtidige kutt
kan være økning av **trygdeavgiften.**»

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.25.7
Fra: 129 Mari Sanden, Fagforbundet

Folketrygdens andel av den samlede pensjonsdekning videreføres på minst
dagens nivå.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres og innarbeides i kapittel 2.

Dagsorden: 8.25.8

Fra: 126 Tormod Jarsve, Fagforbundet

Utsett behandlinga av Folketrygda – la folket i valg avgjøre!

1. LO-kongressen forlanger at behandling av endringer i Folketrygda utsettes til over valget. Folet i valg må få avgjøre framtidens pensjoner.
2. LO-kongressen går mot at pensjonen skal senkes eller at pensjonsalderen økes dersom levealderen øker (innføring av delingstall).
3. LO-kongressen går mot at pensjonene ikke skal følge lønnsutviklinga ellers i samfunnet (innføring av indeksending).

LO-kongressen støtter forslaget om Folkepensjon, men kongressen vil beholde 40-års opptjening og at det fortsatt er gjennomsnittet av de beste 20 åra som skal bestemme nivået på pensjonen (besteårsregelen).

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.25.9

Fra: 294 Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag

Alternativ til forslag om pensjon

1. LO-kongressen forlanger at behandling av endringer i Folketrygda utsettes til over valget. Folket i valg må få avgjøre framtidens pensjoner.
2. LO-kongressen går i mot at pensjonene skal senkes eller pensjonsalderen økes dersom levealderen øker (innføring av delingstall).
3. LO-kongressen går imot at pensjonene skal senkes eller pensjonsalderen økes dersom levealderen øker (innføring av indeksering).
4. LO-kongressen støtter forslaget om å endre opptjeningen slik det er gjort i Folkepensjonen. Men kongressen vil beholde 40 års opptjening og at det fortsatt er gjennomsnittet av de beste 20 år som skal bestemme nivået på pensjonen (besteårsregelen).

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.25.10

Fra: 184 Reidar Tjøstheim, Fagforbundet, Rogaland

(Se forslag 1275)

Folketrygden må fortsatt være bærebjelken i velferdsstaten og sikre gode pensjoner på et anstendig nivå.

Det skal som nå forhandles sammen med LO, NPF og FFO om G-regulering hvert år.

Reguleringen bygger på nåværende rammevedtak i Stortinget minst på linje med utviklingen for de yrkesaktive, alternativt et gjennomsnitt av 2/3 av lønnsutviklingen og 1/3 av kostnadsutviklingen.

Grunnsikring, garantipensjon settes til minst 2 G.

AFP-ordningen må kunne fortsette.

Tjenestepensjon til alle bygd på bruttopensjonsordningen i offentlig sektor.

Det etableres fondsordning for pensjonsordningen.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Avsnitt 1: Tiltres.

Avsnitt 2: Innarbeides delvis, se innstillingen.

Avsnitt 3: Avvises.

Avsnitt 4: Avvises.

Avsnitt 5: Anses dekket.

Avsnitt 6: Anses dekket.

Avsnitt 7: Anses dekket.

Dagsorden: 8.25.11
Fra: 43 Morten Larsen, FF

Alt om delingstall strykes i pensjonsuttalelsen.

Redaksjonskomiteens innstilling: Avvises.

Dagsorden: 8.25.12
Fra: 77 Niels E. Killi, NGF

LO vil arbeide for at alle ansatte sikres en tjenstepensjon som sammen med Folketrygden gir en pensjon på minst 2/3 av lønnsinntekt, uavhengig av om det er ytelsesbasert eller innskuddsbasert ordning. I tjenstepensjonsordningen skal inngå en uføredel på tilsvarende nivå.

LO vil arbeide for at eksisterende tjenstepensjonsordninger ikke ensidig kan endres av arbeidsgiver.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen anses ivaretatt av kap. 5.

Dagsorden: 8.25.13
Fra: 294 Arne Byrkjeflot, Sør-Trøndelag

Tillegg etter denne setning på slutten av vedtaket om folkepensjon
Uførepensjon og tidligpensjon må i likhet med arbeidsledighetstrygden og grunnpensjonen sikres lønnsjustering av løpende ytelse.

Det betyr at det bare er den del av pensjonen som overstiger grunnpensjonen som blir regulert ved indeksering.

Begrunnelse

Dette er en nødvendig klargjøring av hvordan forslaget er ment som er undersøkt med Tor-Arne Solbakken som var med i nestlederutvalget og laget forslaget.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.26.1
Fra: 251 Anne Marie Kittelsen, NTL

Næringspolitisk uttalelse

Endringsforslag i de to første setningene i forslag 1409 fra sekretariatet:
«Verdiskapning og sysselsetting må ha høy prioritet i det norske samfunnet.
Målet er et produktivt arbeidsliv som sikrer full sysselsetting.»

Motivasjon:

Verdiskapning og sysselsetting gis høy prioritet. Om det skal gis høyest prioritet i det norske samfunnet er imidlertid ikke sikkert. Endringen i andre setning er ment som en språklig forbedring og tydeliggjøring.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Første setning – Avvises. Setningen justeres i tråd med Handlingsprogrammet pkt 8.5, side 13. Første setning skal således lyde: Verdiskapning og sysselsetting er grunnlaget for velferd og må ha høyeste prioritet i det norske samfunnet.

Andre setning – Tiltres, og erstatter gjeldende setning 2.

Dagsorden: 8.26.2
Fra: 251 Anne Marie Kittelsen, NTL

Næringspolitisk uttalelse

Endringsforslag til forslag 1409 fra sekretariatet:

Nytt kulepunkt:

- «Forutsigbare og trygge rammevilkår for grunnforskningen.»

Motivasjon:

St.meld.nr.20 Vilje til forskning fokuserer på markedstilpassing av forskning. Forskning blir omtalt som om den ikke har noen nytte i seg selv, kun som verktøy for kommersialisering og næringsutvikling. Samfunnet trenger også kunnskap som ikke umiddelbart kan omsettes i et marked, og det er umulig å forutsi hvilken forskning som vil føre frem og gi nyttig kunnskap.

Redaksjonskomiteens innstilling: Intensjonen tiltres og innarbeides i tekst side 1, kulepunkt 3, som følger (*Inntatt kursiv*):

- Mer offensiv FoU-politikk som særlig stimulerer til økt bidrag fra næringslivet, samt trykker rammevilkår for grunnforskningen.

Dagsorden: 8.26.3

Fra: 251 Anne Marie Kittelsen, NTL

Næringspolitisk uttalelse

Endringsforslag til forslag 1409 fra sekretariatet:

Det femte avsnittet etter kulepunktene i sekretariatets innstilling endres som følger:

«Tjenesteytende sektor sysselsetter hoveddelen av norske arbeidstakere. Privat tjenesteyting preges av store omstillinger og sterk internasjonal konkurranse. *Også offentlig sektor preges av store omstillinger*, og av at mange arbeidsplasser *har* blitt skilt ut fra staten de siste 15 årene. I kommunal og statlig regi konkurranseutsettes og privatiseres det stadig mer. Rammebetingelsene disse konkurranseutsatte virksomhetene utsettes for er mer og mer lik privat sektor. *Dette har store konsekvenser for virksomhetenes rolle som fordelingspolitisk instrument, og dermed for viljen og evnen til å fordele mer rettferdig enn markedet ville gjøre. Derfor er det et absolutt krav fra LO at det offentlige ikke organiserer seg bort fra de folkevalgtes ansvar og styringsmuligheter.*»

Motivasjon:

Forslaget slik det nå er utformet inneholder ingen holdninger til utviklingen. De negative konsekvensene av privatisering og konkurranseutsetting for muligheten til politisk styring og kontroll på viktige områder må synliggjøres.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.26.4

Fra: 215 Frode Alfheim, NOPEF

S. 22. avsnitt: Nytt siste avsnitt:

Den har heller ikke fulgt opp de intensjoner som Stortinget vedtok i forbindelse med delprivatisering av Statoil. LO krever nå at regjeringen bruker sitt eierskap og stanser Statoils planer om salg av sitt eierskap i Borealis.

Redaksjonskomiteens innstilling: Tiltres.

Dagsorden: 8.26.5
Fra: 306 Hans O. Felix, Sekretariatet

Endringsforslag til næringspolitisk uttalelse

Det nest siste kulepunktet på side 1 endres til:

- Eierskapspolitikk som sikrer norsk offentlig kontroll over nøkkelressurser som energi og infrastruktur.

Nytt kulepunkt:

- Staten skal fortsatt være eneeier av Statnett og Statkraft, Statkraft tilbakeføres til Statsforetak (SF).

Nytt avsnitt 5:

Vannkrafta står for 99 % av Norges elektriske energiforsyning. 90 % av den eies av det offentlige ved staten, kommuner og fylkeskommuner. En videreføring av denne eierskapsstrukturen er viktig. LO krever derfor at også et fremtidig hjemfallsregime bevarer det offentlige eierskap og kontroll.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Første forslag – Tiltres, med følgende ordlyd: Energiforsyningen skal fortsatt være underlagt sterk offentlig eierskap og kontroll.

Andre forslag – Tiltres.

Tredje forslag – Tiltres.

Dagsorden: 8.26.6
Fra: 118 Gerd Kristiansen, Fagforbundet

Næringspolitisk uttalelse – forslag til endringer

Side 1, kulepunkt 8 endres til:

Strategisk viktige bedrifter i energisektoren og i samfunnets infrastruktur skal være offentlig eid og drevet.

Side 1, kulepunkt 9 endres til:

Et skatte- og avgiftssystem som fremmer næringsutvikling, produktivitet, HMS, utdanning, pensjon og velferd.

Side 2, 2. avsnitt, nest siste setning endres til:

Staten, fylkeskommuner og kommuner må sikre langsiktig og aktivt offentlig

lig eierskap i strategisk viktige bedrifter i energisektoren og i samfunnets infrastruktur. Det offentlige skal øke sin relative eierandel i de delprivatiserte selskapene med sikte på fullt offentlig eierskap.

Side 2, 3. avsnitt, nest siste setning endres til:

Det er viktig at Norge gjennom deltakelse i WTO påvirker slik at urettferdig og uetisk handel hindres, og at vi har full markedsadgang i Europa.

Side 2, 6. avsnitt, 3. setning endres til:

Staten skal eie og drive stamvei- og jernbanenettet.

Side 3, 2. avsnitt, 2. setning endres til:

Vannkraftressursene må eies og utnyttes av det offentlige.

Ny tekst: En aktiv næringspolitikk krever forståelse for samspillet mellom og den gjensidige avhengigheten mellom privat og offentlig sektor. Kommunene bør utarbeide strategiske nærings- og sysselsettingsplaner, og erfaringene fra prosjektet «Næringsvennlige kommuner» følges opp.

Ny tekst: I næringspolitikken må det være en klar sammenheng mellom aktivitetene på land og på havet. I fiskeressursene er det et ubenyttet potensial, særlig gjelder dette foredling av fisken. Det er derfor viktig å se aktivitetene på havet og på land som en helhetlig næring.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Første forslag – Intensjonen anses dekket av 8.26.5 – første forslag.

Andre forslag – Tiltres.

Tredje forslag – første setning – tiltres - Siste setning – Avvises.

Fjerde forslag – Tiltres.

Femte forslag – Intensjonen anses ivaretatt i Sekretariatets innstilling.

Sjette forslag – Intensjonen anses ivaretatt i Sekretariatets innstilling.

Syvende forslag – Tiltres.

Åttende forslag – Tiltres.

Overført fra punkt 8.5

Dagsorden: 8.5.21
Fra: 204 Arild Oliversen, NNN

Tillegg

Næringsmiddelindustrien er landets nest største industri og er derigjennom avgjørende viktig for en spredt bosetting i kyst og bygd i Norge. NNN industrien må derfor sikres rammevilkår som gjør at næringen fortsatt kan fylle sin viktige rolle.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Forslag nr. 8.5.21 fra Arild Oliversen, NNN ble i debatten presisert å være tiltenkt den næringspolitiske uttalelsen. Forslaget overføres derfor uttalelsen, og tiltres som følger:

Innstilling: Omskrevet tekst som red. komiteens innstilling, innarbeides side 2, etter avsnitt 3 – skal lyde som følger:

Næringsmiddelindustrien er landets nest største industri og er derigjennom avgjørende viktig for en spredt bosetting i kyst og bygd i Norge. Det politiske engasjement for sjømatproduksjonen og næringsmiddelindustrien må økes. Det må føres en landbrukspolitikk som også ivaretar næringsmiddelindustriens behov.

Uttalelsens siste avsnitt, side 3 justeres som følge av endringene i Handlingsprogrammet og skal lyde som følger (*endringer i kursiv*):

LO mener at petroleumsaktiviteten skal være med på å legge grunnlag for regional utvikling og komme hele landet til gode. LO vil arbeide for at olje- og gassvirksomheten innrettes på en slik måte at den bidrar til verdiskaping og sysselsetting i landbaserte næringer. Utredning av industrielle effekter på land må tas med i vurderingsgrunnlaget når nye offshoreutbygginger vurderes. Det må igangsettes forskning på foredling av gassprodukter. Aktivitetsnivået må sikre at norsk kompetanse og teknologi beholdes og videreutvikles. Uten flere nye funn på norsk sokkel stagnerer virksomheten. Leteaktiviteten må økes. De store mulighetene som ligger for aktivitetsvekst i nord må utnyttes. LO kan ikke være med på å stenge halve landet ute fra de muligheter som ligger i våre olje- og gassressurser. Det må derfor arbeides for igangsetting av olje- og gassproduksjon i de stengte og uåpnede delene av Barentshavet, Norskehavet og Skagerrak ved hjelp av norsk verdensledende teknologi som ivaretar tungtveiende hensyn til miljø, sikkerhet og sameksistens med fiskerinæringen.

Dagsorden: 8.28.1
Fra: 2 Endre Kulleseid, NAF

Uttalelse: Gjeninnføre pendlerfradrag og hyretillegget for sjøfolk

Forslag til ny uttalelse

Gjeninnfør pendlerfradraget og hyretillegget for sjøfolk!

Et flertall på Stortinget bestående av Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet fjernet i forbindelse med statsbudsjettet 2005 fradraget for kost for pendlere og skattefritaket for fri kost for sokkelarbeidere og hyretillegg for sjøfolk. Dette innebærer en *betydelig skatteskjerpelse* for de som må pendle til arbeidet og for sjøfolk.

For mange av LOs medlemmer dreier dette seg om beløp mellom kr. 38.000 og kr 44.000, som vil bli tillagt inntekten avhengig av antall pendlerdager. Dette er derfor en brutal skatteskjerpelse for mange av LOs medlemmer og rammer viktige grupper i norsk arbeidsliv som med sin fleksibilitet og vilighet bidrar til verdiskapning rundt i hele landet.

LO-kongressen tar derfor avstand fra regjeringens og Fremskrittspartiets skatteskjerpning ovenfor pendlere og sjøfolk, og krever at fradraget for kost for pendlere og skattefritaket for fri kost for sokkelarbeidere og hyretillegget for sjøfolk gjeninnføres snarest.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Tiltres med en endring: 1. setning 2. avsnitt skal lyde:

For LOs medlemmer dreier dette seg om beløp opp til kr 44 000, som vil...

Dagsorden: 8.29.1
Fra: 68 Rolf Jørn Karlsen, FF

Forslag til uttalelse til EU-kommisjonen:

EUs straffetoll mot norsk laksenæring

Landsorganisasjonen i Norges 31. ordinære kongress har i dag vedtatt følgende uttalelse knyttet til EU-kommisjonens dumpinganklager og innføring av straffetoll mot norsk laks.

Kongressen vil uttrykke sterk bekymring for at disse urettferdige straffe-

tiltak vil føre til varig skade for de viktige arbeidsplassene denne næringen representerer både i Norge og innen EU.

Med bakgrunn i den informasjon som foreligger om næringen og dens ringvirkninger i europeisk bearbeidingsindustri kan vi ikke forstå at det kan være i fellesskapets interesse å innføre straffetiltak mot norsk laks som skaper ustabilitet og bidrar til å svekke utviklingen i denne, for begge parter, viktige fremtidsnæringen.

Landsorganisasjonen i Norge har igangsatt en undersøkelse av «Ringvirkninger av norsk laks i EU», i samarbeid med sammenslutningen av næringsmiddelarbeidere i Europa (EFFAT). Undersøkelsen skal kartlegge og dokumentere hvor mange arbeidsplasser som vil kunne berøres av dette. Fristen for utredningen er 1. juni i år og LO tillater seg da å oversende den til kommisjonen.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Tiltres, og bes oversatt til engelsk for oversendelse til EU-kommisjonen.

Overført fra Redaksjonskomité 1
(8.3)

Dagsorden: 8.8.5

Fra: 30 Kjell Finvåg, FF

Tillegg til handlingsprogram uttalelse nr. 8 «Et bedre arbeidsliv» .

Reglene om inn- og utleie av arbeidskraft undergraver prinsippet om faste ansettelser og lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakerne. Konsekvensen er økt usikkerhet for den enkelte.

LO vil:

Arbeide for å stramme inn reglene om inn- og utleie av arbeidskraft. Innleie forutsetter avtale med tillitsvalgt. Vikarer må bare kunne leies inn for å erstatte navngitte personer i permisjon eller sykefravær.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Tiltres, innarbeides i Handlingsprogrammet kap. 8.3, avsnitt 4.

Oversendt fra Redaksjonskomité I
(8.9)

Dagsorden: 8.8.6
Fra: 49 Atle Reidar Sandnes, FF

Ny metode for vern

Det er viktig at vernetiltak vert forankra lokalt og regionalt.

LO vil derfor arbeide for å styrke lokal og regional medvirkning ved innføring av vern. For mange distriktsnæringer er det viktig at vern utformes slik at folk fortsatt kan drive næringsaktivitet.

Dette sikrer bosetting og arbeidsplasser. LO er derfor opptatt at vern og bruk kan kombinerast.

LO ønsker at vern skal bygge på kunnskap og kompetanse.

LO vil derfor at større del av vernet får ei avgjer nærare området vernet berører.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget innarbeides som nytt avsnitt sist i tekst, med unntak av siste setning.

Overført fra Redaksjonskomité I
(8.25)

Dagsorden: 8.4.3
Fra: 248 Anita Busch, NTL

Kapittel 4 Vern om velferden

Forslag til tillegg nytt kulepunkt på side 13 i sekretariatets innstilling:

- «arbeide for at folketrygdens pensjonspoeng opptjent i parforhold kan inngå i booppgjøret ved samlivsbrudd.»

Begrunnelse:

Pensjonsrettigheter opptjenes gjennom arbeidsinntekt, med unntak av pensjonspoeng som gis for omsorg for små barn. Omsorgspoengene ble innført for å forhindre at kvinner som har omsorgsoppgaver blir pensjonstapere.

Det gjøres ikke forskjell på gifte, samboere eller partnere i folketrygden, deling av pensjonspoeng må derfor også omfatte disse gruppene.

Inntektsforskjellene mellom kvinner og menn i samfunnet vil også avspeiles i pensjonsnivået. Det vil ikke være nok å kompensere for omsorg om man ønsker en kjønnsnøytral folketrygdpensjon. NTL mener kvinner framdeles tilpasser sine karrierer til familie og omsorg. Kontantstøtten har også forsterket denne trenden.

Ved samlivsbrudd skal alle eiendeler som er ervervet i samlivet deles, mens pensjonspoeng ikke er tema i oppgjøret. Den som har påtatt seg utvidet ansvar for ubetalt omsorg får ingenting, mens den som har brukt tid og krefter på karriere har sikret sin framtidige pensjon.

NTL ønsker selvfølgelig at «brutto-pensjonsordninger» må justeres slik enkeltpersoner ikke velter sine «tap» over på pensjonsordningen.

NTL mener at deling av pensjonspoeng kan være et tiltak som gir et mer kvinnevennlig (kjønnsnøytralt) pensjonssystem.

Redaksjonskomiteens innstilling: Oversendes sekretariatet for oppfølging av de mange enkeltelementer i pensjonsreformen.

Talere under kongressen

Aamdal, Stein	165
Aanonsen, Randi Munch	198
Aarlott, Svein Olav	203
Aas, Mette Henriksen	111
Agnalt, Ivar	162
Alfheim, Frode	205, 335
Ansnes, Kari Hoset	84, 154, 251
Bakke, Arve	148, 297
Beckham, Christopher	272
Bergan, Synøve	115, 163
Berge, Mai Helene	175, 265
Berntzen, Ronald	273
Bersås, Rolf	154, 259
Bjerkestrand, Arnfinn	194, 271
Bjørndalen, Kjell	112, 113, 141
Blakstad, Kjellfrid	176
Bratvold, Erik	193
Bruem, Ole Oddvar	85
Brunborg, Kjell Atle	142, 248, 267
Brønne, Ingri-Hanne	86, 184
Busch, Anita	213, 172
Byrkjeflot, Arne	48, 87, 114, 215, 153
Christiansen, Liv S.	151
Christiansen, Thor Åge	204, 260, 335
Dahl, Jorge Alex	170, 214
Dahl, Merete	202
Daidsen, Jan	141, 285
Daidsen, Svein	191
Delp, Clas Haarek	89, 175
Egeli, John	274
Eriksen, Knut	175
Eriksen, Per Bjørn	94, 189
Falsen, Anne Britt	246
Felix, Hans O.	143, 214
Finvåg, Kjell	161, 187, 250
Fiskvik, Kleiv	84, 109, 110, 211
Flåthen, Roar	123, 316, 330, 291
Fredagsvik, Billy	201
Furali, Aase	89

Furmyr, Inger	267
Følsvik, Peggy Hessen	111, 200
Gabrielsen, Hans-Christian	85, 96, 163
Gamlemshaug, Paul Magnus	198, 253, 272
Gjefle, Gry Tjernshaugen	177
Godhavn, Helen Bergan	97, 163, 273
Grøtting, Stein	206
Gulbrandsen, Tore	189, 259
Gyberg, Roy	167
Hagen, Arne	199
Hagen, Erik	49, 164, 261
Hagen, Mona	171
Halaas, Arne	262
Hallem, Sissel	192
Halvorsen, Bente N.	37, 53, 216, 301
Hansen, Gunn D.	186
Hansen, Kristine	202
Hansen, Størk	166, 214
Heimli, Roger	199, 277
Heistad, Kjell Ove	93, 146, 260, 299
Helland, Trond	210, 266
Hillestad, Rolf Geir	91
Hjelvik, Sonja	92, 298
Holgersen, Vigdis	88
Holm, Frank	192
Holsen, Trine C. T.	87, 201
Holt, Bente	185
Hovde, Solveig	176
Høistad, Bjørn Kåre	212
Ihle, Arnfinn T.	208
Isaksen, Trygve	264
Jarsve, Tormod	94, 204
Jenssen, Stig	91, 229
Jervell, Claus	115, 205, 255
Johansen, Anita	204, 182
Johansen, Lisbeth	206
Johansen, Tove	147
Johansen, Trude Tinlund	167
Johnsen, Lars M.	96, 207, 288, 299
Jonsson, Christer	98
Karlsen, Rolf Jørn	148, 246
Karlsen, Sissel	168

Killi, Niels E.	166
Kitdal, Synnøve.....	183, 184, 226
Kittelsen, Anne Marie	180
Kjøllmoen, Siv Karin.....	164, 257
Klausen, Arne	196, 227
Kleven, Jostein	178
Korsmoe, Tor Arne	84, 225, 306
Kristiansen, Gerd	198, 175, 249
Kristiansen, Stein.....	187
Kristiansen, Toril.....	209
Kristoffersen, Annette	261
Kulleseid, Endre	203, 174, 271
Kvadsheim, Ivar	114, 180
Larsen, Jan Henrik.....	214, 261
Larsen, Morten	161, 256
Larsen, Odd Haldgeir.....	183
Lekang, Rita.....	93
Leonhardsen, Mariann	94
Lien, Bjørn	210
Lilleheie, Turid.....	89, 109, 146
Lindquist, Freddy.....	199
Ljunggren, Eli	50, 164
Lurud, Ingvar.....	268
Lyseng, Jan Arild	95
Madsen, Ulf.....	253
Martinsen, Jan Thore	212, 266
Mathisen, Karin.....	192, 209, 276
Mellemsæther, Inge	188, 271
Moe, Peter A.....	208, 147
Moen, Per	182
Molde, Jarle	162, 247
Mongstad, Egil Roald	48, 90, 201
Mortensen, Thorbjørn.....	205
Mossige, Stein Martin	172
Myhre, Eldar.....	161, 268, 474
Myran, Magne.....	88, 197
Nergård, Sylvi.....	112, 263
Nesseemo, Randi.....	254
Nilsen, Marianne.....	152, 299
Norevik, Solveig	274
Oliversen, Arild	65, 213, 228
Olsen, Per Gunnar	82, 156

Olsen, Karl S.	212
Olsson, Terje O.	191
Oppegård, Astrid	96, 245
Ormestad, Kari	275
Ostling, Kjetil.....	183
Ottesen, Trine.....	208, 262
Paulsen, Ole-Kristian	268
Pedersen, Britt	49, 169
Pedersen, Jan-Egil	203, 263
Pedersen, Roy.....	47, 90, 193
Pettersen, Anne Marie	171
Pettersen, Hans Petter	166, 244
Pilskog, Roger Martin	195
Rasmussen, Renee	193
Reese, Randi	144, 248
Reigstad, Torbjørn	211
Reime, Asle	265
Reinfjord, Marit.....	97
Rønoldtangen, Tone	88, 300
Røttereng, Kjell.....	176
Sanden, Mari.....	174, 275
Sandnes, Atle Reidar	169, 250
Simmenes, Jonny.....	93, 147, 228
Skattkjær, Anders	149, 278
Skjerdingsstad, Arne Jan	188
Skog, Terje.....	40, 109, 170, 252
Skogum, Roger	262
Snilsberg, Anne Berit.....	265
Solbakken, Tor-Arne.....	145, 268
Solheim, Thor	167, 246
Sporsheim, Helge	168
Stang, Vidar.....	150
Stensrud, Ellen	49, 96
Strande, Rune	213, 253
Straume, Magnus	206
Stugu, Stein	188, 258
Stuvland, Frank	253
Støylen, Olav	110
Sundby, Kristin.....	207
Sundnes, Trine Lise.....	206
Sæther, Lill	113, 214, 182, 264
Søllesvik, Cecilie.....	247

Søreng, Svein	86, 197, 265
Sørensen, Kjell Sigurd	195, 256
Tangen, Kristian	210, 330, 335
Thomassen, Grete J.	187, 255
Thoresen, Finn Erik	50, 65, 105, 309
Tjøstheim, Reidar	167
Torland, Egil	257
Toska, Ove	172, 230
Tranøy, Atle	169
Vaaten, Inger Helene	89, 150, 258
Valla, Gerd-Liv	8, 11, 52, 233, 280, 337, 339
Valskår, Terje	163
Vangen, Lars Børre	50, 95, 211, 230
Volden, Gerd Eva	201, 244
Voldseth, Per Johnny	83
Voldsrud, Svend Morten	190
Wallentinsen, Øyvind	189, 263
Wallestad, Marianne	200, 264
Wedel, Tommy	202
Wilhelmsen, Knut	209
Willumsen, Bjørn	205, 255
Østvold, Per	139, 246
Øvrebø, John Kristian	256
Ås, Britt	165

Deltakerliste

Nr	Navn	Representerer
1	Thorsen Kolbjørn	Arbeiderbevegelsens Presseforbund
2	Kulleseid Endre	Norsk Arbeidsmandsforbund
3	Agnalt Ivar	Norsk Arbeidsmandsforbund
4	Karlsen Magnar	Norsk Arbeidsmandsforbund
5	Olsen Karl S.	Norsk Arbeidsmandsforbund
6	Nymo Tommy	Norsk Arbeidsmandsforbund
7	Hovden Berit	Norsk Arbeidsmandsforbund
8	Mikkelsen Terje	Norsk Arbeidsmandsforbund
9	Lien Olav	Norsk Arbeidsmandsforbund
10	Johansen Lisbeth	Norsk Arbeidsmandsforbund
11	Johansen Anita	Norsk Arbeidsmandsforbund
12	Gulbrandsen Tore	EL & IT Forbundet
13	Olsson Terje O.	EL & IT Forbundet
14	Andersen Jan Olav	EL & IT Forbundet
15	Johansen Tove	EL & IT Forbundet
16	Davidson Svein	EL & IT Forbundet
17	Henriksen Hjørdis	EL & IT Forbundet
18	Eide Jarle	EL & IT Forbundet
19	Wallentinsen Øyvind	EL & IT Forbundet
20	Hallem Sissel	EL & IT Forbundet
21	Toska Ove	EL & IT Forbundet
22	Skog Terje	EL & IT Forbundet
23	Nyutstumoen Hilde	EL & IT Forbundet
24	Josefsen Willy	Fellesforbundet
25	Orme Jeanette Desiree	Fellesforbundet
26	Korsmoe Tor Arne	Fellesforbundet
27	Gundersen Egil	Fellesforbundet
28	Lien Bjørn	Fellesforbundet
29	Mongstad Egil Roald	Fellesforbundet
30	Finvåg Kjell	Fellesforbundet
31	Kurud Jarl	Fellesforbundet
32	Voldseth Per Johnny	Fellesforbundet
33	Strande Rune	Fellesforbundet
34	Skogum Roger	Fellesforbundet
35	Molin John Erik	Fellesforbundet
36	Hagen Jan Erik	Fellesforbundet
37	Hillestad Rolf Geir	Fellesforbundet

38	Hagen Arne	Fellesforbundet
39	Stykket Roald	Fellesforbundet
40	Fjelldal Hans Jacob	Fellesforbundet
41	Tobiasen Sigurd	Fellesforbundet
42	Eriksen Per Bjørn	Fellesforbundet
43	Larsen Morten	Fellesforbundet
44	Mossige Stein Martin	Fellesforbundet
45	Sørensen Kjell Sigurd	Fellesforbundet
46	Pilskog Roger Martin	Fellesforbundet
47	Tranøy Atle	Fellesforbundet
48	Dahl Jorge Alex	Fellesforbundet
49	Sandnes Atle Reidar	Fellesforbundet
50	Høistad Bjørn Kåre	Fellesforbundet
51	Søllesvik Cecilie	Fellesforbundet
52	Ljøkelsøy Knut Erik	Fellesforbundet
53	Martinsen Jan Thore	Fellesforbundet
54	Moen Per	Fellesforbundet
55	Aamdal Stein	Fellesforbundet
56	Jonsson Christer	Fellesforbundet
57	Stuvland Frank	Fellesforbundet
58	Falsen Anne Britt	Fellesforbundet
59	Troberg Ida	Fellesforbundet
60	Berge Mai Helene	Fellesforbundet
61	Kristiansen Karin	Fellesforbundet
62	Straume Magnus	Fellesforbundet
63	Gabrielsen Hans-Christian	Fellesforbundet
64	Karlsen Steinar	Fellesforbundet
65	Christiansen Liv S.	Fellesforbundet
66	Røttereng Kjell	Fellesforbundet
67	Pettersen Anne Marie	Fellesforbundet
68	Karlsen Rolf Jørn	Fellesforbundet
69	Kjøllmoen Siv Karin	Fellesorganisasjonen - FO
70	Ostling Kjetil	Fellesorganisasjonen - FO
71	Brønne Ingri-Hanne	Fellesorganisasjonen - FO
72	Gjefle Gry Tjernshaugen	Fellesorganisasjonen - FO
73	Wallestad Marianne	Fellesorganisasjonen - FO
74	Kvadsheim Ivar	Fellesorganisasjonen - FO
75	Solheim Thor	Fellesorganisasjonen - FO
76	Øvrebø Roar	Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund
77	Killi Niels E.	Norsk Grafisk Forbund
78	Sterner Gry Benedikte	Norsk Grafisk Forbund
79	Johansen Trude Tinlund	Norsk Grafisk Forbund

80	Kristiansen Stein	Handel og Kontor i Norge
81	Følsvik Peggy Hessen	Handel og Kontor i Norge
82	Skaldehaug Liv	Handel og Kontor i Norge
83	Langnes Guro	Handel og Kontor i Norge
84	Nessemø Randi	Handel og Kontor i Norge
85	Godhavn Helen Bergan	Handel og Kontor i Norge
86	Løkke Terje	Handel og Kontor i Norge
87	Hjelvik Sonja	Handel og Kontor i Norge
88	Beckham Christopher	Handel og Kontor i Norge
89	Thorske Anne Lise	Handel og Kontor i Norge
90	Slettebø Svein	Handel og Kontor i Norge
91	Aasbø Liv	Handel og Kontor i Norge
92	Olsen Harald	Handel og Kontor i Norge
93	Olavesen Kristin	Handel og Kontor i Norge
94	Vaaten Inger Helene	Handel og Kontor i Norge
95	Hagen Mona	Handel og Kontor i Norge
96	Gundersen Lise	Handel og Kontor i Norge
97	Ottesen Trine	Handel og Kontor i Norge
98	Kristiansen Roy	Handel og Kontor i Norge
99	Snilsberg Anne Berit	Handel og Kontor i Norge
100	Eriksen Knut	Handel og Kontor i Norge
101	Delp Clas Haarek	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet
102	Jervell Claus	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet
103	Bergan Synøve	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet
104	Ansnes Kari Hoset	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet
105	Johannessen Silje	Norske Idrettsutøvere
		Sentralorganisasjon
106	Sæthre Jane Brekklus	Norsk Jernbaneforbund
107	Bull Nils	Norsk Jernbaneforbund
108	Sør-Reime Audun	Norsk Jernbaneforbund
109	Valskår Terje	Norsk Kjemisk
		Industriarbeiderforbund
110	Undheim Liv	Norsk Kjemisk
		Industriarbeiderforbund
111	Kristiansen Alf Jørgen	Norsk Kjemisk
		Industriarbeiderforbund
112	Myrflott Jan Ivar	Norsk Kjemisk
		Industriarbeiderforbund
113	Vestli Kjell Arve	Norsk Kjemisk
		Industriarbeiderforbund
114	Semstrøm Odd	Norsk Kjemisk
		Industriarbeiderforbund

115	Stensland Rune	Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
116	Bergli Oskar Jarl Herlof	Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
117	Skårdal Anne Grethe	Fagforbundet
118	Kristiansen Gerd	Fagforbundet
119	Gulbrandsen Jan Helge	Fagforbundet
120	Blakstad Kjellfrid	Fagforbundet
121	Aas Mette Henriksen	Fagforbundet
122	Mosti Geir	Fagforbundet
123	Volden Gerd Eva	Fagforbundet
124	Skorbakk Wenche	Fagforbundet
125	Lindquist Freddy	Fagforbundet
126	Jarsve Tormod	Fagforbundet
127	Galgerud Jorunn	Fagforbundet
128	Stormarken Ingunn	Fagforbundet
129	Sanden Mari	Fagforbundet
130	Stavn Kristine Bjella	Fagforbundet
131	Wilthil Margaret	Fagforbundet
132	Opseth Tove Kvilvang	Fagforbundet
133	Evensen Kjell Erik	Fagforbundet
134	Fikstvedt Anne Margrete	Fagforbundet
135	Voldsrud Svend Morten	Fagforbundet
136	Dahl Merete	Fagforbundet
137	Whyte Eddie	Fagforbundet
138	Nord Mette	Fagforbundet
139	Stang Vidar	Fagforbundet
140	Rørvik Marit Irene	Fagforbundet
141	Robstad Bjarne	Fagforbundet
142	Nypan Minnie	Fagforbundet
143	Gyberg Roy	Fagforbundet
144	Ludvigsen Astrid Salte	Fagforbundet
145	Helland Trond	Fagforbundet
146	Eriksen Lillian	Fagforbundet
147	Berntzen Ronald	Fagforbundet
148	Norevik Solveig	Fagforbundet
149	Aanonsen Randi Munch	Fagforbundet
150	Brandstad Mariann	Fagforbundet
151	Mellemsæther Inge	Fagforbundet
152	Flakne Gunn Elin	Fagforbundet
153	Skjerdingsstad Arne Jan	Fagforbundet
154	Veimo Elin	Fagforbundet

155	Finnehaug Mildrid	Fagforbundet
156	Rosvoll Anita Solvær	Fagforbundet
157	Krane Anders	Fagforbundet
158	Ås Britt	Fagforbundet
159	Nergård Sylvi	Fagforbundet
160	Korbi Nini	Fagforbundet
161	Hansen Øystein	Fagforbundet
162	Sporsheim Helge	Fagforbundet
163	Egeli John	Fagforbundet
164	Mathisen Karin	Fagforbundet
165	Hemmingsen Linn	Fagforbundet
166	Møller Tore Uno	Fagforbundet
167	Turøy Raymond	Fagforbundet
168	Wølstad-Knudsen Bjørn	Fagforbundet
169	Thomassen Grete J.	Fagforbundet
170	Lagset Frode	Fagforbundet
171	Øvrebø John Kristian	Fagforbundet
172	Strømme Oddbjørg	Fagforbundet
173	Andersen Per Georg	Fagforbundet
174	Dyrdal Rannveig	Fagforbundet
175	Ormestad Kari	Fagforbundet
176	Hveding Roy	Fagforbundet
177	Larsen Odd Haldgeir	Fagforbundet
178	Guldbrandsen Stein	Fagforbundet
179	Johansen Gunnar	Fagforbundet
180	Bruem Ole Oddvar	Fagforbundet
181	Jenssen Siv Grethe	Fagforbundet
182	Nes Venke Anny	Fagforbundet
183	Skyttersæter Knut	Fagforbundet
184	Tjøstheim Reidar	Fagforbundet
185	Tangen Kristian	Fagforbundet
186	Halaas Arne	Fagforbundet
187	Heimli Roger	Fagforbundet
188	Haugland Synnøve	Fagforbundet
189	Bekkevold Iren	Fagforbundet
190	Aarlott Svein Olav	Fagforbundet
191	Tollefsen Line	Fagforbundet
192	Sørensen Eva	Fagforbundet
193	Ihle Arnfinn T.	Fagforbundet
194	Simmenes Jonny	Forbundet for Ledelse og Teknikk
195	Molde Jarle	Forbundet for Ledelse og Teknikk
196	Madsen Ulf	Forbundet for Ledelse og Teknikk

197	Aune Torill Munkvold	Forbundet for Ledelse og Teknikk
198	Berteig Britt Elin	Forbundet for Ledelse og Teknikk
199	Aslaksen Øystein	Norsk Lokomotivmannsforbund
200	Bjerkestrand Arnfinn	Musikernes fellesorganisasjon
201	Rasmussen Renee	Musikernes fellesorganisasjon
202	Pedersen Jan-Egil	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
203	Furmyr Inger	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
204	Oliversen Arild	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
205	Simonsen Svein Erik	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
206	Knobloch Tom	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
207	Kristiansen Toril	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
208	Stugu Stein	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
209	Nilsen Solfrid Hjelle	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
210	Torland Egil	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
211	Håre Gerd Signe Grinde	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
212	Isaksen Trygve	Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
213	Moe Peter A.	Norges Ofisersforbund
214	Jørgensen Trond	Norges Ofisersforbund
215	Alfheim Frode	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.
216	Teigland Torbjørn	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.
217	Edin Sven	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.
218	Bakkerud Lill Heidi	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.
219	Sjonfjell Harald	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.
220	Reime Asle	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.
221	Holtet Roar	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.
222	Sætre Ingeborg Anne	Norsk Post- og Kommunikasjonsforb.
223	Danielsen Hans Fredrik	Norsk Post- og Kommunikasjonsforb.
224	Garnlemshaug Paul Magnus	Norsk Post- og Kommunikasjonsforb.
225	Øiahals Gerd	Norsk Post- og Kommunikasjonsforb.
226	Olafsen Judith	Norsk Post- og Kommunikasjonsforb.
227	Nilsen Lars	Norsk Post- og Kommunikasjonsforb.

228	Kristoffersen Annette	Norsk Post- og Kommunikasjonsforb.
229	Bruer Roger	Norsk Post- og Kommunikasjonsforb.
230	Hopkinson Jacqueline	Norsk Post- og Kommunikasjonsforb.
231	Wedel Tommy	Norsk Sjømannsforbund
232	Kollen Helga	Norsk Sjømannsforbund
233	Smith Jacqueline	Norsk Sjømannsforbund
234	Storøy Rigmund	Norsk Sjømannsforbund
235	Nilsen Roy	Norsk Sjømannsforbund
236	Grøtting Stein	Skolenes Landsforbund
237	Hansen Kristine	Skolenes Landsforbund
238	Solbakken Tor-Arne	Norsk Tjenestemannslag
239	Klausen Arne	Norsk Tjenestemannslag
240	Rønoldtangen Tone	Norsk Tjenestemannslag
241	Kleven Jostein	Norsk Tjenestemannslag
242	Bjørge Mette Aakvik	Norsk Tjenestemannslag
243	Wilhelmsen Knut	Norsk Tjenestemannslag
244	Kitdal Synnøve	Norsk Tjenestemannslag
245	Sæther Lill	Norsk Tjenestemannslag
246	Holt Bente	Norsk Tjenestemannslag
247	Torstensen Ståle	Norsk Tjenestemannslag
248	Busch Anita	Norsk Tjenestemannslag
249	Lyseng Jan Arild	Norsk Tjenestemannslag
250	Hovde Solveig	Norsk Tjenestemannslag
251	Kittelsen Anne Marie	Norsk Tjenestemannslag
252	Holgensen Vigdis	Norsk Tjenestemannslag
253	Holm Frank	Norsk Transportarbeiderforbund
254	Johnsen Lars M.	Norsk Transportarbeiderforbund
255	Hansen Håvard	Norsk Transportarbeiderforbund
256	Reigstad Torbjørn	Norsk Transportarbeiderforbund
257	Samuelsen Terje R.	Norsk Transportarbeiderforbund
258	Sivertsen Dag-Einar	Norsk Transportarbeiderforbund
259	Paulsen Ole-Kristian	Norsk Treindustriarbeiderforbund
260	Røstad Andor	Norsk Treindustriarbeiderforbund
261	Furali Aase	Østfold fylke
262	Pettersen Hans Petter	Østfold fylke
263	Jenssen Stig	Akershus fylke
264	Pedersen Britt	Akershus fylke
265	Fiskvik Kleiv	Oslo fylke
266	Karlsen Sissel	Oslo fylke
267	Pedersen Roy	Oslo fylke
268	Sundby Kristin	Oslo fylke
269	Hagen Erik	Oslo fylke

270	Oppegård Astrid	Hedmark fylke
271	Hanssen Pål	Hedmark fylke
272	Hansen Størk	Oppland fylke
273	Karlsrud Karianne Sten	Oppland fylke
274	Kåsin Kirsten	Buskerud fylke
275	Lurud Ingvar	Buskerud fylke
276	Christiansen Thor Åge	Vestfold fylke
277	Nilsen Marianne	Telemark fylke
278	Heistad Kjell Ove	Telemark fylke
279	Løite Inger	Aust-Agder fylke
280	Hansen Gunn D.	Vest-Agder fylke
281	Lunde Aina Haukalid	Rogaland fylke
282	Bersås Rolf	Rogaland fylke
283	Førre Gro	Rogaland fylke
284	Myhre Eldar	Rogaland fylke
285	Ystanes Nils Johan	Hordaland fylke
286	Lygre Bente	Hordaland fylke
287	Spilde Jon Atle	Hordaland fylke
288	Larsen Jan Henrik	Hordaland fylke
289	Fredagsvik Billy	Sogn og Fjordane fylke
290	Breivik Jonny	Møre og Romsdal fylke
291	Holsen Trine C. T.	Møre og Romsdal fylke
292	Søreng Svein	Sør-Trøndelag fylke
293	Myran Magne	Sør-Trøndelag fylke
294	Byrkjeflot Arne	Sør-Trøndelag fylke
295	Mjønes Geir Tore	Nord-Trøndelag fylke
296	Leonhardsen Marian	Nordland fylke
297	Vangen Lars Børre	Nordland fylke
298	Reinfjord Marit	Nordland fylke
299	Willumsen Bjørn	Troms fylke
300	Mortensen Thorbjørn	Finnmark fylke
301	Valla Gerd-Liv	Sekretariatet
302	Flåthen Roar	Sekretariatet
303	Thoresen Finn Erik	Sekretariatet
304	Halvorsen Bente N.	Sekretariatet
305	Dynge Erna C.	Sekretariatet
306	Felix Hans O.	Sekretariatet
307	Bjørndalen Kjell	Sekretariatet
308	Bakke Arve	Sekretariatet
309	Arntzen Sture	Sekretariatet
310	Støylen Olav	Sekretariatet
311	Daidsen Jan	Sekretariatet

312	Stangnes Tove	Sekretariatet
313	Hagen Johnny	Sekretariatet
314	Øye Morten	Sekretariatet
315	Lilleheie Turid	Sekretariatet
316	Olsen Per Gunnar	Sekretariatet
317	Lekang Rita	Sekretariatet
318	Stensrud Ellen	Sekretariatet
319	Sundnes Trine Lise	Sekretariatet
320	Øverland Odd Christian	Sekretariatet
321	Sande Leif	Sekretariatet
322	Midtbø Magnus	Sekretariatet
323	Østvold Per	Sekretariatet
324	Reese Randi	Sekretariatet
325	Brunborg Kjell Atle	Sekretariatet
326	Skattkjær Anders	Sekretariatet
327	Bratvold Erik	Sekretariatet
328	Ljunggren Eli	Sekretariatet
329	Rongevær Øyvind	HK-Klubben - LO
330	Røisi Tom	Revisjonsutvalget
331	Renngård Brit	Revisjonsutvalget
332	Fon Margot Kvalvik	Revisjonsutvalget
333	Havrøy Terje	AUF
334	Bettmo Helge	Revisor
335	Andersen Kjetil	Revisor
401	Myrvold Kåre	LOs administrasjon
403	Bertheussen Tor-Arne	LOs administrasjon
404	Haug Tove	LOs administrasjon
405	Arntzen Anne-Ragni	LOs administrasjon
406	Halvorsen Kjersti Katrine	LOs administrasjon
407	Endreson Knut	LOs administrasjon
408	Kazimierz Kulas	LOs administrasjon
409	Nordby Roar	LOs administrasjon
410	Karlsen Harald	LOs administrasjon
411	Enger Eva Merete G.	LOs administrasjon
412	Kvernhusvik Morten	LOs administrasjon
413	Berntsen Morten	LOs administrasjon
414	Hammerø Jenny Ann	LOs administrasjon
415	Hansen Øivind T.	LOs administrasjon
416	Johnsen Trude	LOs administrasjon
417	Larsen Kine Smith	LOs administrasjon
418	Steen Martin	LOs administrasjon
419	Hasås Torgny	LOs administrasjon

420	Svendsen Magne	LOs administrasjon
421	Bodding Knut	LOs administrasjon
422	Løbekk Egon Ivan	LOs administrasjon
423	Granden Gro	LOs administrasjon
424	Lund Dagfinn	LOs administrasjon
425	Opjordsmoen Mie	LOs administrasjon
427	Theodorsen Karin Beate	LOs administrasjon
428	Ansnes Erna	LOs administrasjon
429	Lindahl Tor Jørgen M.	LOs administrasjon
430	Gudim Øystein	LOs administrasjon
431	Carlsen Johan Ludvik	LOs administrasjon
432	Parker Christine	LOs administrasjon
433	Jeries Moussa El	LOs administrasjon
434	Bøhn Diis	LOs administrasjon
435	Kalheim Terje	LOs administrasjon
436	Hjemlestad Ingeborg	LOs administrasjon
437	Ofstad Olav Ryen	LOs administrasjon
438	Mjøberg Nina	LOs administrasjon
439	Dokken Ståle	LOs administrasjon
440	Grønvold Nina Tangnæs	LOs administrasjon
441	Lajord Jan	LOs administrasjon
442	Syversen Per	LOs administrasjon
443	Hansen Robert Rene	LOs administrasjon
444	Kolby Bjørn	LOs administrasjon
445	Aagaard Kai	LOs administrasjon
446	Skaug Haakon	LOs administrasjon
447	Steen Karen Sophie	LOs administrasjon
448	Hagen Ragnhild M.	LOs administrasjon
449	Blom Philip	LOs administrasjon
450	Bomo Kristin	LOs administrasjon
451	Hansteen Christopher	LOs administrasjon
452	Grannes Elisabeth S.	LOs administrasjon
453	Johansen Atle	LOs administrasjon
454	Kambestad Sigurd-Øivind	LOs administrasjon
455	Angell Håkon	LOs administrasjon
456	Birkeland Vidar	LOs administrasjon
457	Barlinn Anette Lunde	LOs administrasjon
458	Robberstad Kristin	LOs administrasjon
459	Engh Einar	LOs administrasjon
460	Rolland Anne-Lise	LOs administrasjon
461	Reegård Stein	LOs administrasjon
462	Støstad Jan-Erik	LOs administrasjon

463	Gjelsvik Eystein	LOs administrasjon
464	Pettersen Børre	LOs administrasjon
465	Nilsen Øystein	LOs administrasjon
466	Horneland Ellen	LOs administrasjon
467	Wei Chen	LOs administrasjon
468	Sannes Liv	LOs administrasjon
469	Andersen Tor	LOs administrasjon
470	Kallevig Anthony	LOs administrasjon
471	Klette Turid	LOs administrasjon
472	Wøien Halvor	LOs administrasjon
473	Hauge Else Britt	LOs administrasjon
474	Erikson Bjørn	LOs administrasjon
475	Thomsen Wenche	LOs administrasjon
476	Svensli Marianne	LOs administrasjon
477	Voldnes Fanny	LOs administrasjon
478	Lund Ingunn Olsen	LOs administrasjon
479	Stensbak Helle	LOs administrasjon
480	Prangerød Jørn Thomas	LOs administrasjon
481	Berg Berit	LOs administrasjon
482	Gundersen Pål	LOs administrasjon
483	Sandmo Kenneth	LOs administrasjon
484	Hansen Pål Lynne	LOs administrasjon
485	Lervik Ulf	LOs administrasjon
486	Hauge Kari	LOs administrasjon
487	Lund Olav	LOs administrasjon
488	Nordby Åge Viktor	LOs administrasjon
489	Støen Iver Erling	LOs administrasjon
490	Watnebryn Aud	LOs administrasjon
491	Finstad Per-Kristian	LOs administrasjon
492	Ingebretsen Irene B.	LOs administrasjon
493	Norgaard Agnes	LOs administrasjon
494	Haaversen Elisabeth	LOs administrasjon
495	Fjellheim Svein	LOs administrasjon
496	Ravnøy Vigdis	LOs administrasjon
497	Langeland Arvid O.	LOs administrasjon
498	Steinsvoll Mellvin	LOs administrasjon
499	Flønes Kjell	LOs administrasjon
500	Hallstrøm Rune	LOs administrasjon
501	Silåmo Øivind	LOs administrasjon
502	Elvheim Jan	LOs administrasjon
503	Johansen Bjørn	LOs administrasjon
504	Sanden Knut Arne	LOs administrasjon

505	Roos Trine	LOs administrasjon
506	Berg Kristiane	LOs administrasjon
507	Andresen Olav	LOs administrasjon
508	Nabben Eirine Saaler	LOs administrasjon
509	Rye Linda Kristin	LOs administrasjon
510	Belaska Kim-Louis	LOs administrasjon
511	Klopp Renate	LOs administrasjon
512	Kongerød Wenche	LOs administrasjon
513	Pedersen Andre	LOs administrasjon
514	Wolfenstein Nina	LOs administrasjon
515	Stokka Ommund	LOs administrasjon
516	Vijzelaar John	LOs administrasjon
517	Botten Else-May	LOs administrasjon
518	Hassel Maja	LOs administrasjon
520	Jacobsen Per Christian	LOs administrasjon
521	Rystrøm Hugo	LOs administrasjon
522	Sørensen Kai M.	LOs administrasjon
524	Karlsen Kåre	LOs administrasjon
525	Furuli Svein	LOs administrasjon
526	Sletta Tommy	LOs administrasjon
527	Aune Jan Egil	LOs administrasjon
528	Berdalen Vidar	LOs administrasjon
529	Farholm Knut	LOs administrasjon
530	Nilsen Truls Strand	LOs administrasjon
531	Eriksson Rune	LOs administrasjon
532	Larsen-Fløisvig Arne	LOs administrasjon
533	Lie Bjørn	LOs administrasjon
534	Hegna Janne	LOs administrasjon
535	Ulriksen Ulf	LOs administrasjon
536	Rotmo Karl Inge	LOs administrasjon
537	Vefall Svein	LOs administrasjon
538	Hansen Eva Kristin	LOs administrasjon
539	Vikan Jan Arild	LOs administrasjon
540	Mossige Eivind	LOs administrasjon
541	Nilsen Are	LOs administrasjon
544	Melby Kai	LOs administrasjon
545	Nedregård Magne	LOs administrasjon
546	Fjæstad Svein	LOs administrasjon
549	Hippe Ivar	LOs administrasjon
550	Stueland Einar	LOs administrasjon

Innenlandske gjester

Nr	Navn	Representerer
601	Stoltenberg Jens	Samarbeidskomiteen
602	Solberg Hill-Marta	Samarbeidskomiteen
603	Kolberg Martin	Samarbeidskomiteen
604	Jota Finn	Samarbeidskomiteen
606	Fagervoll Terje	AOF Norge
607	Hildrum Alf	A-pressen ASA
608	Johansen Fritz P.	Arbeiderbeveg. Arbeidsgiverforening
609	Eriksen Knut Einar	Arbeiderbeveg. Arkiv og Bibliotek
610	Torp Inger-Christin	Arbeidernes Edruskapsforbund
611	Larsen Trine Lie	Arbeidernes Ungdomsfylking
612	Hølleland Halvard	Elevorganisasjonen
613	Hippe Jon M.	FAFO
614	Åsmul Jan Inge	Folkets Hus Landsforbund
615	Lund Marthe Scharning	Framfylkingen
616	Arum Liv	Funksjonshemmedes Fellesorg.
618	Kristensen Jan Rudy	Kristne Arbeidere
619	Hunstad Atle	Norges mosjons- og bedriftsidrettsforb.
620	Killingland Tore	Norges Naturvernforbund
622	Bjørøng Eva	Norsk Folkehjelp
623	Persson Rune Bugge	Norsk Pensjonistforbund
624	Gjestrup Tore	Norsk Sjøoffisersforbund
626	Bergum Ola	Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Ringsaker
627	Aarø Ann Helen	Senter mot etnisk diskriminering
628	Halvorsen Kristin	Sosialistisk Venstreparti
629	Djupedal Øystein	Sosialistisk Venstreparti
630	Wærsted Gunn	SpareBank 1 Gruppen AS
633	Birkeland Einar Sig.	Sørmarka AS, LO kurs- og konferansesenter
634	Bergersen Berith I.	Sørmarka AS, LO kurs- og konferansesenter
635	Björgen Randi	Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund
636	Karbøl Ottar	SpareBank 1
637	Balstad Jan Kr.	Personlig invitert
638	Pedersen Evy Buverud	Personlig invitert
639	Andreassen Thor	Personlig invitert
640	Bjørklund Olav	Personlig invitert
641	Born Arne	Personlig invitert
642	Brune Hildegunn	Personlig invitert

643	Buck Liv	Personlig invitert
644	Dalsheim Ove	Personlig invitert
645	Grava Jakob	Personlig invitert
646	Hansen Jan Werner	Personlig invitert
647	Haraldseth Leif	Personlig invitert
648	Hågensen Yngve	Personlig invitert
649	Andersen Roger	Personlig invitert
650	Hildebrandt Rolf-Thore	Personlig invitert
651	Hjelmeland John Bjarne	Personlig invitert
652	Hoel Jens	Personlig invitert
653	Hysvær Einar	Personlig invitert
654	Jensen Jens-Petter	Personlig invitert
656	Knapp Ole	Personlig invitert
657	Kolstad Walter	Personlig invitert
658	Kostøl Esther	Personlig invitert
659	Kristoffersen Anders	Personlig invitert
661	Myhre Lars Anders	Personlig invitert
662	Liljeberg Knut	Personlig invitert
663	Lindquist Marie	Personlig invitert
664	Lundberg Tore	Personlig invitert
665	Nilsen Arnfinn	Personlig invitert
666	Strand Odd	Personlig invitert
667	Pedersen Thorstein L.	Personlig invitert
668	Ragnar Ove J.	Personlig invitert
669	Sandegren Kaare	Personlig invitert
670	Skytøen Lars M.	Personlig invitert
671	Solheim Anton	Personlig invitert
672	Strand Einar	Personlig invitert
673	Oxholm Svein-Erik	Personlig invitert
674	Svensson Arthur	Personlig invitert
675	Søgård Aage	Personlig invitert
676	Thun Liv	Personlig invitert
677	Totland Nils	Personlig invitert
678	Worum Sverre	Personlig invitert
679	Øveraas Harald	Personlig invitert
681	Morin Aase	Personlig invitert

Utenlandske gjester

Nr	Navn	Representerer
801	Verboven Xavier	FGTB - Belgium
802	Jensen Hans	LO - Denmark
803	Auvrig-Huggenberger Tine	LO - Denmark
804	Jääskeläinen Markku	SAK - Finland
805	Gustafsson Kurt	SAK - Finland
806	An Le Nouail Marliere	CGT - France
807	Gendre Pierre	CGT-FO - France
809	Thorsteinsson Gretar	ASI - Iceland
810	Signorelli Paolo	CISL - Italy
812	Jongerius Agnes	FNV - Netherlands
813	Lepik Ryszard	OPZZ - Poland
814	Nidera Andrzej	OPZZ - Poland
815	Matla Andrzej	NSZZ-Solidarnosc - Poland
816	Goncharov Viacheslav	FNPR - Russia
817	Sovetov Gennadi	FNPR - Russia
818	Saktor Ivan	KOZ-SR - Slovakia
819	Soriano Francisco	CC.OO - Spain
821	Lundby-Wedin Wanja	LO - Sweden
822	Rønngren Bo	LO - Sweden
823	Johanson Helena	TCO - Sweden
824	Wittich Tamás	MSZOSZ - Hungary
825	György Károly	MSZOSZ - Hungary
826	Gumplmaier Erich	ÖGB - Austria
827	Jakobsen Kjeld	CUT - Brazil
828	Rizzo Benjamin	CUT - Colombia
829	Duran Harvey Francisco	CTC - Cuba
830	Guoxian Zhang	ACFTU - China
831	Rafi Haliba	HISTADRUT - Israel
832	Murciano Joseph	HISTADRUT - Israel
834	Ibrahim Mahdi Abdul Raouf	PGFTU - Palestine
835	Vavi Zwelinzima	COSATU - South Africa
836	Matombo Lovemore	ZCTU - Zimbabwe
837	Saxén Tom	NFS - Sweden
838	André Maria Helena	ETUC - Belgium
839	Ryder Guy	ICFTU - Belgium
840	Palshøj Peter	SAMAK - Denmark
842	Tapiola Kari	ILO - Switzerland
843	Anner Mark	Global Advisor - LO-Norway
844	Francisco Floro R.	Consultant Asia - LO-Norway

845	Siame Alice G.	Consultant Africa - LO-Norway
846	Sikazwe Robinson H.	Consultant Africa - LO-Norway
847	Enodd Karin	Mission of Norway to the European Union - Belgium
848	Mørk Hanne B.	Interpreter
849	Hiorth Jorunn	Interpreter
850	Henderson Karin	Interpreter
851	Sivesind Linda	Interpreter
852	Schantz Penny	AFL-CIO - USA
853	Gumplmaier Mrs.	International guest
854	Langklopp Odd	International guest
855	João Luiz Silva	Embassy - Brazil
856	Kuti László	Embassy - Hungary
857	Rozbora Dusan	Embassy - Slovak Republic
858	Chuda Zuzana	Embassy - Slovak Republic
859	Huhtaniemi Pekka	Embassy - Finland
860	Prokesova Naile	KOZ-SR - Slovakia
861	Nyman Ned	Embassy - U.S.
862	Coovadia Ismail	Embassy - South Africa
863	Stemmer Dan	Embassy - South Africa
864	Ngcobo Sibusiso	Embassy - South Africa
865	Lancanal Mila	UGT - Spain
866	Lamadrid Mascaró Jorge Néstor	Embassy - Cuba

Landsorganisasjonen i Norge
Youngs gate 11, 0181 Oslo
Telefon: 23 06 10 50
Telefaks: 23 06 17 43
E-post: lo@lo.no
www.lo.no

